34 a

Trondhjems Telegrafinspektorat

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling av love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

Trondhjems Telegrafinspektorat

1913.

Utgiver: **O. Kr. Young.**

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Rettelser.

S. 146: I Forsvarsdepartementets skrivelse av 23 april staar i sidste linje: kgl. resol. av »12 december 1900« istedenfor »24 februar 1900 II«.

» 345: I Finansdepartementets skrivelse av 11 september staar i 2det avsnits 2det punktum — overenst. med vedk. manuskript: Dernæst har tilvirkningskommunen ret til at skatlægge »$^{7}/_{10}$« osv., — skal være »$^{2}/_{3}$«.

Norsk Lovtidende

2den avdeling.

1913.

Rundskrivelse fra Norges Brandkasse: 2 janr.

I henhold til lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 § 62 har direktionen fastsat følgende nærmere regler om utfærdigelsen av beregninger og regnskaper og om brandkontingentens indfordring, inddrivning og indbetaling i Brandkassen.

A. Vedkommende beregningene.

1. Beregningene utfærdiges for det hele aar og avfattes overensstemmende med de gjældende skemaer. Som regel skal der mindst hvert tredje aar utfærdiges fuldstændig beregning med tillægsberegninger for de to mellemliggende aar. Fra denne hovedregel kan dog Brandkassen gjøre avvikelse i begge retninger.

2. I beregningene opføres — efterat de særskilte land- og kjøpstad-avdelinger er slaat sammen — hver enkelt eiendom fortløpende: for landdistrikterne efter gaards- og bruksnummer og for kjøpstæder og ladesteder saavidt mulig efter gater og nummer til disse. Kan eiendommene ikke ordnes paa denne maate, benyttes brandforsikringsnummer.

Hvor der i byer er bebyggelser med forskjellig vandverksnedsættelse eller bebyggelser med og uten saadan, opføres de saaledes forskjellige bebyggelser hver for sig.

3. De enkelte eiendomme opføres overensstemmende med den brandtakstforretningene paaførte klassifikationspaategning og kontingentberegning med de forandringer, som specielle skrivelser fra Brandkassen maatte medføre. For hver enkelt tarifsats utføres kontingenten med helt tal, saaledes at enhver brøk av øre ophøies til hel øre.

4. Forsikringssum og kontingent opsummeres baade paa

2 janr. hver side og til slutning. For landet bør derhos beregningene vise totalbeløpene for hvert distrikt, hvorefter disse beløp opføres i en rekapitulation og sammenlægges.

5. I beregningen medtages uten særskilt ordre alle forandringer, som er foranlediget ved brandtakster og skrivelser, indsendt til Brandkassen i det før beregningens utstedelse forløpne aar. Om tilfølgetagelsen av forandringer, som foranlediges ved senere indsendte takster og skrivelser, vil i tilfælde særskilt ordre bli git i Brandkassens skrivelser.

6. Beregningene skal under mulktansvar (lovens § 62, 2det punktum) gjennem overøvrigheten indsendes til Brandkassen inden utgangen av hvert aars februar maaned. Indenfor nævnte frist bør der saavidt mulig utsættes med utfærdigelsen av beregningene, indtil alle i det forløpne aar avholdte brandtakster er mottat tilbake i klassifisert stand og alle anmeldelser, som kan medføre forandring i beregningen, er besvart.

7. Hvor utfærdigelsen av beregningene og kontingentens indfordring er henlagt til forskjellige, har beregningsutstederen, saasnart han har mottat meddelelse om, at beregningen er revidert og kontingenten opgit til indfordring, at oversende vedkommende oppebørselsbetjent en gjenpart av den reviderte beregning. Naar fuldstændig saadan leveres, maa den være forsynt med tilstrækkelig plads for avskrivning av indbetalinger.

B. Vedkommende regnskapene.

1. Regnskapene, der med de ændringer, som fremgaar av nedenstaaende, avfattes overensstemmende med det gjældende skema, avlægges aarlig og indsendes hertil under mulktansvar (lovens § 62, 2det punktum) inden utgangen av februar maaned gjennem overøvrigheten.

2. I de amter, hvor omordningen av det civile embedsverk er traadt i kraft, avlægges regnskapene underett for det hele amt, dog saaledes, at der blir at avlægge særskilt regnskap for hver by (derunder ladesteder, som danner egne kommuner), ogsaa hvor amtskassereren har indfordringen.

3. Kun de av Brandkassen i aarets løp uttrykkelig opgivne eller frafaldte kontingentbeløp, men ogsaa alle disse, tages til indtægt eller føres til utgift i regnskapet. Finder regnskapsføreren nogen feil, maa berigtigelse ikke foretages paa egen haand, men henvendelse derom ske til Brandkassen.

Alle remisser, som er avsendt inden regnskapsaarets slutning, føres til endelig utgift i regnskapet, uanset om kvittering er mottat inden dettes avlæggelse eller ikke.

4. Indfordringsgodtgjørelsen beregnes i byene (derunder

ladesteder som danner egne kommuner) med 2 % og i land- 2 janr.
distrikterne med 3 % av det indbetalte kontingentbeløp. Som følge herav er det unødvendig for fremtiden at anføre forsikringssummene i regnskapet.

5. Utviser regnskapet kontant beholdning, anføres det, naar denne er remittert.

6. Senest inden utgangen av august maaned indsendes en ekstrakt av det løpende regnskap fra 1 januar til 30 juni. Ekstrakten avfattes paa samme maate som regnskapet, dog saaledes, at de i halvaarets løp ved særskilte skrivelser fra Brandkassen til indfordring opgivne eller frafaldte kontingentbeløp her kan anføres med deres totalsum uten nærmere specifikation. I ekstrakten kan selvfølgelig ingen del av indfordringsgodtgjørelsen føres til utgift.

7. Regnskaper og ekstrakter bilægges med specifiserte lister over de utestaaende restanser. For termin, hvis forfaldstid ved regnskapets eller ekstraktens avslutning ikke ligger mindst 6 maaneder tilbake, og for hvis vedkommende inddrivningen ved utpantning og indførsel saaledes ikke er avsluttet, er det dog tilstrækkelig at angi restansernes totalbeløp i hvert distrikt.

Indtil videre og saalænge nogen slappelse i inddrivningen ikke merkes, vil man ogsaa tillate, at der med halvaarsekstrakterne ikke indsendes specifiserte restanselister for de ældre terminer, for hvis vedkommende saadanne lister medfulgte sidste regnskap. Isteden medsendes isaafald summarisk opgave, avfattet av vedkommende opkrævere, over restanserne i hvert distrikt og for hver termin med oplysning om, hvilke skridt der er foretat til inddrivning av restanserne for hver termin, og naar (i hvilken maaned) disse skridt er tat.

8. Som en ufravikelig bestemmelse indskjærpes, at restanselisterne maa være saaledes avfattet, at de særskilt for hver enkelt restanse indeholder fuldstændige oplysninger om, hvorvidt der er truffet nogen forføining til inddrivning, og i bekræftende fald hvad der i denne henseende er foretat, saaledes navnlig naar utpantning er avholdt, indførsel foretat og tinglyst, anmeldelse i boer indgit og auktion over utlæggene avholdt.

Regnskapene bør, hvor indfordringen foregaar gjennem særskilte skatteopkrævere (lensmænd eller andre) — ledsages av oppebørselsbetjentens erklæring om, hvorvidt han har noget ved de opførte restanser at bemerke.

9. Som restanse maa medtages alt, som i virkeligheten utestaar. Det, som ikke opføres, blir saaledes i forhold til Brandkassen at anse som avgjort, og de beløp, som maatte

2 janr. utestaa uten at være medtat i listerne, betragtes som overtat av oppebørselsbetjenten selv.

10. Angaaende indsendelse av kvartalsopgaver over indbetalt brandkontingent henvises til bestemmelserne i litera C. nr. 11.

C. Vedkommende kontingentens indfordring, inddrivning og indbetaling i Brandkassen.

1. I kjøpstæderne og de ladesteder, som danner egne kommuner, erlægges kontingenten senest inden utgangen av april og oktober maaneder, hver gang med en halvpart. Indfordringen paabegyndes, saasnart revidert beregning er kommet opkræveren ihænde (lov av 21 juni 1912 § 59) og iverksættes paa hensigtsmæssigste maate, saasom ved almindelig bekjendtgjørelse, utsendelse av regninger eller lignende. Omkostningene herved avholdes av indfordringsgodtgjørelsen, idet der dog vil være anledning for oppebørselsbetjentene til efter andragende at faa bidrag av Brandkassen til avertissementsutgifter, naar disse maatte bli uforholdsmæssig store i forhold til den dem tilkommende indfordringsgodtgjørelse.

Senest to maaneder efter forannævnte forfaldstider bør der for de beløp, som fremdeles utestaar, straks skrides til utpantning.

2. I landdistrikterne erlægges kontingenten senest paa aarets sidste skatteting eller skattemøte, og inddrivningen foregaar paa samme maate og paa samme tid, som for de offentlige eiendomsskatter er eller blir bestemt. Ogsaa her paabegyndes indfordringen, saasnart revidert beregning er kommet opkræveren ihænde, hvilket oppebørselsbetjenten derfor paa hensigtsmæssigste maate bør søke bragt til almindelig kundskap.

3. Kontingentbeløp, som opgives til indfordring ved særskilte skrivelser, indkræves snarest mulig og sættes under inddrivning sammen med den nærmest paafølgende kontingenttermin.

4. Ved utpantningene saavel i byene som paa landet tages fortrinsvis utlæg i løsøre. Kun hvis der ikke paavises utvilsomt tilstrækkelig og ubeheftet saadant, gjøres indførsel i den faste eiendom. Utpantningene maa til prioritetens bevarelse være avholdt saa betimelig, at indførsel i den faste eiendom i fornødent fald kan bli foretat i ret tid, og ialfald inden 6 maaneder efter kontingentens forfald.

5. Indførslene, som i landdistrikterne og i ladestedene foretages av de samme tjenestemænd som for gaardsskattene bestemt og i kjøpstæderne av vedkommende utpantningsbestyrere, maa være avholdt inden 6 maaneder efter kontingentens forfald og tinglyst senest paa tredje ting (derunder ekstrating)

efter utløpet av denne frist (se de kommunale skattelove av 18 august 1911, henholdsvis § 114 og § 106). 2 janr.

6. Det ved utpantningene utlagte løsøre bør som regel realiseres ved auktion, naar en kort tid, i kjøpstæderne og ladestedene høist 1 à 2 maaneder og i landdistrikterne høist 3 à 4 maaneder, er hengaat, uten at restansen er avgjort.

7. De utlagte faste eiendomme sættes til auktion, straks løsningsfristen, som i kjøpstæder og ladesteder, som danner egne kommuner, er 2 maaneder og ellers 6 maaneder, er utløpet.

Fler end 3 auktioner bør som regel ikke avholdes, og der bør ikke hengaa længer tid end høist 1 à 2 maaneder mellem hver auktion. Avgives der intet andet bud, som dækker Brandkassens fordring, bør ved 3dje gangs auktion saadant bud gjøres paa Brandkassens vegne.

8. For kjøpstædernes og ladestedenes vedkommende avgjøres spørsmaalet om approbation av de gjorte auktionsbud av Brandkassen efter forestilling fra vedkommende oppebørselsbetjent. Det samme gjælder for landdistrikternes vedkommende, naar auktionen kun angaar brandkontingent; men angaar den tillike gaardsskatter, avgjøres approbationsspørsmaalet paa den maate, som av vedkommende departement for gaardsskatten er eller blir bestemt.

9. Utestaar der kontingent for en eiendom, som tilhører et konkurs- eller akkordforhandlingsbo, maa der foruten anmeldelse av fordringen inden 6 maaneder efter kontingentens forfald ogsaa tages indførsel i den faste eiendom. Dette gjælder, hvor boets betalingsevne ikke ansees utvilsom, ogsaa restanser, som omfatter tiden efter konkursens eller akkordforhandlingens aapning, uanset at disse restanser som boets selvpaadragne gjæld skal dækkes som massekrav.

Ved konkursauktion over eiendom, for hvilken der henstaar uavgjort prioritert brandkontingent, bør det derhos paasees, at der under auktionen gjøres opmerksom herpaa.

10. Finder forsømmelighet i inddrivningen sted, saaledes at Brandkassens ret fortapes, har oppebørselsbetjenten at tilsvare vedkommende restanse og straks at indbetale den i Brandkassen. Det samme gjælder ved forsømmelighet med hensyn til realisationen av utlagt gods.

11. Alt, som ved avlæggelsen av regnskaper og ekstrakter haves i kasse som kontanter, maa samtidig remitteres. Indkomne kontingentbeløp maa derhos ogsaa til andre tider remitteres, straks de er opgaat til et efter omstændighetene passende beløp, og ingen større sum bør haves i kasse længer end høist nødvendig. For at brandkassen kan være i stand til at føre kontrol med, at dette iagttages, maa der, foruten aars-

2 janr. regnskapene og halvaarsekstrakterne, ved utgangen av mars og september maaneder indsendes kvartalsopgaver over, hvad der er indkommet av kontingenten.

Paa de steder, hvor Norges Bank har avdeling, blir beløpene at indbetale til denne for at overføres til Brandkassens konto ved hovedsætet.

Samtidig med hver remisse eller indbetaling i Norges Bank avgives indberetning derom direkte til Brandkassen.

D. Vedkommende forsikring av bygninger under opførelse.
(Lov av 21 juni 1912 §§ 20 og 80, vedtegtens kap. 2, avsnit II).

1. Over disse forsikringer, som ikke blir at medta i de almindelige brandkontingentberegninger, fører brandtakstbestyrerne fortegnelse. Deri anføres gaardens navn og nummer, forsikringstagernes navn, forsikringens gjenstand, beløp og varighet, naar forsikringsbegjæringen er indkommet, og naar den er indsendt til Brandkassen, samt i tilfælde om der overensstemmende med lovens § 27 er tat noget forbehold med hensyn til forsikringens ikrafttræden.

2. Kontingenten indfordres mot utlevering av forsikringsbevis, som utfærdiges av Brandkassen. Indløses ikke dette inden 14 dage, efterat det har været præsentert eller tilbudt, tilbakesendes forsikringsbeviset med meddelelse derom straks til Brandkassen, idet beløpet i forhold til denne ellers ansees som betalt og maa tilsvares av opkræveren.

3. Som godtgjørelse til brandtakstbestyrerne for deres arbeide med disse forsikringer tilstaaes der dem indtil videre 10 % av de indbetalte kontingentbeløp, dog ikke under kr. 1,oo eller over kr. 3,oo for hver forsikring.

4. Kontingenten anføres i brandkontingent-regnskapet paa almindelig maate, men under en særskilt post i dette og kun med nettobeløpet, efterat brandtakstbestyrerens godtgjørelse er fratrukket.

5. Iøvrig er bestemmelserne i foranstaaende avsnit B og C gjældende ogsaa for disse forsikringer.

3 janr. **Den Norske Regjerings resolution** *), hvorefter grænserne for Orkedalsørens brand- og bygningskommune blir at trække saaledes som av Orkedals herredstyre i møte den 13 januar 1912 foreslaat og her anført:

»Grænsen — — blir at trække fra sjøen langs et rødt

*) Bekjendtgj. 8 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

gjærde nordenfor Kispiren og i dettes forlængelse til 100 meter ovenfor Kissporet, gaar derefter parallelt med dette og senere med jernbanesporet i en avstand av 100 meter fra sammes centerlinje til grænsen mellem Arnt Rømmes (nu Ole A. Rømmes) eiendom og A. Vormdals, følger derefter denne grænse og senere grænsen av Kristen Rømmes (nu Jens O. Rømmesmo's) eiendom mot syd ut til Orkla elv. Forøvrig dannes grænsen av elven og sjøen«. 3 janr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 19 oktober 1912 vedtagne nye plan for Haa private brandforsikringsforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 3 janr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 22 oktober 1912 vedtagne nye plan for Aure brandassuranseforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 3 janr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det i medhold av § 4 i lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 bestemmes, at kjøpstaden Notodden ved valg paa medlemmer av Brandkassens repræsentantskap skal henlægges til valgkredsen Langesund, Stathelle, Brevik, Porsgrund og Skien. 3 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Sophia Jebsens arvinger ved gavebrev av 18 juni 1912 oprettede »Pensions- og Understøttelsesfond for Funktonærer og Arbeidere ved Arne Fabrikker i Haus Tinglag« og paa de under 16 august s. a. utfærdigede statutter for dette fond. 3 janr.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales, at klæder til de tuberkuløse, som forpleies utenfor hjemmet i henhold til tuberkuloselovens § 6, ikke er gjenstand for refusion etter samme lovs § 13, jfr. Justisdepartementets rundskrivelse av 25 september 1903. Betaling for bruken av toiletgjenstande og andet inventar eller instrumenter, som trænges til de sykes forpleining eller behandling paa et sykehus eller pleiehjem, saaledes som i nærværende tilfælde kamme og termometre, antages at indgaa i kurpengene. 4 janr.

Anderledes vil det stille sig med hensyn til spytteflasker, som patienterne faar med sig ved utskrivningen fra sykehuset eller pleiehjemmet til bruk i sit hjem for at hindre utbredelse

4 janr. av smitte der. Disse vil medicinaldirektøren anbefale betalt av amtskassen i likhet med desinfektionsmidler (jfr. tuberkulose-lovens § 13), altsaa uten at de kan bli gjenstand for refusion av statskassen.

4 janr. **Instruks** for Statsbanernes forvaltning, utfærdiget av Arbeidsdepartementet 4 januar 1913 i henhold til den Norske Regjerings resolution av 28 december 1912.

A. Hovedstyre.

§ 1. Forvaltningen av de i drift værende statsbaner sker, hvor intet andet er bestemt, ved distriktschefer under overordnet ledelse av Hovedstyret for Statsbanerne, som igjen sorterer under det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider.

Forberedelse av nye anlæg og iverksættelse av besluttede nye anlæg sker under den samme overordnede ledelse.

Revision av de jernbaneadministrationen vedkommende regnskaper utføres ved de av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider beskikkede revisorer efter nærmere bestemmelse og instruks, utfærdiget av nævnte departement.

§ 2. Hovedstyret for Statsbanerne bestaar av en generaldirektør og 4 ham bistaaende jernbanedirektører, hvorav en skal ha bygningsteknisk og en maskinteknisk utdannelse.

For saker, som skal behandles i møte av Hovedstyret (kfr. § 8), tiltrædes dette av to av Stortinget valgte medlemmer, forsaavidt saadant valg er foretat.

I generaldirektørens fravær fungerer en av jernbanedirektørerne som hans stedfortræder efter nærmere bestemmelse av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider.

§ 3. Ved Hovedstyret ansættes forøvrig teknisk, juridisk og andet personale i fornødent antal.

§ 4. Ved Hovedstyret anordnes 4 grupper av kontorer, en gruppe under hver av de fire jernbanedirektører.

Under gruppe I — kontorer for baneanliggender — henhører behandling av saker vedkommende vedlikehold av stationer og linje, signalvæsen, bevogtnings- og sikkerhetstjenesten paa station og linje samt forberedelse og utførelse av nye jernbaneanlæg.

Under gruppe II — kontorer for maskinanliggender — henhører behandling av saker vedkommende lokomotiv- og verkstedstjenesten, vedlikehold av verksteder med maskiner og av det rullende materiel samt anskaffelse av saadant for bestaaende og nye baners behov.

Under gruppe III — kontorer for trafikanliggender — henhører behandling av saker vedkommende togordning, tjenesten paa station og linje for ekspedition og befordring av per-

soner, gods og telegrammer, takster, samtrafik med andre kommunikationsmidler, revision av fragtberegninger samt indtægter vedkommende samme. 4 janr.

Under gruppe IV — kontorer for regnskaps- og personalanliggender — henhører kassevæsenet (derunder regelmæssige eftersyn av saavel hovedkassererens som distriktskasserernes kassebeholdninger), bokholderiet, regnskapsrevisionen og bearbeidelsen av det statistiske materiale, opgjør av budgetforslag med tilhørende ekspeditioner efter budgettets bevilgning, almindelige personalanliggender saasom ansættelsesvilkaar, anvendelse av lønningsregulativ m. v., saker vedkommende pensions- og understøttelseskasserne, herunder matrikel over personalet.

§ 5. Generaldirektøren er ansvarlig for forretningenes orden og gang.

Han lar fordele de indgaaende saker til behandling mellem jernbanedirektørerne overensstemmende med den ovenfor i § 4 anførte gruppeinddeling og iøvrig i henhold til en av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider approbert forretningsorden.

§ 6. Hovedstyret avgir hvert aar inden 1 oktober til det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider regnskap for Statsjernbanernes drift i det senest forløpne driftsaar tillikemed forslag til disposition av forhaandenværende overskud av driften. For baner, som er under anlæg, og for undersøkelser indsendes inden samme tid regnskaper pr. 30 juni.

Inden hvert aars 1 november har Hovedstyret at avgi til det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider forslag til budgetopgjør for den paafølgende budgettermin saavel for Statsbanernes drift som i tilfælde for nye jernbaneanlæg og undersøkelser.

§ 7. Foruten de i § 6 nævnte regnskaper og budgetter skal følgende saker forelægges for det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider:

a. Vedkommende personalet.

1. Ansættelse, forflyttelse, avskedigelse, indrømmelse av tjenesteledighet m. v. i den utstrækning, som er bestemt i instruksens avsnit C, bestemmelser vedkommende personalet §§ 4, 11, 12, 14 og 18.
2. Almindelige bestemmelser vedkommende det fast ansatte personales løns- og pensionsforhold, samt marktillæg, skyss-, kost- og flytningsgodtgjørelse.
3. Statutter for Statsbanernes enke- og understøttelseskasser, reglement for pensionering av avdøde funktionærers enker og barn samt regler for sammensætning og valg av tilsynskomiteer ved Statsbanernes enke- og understøttelseskasse.
4. Almindelige bestemmelser vedkommende personalets uniformering.

4 janr.

b. Vedkommende driften.

1. Aapning for drift av nye statsbaneanlæg.
2. Fastsættelse av de almindelige togruter.
3. Driftsreglement, regler for fragtberegning og takster for befordring av reisende, reisegods, kjøreredskaper, levende dyr samt gods (il- og fragtgods), for taksters vedkommende i den utstrækning, hvori det ikke maatte være overlatt til Hovedstyret at træffe avgjørelse i herhen hørende spørsmaal.
4. Fordelingsregler for indtægter og utgifter av samtrafik m. v. mellem Statsbanerne indbyrdes samt overenskomster om samtrafik m. v. med andre baner eller transportanstalter; dog kan overenskomster om direkte indskrivning av reisende og gods m. v. avsluttes av Hovedstyret, forsaavidt der ikke herved foranlediges reduktion i gjældende takster utover, hvad Hovedstyret maatte være bemyndiget til at indrømme i henhold til nærværende paragrafs b 3.
5. Normaler for over- og underbygning, belastningstog, mindste tversnit-, læsnings- og konstruktionsprofiler m. v. samt instruks for besigtigelse og revision av Statsbanernes lokomotiver og vogner.
6. Oprettelse av stationer, stoppesteder og holdepladser samt fastsættelse av deres navn.
7. Overenskomster, hvori jernbanen forbindes utover et tidsrum av 1 aar.
8. Almindelige bestemmelser for bortleie av jernbanerne tilhørende tomter og grundstykker, avhændelse av jernbanen tilhørende grundstykker, naar der ikke handles om makeskifte i øiemed at opnaa en hensigtsmæssig grænseregulering.
9. Erstatningskrav, som i juridisk henseende frembyr tvil, og hvis avgjørelse er av principiel betydning for jernbanerne.
10. Beslutning om anlæg av proces, mottagelse av stevnemaal eller foretagelse av andre forføininger til hævdelse ved domstolene av jernbanens rettigheter samt indgaaelse av forlik og vedtagelse av domme, alt forsaavidt der handles om saker, hvis avgjørelse er underlagt det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider.
11. Iverksættelse av forføininger, som ikke er at henregne til vedlikehold, eller som ikke indgaar under, hvad der er forutsat i vedkommende budget; dog kan Hovedstyret foreta mindre utvidelser og forbedringer, anskaffelse av arbeidsmaskiner m. v. indenfor den til enhver tid herfor budgetmæssig fastsatte ramme.
12. Almindelige bestemmelser angaaende Statsbanernes forhold til post-, telegraf-, telefon-, told- og militærvæsen.

13. Forhold, tilsvarende til dem, som er omhandlet nedenfor under c 3 og 6 vedkommende anlæggene i den utstrækning, hvori disse bestemmelser kan finde direkte eller analogisk anvendelse. 4 janr.

c. Vedkommende anlæg og undersøkelser.

1. Planer m. v. for nye anlæg indeholdende beskrivelse, oversigtskart, oversigtsprofil, detaljekart, detaljeprofiler, omkostningsoverslag osv. overensstemmende med derom av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider til enhver tid fastsatte reglementariske bestemmelser.
2. Bygningsforslag til besluttede jernbaneanlæg, omfattende beskrivelse, oversigtskart, oversigtsprofil, detaljekart, længdeprofil, specialtegninger for brobygninger, situationsplaner m. m. for stationsordninger og stoppesteder, situationsplaner og længdeprofiler for større veiomlægninger, forslag til belastningstog, omkostningsoverslag, balansetabel m. v., alt overensstemmende med de av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider til enhver tid fastsatte reglementariske bestemmelser.
3. Forandringer av eller modifikationer i de av statsmyndighetene vedtagne bygningsplaner, forsaavidt det gjælder:
   a. At modifisere nogen av de forutsætninger, hvorunder beslutning om utførelse er fattet og bevilgning git, saaledes forandring i linjens tracè, som er av nogen betydning for de interesserte distrikter, eller sløifning av stationer, stoppesteder eller sidespor samt væsentligere forandring av stationsarrangement.
   b. At modifisere traceen saaledes, at den blir ugunstigere end projektert.
   c. At foreta nogen væsentlig modifikation forøvrig, navnlig naar den maa antages at ville medføre overskridelse i forhold til bygningsoverslaget.
4. Spørsmaal vedkommende distriktsbidrag og fortolkning av vedtagelser for disse, forsaavidt ikke avgjørelsen ved særskilt bestemmelse er overlatt til Hovedstyret.
5. Forhold, tilsvarende de foran under b, postene 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 og 12 for driftens vedkommende omhandlede i den utstrækning, hvori disse bestemmelser kan finde direkte eller analogisk anvendelse.
6. Anordning av lægetilsyn, geistlig betjening, ekstraordinært politiopsyn, forsaavidt ordning av disse forhold ikke ved særskilt bestemmelse er overlatt til Hovedstyret.

§ 8. I møte av Hovedstyret skal de saker behandles, som blir at avgjøre av eller ved forføining av vedkommende regjeringsdepartement eller fremmes til dette ifølge instruks eller an-

4 janr. den almindelig bestemmelse, og som ikke blot indeholder referater, indberetninger eller lignende.

Endvidere skal i møte av Hovedstyret behandles, hvad enten høiere avgjørelse blir at indhente eller ikke:

a) Saker, som angaar disciplinære eller andre forseelser, og som enten er indanket for Hovedstyret eller efter gjældende bestemmelser skal forelægges for dette til avgjørelse.
b) Spørsmaal om forandringer i antallet av det faste personale.
c) Indstilling, ansættelse, forflyttelse, indvilgelse av avsked efter ansøkning og opsigelse av personale.
d) Regler og bestemmelser for bibehold av løn under permission (kfr. instruks C, bestemmelser vedkommende personalet § 13), andre spørsmaal vedkommende personalets lønsforhold og vedkommende marktillæg, skyss-, kost- og flytningsgodtgjørelse samt utdeling av stipendier.
e) Tilstaaelse av pension til funktionærer samt understøttelse til funktionærer og disses efterlatte enker og barn, utlaan av pensions- samt enke- og understøttelseskassernes midler, saker angaaende valg av tilsynskomiteer ved sidstnævnte kasse samt angaaende forandring i kassernes statutter og reglementer.
f) Instrukser og bestemmelser av almindelig art.
g) Overenskomster om samtrafik m. v. med andre jernbaner eller transportanstalter.
h) Anbud paa anskaffelser og paa utførelse av arbeider for Statsbanerne.
i) Forestillinger fra tilsynskommissioner.
k) Saker, som ifølge instruks B, instruks for distriktsadministrationen, § 9, skal fremmes til Hovedstyret, forsaavidt den foreliggende sak tilsigter nogen forandring i bestaaende regler, eller der ved samme i henhold til given bestemmelse begjæres Hovedstyrets avgjørelse.
l) Saker, som medfører fravikelse fra nogen tidligere i Hovedstyret fattet beslutning, eller som av generaldirektøren henvises til behandling i Hovedstyret.

§ 9. Møte av Hovedstyret kan holdes, naar generaldirektøren, den foredragende jernbanedirektør og et andet medlem er tilstede.

I generaldirektørens fravær kan møte av Hovedstyret holdes, naar foruten generaldirektørens stedfortræder den foredragende jernbanedirektør og et andet medlem er tilstede.

§ 10. Jernbanedirektørerne foredrager i Hovedstyrets møter hver for sin faggruppe de foreliggende saker, forinden avgjørelse træffes av generaldirektøren (eller hans stedfortræder), som har den besluttende myndighet, dog med den begrænsning, som følger av § 11. Over de i § 8 omhandlede saker føres protokol.

Finder den foredragende eller andet medlem av Hoved- 4 janr.
styret ikke at kunne tiltræde den beslutning, som agtes fattet, har han at la sit dissenterende votum tilføre forhandlingsprotokollen. Utskrift av protokollen skal følge saken, hvis denne er gjenstand for høiere avgjørelse.

§ 11. Ved behandling av de i § 8 punkt a. omhandlede disciplinærsaker samt spørsmaal om opsigelse av personale fattes beslutning efter stemmetal og saaledes, at generaldirektørens eller eventuelt hans stedfortræders stemme gjør utslaget i tilfælde av stemmelikhet.

§ 12. I generaldirektørens fravær maa ikke nogen sak avgjøres, som der er meningsforskjel om, naar den uten væsentlig ulempe kan utsættes; heller ikke maa der fattes beslutninger, som er stridende mot tidligere trufne avgjørelser eller bestemmelser.

§ 13. Gjør omstændighetene det nødvendig, at der uten ophold maa træffes bestemmelse i saker, som ellers skulde ha været behandlet i Hovedstyret, blir den av generaldirektøren eller eventuelt hans stedfortræder fattede beslutning at indføre i forhandlingsprotokollen og at referere i næste møte.

§ 14. I den utstrækning, hvori det av hensyn til forretningenes gang ansees fornødent, kan generaldirektøren overdrage til jernbanedirektører i sit navn indtil videre at avgjøre enkelt sak eller visse grupper av saker, herfra dog undtat saker, som blir at behandle i møte av Hovedstyret (kfr. § 8), og derhos med den begrænsning, som følger av, hvad der er fastsat i instruksens avsnit C, bestemmelser vedkommende personalet, §§ 15 og 16.

Under samme forutsætning kan en jernbanedirektør med generaldirektørens samtykke indtil videre overdrage til anden tjenestemand ved Hovedstyret at avgjøre enkelt sak eller gruppe av saker, som av generaldirektøren maatte være overdraget til vedkommende jernbanedirektørs avgjørelse.

§ 15. Hovedstyrets korrespondanse foregaar ved generaldirektøren.

§ 16. Forhandling mellem generaldirektør og jernbanedirektører og mellem disse indbyrdes samt mellem kontorerne ved Hovedstyret skal foregaa mundtlig.

B. Distriktsadministration.

§ 1. For utøvelse av linjeforvaltningen deles Statsbanerne i distrikter, hvis antal og utstrækning bestemmes av Stortinget.

§ 2. Inden hvert distrikt utøves forvaltningen av en distriktschef.

4 janr. I distriktschefstilling skal ansættes mænd med administrativ dygtighet og erfaring i jernbanens anliggender.

§ 3. Under distriktschefen forestaaes tjenesten, hvor ikke anderledes for tilfældet er bestemt, av overingeniører, hvorav, saafremt der er flere, en skal ha bygningsteknisk og en maskinteknisk utdannelse.

I distriktschefens forfald fungerer en av disse som hans stedfortræder efter Hovedstyrets nærmere bestemmelse.

§ 4. Ved distriktet ansættes, hvor ikke anderledes for tilfældet er bestemt, en kontorchef, som skal ha administrativ utdannelse og erfaring i jernbaneanliggender.

§ 5. Ved distriktet ansættes forøvrig inspektører og verksmestre samt andet personale i fornødent antal.

§ 6. For forberedelse og utførelse av forretningene anordnes ett distriktskontor.

§ 7. Distriktschefen repræsenterer distriktet utad og har i forhold til fremmede myndigheter og publikum at vareta, forsaavidt vedkommende distrikt angaar, Statsbanernes ret og interesser. I saa henseende paaligger det ham specielt at vareta trafikkens behov, i hvilket øiemed han opmerksomt har at følge de økonomiske forhold, som er av betydning eller kan faa betydning for hans distrikt, og sætte sig i forbindelse med publikum for derigjennem at lære at kjende behov og ønsker samt dels selv at træffe og dels at fremkomme med forslag til foranstaltninger, som kan lede til fremme av trafikkens utvikling.

Han har ansvaret for, at de til vedkommende distrikt hørende jernbaner drives økonomisk og overensstemmende med det bevilgede budget, at gjældende love, reglementer og forskrifter blir befulgt.

Han er samtlige de i vedkommende distrikt tjenstgjørende funktionærers foresatte og er ansvarlig for, at funktionærerne er behørig instruert med hensyn til den tjeneste, som paahviler dem.

§ 8. Anliggender vedrørende vedlikehold og sikkerhet av linje, stationer, telegraf- og signalapparater, banernes bygninger og øvrige faste eiendomme utenfor verkstedene skal behandles av den bygningstekniske overingeniør, og anliggender vedrørende det rullende materiels drift, vedlikehold og sikkerhet av den maskintekniske overingeniør.

Forøvrig bestemmer distriktschefen det i distriktet ansatte personales arbeide og virkekreds, dog saaledes, at han skal fremlægge til Hovedstyrets approbation en arbeidsordning, hvori angives de anliggender, som han selv vil overta til direkte behandling og de anliggender, som han forutsætter behandlet av overingeniørerne og av kontorchefen. Om den tjenestefordeling, som distriktschefen opstiller for inspektørerne, skal han avgi indberetning til Hovedstyret.

§ 9. Til Hovedstyret fremmes alle saker, som blir at av- 4 jan.
gjøre av eller ved forføining av vedkommende regjeringsdepartement, eller som skal forelægges for dette ifølge instruks eller anden almindelig bestemmelse.

Endvidere underligger følgende saker Hovedstyret, hvad enten de skal forelægges til høiere avgjørelse eller ikke:

a. Vedkommende tjenesten i almindelighet.

Instrukser og bestemmelser vedkommende tjenesten i sin almindelighet ved stationer, tog og linje, vedlikehold av rullende materiel samt kasse-, material- og regnskapsvæsen.

b. Vedkommende personalet.

1. Ansættelse, forflyttelse, avskedigelse, opsigelse, indrømmelse av tjenesteledighet, ilæggelse av disciplinærstraffe m. v. i den utstrækning, som nedenfor under instruks C, bestemmelser vedkommende personalet, §§ 4, 5, 11, 12, 14, 15 (kfr. 16), 18 og 19 (kfr. 20) bestemt.
2. Almindelige eller særlige bestemmelser for ansættelse i stillinger ved Statsbanerne samt dispensationer fra disse.
3. Forskrifter angaaende bekjendtgjørelse av ledige stillinger.
4. Forandringer i antallet av det faste personale.
5. Spørsmaal om tillæg til ordinær løn for personale, som avlønnes efter regulativ eller efter Hovedstyrets bestemmelse paa grund av, at vedkommendes tjeneste efter omstændighetene falder utover eller utenfor den regulære arbeidstid.

   Andre spørsmaal vedkommende fast ansat personales lønsforhold og vedkommende skyss-, kost- og flytningsgodtgjørelse.
6. Lønsregler for fast ansat personale, som ikke indgaar under et av statsmyndighetene vedtat regulativ.
7. Almindelige bestemmelser vedkommende erstatning i ulykkestilfælde til arbeidere og betjenter angaaende bibehold av løn m. v. under sygdom, som ikke er paadraget ved ulykkeshændelse under utførelse av tjeneste ved jernbanerne, angaaende jernbanens utredelse av utgifter ved sykeforpleining m. v., angaaende bibehold av løn under indvilget tjenesteledighet.
8. Spørsmaal vedkommende Statsbanernes pensionskasse samt enke- og understøttelseskasse.
9. Bestemmelser angaaende lægetilsynets ordning, herunder i tilfælde approbation paa sykekassers statutter.
10. Bestemmelser vedkommende personalets uniformering.
11. Almindelige bestemmelser og regler m. v. angaaende personalets utdannelse.

4 janr. 12. Bestemmelser om personalets adgang til at drive bierhverv.
13. Almindelige bestemmelser for antagelse av ekstrapersonale.

c. Vedkommende trafik og trafikanter.

1. Ordning av de almindelige togruter.
2. Regler for anmeldelse av og avgivelse av indberetninger om indtrufne uheld.
3. Bestemmelser vedkommende regler for fragtberegning og takster for transporter med ordinære og ekstraordinære tog samt spørsmaal om anvendelse av gjældende bestemmelser i saa henseende.
4. Overenskomster om samtrafik med andre baner og transportanstalter.
5. Erstatningskrav fra trafikanter for beskadigede eller bortkomne forsendelser, forsinkede transporter m. v., naar der handles om beløp over kr. 500,00, eller saken er av saadan beskaffenhet, at den kan medføre fremtidige yderligere krav paa jernbanen fra vedkommende eller andre, eller som i juridisk henseende frembyr tvil, og hvis avgjørelse er av principiel betydning for jernbanerne.
6. Almindelige bestemmelser for indrømmelse av fragtkonto.
7. Almindelige betingelser for private sidespors anlæg, regler for fragtens beregning, godtgjørelse for skiftning m. v. samt avslutning av overenskomster om private sidespor, forsaavidt der handles om tilknytning til hovedlinje, eller der er spørsmaal om utgifter for jernbanen.
8. Almindelige bestemmelser angaaende restaurationshold paa stationer og i jernbanens vogner.
9. Almindelige bestemmelser angaaende opslag eller utlægning av bekjendtgjørelser inden jernbanens omraade.
10. Bestemmelser angaaende inskriptioner paa jernbanens hus og vogner.
11. Aapning for trafik av nye stationer, stoppesteder og holdepladser, fastsættelse av takster, ekspeditionens ordning m. v. ved saadanne.

d. Vedkommende kasse-, material- og regnskapsvæsen m. v.

1. Regler og bestemmelser for ind- og utbetalinger, konteringer, attestationer og legitimationer vedkommende bilag, samt betingelser for utbetaling av løn utenfor de fastsatte lønningsterminer.
2. Forføininger foranlediget ved revision og decision av jernbanernes regnskaper, bestemmelse vedkommende optællinger av og kontrol med beholdninger, eftersyn av kasser m. v.

3. Bestemmelser om, i hvilken utstrækning, paa hvilke vilkaar m. v. jernbanernes oppebørselsbetjenter samt kontraktører og leverandører til sikkerhet for den rigtige opfyldelse av de av dem overtagne forpligtelser vil ha at stille garanti. 4 janr.
4. Beslutning om anlæg av proces, mottagelse av stevnemaal eller iverksættelse av andre forføininger til hævdelse ved domstolene av jernbanens rettigheter samt indgaaelse av forlik og vedtagelse av domme.

e. Vedkommende linje, telegraf, faste eiendomme.

1. Forandringer i de av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider eller Hovedstyret foreskrevne normaler.
2. Spørsmaal om modifikation av de av statsmyndighetene vedtagne bygningsplaner.
3. Spørsmaal om iverksættelse av forføininger, som ikke indgaar under vedlikehold, eller under hvad der er forutsat i vedkommende budget, saafremt forføiningen ikke vil kunne bestrides av, hvad der maatte være stillet til distriktets disposition til mindre utvidelser og forbedringer m. v. og indenfor den til enhver tid for de enkelte forføininger fastsatte begrænsning.
4. Skemaer og regler for hjemmelsdokumenter m. v. for erhvervelse av grundstykker.
5. Erhvervelse av grundstykker, for hvilke der er git særlig bevilgning, naar erhvervelsen sker efter overenskomst og andrager til høiere beløp end kr. 5000,00 samt grunderhvervelser, som er nødvendige for at fremme og sikre linjens vedlikehold, til høiere beløp end kr. 1000,00 og grunderhvervelser i andet øiemed, for hvilke der ikke er git særlig bevilgning, og der ikke handles om uvæsentlige indkjøp til opnaaelse av hensigtsmæssig grænseregulering.
6. Avhændelse eller beheftelse av grund, forsaavidt det ikke gjælder makeskifte av mindre stykker av hensyn til en hensigtsmæssig regulering av grænserne.
7. Regler og bestemmelser angaaende forsikring av jernbanernes faste og løse eiendele samt almindelige bestemmelser angaaende foranstaltninger mot ildsvaade.
8. Erstatningskrav foranlediget ved utskjæringer og utglidninger, dyr, som maatte være kommet ind paa jernbanen m. v., forsaavidt der handles om større beløp end kr. 500,00, eller kravet i juridisk henseende maatte fremby tvil, og avgjørelsen er av principiel betydning for jernbanen.
9. Almindelige betingelser for indrømmelse av andragender om anlæg av elektriske ledninger m. v. samt vand-, kloak- og gasledninger over eller under jernbanens grund.

4 janr. 10. Almindelige betingelser for indrømmelse av ret til at passere jernbanelinjen.

11. Fastsættelse av almindelige vilkaar for bortleie av grund til trafikanter eller andre, for indrømmelse av andragender om anbringelse av grinder i jernbanens gjærder eller for disposition forøvrig over jernbanens grund, lokaler eller indretninger, for bortfæstelse av jernbanen tilhørende rettigheter m. v.

12. Andragender om tilslutning av private baner til Statsbanerne, fælles benyttelse av station, betjening, materiel m. v.

f. Vedkommende rullende materiel, verksteder, anskaffelser.

1. Spørsmaal om forandringer av konstruktionsdele, hvorved materiellets oprindelige typer modifiseres, forandring ved indredning, utstyr, belysning m. v.
2. Anskaffelser, som ifølge almindelig eller særlig bestemmelse skal foregaa ved forføining av Hovedstyret.
3. Bestemmelser om, hvorvidt og i hvilken utstrækning der skal haves reservebeholdninger av forbruksgjenstande.
4. Almindelige bestemmelser om anvendelse av offentlig anbud og auktioner ved anskaffelse og ved salg av jernbanen tilhørende gjenstande.
5. Realisation ved auktion eller anbud av kasserte gjenstande, hvis avhændelse ifølge almindelig eller særlig bestemmelse skal foregaa ved forføining av Hovedstyret samt salg underhaanden av kasserte gjenstande til lavere priser end av Hovedstyret fastsat, eller der handles om avhændelse av nye eller fremdeles brukbare gjenstande.
6. Bestemmelser angaaende kontrol ved leveransers kontraktsmæssighet samt godkjendelse av verker for leveranse av visse reservedele og materialer for det rullende materiels vedlikehold, paa hvis utsøkte beskaffenhet der av hensyn til driftens sikkerhet og økonomi maa lægges særlig vegt.

g. Forskjellige anliggender.

1. Almindelige bestemmelser angaaende forholdet til post-, telegraf-, telefon-, told- og militærvæsen samt politi.
2. Forhandlinger med tilsynskommissioner.

§ 10. I alle anliggender, som henhører under distriktsadministrationen, har distriktschefen den besluttende myndighet, dog med den begrænsning, som følger av §§ 11 og 12.

I alle vigtige spørsmaal og i alle tilfælde, hvor det gjælder driftens sikkerhet, skal overingeniørerne være hørt, forinden distriktschefen fatter beslutning.

§ 11. Hvis nogen av overingeniørerne maatte finde en avgjørelse, som distriktschefen agter at fatte, betænkelig for driftens sikkerhet, skal vedkommende forføining ikke komme til iverksættelse, uten at spørsmaalet har været forelagt for Hovedstyret. 4 janr.

§ 12. Disciplinærsaker og spørsmaal om opsigelse av personale avgjøres, forsaavidt angaar de distrikter, hvor der er ansat overingeniører og kontorchef, i de tilfælde, hvori disse saker ikke blir at avgjøre av høiere myndighet, av distriktschef, overingeniører og kontorchef i fællesskap efter foredrag av kontorchefen. Avgjørelsen træffes efter avstemning og saaledes, at distriktschefens stemme gjør utslaget i tilfælde av stemmelikhet.

Paa samme maate behandles her omhandlede spørsmaal, naar de skal forelægges til avgjørelse av høiere myndighet.

For her omhandlede spørsmaals avgjørelse i vedkommende distrikter eller fremme til Hovedstyret maa distriktschefen eller hans stedfortræder og mindst to av de øvrige ovenfor nævnte tjenestemænd være tilstede og delta i sakens behandling.

Ved den her foreskrevne behandling av disse spørsmaal føres protokol. Skal spørsmaalet forelægges for høiere myndighet, blir, forsaavidt der har været meningsforskjel, utskrift av protokollen at medsende sakens ekspedition.

I tilfælde av meningsforskjel ved avgjørelse av spørsmaal om opsigelse i henhold til instruks C, bestemmelser vedkommende personalet, § 22, kan mindretallet kræve avgjørelsen henskutt til Hovedstyret.

§ 13. I den utstrækning, hvori det av hensyn til tjenestens tarv kan ske, kan distriktschefen overdrage til overingeniører og kontorchef i sit sted indtil videre at avgjøre enkelt anliggende eller visse grupper av anliggender med den begrænsning, som følger av §§ 11 og 12 og av, hvad der er fastsat i instruks C, bestemmelser vedkommende personalet, §§ 7, 12, 16, 20 og 22.

Under samme forutsætning og med samme begrænsning kan distriktschefen med Hovedstyrets approbation indtil videre overdrage til andre av distriktets tjenestemænd end de ovenfor nævnte at avgjøre forskjellige anliggender.

Uanset om saadan overdragelse har fundet sted, kan overingeniører og eventuelt ogsaa andre av distriktets tjenestemænd, naar der ikke maatte være anledning til at indhente distriktschefens avgjørelse, fatte bestemmelse om iverksættelse av forføining av den beskaffenhet, at den ikke taaler opsættelse. Meddelelse om saaledes truffet bestemmelse skal av vedkommende gives til distriktschefen i hvert enkelt tilfælde saa snart som mulig.

4 janr. § 14. Distriktets korrespondanse foregaar ved distriktschefen.

§ 15. Forhandling mellem distriktschef, overingeniør og kontorchef skal foregaa mundtlig.

Forhandling mellem nogen av disse og anden tjenestemand inden distriktet bør foregaa mundtlig overalt, hvor der er anledning til det.

§ 16. Distriktschefen skal hyppig og mindst én gang om maaneden befare en saa stor del av distriktet som mulig for herunder at gjøre sig paa første haand bekjendt med forholdene i distriktet.

Vedkommende overingeniør eller anden tjenestemand, der har befatning med de anliggender, som saadan befaring nærmest maatte gjælde, bør saavidt mulig delta i samme.

§ 17. Distriktschefen skal saavidt mulig daglig tilkalde overingeniørerne og kontorchefen til konferanse angaaende distriktets anliggender.

C. Bestemmelser vedkommende personalet.

§ 1. Til fast stilling ved Statsbanerne kan — uten samtykke av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider — kun antages norske borgere.

Ingen maa beskikkes, uten at han ved lægeattest kan godtgjøre at være fri for saadan legemsfeil, sygdom eller anden svakhet, som kan ansees at være til skade for hans tjenestedygtighet.

Ved befordring til høiere eller bedre avlønnet stilling blir først at ta i betragtning den av vedkommende utviste dygtighet og paapasselighet i tjenesten samt mulige særlige kvalifikationer for den nye stilling, dernæst tjenestetid.

§ 2. For samtlige av Hovedstyret eller underordnet autoritet fast ansatte funktionærer gjælder en gjensidig opsigelsesfrist av 3 maaneder.

Enhver saaledes ansat funktionær er pligtig til at gjøre tjeneste til den tid, paa det sted og av den art, som hans foresatte maatte bestemme. Hvorvidt vedkommende funktionær kan oppebære noget tillæg til den for hans stilling regulerte løn, avgjøres efter de til enhver tid gjældende bestemmelser. Enhver funktionær er forøvrig pligtig til at underkaste sig de for hans ansættelse foreskrevne almindelige eller særlige betingelser.

§ 3. Generaldirektør, jernbanedirektører og distriktschefer ansættes ved kongelig konstitution.

§ 4. Av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider efter indstilling fra Hovedstyret ansættes følgende tjenestemænd:

a) Ved Hovedstyret: Overingeniør, direktørassistent, under- 4 janr.
søkelseschef, brokonstruktør, arkitekt, overtrafikkontrollør, hovedbokholder, hovedkasserer, chef for det statistiske kontor.

b) I trafikdistrikterne: Overingeniører, kontorchefer.

c) I anlægsdistrikterne: Overingeniører.

§ 5. Av Hovedstyret ansættes følgende tjenestemænd:

a) Ved Hovedstyret: Avdelingsingeniører av klasse A og B, bygningskyndig assistent, sekretærer, kemiker, telegrafinspektør, forstander for togkontrolkontoret, billetforvalter, trafikkontrolører, hovedbokholderassistenter, ingeniørassistenter, teknisk assistent, ikke tekniske assistenter, assistent hos telegrafinspektøren, underkasserer, forstander for rundreisekontoret, fuldmægtiger, kontorister.

b) I trafikdistrikterne: Inspektører, verksmestre, stationsmestre av samtlige klasser, understationsmestre, materialforvaltere, bokholdere, regnskapsførere, banemestre, lokomotivmestre, dampskibsførere, distriktskasserere, tekniske assistenter, ikke tekniske assistenter, fuldmægtiger, verkstedsformænd, dampskibsmaskinister, telegrafmestre, maskinister, lokomotivførere, plogførere, overkonduktører, formænd av lønsklasse 19 og kontorister.

c) I anlægsdistrikterne: Avdelingsingeniører av klasse A og B, ingeniørassistenter, distrikts-materialforvaltere, distriktsbokholdere, distriktskasserere, opsynsmænd, fuldmægtiger og kontorister.

Ansættelse av de i punktene b og c nævnte tjenestemænd sker efter indstilling fra henholdsvis distriktschef i vedkommende trafikdistrikt og overingeniør ved vedkommende anlæg.

§ 6. Det ved Hovedstyret forøvrig fornødne faste personale ansættes av vedkommende jernbanedirektører efter generaldirektørens nærmere bestemmelse.

§ 7. Av distriktschef ansættes det i vedkommende trafikdistrikt fornødne faste personale utenfor det i §§ 3, 4 og 5 nævnte.

§ 8. Av overingeniør ved jernbaneanlæg ansættes det i vedkommende anlægsdistrikt fornødne faste personale utenfor det i §§ 4 og 5 nævnte.

§ 9. De stillinger, som besættes av det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider efter indstilling av Hovedstyret, bekjendtgjøres paa saadan maate, som departementet maatte bestemme.

§ 10. Forinden en stilling besættes av Hovedstyret, skal den bekjendtgjøres ledig inden den samlede etat med mindst 14 dages ansøkningsfrist.

4 janr. Av de stillinger, som i henhold til § 7 skal besættes av distriktschef, skal de, hvis besættelse kan medføre forfremmelse blandt distriktets efter regulativ avlønnede personale, bekjendtgjøres inden vedkommende distrikt med mindst 8 dages ansøkningsfrist.

§ 11. Hovedstyret forflytter funktionærer, som ikke er ansat av høiere myndighet.

Distriktschef og overingeniør ved jernbaneanlæg eller den, som disse maatte bemyndige dertil, forflytter inden henholdsvis vedkommende trafikdistrikt og anlægsdistrikt det dem underordnede personale, som ikke er ansat av departement eller Hovedstyre.

Ved forflyttelser blir at ta hensyn til vedkommende funktionærs eget ønske, saavidt tjenestens tarv tilsteder.

§ 12. Hovedstyret behandler og avgjør avskedsandragender fra funktionærer, som ikke er ansat av Kongen eller det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider.

Forsaavidt andragendet ikke medfører krav paa pension, kan dog avsked indrømmes av den myndighet, som har foretat ansættelsen, og avskeden kan, forsaavidt tjenestens tarv tilsteder det, i tilfælde gives med kortere varsel end 3 maaneder.

§ 13. Det ved Statsbanerne ansatte faste personale kan meddeles tjenesteledighet til utøvelse av den vedkommende efter loven paahvilende vernepligt saavel som for at vareta helbred eller andre personlige anliggender.

Tjenesteledighet til utøvelse av vernepligt tilstaaes i fornøden utstrækning.

Naar anledningen er sygdomstilfælde, kan tjenesteledighet indvilges av Hovedstyret eller underordnet myndighet overensstemmende med nedenstaaende regler for indtil 1 aar, men forøvrig ikke over 6 maaneder.

Under tjenesteledighet kan bli at tilstaa hel, delvis eller ingen løn efter derom av Hovedstyret utfærdigede almindelige bestemmelser.

Adgang til deltagelse i den offentlige gudstjeneste paa søn- og helligdage blir i den utstrækning, som omstændighetene maatte tilstede, at søke tilveiebragt ved anordninger for tjenestens fordeling.

§ 14. Ønsker generaldirektør, jernbanedirektører eller distriktschefer tjenesteledighet for længere tid end 30 dage i sammenhæng, blir andragende herom at forelægge for det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider til avgjørelse.

§ 15. Tjenesteledighet inden den i §§ 13 og 14 angivne ramme indvilges av generaldirektøren for jernbanedirektørerne og de ved Hovedstyret forøvrig ansatte funktionærer samt for distriktscheferne og det ved trafikdistrikterne forøvrig og ved

anlægsdistrikterne ansatte personale, forsaavidt avgjørelse ikke kan træffes med hjemmel av de i § 16 givne bestemmelser. 4 janr.

Generaldirektøren kan — forsaavidt angaar det ved Hovedstyret ansatte personale — i den utstrækning, som det maatte findes hensigtsmæssig, overføre ved almindelig eller særlig bestemmelse sin permissionsmyndighet til jernbanedirektørerne.

§ 16. Distriktschefer samt for anlægsdistrikternes vedkommende disses overingeniører kan meddele tjenesteledighet til henholdsvis trafikdistrikternes og anlæggenes funktionærer inden den i § 13 angivne ramme, dog saaledes, at distriktschefer kun kan permittere distriktets overingeniører i indtil 14 dage i kalenderaaret.

Ønsker distriktschef eller overingeniør ved anlæg selv tjenesteledighet, maa henvendelse herom ske til generaldirektøren.

Distriktschef eller overingeniør ved anlæg kan med den begrænsning, som Hovedstyret bestemmer, overføre den dem tillagte permissionsmyndighet til distriktets overingeniører og underordnede funktionærer.

§ 17. Uanset ansvar efter loven er enhver funktionær underkastet uopholdelig avskedigelse for beruselse i tjenesten, for ulydighet, uredelighet, grov tjenesteforsømmelse eller for anden utvist slet opførsel i eller utenfor tjenesten. Mindre forgaaelser medfører anden disciplinærstraf, bestaaende efter omstændighetene i advarsel eller bøter, tilsvarende høist 3 maaneders løn eller fjernelse fra indehavende stilling i høist 3 maaneder. Fjernelse fra stillingen medfører for det bestemte tidsrum saavel tap av avlønning som inddragning av uniformsstykker og andre tjenestetegn, som maatte være Statsbanerne tilhørende.

Forinden disciplinærstraf ilægges, skal vedkommende funktionær være git anledning til at gjøre sig bekjendt med de foreliggende oplysninger og til at avgi erklæring i saken.

§ 18. Tjenesteforseelser, begaat av funktionær ansat av Kongen eller det kongelige Departement for de Offentlige Arbeider, paatales henholdsvis for Kongen og for nævnte departement.

§ 19. Tjenesteforseelser, begaat av andre ved Statsbanerne ansatte funktionærer, paatales for Hovedstyret, forsaavidt saken ikke med hjemmel av de i nedenstaaende § 20 indeholdte bestemmelser kan avgjøres av underordnet myndighet.

§ 20. Distriktschef i de større distrikter kan i forening med distriktets overingeniører og kontorchef efter saadan behandling som foreskrevet i instruks B, § 12, ilægge det dem underordnede personale disciplinærstraf, bestaaende i advarsel, bøter indtil et beløp motsvarende 1 maaneds løn eller i fjernelse uten løn for et tidsrum av indtil 1 maaned fra indehavende stilling.

4 janr. Distriktschef i de mindre distrikter og overingeniør ved anlæg kan ilægge sine underordnede disciplinærstraf, bestaaende i advarsel, bøter indtil et beløp motsvarende fjerdedelen av en maaneds løn eller i fjernelse uten løn for et tidsrum av indtil 1 uke fra indehavende stilling.

§ 21. Enhver foresat har ret til midlertidig at sætte ham underordnede funktionærer ut av tjeneste, naar dette maatte være fornødent enten av hensyn til driftens sikkerhet eller for opretholdelse av god tjenesteorden.

§ 22. Distriktschef og overingeniører ved anlæg kan opsi med 3 maaneders varsel det av distriktet ansatte personale, naar vedkommende ikke har været 5 aar i tjenesten og saaledes ikke i noget tilfælde har krav paa pension. Saadan opsigelse maa være begrundet i hensyn til tjenestens tarv, saasom at vedkommende enten som følge av manglende evner eller flid eller forgaaelser i eller utenfor tjenesten eller av anden grund er fundet mindre skikket for jernbanetjenesten.

I de trafikdistrikter, hvor der er ansat overingeniører og kontorchef, blir disse saker at behandle som foreskrevet i instruks B § 12.

4 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til overlodsen i Bergen, hvori uttales: Den ret til at forby lodsene at befatte sig med lodsning, som indeholdes i lodsinstruktionens § 10, antages at være indskrænket til de i paragraffen nævnte tilfælde, at lodsen ikke bestaar den fornyede eksamen, som overlodsen kan paalægge ham at underkaste sig, eller at det ved fornyet lægeundersøkelse viser sig, at lodsens helbred, syn og hørsel ikke er tilfredsstillende.

6 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av ingeniør Oluf Christian Sanne ved testamente av 8 december 1910 oprettede »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Sjømandsmissionen« og paa de for dette legat utfærdigede statutter.

7 janr. **Kongelig resolution,***) hvorved i medhold av lov om fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 § 14 bestemmes som gjældende indtil videre for Herøy herred, Nordlands amt:

1. At paabudet i nævnte lovparagrafs første punktum — om at alle fiskeredskaper undtagen stængenot skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdag — ikke skal være gjældende inden herredet.

*) Bekjendtgj. 8 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

2. At det under skreifisket inden herredet skal være forbudt at utsætte redskaper paa søn- og helligdage til fangst av skrei. 7 janr.

Kongelig resolution,*) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sørums herred, Akershus amt, i møte den 25 april 1912 besluttede forandring av § 3 i de ved kongelig resolution av 16 mars 1909 approberte skogvedtægter for herredet. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorefter Trondhjems overret indtil videre sættes hver mandag kl. 11 formiddag. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av landsformandskapslovens § 63 tillates, at Søndre Bergenhus amtsting avholdes i mars—april maaned. 7 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Ole Jensen Brøin ved testamente av 7 mai 1909 oprettede »Ole Jensen Brøins legat til fattige trængende i Borgunds Annekssogn i Lærdals Prestegjeld« og paa de under 9 november 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 8 janr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av B. Utheim og hustru ved gavebrev av august 1911 oprettede »Anette og B. Utheims legat« til forskjellige velgjørende øiemed inden Gryttens og Hens herreder og paa de under 30 september 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 8 janr.

Kongelig resolution,**) hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Eidsskogens herredsstyre, Hedemarkens amt, under 6 november 1912 fattede beslutning om benyttelse av pigtraad til gjærde inden herredet. 9 janr.

Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Sons bystyre i møte den 6 december f. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet. 9 janr.

---

*) Bekjendtgj. 8 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 1, hvor den besluttede forandring er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 11 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor vedtægtene er indtat.

9 janr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Stavanger amt i anledning av en indkommet forespørsel fra magistraten i Stavanger om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor aktieselskaper, som anmeldes til handelsregistret, ikke har løst eller er villig til at løse handelsbrev efter lov av 16 juli 1907 § 8 under opgivende av, at de kun agter at drive saadan handel, hvortil handelsbrev ikke utkræves, og likeledes negter i firmaanmeldelsen specielt at angi handelens art.

Departementet uttaler, at der vistnok efter firmaregisterlovens § 19 for aktieselskaper er adgang til at indgi en mere specifisert anmeldelse med hensyn til forretningens art end for enkeltmænd og ansvarlige selskaper efter §§ 17 og 18. Naar imidlertid selskapet negter at anmelde andet, end at det agter at drive »handel«, antages en mere speciel anmeldelse ikke at kunne fremtvinges. Departementet er derhos med amtmanden enig i, at naar selskaper ved indgivelse av saadan anmeldelse som nævnt opgir, at de kun agter at drive saadan handel, hvortil der ikke utkræves handelsbrev, kan magistraten ikke ved mottagelsen av firmaanmeldelsen kræve, at der skal løses handelsbrev. Som av amtmanden likeledes antydet antar departementet imidlertid, at der i saadanne tilfælde som omhandlet for kontrollens skyld bør sendes fornøden underretning til politiet.

10 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet paa foranledning av et skolestyre uttaler, at den omstændighet, at en landsfolkeskole delvis er ordnet efter byskoleloven, ikke antages at medføre, at en paa denne folkeskole bygget fortsættelsesskole blir at ordne efter byskolelovens regler.

Planen for ordningen av en saadan fortsættelsesskole tiltrænger derfor heller ikke departementets godkjendelse, men blir at utarbeide av skolestyret og paa sedvanlig maate at forelægge overtilsynet til uttalelse, kfr. landskolelovens §§ 9 og 50.

11 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Jens Smit og hustru Hilda Smit ved gavebrev av 30 oktober 1911 oprettede »Kjøbmand Jens Smit og Hustru Hilda Smits Legat til Bergens Ynglingeforening« og paa de under 30 november 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

13 janr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en apoteker, hvori angaaende lovligheten av, at et firma averterer en olivenolje som middel mot astma, uttales: Betingelsen for, at kjøbmænd kan

sælge en saadan vare, er, at den ikke ved avertissementer, cirku- 13 janr.
lærer eller paa anden maate falbydes eller anbefales som stof, der er tjenlig til at helbrede sygdomme, jfr. overskriften til fortegnelsen C i kongelig plakat av 29 august 1908 angaaende handel med gifter og apotekvarer.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre 13 janr.
Bergenhus amt om, hvorvidt et ligningsraad var berettiget til at foreta forandringer i de av ligningsnævnden behandlede og vedtagne næringsopgaver, naar selvangivelsen alene omfattet en henvisning til næringsopgaven.

Departementet uttaler, at det omhandlede spørsmaal maa besvares bekræftende, jfr. landskattelovens § 81, andet punktum, hvorefter ansættelsen av formue og indtægt for skattepligtige, som har levert selvangivelse, skal i distrikt, hvor ligningsraad er oprettet, ske overensstemmende med ligningsraadets avgjørelse. Denne bestemmelse antages at maatte forstaaes saaledes, at ligningsraadet i alle tilfælde har avgjørelsen med hensyn til en saadan skattepligtigs ligningsansættelser, uanset at denne med hjemmel av bestemmelsen i landskattelovens § 57, sidste led, har henvist til næringsopgaven for den i samme omhandlede formues og indtægts vedkommende. Ligningsraadet kan derfor ikke være bundet av ligningsnævndens paa grundlag av næringsopgaven foretagne ansættelse av formuen og indtægten (lovens § 84, første led). Overensstemmende med denne opfatning har departementet formet bestemmelsen i de veiledende regler for ordningen av ligningsraadets virksomhet i forhold til ligningsnævnden § 3, tredje og fjerde punktum. Det maa imidlertid antages, at ligningsraadene, hvor der intet er at bemerke ved den skattepligtiges angivelser i næringsopgaven, som regel vil følge ligningsnævndens paa grundlag herav foretagne ansættelser.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Kirkedepartementet, 13 janr.
hvorefter arbeide ved forskolen for metalarbeidere i Kristiania kan medregnes i den verkstedstjeneste, som kræves for adgang til maskinisteksamen (lov (nr. 5) av 26 juni 1889 § 6 og reglement av 1 november 1890 § 5 b).

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 14 janr.
stiania i anledning av en forespørsel fra et by-skolestyre om, hvem der har ret til at ansætte og avskedige tjenestemænd og arbeidere i skolestyrets tjeneste og utfærdige tjenesteforskrifter for dem.

Som svar paa forespørselen uttaler departementet, at det antar, at saadan ret tilkommer kommunestyret likeoverfor alle de funktionærer i skolens tjeneste, hvis ansættelse og avskedi-

14 janr. gelse ikke i skoleloven er tillagt skolestyret, altsaa likeoverfor alle andre funktionærer end lærerpersonalet og skoleinspektøren.

Hvad angaar spørsmaalet om uttrykket »almindelige bestemmelser om orden og tugt« i lovens § 39 b, bemerker departementet, at uttrykket nærmest maa antages at gjælde bestemmelser av disciplinær art, idet skolestyrets ret til at gi bestemmelser av organisatorisk natur eller almindelige eller specielle tjenesteforskrifter maa søkes i den almindelige bemyndigelse til at utfærdige skoleplanen, § 43, kfr. § 13, første punktum; se ogsaa lovens § 33, sidste punktum.

14 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand, hvori departementet uttaler, at det antar, at byskolelovens § 25 maa forstaaes saaledes, at der er adgang til at reducere saavel grundløn som alderstillæg for en lærer, der har faat nedsat læsetid paa grund av, at hans lærerpost er blit forenet med en av de i paragraffen nævnte stillinger.

14 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa de under 8 oktober 1912 utfærdigede ændrede statutter for det ved høieste resolution av 13 april 1880 stadfæstede »Christian Fredrik Wasmuths og Hustrus Legat« til Aalesunds kommune.

14 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa Carolinastiftelsen Barnehjemmet »Bjørgvin«, Aalesund, oprettet ved midler, som er indsamlet av en i Bergen i anledning av Aalesunds brand i 1904 nedsat komité og paa de under 14 mai 1912 utfærdigede grundregler for denne stiftelse.

14 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av godseier Frithjof Young ved gavebrev av 10 august 1910 grundlagte »Norfolk-Totning Klubbens Grundfond« til fremme av avl av en solid, velformet, letgaaende typisk hest til kjøre- og ridebruk samt paa de under 16 november 1912 utfærdigede statutter for nævnte fond.

14 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori departementet uttaler:

1. Fra det antagne bruttobeløp av indtægten skal efter landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, begges bokstav c, gjøres avdrag for ordinære avskrivninger for værdiforringelse ved slit og forældelse, jfr. ogsaa landskattelovens § 50, byskattelovens § 40, begges næstsidste led. Ved formuesansættelsen av skibe, maskiner og andre varige driftsmidler maa der ogsaa tages hensyn til værdiforringelse ved slit og ælde, jfr. skattelovkomiteens indstilling, side 135

1ste spalte. Fradrag for avskrivninger vil saaledes maatte 14 janr.
ske baade i formues- og indtægtsansættelsen. Hvad særlig angaar fradrag i formuesansættelsen, skal man dog bemerke, at forsaavidt værdiforringelsen ved slit og ælde er opveiet paa anden maate, saaledes ved konjunkturstigning, maa selvfølgelig dertil tages fornødent hensyn. En saadan opveining finder ogsaa sted, naar avdraget i indtægten henlægges til et fornyelsesfond, som — tillagt vedkommende gjenstands eller driftsmiddels formindskede værdi efter foretat avskrivning — svarer til værdien som ny. Hvad angaar aktier i skibsaktieselskaper, som skal skatlægges paa eierens haand, bemerkes, at de efter landskattelovens § 37, byskattelovens § 31, begges bokstav c, skal ansættes i formue efter kursværdien, eller forsaavidt kurs ikke noteres eller kjendes, til den antagne salgsværdi. Der antages ikke at være adgang til i den saaledes utfundne værdi at gjøre fradrag for værdiforringelse ved slit og ælde, idet dette fradrag forutsættes at ha faat sit uttryk i kurs- eller salgsværdien. Med hensyn til indtægtsansættelsen av saadanne aktier bemerkes, at det utdelte aktieutbytte vil utgjøre normen for ansættelsen, men vil ikke altid være avgjørende for indtægtens størrelse. Ved beskatning av skibsrederi skal der nemlig i utbyttet fradrages en viss aarlig procent av vedkommende skibs værdi for forringelse ved slit og ælde. Dette fradrag maa ogsaa gives, hvor beskatning sker paa aktieeiernes haand. Foretar selskapet en tilsvarende nedskrivning av værdien og av indtægten avsætter fond for at dække avgangen, kan det hele utbytte som regel beskattes som indtægt paa aktieeiernes haand. Gaaes der ikke frem paa denne maate, men selskapet utdeler alt, hvad det har tjent, uten at ta hensyn til værdiforringelsen ved slit og ælde, kan ikke det utdelte utbytte helt beskattes som indtægt hos aktionærerne, men der maa indrømmes disse amortisationsfradrag efter de sedvanlige regler. Størrelsen av dette fradrag maa avgjøres efter forholdene i hvert enkelt foreliggende tilfælde.

2. Lotteri- og spekulationsgevinster skal efter landskattelovens § 43, byskattelovens § 37, beskattes som indtægt paa erhververens haand. I den utstrækning, hvori gevinsten maatte være i behold den 1 januar i det aar, ligningen foretages (landskattelovens § 36, byskattelovens § 30, begges første led), maa den tillike beskattes som formue, jfr. skattelovkomiteens indstilling side 135, anden spalte, hvor der uttales følgende:

»Til formuen antages efter forholdets natur at burde henregnes alle formuesværdier, som ved det paagjældende

14 janr. tidspunkt er i skatyderens eie (selvfølgelig fraregnet indbo og andre gjenstande, som efter sin art maatte være undtat), uten hensyn til, om de er tilfaldt vedkommende i det aar, hvorefter indtægten beregnes og saaledes samtidig blir at beskatte som indtægt.«

3. Midler, som anvendes til indkjøp for et eller flere barn av livrenter, som faaes utbetalt ved barnets giftermaal eller ved en viss alder, kan ikke ilægges formuesskat i tidsrummet, indtil betingelsen for livrentens utbetaling indtræder. Naar dette sker, beskattes livrentens hele aarsbeløp som indtægt for mottageren, jfr. landskattelovens § 38 c og § 39 c samt byskattelovens § 32 c og 33 c.
4. I distrikter, hvor ligningsraad er oprettet, er det raadet og ikke ligningsnævnden, hvem det paaligger efter landskattelovens § 62, byskattelovens § 54, begges andet led, at gi skatyderne veiledning til avfattelse av selvangivelse. Dette arbeide antages ligningsraadet dog at kunne overlate til den fast ansatte lønnede forretningsfører for ligningsvæsenet og hans mulige assistenter.

14 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til et skibsrederfirma, hvori uttales, at forsaavidt der ifølge bemandingsskala av 14 juni 1912 trænges 3 maskinister til et fartøi, maa ogsaa 3dje maskinisten ha certifikat.

15 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen foranlediget ved en forestilling fra Bergens magistrat om virkningen av proklama i dødsboer paa skattekrav for 1ste halvaar 1913.

Departementet uttaler, at bestemmelsen i de nye skattelove for landet § 32 og for byene § 27, begges sidste led, om, at proklama, som utstedes i boer, er uten virkning paa skattekrav efter de nye love, ikke antages at kunne gjøres gjældende med hensyn til skat for 1ste halvaar 1913, da denne skat utlignes paa grundlag av de gamle skattelove av 15 april 1882 med senere tillægslove.

Hvad angaar virkningen av proklama i dødsboer for skattekrav efter de gamle skattelove, skal departementet bemerke, at der maa sondres mellem skatter, ilignet et bo som saadant (de gamle skattelove for landet § 20 og for byene § 12), og skatter, ilignet avdøde selv, og som anmeldes i hans bo. I det første tilfælde har utstedt proklama ingen virkning med hensyn til skatkravets gyldighet, da skatten som anden massegjæld maa bli at utrede av boet, naar kravet blot fremsættes inden boets slutning. Kommer kravet for sent til, at

utlæg kan faaes, antages boets arvinger at være proratarisk 15 janr.
ansvarlige for det paagjældende skattebeløp.

Paahviler skattepligten derimot avdøde selv, kan der bli spørsmaal om præklusion. For at utlæg skal kunne faaes, maa nemlig efter de gamle skattelove kravet være anmeldt inden proklamafristens utløp paa samme maate som al anden gjæld, som maatte paahvile avdøde. Er dette ikke skedd, er skattekravet tapt. Hvad særlig angaar skat for 1ste halvaar 1913, bemerkes, at det avgjørende tidspunkt for skattepligten for denne termin er 30 september 1911, jfr. departementets rundskrivelse nr. 4 vedkommende de nye skattelove av 1911. Efter de nye skattelove for landet § 141, for byene § 132, begges 1ste led, skal skattegrundlaget være det samme for dette halvaar som for 1912. Skattepligten pr. 30 september 1911 omfatter altsaa her et tidsrum av $1^1/_2$ aar. Anmeldelsen av skatten for 1912 maa saaledes anses som ogsaa omfattende skattekravet for 1ste halvaar 1913, og er denne anmeldelse foretat inden proklamaets utløp, vil derfor skattekravet heller ikke, forsaavidt det angaar 1ste halvaar 1913, kunne anses prækludert.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Akers- 15 janr.
hus amt, hvori departementet uttaler følgende:

1. Der antages ikke at være lovlig adgang til at vælge den samme person til medlem baade av ligningsraadet og overligningsnævnden. Derimot kan den samme person være medlem baade av ligningsraadet og ligningsnævnden, jfr. landskattelovens § 69 (byskattelovens § 62), andet punktum.

2. Bestemmelsen i landskattelovens § 31 (byskattelovens § 26), tredje led, angaaende opkrævning av skat hos forældre, husbond eller arbeidsgiver antages ikke at kunne bringes i anvendelse overfor herredsskat for 1ste halvaar 1913, jfr. bestemmelsen i lovens § 142 (byskattelovens § 133) om, at den nye lov skal anvendes første gang ved utskrivning av kommunale skatter for aaret 1913—14, og at lovens bestemmelser er uten anvendelse paa skat, utskrevet for tidligere aar. Med hensyn til inddrivelse av skat for 1ste halvaar 1913 maa derfor den gamle skattelovs bestemmelser komme til anvendelse.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til rikets kirke- 16 janr.
tilsyn:

Departementet har bragt i erfaring, at det hænder, at kirkeværger paa landet indkjøper til bruk ved nadveren en billig, simpel vinsort — et »laddevin«-lignende fluidum, som sælges under navn av kirkevin.

Foranlediget herved anmoder departementet kirketilsynene om at dra omsorg for, at der til nævnte bruk altid indkjøpes

16 janr. ren, holdbar druevin, og at saadan vin til enhver tid haves tilstede i tilstrækkelig mængde og i ubedærvet stand. Departementet oplyser, at der i Kristiania bys kirker benyttes hvit bordeauxvin (sauterne) av alkoholstyrke 10 á 12 %, som indkjøpes hos en av byens største vinimportører til en pris av kr. 1,00 pr. flaske (den faaes ogsaa paa halve flasker), og som har vist sig vel skikket for øiemedet.

Departementet har allerede i en — i lovsamlingene indtat — skrivelse til Trondhjems biskop av 19 juni 1848 uttalt, at man finder det urigtig, at der ved kommunionen benyttes anden vin end druevin, og at der ikke kan meddeles samtykke til bruk av bærvin ved altergangen. Denne uttalelse fastholder departementet fremdeles.

16 janr. **Nye bruksregler***) for Kværnaa bygdealmenning i Beitstaden, approbert av Landbruksdepartementet 16 januar 1913.

17 janr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Horgs herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Horgs herred i Søndre Trondhjems amt.

17 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sems herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møter 6 juni og 12 november 1912 vedtagne beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om ny forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning, dog med en enkelt forandring.

II. De almindelige sundhetsforskrifter for herredet, som blev approbert ved resolution av 4 april 1891, og den forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning, som blev approbert ved resolution av 23 januar 1905, ophæves fra den dag, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

17 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger

*) Bekjendtgj. 20 jan. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

***) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor de approberte sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles ap- 17 janr.
probation paa Haugesunds bystyres beslutninger av 28 april 1911, 22 mars og 27 september 1912 om nye almindelige sundhetsforskrifter og ny forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning, dog med en enkelt forandring.

II. De sundhetsforskrifter for kjøpstaden, som blev approbert ved kongelige resolutioner av 2 januar 1864, 3 juni 1882, 8 juli 1889, 14 oktober 1893, 29 mai 1901 og 25 juni 1909 samt forskriften om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning av 4 juni 1904 ophæves fra den dag, ovenstaaende forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 17 janr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Jondals herred i Søndre Bergenhus amt under 4 oktober 1912 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

II. De for herredet ved kongelig resolution av 19 august 1874 approberte sundhetsforskrifter ophæves fra den dag, nærværende forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 17 janr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Bremsnes herred i Romsdals amt i møte 11 december 1912 vedtagne beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet, indeholdende ogsaa forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De sundhetsforskrifter for Kvernes herred, som blev approbert ved de kongelige resolutioner av 5 januar 1867 og 3 mars 1882, ophæves, forsaavidt angaar Bremsnes herred, fra den tid, foran nævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorefter de ved kongelig 17 janr.
resolution av 21 oktober 1903 i henhold til lov om

*) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor sundhetsforskriftene er indtet.

**) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

17 janr. vasdragenes benyttelse av 1 juli 1887 §§ 27 og 59 approberte regler for fællesfløtning m. v. i Digeelvens vasdrag, Nedenes amt, forblir gjældende indtil videre, og saaledes at reglernes § 4 skal lyde:

Hvilke arbeider, der skal utføres i Digeelven, bestemmes av fløtningsinspektøren i forening med 3 mænd, valgt av skogeierne. Valget av disse sker i samlet møte hvert andet aar til tid og sted, som formanden i fællesfløtningen efter konferanse med de av skogeierne valgte 3 mænd maatte bestemme.

17 janr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. Formues- og indtægtsskat til stat og kommune kan ikke paalægges:

1. Fremmede magters gesandter, chargés d'affaires (faste og midlertidige), legationsraader, legationssekretærer, attachéer og legationsprester samt disses hustruer og barn, som tilhører deres husstand.
2. Utsendte konsuler og konsulære tjenestemænd samt disses hustruer og barn, som tilhører deres husstand.
3. Valgte konsuler samt det underordnede kontorpersonale, ansat ved de fremmede magters gesandtskaper og ved de konsulater, som forestaaes av utsendte konsulære tjenestemænd, forsaavidt angaar den indtægt, som de i denne egenskap oppebærer.
4. Tjenere, som er fremmede undersaatter og i tjeneste hos de under post 1 nævnte diplomatiske tjenestemænd.

II. Fritagelsen for formues- og indtægtsskat omfatter ikke virksomhet, næring eller indtægt, som nogen av de under I nævnte personer maatte ha her i riket, og som er deres diplomatiske eller konsulære stilling uvedkommende. Det samme gjælder ogsaa disse personers hustruer, barn og tjenerskap, forsaavidt der tilkommer dem skattefrihet efter foranstaaende regler.

17 janr. **Kongelig resolution,** hvorved folkeskolen i Strømsgodsets sogn av Skoger herred i henhold til lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 § 82 fra skoleaarets begyndelse 1913—14 tillates ordnet efter de om folkeskolen i kjøpstæderne gjældende bestemmelser.

17 janr. **Kongelig resolution,** hvorved folkeskolen i Lunds skole i Oddernes herred i henhold til lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 § 82 fra skoleaarets begyndelse 1913—14 tillates ordnet foruten efter de i kongelig reso-

*) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

lution av 10 september 1891 nævnte §§ i byskoleloven tillike efter samme lovs §§ 9 og 51. 17 janr.

Kongelig resolution, hvorefter grænsen mellem Jevnaker og Lunner prestegjeld og sogn, herreder, lensmandsdistrikter og tinglag i Kristians amt herefter skal være som følger: 17 janr.

Grænsen gaar fra et punkt i bækken, som gaar til Orentjern kort søndenfor det lille tjern beliggende østenfor Mjør i Gran, følger bækken til Arentjernet, gaar mellem dette og Velotjernet, følger fra sidstnævnte tjern Roenelven til i sydøst for Rustad, hvorfra den i sydøstlig retning i en bue passerer over haugen østenfor Vaterud, bøier sydvestlig, følger den lille bæk til Galtedalstjern, derpaa dettes nordbred og gaar fra sammes nordende langs tjernets østende op paa fjeldskraaningen, bøier i nord langs skraaningen, derpaa i nord til det lille tjern vestenfor Vassjøtjern (Ulvenbraatetjern), hvis østlige del den skjærer over, gaar saa i nordøst til Vassjøtjernet, hvis sydbred den følger til Hallumsbækkens utløp i samme, bøier i syd opover skraaningen søndenfor og saa i sydøst til bækkens utløp i Hallumtjernet. Grænsen følger herfra dette tjerns sydbred og videre bækken til det lille tjern søndenfor (Holteputten), fortsætter derfra i syd til den træffer delet mellem gaardene Halvorsrud og Holdt og følger saa dette mellem pladsen Skarpsno i Lunner og Høghau i Jevnaker, derpaa i sydvestlig retning til kort østenfor Grasbergsæteren, bøier i syd til sydenden av Søndre Grasbergtjern, gaar sydøstlig over høiden og følger bækken til Mylla vand, skjærer med sydlig retning over vandet og gaar til varden paa Kolleren, derpaa sydøstlig til vestligste bækkesammenløp i dalen, følger bækken til dens utløp i Jæringsvandet, derpaa dette vands vestbred til det punkt, hvor delet mellem almenningen og Løvenskiolds eiendom træffer Jæringen, derfra i en ret linje sydvestover til nordre ende av Lille Fillingen, følger midten av dette vand til bækken, som løper ut av samme, følger denne bæk til dens utløp i Fillingen, derfra i sydvestlig retning over dette vand, efter bækken til dens utløp i Katnosa og derfra i sydvestlig retning, til den træffer amtsgrænsen mot Akershus amt.

Kongelig resolution, hvorved stadfæstelse meddeles paa den av generalforsamlingen i Larviks Pensionsindretning den 1 mars 1912 vedtagne forandring av § 19 i indretningens ved kongelig resolution av 18 oktober 1890 og flere senere resolutioner stadfæstede statutter. 17 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Landbruksdepartementet i anledning av en forespørsel fra amtmanden i Kristians 17 janr.

17 janr. amt, om en lensmand tilkommer gebyr for opslag og læsning av bekjendtgjørelser utfærdiget efter §§ 2 og 4 i de av Indredepartementet under 24 juni 1898 givne regler i henhold til tillægslappeloven av 25 juli 1897.

Finansdepartementet antar, at der efter sportellovens § 119 a ikke tilkommer lensmanden nogen godtgjørelse for læsning og opslag av den i henhold til reglernes § 2 utfærdigede bekjendtgjørelse. Derimot antar departementet, at lensmanden maa være berettiget til at kræve sedvanlig godtgjørelse for læsning av de i henhold til reglernes § 4 utfærdigede bekjendtgjørelser.

18 janr. **Deklaration** mellem Norge og Sverige om beskatning i Narvik av Luossavaara-Kiirunavaaraselskapets indtægt.

Deklaration.

Hans Majestæt Kongen av Norges regjering og Hans Majestæt Kongen av Sveriges regjering er i henhold til § 29, 2det avsnit, i skatteloven for byene av 18 august 1911 og § 14 i forordningen av 28 oktober 1910 angaaende bevilling av fast eiendom samt av indkomst, angaaende principerne for fordeling i beskatningsøiemed mellem Norge og Sverige av Luossavaara-Kiirunavaaraselskapets indtægt kommet overens om, at en tiendedel av selskapets samlede indtægt beskattes i kjøpstaden Narvik i Norge og ni tiendedeler i Sverige.

Denne overenskomst træder straks i kraft og skal forbli gjældende indtil 6 maaneder efter den dag, da en av de kontraherende parter har opsagt den.

Til bekræftelse herav har undertegnede, dertil behørig bemyndiget av sine respektive regjeringer, undertegnet denne de-

Deklaration.

Hans Majestät Konungens av Sverige Regering och Hans Majestät Konungens av Norge Regering hava, jämlikt § 14 i förordningen den 28 oktober 1910 angående bevilling av fast egendom samt av inkomst och § 29 mom. 2 i skatteloven for byerne den 18 august i 1911, beträffande grunderna för fördelning i skatteavseende mellan Sverige och Norge av Luossavaara-Kiirunavaaraaktiebolags inkomst överenskommit, att nio tiondelar av bolagets samlade inkomst tagas till beskattning i Sverige samt att en tiondel av samma inkomst kommer till beskattning i staden Narvik i Norge.

Denna överenskommelse träder omedelbart i kraft och skall förbliva gällande intill sex månader efter den dag, då endera av de fördragsslutande parterna densamma uppsagt.

Till bekräftelse härav hava undertecknade, därtill behörigen bemyndigade av sina respektive regeringar, underskrivit denna

klaration og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i to eksemplarer paa norsk og svensk i Kristiania den 18 januar 1913.

(u.) **J. Irgens.**
(L. S.)

deklaration och försett densamma med sina sigill. 18 janr.

Som skedde i två exemplar på svenska och norska i Kristiania den 18 januari 1913.

(u.) **Falkenberg.**
(L. S.)

Skrivelse*) fra kommanderende general: 18 janr.

Under felttjenesteøvelser og andre øvelser utenfor exerserpladsene forbeholder militæretaten sig eiendomsretten til de paa øvelsesfeltet gjenliggende patronhylser indtil øvelsernes endelige avslutning.

Indtil dette tidspunkt maa derfor hylserne ikke opsamles av civile folk; overtrædelse herav vil bli paatalt.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 20 janr.

Den ved den Norske Regjerings resolution av 30 august 1905, jfr. kongelig resolution av 26 april 1912, meddelte tilladelse til indtil videre at opføre træbygninger overensstemmende med murtvangslovens § 3,2 i visse strøk av Narvik utvides til at gjælde kvartalene 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22 og 23 i Taraldsvik og kvartalene 12, 13, 14, 22, 23, 25 og 26 paa Frydenlund sammesteds, begge steder paa betingelse av, at alle bygninger i strøket (ogsaa eventuelle murbygninger) gives et pent av bygningskommissionen godkjendt villamæssig utseende. For Taraldsviks vedkommende desuten paa betingelse av, at byggelinjen for hver gate fastsættes av reguleringskommissionen, dog mindst 5 meter tilbaketrukket fra gatelinjen.

Kongelig resolution**), indeholdende bestemmelser angaaende fremmede krigsskibes adgang til norske havner og farvand: 20 janr.

§ 1. Intet fremmed krigsskib — med undtagelse av de i paragraf 4 nævnte — maa løpe ind i norsk krigshavn eller marinestation uten dertil paa forhaand erhvervet tilladelse av Hans Majestæt Kongen eller den, han dertil maatte ha bemyndiget.

Der maa paa forhaand opgives type og navn paa de krigsskibe, som ønsker at anløpe norske krigshavner eller marinestationer samt tidspunktet for anløpet og dettes varighet.

Uten særskilt tilladelse i ekstraordinære tilfælde maa opholdet i en krigshavn eller marinestation ikke utstrækkes til

*) Bekjendtgj. 20 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
**) Bekjendtgj. 31 janr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

20 janr. mer end 8 dage, og i almindelighet vil ikke fler end 3 krigsskibe tilhørende samme nation kunne tillates samtidig at anløpe samme havn.

§ 2. Som krigshavn eller marinestation ansees for tiden følgende dele av den norske kyst:

Kristianiafjorden indenfor Bastøs sydpynt.

Tønsbergfjorden indenfor Tønsberg Tønde, Tjømøs sydspids, Sandøs sydspids, Leiestenens fyr, Vallø fyr.

Fredrikstad og indløpene dertil indenfor linjen Torgautens fyr, Arsholmen, Bævøens sydspids.

Kristiansands havn med farvandet indenfor Fredriksholm, Oxø fyr, Grønningens fyr, Torsø fyr.

Bergens havn og indløpene dertil indenfor en linje Fonnes (Lygrefjordens østside), Hellisø fyr, Tekslen (Korsfjordens nordside), Lysekloster kirke.

Trondhjemsfjorden indenfor Agdenes fyr — Hovdetaaen paa Ørlandet.

Vardø havn.

§ 3. Til rikets øvrige havner og ankerpladser er adgangen for fremmede krigsskibe fri efter forutgaat melding, forsaavidt ikke andet i særlige tilfælde maatte være bestemt. Dog maa ikke fler end 3 saadanne fartøier tilhørende samme nation opholde sig i samme havn, likesom opholdet ikke maa utstrækkes til mer end 14 dage.

Avvikelser fra bestemmelserne i denne paragraf gjøres kun ved tilladelse indhentet ad diplomatisk vei.

§ 4. Fra de i paragraffene 1 og 3 nævnte hovedregler undtages:

a) Krigsskib, paa hvilket fremmed nations statsoverhoved befinder sig, og fartøier, der ledsager dette.
b) Krigsskibe, der befinder sig i aabenbar havsnød, hvilke altid kan søke tilflugt i rikets havner.
c) Krigsskibe, bestemt eller avgit til fiskeopsyn samt til hydrografiske arbeider og andre videnskabelige øiemed.

§ 5. I enhver norsk havn, hvor havnemyndighet er ansat, er anløpende fremmede krigsskibe forpligtet til at ta den ankerplads, som vedkommende havnemyndighet (havnefoged) anviser.

Enhver tilladelse for fremmede magters krigsskibe til at opholde sig paa norsk havn eller ankerplads kan naarsomhelst tilbakekaldes.

Ethvert paa norsk havn eller norsk ankerplads liggende fremmed krigsskib har — selv om det efter foranstaaende skulde kunne ligge sammesteds — efter mottat paalæg naarsomhelst at lette anker og forlate havnen inden 6 timer eller bytte ankerplads efter nærmere anvisning.

§ 6. Fra fremmed krigsskib, som opholder sig i norsk 20 janr.
havn eller farvand, er det forbudt uten særskilt tilladelse at færdes paa eller nær omraade, hvor der findes batteri, befæstning eller andre militære anlæg saavel som omraader, som er indhegnet av militær myndighet.

Landstigningsøvelser og skyteøvelser med kanon, gevær eller torpedo maa ikke utføres. Besætningen skal, naar den gaar i land, være uten vaaben; officerer, underofficerer og kadetter kan dog bære de til deres uniform hørende vaaben.

§ 7. Det er fremmed krigsskib forbudt at opta kart over rikets havner eller farvand eller foreta andre lodninger end saadanne, som maa ansees nødvendige for skibets navigering og sikkerhet.

Under fart inden norsk farvand er det forbudt fremmed krigsskib at ta anden vei end den almindelige seilled.

§ 8. Chefen for fremmed krigsskib skal følge de av vedkommende myndigheter bestemte sundhets-, told-, lods- og havneforskrifter.

§ 9. Foranstaaende regler gjælder, indtil Hans Majestæt Kongen anderledes bestemmer.

Kongelig resolution, hvorved i henhold til lov om be- 20 janr.
handling av forsømte barn av 6 juni 1896 § 38 et fremlagt av Kristiania skolestyre i møte 29 november 1912 vedtat forslag til forandring av § 12 i plan for Kristiania kommunale tvangsskole stadfæstes.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til naviga- 20 janr.
tionsloven av 7 april 1906 § 32 tilstaaes den statsunderstøttede sjømandsskole i Drammen ret til indtil videre at avholde styrmandseksamen, og den ved kongelig resolution av 13 mai 1908 for de eksamensberettigede sjømandsskoler i Fredrikshald og 20 andre byer fastsatte plan bestemmes at skulle gjælde ogsaa for Drammens offentlige sjømandsskole.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 22 janr.
det av ingeniør O. C. Sanne ved testamente av 8 december 1910 oprettede »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Kristiania Ynglingeforening« og paa de under 12 november og 22 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nord- 23 janr.
lands amt, hvori uttales, at formue i og mulig indtægt av mutede anvisninger maa skatlægges efter landskattelovens § 18 (byskattelovens § 13) som stedbunden næring. Gevinst ved salg av saadan anvisning, som er erhvervet for at avhændes med fordel, maa beskattes som indtægt efter land-

23 janr. skattelovens § 43 (byskattelovens § 37), andet led, i bostedskommunen eller, hvis kontor haves for denne virksomhet, i kontorkommunen.

23 janr. **Telegram** fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales, at aktiemeierier av den i byskattelovens § 15, landskattelovens § 20, begge næstsidste led, omhandlede art samt andelsmeierier ikke kan skatlægges i fremmede kommunner for omsætning fra utsalg i den fremmede kommune eller for utskibning over samme (ot. forh. 1911 s. 896 og 909). Har meieriet fast eiendom i fremmed kommune, maa det skatlægges der for denne.

23 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til mønstringschefen i Kristiania, hvori uttales, at tjeneste som billettør og dæksmand paa et dampskib paa Glommen ikke er sjømandstjeneste efter navigationsloven av 7 april 1906 § 1, idet vedkommende oplystes hovedsagelig at ha været beskjæftiget som billettør.

24 janr. **Rundskrivelse** fra Justis- og Politidepartementet til amtmændene:

Departementet skal herved henlede opmerksomheten paa endel bestemmelser om den kommunale budgetbehandling m. v. i de nye skattelove for landet og for byene av 18 august 1911 med tillægslove av 28 juni 1912.

1. De tidligere gjældende bestemmelser om herredenes og byenes budgetter i skattelovene av 15 april 1882 med tillægslove (landlovens §§ 10—12 og bylovens §§ 1—3) er avløst av §§ 139 og 140 i den nye skattelov for landet og §§ 130 og 131 i den nye skattelov for byene.

Herredenes og byenes budgetter blir fremtidig at bevilge og skattene at paalægge for terminen 1 juli—30 juni istedenfor som tidligere kalenderaaret (landlovens § 139, bylovens § 130). Det nye budgetaar blir første gang at benytte for terminen 1 juli 1913—30 juni 1914.

2. I sammenhæng med flytningen av det kommunale budgetaar er fristene for formandskapets (og i byene magistratens) behandling av det aarlige budget forandret (landlovens § 140, bylovens § 131). Formandskapet skal ha istandbragt forslag til budget for kommende budgetaar paa landet inden utgangen av februar maaned og i byene (paa grundlag av utkast, som magistraten avgir senest 15 mars) inden 15 april. Avskrift av budgetforslaget skal som før utlægges til eftersyn en viss tid (paa landet mindst 2 uker, i byene mindst 8 dage), forinden det behandles i kommunestyret, og bekjendtgjørelse utfærdiges derom. Kommunestyret bør i almindelighet ha avgit beslutning

om bevilgninger til kommunens behov og om paalæg av kom- 24 janr.
muneskat for kommende budgetaar paa landet inden utgangen av mars maaned og i byene inden 15 mai. For herredenes vedkommende aapner loven adgang til at forlænge disse frister, hvorom nærmere nedenfor under nr. 3.

Det er lovens forutsætning ved opstilling av fristene for budgetbehandlingen, at ligningsarbeidet, som efter landlovens §§ 82 og 86 og bylovens §§ 75 og 79 i almindelighet skal begynde i januar maaned og være avsluttet paa landet inden 15 april og i byene inden 1 juni, skal kunne være saa langt fremskredet, naar kommunen opgjør sit budget, at ligningsansættelserne er færdig og følgelig den indtægtsskat, som kan lignes for aaret, lar sig beregne. Denne ordning er nødvendiggjort ved de nye loves bestemmelser (landlovens § 73, bylovens § 66) om, at indtægtsskatten ikke maa overstige en viss procent, idet kommunebudgetterne som følge derav maa opgjøres under hensyn til, at der likesaalitt av indtægtsskatten som av de øvrige skattekilder kan raades over en hvilkensomhelst indtægtstilgang, men alene over en viss begrænset, av ligningsansættelserne avhængig indkomst.

3. Av hensyn til, at de for istandbringelsen av herredenes budgetter opstillede frister — særlig i de større distrikter — vil kunne bli for knappe, er det i landlovens § 140, sidste led, bestemt, at vedkommende regjeringsdepartement (ɔ: Finansdepartementet), hvor særlige forhold taler derfor, kan paa ansøkning av herredstyret samtykke i, at fristene for formandskapets avgivelse av budgetforslag og herredsstyrets vedtagelse av budget forlænges, dog ikke utover respektive 15 april og 15 mai.

I herreder, hvor en større del av befolkningen er fraværende paa fiske i den tid, da ligningen efter lovens almindelige regel skal foretages (januar—april), kan herredsstyret efter landlovens § 87 med samtykke av amtsskattestyret og Finansdepartementet bestemme, at ligningsarbeidet skal henlægges til en senere aarstid og fristen for ligningens avslutning rykkes frem like til 15 november i skatteaaret (budgetaaret). Budgettet skal imidlertid ogsaa i dette tilfælde være istandbragt før budgetaarets begyndelse inden de i landlovens § 140 satte frister, og man vil saaledes ved anvendelsen av lovens § 87 kunne bli nødt til at bevilge budgettet, før ligningsansættelserne for aaret foreligger, og man derigjennem har sikker oversigt over den indtægtsskat, som kan paaregnes. Dette vil kunne volde vanskeligheter i forhold til bestemmelsen i landlovens § 73 om begrænsning av indtægtsskatten, hvorfor man bør søke i størst mulig utstrækning at opretholde den ordinære tid for ligningsarbeidets utførelse.

24 janr. Byloven har ingen til landlovens § 140, sidste led, og § 87 svarende bestemmelser.

4. For budgettets opstilling har landlovens § 140 og bylovens § 131 git nogen forskrifter, som tar sigte paa at opretholde en forsvarlig økonomisk husholdning og at hindre en illoyal befølgelse av regelen om indtægtsskattens begrænsning. Den ene er lovfæstelse av pligt til i budgettet at medta underskud fra det sidst avlagte aarsregnskap. Den anden er forbud mot at opføre laante midler til dækkelse av budgetaarets almindelige løpende utgifter. Endelig er indtat en bestemmelse om, at budgettet saavidt mulig ogsaa bør omfatte de utgifter, som foreslaaes utredet av laante midler (det ekstraordinære budget).

At lovene alene omhandler budgettering av underskud, kan ikke antages at utelukke, at paa den anden side ogsaa overskud fra det sidst avlagte aarsregnskap medtages i budgettet. Fuld oversigt over kommunens økonomiske stilling kan alene bevares, hvor overskud og underskud ordentlig budgetteres. Naar overskud indtægtsføres, bør til gjengjæld paa utgiftssiden opføres et saa pas stort beløp til uforutseede og tilfældige utgifter, at den for driften fornødne kontantbeholdning vil haves. De uforutseede utgifter bør forøvrig ansættes saa rummelig, at man derigjennem i rimelig utstrækning kan dække ogsaa bevilgninger, som efter budgettets vedtagelse blir nødvendige i budgetaarets løp. En velordnet økonomisk kommunal husholdning kræver midlertid, at budgettet opgjøres saa omhyggelig, at bevilgninger utenfor budgettet i tiden mellem budgetbehandlingene indskrænkes til det mindst mulige og til saadanne tilfælde, som ikke har kunnet forutsees og ikke taaler utsættelse. Dette gjælder i sterkest grad bevilgninger, som hører hjemme paa kommunens ordinære budget og skal dækkes ved utligning, men i nogen grad ogsaa bevilgninger til ekstraordinære forføininger og foretagender, som iverksættes for laanemidler. De nye love har da ogsaa — som allerede nævnt — indtat en bestemmelse om, at budgettet saavidt mulig tillike bør omfatte de utgifter, som foreslaaes utredet av laante midler.

Kommunernes særlige opmerksomhet henledes paa forbudet mot at dække ordinære utgifter ved laanemidler. Departementet har erfaring for, at mange kommuner hittil ikke har fulgt denne regel og derved veltet over paa fremtiden dækningen av utgifter, som rettelig burde ha været belastet øieblikkets skatydere.

5. Om budgettets form indeholder ikke de nye, likesaalitt som de tidligere love, nærmere bestemmelser.

Budgettet skal omfatte kommunens hele husholdning, samtlige indtægter og utgifter. De i havneloven av 10 juli 1894 paabudte havnebudgetter, hvis behov ikke dækkes ved beskat-

ning av kommunens indvaanere i almindelighet, vedblir frem- 24 janr.
deles som særskilte budgetter. Legater og lignende under kommunens forvaltning holdes naturligvis ogsaa utenfor det almindelige budget. Særbudgetter kan ogsaa i den utstrækning, det findes hensigtsmæssig, opstilles og vedtages for kommunale indretninger og virksomheter, som har sin selvstændige økonomi og sit særskilte regnskap uten at oprettes og drives ved tilskud av kommunen (saasom gas- og elektricitetsverker), og alene paaregnelig overskud av saadanne bedrifter optages paa det almindelige kommunebudget. Forøvrig er en videst mulig gjennemført bruttobudgettering at anbefale.

Bestaar et herred av flere sogn med særskilt økonomi og beskatning for visse grener av den kommunale virksomhet (saasom kirke-, skole- og fattigvæsen m. v.), bør vedkommende særskilte indtægts- og utgiftsposter allikevel saavidt mulig indpasses i herredets aarsbudget (landlovens § 140, andet led). Forberedelsen og avgjørelsen med hensyn til disse budgetposter tilligger vedkommende sogns formænd og repræsentanter alene (landformandskapslovens § 20).

6. Under budgetbehandlingen i kommunestyret vil det anbefale sig som hensigtsmæssig paa forhaand at vedta, at alle voteringer under de enkelte budgetposter skal være foreløbige med efterfølgende endelig votering over budgettet i dets helhet eller større dele derav. Ved de endelige voteringer vil kommunestyret da ha anledning til at fjerne nødvendigheten av fornyet behandling i henhold til landformandskapslovens § 38 og byformandskapslovens § 39 paa grund av, at enkelte beslutninger første gang ikke har opnaadd to tredjedeles flertal. Fremgangsmaaten frembyr ogsaa ellers fordele ved behandlingen av en saa vidtløftig sak som et kommunebudget. Fra formandskapslovgivningens side antages intet at være til hinder for at benytte foreløbige voteringer som her antydet, se Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 16 februar 1901.

7. Av fremtrædende betydning for kommunernes økonomiske forvaltning er de førnævnte bestemmelser i landlovens § 73 og bylovens § 66 om indtægtsskattens størrelse. Det vil som følge av disse paragraffers begrænsning av indtægtsskatøren set i forbindelse med forbudet i landlovens § 140 og bylovens § 131 mot anvendelse av laanemidler til dækkelse av ordinære utgifter i mange kommuner bli nødvendig at opgjøre aarsbudgettet og i det hele forvalte de økonomiske anliggender under iagttagelse av den strengeste sparsomhet.

Om de for den kommunale indtægtsskatøre satte maksimumsgrænser henvises til de citerte lovbestemmelser. Den i disse paragraffers andet led omhandlede tilladelse til at sætte indtægtsskatøren høiere enkelte aar meddeles av Finansdeparte-

24 janr. mentet, som ogsaa er rette vedkommende med hensyn til tilladelse til at fravike de i paragraffernes tredje led opstillede overgangsbestemmelser for kommuner, hvis indtægtsskatøre ved sidste aarsligning før de nye loves ikrafttræden (ɔ: ligningen for aaret 1912) overstiger lovenes maksimum.

Angaaende anvendelsen av reglerne om indtægtsskatørens begrænsning, naar dele av et herred med behørig hjemmel danner egne avdelinger med hensyn til kirke-, skole-, fattig- og veivæsenets anliggender m. v., henvises til bestemmelserne i landlovens § 133 litra c og d samt sidste led. Det i paragraffens sidste led omhandlede samtykke til at tilveiebringe de med kapellers opførelse og vedlikehold forbundne utgifter ved utligning paa vedkommende kapeldistrikt meddeles av Kirkedepartementet.

8. De nye skattelove (landlovens § 142, bylovens § 133) lar uophævet bestemmelsen i de ældre skattelove av 15 april 1882 (landlovens § 63, bylovens § 52) om, at kommuneregnskapene og de utdrag, som avgives ifølge landformandskapslovens § 21 litra e og byformandskapslovens § 17 litra e, skal indrettes efter skemaer, som anordnes av vedkommende regjeringsdepartement (nu Justisdepartementet). De i henhold til disse bestemmelser ved Indredepartementets cirkulære av 15 november 1883 (indtat i Lovtidenden) foreskrevne skemaer blir fremdeles indtil videre gjældende. Departementet har under overveielse at utfærdige nye skemaer i forbindelse med nogen veiledende forskrifter for den kommunale regnskapsførsel og revision m. v. og vil i en senere rundskrivelse komme nærmere tilbake til denne sak.

9. Den nye skattelov for landet (§ 142) lar likeledes uophævet bestemmelserne i skatteloven for landet av 15 april 1882 med tillægslove, dens §§ 1—5, §§ 55 og 56, forsaavidt angaar amtsutvalg samt dens § 6 om forberedelsen av amtskommunernes budgetter.

Saavel kapitel 3 i landformandskapsloven av 14 januar 1837 som § 6 i landskatteloven av 15 april 1882 synes at forutsætte, at amtskommunernes budgetter skal opgjøres kalenderaarsvis. Praksis er imidlertid blit, at amtskommunerne ansees berettiget til at vælge den budgettermin, som hver især finder mest hensigtsmæssig, og bare nogen faa amtskommuner har i de senere aar benyttet kalenderaaret som budgetaar. Den nye skattelov for landet har ingen bestemmelse om amtskommunernes budgetaar, men det er under lovens istandbringelse forutsat, at amtskommunerne efter den nye lovs ikrafttræden som regel vil gaa over til at benytte terminen 1 juli—30 juni som budgetaar paa samme maate som de engere kommuner og staten.

Om tilveiebringelsen av den skat, som skal utskrives til dækning av amtskommunernes utgifter, henvises til bestemmelserne i den nye landskattelovs kapitel 1, som er nærmere omhandlet i Finansdepartementets rundskrivelse av 25 november 1912 (rundskrivelse nr. 13 vedkommende skattelovene av 1911). 24 janr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til chefen for Kristiania ligningsvæsen om forstaaelsen av bestemmelsen i byskattelovens § 38 (landsskattelovens § 44), næstsidste led, om fradrag i indtægtsansættelsen for aarlige livsforsikringspræmier for et beløp av indtil kr. 200,00. 24 janr.

I tilslutning til, hvad der er uttalt i rundskrivelse nr. 14 vedkommende de nye skattelove punkt 14, uttaler departementet, at den nævnte lovbestemmelse ogsaa antages at omfatte den saakaldte gaveforsikring, som tegnes paa forsørgerens liv til fordel for andre, likesom departementet er tilbøielig til at anta, at det samme bør ansees at gjælde ogsaa den saakaldte barneforsikring og utstyrsforsikring, tegnet paa barnets liv, ikke alene hvor præmiebetalingen overtages av den forsikrede selv, men ogsaa ellers.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til overlodsen i Tromsø, hvori uttales, at der til anvendelse av bestemmelsen om anløp av nødhavn (lodslovens § 3) utkræves, at skibsføreren paa grund av fartøiets nødstilstand avviker fra sin kurs og gaar ind til en havn for at reparere eller søke ly. 24 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et by-skolestyre, om skolestyret er kompetent til at bedømme gyldigheten av et av lærerne foretat valg paa representant (og varamand) for lærerne i skolestyret. 25 janr.

Departementet uttaler, at det maa antages at tilligge skolestyret at træffe avgjørelse av spørsmaalet om gyldigheten av et saadant valg.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en fra et skolestyre mottat forespørsel om, hvem der har forpligtelse til at betale en del gjødning, som er indkjøpt til kommunens lærerjord som erstatning for, at lærerjordens avling i 1911 blev solgt. Salget blev foretat av en lærer ved hans fraflyttelse efter tilladelse git av herredsstyret. 25 janr.

Herom uttaler departementet: Efter hvad der oplyses, har skolestyret overdraget den tiltrædende lærer at indkjøpe den fornødne gjødsel til et beløp av ca. kr. 40,00, hvad denne ogsaa

25 janr. har gjort. Hermed maa det antages at være paa det rene, at forpligtelsen til at betale gjødselen ikke paahviler denne. Hvorvidt den skal antages at paahvile herredet eller den fraflyttende lærer, vil da bero paa, om herredet, da den gav læreren tilladelse til at sælge gaardens avling, betinget sig, at læreren skulde skaffe gaarden erstatning herfor ved kjøp av gjødning.

I ethvert tilfælde er den tiltrædende lærer berettiget til av herredsstyret, som repræsenterer lærerjordens eier og har forpligtelse til at paase, at jorden holdes i forsvarlig hævd, at kræve sig godtgjort de omhandlede utlæg til gjødning, idet det maa antages at bli en sak mellem herredsstyret og den fratrædende lærer, om herredsstyret kan faa nogen refusion av ham for gjødningen.

27 janr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

Departementets opmerksomhet er blit henledet paa forskjellige misligheter ved den maate, hvorpaa lotterier i den senere tid i mange tilfælde har været administrert.

I anledning herav bedes vedkommende politimestre (fogder) anmodet om ved meddelelse av tilladelse til større lotterier i henhold til lov om lotterier m. v. av 14 juni 1851 § 2 at iagtta følgende, som ogsaa vedkommende (stift) amtmand anmodes om at paase, naar hans approbation meddeles i henhold til samme lovbestemmelse:

1. Der bør før lodsalgets begyndelse foreligge gevinster til en værdi av mindst 50 pct. av, hvad der paaregnes som indtægt ved lodsalget. Gevinstene maa ikke opføres med større værdi end den virkelige salgsværdi.

2. Der bør ikke gives en større kommissionsgodtgjørelse end 15 og 20 pct. til kommissionærer, som sælger for henholdsvis mindre og mer end kr. 250,00. Der bør heller ikke til annonser og øvrige administrationsutgifter anvendes beløp, som ikke staar i et rimelig forhold til lotteriets hele regnskap.

3. Utsættelse med lodtrækningen utover den ved lotteritilladelsens meddelelse fastsatte tid bør kun indvilges under ganske ekstraordinære omstændigheter og kun for ganske faa dage. Politiet bør paase, at ikke trækningstiden oversittes.

4. Efter lodtrækningen og avslutningen av lotteriets regnskap bør der til den politimyndighet, inden hvis distrikt lotteriet avholdes, indsendes en ekstrakt av regnskapet, som utviser, hvad der er indkommet ved lodsalget, hvad der er medgaat til indkjøp av gevinster, til annonser, til kommissionsgodtgjørelse og til administrationsutgifter iøvrig. Regnskapsekstrakten bør være ledsaget av bilag, som viser, at gevinster har været indkjøpt i den angivne utstrækning. Disse bilag tilbakesendes

efter gjennemgaaelsen. Saafremt nogen institution, som har 27 janr.
hat lotteritilladelse, ikke inden en rimelig, av politiet fastsat frist avgir regnskap, eller dette ikke findes at være overensstemmende med ovenstaaende forskrifter, bør den ikke atter gives lotteritilladelse.

5. Det bør sættes som vilkaar for tilladelse til lotterier til indtægt for foretagender av privat art, at de ikke i reklameøiemed gives betegnelser, som ikke angir øiemedet, f. eks.: »Det filantropiske landslotteri«, »Det norske industrilotteri« o. lign. Heller ikke bør der paa lotteriets lodsedler, reklameplakater m. v. anbringes riksvaabnet, kongefamiliens billeder (uten særskilt indhentet tilladelse) o. l., som er egnet til at gi foretagendet et offentlig stempel, som det ikke tilkommer. Særlig markskrikerskreklame bør ikke tilstedes. Det bør ogsaa paasees, at der ikke gives tilladelse til flere lotterier samtidig i en saadan utstrækning, at det kan befrygtes at lede til en uheldig konkurranse.

Forøvrig indskjærpes departementets rundskrivelse av 28 september 1905.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til riksadvokaten: 28 janr.
Som følge av høit fangetal i Kristiania kredsfængsel bestemmes indtil videre:

1. Personer, som er dømt inden Smaalenene amt, og som efter gjældende regler skulde sættes ind i Kristiania kredsfængsel, skal utsone sin straf i vedkommende hjælpefængsel eller i fornødent fald i et andet fængsel i Smaalenene (jfr. indsættelsesreglerne av 1 juni 1911 § 6).

2. Personer, som er dømt inden nedre Romerike, Nes og Eidsvolds sorenskriverier, og som efter gjældende regler skulde sættes ind i Kristiania kredsfængsel, skal utsone sin straf enten i Kongsvinger hjælpefængsel eller i Hamar kredsfængsel. Ved valget mellem disse to fængsler blir at vælge det, som det i hvert tilfælde findes hensigtsmæssigst at bruke.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaa- 28 janr.
lenene, hvori uttales:

Gyldig beslutning av ligningsraadet kan fattes av to av dets medlemmer, jfr. byskattelovens § 120, landskattelovens § 128, begges første led. Er et medlem av raadet i henhold til de samme paragraffers andet led inhabil, kan avgjørelse derfor træffes av de to andre, forsaavidt de er enige. I tilfælde av uenighet, eller naar to medlemmer er inhabile, maa der av bystyret opnævnes et midlertidig medlem, »sættemedlem«, av ligningsraadet, som tilkaldes ved behandlingen av den enkelte sak og derefter fratræder raadet.

29 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Landbruksdepartementet i anledning av et andragende fra en lærer om et laan av jorddyrkningsfondet til opdyrkning av en del av skolejorden. Herredsstyret, som har garantert laanets tilbakebetaling, sees herunder at ha gaat ut fra, at forrentning og tilbakebetaling av laanet skal paabindes den nuværende og de fremtidige indehavere av vedkommende lærerstilling.

Departementet uttaler, at forsaavidt det her gjælder den lærerjord, som kommunen ifølge landskolelovens § 24 er forpligtet til at ha (den lovbefalte lærerjord), antages der ikke at være lovlig adgang til at paahefte det omhandlede laan paa lærerjorden paa en saadan maate som forutsat av herredsstyret, nemlig at den lærer, som til enhver tid er jordens bruker, blir forpligtet til at betale avdrag og renter av laanet; for frivillig anskaffet jordvei derimot se nærværende departements i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 mai 1909.

29 janr. **Telegram** fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales følgende:

Utbytte i hvalfangerselskap i form av friaktier maa ansees som skattepligtig indtægt. Forsaavidt friaktien alene repræsenterer endel av de gamle aktiers overkurs, og kursen eller værdien av vedkommende selskaps aktier som følge av utdelingen av friaktier er sunket tilsvarende, kan utstedelsen av friaktien ikke betragtes som utdelt utbytte, og friaktien vil i saa fald alene kunne beskattes som formue.

31 janr. **Telegram** fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, hvori uttales:

Antar ligningsnævnden, at en selvangivelse er urigtig, kan feilen ikke berigtiges av nævnden uten videre, men der maa fremgaaes paa den i landskattelovens § 83 bestemte maate. Med hensyn til næringsopgaver har loven ingen tilsvarende bestemmelser. Nævnden antages at maatte kunne indrette sig efter omstændighetene. Mindre væsentlige forandringer eller tilføielser maa kunne ske uten henvendelse til skatyderen; saadan henvendelse bør derimot ske, naar der handles om større feil (indst. O. VI. 1911, s. 78).

Assuransepræmier for selvassurandør kan ikke fradrages ved indtægtsansættelsen, men alene virkelig betalte præmier (skrivelse i Lovtidenden av 7 december 1911).

31 janr. **Meddelelse** fra Forsvarsdepartementet til hæren, hvori departementet foranlediget ved et indtruffet tilfælde anmoder om, at det maa bli paaset av de militære avdelinger og utskriv-

ningsmyndighetene, at ingen indføres i ruller m. v. under andet familienavn end det, hvortil han ved fødselen har faat ret (jfr. forøvrig Kirkedepartementets rundskrivelse av 1 septbr. 1897). 31 janr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvorved departementet godkjender indtil videre den foreslaaede ordning av jordmorvæsenet inden Aarstads herred, saaledes at der i herredet ansættes en jordmor uten avgrænset distrikt ved siden av den tidligere ansatte, og at begge jordmødre vil ha at praktisere inden hele Aarstads herred. 1 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, der hadde anmodet om departementets uttalelse angaaende forstaaelsen av den nye landskattelovs § 8, andet leds første punktum: 5 febr.

»Der tages ved værdsættelsen av de i bokstav b nævnte eiendomme intet hensyn til grundens oprindelige værdi, heller ikke til andet, der er tat i betragtning ved jordmatrikuleringen«.

Departementet uttaler, at denne bestemmelse antages at maatte forstaaes paa samme maate som den tilsvarende bestemmelse i den gamle landskattelovs § 14, jfr. departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende ligningsvæsenet nr. 6 indtagne skrivelse av 23 december 1899. Hvad grunden angaar, skal ved værdsættelsen ikke medtages den naturlige grunds værdi, herunder heller ikke en almindelig stigning i jordværdien i vedkommende distrikt eller strøk. Heller ikke kan der ved værdsættelsen medtages nogen av de herligheter, hvortil der skulde ha været tat hensyn ved den almindelige jordmatrikulering, uanset om det maatte kunne oplyses, at vedkommende herlighet ved matrikuleringen ikke specielt er tat i betragtning til forhøielse av den paagjældende eiendoms skyld. Derimot maa medtages værdien av de foranstaltninger med hensyn til grunden, som er foranlediget ved dens specielle anvendelse for anlægget.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt om, hvorvidt der var adgang til at bevilge ligningsnævnden en passende godtgjørelse ialfald for den del av arbeidet, som vilde falde paa behandlingen av selvangivelserne. 5 febr.

Departementet uttaler, at det ikke kan ansees for stemmende med skattelovens forutsætning at bevilge ligningsnævnden en saadan godtgjørelse, uanset den omstændighet at ligningsraad ikke er oprettet, saa at ligningsnævnden derfor maa overta behandlingen av selvangivelserne, jfr. hvad departementet har uttalt i dets i Lovtidenden og Meddelelser vedkom-

5 febr. mende ligningsvæsenet nr. 2 indtagne skrivelser av 31 januar 1889 og 17 mars 1893, hvilke skrivelser har sin gyldighet ogsaa under de nye skatteloves herredømme

6 febr. **Cirkulære** fra Poststyrelsen, hvori paany indskjærpes, at regninger og kvitteringer fra private (f. eks. fra forretninger, læger, avisekspeditioner, forpleiere av fattige syke og sindssyke for fattigvæsenet osv.) til stat eller kommune eller kredssykekasser som almindelig regel ikke kan sendes portofrit, jfr. skrivelse i Lovtidenden av 2 april 1890.

6 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt om, hvorvidt disponenter for hvalfangerselskaper er forpligtet til at meddele de i byskattelovens § 55, andet led, omhandlede opgaver over selskapets aktieeiere, aktiernes beløp samt det i sidstforløpne aar utbetalte utbytte.

Departementet uttaler, at bestemmelsen i byskattelovens § 55, landskattelovens § 63, begges andet led, uttrykkelig paalægger bestyrende redere og disponenter for selskaper, der driver skibsrederi, den omhandlede pligt. Derimot nævnes ikke disponenter for selskaper, som driver fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet. Da imidlertid de i bylovens § 15, landlovens § 20, indeholdte bestemmelser om, at beskatning av skibsrederi efter de nævnte paragraffers 4de led ogsaa skal gjælde de sidstnævnte selskaper, antages herav at følge, at den i bylovens § 55, landlovens § 63, begges andet led, omhandlede forpligtelse til at meddele nærmere oplysninger ogsaa maa omfatte disponenter for hvalfangerselskaper og bjergningsselskaper.

Hvad særlig angaar de hvalfangerselskaper, som i løpet av 1912 er gaat over til ihændehaveraktier, men forinden i samme aar har utdelt utbytte til aktionærerne, bemerkes, at vedkommende disponent antages at være forpligtet til at meddele opgave til aktieeiernes bostedsdistrikter over størrelsen av dette utbytte, uanset den omstændighet at selskapet senere er gaat over til ihændehaveraktier.

6 febr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til mønstringschefen i Kristiania, hvori uttales, at tjeneste som dagvakt paa orlogsfartøi er sjømandstjeneste efter navigationsloven av 7 april 1906 § 1.

7 febr. **Plakat***), hvorved det av den permanente farmakopøkommission utarbeidede utkast til 4de utgave av den norske far-

*) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

makopø (trykt 1913) autoriseres til bruk fra 1 januar 1914 istedenfor den under 23 februar 1895 autoriserte utgave av farmakopøen og det ved plakat av 30 november 1901 autoriserte tillæg. 7 febr.

Fra 1 januar 1914 skal i hvert av rikets apotek altid haves tilstede et eksemplar av 4de utgave av den norske farmakopø. De i farmakopøen anførte lægemidler skal opbevares og tilberedes paa den i farmakopøen foreskrevne maate og fyldestgjøre de deri foreskrevne prøver.

Kongelig resolution,*) hvorved Justis- og Politidepartementet bemyndiges til at utfærdige de bestemmelser, som ved indførelsen av den nye farmakopø nødvendiggjøres — og til at gi nærmere regler om lægemidlers og gifters tilvirkning, opbevaring, behandling og utlevering ved apotekene samt til at gjøre saadanne ændringer i farmakopøens bestemmelser, som maatte vise sig nødvendige, indtil ny utgave eller tillæg atter maatte bli utfærdiget. 7 febr.

Kongelig resolution,*) hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av kjøpstaden Skiens bystyre under 14 oktober 1912, fattede beslutning om et tillæg til de for kjøpstaden ved kongelige resolutioner av 31 oktober 1891, 23 mars 1892, 16 juli 1904 og 1 december 1910 approberte sundhetsforskrifter, dog med nogen forandring. 7 febr.

Det approberte tillæg er saalydende:

»Hvor det paa grund av særegne forhold maatte ansees tilraadelig, og sundhetsforskriftenes bestemmelser maatte foranledige uforholdsmæssige ulemper for vedkommende, kan sundhetskommissionen (helseraadet) tilstede avvikelser«.

Kongelig resolution,**) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Alversunds herred, Søndre Bergenhus amt, i møte 18 november 1912 vedtagne beslutning om forandring av § 6 i herredets sundhetsforskrifter, approbert ved kongelig resolution av 14 december 1895. 7 febr.

Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 7 febr.

*) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
**) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor den besluttede forandring er indtat.
***) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtægten er indtat.

7 febr. meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Tjøtta herred, Nordlands amt, den 22 oktober 1912 fattet beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

7 febr. **Kongelig resolution,** *) hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Søndre Undals herred, Lister og Mandals amt, den 23 oktober 1912 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

7 febr. **Kongelig resolution,** *) hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Torsnes herred, Smaalenene amt, den 14 november 1912 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

7 febr. **Kongelig resolution,** **) hvorved grænsen for den avgift, som i Grimstad blir at ilægge bevillinger til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød fastsættes i medhold av § 28 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 og i overensstemmelse med Grimstads bystyres beslutning i møte den 11 december 1912 til kr. 2400,00.

7 febr. **Kongelig resolution,** **) hvorved i medhold av lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med Brønnøy herredsstyres beslutning i møte den 14 januar 1913 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Brønnøy herred, Nordlands amt, fra 14 april 1913 og indtil videre skal være gjenstand for bevilling.

7 febr. **Kongelig resolution,** **) hvorved i medhold av lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med Evenes herredsstyres beslutning i møte den 20 december 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Evenes herred, Nordlands amt, fra 14 april 1913 og indtil videre skal være gjenstand for bevilling.

7 febr. **Kongelig resolution,** **) hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med Øvre Sandsvær herredsstyres beslutning i

*) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

møte den 11 januar 1913 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Bergs skolekreds av Øvre Sandsvær herred, Buskeruds amt, i den tid, da vaabenøvelserne paa Heistadmoen paagaar samt i Saggrænden og Meheiens skolekredser av samme herred det hele aar, indtil Vestlandsbanen er aapnet for almindelig drift, skal være gjenstand for bevilling. 7 febr.

II. Nærværende bestemmelse skal træde i kraft den 14 april 1913 og være gjældende indtil videre.

Kongelig resolution, *) hvorved den av Nes herredsstyre under 13 juni f. a. og 16 januar d. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder inden Nes herred, Akershus amt, stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 om lukningstid for utsalgssteder som gjældende indtil videre, dog med en enkelt forandring. 7 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 24, 27, 67 og 69, sidste led, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Kokkehaugens bygningsrepræsentantskap i møte senest den 14 december 1912 vedtagne forskrifter for brandvernet m. v. i Kokkehaugens brand- og bygningskommune. 7 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Kokkehaugens bygningsrepræsentantskap i møte den 18 juli 1912 vedtagne byggeforskrifter for bygningskommunen. 7 febr.

Kongelig resolution, ***) hvorved der i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 89 meddeles approbation paa Holmestrands bystyres beslutning av 11 oktober 1912 angaaende lempning i samme lovs § 33, 1ste passus, for rulleboder og bryggerhus i Holmestrand, dog med en enkelt forandring. 7 febr.

Den approberte beslutning er saalydende:

»Takhøiden i bryggerhus og rulleboder i kjældere i Holmestrand tillates i sin almindelighet indskrænket til 2,20 m. paa betingelse av, at taket i de nævnte rum rappes eller pudses, og at væggene ikke forsynes med avsatser«.

*) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor forskriftene er indtat.

***) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

7 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til §§ 84 og 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Bærums herredsstyre i møte den 30 december 1912 fattede beslutning angaaende 1) nærmere bestemmelser om reguleringS- og bygningsvæsenet i Bærum samt om 2) regulativ for beregning av avgifter for tilsyn med bygningsarbeider sammesteds.

7 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til § 15 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Svelviks bystyre i møte den 26 september 1912 fattede beslutning angaaende bestemmelser om tvungen opmaaling av tomter og grunder sammesteds med regulativ for den bykassen for utførelsen derav tilkommende betaling.

7 febr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Notoddens bystyre i møte den 11 januar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

7 febr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Kongsvinger bystyre i møte den 30 december f. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

7 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 meddeles stadfæstelse paa et fremlagt utkast til bestemmelser for barnehjemmet for Kongsvinger og omegn, dog med nogen forandringer.

7 febr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. At der til bruk for beboerne av Fjeldbygden i Høiland prestegjælds hovedsogn i Kristiansands stift tillates opført et kapel paa en dertil utset tomt paa Sviland efter en utarbeidet plan, dog med de forandringer deri, som er foreslaat av statens bygningsinspektør. Derhos bemyndiges Kristiansands stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang skulde vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.

*) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor vedtægtene er indtat.

II. At Kristiansands biskop bemyndiges til at træffe de nød- 7 febr.
vendige midlertidige bestemmelser om avholdelse av gudstjenester i kapellet, der blir at benævne Svilands kapel.

Kongelig resolution, hvorved Buskeruds amtsting 7 febr.
i medhold av landsformandskapslovens § 63 tillates avholdt i februar, mars eller april maaned.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 7 febr.

1. At Søgne herred i Lister og Mandals amt paa de av Søgne og Greipstads sognestyrer i møter 3 oktober 1911 og 30 juli 1912 vedtagne vilkaar deles i to herreder, Søgne herred, omfattende Søgne sogn, og Greipstads herred, omfattende Greipstads sogn.
2. At det overlates til amtmanden at bestemme tiden for delingens ikrafttræden.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 7 febr.

1. At Ullensvangs herred i Søndre Bergenhus amt fra den tid, som av amtmanden bestemmes, og paa de av herredsstyret og vedkommende sognestyrer i møter den 28 oktober og 19 december 1911 samt 21 januar 1913 vedtagne vilkaar deles i tre herreder: Ullensvangs herred, Kinserviks herred og Odda herred, svarende til de nuværende sogn av samme navn.
2. At grænsen mellem Ullensvang sogn og herred og Kinservik sogn og herred fastsættes overensstemmende med Ullensvang og Kinservik sognestyrers forslag av 23 september 1912, jfr. sognestyrernes uttalelse av 11 november 1912, og at grænsen mellem Ullensvang sogn og herred og Odda sogn og herred fastsættes overensstemmende med Ullensvang og Odda sognestyrers, av Ullensvangs herredsstyre tiltraadte forslag av 21 januar 1913.
3. At der i henhold til landsformandskapslovens § 63 meddeles amtmanden i Søndre Bergenhus amt bemyndigelse til i tilfælde at la avholde ekstraordinære kommunevalg til utkaarelse av 4 repræsentanter med varamænd for det nye Kinserviks herred og 12 repræsentanter med varamænd for det nye Odda herred til tid og sted, som av lensmanden og vedkommende sogns repræsentanter bestemmes, under ledelse av valgstyrer sammensat paa den i landsformandskapslovens § 4, tredje led, foreskrevne maate og iøvrig med de ændringer i de om valg i landsformandskapsloven fastsatte frister, som valgstyrerne maatte finde fornødne.

Kongelig resolution, hvorved den nye ordning av 7 febr.
Statsbanernes administration, som skal indføres i hen-

7 febr. hold til St. prp. nr. 99 for 1911 og Stortingets beslutning av 14 mars 1912, bestemmes at skulle træde i virksomhet fra 15 februar 1913 eller for enkelte distrikters vedkommende efter nærmere bestemmelse av Departementet for de Offentlige Arbeider.

7 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der bl. a. meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 2 november og 14 december 1912 vedtagne plan for Aadalens gjensidige brandforsikringsselskap for løsøre m. v., saaledes at selskapet kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

7 febr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til mønstringschefen i Drammen, hvori uttales, at arbeide i et mekanisk verksteds kjelverksted ikke er arbeide i verksted, hvor der tilvirkes skibsdampmaskiner (lov nr. 5 av 26 juni 1889 § 2).

8 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Finmarken, hvori departementet i anledning av en forespørsel om lovligheten av at foreta suppleringsvalg til amtsskolestyret uttaler, at det er enig med direktøren i, at da valg paa medlemmer av amtsskolestyret efter loven gjælder for 4 aar, er der ikke adgang til at vælge medlemmer for et kortere tidsrum, ialfald ikke saa længe der er suppleanter, som kan rykke op ved medlemmenes forfald.

10 febr. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har den nederlandske regjering besluttet for de nederlandske besiddelser i Ostindiens vedkommende at tiltræde fra 1 april 1913 den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908.

Med hjemmel i bestemmelsen i konventionens art. 25, 3dje avsnit, har den nederlandske regjering for nævnte besiddelsers vedkommende tat de samme forbehold, som blev tat ved tilslutningen for den europæiske del av kongeriket Nederlandene (Se Utenriksdepartementets skrivelse av 16 november f. a. — indtat i »Lovtidende«s 2den avdeling side 564 og »Overenskomster« nr. 9 for 1912).

Overensstemmende med art. 30, 1ste avsnit, av den reviderte konvention av 1908 er det for nederlandsk Indiens vedkommende bestemt, at varigheten av beskyttelsen skal være saaledes som forutsat i nævnte konventions art. 7, 1ste avsnit.

11 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands magistrat, hvori departementet gjør opmerksom paa, at det ved lov

av 28 juni 1912, indeholdende forandringer i abnormskoleloven av 8 juni 1881 med tillægslov av 2 mai 1896, er bestemt, at utgiftene ved uformuende barns reise til og opphold ved abnormskoler m. v. ikke er at anse som fattigunderstøttelse uten i det i loven særskilt nævnte tilfælde, at vedkommende abnorme barn ikke har norsk statsborgerret eller norsk indfødsret. 11 febr.

Efter dette vil i alle tilfælde, som omfattes av lovens hovedregel, utgiftene i sin helhet bli at utrede av den kommune, hvor vedkommende abnorme barn bor, idet fattiglovens regler om refusion ikke kan ansees anvendelige paa disse utgifter, som ikke længer er at anse som fattigutgifter.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales: 11 febr.

Den i landskattelovens § 48, første led, omhandlede procentsats for indtægt av skog kan ikke antages at omfatte vedkommende skogeiers fortjeneste ved hans personlige arbeide med skogen og dens drift. Tillæg i eierens indtægt for personlig arbeide vedkommende skogen maa derfor kunne ske, medmindre der ved procentsatsens bestemmelse uttrykkelig maatte være gaat ut fra en motsat forutsætning. Se ogsaa for jordbruksnæring landlovens § 46, tredje led.

Kongelig resolution,*) hvorved fastsættes, at istedenfor de i kongelig resolution av 14 mars 1890, post III litr. b, c, d, e og f anordnede bestemmelser angaaende skattevæsenet i Jondalens kommune skal følgende bestemmelser gjælde: 13 febr.

Litr. b.

Jondalens kommunes formandskap skal inden utgangen av februar maaned forfatte utkast til budget for kommende aar, regnet fra 1 juli—30 juni. I utkastet medtages mulig underskud fra det sidst avlagte aarsregnskap. Utkastet bør saavidt mulig ogsaa omfatte de utgifter, som foreslaaes utredet av laante midler. Saadanne midler blir ikke at opføre til dækkelse av budgetaarets almindelige løpende utgifter. Skolestyret avgir sit forslag over aarets behov inden den tid, kommunestyret bestemmer.

Litr. c.

Av formandskapets overslag skal en avskrift utlægges til eftersyn paa et bekvemt sted i distriktet, hvorom ordføreren utfærdiger en bekjendtgjørelse, som kundgjøres offentlig mindst 2 uker, førend saken foretages til endelig avgjørelse av kommunestyret.

*) Bekjendtgj. 15 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

13 febr. Litr. d.

Kommunestyret bør i almindelighet inden utgangen av mars maaned ha avgit beslutning om bevilgninger til kommunens behov og om paalæg av skat for næste budgetaar.

Litr. e.

Det samlede beløp, som skal tilveiebringes ved utskrivning av skat, utlignes paa de matrikulerte eiendomme i distriktet efter deres skyld. Kommunestyret kan forlange, at vedkommende amtskasserere, enhver for sit distrikt, skal fordele og indfordre denne i forbindelse med andre skatter. Ellers utføres fordelingen av kommunestyret. Til bruk for denne kan kommunestyret hos vedkommende tjenestemand forlange utskrift av matrikelen mot godtgjørelse av sammes kostende. Viser det sig, at skatten for nogen eiendom er for lavt beregnet, eller at nogen eiendom urettelig er forbigaat, kan fornøden berigtigelse ske, dog ikke efter skatteaarets utløp.

Litr. f.

Med hensyn til skatteinddrivelse og regnskapsavlæggelse gjælder forøvrig de i skattelov for landet av 18 august 1911 §§ 108, 111, andet led, 113, 114 og 115 fastsatte bestemmelser.

Litr. g.

Forskriftene under post III litr. b.—f. træder i kraft 1 januar 1913 og anvendes første gang ved utskrivning av skat til Jondalens kommune for aaret 1913—14. For halvaaret 1 januar—30 juni 1913 befølges de hittil gjældende regler i kongelig resolution av 14 mars 1890.

13 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Onsø herred i Smaalenene amt under 18 november 1912 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, dog med nogen forandringer.

Den approberte beslutning er saalydende:

Tuberkuløses flytning skal meldes til helseraadets ordfører av den syke selv og av den, der har huset den syke.

13 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Nordfrøya herred i Søndre Trondhjems amt under 3 januar 1913 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl:

*) Bekjendtgj. 15 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

Meddelelse skal ske til helseraadets ordfører, naar en tuberkuløs forandrer bopæl, uanset om flytningen sker til et sted i eller utenfor bygden. Anmeldelsespligten paahviler den syke og den husvert, som den syke har fraflyttet; for tjeneres vedkommende har husbondsfolk anmeldelsespligt. 13 febr.

Kongelig resolution,*) hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23, jfr. §§ 24, 27 og 69 bestemmes: 13 febr.

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Holmestrands bystyre i møte senest den 6 september 1912 vedtagne regler angaaende ordning av og forskrifter for brandvernet sammesteds.
2. At det ved høieste resolution av 8 december 1902, jfr. kongelig resolution av 25 januar 1908, approberte reglement for Holmestrands brandkorps ophæves.

Kongelig resolution,*) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Flekkefjords bystyre i møte den 13 november 1911 vedtagne regler for brandvernets ordning sammesteds. 13 febr.

Kongelig resolution,**) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Koperviks bystyre i møte den 30 januar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet. 13 febr.

Kongelig resolution,**) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Narviks bystyre i møter den 18 september og 7 november 1912 og 22 januar 1913 besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 13 febr.

Kongelig resolution, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek ved Bjørkelangens jernbanestation i Hølands herred, Akershus amt. 13 febr.

Kongelig resolution, hvorved § 1 i de ved kongelig resolution av 28 oktober 1910 fastsatte »Regler for besæt- 13 febr.

*) Bekjendtgj. 15 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 15 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor vedtægtene er indtat.

13 febr. telse av officersstillinger ved hærens intendantur« fremtidig skal lyde:

»Generalintendanten utnævnes ved kongelig resolution i statsraad efter valg mellem officerer av kapteins eller høiere grad, som regel inden Intendanturen«.

13 febr. **Kongelig resolution,** hvorved den ved Regjeringens resolution av 27 mai 1910, dennes punkt 1 b, fastsatte maksimumsalder for avansement til generalmajor, 60 aar, sættes ut av kraft.

13 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en forespørsel fra et byskolestyre om beregningen av en lærerindes alderstillæg.

Departementet uttaler, at da vedkommende lærerinde er ansat, før loven av 2 juli 1910 traadte i kraft, er hun i ethvert fald berettiget til at kræve sin tjenestetid beregnet fra ansættelsesdagen 1 august 1902, saaledes at hun tilkommer 3 alderstillæg fra 1 august 1911. Departementet anbefaler imidlertid, at hun faar sin tjenestetid beregnet fra 1 juli 1902, saaledes at hun fra denne dag 1911 faar oppebære 3 alderstillæg. Hvis skolen nemlig hadde sluttet senest 30 juni før sommerferien, vilde lærerinden været berettiget til at faa 3 alderstillæg utbetalt fra 1 juli 1911, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 13 oktober 1910. Saavidt departementet bekjendt slutter folkeskolen i juni maaned i de fleste bykommuner. Men om skolen i enkelte byer fortsætter nogen dage ind i juli maaned før sommerferiens begyndelse, er det litet rimelig, at dette forhold skal ha den følge for lærerne i disse byer, at de blir ugunstigere stillet med hensyn til beregningen av alderstillæggene end lærerne i de byer, hvor skolen slutter i juni maaned. Statens andel i lærernes alderstillæg vil derfor, bemerker departementet, kunne ventes utbetalt overensstemmende med den her antydede regel.

14 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved Ullensaker ølsamlags generalforsamlings beslutning av 11 mars 1911 oprettede legat »Ullensaker Ølsamlags Fond« til bedste for personer hjemmehørende i Ullensaker til hjælp ved uforskyldt sygdom, ulykker og lignende og paa de under 21 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

15 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Trine Conradi ved testamente av 6 december 1911 oprettede »Marie Conradis Legat for Lærerinder ved Kristiansands Folkeskole« og paa de under 28 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, foranlediget ved en regning fra Bergens toldskriverkontor til Bergens bykasse for utlagt godtgjørelse til en betjent for arbeide utenfor den ordinære toldbodtid med utarbeidelse av opgave til bruk for ligningsnævnden over toldfunktionærernes indtægter i aaret 1912. 17 febr.

Departementet uttaler, at Bergens kommune efter byskattelovens § 58 ikke antages at være forpligtet til at utrede det utlagte beløp, idet denne bestemmelse blot hjemler ret til at faa omkostninger dækket, naar det gjælder utskrifter av protokoller, hvis utfærdigelse paafører vedkommende tjenestemand direkte utlæg, jfr. skattelovkomiteens indstilling s. 316 (ad § 87). En saadan lønsopgave kan ikke betragtes som nogen protokolutskrift. Byskattelovens § 58 forutsætter, at der — bortset fra protokolutskrifter — ikke skal være adgang for en offentlig eller kommunal myndighet eller tjenestemand til at kræve betaling for meddelelse av de i paragraffen omhandlede oplysninger.

Forskrifter*) for brandvernet i Flekkefjord, godkjendt av Arbeidsdepartementet 19 februar 1913 som gjældende indtil videre. 19 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus amt, hvori departementet uttaler følgende: 19 febr.

Det er overlatt vedkommende herredsstyre at træffe bestemmelse om, hvorvidt der efter landskattelovens § 80, andet led, skal nedsættes et særskilt utvalg til at taksere skogeiendomme, hvilke takster skal tjene til veiledning for ligningsmyndighetene; jfr. departementets rundskrivelse nr. 6 vedkommende skattelovene av 1911, punkt 8. Nedsættes der et saadant utvalg, er forutsætningen for den nævnte lovbestemmelse den, at takstutvalget skal befare eiendommen. Departementet antar, at det i distrikter med skogeiendomme, hvis skog er mer end tilstrækkelig til husbehov, og som derfor blir gjenstand for særskilt indtægtsligning efter landskattelovens § 48, første led, er ønskelig, at saadanne takstutvalg nedsættes, forat man derved kan faa det bedst mulige grundlag for ansættelse av formuen av eiendomme med skog. Nedsættes der ikke takstutvalg efter landskattelovens § 80, andet led, maa værdiansættelsen foretages av ligningsnævnden (ligningsraadet), som dog ikke har nogen pligt til at befare vedkommende skog. Ansættelsen maa, hvis befaring ikke finder sted, fore-

*) Bekjendtgj. 21 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor forskriftene er indtat.

19 febr. tages paa grundlag av oplysninger, som maatte indeholdes i næringsopgave, selvangivelse eller andet for ligningsmyndighetene tilgjængelig materiale.

Hvad angaar fastsættelse av den i lovens § 48, første led, omhandlede indtægtsprocent, bemerkes, at der ikke blot maa tages hensyn til det virkelige salgsutbytte av skogen, men ogsaa til dens veksterlighet, jfr. indst. O. VI for 1909, side 173.

19 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt angaaende beskatning av leieindtægt av jagtrettigheter.

Departementet uttaler, at saadan indtægt efter landskattelovens § 41, fjerde led, maa medregnes i indtægten for det kalenderaar, hvori den virkelig betales, og ikke fordeles gjennemsnitlig paa alle de aar, hvorfor leien ved det erlagte beløp maa ansees ydet.

19 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt, foranlediget ved at en sparebank hadde oversendt skrivelser fra to ligningsnævnd, hvori banken var blit anmodet om at gi oplysning om, hvorvidt flere navngivne personer hadde midler indestaaende i banken og i bekræftende fald disses størrelse den 1 januar d. a. og deres avkastning i aaret 1912. Anmodningen gjaldt i det ene distrikt 32 og i det andet 89 skatydere. Sparebanken hadde derhos anmodet om departementets uttalelse, om banken efter de nye skattelove for landet § 64 og for byene § 56 var forpligtet til at besvare forespørsler av denne art.

Departementet bemerker med hensyn til forstaaelsen av den nævnte lovbestemmelse i tilslutning til uttalelse i Indst. O. VI for 1911, side 63—64, at det antages at være skattelovenes forutsætning, at den omhandlede lovbestemmelse om pligt til at meddele oplysning om størelsen og avkastningen av navngiven persons hos en bank indestaaende midler alene bør benyttes av ligningsmyndighetene som et kontrolmiddel ved skatteligningen. Forsaavidt angaar skatydere, som har indgit selvangivelse, bør dette middel først anvendes, hvor der ved gjennemgaaelsen av selvangivelserne foreligger grund til at tro, at nogen skatyder har opgit sine bankindskud med for lavt beløp, eller hvor en skatyder, som ikke har opgit noget indskud, mistænkes for at ha midler indestaaende i en bestemt bank. Med hensyn til skatydere, som ikke har indgit selvangivelse, bør der foreligge omstændigheter, som gjør, at ligningsnævnden har særlig grund til at tro, at vedkommende skatyder eier indskud i en bestemt bank, før henvendelse til banken med hjemmel av landskattelovens § 64, byskattelovens § 56, finder sted.

Kun i de tilfælde, hvor der foreligger saadanne omstændig- 19 febr.
heter som ovenfor nævnt er vedkommende bankindretning forpligtet til at gi de begjærte oplysninger (undlatelse medfører i tilfælde bøter, kfr. straffelovens § 339). Det maa saaledes antages at ligge ganske utenfor hensigten med denne bestemmelse i skattelovene, naar den praktiseres paa den maate, at et større antal av et distrikts skatydere av ligningsnævnden opføres paa en liste, som derpaa sendes rundt til flere banker til utfyldning, forinden ligningsarbeidet er paabegyndt.

Under skattelovenes behandling i Odelsting og Lagting (ot. forh. for 1911, side 1141—43 og lagt. forh. s. a., side 523—26) blev det ogsaa av flere stortingsrepræsentanter sterkt fremholdt, at denne bestemmelse maatte anvendes med konduite og rimelighet.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til forskjellige magi- 19 febr.
strater m. fl., hvorefter § 18 i reglement for undervisning og eksamen ved de eksamensberettigede sjømandsskoler av 3 august 1906 herefter skal lyde:

Ved karaktergivningen skal eksamenskommissionens medlemmer iagtta følgende:

A. Ved styrmands- og skibsførereksamen:

Skriftlig.

Naar en opgave er besvart og gjennemgaat, bedømmes den ved en av følgende karakterer:

»udmerket godt«, »meget godt«, »godt« eller »ikke bestaat«.

Hvis eksamenskommissionens medlemmer ikke enes om karakteren for en besvarelse, avgjøres spørsmaalet ved votering. Ved stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

Karakteren »udmerket godt» gives for en besvarelse, som i alle dele er feilfri. Forat denne karakter kan gives i navigation, maa vedkommende besvarelser desuten være indlevert inden 5 timer, efterat eksaminanden fik opgaverne utlevert. Er der blandt opgaverne til styrmandseksamen en kronometerkontrol (§ 13 A 7), utstrækkes tiden til $5^1/_4$ time denne dag.

Karakteren »meget godt« gives i navigation for en besvarelse, som er indlevert inden ovennævnte tidsfrister, men har enkelte uvæsentlige regnefeil, der kun har ubetydelig indflydelse paa resultatet. Samme karakter gives ogsaa i navigation for besvarelser, som i alle dele er feilfri, naar de er indlevert efter ovennævnte, men inden nedennævnte tidsfrister. I fagene utenfor navigation gives karakteren »meget godt« for en besvarelse, som har enkelte uvæsentlige feil.

19 febr. Karakteren »godt« gives for en besvarelse, som ikke har større feil, end at den vilde være fuldt brukelig ombord, idet den maa vise, at eksaminanden forsvarlig kan betroes stillingen som befalhavende ombord i skib. Forat denne karakter kan gives i navigation, maa vedkommende besvarelser desuten være indlevert inden 6 timer, efterat eksaminanden fik opgaverne utlevert. Er der blandt opgaverne til styrmandseksamen en kronometerkontrol (§ 13 A 7), utstrækkes tiden til $6^1/_2$ time denne dag. Ved utløpet av de her nævnte tidsfrister (6 og $6^1/_2$ time) maa samtlige besvarelser av opgaverne i navigation være indlevert.

Karakteren »ikke bestaat« gives for en besvarelse, som ikke tilfredsstiller ovennævnte betingelser.

Mundtlig.

Den mundtlige eksamination maa være indgaaende og fyldig.

Ved eksaminationen gives følgende karakterer:

»Udmerket godt«, naar eksaminanden ikke lar noget tilbake at ønske med hensyn til stoffets tilegnelse, og fremstillingsmaaten i enhver henseende er tilfredsstillende.

»Meget godt«, naar eksaminanden ikke tilfredsstiller de ovennævnte fordringer, men de begaaede feil dog er litet væsentlige.

»Godt«, naar eksaminanden ikke tilfredsstiller de ovennævnte fordringer, men dog ved sine svar godtgjør, at han forsvarlig kan betroes stillingen som befalhavende ombord i skib.

»Ikke bestaat«, hvis ovennævnte betingelser ikke er tilfredsstillet.

Har eksaminanden faat karakteren »udmerket godt« for alle besvarelser ved den skriftlige prøve i navigation og i spørsmaal 1, 2, 3 og 4 ved den mundtlige prøve og ikke lavere karakter end »meget godt« for de øvrige skriftlige og mundtlige spørsmaal, tilkommer han hovedkarakteren »udmerket godt«.

Har eksaminanden ikke faat lavere karakter end »meget godt« for nogen besvarelse ved den skriftlige prøve i navigation og i spørsmaal 1, 2, 3 og 4 ved den mundtlige prøve samt ved styrmandseksamen i mindst 3 av de øvrige skriftlige og mundtlige spørsmaal, ved skibsførereksamen i mindst 6 av de øvrige skriftlige og mundtlige spørsmaal, tilkommer han hovedkarakteren »meget godt«.

Mangler nogen av disse betingelser, tilkommer eksaminanden hovedkarakteren »godt«.

Hvis en eksaminand har faat karakteren »ikke bestaat« for en mundtlig eller en skriftlig besvarelse, er eksamen ikke bestaat.

B. Ved den høiere skibsførereksamen: 19 febr.

Naar et spørsmaal eller en opgave er besvart og gjennemgaat, bedømmes den ved en av følgende karakterer: 3, 2.5, 2, 1.5, 1 og 0, saaledes at:

3 gives for en i alle henseender feilfri besvarelse,

1 for en besvarelse med feil, der gjør resultatet ubrukbart, eller hvor reglementets fordringer ikke synes tilfredsstillet, og

0 for en ubesvart opgave.

Ved den høiere skibsførereksamen gives hovedkarakter for hvert enkelt fag.

Middeltallet av karakterene i hvert fag gir hovedkarakteren for faget.

Forat eksamen skal være bestaat, maa hovedkarakteren ikke være under 2.0 og ingen enkelt karakter være under 1.5.

De fag, hvori eksaminanden ikke har bestaat, eller hvori han ikke har underkastet sig eksamen, strykes over paa eksamensattesten.

De ved ovennævnte eksamener givne karakterer nedskrives paa en karakterliste, som undertegnes av samtlige medlemmer av eksamenskommissionen. Denne liste indsendes sammenheftet med eksaminandenes skriftlige besvarelser umiddelbart efter eksamen til departementets konsulent i navigationssaker.

Lov*)[1] om forandring i § 1 i lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911. 20 febr.

I.

§ 1 i lov av 4 august 1911 om vasdragsreguleringer skal lyde:

1. Anlæg og foranstaltninger til regulering av et vasdrags vandføring til fremme av industrielle formaal kan i efternævnte tilfælde ikke utføres uten tilladelse av Kongen:
   a. Naar foretagendet kan medføre en for det almene skadelig indflydelse paa færdsel, fløtning eller fiske i vedkommende vasdrag.
   b. Naar derved bevirkes, at dyrket eller dyrkbar jord eller naturlig eng, skog eller havnegang i saa stort omfang sættes under vand eller paa anden maate ødelægges, at dette efter de stedlige forhold maa ansees skadelig for almene interesser.

---

*) Bekjendtgj. 21 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

[1]) Stort.besl. 20 febr. Se Ot.prp. nr. 15. Indst. O. I. St.tid., forh. i Ot. s. 10—33; i Lt. s. 3—17.

20 febr.

c. Naar derved iøvrig kan bevirkes skade for nogen almen eller offentlig interesse eller for det almene skadelig forandring av naturforholdene.

d. Naar der foretages opdæmning eller sænkning av indsjø, som efter gjældende retsregler ikke i sin helhet kan ansees eiendomsret undergit.

e. Naar der til foretagendets gjennemførelse kræves raadighet over eller bevirkes skade for andenmands grund eller rettigheter og ikke alle vedkommende eiere og rettighetshavere er enige i foretagendets utførelse.

f. Naar reguleringen medfører en økning av vandkraften for noget enkelt eller for flere underett utnytbare fald i vasdraget av mindst 2000 naturhestekræfter. Kraftøkningen beregnes paa den i § 2, post 1 angivne maate og fastsættes om fornødent ved skjøn efter lagrettelovens § 23.

2. Ovenstaaende bestemmelser gjælder ogsaa utvidelser eller forandringer av ældre anlæg. Ved bedømmelsen av, hvorvidt utvidelse av ældre, efter denne lovs ikrafttræden paabegyndt regulering indgaar under denne paragrafs litra a, b og c, medregnes skade, som er forvoldt ved tidligere reguleringsforetagender, forsaavidt der ikke er forløpet et tidsrum av mindst 10 aar siden arbeidets utførelse.

3. Hvad der i denne lov er bestemt om vasdragsreguleringer, gjælder ogsaa anlæg eller arbeider til vandføringens forøkelse ved overføring av vand fra et andet vasdrag.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

20 febr. **Cirkulære** fra Poststyrelsen:

De i de nye skattelove paabudte opgaver og oplysninger saavel fra de skattepligtige selv som fra bankindretninger, private selskaper, arbeidsherrer m. v. indeholdende selvangivelser, næringsopgaver, gjenparter av aarsopgjør, opgaver over parthavere og aktieeiere, opgaver over utbetalte lønninger o. s. v. o. s. v., kan ikke sendes portofrit til ligningsmyndighetene. Dette gjælder ogsaa i de tilfælde, hvor opgaverne eller oplysningene meddeles efter speciel begjæring av ligningsmyndighetene.

21 febr. **Kongelig resolution,** *) hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Raade herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Raade herred i Smaalenene amt.

*) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

Kongelig resolution, *) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Varteigs herred i Smaalenene amt under 16 oktober 1912 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, dog med et par forandringer. 21 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Rødenes herred i Smaalenene amt under 28 september 1912 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl. 21 febr.

Kongelig resolution, ***) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Aamots herred i Hedemarkens amt under 11 november 1912 fattede beslutning om forandring av litr. A i det ved kongelig resolution av 1 april 1909 approberte tillæg til herredets sundhetsforskrifter. 21 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ivelands herred i Nedenes amt under 5 oktober 1912 fattede beslutning om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse. 21 febr.

Kongelig resolution, †) hvorved der fastsættes straf av bøter for overtrædelse av følgende — i medhold av lov angaaende indskrænkning i bruken av redskaper til fiskeri i saltvandsfjorde av 5 21 febr.

*) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor den approberte beslutning er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8. hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjengtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor den besluttede forandring er indtat.

†) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

21 febr. juni 1869 og lov om samme emne av 28 april 1888, begges § 1, utfærdigede kongelige resolutioner jfr. straffelovens § 339,2:

Kongelig resolution av 17 december 1870 angaaende bruk av fiskeredskaper i Levangersundet m. v.

Kongelig resolution av 5 april 1873, jfr. kongelig resolution av 18 mars 1870, angaaende vadfisket inden visse distrikter av Akerhus, Smaalenene, Buskerud og Jarlsberg og Larviks amter.

Kongelig resolution av 15 juni 1882 angaaende vadfisket indenfor Drøbak.

Kongelig resolution av 19 mai 1883 angaaende fiskeriet i visse dele av Hortenssundet.

Kongelig resolution av 14 november 1885 angaaende fiskeriet inden visse distrikter av Smaalenene amt.

Kongelig resolution av 4 februar 1886 angaaende fiskeriet i Langesundsfjorden og dens arme.

Kongelig resolution av 27 januar 1887 angaaende fiskeriet inden visse distrikter av Akershus og Buskeruds amter.

Kongelig resolution av 29 oktober 1888 om fiskeriregler for Svelviks ladested og Strømmens herred utenfor Svelvik.

Kongelig resolution av 22 december 1888 om regler for vadfisket ved Nedenes amts kyststrækning — undtagen Høvaags herred.

Kongelig resolution av 25 mai 1889 om fiskeriregler for Sande herred i Jarlsberg og Larviks amt.

Kongelig resolution av 21 august 1889 om regler for vadfisket i Larviks bykommune samt i Sandeherreds, Tjøllings, Fredriksverns og Brunlanes herreder.

Kongelig resolution av 8 oktober 1889 om forbud mot bruk av aalenøter i visse fjorde i Høvaags herred, Nedenes amt.

Kongelig resolution av 21 mars 1890 om forbud mot bruk av kastenøter under en viss maskevidde i Sørranen fjord og Nordranen fjord inden Hemnes herred, Nordlands amt.

Kongelig resolution av 23 januar 1893 om forbud mot vadfiske paa kysten av Bamle herred, Bratsbergs amt.

Kongelig resolution av 14 juni 1893 om regler angaaende fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.

Kongelig resolution av 9 juni 1894 om forbud mot bruk av faststaaende bundne redskaper i Østre og Vestre Hellesund i Østre Molands herred, Nedenes amt.

Kongelig resolution av 17 april 1896 om forbud mot bruk av aalenøter i Høvaags herred, Nedenes amt.

Kongelig resolution av 16 oktober 1896 om forbud mot bruk av lyster med kunstig lys i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution, *) hvorved den av Hollens herredsstyre under 25 januar d. a. besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Hollens herred stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt forandring. 21 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med ladestedet Sandnes's bystyres beslutninger i møter den 5 december 1912 og 21 januar 1913 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden ladestedet Sandnes fra 14 april 1913 skal være gjenstand for bevilling. 21 febr.

Kongelig resolution, **) hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Loppens herredsstyre i møte den 10 december 1912 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Loppens herred, Finmarkens amt, fra 14 april 1913 skal være gjenstand for bevilling. 21 febr.

Kongelig resolution, ***) hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ids herred, Smaalenene amt, i møte den 15 august 1912 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring. 21 febr.

Kongelig resolution, †) hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Eidanger herred, Bratsbergs amt, i møter den 28 mars og 2 mai 1912 fattede beslutninger vedrørende forandring av § 5 i de ved høieste resolution av 27 mai 1898 approberte skogbrandsregler for herredet, dog saaledes, at forandringen træder i kraft den 1 april 1913. 21 febr.

Kongelig resolution, ††) hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. 21 febr.

*) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
**) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovt. 1ste avd. nr. 8.
***) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de approberte regler er indtat.
†) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8. hvor den besluttede forandring er indtat.
††) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor skogbrandsreglerne er indtat.

21 febr. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Trysils herred, Hedemarkens amt, i møter den 16 juli og 16 december 1912 besluttede skogbrandsregler for herredet.

21 febr. **Kongelig resolution,** *) hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Tveits herred, Lister og Mandals amt, i møte den 12 november 1912 vedtagne skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring.

21 febr. **Kongelig resolution,** **) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vestby herred, Akershus amt, i møter den 23 januar og 24 april 1912 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

21 febr. **Kongelig resolution,** ***) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Singsaas herred, Søndre Trondhjems amt, i møte den 7 oktober 1912 besluttede skogvedtægter for herredet, dog med en enkelt forandring.

21 febr. **Kongelig resolution,** †) hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne av 8 april 1905 § 39, jfr. § 17, bestemmes, at fredningstiden om vaaren for sjørør utløper med den 15 juni, forsaavidt angaar Saltdalselven med bielver i Nordlands amt samt den strækning av sjøen, som ligger indenfor en avstand av 50 meter fra elvemundingen, dog saaledes at stangfiske skal være tillatt fra og med 1 juni.

21 febr. **Kongelig resolution,** †) hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Orkedalsøren i Orkedalens og Gjeitestrandens herreder, Søndre Trondhjems amt.
2. Det havnestyret underlagte omraade begrænses i nord av en ret linje fra Storaunbækkens utløp til Furan-

*) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de approberte regler er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de approberte vedtægter er indtat.

†) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. Nr. 8.

bækkens utløp og i syd av ytre kant av den over Orkla førende vei. 21 febr.

3. — — — —

4. — — — —

Kongelig resolution, *) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Drammens bystyre i møter den 18 november 1912 og 3 februar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 21 febr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa den av vedkommende utvalg foreslaaede plan for et sikkerhetsfond ved bergverket (bergverksaktieselskapet) »Norge« i Nannestads fattigkommune, dog med nogen forandringer. 21 febr.

Kongelig resolution, hvorved er fastsat »Regler**) vedrørende militære embeders midlertidige bestyrelse«. 21 febr.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til et helseraad og en læge i anledning av forespørsel om isolation av en lærer, som er difteribacillebærer. Medicinaldirektøren henholder sig til følgende uttalelse av statens epidemilæge: 21 febr.

»I likhet med, hvad der tidligere av mig er fremholdt om isolation av bacillebærere ved difteri, skal jeg ogsaa nu fastholde, at erfaringen som regel viser forholdsvis liten fare ved at la isolationen av rekonvalescenter efter difteri ophøre, naar ethvert sykelig symptom er svundet fra halsens og næsens slimhinde, selv om endnu smittestoffet kan paavises bakteriologisk i næse og svælg.

Denne generelle regel gælder dog ikke, hvor rekonvalescenten ifølge sin livsstilling har særlig let for at smitte mange andre. Saadanne personer har av og til vist sig at kunne oraarsake alvorlige epidemier, og det er derfor nødvendig at ha garanti for, at vedkommende er smittefri, før han kan tillates at færdes i sin gjerning.

Av saadanne livsstillinger kan i første række nævnes alle, som bringer vedkommende i direkte berøring med næringsmidler, som sælges eller utleveres til andre.

Dernæst maa nævnes de stillinger, som nødvendigvis bringer vedkommende i nær personlig berøring med en flerhet av andre personer, særlig unge mennesker og barn.

*) Bekjendtgj. 24 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægtene er indtat.

**) Indtat i »Meddelelser til hæren« (Realia), nr. 5 for 191

21 febr. Blandt disse stillinger maa utvilsomt regnes lærere, lærerinder, guvernanter, barnepiker, tjenerpersonale ved internatskoler og lignende.

Man bør derfor forlange, at vedkommende skal være undersøkt bakteriologisk i næse og svælg med negativt resultat gjentagne ganger, før han tillates at begynde sin gjerning.

Derimot kan der intet væsentlig indvendes mot, at han under utvisning av personlig forsigtighet opholder sig i sit hjem og forøvrig færdes ute blandt folk i erender, som ikke kan undgaaes eller opsættes.

Saavidt mulig bør heller ikke skolebarn besøke skolen som bacillebærere, medmindre denne tilstand varer saa længe, at den er til væsentlig skade for barnets fremgang paa skolen. I saadanne tilfælde bør det tages under overveielse at la barnet delta under særlige forsigtighetsregler, saasom egen skolepult, mindst mulig samkvem med andre barn i fritiden, personlig renlighet og forsigtighet kontrollert av læreren o. s. v.

Skolebarn, som foruten smittestoffet har akut eller kronisk betændelse i svælg, næse eller ører, bør ikke delta under nogen omstændighet«.

21 febr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til stadsfysikus i Bergen, hvori meddeles, at der intet vil være i veien for ved helseraadsbeslutning at anvende tuberkuloselovens § 6 i tilfælde av, at der er spørsmaal om at flytte en tuberkuløs smittefarlig syk fra sykehuset til sit hjem, naar forholdene er saadanne, at de nødvendige forsigtighetsregler mot smitteoverførelse ikke kan iverksættes der.

21 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori departementet uttaler følgende:

Ved formuesansættelsen blir almindelig vaaningsbygning paa bondegaard ikke særskilt at værdsætte, men maa medtages under værdiansættelsen av gaarden som jordbruk (landskattelovens § 37, bokstav a, 3dje punktum).

I et distrikt, hvor procentligning for jordbruk anvendes (landskattelovens § 46, 3die led), vil, forsaavidt alene eieren eller brukeren benytter vedkommende vaaningsbygning, indtægten av denne indgaa under den bestemte procent, som skal anvendes ved indtægtsansættelsen av det hele jordbruk med gaardsredskaper og besætning. Oppebærer eier eller bruker indtægt av husebygningen ved bortleie av en del av denne til andre, maa denne leieindtægt særskilt medtages ved indtægtsansættelsen som et tillæg til det indtægtsbeløp, som fremkommer ved procentberegning av formuen.

Formue i husebygning utenfor jordbruk maa efter

landskattelovens § 37 bokstav a bli at ansætte til den antagne salgsværdi. Som indtægt maa bli at opføre den virkelige leieindtægt, eller forsaavidt eieren bebor huset selv, den sum, som det antages at koste at leie tilsvarende hus, jfr. landskattelovens § 42, tredje led. 21 febr.

Aarlig grundleie, som svares av hustomt, maa fradrages ved indtægtsansættelse av huset, jfr. landskattelovens § 44, bokstav f.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til riksadvokaten om, at bestemmelserne i »Regler for fangers indsættelse i de forskjellige fængsler« av 1 juni 1911 fremtidig skal lyde saaledes for Bodsfængslets vedkommende (§ 1, a): 22 febr.

[Under iagttagelse av ovenstaaende bestemmelser indsættes]

a. I Bodsfængslet:
   1. Mænd fra hele riket, som ved indsættelsen er under 25 aar.
   2. Mænd fra hele riket, som ved indsættelsen har fyldt 25, men ikke 30 aar, er ilagt straf av tidsbegrænset fængsel i ikke over 6 aar og ikke tidligere har avsonet straf i Bodsfængslet mer end én gang.
   3. Mænd fra hele riket, som ved indsættelsen har fyldt 30 aar, er ilagt straf av tidsbegrænset fængsel i ikke over 6 aar og ikke tidligere har avsonet straf i Bodsfængslet.

Mænd, hvis far eller mor er lap, indsættes dog ikke i Bodsfængslet. Heller ikke kvæner eller finlændere, som er mindst 25 aar gamle og ikke kan tale norsk.

Telegram fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, hvori departementet uttaler følgende: 22 febr.

Den skatteliste, som efter landskattelovens § 86 (byskattelovens § 79), andet led, utlægges til almindelig eftersyn, maa ikke indeholde noget andet end det, som denne paragraf uttrykkelig bestemmer, nemlig ligningsregler, reduktionstabel, skatøre, formue, indtægt, klasse og ilignet skat. Utskrift av ligningsnævndens forhandlingsprotokol, indeholdende drøftelser eller dissenser om de enkelte ligningsansættelser, kan saaledes ikke utlægges.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Bergens Museum, hvori uttales, at dets fartøi »Armauer Hansen« ikke kan anbefales tillatt at føre splitflag, som ved lov (nr. 1) av 10 december 1898 og kongelig resolution av 7 juni 1905 er forbeholdt statens offentlige bygninger og orlogsfartøier. 22 febr.

24 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, hvori uttales følgende:

1. Naar arvinger i et bo danner et aktieselskap til boets forvaltning og avvikling, antages selskapet at maatte bli at skatlægge efter landskattelovens § 21, (byskattelovens § 16), idet boet fremdeles maa siges at bestaa, saalænge dets midler ikke er utloddet blandt arvingene.
2. Aktieselskap, som har indtægt av gaardsbruk eller av skog, maa for saadan næring bli at skatlægge efter henholdsvis landskattelovens § 46 og § 48. Bestemmelserne i landskattelovens § 51, jfr. § 50, antages saaledes ikke at komme til anvendelse ved ligning av gaardsbruk og skog. Derimot maa bestemmelsen i lovens § 63, første led, gjælde et saadant aktieselskap, som altsaa vil være forpligtet til paa forlangende at tilstille vedkommende ligningsnævnd (ligningsraad) avtryk eller gjenpart av sit aarsopgjør. De oplysninger, som et saadant opgjør maatte indeholde, vil tjene til veiledning ved indtægtsansættelsen.
3. Et aktieselskap, som driver tomtespekulation, kan for det første og det andet aar efter dets oprettelse alene skatlægges for selskapets virkelige hatte indtægt i hvert av aarene. For det tredje aar maa det derimot bli at indtægtsligne gjennemsnitsvis for tre aar efter bestemmelserne i lovens § 51, jfr. § 50. Opløses selskapet umiddelbart efter utløpet av det tredje aar, kan det tilfælde indtræffe, at en større eller mindre del av selskapets samlede oppebaarne indtægt i 3-aaret undgaar beskatning som følge av systemet med gjennemsnitsligning. Opløses derimot selskapet før utløpet av det tredje aar, maa det i det paafølgende aar lignes for sin virkelig hatte indtægt i ophørsaaret.

25 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Marie Paus ved testamente av 14 december 1910 oprettede »Foged Henrik Johan Paus og Hustrus Legat for trængende aldrende ugifte Damer eller Enker av Kristiania« og paa de under 23 januar 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

25 febr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Alma Christine Danæus, født Sørensen, ved gavebrev av 8 december 1912 oprettede »Fru Charlotte Sørensens Legat« til bedste for trængende damer i Fredrikshald, enker eller ugifte, og paa de i gavebrevet indeholdte statutmæssige bestemmelser for dette legat.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Kristiania politikammer i anledning av en rapport angaaende beregning av salær m. v. ved pantegodsauktioner. I rapporten er det oplyst, at de hærværende pantelaanere alle benytter auktionarius, som samtlige beregner det vanlige salær av kjøperen: 12½ % av tilslagsbeløpet. Det oplyses videre, at Krisiania Folkebank og Hægdehaugens Sparebank desuten, saafremt tilslagsbeløpet strækker til, beregner 3 % av pantedebitorerne, væsentlig til dækning av utgifter ved avertissementer og assistanse under auktionens avholdelse, og at de private pantelaanere likeledes beregner 2 à 3 % av pantedebitorerne. 25 febr.

Departementet antar, at naar de efter sportellovens §§ 37 b og 108 beregnede 6 % kommer til fradrag i det ovenfor nævnte salær av 12½ %, vil de resterende 6½ % som regel være en passende dækning for samtlige øvrige med auktionen forbundne omkostninger. Dette salær avkræves vistnok kjøperen, men i virkeligheten falder det pantedebitor tillast, idet auktionsbudet uten dette vilde blit saameget høiere. Der bør derfor ikke tillike beregnes nogen inkasso av pantedebitor. Dette antages at kunne komme i strid med sportellovens § 108, jfr. § 37 b, hvorefter pantedebitor ikke kan belastes med mer end 4 % som godtgjørelse for inkassationen m. v.

Departementet henstiller derfor ved bevillinger, som herefter meddeles, at søke gjennemført, at der ikke foruten det av auktionskjøperen sedvanlig beregnede salær, 12½ % av tilslagsbeløpet, desuten beregnes noget inkassosalær av pantedebitor, og ved henvendelse til indretninger, som i henhold til § 3 sidste punktum i lov av 26 mai 1866 ved vedtægt er fritat for at søke aarlig bevilling av politiet, at søke opnaadd, at disse befølger samme ordning.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori departementet uttaler følgende: 25 febr.

Selvangivelser er ikke lovlig indgit, medmindre de er avfattet paa den av departementet bestemte formular (landskattelovens § 57, byskattelovens § 49, første led). Selvangivelsespligtig skatyder, som ikke benytter denne formular, men indgir opgaver i anden form, har derfor tapt sin klageret (landskattelovens § 89, byskattelovens § 81).

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om størrelsen av den godtgjørelse, lærerne har ret til at beregne sig for eksamensdage. Lærernes repræsentant i skolestyret hævdet, at lærerne har ret til at regne den tid, som medgaar til eksaminationen av en enkelt 26 febr.

26 febr. klasse, som én skoledag uten hensyn til, hvormange timer der er brukt hertil.

Departementet meddeler, at det er enig med direktøren i, at nogen saadan regel ikke findes i skoleloven. Denne indeholder ingen hjemmel for, at godtgjørelsen for eksamensdage blir at beregne anderledes end godtgjørelsen for den øvrige undervisning, nemlig efter uker à 36 timer for undervisning i 2den avdeling og 30 timer for undervisning i smaaskolen. Godtgjørelsen for eksamensdage blir saaledes at beregne ikke efter det antal klasser, som er eksaminert paa en dag, men efter det antal timer, vedkommende lærer har brukt til eksaminationen.

26 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en byfoged, som hadde forespurt, hvorvidt bestemmelsen i sjøfartslovens § 313 og resolution av 8 juni 1894 om sjøretsdistrikter er saaledes at forstaa, at et distrikt, som er henlagt under en (fast) sjøret som dens virkekreds, ogsaa er at anse som en retskreds, saaledes at sjøretssaker kan berammes til hvilketsomhelst bekvemt sted inden distriktet, og at parter og vidner er pligtige til at møte dertil efter aftensvarsel, uanset om derved overskrides by-, herreds- eller tinglagsgrænser inden sjøretsdistriktet, eller om hjemtingsreglerne for parter og vidner maa følges.

Departementet uttaler, at den førstnævnte forstaaelse maa antages at være den rigtige, jfr. bestemmelsen i lov om sjøfarten av 24 mars 1860, dens § 124, sidste punktum om, at parter og vidner fra landdistrikterne er pligtige til at møte i kjøpstaden, naar landdistriktet er henlagt under den faste sjøret i den tilstøtende kjøpstad. Denne bestemmelse er ikke optat i den nugjældende lov, fordi den — se Sølovskommissionens motiver p. 381 — fandtes at være selvsagt.

26 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver om, hvorvidt der blir at beregne sportler for én eller flere forretninger, naar en lensmand holder registrering i et konkursbo paa forskjellige steder i hans distrikt, hvor der findes eiendele tilhørende boet.

Departementet uttaler, at det finder det utvilsomt, at lensmandens og vidnernes tilkommende blot blir at beregne som for en forretning.

27 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver meddeler, at bestemmelsen om gebyrfrihet i lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 § 24 antages at burde forstaaes saaledes, at

en utskrift av vergemaalsrettens beslutning med forutgaaende saksbehandling kan meddeles den ankeberettigede part uten betaling til bruk ved en mulig anke. 27 febr.

Kongelig resolution,*) hvorved bestemmes: 28 febr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Gjeitestrandens herred i Søndre Trondhjems amt under 6 juli 1912 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

II. De ved kongelig resolution av 10 juli 1867 approberte sundhetsforskrifter for Børsens herred ophæves, forsaavidt Gjeitestrandens herred angaar, fra den tid ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Vaaler herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Vaaler herred i Smaalenene amt. 28 febr.

Kongelig resolution,***) hvorved der henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Kvikne herred, Hedemarkens amt, den 13 mai og 16 december 1912 fattede beslutning til politivedtægter for herredet. 28 febr.

Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Klingens herred, Nordre Trondhjems amt, den 18 oktober 1912 og 20 januar 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 7 oktober 1899 stadfæstede vedtægter. 28 febr.

---

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

***) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor beslutningen er indtat.

28 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse i følgende form paa en av Vartdalstrandens herredsstyre, Romsdals amt, i møte den 30 september 1912 fattet beslutning:

1. I Vartdalstrandens herred maa piggtraadgjerde langs offentlige og andre aalfarne veger samt i gjeilar, der krøteri vert jagde saman ut til beitemarki, ikkje verte brukt.
2. Brot paa vedtaket vert straffa etter lovi.

28 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til § 101 i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 meddeles approbation paa følgende tillægsbestemmelse til lovens § 74, passus 5:

Efter ordene: »Ledninger for damp« tilføies: »med høiere temperatur end 106° C.«.

Efter ordene: »2,5 cm.« tilføies:

»Ledninger saavel for varmtvand som for damp med lavt tryk (damp av ikke høiere temperatur end 106° C.) maa ikke anbringes nærmere træ end 2,5 cm., medmindre dette er beklædt med ildfast materiale, i hvilket tilfælde avstanden kan indskrænkes til 1,2 cm.«.

28 febr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Lillehammer bystyre i møte den 15 oktober 1912 fattede beslutning angaaende forandringer, forsaavidt Lillehammer angaar, i den nævnte lovs § 19, passus 8 (kfr. murtvangslovens § 2), § 20, passus 1, § 34 og § 39, passus 1, samt angaaende følgende tillæg til bygningslovens bestemmelser:

»Bygningskommissionen kan forby opførelse av bygverk, der ved sit utseende vil virke skjæmmende for omgivelserne«.

28 febr. **Kongelig resolution,***) hvorved kongelig resolution av 8 oktober 1904 angaaende tilladelse til træbebyggelse i visse strøk av Flekkefjord forandres saaledes, at træstrøket paa Trællebakken begrænses av sjøen, Allégaten og de nord for Bækkeveien regulerte gater 1 og 7, dog saaledes, at bebyggelsen ogsaa paa Allégatens vestre side blir av mur.

28 febr. **Kongelig resolution.***) hvorved der i henhold til lov om bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 § 5, jfr. byskatteloven av 18 august 1911 § 132, meddeles stadfæ-

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.
**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, kfr. »tillæg« i nr. 11 for 18 mars (s. 134).

stelse paa Son bystyres beslutning av 6 december 1912 om forhøielse av eiendomsskatten til kr. 5,80 av hvert 1000 kroners takstsum for 1ste halvaar 1913. 28 febr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 28 febr.

1. At Søndre Lands herred i Kristians amt fra den tid, amtmanden bestemmer, paa de av herredsstyret i møter 16 november 1911 og 27 juni 1912 vedtagne vilkaar deles i to herreder, Søndre Lands herred, omfattende det nuværende Hov sogn, og Flubergs herred, omfattende Fluberg sogn.
2. At Hov sogn fra samme tid blir at benævne Søndre Land sogn.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 28 febr.

1. At g.nr. 14 b.nr. 2, Aune vestre, av skyld mark 0,55 og gnr. 15 b.nr. 2, Aunet, av skyld mark 0,64 i Malme sogn av Beistadens prestegjeld, Nordre Indherreds provsti i Trondhjems stift, fra den tid, som amtmanden i Nordre Trondhjems amt bestemmer, overføres til Solberg sogn av samme prestegjeld.
2. At Beitstadens herred i Nordre Trondhjems amt fra samme tid paa de av herredsstyret og sognestyrerne i møte 16 april 1912 vedtagne vilkaar deles i to herreder, Beitstadens og Malme herreder, svarende henholdsvis til Solberg og Malme sogn.
3. At Solberg sogn fra samme tid blir at benævne Beitstaden sogn.
4. At der i henhold til landsformandskapslovens § 63 meddeles amtmanden i Nordre Trondhjems amt bemyndigelse til i tilfælde at la avholde ekstraordinært kommunevalg til utkaarelse av 8 repræsentanter med varamænd for det nye Malme herred til tid og sted, som lensmanden og Malme sogns repræsentanter bestemmer, under ledelse av et valgstyre, sammensat paa den i landsformandskapslovens § 4, 3dje led, foreskrevne maate og iøvrig med de ændringer i de angaaende valg i landsformandskapsloven fastsatte frister, som valgstyret maatte finde fornødne.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling 15 september 1912 vedtagne forandring i § 9 i de ved kongelig resolution av 18 september 1906, kfr. kongelig resolution av 26 januar 1909, approberte love for den gjensidige forsikringsforening for fiskerbaater »Nordkyn«. 28 febr.

28 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa de i fællesmøte den 8 februar 1913 i Lømsen Hestekasse, Nordre Trondhjems amt, vedtagne forandringer i §§ 8 og 10 i de ved kongelig resolution av 31 mai 1912 approberte statutter for nævnte kasse.

28 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Koperviks kommunestyre i møter den 19 april og 19 december 1912 vedtagne takstregulativ for benyttelse av byens offentlige brygger.

28 febr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa det i Svolvær bygningsrepræsentantskaps møte den 12 november 1912 vedtagne betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser samt for tilsyn med byggearbeiders utførelse m. m. i Svolvær.

28 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om lovligheten av en av skolestyret fattet beslutning, saalydende: »Eftersom nyansættelser i opsigelig post finder sted, rykker de tidligst paa opsigelse ansatte lærere og lærerinder op i fast post, saaledes at forholdet altid blir $^2/_3$ faste og $^1/_3$ opsigelige poster i herredet«.

Departementet uttaler, at beslutningen synes uklar, men at det gaar ut fra, at meningen er, at enhver fast lærerpost, som er ledig, blir at kundgjøre og besætte som opsigelig, og at den tidligst paa opsigelse ansatte lærer rykker op i fast ansættelse samtidig med besættelsen av den ledige post. Er det en opsigelig lærerpost, som blir ledig, kan nemlig ved besættelsen av den ingen saadan oprykning finde sted, uten at det etablerte forhold mellem faste og opsigelige lærerposter forrykkes (derfor finder departementet beslutningens: nyansættelser i opsigelig post uklart). Idet departementet forstaar skolestyrets beslutning som her antydet, antar det, at en saadan ordning ikke er stemmende med skoleloven, idet ordningen vil medføre, at enhver lærerpost i de kommuner, hvor den indføres, blir at bekjendtgjøre og besætte som opsigelig, hvilket antagelig vil ha den virkning, at antallet av kvalifiserte ansøkere til vedkommende lærerpost blir mindre, end det vilde ha været, om den var kundgjort som fast post. Det kunde ogsaa tænkes, at de lærere, som var ansat under en saadan ordning, vilde gjøre krav paa, naar turen kom til dem, at rykke op i fast post, enten skolestyret fandt dem

skikket dertil eller ei. Hertil kommer, at der vilde kunne op- 28 febr.
staa vanskeligheter ved oprykningen, naar vedkommende lærer manglet kvalifikationer for at indeha ansættelse i fast lærerstilling, skolelovens § 26. Departementet finder det derfor rettest, at spørsmaalet om oprykning i fast ansættelse avgjøres av skolestyret for hvert enkelt tilfælde, idet ogsaa herved antages i det væsentlige at ville kunne opnaaes, hvad der var tilsigtet ved den foreslaaede ordning.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 1 mars.
stiansand i anledning av en forespørsel fra et by-skolestyre om, hvorvidt der kan opnaaes like stort statsbidrag til kvindelige som til mandlige skolebestyreres avlønning.

Herom bemerker departementet:

Byskoleloven har ingen særskilt bestemmelse om beregning av statsbidrag til skolebestyrerposter. Disse poster blir derfor for dette spørsmaals vedkommende at henføre under en eller anden av de grupper av poster, som er nævnt i lovens § 15, der indeholder alle regler om beregningen av statsbidraget til kommunernes lærerlønninger. Nu kan efter departementets mening bestyrelsen av en kjøpstads folkeskole kun tillægges en lærer eller lærerinde i fuldstændig post, se lovens § 21, 3 led. Herved lukkes adgangen for timelærere og fortsættelsesskolelærere (§ 15, 2 led) til at indeha stillinger som bestyrere, og regelen for beregningen av statsbidrag til disse grupper av lærere kan ikke finde anvendelse paa skolebestyreres avlønning. Igjen blir saaledes regelen for beregning av statsbidrag til de fuldstændige lærerposter, men her skjelner loven mellem lærerindeposter og lærerposter. Er en lærerinde ansat som bestyrer av en folkeskole, blir statsbidraget til denne post at beregne paa samme maate som statsbidraget til en almindelig fuldstændig lærerindepost, og da statsbidraget til en lærerindepost er mindre end statsbidraget til en lærerpost, vil der efter skoleloven ikke kunne faaes like stort statsbidrag til kvindelige som til mandlige skolebestyreres avlønning.

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i 1 mars.
Bergen, hvori departementet uttaler, at gjennemsnitsligning av skibsparter og skibsaktier, som efter byskattelovens § 15, landskattelovens § 20, begges tredje led, skal skatlægges hos parthaverne eller aktieeierne, ikke antages at være stemmende med bylovens § 40, landlovens § 50, begges første led, undtagen naar vedkommende skatyder driver skibsrederi som hovednæring, i hvilket tilfælde han er bokførselspligtig efter lov av 3 juni 1874 § 5. Med hensyn til spørsmaalet om, naar der foreligger skibsrederi, drevet som hovednæring, skal departementet bemerke følgende:

1 mars. Ved partsrederier maa den bestyrende reder (jfr. lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 10), som samtidig eier skibsparter, forutsættes at drive skibsrederi som hovednæring og maa følgelig bli at ligne gjennemsnitsvis for 3 aar for indtægt av sine parter og sin fortjeneste som bestyrende reder. Det samme antages at maatte gjælde andre, som uten at være bestyrende reder, anbringer betydelige midler i skibsparter, saa skibsrederi maa siges at være vedkommendes hovednæring. Hvor grænsen skal trækkes, blir et skjønnsspørsmaal, som i det enkelte tilfælde maa avgjøres av vedkommende ligningsnævnd (ligningsraad).

I skibsaktieselskaper har den enkelte aktionær som saadan ingen bokførselspligt for formue i og indtægt av sine aktier og blir som følge herav ikke at ligne gjennemsnitsvis, uanset aktiernes beløp og antal. Det samme maa gjælde en saadan aktionær, som samtidig er disponent i et enkelt selskaps tjeneste, idet han som disponent ikke har nogen bokførselspligt, som derimot paahviler vedkommende selskap. Anderledes staar forholdet, naar det tilfælde foreligger, at en person eller et firma mot godtgjørelse overtar bestyrelsen av flere skibsaktieselskaper og samtidig eier aktier i de samme selskaper. I dette tilfælde antages vedkommende person eller firma at maatte anses som drivende skibsrederi som hovednæring og følgelig at maatte lignes gjennemsnitsvis.

Naar skibsparter og skibsaktier skal lignes paa selskapets haand, hvilket er tilfældet med parter og aktier, som tilhører personer, bosat i utlandet, samt med aktier, som lyder paa ihændehaveren (jfr. departementets i Lovtidenden indtagne telegram av 20 december 1911 og rundskrivelse nr. 14 vedkommende skattelovene av 1911 punkt 4) antages gjennemsnitsligning altid at maatte finde sted.

3 mars. **Overenskomst** angaaende gjensidig anerkjendelse av norske og spanske skibsmaalebrev.

Avskrift.	Oversættelse.
Légation de Norvège.	
Madrid, le 3 mars 1913.	Madrid, den 3 mars 1913.
Monsieur le Ministre,	Herr minister.
Par une note en date du 26 mars 1912 Son Excellence M. le marquis de Alhucemas avait bien voulu proposer au Gouvernement norvégien l'établissement d'un accord quant à la reconnaissance mutuelle des lettres de jauge, délivrées en	Ved en note av 26 mars 1912 hadde Hans Excellence, herr markien av Alhucemas, hat den godhet at foreslaa den norske regjering avsluttelse av en overenskomst angaaende gjensidig anerkjendelse av skibsmaalebrev, som er utfærdiget

Norvège et en Espagne, et, en même temps, il avait indiqué les bases sur lesquelles ladite entente devrait s'établir.

Ayant examiné la proposition du Gouvernement de S. M. Catholique mon Gouvernement m'a chargé de porter à la connaissance de Votre Excellence qu'il est tout disposé à conclure l'accord en question et qu'il accepte les bases definitives, ainsi conçues:

»Les certificats de jauge délivrés aux bateaux espagnols par les autorités de leur Pays seront reconnus valables dans les ports norvégiens pour la perception des droits de navigation et, réciproquement, seront reconnus valables dans les ports espagnols, pour le même objet, les certificats de jauge délivrés aux bateaux norvégiens par les autorités de leur Pays, en tenant compte dans les deux cas des observations suivantes:

a) Lorsqu'un bateau norvégien, dont le certificat de jauge est d'une date antérieure au 1er janvier1914, arrivera dans un port espagnol, les autorités espagnoles se réservent le droit d'examiner son certificat national de jauge, afin de vérifier si la déduction faite au tonnage total pour ce qui concerne le volume occupé par l'appareil propulseur, excède 55 pct. de ce qui reste, après que les emplacements mentionnés à l'art. 27 du Règlement espagnol, auront été déduits du tonnage total, et si un tel excédent est constaté, la quantité excédante

i Norge og i Spanien, og samtidig hadde han angit de grundsætninger, hvorpaa nævnte overenskomst skulde kunne istandbringes. 3 mars.

Efter at ha undersøkt Hans Katholske Majestæts regjerings forslag har min regjering paalagt mig at bringe til Deres Excellences kundskap, at den er rede til at avslutte den paagjældende overenskomst, og at den akcepterer de endelige grundsætninger, saalydende:

Maalebrev, som er utfærdiget for spanske fartøier av myndighetene i deres land, skal ansees gyldige i de norske havner ved opkrævning av skibsavgiftene, og omvendt skal i samme henseende ansees gyldige i de spanske havner de maalebrev, som er utfærdiget for norske skibe av myndighetene i deres land, — i begge tilfælde under iagttagelse av følgende regler:

a. Naar et norsk fartøi, hvis maalebrev er av en tidligere datum end den 1 januar 1914, ankommer til en spansk havn, forbeholder de spanske myndigheter sig ret til at undersøke dets nationale maalebrev for at forvisse sig om, hvorvidt det for det av propelappatet optagne rum foretagne avdrag i totaltonnagen overstiger 55 % av, hvad der er tilovers, efterat de i det spanske reglements art. 27 omhandlede rum er blit fratrukket totaltonnagen, og hvis en saadan overskridelse paavises, skal det overskytende tillægges den i dets nationale

3 mars. sera ajoutée au tonnage net indiqué dans son certificat national afin d'obtenir ce qui doit servir de base pour le calcul des droits à payer.

b) Les bateaux espagnols, arrivant dans un port norvégien, auront le droit, après qu'une requête en aura été, au préalable, adressée par leur capitaine aux autorités de ce port, à ce que si, en vertu du règlement norvégien, il leur est accordé, à titre de déduction pour l'appareil propulseur, un tant pour cent plus élevé, que celui dont fait mention le précédent paragraphe, ce tant pour cent soit compté et qu'on déduise du tonnage net, indiqué dans son certificat national, la différence qui en résulte pour obtenir ce qui doit servir de base pour le calcul des droits à payer.

c) En tout cas, les autorités norvégiennes dans les ports de leur Pays, de même que les autorités espagnoles dans ceux de l'Espagne, se réservent le droit de contrôler les certificats de jauge des bateaux espagnols et norvégiens respectivement et, si les autorités dont il s'agit constatent des différences importantes entre les jauges espagnole et norvégienne ou norvégienne et espagnole, elles pourront rectifier le tonnage inscrit pour la perception des droits, conformément au résultat du contrôle.

Il est entendu que ces rectifications ne produiront effet qu'en ce qui concerne le voyage

certifikat angivne nettotonnage for derved at opnaa det tal, der skal tjene som grundlag for beregningen av de skyldige avgifter.

b. De spanske fartøier, som ankommer til en norsk havn, skal, naar begjæring paa forhaand av deres fører fremsættes til denne havns myndigheter, og forsaavidt som der ifølge det norske reglement som fradrag for propelapparatet tilkommer dem en viss høiere procent end den i foregaaende paragraf omhandlede, ha krav paa, at denne procent beregnes, og at man formindsker den i dets nationale maalebrev angivne nettotonnage med den saaledes fremkomne differanse for derved at opnaa det tal, der skal tjene som grundlag ved beregningen av de skyldige avgifter.

c. I ethvert fald forbeholder saavel de norske myndigheter i sit lands havner som de spanske myndigheter i Spaniens havner sig retten til at kontrollere henholdsvis de spanske og norske fartøiers maalebrev, og hvis de paagjældende myndigheter paaviser betydelige avvikelser mellem de norske og spanske eller de spanske og norske maalinger, skal de kunne berigtige den for beregningen av avgiftene opførte tonnage overenstemmende med resultatet av kontrollen.

Der er enighet om, at disse berigtigelser alene skal ha virkning i henseende til den reise,

au cours duquel l'examen du certificat a été jugé nécessaire.

d) Les bénefices de cet accord ne seront applicables qu'aux bateaux espagnols qui produiront un certificat de jauge, délivré par les autorités de leur Pays à une date postérieure au 1er Avril 1910 et en-tête duquel se trouve l'observation suivante: »Le calcul des jauges et les déductions inscrits dans ce certificat ont été effectúes conformément aux règles édictées par le »Board of Trade«. Réciproquement, les dispositions de cet accord ne seront applicables qu'aux bateaux norvégiens, dont les certificats de jauge nationaux auront été délivrés à une date postérieure au 1er Octobre 1893.

e) Si le Gouvernement espagnol vient à donner un effet rétroactif au nouveau Règlement il sera obligé de donner avis au Gouvernement norvégien de la date à laquelle tous les navires portant son pavillon doivent être rejaugés conformément au dit Règlement et à partir de cette date on considerera la clause d) comme étant sans effet et les autres stipulations de cet accord comme étant établies sans aucune distinction.«

Je prie Votre Excellence de bien vouloir en prendre acte et de me faire connaître la conformité du Gouvernement de Sa Majesté Catholique avec ces bases pour

under hvilken undersøkelsen av certifikatet har været fundet nødvendig. 3 mars.

d. De av denne overenskomst flytende fordele skal alene tilkomme spanske skibe, som er i besiddelse av et maalebrev utfærdiget av sit lands myndigheter senere end den 1 april 1910, og i spidsen av hvilket der er gjort følgende bemerkning: »Beregningen av de i dette certifikat anførte maalinger og fradrag er utført i overensstemmelse med de av »Board of Trade« fastsatte regler. Omvendt skal de ved denne overenskomst fastsatte regler alene være anvendelig paa norske skibe, hvis nationale maalebrev er utfærdiget senere end den 1 oktober 1893.

e. Hvis den spanske regjering skulde komme til at gi det nye reglement tilbakevirkende kraft, skal den være forpligtet til at gi den norske regjering underretning om den dag, da alle fartøier under dens flag overensstemmende med nævnte reglement skal være ommaalt, og fra denne dag at regne skal klausul d ansees traadt ut av kraft og denne overenskomsts øvrige bestemmelser som gjældende uten nogen sondring.

Jeg ber Deres Excellence om godhetsfuldt at ville bemerke ovenstaaende og tilkjendegi mig Hans Katholske Majestæts regjerings tilslutning til disse grundsætninger, forat overens-

3 mars. que l'accord à ce sujet reste établi entre les deux Puissances.

Veuillez agréer, osv.

(u.). **K. Wedel Jarlsberg.**

Son Excellence
M. Navarro Reverter,
Ministre d'Etat
etc. etc. etc.

Avskriftens rigtighet bekræftes.

Madrid, 3 mars 1913.

K. Wedel Jarlsberg,
chargé d'affaires p. i.
(L. S.)

Denne note er av den spanske utenriksminister besvart og dens indhold akceptert ved en note, datert 11 mars 1913.

komsten herom kan være istandbragt mellem de to magter.

Mottag osv.

(u.) **K. Wedel Jarlsberg.**

Hans excellence
Herr Navarro Reverter,
statsminister,
etc. etc. etc.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det kongelige Utenriksdepartement, Kristiania 7 april 1913.

Herman Reimers,
byraachef.

4 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Romsdals amt om, hvorvidt en sparebank efter den nye skattelovs ikrafttræden er forpligtet til at delta i skolekredsutgifter i den kreds, hvor bankens kontor er beliggende.

Departementet uttaler, at spørsmaalet maa besvares benegtende, jfr. den nye landskattelovs § 34, andet led, hvorefter en indretning, som er fælles for det hele herred som en sparebank, ikke kommer i betragtning ved utligning av skat til det enkelte sogn (avdeling). Ved »avdeling« maa her bl. a. forstaaes skolekreds (jfr. lovens § 133, andet led).

4 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt angaaende spørsmaalet om en sparebanks forpligtelse til at meddele oplysninger om to skatyderes mulige indestaaende i sparebanken. Departementet uttaler, at da oplysningene er begjært for kontrollens skyld under det forberedende ligningsarbeide, antages banken at være forpligtet til efter landskattelovens § 64 (byskattelovens § 56) at meddele de forlangte oplysninger.

5 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Revisionsdepartementet, som hadde begjært uttalelse om, hvem der har at bære

omkostningene i subsidiært private straffesaker 5 mars.
til vidner, som indstevnes av saksøkte eller hans forsvarer, samt om hvem der har at utrede godtgjørelsen til sagkyndige i subsidiært private og ubetinget private straffesaker.

I anledning herav uttaler Justisdepartementet:

Den i straffeproceslovens § 303 indeholdte bestemmelse om, at utgiftene ved de av tiltalte eller hans forsvarer indstevnte vidner erstattes av det offentlige, hvis paatalemyndigheten eller retten finder indstevningen begrundet, gjælder offentlige straffesaker.

Den antages ikke at komme til anvendelse i ubetinget private straffesaker, jfr. straffeproceslovens § 430, 4de led.

For de subsidiært private straffesaker gjælder i enkelte henseender forskjellige regler fra, hvad der gjælder i ubetinget private straffesaker. Hvorvidt en til straffeproceslovens § 303, sidste punktum, tilsvarende bestemmelse kommer til anvendelse i disse saker anser departementet tvilsomt; det er nærmest tilbøielig til at besvare spørsmaalet benegtende, idet departementet gaar ut fra, saaledes som uttalt av retten i den av Kristiania byret den 18 januar 1908 i sak: Justisdepartementet mot lensmand Svang avsagte dom (Retstid. s. a. pag. 255), at hovedregelen er den, at enhver, som begjærer eller foranlediger et rettergangsskridt, selv maa utrede de med samme forbundne utgifter, og at der maa paavises en særlig hjemmel derfor, hvis der skal antages undtagelser fra denne regel.

Departementet har dog i enkelte tilfælde samtykket i, at saadanne utgifter utredes av delinkventfondet, hvor der foreligger uttalelse fra retten eller dens formand om, at vidnernes indstevning har været begrundet.

Med hensyn til utredelsen av godtgjørelse til sagkyndige i subsidiært private og ubetinget private straffesaker antar departementet, at der i saa henseende bør følges samme regler som for vidner, jfr. straffeproceslovens § 195 og Retstid. 1911 s. 345; se ogsaa Ot. prp. nr. 38 for 1911, side 99 og Ot. med. nr. 2 for 1912 side 73.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nord- 5 mars.
land, hvori departementet uttaler følgende:

Efter landskattelovens § 69, første led, er det overlatt et herredsstyre at bestemme, hvorvidt ligningsraad skal oprettes eller ikke. Forutsætningen for denne bestemmelse antages at være, at ligningsraadet maa av herredsstyret ogsaa kunne besluttes ophævet. Saadan ophævelse maa dog finde sted før 1 januar det aar, ligningen foretages, hvis ophævelsen skal faa virkning for utførelsen av ligningen paa det kommende budgetaar.

6 mars. **Kongelig resolution***), hvorved den av Bergens kommunestyre under 25 november f. a. fattede beslutning om forandring av § 1 i den ved kongelige resolutioner av 27 februar og 5 juni 1909 og 27 mai 1910 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Bergen stadfæstes.

6 mars. **Kongelig resolution****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Holts herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 mars. **Kongelig resolution****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Kvikne herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 mars. **Kongelig resolution****), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Rissens herred, Søndre Trondhjems amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 mars. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av bygningsrepræsentantskapet for Time brand- og bygningskommune i møte den 6 juni 1912 fattede beslutning angaaende fritagelse for at opsættte de i brandlovens § 29,2 paabudte selvvirkende brandsignalmidler sammesteds.

6 mars. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Stamnes herredsstyre i møte den 14 oktober 1912 fattede beslutning om fritagelse for at opsætte de i nævnte lovs § 29,2 paabudte selvvirkende brandsignalmidler, forsaavidt Sandnessjøen angaar.

6 mars. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 27, 67 og 69 med-

*) Bekjendtgj. 7 mars i Lovtid 1ste avd. nr. 10, hvor vedtægtens § 1, som den nu lyder, er indtat.
**) Bekjendtgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
***) Bekjendtgj. 7 mars i Lovtid 1ste avd. nr. 10, hvor det omhandlede reglement m. v. er indtat.

deles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av bygningsrepræsentantskapet for Odda brand- og bygningskommune i møte den 9 august 1912, jfr. bygningsrepræsentantskapets beslutning av 30 januar 1913, vedtagne reglement for Odda brandkorps samt regler for feiervæsenet sammesteds. 6 mars.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 1 februar 1913 vedtagne nye plan for Bokn herreds gjensidige brandforsikringsforening for bygninger og løsøre, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 6 mars.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes, at der fra det av Ids herred bestaaende jordmordistrikt utskilles et nyt jordmordistrikt, omfattende skolekredsene Aas, Folkvang, Skottene og Bakke av nævnte herred. 6 mars.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Telegram fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, hvori uttales: 6 mars.

Fagforeningskontingent kan ikke i sin almindelighet kræves fradraget i arbeideres indtægtsligning. Lignes derimot en arbeider for i aarets løp mottat bidrag fra streikekasse, hvori han har betalt indskud, hvad der maa være adgang til (se departementets skrivelse i Meddelelser vedkommende ligningsvæsenet nr. 6 av 16 november 1901), kan han ved ligningen kræve fradrag for den i paagjældende indtægtsaar betalte del av fagforeningskontingenten, som skjønsmæssig kan ansees at vedkomme streikekassen og saaledes maa betragtes som en utgift, paadraget til indtægtens erhvervelse (landskattelovens § 44). Likeledes maa fradrages den del av kontingenten, som anvendes til syke- eller ulykkesforsikring i den utstrækning, hvori saadanne indskud erstatter tvungne bidrag til saadan forsikring. Det samme maa gjøres med hensyn til den del av kontingenten, som maatte anvendes til livsforsikring, jfr. landskattelovens § 44, bokstav h og næstsidste led. Den øvrige del av kontingenten kan derimot ikke fradrages indtægten. Oplysninger til bedømmelse av, hvor stor del av kontingenten der skal fradrages, vil antagelig kunne gives av vedkommende fagforening.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori uttales, at en bank maa være berettiget til at kræve, at henvendelser i medhold av land- 6 mars.

6 mars. skattelovens § 64, byskattelovens § 56, angaaende oplysninger om størrelsen og avkastningen av navngit persons hos banken indestaaende midler maa ske skriftlig og være undertegnet av formand eller i hans forfald av næstformand for ligningsnævnd, ligningsraad, overligningsnævnd eller særskilt klagenævnd eller av den fast ansatte forretningsfører for ligningsvæsenet.

7 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Mathias M. Dæhlin ved testamente av 8 februar 1910 oprettede »Mathias Dæhlins Legat for Tjenestepiker i Stange« og paa de under 30 oktober 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

7 mars. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge skrivelse av 28 f. m. fra Utenriksdepartementet har Nyfundland tiltraadt den i Berlin den 3 november 1906 avsluttede radiotelegrafoverenskomst.

7 mars. **Telegram** fra Finansdepartementet til en magistrat, hvori uttales følgende:

Da efter statsskatkundgjørelsens § 4 alene formuer under kr. 1 000,00 er skattefri, maa — med den i paragraffen nævnte undtagelse — formuesskat til staten ilignes formuer ogsaa mellem 1000 og 2000 kroner, uanset at bystyret har fritat formuer under 2 000 kroner for kommuneskat.

10 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori uttales, at de til en forretning (derunder fabrik) hørende beholdninger av raastoffe og varer skal ansættes i formue uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst, jfr. landskattelovens § 37 (byskattelovens § 31), bokstav a. Beholdningen av de av fabrikken tilvirkede varer antages at maatte bli at opføre efter produktionsprisen og fabrikkens beholdning av raastoffe og andre materialer efter anskaffelsespriserne.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av sogneprest Karl Houen ved testamente av 14 mars 1912 skjænkede gave, stor kr. 36 000,00 (med fradrag av arveavgift), til det ved høieste resolution av 18 mars 1881 stadfæstede »Hans Houens og Hustru Dorothea Houens Legat for trængende av Borgerklassen« i Skien og paa de under 27 december 1912 utfærdigede nye statutter for dette legat.

11 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av sogneprest Karl Houen ved testamente av 14 mars 1912

skjænkede gave, stor kr. 36 000,00 (med fradrag av arveavgift), til det ved høieste resolution av 18 mars 1881 stadfæstede »Hans Houens og Hustru Dorothea Houens Legat for trængende av Arbeiderklassen« i Skien og paa de under 27 december 1912 utfærdigede nye statutter for dette legat. 11 mars.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt angaaende spørsmaalet om, hvorvidt to sparebanker paa henvendelse fra et ligningsraad var forpligtet til i henhold til landskattelovens § 64 (byskattelovens § 56) at gi oplysning om 10 nærmere omhandlede personers indestaaende i de to banker. Ligningsraadet hadde oplyst, at det ved gjennemgaaelsen av de ca. 600 indkomne selvangivelser særlig hadde heftet sig ved 7 personer, som raadet mente at ha særlig grund til at tro, at de enten ikke hadde opgit sine bankindskud eller hadde opgit dem med for lavt beløp. Derhos medtok raadet 3 hjemmeværende sønner av et par av de omhandlede 7 personer. Begge sparebanker hadde negtet at gi de begjærte oplysninger. 1 mars

Departementet uttaler, at det efter de foreliggende oplysninger maa anses for utvilsomt, at de omhandlede sparebanker er forpligtet til at meddele de begjærte oplysninger.

I saken var det endvidere oplyst, at den ene sparebank hadde git de omspurte skatydere underretning om ligningsraadets henvendelse. Paa raadets forespørsel, om ikke banken var forpligtet til at behandle en saadan henvendelse med konduite, bemerket departementet, at de nye skattelove ingen bestemmelse indeholder om nogen saadan pligt for bankene, men at man dog maatte anse videre underretning til de enkelte indskytere som helt unødvendig og alene egnet til at vække misnøie hos disse.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt om, hvorvidt et selskap, som hadde faat utsættelse med indlevering av selvangivelse i Trondhjem til 15 april, vilde tape sin klageret i endel herreder i Søndre Trondhjems amt, hvor selskapet ogsaa var skattepligtig, men hvor selvangivelsen forlangtes indsendt inden 15 mars førstkommende, forsaavidt denne frist blev oversiddet. 11 mars.

Departementet uttaler, at selskapet i de paagjældende distrikter i amtet maa indlevere selvangivelse i hvert av dem inden den ordinære frist eller i tilfælde inden den yderligere frist, som i henhold til landskattelovens § 59 (byskattelovens § 51), andet punktum, maatte være indrømmet skatyderen. Gjøres ikke dette, er klageretten tapt uanset den omstændighet, at utsættelse med indgivelsen er indrømmet i Trondhjem.

11 mars. Selvangivelsen maa i tilfælde leveres efter bedste skjøn paa grundlag av de materialer, som haves og under forbehold av ret til senere at berigtige angivelsen, naar selskapets aarsregnskap er helt avsluttet. Forholder selskapet sig paa denne maate, antages klageretten ikke at være tapt.

12 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, som hadde anmodet om departementets uttalelse angaaende, hvorledes der skulde forholdes med fradraget for den skyld, som ved den almindelige jordmatrikulering var lagt paa et vandfald, naar dette tilhører et i samme distrikt liggende industrielt anlæg, i forbindelse med hvilket vandfaldet, i den utstrækning det var utbygget, var værdsat til kunstig skyld efter bestemmelsen i landskattelovens § 8, bokstav b.

Departementet uttaler, at den oprindelige skyld paa vandfaldet (jfr. lovens § 8, sidste leds andet punktum) alene kan fratrækkes i det skyldbeløp, som efter foretat værdsættelse er beregnet at falde paa selve vandfaldet, men derimot ikke i den samlede skyld paa anlægget og vandfaldet. Som følge herav er det nødvendig, at anlægget og vandfaldet værdsættes særskilt og foreløbig ilægges særskilt skyld. Derimot er det ikke paakrævet, at vandfaldet og anlægget i skatteliste og ligningsprotokol opføres som to skatteobjekter med særskilt skyld; anførselen maa kunne ske underett og med den samlede skyld efter behørig fradrag for vandfaldets vedkommende.

12 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen om, hvorvidt Bergens kredssykekasse var forpligtet til paa forlangende at meddele oplysning om størrelsen av de honorarer, som kassen hadde utbetalt læger og tandlæger i Bergen, hvilke oplysninger var begjært som kontrolmiddel ved ligningsarbeidets utførelse.

Departementet uttaler, at en kredssykekasses forretningsfører, som ansættes av kommunen, og hvis oppebørsler kommunen har ansvaret for, maa ansees som en kommunal tjenestemand. Efter byskattelovens § 58 (landskattelovens § 66) antages forretningsføreren derfor at være forpligtet til at meddele de omhandlede oplysninger. Da kredssykekassen sees at ha anført, at der av den kun kan kræves kontroloplysninger i likhet med de oplysninger, som kan kræves av banker, bemerkes, at bestemmelsen i byskattelovens § 56 (landskattelovens § 64) om bankers oplysningspligt ikke omfatter offentlige og kommunale tjenestemænd, hvorom skattelovene har særskilt bestemmelse i § 58 og § 66.

12 mars. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til kommanderende admiral, hvorefter der fra 1 mai 1913 at regne indtil videre

foretages saadan forandring av rorkommandoen i marinen, 12 mars.
at ordene Høire og Venstre benyttes istedenfor Babord og Styrbord, og at dermed skal betegnes den retning, hvori rattet skal dreies og skibets boug svinge under fart forover.

Driftsreglement*) for person- og godsbefordring 13 mars.
paa Holmenkolbanen og Smedstadbanen, approbert 13 mars 1913 av Departementet for de Offentlige Arbeider i henhold til den samme ved kongelig resolution av 28 februar næstfør givne bemyndigelse, saaledes at reglementet blir gjældende indtil videre.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Buske- 13 mars.
ruds amt foranlediget ved forespørsel fra en skifteret, om der ved skatlæggelse av et dødsbo, som var sluttet i løpet av indtægtsaaret (byskattelovens § 20, landskattelovens § 25, begges andet led), kunde gjøres fradrag i indtægten for de ved boets slutning beregnede og betalte skiftesportler til statskassen.

Departementet uttaler, at spørsmaalet antages at maatte besvares bekræftende. Sportlerne, som alene utgjør betaling til statskassen for skifterettens arbeide med boets opgjør, bør nemlig rettest ansees som utgift for boet, der indgaar under byskattelovens § 38 (landskattelovens § 44), første led.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nord- 13 mars.
lands amt foranlediget ved en forespørsel om nærmere oplysninger vedkommende utførelsen av hvervet som medlem av det i landskattelovens § 87, andet led, omhandlede utvalg av en ligningsnævnd paa 3 mand, som skal undergi de indkomne selvangivelser og næringsopgaver en foreløbig granskning.

Departementet uttaler følgende:

Hvervet som medlem av det nævnte utvalg maa ansees som et ombud, som vedkommende, der er opnævnt av herredsstyret, er forpligtet til at overta. Forutsætningen herfor maa dog være, at det opnævnte medlem ikke er fisker og som saadan maa være fraværende paa fiske i den tid, da ligningen egentlig skulde foregaa, fra januar til 15 april, jfr. landskattelovens §§ 82 og 86, begges første led. Utvalgets medlemmer antages ikke at kunne tilstaaes godtgjørelse for sit forberedende arbeide.

Utvalget har selvstændig myndighet til at gjennemgaa selvangivelser og næringsopgaver med det formaal for øie at forberede ligningsarbeidet for den senere sammentrædende lignings-

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor reglementet er indtat.

13 mars. nævnd. Viser selvangivelser og næringsopgaver sig under denne gjennemgaaelse at være urigtige eller mangelfulde, antages utvalget saaledes at være berettiget til at indhente nærmere oplysninger, for selvangivelsers vedkommende under iagttagelse av bestemmelserne i landskattelovens § 83. Likeledes maa utvalget selv eller ved hjælp av den fast ansatte forretningsfører for ligningsvæsenet kunne indhente oplysninger med hjemmel av bestemmelserne i landskattelovens §§ 63—67.

Paa grundlag av det foreliggende materiale bør utvalget derefter foreta en foreløbig ansættelse av vedkommende skatyders formue, indtægt og klasse. Skatteutregningen bør derimot først foretages, efterat den samlede ligningsnævnd har gjennemgaat utvalgets granskning av selvangivelser og næringsopgaver samt foreløbige ligningsansættelser, som ligningsnævnden har ret til at forandre.

Hvad angaar de skatydere, som ikke har indgit selvangivelse, og som efter landskattelovens § 84, andet led, skal lignes efter skjøn, bemerkes, at ligningen av disse skatydere maa foretages av den samlede ligningsnævnd. Undtagelse herfra maa dog gjøres for utenbygdsboende skatydere, som i distriktet eier fast eiendom, anlæg, næringsdrift eller virksomhet, hvorav vedkommende skal ilignes statsskat i andet distrikt (jfr. statsskatkundgjørelsens § 3, bokstav a). For alle saadanne utenbygdsboende skatydere har utvalget efter landskattelovens § 87, andet leds andet punktum, at avgi snarest mulig de i lovens § 82, andet led, omhandlede opgaver over disse skatyderes brutto- og nettoformue samt indtægt eller, i tilfælde, underskud til benyttelse ved utregningen av statsskatten.

13 mars. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet til en skibsreder, hvori uttales, at førere av hvalfangerbaater under fart til de sydlige fangstfelter maa være i besiddelse av førercertifikat efter navigationsloven av 7 april 1906 §§ 9 eller 10, jfr. tillægslov av 14 juli 1911.

14 mars. **Telegram** fra Finansdepartementet til en sparebank, hvori uttales, at en sparebank er forpligtet til uten betaling at meddele de i landskattelovens § 64, byskattelovens § 56, omhandlede oplysninger om skatyderes indestaaende midler.

15 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Rødenes herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Rødenes herred i Smaalenene amt.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Aas herred i Akershus amt under 28 oktober 1912 fattede beslutning som et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 18 april 1905 approberte sundhetsforskrifter, dog med en enkelt forandring. 15 mars.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Nærbø herred, Stavanger amt, den 8 februar 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 15 mars.

Kongelig resolution ***), hvorved den av Nordre Aurdals herredsstyre under 5 oktober og 23 december f. a. fastsatte vedtægt angaaende fælles lukningstid for utsalgssteder inden Nordre Aurdals herred stadfæstes som gjældende fra 1 mai d. a. og indtil videre, dog med en enkelt forandring. 15 mars.

Kongelig resolution †), hvorved den av Arendals kommunestyre under 28 februar 1913 besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Arendal stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre og trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 14 mars 1908 approberte vedtægt. 15 mars.

Kongelig resolution ††), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Værdalens herred, Nordre Trondhjems amt, indtil videre til 100 ha. 15 mars.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution †††), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911, § 6, meddeles stadfæstelse 15 mars.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor det approberte tillæg er indtat.
**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
†) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor vedtægten er indtat.
††) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
†††) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor vedtægtene er indtat.

15 mars. paa de av Kongsbergs bystyre i møter den 7 januar og 28 februar 1913 besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

15 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek i Solheimsviken i Aarstads herred, Søndre Bergenhus amt.

15 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til lov indeholdende bestemmelser angaaende jernveier til almindelig benyttelse av 12 august 1848 § 1 d bestemmes, at Grimstad—Frolandsbanen, som nu er overtat av staten i henhold til Stortingets beslutning av 8 august 1911, indtil videre, til anderledes av Kongen bestemmes, skal være fritat for skatter og avgifter av den banen tilhørende grund og bygninger, at regne fra 1 januar 1912.

15 mars. **Kongelig resolution**, hvorved taksterne for befordring av gods med Sulitjelmabanen nedsættes overensstemmende med et fra den tekniske overdirektør for Sulitjelma aktiebolags gruber til Hovedstyret for Statsbanerne avgit forslag.

15 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, hvori departementet uttaler følgende:

1. Anlæg for regulering av vandkraft antages at maatte indgaa under uttrykket »damanlæg« i den nye landskattelovs § 8, bokstav b.
2. Bestemmelserne i landskattelovens § 19, fjerde led, om, hvorledes den til et damanlæg knyttede formue skal ansættes, antages ikke at kunne faa anvendelse ved værdsættelsen til eiendomsskat efter § 8, bokstav b. De nævnte bestemmelser kan nemlig som følge av sin plads i lovens 2det kapitel om den personlige skattepligt alene anvendes ved formuesbeskatningen.
3. Et reguleringsanlægs værdi ved eiendomsbeskatningen maa bli at ansætte efter et skjøn over den antagelige salgsværdi av anlægget.
4. Den nye skattelov antages ikke at ha medført nogen forandring i, hvad der var gjældende efter den gamle skattelovs § 14, bokstav b, med hensyn til, hvad der skulde medtages ved takseringen av et reguleringsanlæg (damanlæg), jfr. høiesteretsdom av 13 juli 1904, indtat i Retstidende for samme aar s. 698 og i Meddelelser vedkommende ligningsvæsenet nr. 8 s. 71.

17 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Stavanger amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra et fattigstyre uttaler, at loven av 28 juni 1912 om

forandringer bl. a. i abnormskolelovens § 7 antages at gjælde ogsaa de barn, som var optat ved abnormskolen ved lovens ikrafttræden. 17 mars.

For det tilfælde, at vedkommende abnorme barns forældre flytter fra den kommune, hvorfra barnet er indsendt til abnormskole, og tar ophold i en anden kommune, antages pligten til at betale for vedkommende barn paa abnormskole at overføres fra den første til den nye kommune.

Telegram fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales følgende: 17 mars.

Skattepligtig, som har indgit behørig selvangivelse, men undlatt at indgi pligtig næringsopgave, har tapt sin klageret blot for den formue og indtægt, som næringsopgaven skulde ha omfattet, men ikke for den øvrige formue og indtægt, som er omhandlet i selvangivelsen. Har den skattepligtige omvendt indgit næringsopgave, men ikke pligtig selvangivelse, er klageretten tapt, forsaavidt angaar al formue og indtægt, som næringsopgaven ikke omfatter. I begge tilfælde blir enten selvangivelsen eller næringsopgaven at lægge til grund ved ligningen, og skjønsmæssig ligning (landskattelovens § 84, andet led) blir alene at foreta for formue og indtægt, hvorom oplysninger mangler.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Stavanger amt, hvori uttales følgende: 17 mars.

Meierier av enhver art, derunder ogsaa andelsmeierier, maa ilignes eiendomsskat efter landskattelovens § 8, bokstav b., forsaavidt bedriften efter de konkrete omstændigheter kan ansees for at være av den betydenhet og saaledes ordnet, at meieriet faar karakteren av et industrielt anlæg.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til mønstringschefen i Tromsø, hvorefter den, som har ført dampfartøi, før navigationsloven av 7 april 1906 traadte i kraft (1 januar 1907), i henhold til samme lovs § 15 er berettiget til uten certifikat som fører at føre dampfartøi (motorfartøi) i saadan fart, som omhandles i §§ 3 og 4. 17 mars.

Departementet anser det dog i dette tilfælde hensigtsmæssig, at vedkommende fører hos mønstringschefen faar en skriftlig bevidnelse for sin ret.

Kongelig resolution*), hvorved det i medhold av § 22 i lov om skreifiskeriet i Lofoten av 19 juli 1912 paabydes, at bestemmelserne i samme paragrafs første og andet led om redskapers optagning indtil vi- 18 mars.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

18 mars. dere gjøres gjældende for Austnesfjordens opsynsdistrikt.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

18 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til §§ 5, 8, 12, 13, 30 og 38 i lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 fastsættes bestemmelser overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 18 mars 1913 angaaende:

I. Motorvogners indredning og utstyr.
II. Motorvogners anmeldelse, undersøkelse og registrering.
III. Førercertifikat og prøve av førere.
IV. Midlertidig bruk av motorvogn medført av utlænding.

Bestemmelserne blir gjældende indtil videre fra 1 april 1913 at regne og er saalydende:

A. Vedkommende lovens kapitel I:

1) Hjulringene kan være forsynt med almindelige runde staalknapper, beregnet paa at formindske slitagen paa hjulene og at hindre glidning. Knappene maa dog ikke springe frem mer end 5 mm. Ujevne eller riflede ringer tillates ogsaa.

2) Paa glat føre, særlig is og holke, skal drivhjulene være forsynt med kjetting eller anden betryggende foranstaltning til beskyttelse mot glidning.

Denne bestemmelse gjælder ikke for motorcykler.

3) Motorvogner, der med fuld last (gods og passagerer) veier mer end 2000 kg., skal ha en fælgbredde av mindst 10 cm.

4) Uten særskilt tilladelse av vedkommende amtsveistyre (bystyre) maa ikke benyttes motorvogner, hvis største akseltryk i fuldt lastet stand overstiger 2 ton.

5) I det mindste en bremseindretning skal virke direkte paa bakhjulene (drivhjulene) eller paa de maskindele, som er fast forbundet med disse. Denne bremse skal kunne stænges.

6) En av bremseindretningene skal være saa kraftig, at den selv i sterke stigninger hindrer enhver uforutset eller ikke tilsigtet baklængsbevægelse. I motsat fald skal vognen være forsynt med en stoppegaffel tilstrækkelig sterk til at holde vognen.

Stoppegaffelen skal i tilfælde kunne betjenes fra førerens plads.

Denne bestemmelse gjælder ikke for motorcykler.

7) Signalhornet skal være entonig og for motorvogner gi en dyp tone, for motorcykler en høi tone.

8) Overdrevent sterke lyskastere maa ikke benyttes.

---

*) Bekjendtgj. 26 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

9) Enhver motorvogn skal være forsynt med en plate, 18 mars.
hvorpaa angives:
fra hvilket firma (fabrik) understellet er levert,
fabriknummer,
motorens eller maskinens antal hestekræfter, samt
vognens egenvegt i driftsfærdig stand.
Denne plate anbringes paa understellet, saaledes at den let kan sees.

10) Enhver motorvogn skal være forsynt med en indretning, hvorved man kan sikre sig mot, at uvedkommende sætter vognen i bevægelse.
Som forskriftsmæssig i saa henseende regnes eksempelvis enten:
Laas for skjaltarmen.
Laasbar lænke om et av hjulene.
Det er ogsaa tilstrækkelig, at man kan ta bort:
Kontakten for tændledningen (ved eksplosionsmaskiner) eller
Kranen for brændstofledningsventilen, eller
Strømbryteren (ved elektrisk drevne vogner).

11) For motorcykler gjælder foranstaaende paabud og bestemmelser, forsaavidt de kan finde anvendelse paa disse, og med de undtagelser, som ved enkelte av forskriftene specielt er angit.

B. Vedkommende lovens kapitel II:

a. Anmeldelse av motorvogner.

Den i lovens § 9 paabudte skriftlige anmeldelse til politiet i det distrikt, hvor motervognens eier bor, skal indeholde oplysning om:

1. Eierens navn og bopæl.
2. Kjøretøiets bestemmelse (personbefordring, privat eller offentlig, lastevogn, varekjørsel eller lign.).
3. Fra hvilket firma (fabrik) kjøretøiet (understellet) er levert samt fabriknummer.
4. Konstruktion (forbrændingsmaskine, dampmaskine, elektromotor).
5. For forbrændingsmaskiner brændstoffets art og beholdningenes størrelse i liter.
6. Motorens eller maskinens antal hestekræfter.
7. For bensinmotorer cylinderantal, cylinderdiameter og slaglængde.
8. Egenvegt i driftsfærdig stand.
9. Maksimalbelastning i kg. eller antal personer, indbefattet føreren.

18 mars. 10. For vogner, som lastet veier over 3 ton, opgives høieste akseltryk.

11. Vognbredde samt bredde av hjulringer eller fælger.

12. Overstellets art.

13. Hvor stor stigning motorvognen kan ta i fuldt lastet stand og paa længere strækning.

14. Vognens kostende.

De under post 8 og 10 nævnte vegtopgaver maa i tilfælde legitimeres med certifikat fra fabrikken eller veieseddel fra offentlig vegt.

Ved anmeldelsen indsendes den i § 9 paabudte garanti eller ansvarspolice.

For motorcykler, indrettet alene for en person, bortfalder post 6 til og med 13.

b. Undersøkelse av motorvogner.

Naar en motorvogn er anmeldt til registrering, skal politiet i henhold til lovens § 9, andet led, la vognen underkaste sagkyndig undersøkelse.

1) Som sagkyndige forutsættes kun benyttet personer med saavel teoretisk som praktisk kjendskap til de forskjellige motorvogntypers maskineri m. v., og som gjennem længere tids øvelse er fuldt hjemme i disse kjøretøiers behandling og bruk.

Vedkommende maa gi erklæring om, at han ikke er økonomisk interessert i motorvognindustri eller handel med motorvogner.

De sagkyndige maa selv ha førercertifikat, saaat de personlig kan foreta prøvekjøring med de forskjellige slags vogner.

Politiet opnævner (autoriserer) sagkyndige i fornøden utstrækning.

Foreligger der ved anmeldelsen tilfredsstillende attest fra autorisert sagkyndig, vil vognen i regelen kunne godtages uten ny undersøkelse, saafremt ikke politiet finder speciel grund til at forlange saadan, se § 11.

2) Ved undersøkelsen skal i henhold til § 9, anden pasus, bedømmes, om de bestemmelser med hensyn til motorvognens konstruktion og utstyr er iagttat, som findes i lovens kap. I og i de i tilknytning hertil utfærdigede forskrifter.

Særlig opmerksomhet maa vies de maskindele, som kan bevirke fare for den almindelige trafik, hvis de svigter, mens vognen er i bevægelse.

I den anledning undersøkes bl. a.:

at styreindretningene virker let og sikkert,

at styrestangen er fast lagret,

at forhjulene har frit og tilstrækkelig stort utslag,

18 mars.

at fotbremsen virker let,
at haandbremsen er rigtig indstillet,
at alle grep og haandtak til betjening av vognen og maskineriet er saaledes anbragt, at føreren let og uten fare for forveksling kan benytte dem.

Videre undersøkes:

at brændstofbeholdere og rørledninger er anordnet saaledes, at man er sikret mot eksplosions- og ildsfare, endvidere

at maskinen er saaledes indrettet, at unødig støi, røk og ildelugt kan undgaaes, og endelig

at vognen er forsynt med forskriftsmæssige lygter.

Vognen prøvekjøres derpaa og skal herunder være fuldt lastet — særlig av hensyn til prøvning av bremserne.

Prøvekjøringen skal vare saa længe, at den sagkyndige kan faa fuld vishet for, at vognen er i enhver henseende driftssikker under forskjellige hastigheter. Prøven skal om mulig foretages i sterke stigninger, bratte fald, skarpe kurver osv.

Ved prøvning av motorvogner skal den sagkyndige selv delta i prøvekjøringen.

Motorcykler prøves paa den maate, at der efter den sagkyndiges anvisning foretages forskjellige øvelser, hvorved man kan kontrollere motorcyklens styrbarhet, bremsesikkerhet m. v.

Efter endt prøvekjøring overbeviser den sagkyndige sig om, at der ikke er indtraadt nogen varige deformationer eller andre forandringer i de enkelte konstruktionsdele, hvorved kjøretøiets driftssikkerhet forringes.

De i anmeldelsen meddelte opgaver over vegter og hjultryk kontrolleres av den sagkyndige ved efterveining, hvis dette ansees paakrævet.

I almindelighet kan godtages certifikat fra fabrik eller veieseddel fra offentlig vegt.

Saadant certifikat eller veieseddel pligter motorvognens eier at skaffe tilveie. I motsat fald vil utgiftene ved efterveining bli at betale av eieren.

Forøvrig har den sagkyndige saavidt mulig at overbevise sig om, at de i anmeldelsen meddelte oplysninger om kjøretøiet er rigtige.

3. Det antal hestekræfter, hvorav avgift skal betales, beregnes av den sagkyndige efter følgende formler:

a. For firtaktseksplosionsmotorer drevet med bensin.

$$N = 0{,}3 \cdot i \cdot d^2 \cdot s, \text{ hvor}$$

N = nyttige Hk.
i = antal cylindre.
d = cylinderdiameter i cm.
s = slaglængde i meter.

18 mars. b. For vogner med totaktseksplosionsmotorer eller for firtaktsmotorer, som avviker sterkt fra det normale, samt for dampmotorer, beregnes nyttekraften med 75 % av motorens paa et certifikat fra vedkommende fabrik opgivne bremsekraft. Foreligger ikke opgave over bremsekraften, har den sagkyndige at bestemme ydelsen paa bedste maate ved maalinger.

c. For vogner med elektromotor benyttes formelen:

$$N = i \cdot u \frac{W}{736}, \text{ hvor}$$

N = eff. Hk.
i = antal motorer.
u = motorvognens virkningsgrad, der sættes til:
for hjulnavmotorer . . . . . u = 0,9
for motorer med tandhjulsutveksling eller kjedetræk. . . . . u = 0,7
W = elektromotorens energiforbruk i Watt for en temperaturforhøielse av 40 ° C. efter certifikat fra fabrik.

De foran under b og c omhandlede certifikater pligter motorvognens eier at skaffe tilveie. Han maa likeledes for eksplosionsmotorer skaffe opgave over cylinderdiameter og slaglængde. Disse opgaver bør den sagkyndige saavidt mulig kontrollere.

Kan de nævnte certifikater eller andre sikre oplysninger ikke tilveiebringes, bestemmer den sagkyndige hestekræfterne efter bedste skjøn. Det maa herunder tages i betragtning, at man ved avgiftsberegningen skal lægge til grund kjøretøiets nyttekraft, d. v. s. det arbeide, som fra motoren overføres til kjøretøiets drivhjul. Denne nyttekraft sættes til 75 % av motorens skjønsmæssig bestemte hestekraft.

4. Ved undersøkelse av ældre vogner prøves specielt, om styreindretninger og bremser fremdeles er solide og virker tilfredsstillende. Endvidere at brændstofbeholdere og rørledninger med nipler, kraner og forbindelsesstykker er tætte og i god stand.

5. For undersøkelsen tilkommer den sagkyndige godtgjørelse, som erlægges av motorvognens eier, efter følgende takster:

a. Første gangs undersøkelse av
Motorvogner. . . . . kr. 10,00
Motorcykler. . . . . » 5,00

b. Senere regelmæssige undersøkelser av
Motorvogner . . . . . » 5,00
Motorcyler . . . . . » 2,50

c. For undersøkelser, der foranlediger reiser, erlægges 50 % tillæg til grundtaksterne. Desuten tilkommer den sagkyndige reiseutgifter efter skyssloven av 10 juli 1894 med kostgodtgjørelse efter klasse II.

d. Kan en undersøkelse ikke finde sted til omforenet tid, uten at den sagkyndige er skyld i det, betales avgift fuldt ut efter foran angivne regler. 18 mars.

6. Finder den sagkyndige, at vognen tilfredsstiller lovens bestemmelser og de utfærdigede forskrifter, bevidnes dette i en attest, som — efterat betaling for undersøkelsen er erlagt — enten tilstilles eieren eller sendes den politimyndighet, som har rekvirert undersøkelsen.

Attesten, som utfærdiges efter fastsat skema, opbevares hos politiet paa det sted, hvor vognen indregistreres.

c. Registrering av motorvogner.

Naar tilfredsstillende attest fra autorisert sagkyndig er tilveiebragt, godkjender politiet vognen, gir den kjendingsmerke med nummer overensstemmeede med den nedenfor angivne plan, og indfører vognen i registreringsboken.

Eieren underrettes om godkjendelsen og faar samtidig meddelelse om vognens kjendingsmerke med nummer, om størrelsen av den avgift, som i henhold til § 28 skal erlægges, samt om hvor beløpet skal betales.

Forinden vognen tages i bruk, maa den fremstilles for politiet, som undersøker, om de nedenfor fastsatte bestemmelser om kjendingstegnene og deres anbringelse m. v. er iagttat.

Er dette tilfældet, forsyner politiet kjendingstegnene med sit stempel, og gir erklæring om, at vognen kan tages i bruk. Denne erklæring kan dog i henhold til lovens § 28, femte led, først gives, naar politiet er forevist kvittering for, at avgiften er betalt.

I registreringsboken indføres de i anmeldelsen meddelte oplysninger om eieren og om vognens konstruktion og utstyr m. v., efterat disse oplysninger er stadfæstet ved sagkyndig undersøkelse.

Efter den sagkyndiges attest indføres det antal hestekræfter, hvorefter avgift skal beregnes, samt avgiftens størrelse. Attestens datum noteres og likeledes datum for vognens godkjendelse, kjendingstegnenes stempling, samt fornyede undersøkelser.

Endelig noteres fornødne oplysninger om garanti eller ansvarspolice samt angaaende bevilling til rutetrafik o. lign.

Faar politiet meddelelse om, at en motorvogneier er tilflyttet distriktet, indføres vedkommende motorvogn i registreringsboken, og eieren gives snarest mulig fornøden underretning om forandringer med hensyn til vognens kjendingstegn, som politiet fastsætter. Nye kjendingstegn blir at efterse og stemple av politiet.

Indløper til politiet meddelelse om, at en motorvogneier er

18 mars. fraflyttet distriktet, noteres vognen som utgaat av registret, idet samtidig anmerkes eierens nye adresse.

Det saaledes ledigblevne nummer kan senere tildeles en anden vogn.

Anmeldes, at en motorvogn har skiftet eier, noteres den nye eiers navn og bopæl i registret; men vognen kan beholde sit nummer.

Utskrift av registreringsboken indsendes til Veidirektøren, der ogsaa underrettes om tilgang og avgang i registret, efterhvert som forandringene indtræffer.

Ved hvert aars utgang sender politiet vedkommende oppebørselsbetjenter en opgave over de motorvogner og motorcykler, for hvilke avgift skal erlægges for det følgende aar, ledsaget av oplysning om eierens navn og adresse, kjøretøiets kjendingstegn samt avgiftens størrelse.

Kjendingstegnene bestaar av et kjendingsmerke med nummer. Hvert amt har som merke et bokstav i det store alfabet:

Kristiania by	A	Stavanger amt	L
Smaalenene amt.	B	Bergens by	O
Akershus »	C	Søndre Bergenhus amt . .	R
Hedemarkens »	D	Nordre Bergenhus » . .	S
Kristians »	E	Romsdals » . .	T
Buskeruds »	F	Søndre Trondhjems » . .	U
Jarlsberg og Larviks amt	G	Nordre Trondhjems » . .	V
Bratsbergs »	H	Nordlands » . .	W
Nedenes »	I	Tromsø » . .	X
Lister og Mandals »	K	Finmarkens » . .	Y

I amter med flere politijurisdiktioner bestemmer amtmanden, hvilke numre de forskjellige politimestre skal benytte ved registreringen.

Opgave over nummerfordelingen indsendes av amtmanden til Veidirektøren, som sørger for fornøden bekjendtgjørelse.

Politiet kan, hvis det anser det ønskelig, tildele visse klasser kjøretøier bestemte nummerserier inden det antal numre, som amtmanden har tildelt vedkommende jurisdiktion.

Kjendingstegnet skal anbringes saavel foran som bak paa vognen.

For motorcykler forlanges dog kun ett kjendingstegn, som fæstes foran.

Kjendingstegnet males med sorte typer paa hvit bund. Typerne gives følgende størrelse i m/m:

Skilt	Typernes			Skiltets mindste høide
	høide	bredde	avstand	
1. Foran.	75	12	20	115
2. Bak.	120	20	20	300
3. Motorcykler . .	60	10	10	150

Paa det forreste skilt anbringes kjendingsmerket foran nummeret, paa samme linje og adskilt ved en tverstrek, 12 m/m tyk og 20 m/m lang.

Paa det bakre skilt sættes kjendingsmerket over nummeret; det samme gjælder for motorcykler.

I mørke eller taake skal det bakre kjendingstegn være klart belyst ved en særskilt lygt, som fæstes over tegnet.

Dette kan ogsaa anbringes i transparent paa selve lygten.

Den lygt, som belyser kjendingstegnet, maa ikke kunne slukkes hverken fra førerens plads eller indefra vognen.

Kjendingstegnene skal anbringes paa iøinefaldende sted og saa høit, som kjøretøiets konstruktion med rimelighet tillater.

Skiltene maa ikke kunne klappes om og maa aldrig dækkes. Det paasees specielt, at det bakre skilt ikke skjules av bagageholdere ell. lign., samt at det forreste skilt ikke dækkes av motorsveiven. I saa fald maa sveiven under fart ophænges i en strop.

Skiltene skal til enhver tid holdes i saadan stand, at kjendingstegnet let kan læses.

Hvis et skilt av en eller anden grund maa fornyes, meldes dette til vedkommende politimester, som efter besigtigelse av det nye skilt forsyner dette med politistempel. Ældre skilt indleveres i tilfælde til politimesteren.

C. Vedkommende lovens kapitel III:

a) Den, som ønsker tilladelse til at føre motorvogn eller motorcykkel, maa indsende skriftlig ansøkning herom til norsk politimyndighet.

Andragendet skal indeholde oplysning om ansøkerens fulde navn og bopæl, samt for hvad slags vogn kjøretilladelsen ønskes.

Med andragendet skal følge:

1. Fødselsattest.
2. Vidnesbyrd fra to kjendte og troværdige mænd om paalidelighet og ædruelighet.
3. Lægeattest.

18 mars.

4. Attest for, at ansøkeren hos en av politiet godkjendt lærer har tat undervisning i bruk av motorvogn (motorcykkel). Attesten maa indeholde oplysning om, hvor længe undervisningen har varet.
5. Ansøkerens fotografi (brystbillede i visitkortformat).

b) Saafremt de forannævnte dokumenter findes tilfredsstillende, undersøker politiet hos Veidirektøren, om man der har oplysninger om ansøkeren, som bevirker, at han ikke kan godtages som fører. Er dette ikke tilfældet, sendes andragendet til en av politiet opnævnt sagkyndig, som foretar den i lovens § 13 foreskrevne prøve til den tid, som den sagkyndige bestemmer.

Som sagkyndige forutsættes kun benyttet personer med saavel teoretisk som praktisk kjendskap til de forskjellige motorvogntypers maskineri m. v., og som gjennem længere tids øvelse er fuldt hjemme i disse kjøretøiers behandling og bruk.

Vedkommende maa gi erklæring om, at han ikke er interessert i motorvognindustri eller handel med motorvogner.

De sagkyndige maa selv ha førercertifikat.

Politiet opnævner (autoriserer) sagkyndige i fornøden utstrækning.

c) Prøve avlægges særskilt for de forskjellige klasser av motorvogner efter følgende inddeling:

1. Motorcykler,
2. Motorvogner for personbefordring,
3. Motorlastvogner,

og videre efter drivkraften:

a) Forbrændingsmotorer,
b) Elektromotorer,
c) Dampmaskiner og
d) Mulige andre motorer.

Ønskes førercertifikat for flere klasser, maa der avlægges prøve i hver enkelt klasse.

d) Prøven omfatter en teoretisk og en praktisk del.

Ved bedømmelsen lægges dog størst vegt paa den praktiske prøve.

Ved den teoretiske prøve eksamineres ansøkeren i:

1. Motorvognens maskineri og indredning.
2. Love og forskrifter, som angaar motorvognførere.
3. Hvordan man skal forholde sig under visse vanskelige forhold (eksempelvis naar hjulene glir, ved ildsfare, ulykkestilfælde m. v.).

Den praktiske del omfatter:

1. Undersøkelse av bremser, styreindretning, tændapparat m. v., igangsættelse av motoren, start, vendinger, baklængsgang. 18 mars.
2. En prøvetur dels paa sterkt befærdede steder, dels paa fri vei.

Prøveturen skal foregaa under mest mulig forskjelligartede forhold og maa vare saa længe, at den sagkyndige med sikkerhet kan avgjøre, om ansøkeren trygt kan betroes certifikat.

Ved prøvekjøring med motorvogn skal den sagkyndige ta plads paa vognen.

For motorcykler ordnes prøven paa bedste maate efter cyklens art.

Den sagkyndige har at føre fortegnelse over de personer, som fremstiller sig til prøve. Han sender snarest mulig efter endt prøve meddelelse til politiet om resultatet.

Har en ansøker ikke bestaat prøven, kan politiet gi tilladelse til, at vedkommende fremstiller sig til ny prøve, men først efter 4 ukers forløp. Den nye prøve maa i tilfælde foretages av den samme sagkyndige, som foretok den første prøve.

e) Er prøven bestaat, utsteder politiet førercertifikat indeholdende:
   1. Certifikatets nummer.
   2. Førerens navn, fødselsdag, fødested og bopæl.
   3. Førerens fotografi, der stemples av politiet og forsynes med certifikatets nummer.

f) For prøven tilkommer den sagkyndige godtgjørelse, som betales av føreren efter følgende takster:

1. Motorvogn	kr.	10,00
2. Prøve i ny klasse	»	5,00
3. Motorcykkel	»	5,00

Betalingen erlægges, før prøven begynder.

g) Politiet fører fortegnelse over de førere, som antages, og saasnart et førercertifikat er utstedt, sendes avskrift av certifikatet til Veidirektøren, der likeledes underrettes, hvis et certifikat tilbakekaldes (for altid eller for kortere tid).

h) Fremlægges førercertifikat fra utenlandsk myndighet, kan kjøretilladelse meddeles uten ny prøve.

Føreren indregistreres paa vanlig maate, og der sendes likeledes meddelelse herom til Veidirektøren.

D. Vedkommende lovens kapitel V:

a) Den i § 29 a paabudte anmeldelse sker til politimesteren i det distrikt, hvor utlændingen først benytter motorvognen her i riket.

18 mars. Ved anmeldelsen opgives eierens navn og adresse samt fremlægges:

1. Bevis fra norsk konsul eller fra politimyndighet i det land, hvor eieren hører hjemme, for, at vognen opfylder de i eierens hjemland gjældende forskrifter for der at kunne benyttes. I motsat fald maa vognen underkastes sagkyndig undersøkelse i henhold til lovens § 9.
2. Opgave over vognens vegt i fuldt lastet stand. Overstiger denne 3 ton, opgives ogsaa største akseltryk. Er dette høiere end 2 ton, maa kjøretilladelse indhentes hos vedkommende amtsveistyre (bystyre).
3. Førercertifikat fra norsk eller utenlandsk politimyndighet for den eller de personer, som opgives at skulle føre vognen.

Samtidig med anmeldelsen skal der hos politimesteren deponeres en garanti eller godkjendt ansvarspolice for mindst kr. 1000,00 til dækning av mulig erstatningsansvar.

b) Politiet paaser, at vognen opfylder bestemmelsen i lovens § 5, første led. Tildeles vognen kjendingsmerke med nummer efter den gjældende registreringsplan, anbringes kjendingstegnene helst over (paa) vognens egne kjendingstegn og forsynes med politiets stempel.

Kjendingstegnene betales av utlændingen med deres kostende og tilbakesendes vedkommende politimester, naar vognen atter bringes ut av landet.

c) Vognen indføres i registreringsboken, hvor de ved anmelsen meddelte oplysninger noteres.

d) I avgift for kjøretilladelsen erlægges:
for et ophold av indtil 14 dage . . . . . kr. 20,00
—»— over 14 dage og indtil 3 maaneder » 50,00
Motorcykler, indrettet alene for 1 person, er fritat for avgift.

Politiet paaser, at avgiften er betalt, før vognen tages i bruk. Avgiften kan ved anmeldelsen betales til politiet, som oversender beløpet til vedkommende oppebørselsbetjent med oplysning om eierens navn og adresse, vognens kjendingstegn samt kjøretilladelsens varighet.

18 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om lovligheten av at vedta følgende bestemmelse, som skal gjælde for lærerpersonalet i sygdomstilfælde:

«Naar lægen har erklært patienten helt arbeidsudygtig, maa arbeidet paa skolen ikke gjenoptages, førend lægen har git sit samtykke dertil.«

Departementet uttaler, at der ikke er lovlig adgang til at fatte en almindelig bestemmelse av saadant indhold som ovenfor anført, idet vedkommende lærer maa ansees berettiget til i almindelighet selv at avgjøre, naar han føler sig sterk nok til igjen at overta sit skolearbeide. Skulde skolestyrets indgripen paakræves for at hindre en syk lærer fra at gjenopta skolearbeidet, maa der herom bli at træffe avgjørelse av skolestyret for det enkelte foreliggende tilfælde. 18 mars.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori uttales, at det antages ikke at være lovmedholdig at avrunde de skatbare indtægtsbeløp nedad til det nærmere antal kroner, delelig med 5, jfr. bestemmelsen i landskattelovens § 85 (byskattelovens § 78), tredje led, hvorefter nogen anden avvikelse end de i samme paragrafs første og andet led omhandlede avrundinger av antagen formue og antagen indtægt ikke maa finde sted. 18 mars.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt det efter den nye veilovs § 56 vil paahvile amtskommunen eller vedkommende herredskommune at bekoste sneploger til hovedveiene under en ordning overensstemmende med lovens § 45 og 49, hvorefter hovedveiene utenfor broer, stikrender, veimurer, stabbestener og rækverk blir vedlikeholdt av herredskommunerne ogsaa for vinterarbeidets vedkommende. 19 mars.

Departementet uttaler, at under de angivne forutsætninger antages de nødvendige sneploger til hovedveiene at maatte bekostes av den herredskommune, hvem vedlikeholdet paahviler.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Departementet for de Offentlige Arbeider vedkommende spørsmaalet om postfunktionærers forpligtelse til at meddele ligningsnævnd oplysninger om pengeforsendelser, som skatydere hadde mottat gjennem postvæseiret. 19 mars.

Finansdepartementet uttaler, at naar det ved særlig lovforskrift eller ved administrativ bestemmelse, utfærdiget i medhold av saadan forskrift, er paalagt offentlige eller kommunale tjenestemænd taushetspligt med hensyn til tjenstlige forhold, antages vedkommende ligningsmyndighet ikke at være berettiget til med hjemmel av landskattelovens § 66, byskattelovens § 58, at kræve oplysninger om forhold, som omfattes av denne taushetspligt.

Da efter postreglementet av 19 april 1905, kap. XIX § 1, ingen ved postvæsenet beskjæftiget maa gi uvedkommende tredjemand nogensomhelst underretning om andres benyttelse av posten, likesaalitt som utenforstaaende maa tilstedes nogen be-

19 mars. fatning med, hvad der er overgit postvæsenet til besørgelse,« antages postfunktionærer ikke forpligtet til at meddele ligningsnævnd oplysninger om saadanne pengeforsendelser.

19 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori uttales, at frivillig offer (jfr. lov om geistlige embedsmænds og kirkesangeres lønning av 14 juli 1897 nr. 1 § 21 og § 22) antages at maatte ansees som skattepligtig indtægt for vedkommende prest.

22 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til cand. pharm. Karl Glettes derom paa dødsleiet uttalte ønske oprettede »Cand. pharm. Karl Glettes Legat« til det farmaceutiske understøttelsesselskap og paa de under 20 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

22 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av ingeniør O. C. Sanne ved testamente av 8 december 1910 oprettede »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Barnekrybber i Kristiania« og paa de under 22 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

25 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av direktør Olaf Rustad ved gavebrev av 9 oktober 1912 med tillæg av 6 februar 1913 oprettede »Fru Hansine Rustads Legat« til understøttelse av trængende efterlatte efter forsørgere, som har hat sit erhverv av eller i forretninger (ikke detaljforretninger) i Kristiania, knyttet til handels- eller sjøfartsnæringen og paa de under 3 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

25 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt om, hvorvidt ligningsnævnden kan forlange sig tilstillet fra ligningsraadet de opgaver, som bestyrende redere og disponenter for selskaper, der driver skibsrederi, efter landskattelovens § 63, byskattelovens § 55, skal avgi til ligningsnævnden (ligningsraadet) i parthavernes eller aktieeiernes bostedsdistrikter over vedkommende parthavere eller aktieeiere med tilføiende av de paagjældende parters størrelse eller aktiernes beløp samt det i sidstforløpne aar utbetalte utbytte.

Departementet uttaler, at spørsmaalet maa besvares bekræftende, idet de nævnte opgaver efter lovens forutsætning skal tjene begge ligningsmyndigheter til materiale ved ligningen. Naar ligningsraadet har benyttet de omhandlede opgaver ved behandlingen av selvangivelserne, bør derfor opgaverne tilstilles ligningsnævnden til benyttelse ved den skjønsmæssige ligning av de skattepligtige, fra hvem ingen selvangivelse er mottat.

Telegram fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales følgende: 25 mars.

En skatyders gjæld, stiftet til indkjøp av aktier, som beskattes hos vedkommende selskap, samt renter av denne gjæld maa bli at fratrække i skatyderens egen formue og indtægt, jfr. Skattelovkomiteens indstilling side 126.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av raadmand L. A. Mastrup og hustru ved testamente av 22 mai 1896 med flere kodiciller oprettede »Raadmand Ludvig Adolph Mastrup og Hustru Caroline Emilie Mastrup, født Klingners Legat« for trængende og værdige i Kristiania boende ugifte kvinder og enker av den saakaldte bedre eller dannede klasse og paa de under 28 februar 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 26 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Johanne Nikoline Sanne ved testamente av 14 april 1893 oprettede »Johanne Nikoline Sannes Legat« for ældre veltjente tjenestetyender i Kristiania og paa de under 3 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 26 mars.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Stavanger amt foranlediget ved en forespørsel om, hvorledes der skulde forholdes med indkomne selvangivelser, som var saa ufuldstændig avfattet, at de næsten ingen opgaver indeholdt, og som antagelig var indlevert kun for at sikre vedkommende skatyder ret til senere at klage over ligningen. 26 mars.

Departementet uttaler, at forsaavidt en skatyder har indgit selvangivelse uten at utfylde nogen av dens poster og heller ikke har henvist til indgit næringsopgave for den i samme omhandlede formues og indtægts vedkommende (landskattelovens § 57 sidste led), maa han betragtes som alene havende indgit en selvangivelsesblanket, men ingen selvangivelse. Skatyderen antages da at ha tapt sin klageret.

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen foranlediget ved en forespørsel om, hvorledes der skulde forholdes med hensyn til formuesbeskatningen av legater, som hadde veldædige formaal til øiemed, men som samtidig, om end for en begrænset tid eller for en del, var enten en familiestiftelse, hvis avkastning tilfaldt medlemmer av en bestemt slegt, eller et legat, hvis avkastning tilfaldt en eller flere ifølge testamente indsatte legatarer. 26 mars.

Departementet uttaler, at den nye skattelov for byene inde-

26 mars. holder nærmere bestemmelser angaaende formuesbeskatningen av saadanne legater i byskattelovens §§ 22 og 34 (landskattelovens §§ 27 og 40), begges første led. Med hensyn til spørsmaalet om, naar hver av disse bestemmelser skal anvendes, skal man henvise til departementets rundskrivelse nr. 14 vedkommende skattelovene av 1911 punkt 11. I tilslutning hertil skal man yderligere bemerke:

Et legat, hvis avkastning for et bestemt antal aar skal tilfalde medlemmer av en bestemt slegt efter en bestemt orden eller i et bestemt antal led fra legatopretteren for derefter at gaa over til vældædig øiemed, maa bli at ilægge formuesskat i henhold til byskattelovens § 22 (landskattelovens § 27) første led, saalænge legatets avkastning skal benyttes paa denne maate. Forutsætningen herfor er, at der er oprettet egen bestyrelse for legatet. Er det kun endel av legatets avkastning, som tilfalder medlemmer av en bestemt slegt, maa formuesbeskatningen begrænses til den del av legatets kapital, som svarer til denne avkastning.

Et legat, som har vældædig formaal til øiemed, men hvis avkastning enten helt eller delvis ifølge legatopretterens bestemmelse skal tilfalde en eller flere bestemt betegnede personer for et bestemt tidsrum eller for levetiden, kan indgaa enten under bylovens § 22 eller under § 34 (landlovens § 27 og § 40). Det fremgaar av debatten i Odelstinget under skattelovenes behandling, at forutsætningen har været, at naar der er oprettet egen bestyrelse for legatet, skal den førstnævnte paragraf komme til anvendelse, og altsaa legatet som saadant ilægges formuesskat. Er bestyrelse derimot ikke oprettet, skal legatets formue skatlægges paa rentenydernes haand efter § 34. Jfr. Ot. forh. for 1911 side 880—882 og 1040—1041. Departementet antar, at denne forutsætning maa være avgjørende for anvendelsen av de nævnte lovbestemmelser.

26 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori uttales følgende:

1. Naar en skatyder i løpet av indtægtsaaret anvender midler, indestaaende i bank, til indkjøp av aktier, som skatlægges hos vedkommende selskap, antages den rente, som disse midler har kastet av sig, før de anvendtes til indkjøpet av aktierne, at maatte skatlægges paa hans haand. Renteindtægten blir at opføre i selvangivelsesskemaet under post 15, uanset at kapitalen som anbragt i aktier, der skatlægges paa selskapets haand, ikke medtages i selvangivelsen.

2. Renter, som den skattepligtige har betalt av gjæld, der er indfriet i løpet av indtægtsaaret,

blir at opføre i selvangivelsesskemaet under post 17. 26 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til avdøde frøken Laura Isaksens mundtlige bestemmelse paa sykeleiet oprettede »Frøken Laura Isaksen Follaugs Legat for trængende i Skien« og paa de under 27 december 1912 for dette legat utfærdigede statutter. 27 mars

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvorved i henhold til lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 27 mars.

At Hammarøy og Sagfjordens jordmordistrikter i Nordlands amt omreguleres saaledes, at gaardsnr. 76, 77, 94 og 95 av Hammarøy herred utskilles fra Hammarøy jordmordistrikt og henlægges til Sagfjordens jordmordistrikt, hvorefter dette vil komme til at bestaa av gaardsnr. 76 til og med gaardsnr. 115 av Hammarøy herred.

Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Cirkulære fra Handelsdepartementet til skibsregisterførerne: 27 mars.

I skrivelse av 17 februar 1905 (indtat i Lovtidenden) uttalte det daværende Departement for Utenrikske saker, Handel, Sjøfart og Industri, at naar et fartøi er blit indført i skibsregistret med anmerkning om, at eieren mangler registrert adkomst, vil adkomstdokument, som maatte bli utstedt ved fartøiets senere avhændelse, alene kunne registreres foreløbig overensstemmende med skibsregisterlovens § 23, indtil den eier, hvis hjemmel til skibet ikke var behørig legitimert ved skibets indførelse i registret, enten skaffer de manglende ældre adkomstdokumenter tilveie eller erhverver eiendomsdom overensstemmende med skibsregisterlovens § 34.

I skrivelse av 22 januar d. a. angaaende en lignende sak har Justisdepartementet imidlertid uttalt som sin opfatning, at mangler ved en registrert eiers adkomst ikke an tages at kunne medføre, at overdragelsesdokumenter fra ham negtes (endelig) registrert, men alene, at der gjøres anmerkning om mangelen.

I det foreliggende tilfælde antok Justisdepartementet tillike, at der ikke var anledning til at gjøre nogen anmerkning om manglende hjemmel, da overdrageren i registret var opført som eier, uten at der for hans vedkommende var gjort anmerkning om mangler ved hjemmelen.

Handelsdepartementet slutter sig til Justisdepartementets opfatning.

27 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt om, hvorledes der skulde forholdes med fradrag for gjældsrenter i et tilfælde, hvor en utenbygdsboende skatyder hadde faat fradrag for gjæld blot med et beløp, motsvarende en fjerdedel av eiendomsværdien (landskattelovens § 36, fjerde led). Det er oplyst, at skatyderens gjæld dels blev forrentet med $6^1/_2$ pct. og dels med $4^3/_4$ pct. og dels var rentefri. Den gjennemsnitlige rente utgjorde $2^1/_4$ pct.

Departementet uttaler, at i det omhandlede tilfælde antages fradrag for gjældsrenter alene at kunne finde sted med et beløp, som svarer til den gjennemsnitlige rente av skatyderens hele gjæld.

27 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til chefen for Kristiania ligningsvæsen, hvori uttales, at andragender om utsættelse med indgivelse av selvangivelser fra skatydere, som indgaar under byskattelovens § 48 (landskattelovens § 56) bokstav a, b og c, maa for at kunne indvilges være indkommet til ligningsraadet inden utgangen av februar, som efter byskattelovens § 51 (landskattelovens § 59) er den ordinære frist for indlevering av selvangivelser fra de nævnte skatydere.

28 mars. **Kongelig resolution**,*) hvorved der i henhold til lov angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. av 22 mai 1875 og lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Spydebergs herred, Smaalenene amt, den 27 november 1912 og 15 februar 1913 fattet beslutning om forandring i de ved kongelig resolution av 8 februar 1896 stadfæstede politivedtægter for herredet.

28 mars. **Kongelig resolution**,**) hvorved der i henhold til lov angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. av 22 mai 1875 meddeles stadfæstelse paa den av Risørs bystyre den 21 november 1912 og 17 februar 1913 fattede beslutning om tilføielse til overskriften i kap. 5 og tillæg til § 38 i de ved kongelige resolutioner av 5 januar 1900, 11 februar 1907 og 27 april 1909 stadfæstede politivedtægter for nævnte kjøpstad.

---

*) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den besluttede forandring er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den besluttede tilføielse m. v. er indtat.

Kongelig resolution,*) hvorved den av Kraakstads herredsstyre i møte den 17 februar d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder inden Kraakstads herred stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt tilføielse. 28 mars.

Kongelig rosolution,**) hvorved der i medhold av § 5 i lov av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Solliens herred, Hedemarkens amt, i møte den 23 november 1912 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring. 28 mars.

Kongelig resolution,***) hvorved i medhold av § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes: 28 mars.

1. At der oprettes et havnestyre for den norske side av Idefjorden fra grænsen mot Fredrikshalds havnedistrikt til bunden av fjorden.
2. — — — — .

Kongelig resolution,†) hvorved grænserne for den tidligere Lahelle og Nedre Lunds brand- og bygningskommune, som herefter blir at benævne Lunds brand- og bygningskommune i Oddernes herred, Lister og Mandals amt, bestemmes utvidet overensstemmende med det av Oddernes herredsstyre i møte 13 mai 1912 vedtagne forslag. 28 mars.

Kongelig resolution,††) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 67 og 69 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre 28 mars.

1) paa de av Mandals bystyre i møte senest den 30 december 1912 vedtagne regler for brandvernets ordning sammesteds.
2) paa de av Mandals bystyre i møte den 27 mars 1911 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte by angaar, dog med en enkelt forandring.

---

*) Bekjendtgj. 31 mars i lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
**) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de approberte regler er indtat.
***) Bekjendtgj 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
†) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de utvidede grænser er beskrevet.
††) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de omhandlede regler m. v. er indtat.

28 mars. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av brandrepræsentantskapet for Nergaardens brandkommune i møte senest den 30 januar 1913 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov, forsaavidt Nergaardens brandkommune angaar.

28 mars. **Kongelig resolution,***) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Næsbakkens og Randsborgs bygningsrepræsentantskap i møte den 17 januar 1913 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov, forsaavidt Næsbakkens og Randsborgs brand- og bygningskommune angaar.

28 mars. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Svelviks bystyre i møte den 27 februar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet.

28 mars. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Namsos bystyre i møter den 30 december f. a. og 4 mars d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet.

28 mars. **Kongelig resolution,****) hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Stenkjær bystyre i møte den 27 februar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet.

28 mars. **Kongelig resolution,** hvorved Jelsa herred i Stavanger amt fra den tid, som av amtmanden bestemmes, og paa de av herredsstyret i møter 8 mars og 1 november 1912 vedtagne vilkaar deles i to herreder, Jelsa og Erfjords herreder, svarende henholdsvis til Jelsa og Erfjord sogn.

28 mars. **Kongelig resolution,** hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek ved Evje jernbanestation i Evje herred, Nedenes amt.

---

*) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor vedtægtene er indtat.

Kongelig resolution, hvorved der — med et enkelt forbehold — meddeles approbation paa de i generalforsamlinger den 30 oktober og 2 december 1912 for »Odin, norsk gjensidig Forsikringsselskap«, vedtagne love. 28 mars.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamling den 28 februar 1913 vedtagne tillæg til § 3 i den for Urskogs Brandassuranseforening ved kongelig resolution av 28 oktober 1910 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 28 mars.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 30 mars og 16 november 1912 vedtagne nye plan for Tønsets Brandforsikringsforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 angust 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 28 mars.

Kongelig resolution, hvorved der — med en enkelt forandring — meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 1 juli 1912 og 14 februar 1913 vedtagne plan for Hallingdals gjensidige Brandassuranseforening, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 28 mars.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa det av Byglands herredsstyre i møte senest den 21 februar 1913 vedtagne utkast til »Lovar for Bygland herads Brandtrygdelag«, saaledes at laget kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 28 mars.

Telegram fra Finansdepartementet til en formand for et takstutvalg, hvori uttales følgende : 29 mars.

Takstutvalg efter landskattelovens § 10, andet led, eller vedkommende ligningsnævnd bør meddele en eier opgave over hovedbestanddelene av avholdt takst, jfr. lovens § 11 og rundskrivelse nr. 13 vedkommende skattelovene av 1911, punkt 5, med deri nævnte skema. Yderligere oplysninger kan det ikke ansees for lovstridig at meddele, sammenlign ogsaa § 86 tredje led. Naar eieren begjærer nærmere oplysninger med den begrundelse, at de er nødvendige av hensyn til eventuel paaklage til overligningsnævnd eller særskilt klagenævnd, finder departementet det rimelig, at oplysningene meddeles.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til mønstringschefen i Drammen, hvori uttales, at fart med motorgaleas kan 29 mars.

29 mars. regnes som sjømandstjeneste (navigationsloven av 7 april 1906 § 4).

31 mars. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til civile embedslæger og helseraadsordførere, hvori henstilles ved passende anledninger indtrængende at advare mot bruk av taateflasker med rør og gummislange for spædbarn, samt til samtlige apotekere om at ophøre med salget av saadanne taateflasker.

31 mars. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene: Formanden i kommissionen for den farmaceutiske medhjælpereksamen har henledet opmerksomheten paa, at der jevnlig sker feil ved anmeldelserne til nævnte eksamen. Flere elever har indsendt sine anmeldelser efter fristens utløp, adskillige lærebrev har ikke indeholdt tilstrækkelige oplysninger, lærlingernes herbarier og journaler er for en stor del ikke indlevert i anordningsmæssig stand. Videre er paabudet om, at læretiden skal utstaaes fortløpende, ofte ikke holdt efterrettelig, idet der forekommer avbrytelser i læretiden av kortere eller længere varighet.

Paa grund herav finder departementet overensstemmende med henstilling fra eksamenskommissionen og medicinaldirektøren at burde gjøre opmerksom paa, at bestemmelserne i reglement for farmaceutisk medhjælpereksamen av 16 april 1886 §§ 3—5 for fremtiden maa iagttages, og at forsømmelse herav vil kunne medføre, at vedkommende lærlings anmeldelse til eksamen ikke godkjendes; jfr. iøvrig departementets rundskrivelse av 14 januar 1897.

1 april. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, til Finansdepartementet, hvori uttales, at der i henhold til postreglementets kap. XIX § 1 ikke maa gives ligningsmyndighetene oplysning om, hvilke pengeforsendelser skattepligtige mottar gjennem postvæsenet, og at der heller ikke maa gives ligningsmyndighetene adgang til at gjennemse postvæsenets protokoller.

1 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori departementet uttaler, at banker, sakførere, arbeidsherrer m. fl., som i henhold til landskattelovens §§ 64 og 65, byskattelovens §§ 56 og 57, er avkrævet nærmere oplysninger, ikke antages at være berettiget til herfor at kræve særskilt betaling.

2 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Stavanger amt, hvori uttales, at de i landskattelovens § 43, andet led, omhandlede spekulationsgevinster, der skal regnes som indtægt for sælgeren, maa bli at skatlægge paa sælgerens bosted (landskattelovens § 24).

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt, hvori uttales, at departementet antar, at vedkommende ligningsmyndigheter ved de i landskattelovens § 8 og flere paragraffer omhandlede værdsættelser av verker og bruk maa være forpligtet til at foreta den i nævnte lovs § 8, sidste avsnit, omhandlede beregning av værdien i skyldmark. Med hensyn til spørsmaalet om, hvordan disse værdsættelser (i tilfælde overtakster) skal indberettes til amtskassereren, som efter landskattelovens § 5 skal fordele og indfordre eiendomsskatten til amtet og efter lovens § 14 paa vedkommende herredsstyres forlangende skal utføre det samme med eiendomsskatten til herredet, uttaler departementet, at dette antages at burde gjøres av amtmanden, som jo efter nævnte lovs § 12 skal underrettes om samtlige stedfundne værdsættelser. 3 april.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Seljords herred, Bratsbergs amt, den 25 januar 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 4 april.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa en av herredsstyret for Ørlandets herred, Søndre Trondhjems amt, den 8 januar 1913 fattet beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 4 april.

Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Bærums herred, Akershus amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks. 4 april.

Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Søndre Odalens herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 100 ha. 4 april.

---

*) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1 avd. nr. 14, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

4 april. Kongelig resolution av 23 september 1910, hvorved nævnte flateindhold for samme herred blev nedsat til 250 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

4 april. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Tønsets herred, Hedemarkens amt, i møter den 8 juli 1911 og 14 februar 1913 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

4 april. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Orkedalens herred, Søndre Trondhjems amt, i møte den 23 november 1912 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

4 april. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Øier herred, Kristians amt, i møte den 30 december 1912 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring.

4 april. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til § 2, andet led, i lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 bestemmes, at kjøring med motorvogn indtil videre skal være forbudt paa hovedveien fra Elvestad i Hobøl til Flesberg i Vaaler, Smaalenene amt.

4 april. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av trækbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan almindelig dispensation fra § 3,2 passus i samme lov, at det indtil videre tillates utenfor murstrøket i Molde at opføre to etages trækbygninger med en høide til gesimsens overkant av 6,5 m.

I saadanne to etages trækbygninger er det ikke tillatt at indrede beboelsesrum paa loft, likesom det heller ikke paa samme er tillatt at opføre nogen slags arker eller opbyg over bygningens hovedgesims eller takflater. Ingen utvendig trævæg

---

*) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

***) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.

maa ha større høide over grunden end 8 m. regnet til vægg- 4 april.
gens høieste punkt.

Med hensyn til arealets størrelse og bygningenes adskillelse fra nabogrund gjælder det samme som for bygninger i lovens § 3,2 bestemt.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 15 4 april.
i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles stadfæstelse paa de av Namsos bystyre i møte den 4 mars 1913 vedtagne bestemmelser om opmaaling av tomter og grunder sammesteds, med regulativ for den bykassen for utførelsen derav tilkommende betaling.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til skattelov 4 april.
for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Hamar bystyre i møter den 14 januar og 18 mars 1913 besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes: 4 april.

1. at der til bruk for befolkningen i Storfosens og Kraakevaags distrikter i Ørlandets prestegjelds hovedsogn under Fosens provsti i Trondhjem stift tillates opført et kapel paa en dertil utset tomt paa øen Storfosen efter en utarbeidet plan med de av statens bygningsinspektør foreslaaede ændringer ved samme. Derhos bemyndiges Trondhjem stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. At der til kapellet, som blir at benævne Storfosens kapel, henlægges indtil videre 6 gudstjenester aarlig, som tages fra Ørlandets hovedkirke og avholdes til saadan tid, som Trondhjems biskop nærmere bestemmer.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation 4 april.
paa de i generalforsamlinger den 3 juli 1912 og 8 januar 1913 vedtagne forandringer i §§ 2 og 4 i den for Hammer og Alversunds Brandassuranseforening ved høieste resolution av 8 august 1993, jfr. høieste resolution av 28 november 1899, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

---

*) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. nr. 14, hvor de omhandlede bestemmelser m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor vedtægtene er indtat.

4 april **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa det i generalforsamling den 17 oktober 1912 vedtagne tillæg til § 26 i den for Bolsø Brandassuranseforening ved kongelig resolution av 22 februar 1883 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

4 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 1 mars 1913 vedtagne forandring i § 3 i den for Høilandets gjensidige Brandforsikringslag for Bygninger og Løsøre ved høieste resolution av 12 november 1900, jfr. høieste resolution av 16 november 1903 samt kongelige resolutioner av 10 mai 1906 og 1 juli 1907, approberte plan, saaledes at laget fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

4 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 27de december 1912 vedtagne forandringer i §§ 7 og 18 i den for Hevne Brandassuranseforening ved kongelig resolution av 10 mai 1906 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

4 april. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes:

1. At de av Stortinget den 18 mars 1913 fattede beslutninger[1]) om bevilgning av lønninger m. v. vedkommende skattevæsenet for budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 tages tilfølge.
2. At indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd blir at erlægge av lensmændene i de nye Ullensvang og Odda lensmandsdistrikter i Søndre Bergenhus amt efter indskudstarif II.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. X, indtægt kap. 4, tit. 4; utgift kap. 1, tit. 1—5. Indst. S. XXXIX B. St.tid. s. 301—302.

Der besluttedes bl. a.:

Stortinget samtykker i, at der for efternævnte bestillingsmænd opføres saadanne lønninger:

1. For lensmanden i Aurlands lensmandsdistrikt i Nordre Bergenhus amt . . . . . kr. 1 000,00
2. For lensmændene i Ullensvang og Odda lensmandsdistrikter i Søndre Bergenhus amt henholdsvis . . . . . » 1 000,00
   og . . . . . » 1 300,00
3. For en underlensmand i Kautokeino i Finmarkens amt. . . . . » 500,00
   med to alderstillæg á kr. 100,00 efter 5 og 10 aars tjeneste.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori opmerksomheten henledes paa, at den portofrihet, som gjælder for kredssykekassernes postforsendelser (se regl. kap. XIII § 1 e og § 2 B andet led), ikke gjælder for private syke- eller understøttelseskasser, selv om disse kasser er godkjendt av Riksforsikringsanstalten. 5 april.

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, hvori paa forespørsel fra byskriveren i vestre distrikt, om der blir at erlægge gebyr for tinglysning av utpantning i fast eiendom for restanser til Kristiania kredssykekasse, uttales, at spørsmaalet bør besvares bekræftende. 7 april.

Konvention*) angaaende indledning av forhandlinger mellem Norge og Sverige om flytlappenes ret til renbeite m. m., undertegnet i Stockholm 8 april 1913. 8 april.

Konvention

angaaende indledning av forhandlinger mellem Norge og Sverige om flytlappenes ret til renbeite m. m.

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Kongen av Sverige, forvissede om ønskeligheten av gjennem forhandlinger om flytlappenes ret til renbeite m. m. at søke at træffe en for begge riker tilfredsstillende ordning herom, er kommet overens om at avslutte en konvention om indledning av saadanne forhandlinger og har i dette øiemed utset til sine befuldmægtigede

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire Dr. Jørgen Brunchorst, samt

Konvention

angående inledande av förhandlingar mellan Sverige och Norge rörande flyttlapparnas rätt till renbete m. m.

Hans Majestät Konungen av Sverige och Hans Majestät Konungen av Norge, övertygade om önskvärdheten att genom förhandlingar rörande flyttlapparnas rätt till renbete m. m. söka träffa en för båda rikena tillfredsställande ordning härutinnan, hava överenskommit att avsluta en konvention om inledande av sådana förhandlingar samt för detta ändamål till sina fullmäktige utsett

Hans Majestät Konungen av Sverige:

Sin minister för utrikes ärendena greve Johan Jakob Albert Ehrensvärd; samt

---

*) Konventionen er ratifisert ved kongelig resolution av 15 mai 1913 og ratifikationerne utvekslet i Kristiania samme dag.

8 april. Hans Majestæt Kongen av Sverige:

Sin utenriksminister Grev Johan Jakob Albert Ehrensvärd,

som efter at ha meddelt hverandre sine fuldmagter, som fandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende:

Art. 1.

I henhold til art. 3 i konventionen av 26 oktober 1905 om flytlappenes ret til renbeite m. m. aapnes forhandlinger mellem Norge og Sverige om revision av de mellem rikerne herom gjældende bestemmelser i det øiemed at fastsætte for en længere fremtid en for begge riker tilfredsstillende ordning; og de Høie kontraherende parter forpligter sig til inden en maaned efter ratifikationen av nærværende avtale at utse tre delegerte fra hver side til efter forhandling sig imellem til sine regjeringer at avgi forslag til de bestemmelser som bør bli gjældende i emnet.

Skulde de delegerte finde, at yderligere lokale undersøkelser er paakrævet i noget av rikerne inden saadant forslag avgives, maa de delegerte indgaa med forslag herom til begge regjeringer.

Art. 2.

I den tid forhandlingerne paagaar og — om de skulde endelig avbrytes av nogen av parterne — i et og et halvt aar efter avbrytelsen skal det være tilladt de lapper fra Karesuando (Enontekis) og Jukka-

Hans Majestät Konungen av Norge:

Sin envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire dr. Jörgen Brunchorst,

vilka efter att hava meddelat varandra sina fullmakter, som befunnos i god och behörig form, överenskommit om följande:

Art. 1.

I anslutning till art. 3 av konventionen den 26 oktober 1905 angående flyttlapparnes rätt till renbete m. m. öppnas förhandlingar mellan Sverige och Norge om revision av de mellan rikena härutinnan gällande bestämmelser, i syfte att för längre tid framåt fastställa en för bägge rikena tillfredsställande ordning, och förbinda sig de Höga föredragsslutande parterna att inom en månad efter ratificerandet av detta avtal utse tre delegerade från vardera sidan att efter överläggning sinsemellan till sina regeringar avgiva förslag till de bestämmelser, som böra i ämnet bliva gällande.

Skulle de delegerade finna, att före sådant förslags avgivande ytterligare lokala undersökningar äro i någotdera av rikena erforderliga, må jämväl förslag härom av de delegerade till de båda regeringarna ingives.

Art. 2.

Under den tid förhandlingarna pågå samt, för den händelse att de skulle av den ena eller andra parten definitivt avbrytas, jämväl under ett och ett halvt år efter avbrytandet skall det vara tilllåtet de lappar från

sjärvi sogn som hittil har flyttet til Tromsø amt, eller dem som fra disse utleder sin ret, at indflytte dertil med sine rener paa den tid som er bestemt i loven av 1883 om flytlappene.

Art. 3.

Den i henhold til kompromis av 29 mars 1909 paabegyndte voldgiftssak skal hvile i den tid de nu indledede forhandlinger paagaar, med ret for enhver av de Høie parter til, saafremt forhandlingerne skulde avbrytes, atter at indbringe for voldgiftsdomstolen det til voldgift henskutte spørsmaal.

Skulde voldgiftsdomstolen komme til atter at træde i virksomhet, kan ikke noget tilbud eller nogen indrømmelse, som nogen av de Høie kontraherende parter har gjort under de nu optagne forhandlingers løp, paaberopes som præjudicerende.

Art. 4.

Denne konvention skal ratifiseres og træder i kraft saasnart ratifikationerne er utvekslet, hvilket skal ske senest den 15 mai 1913. Ratifikationerne skal utveksles i Kristiania.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet denne konvention og forsynet den med sine segl.

Utfærdiget i Stockholm i to eksemplarer den 8 april 1913.

(u.) **Brunchorst.**
(L. S.)

Karesuando (Enontekis) och Jukkasjärvi socknar, som hittills flyttat till Tromsö amt, eller deras rättsinnehavare att med sina renar dit inflytta på den i lagen av 1883 rörande flyttlapparna bestämda tid. 8 april.

Art. 3.

Det jämlikt kompromissen av den 29 mars 1909 påbörjade skiljedomsförfarandet skall vila under den tid de nu inledda förhandlingarna pågå med rätt för en var av de båda Höga parterna att, därest förhandlingarna skulle avbrytas, åter till behandling inför skiljedomstolen anmäla den till skiljedom hänskjutna frågan.

Skulle skiljedomstolen komma att åter träda i verksamhet, må ej något anbud eller medgivande, som under de nu upptagna förhandlingars lopp av någon av de Höga kontraherande parterna gjorts, åberopas såsom prejudice.

Art. 4.

Denna konvention skall ratificeras och träder i kraft så snart ratifikationerna utväxlats, vilket skall äga rum senast den 15 maj 1913. Ratifikationerna skola utväxlas i Kristiania.

Til bekräftelse härav hava de respektive fullmäktige underskrivit denna konvention och försett densamma med sina sigill.

Som skedde i Stockholm i två exemplar den 8 april 1913.

(u.) **Albert Ehrensvärd.**
(L. S.)

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til samtlige mønstringschefer, hvori uttales, at styrmandscertifikat ikke antages at kunne fordres til tjeneste som 3dje 8 april.

8 april. styrmand, idet saadan tjeneste ifølge navigationsloven av 7 april 1906, jfr. lov av 14 juli 1911, §§ 7—10, ikke medregnes i den styrmandsfart, som forlanges til opnaaelse av skibsførercertifikat. Foranlediget ved en uttalelse av mønstringschefen i Drammen angaaende maskinister er i skrivelsen til denne mønstringschef bemerket, at fart som 3dje maskinist ifølge departementets skrivelse til generalkrigskommissæren av 20 juni 1908 kan medregnes i den fartstid, som maskinistloven av 26 juni 1889 § 3 forlanger til opnaaelse av 1ste klasses certifikat, saafremt vedkommende har utført selvstændig maskinisttjeneste ombord, saaledes at der til denne tjeneste kræves certifikat efter lovens § 1.

8 april. **Telegram** fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales, at kurstap paa beholdning av aktier, uanset om aktierne lyder paa ihændehaveren eller paa navn, og uanset arten av selskapets virksomhet, ikke kan kræves fratrukket skatyderens indtægt.

9 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten, hvori meddeles, at departementet i medhold av straffeproceslovens § 75,2 og kongelig resolution av 31 juli 1912 har bestemt, at de underordnede politiembedsmænd i Kristiania, Bergen, Trondhjem, Stavanger og Drammen blir at tildele selvstændig paatalemyndighet i samme utstrækning, som saadan tilkommer politimesteren — dog saaledes, at de efter bestemmelsen i straffeproceslovens § 75, sidste punktum, selvfølgelig ikke kan beslutte tiltale eller anke, likesom departementet har bestemt, at de indtil videre heller ikke skal kunne fatte beslutning om anvendelsen av andre retsmidler.

I overensstemmelse med, hvad der av riksadvokaten er anført, er det herved departementets forutsætning, at politimestrene selv vil vaake over den maate, hvorpaa paatalemyndigheten utøves av vedkommende underordnede embedsmænd, og gripe ind med de paalæg og instrukser, som maatte vise sig paakrævet under hensyn til personer og lokale forhold.

10 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt:

Amtskassereren hadde forelagt for departementet spørsmaalet om, fra hvilket tidspunkt de i lov om bekjendtgjørelse av tvungne auktioner m. v. av 30 august 1842, dens §§ 1 og 11, jfr. lov av 6 mai 1854 § 4, nævnte frister for auktionens bekjendtgjørelse blir at regne. Departementet svarer, at spørsmaalet hører under auktionsrettens avgjørelse, som kan prøves av de

overordnede domstole, men at departementet for sit vedkommende 10 april.
antar, at bestemmelsen i § 4 i lov av 6 mai 1854 om, at de i lov av 30 august 1842 §§ 1 og 11 bestemte varselsfrister regnes fra den stedfundne første bekjendtgjørelse, er at forstaa saaledes, at herved blot sigtes til den bekjendtgjørelsesmaate, som først har fundet sted, og ikke til, at samtlige de i lov av 6 mai 1854 § 1 paabudte bekjendtgjørelser skal være foretat inden de i lov av 30 august 1842, dens §§ 1 og 11, nævnte frister. Dog maa — som det fremgaar av den efterfølgende del av bestemmelsen i § 4 i loven av 1854 — vedkommende »første bekjendtgjørelse«, hvorfra varselsfristene skal kunne regnes, være foretat, hvis der handles om auktion over fast eiendom paa landet i det sogn, hvor eiendommen er beliggende, men ellers i den kjøpstad, ladested eller sogn, hvor auktionen skal holdes. Er i et saadant tilfælde en auktionsplakat vedkommende fast eiendom paa landet opslaat f. eks. paa det utenfor sognet liggende tingsted, regnes derfor fristen ikkc fra denne plakats opslag, men fra auktionsplakatens første bekjendtgjørelse inden sognet.

Av hensyn hertil bør lensmanden paa auktionsplakaten attestere, saavel naar og hvor opslag har fundet sted, som naar læsning fra kirkebakken er foretat.

Telegram fra Finansdepartementet til en ligningsnævnd, 10 april.
hvori uttales, at personer eller bedrifter, som er medlemmer av arbeidsgiverforeningen, ikke i sin almindelighet kan fordre indskud til dennes kasse fratrukket sin indtægtsligning. Lignes derimot et medlem noget aar for mottat bidrag av foreningens forsikringsfond, kan han ved denne ligning kræve fradrag for den i paagjældende indtægtsaar betalte del av aarsindskuddet, som godtgjøres at vedkomme forsikringsfondet og saaledes maa betragtes som en utgift til indtægtens erhvervelse (byskattelovens § 38, landskattelovens § 44).

Kongelig kundgjørelse*)[1]) angaaende stempelavgift 11 april.
av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914.

Post 1.

Skattebeslutning om stempelavgift av dokumenter.

Av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tillægslove av 11 april 1885 § 8, 17 mars 1902 § 1 og

---

*) Bekjendtgj. 12 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.

[1]) Se St.prp. nr. 1, indtægtsbudgettets hovedp. X, kap, 1, tit. 8 og 9; utgiftsbudgetets hovedp. X, kap. 4. St.prp. nr. 11. Indst. S. nr. 84. St.tid. s. 357.

11 april. 8 juni 1907 § 4 omhandlede dokumenter samt av dokumenter, der er stempelpligtige uten hensyn til deres paalydende beløp, svares stempelavgift til statskassen fra 1 juli 1913 til 30 juni 1914 efter nedenstaaende tariffer.

a. for alle stempelpligtige dokumenter med undtagelse av veksler:

Tarif:

Nr.	1 til	25 øre	til det dokument, som ikke lyder paa mer end 50 kr.					
-	2 -	50 -	til det dokument, som lyder paa mer end 50 kr. og ikke over 100 kr.					
-	3 -	1 kr.	—	—	100 -	—	150 -	
-	4 -	2 -	—	—	150 -	—	250 -	
-	5 -	4 -	—	—	250 -	—	500 -	
-	6 -	8 -	—	—	500 -	—	1 000 -	
-	7 -	12 -	—	—	1 000 -	—	1 500 -	
-	8 -	16 -	—	—	1 500 -	—	2 000 -	
-	9 -	20 -	—	—	2 000 -	—	2 500 -	
-	10 -	24 -	—	—	2 500 -	—	3 000 -	
-	11 -	28 -	—	—	3 000 -	—	3 500 -	
-	12 -	32 -	—	—	3 500 -	—	4 000 -	
-	13 -	36 -	—	—	4 000 -	—	4 500 -	
-	14 -	40 -	—	—	4 500 -	—	5 000 -	
-	15 -	44 -	—	—	5 000 -	—	5 500 -	
-	16 -	48 -	—	—	5 500 -	—	6 000 -	
-	17 -	54 -	—	—	6 000 -	—	6 750 -	
-	18 -	60 -	—	—	6 750 -	—	7 500 -	
-	19 -	66 -	—	—	7 500 -	—	8 250 -	
-	20 -	72 -	—	—	8 250 -	—	9 000 -	
-	21 -	78 -	—	—	9 000 -	—	9 750 -	
-	22 -	84 -	—	—	9 750 -	—	10 500 -	
-	23 -	90 -	—	—	10 500 -	—	11 250 -	
-	24 -	96 -	—	—	11 250 -	—	12 000 -	
-	25 -	104 -	—	—	12 000 -	—	13 000 -	
-	26 -	112 -	—	—	13 000 -	—	14 000 -	
-	27 -	120 -	—	—	14 000 -	—	15 000 -	
-	28 -	128 -	—	—	15 000 -	—	16 000 -	
-	29 -	136 -	—	—	16 000 -	—	17 000 -	
-	30 -	144 -	—	—	17 000 -	—	18 000 -	
-	31 -	152 -	—	—	18 000 -	—	19 000 -	
-	32 -	160 -	—	—	19 000 -	—	20 000 -	
-	33 -	172 -	—	—	20 000 -	—	21 500 -	
-	34 -	184 -	—	—	21 500 -	—	23 000 -	
-	35 -	196 -	—	—	23 000 -	—	24 500 -	
-	36 -	208 -	—	—	24 500 -	—	26 000 -	

Nr. 37 til 220 kr. til det dokument, som lyder paa mer end 26 000 kr. og ikke over 27 500 kr. 11 april.

-	38	-	232	-	—	—	27 500	-	—	29 000	-
-	39	-	244	-	—	—	29 000	-	—	30 500	-
-	40	-	256	-	—	—	30 500	-	—	32 000	-
-	41	-	272	-	—	—	32 000	-	—	34 000	-
-	42	-	288	-	—	—	34 000	-	—	36 000	-
-	43	-	304	-	—	—	36 000	-	—	38 000	-
-	44	-	320	-	—	—	38 000	-	—	40 000	-
-	45	-	336	-	—	—	40 000	-	—	42 000	-
-	46	-	352	-	—	—	42 000	-	—	44 000	-
-	47	-	372	-	—	—	44 000	-	—	46 500	-
-	48	-	392	-	—	—	46 500	-	—	49 000	-
-	49	-	412	-	—	—	49 000	-	—	51 500	-
-	50	-	432	-	—	—	51 500	-	—	54 000	-
-	51	-	456	-	—	—	54 000	-	—	57 000	-
-	52	-	480	-	—	—	57 000	-	—	60 000	-
-	53	-	504	-	—	—	60 000	-	—	63 000	-
-	54	-	528	-	—	—	63 000	-	—	66 000	-
-	55	-	556	-	—	—	66 000	-	—	69 500	-
-	56	-	584	-	—	—	69 500	-	—	73 000	-
-	57	-	612	-	—	—	73 000	-	—	76 500	-
-	58	-	640	-	—	—	76 500	-	—	80 000	-
-	59	-	672	-	—	—	80 000	-	—	84 000	-
-	60	-	704	-	—	—	84 000	-	—	88 000	-
-	61	-	736	-	—	—	88 000	-	—	92 000	-
-	62	-	768	-	—	—	92 000	-	—	96 000	-
-	63	-	800	-	—	—	96 000	-	—	100 000	-
-	64	-	848	-	—	—	100 000	-	—	106 000	-
-	65	-	896	-	—	—	106 000	-	—	112 000	-
-	66	-	944	-	—	—	112 000	-	—	118 000	-
-	67	-	992	-	—	—	118 000	-	—	124 000	-
-	68	-	1 040	-	—	—	124 000	-	—	130 000	-
-	69	-	1 088	-	—	—	130 000	-	—	136 000	-
-	70	-	1 136	-	—	—	136 000	-	—	142 000	-
-	71	-	1 184	-	—	—	142 000	-	—	148 000	-
-	72	-	1 232	-	—	—	148 000	-	—	154 000	-
-	73	-	1 280	-	—	—	154 000	-	—	160 000	-
-	74	-	1 344	-	—	—	160 000	-	—	168 000	-
-	75	-	1 408	-	—	—	168 000	-	—	176 000	-
-	76	-	1 472	-	—	—	176 000	-	—	184 000	-
-	77	-	1 536	-	—	—	184 000	-	—	192 000	-
-	78	-	1 600	-	—	—	192 000	-	—	200 000	-
-	79	-	1 680	-	—	—	200 000	-	—	210 000	-

11 april.

Nr.								
80	til	1 760	kr.	til det dokument, som lyder paa mer end	210 000	kr. og ikke over	220 000	kr.
81	-	1 840	-	—	220 000	- —	230 000	-
82	-	1 920	-	—	230 000	- —	240 000	-
83	-	2 000	-	—	240 000	- —	250 000	-
84	-	2 080	-	—	250 000	- —	260 000	-
85	-	2 160	-	—	260 000	- —	270 000	-
86	-	2 240	-	—	270 000	- —	280 000	-
87	-	2 320	-	—	280 000	- —	290 000	-
88	-	2 400	-	—	290 000	- —	300 000	-
89	-	2 480	-	—	300 000	- —	310 000	-
90	-	2 600	-	—	310 000	- —	325 000	-
91	-	2 720	-	—	325 000	- —	340 000	-
92	-	2 840	-	—	340 000	- —	355 000	-
93	-	2 960	-	—	355 000	- —	370 000	-
94	-	3 080	-	—	370 000	- —	385 000	-
95	-	3 200	-	—	385 000	- —	400 000	-
96	-	3 360	-	—	400 000	- —	420 000	-
97	-	3 520	-	—	420 000	- —	440 000	-
98	-	3 720	-	—	440 000	- —	465 000	-
99	-	3 920	-	—	465 000	- —	490 000	-
100	-	4 120	-	—	490 000	- —	515 000	-
101	-	4 320	-	—	515 000	- —	540 000	-
102	-	4 560	-	—	540 000	- —	570 000	-
103	-	4 800	-	—	570 000	- —	600 000	-
104	-	5 040	-	—	600 000	- —	630 000	-
105	-	5 280	-	—	630 000	- —	660 000	-
106	-	5 560	-	—	660 000	- —	695 000	
107	-	5 840	-	—	695 000	- —	730 000	-
108	-	6 120	-	—	730 000	- —	765 000	-
109	-	6 400	-	—	765 000	- —	800 000	-
110	-	6 720	-	—	800 000	- —	840 000	-
111	-	7 040	-	—	840 000	- —	880 000	
112	-	7 360	-	—	880 000	- —	920 000	
113	-	7 680	-	—	920 000	- —	960 000	-
114	-	8 000	-	—	960 000	- —	1 000 000	-
115	-	8 400	-	—	1 000 000	- —	1 050 000	-
116	-	8 800	-	—	1 050 000	—	1 100 000	-

og saa fremdeles kr. 400,00 for hvert antal av kr. 50 000,00, som summen er høiere end kr. 1 100 000,00.

b. for veksler:

Tarif:

Naar paalydendet er til og med . . kr. 200,00 — kr. 0,10
» » er derover til og med » 400,00 — » 0,20

Naar paalydendet er derover til og med kr. 600,00 — kr. 0,30 11 april.
» » —»— » 800,00 — » 0,40
» » —»— » 1000,00 — » 0,50
og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert tusen kroner eller del av dette beløp.

Post 2.

Skattebeslutning om stempelavgift av spillekort.

Stempelavgift til statskassen av spillekort fra 1 juli 1913 til 30 juni 1914 erlægges med kr. 0,70 pr. spil.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 6 i lov 11 april. angaaende lappene av 2 juni 1883 bestemmes, at grænsen mellem 10de og 11te renbeitedistrikt i Tromsø amt skal gaa fra riksrøs no. 287 gjennem Rostavasdraget til Rostaelvens utløp av Lille Rostavand, derfra i en ret linje til Fjeldfrøskelvens utløp av Fjeldfrøskvandet og derfra i en ret linje til Nordfjordbotten i Malangen.

Den ved kongelig resolution av 23 mars 1899 givne bestemmelse om grænsen mellem 10de og 11te renbeitedistrikt i Tromsø amt ophæves.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved høieste resolution 11 april. av 24 januar 1857 angaaende anordning av en brandkommission for Egvaag og Lodshavn i Lister og Mandals amt ophæves for Egvaags vedkommende, saaledes at brandlovgivningen alene blir gjældende for Lodshavn indenfor de av Vanse herredsstyre i møte den 18 december 1912 foreslaaede og her anførte grænser:

»Al bebyggelse i Lodshavn, som ligger søndenfor en linje — trukket fra Holmen (Østre Holme) Lodshavn og gaaende i n. v. retning herfra og til Lodseutkikken (Støa) og videre i n. v. retning til den nordre ende av Buktebakken, hvorfra linjen i sydlig retning fortsættes til Thorkildsodde, der blir linjens endepunkt.«

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om bruk 11 april. av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes:

I. At kjøring med motorvogn indtil videre skal være forbudt paa følgende hovedveier inden Stavanger amt:
1. Sogndal—Egersund.
2. Svalestad bro — gjennem Gyadalen til amtsgrænsen.
3. Rage bro—Dirdal—Østebø.
4. Tøtlandsvik—Hjelmeland—Aardal—Fister.

*) Bekjendtgj. 12 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 15

11 april. 5. Sand—Suldal.
6. Saude—Hellandsbygden.
7. Saude—Storskjær.
8. Sandeid—Vikedal—Imsland—Ropeid.

II. At motorvognkjøring indtil videre skal være forbudt paa veien gjennem Bratlandsdalen inden Stavanger amt og paa veistrækningen Haugesund, amtsgrænsen mot Sveio, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter erhvervet bevilling av vedkommende myndigheter.

11 april. **Kongelig resolution**, hvorved det tillates at opføre ny kirke for Vivestad sogn i Ramnes prestegjeld i Kristiania stift paa den tomt, hvor den nedbrændte kirke stod, efter en utarbeidet plan.

Derhos bemyndiges Kristiania stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i planen, om saadanne under arbeidets gang skulde vise sig nødvendige eller ønskelige.

11 april. **Kongelig resolution,** hvorefter der foretages følgende forandringer i § 9 i reglement for tandlægeeksamen av 1 april 1910:

Passus 7, 2det punktum, gives saadan ordlyd: »Som specialkarakterer gives hele tal fra 1 til og med 6 samt tiendedelskarakterer i tillæg til tallene 1 til 5.«

I passus 8 forandres ordene: »eller for to av de praktiske prøver faar karakteren 5« til: »for en av de praktiske prøver faar karakteren 5 eller for to av disse prøver faar karakteren 4«.

11 april. **Kongelig resolution,** hvorved

1. et fremlagt utkast til forskrifter angaaende skibsinspektørernes paatalemyndighet og tjenestepligter som politimyndighet approberes i henhold til lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 §§ 17 og 23, og
2. de ved kongelig resolution av 24 april 1906 fastsatte forskrifter samtidig ophæves.

De i post 1 omhandlede forskrifter er saalydende:

§ 1. Skibsinspektørernes tjenestepligter som politimyndighet er inden sit omraade de samme som det ordinære politis.

§ 2. De undersøkelser m. v., hvormed skibsinspektørerne efter lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 har befatning, henhører under skibsinspektøren i det distrikt, inden hvilket skibet befandt sig, da ulykken indtraf.

Er ulykken indtruffet utenfor rikets grænser, eller angaar 11 april.
undersøkelsen andet forhold end ulykke, skal undersøkelsen paahvile skibsinspektøren i det distrikt, inden hvilket skibets hjemsted er beliggende.

Naar sakens beskaffenhet eller særegne forhold gjør det paakrævet, kan den overordnede paatalemyndighet la en sak behandle av en anden skibsinspektør, end foranstaaende regler tilsiger.

§ 3. Behøver en skibsinspektør, av hvem en undersøkelse skal foretages, at indhente forklaringer utenfor sit distrikt, er han berettiget til selv eller gjennem vedkommende skibsinspektør eller tilsynsmand at indhente forklaring eller at rette direkte henvendelse til vedkommende domstol, saafremt retslig avhørelse ønskes.

§ 4. Er der fare ved ophold, kan enhver skibsinspektør foreta de fornødne skridt til sikrelse av, at en indtruffen skibsulykke kan bli underkastet tilfredsstillende undersøkelse.

§ 5. Skibsinspektørerne har inden sit distrikt paatalemyndighet i anliggender, der staar i forbindelse med skibes navigering og sjødygtighet, eller som kommer ind under den citerte lov av 9 juni 1903.

§ 6. Skibsinspektørernes politi- og paatalemyndighet er inden sit omraade den samme som den, der er tillagt politimestre angaaende almindelige borgerlige forbrydelser og forseelser, og finder i saa henseende de ved kongelig resolution av 24 december 1904 bifaldte nærmere regler angaaende paatalemyndighetens ordning, deres kap. II, tilsvarende anvendelse, forsaavidt ikke lov av 9 juni 1903 anderledes bestemmer, jfr. straffeproceslovens 8de og 9de kapitel.

Dog kan skibsinspektørerne ikke avgjøre spørsmaalet om tiltale, utfærdige forelæg eller fungere som aktor.

§ 7. Skibsinspektørerne kan ved henvendelse til vedkommende politimester begjære assistanse av det almindelige politi, likesom dette kan begjære assistanse av dem. Hvor det er nødvendig eller ønskelig for at spare tid, kan henvendelsen rettes direkte til vedkommende underordnede tjenestemænd.

§ 8. I saker angaaende overtrædelser av sjøfartslovgivningen, hvori der ikke er tillagt skibsinspektørerne paatalemyndighet, er disse forpligtet til paa begjæring av vedkommende statsadvokat eller politimester at avgi begrundede uttalelser angaaende forhold, der forutsætter kyndighet i sjøvæsen og skibsanliggender.

§ 9. I saker, hvori der er tillagt skibsinspektørerne paatalemyndighet, er disse forpligtet til at fremmøte ved hovedforhandlingen og herunder at bistaa vedkommende statsadvokat eller den opnævnte aktor.

11 april. Hvor det findes hensigtsmæssig for sakens oplysning, kan statsadvokaten (aktor) under sine partsforedrag overlate til skibsinspektøren at fremstille dele eller sider av saken, ved hvis utredning kyndighet i sjøvæsen og skibsanliggender er ønskelig, likesom han ogsaa under bevisførelsen kan la skibsinspektøren paa sine vegne stille spørsmaal til vidner og sagkyndige.

11 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 14 december 1912 vedtagne forandring i § 28 i den for Rødenes gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre ved høieste resolution av 14 august 1900 approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

11 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 14 mars 1913 vedtagne tillæg til §§ 17 og 22 i den for Klæbu og Tillers private Brandassuranseforening ved høieste resolution av 26 mars 1872, jfr. høieste resolution av 27 november 1888 og 4 august 1904 samt kongelig resolution av 16 juni 1911, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

11 april. **Instruks** for skibsinspektørerne, utfærdiget av Handelsdepartementet 11 april 1913, i henhold til sjødygtighetslovens § 7.

§ 1. Skibsinspektørernes gjøremaal er hovedsagelig knyttet til undersøkelser i anledning av sjøulykker.

Det Østenfjeldske skibsinspektorat omfatter Kristiania by og Smaalenene, Akershus, Hedemarkens, Kristians, Buskeruds samt Jarlsberg og Larviks amter med kontor i Kristiania.

Det Søndenfjeldske skibsinspektorat omfatter Bratsberg, Nedenes samt Lister og Mandals amter med kontor i Arendal.

Det Vesten- og Nordenfjeldske skibsinspektorat omfatter Bergens by samt Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus, Romsdals, Søndre og Nordre Trondhjems, Nordlands, Tromsø og Finmarkens amter med kontor i Bergen.

§ 2. Naar skibsinspektøren erholder underretning om en indtruffen sjøulykke, paaligger det ham at gripe ind for at bringe paa det rene, om ulykken i nogen grad kan tilskrives en forsømmelse av, hvad der paahviler skibets vedkommende eller andre med hensyn til skibets navigering og sjødygtighet, samt hvad dermed staar i forbindelse.

Naar de anstillede undersøkelser godtgjør eller gjør det 11 april.
sandsynlig, at et skibsuheld skyldes det av en lods, kystlods eller kjendtmand utviste forhold, skal skibsinspektøren oversende sakens dokumenter til vedkommende overlods til videre forføining.

§ 3. Er en indtruffen sjøulykke allerede blit underkastet undersøkelse i utlandet, avgjør skibsinspektøren, hvorvidt og i hvilken utstrækning supplerende undersøkelse er fornøden.

Saafremt der ønskes erhvervet oplysninger fra eller optat forklaringer i utlandet, skal skibsinspektøren indsende begjæring derom gjennem Sjøfartskontoret. I paatrængende tilfælde kan begjæringen rettes til vedkommende konsul direkte.

§ 4. Ved undersøkelsen i anledning av en indtruffen skibsulykke har skibsinspektøren at befølge de nærmere regler herom, som er git i de ved kongelig resolution av 11 april 1913 stadfæstede forskrifter om skibsinspektørernes paatalemyndighet og tjenestepligter som politimyndighet, jfr. de ved kongelig resolution av 24 december 1904 stadfæstede nærmere regler om paatalemyndighetens ordning, deres kap. II. I vanskeligere tilfælde bør skibsinspektøren konferere med Sjøfartskontoret eller med stedets politimester eller statsadvokat.

§ 5. Indhentelsen av de utenretslige forklaringer, hvormed enhver undersøkelse i almindelighet bør indledes, bør saavidt mulig foretages av skibsinspektøren personlig eller gjennem vedkommende tilsynsmand.

§ 6. Ved retsmøter og sjøforklaringer, hvortil skibsinspektøren erholder varsel i medfør av sjødygtighetslovens § 19, skal han personlig avgi møte. Saafremt han paa grund av sygdom eller andre vigtigere forretninger er forhindret fra at møte, skal han sørge for, at vedkommende tilsynsmand eller en anden i sjøvæsen og skibsanliggender kyndig mand, bosat i retsstedets nærhet, møter frem som stedfortræder, medmindre de forklaringer, som under retsmøtet skal indhentes, skjønnes at være av mindre væsentlig betydning.

Naar stedfortræder benyttes, skal skibsinspektøren gi ham instruks om, hvad han har at foreta i saken og paa hans regning for honorar, reiseutgifter og diæt angi grunden til, at stedfortræder er benyttet.

§ 7. Er der i sak, hvori skibsinspektøren har paatalemyndighet, avholdt efterforskning eller retslig forundersøkelse, skal han, saa snart denne er avsluttet, oversende saken til vedkommende statsadvokat eller, saafremt saken angaar en forseelse, vedkommende politimester (foged), ledsaget av sin redegjørelse angaaende skadens eller ulykkens formentlige aarsaker og av sin begrundede uttalelse om, hvorvidt der bør reises tiltale. Naar saken er avsluttet, sendes indberetning derom til Sjøfarts-

11 april. kontoret paa det til offentliggjørelse i sjøulykkesstatistikken fastsatte skema, eventuelt ledsaget av sakens dokumenter.

Finder skibsinspektøren det i en sak utvilsomt, at der intet strafbart forhold foreligger og derfor heller ikke finder grund til at indlede nogen efterforskning i saken, skal han avfatte en kort redegjørelse om ulykkens art og aarsak, som blir at nedtegne paa ovennævnte skema og at indsende til Sjøfartskontoret tillikemed sakens dokumenter.

§ 8. Naar der trænges oplysninger angaaende et bestemt skib, bør skibsinspektøren begjære utlaant fra tilsynets centralarkiv i Sjøfartskontoret den skibet vedkommende mappe, hvori alle oplysninger om skibets forhold, som har kunnet skaffes tilveie, vil være at finde.

Efter avbenyttelsen maa en saadan mappe uten ophold returneres Sjøfartskontoret.

§ 9. Bringer en skibsinspektør i erfaring, at et skib, som staar i begrep med at gaa tilsjøs, ikke opfylder lovens krav til dets sjødygtighet, skal han uten ophold gi vedkommende tilsynsmand, eller om skibet befinder sig i utlandet, Sjøfartskontoret underretning.

§ 10. Skibsinspektørerne er pligtige til at finde sig i enhver forandring, som av departementet maatte bli foretat ved nærværende instruks.

11 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge officiel meddelelse fra den nederlandske regjering har den spanske regjering tiltraadt den anden fredskonferanses overenskomst om bombardement ved flaatestyrker i krigstid. Meddelelsen herom er kommet den nederlandske regjering ihænde 24 februar d. a.

11 april. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til samtlige mønstringschefer, hvori uttales, at fart med lægter, som slæpes, ikke kan regnes for sjømandstjeneste i henhold til navigationsloven av 7 april 1906 § 1, mens tjeneste paa lægter med eget fremdrivningsmiddel — seil eller damp — vil kunne medregnes i den nævnte henseende, naar forøvrig betingelsen i den nævnte lovparagraf er tilstede.

12 april. **Telegram** fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori uttales, at utenlandsk konkursbos eller insolvent administrationsbos formue maa bli at ansætte efter landskattelovens § 36, første og sjette led, til den antagne bruttoværdi med fradrag av halvdelen for gjæld. Bestaar formuen i jordbruks- eller skogeiendom, skal gjælds-

fradraget efter samme paragrafs fjerde led kun utgjøre fjerde- 12 april.
parten av eiendomsværdien.

Noter, utvekslet 1/14 april 1913 mellem Norges 1/14 april.
chargé d'affaires i St. Petersburg og den russiske utenriksminister angaaende gjensidig anerkjendelse av norske og russiske lastelinjebestemmelser.

Gjenpart.

St. Petersburg,
le 1/14 Avril 1913.

Monsieur le Chargé d'Affaires.

Comme il a été constaté de part et d'autre que le Gouvernement Impérial de Russie et le Gouvernement Royal de Norvège sont entièrement disposés à conclure un arrangement concernant la reconnaissance réciproque des lignes de franc-bord des navires de commerce, j'ai l'honneur, dûment autorisé à cet effet, de Vous déclarer que le Gouvernement Impérial s' engage, à titre de réciprocité, à reconnaître les lignes de franc-bord apossées aux navires norvégiens d'après les prescriptions Royales y compris bien entendu la ligne de franc-bord pour le transport du bois.

Il est entendu en outre que les navires russes auront le droit de charger le bois, d'aprés les prescriptions norvégiennes, méme si ces navires ne portent pas sur leur bord la ligne ordonnée par ces prescriptions.

En attendant de Votre part une communication identique du Gouvernement Royal, je profite de cette occasion pour Vous renouveler Monsieur le Chargé

Oversættelse.

St. Petersburg
1/14 april 1913.

Herr Chargé d'Affaires.

Da det er blit fastslaat fra begge sider, at den keiserlige russiske regjering og den kongelige norske regjering er fuldstændig rede til at avslutte en overenskomst angaaende den gjensidige anerkjendelse av fribordsmerker for handelsskibe, har jeg den ære, efter dertil at være blit behørig bemyndiget, at meddele Dem, at den keiserlige regjering forpligter sig til, paa betingelse av gjensidighet, at anerkjende de paa norske skibe i overensstemmelse med de kongelige forskrifter anbragte fribordsmerker, deri selvfølgelig indbefattet fribordsmerket for føring av trælast.

Der er desuten enighet om, at de russiske skibe skal ha ret til at laste trælast i overensstemmelse med de norske forskrifter, selv om disse skibe ikke bærer paa skibssiden det ved disse forskrifter foreskrevne merke.

Idet jeg fra Deres side imøteser en tilsvarende meddelelse

1/14 april. d'Affaires, l'assurance de ma considération distinguée.

(signèe) **Sazonow.**

Monsieur Jakhelln,
etc. etc.

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

St. Petersburg
den 3/16 april 1913.

Fr. Jakhelln.

Gjenpart.

Lègation Royale de Norvège
en Russie.

St. Petersburg,
le 1/14 Avril 1913.

Monsieur le Ministre.

Comme il a été constaté de part et d'autre que le Gouvernement Royal de Norvège et le Gouvernement Impérial de Russie sont entièrement disposés à conclure un arrangement concernant la reconnaissance réciproque des lignes de franc-bord des navires de commerce, j'ai l'honneur, dûment autorisé à cet effet, de Vous déclarer, que le Gouvernement Royal s'engage, à titre de réciprocité, à reconnaître les lignes de franc-bord apposées aux navires russes d'après les prescriptions Impériales y compres bien entendu la ligne de franc-bord pour le transport du bois.

fra den kongelige regjering, benytter jeg anledningen o. s. v.

(u.) **Sazonow.**

Herr Jakhelln,
etc. etc.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det kongelige Utenriksdepartement, Kristiania, den 14 mai 1913.

Herman Reimers,
byraachef.

Oversættelse.

Légation Royale de Norvège
en Russie.

St. Petersburg
1/14 april 1913.

Herr Minister.

Da det er blit fastslaat fra begge sider, at den kongelige norske regjering og den keiserlige russiske regjering er fuldstændig rede til at avslutte en overenskomst angaaende den gjensidige anerkjendelse av fribordsmerker for handelsskibe, har jeg den ære, efter dertil at være blit behørig bemyndiget, at meddele Dem, at den kongelige regjering forpligter sig til, paa betingelse av gjensidighet, at anerkjende de paa russiske skibe i overensstemmelse med de keiserlige forskrifter anbragte fribordsmerker, deri selvfølgelig indbefattet fribordsmerket for føring av trælast.

Il est entendu en outre que les navires russes auront le droit de charger le bois, d'après les prescriptions norvégiennes, même si ces navires ne portent pas sur leur bord la ligne ordonnée par ces prescriptions.

En attendant de Votre part une communication identique du Gouvernement Impérial je profite de l'occasion pour Vous renouveler, Monsieur le Ministre, l'assurance de ma plus haute considération.

(signée) **Fr. Jakhelln.**

Son Excellence
Monsieur Sazonow,
Ministre des Affaires Etrangères
etc. etc. etc.

Gjenpartens rigtighet bekræftes.

St. Petersburg
den 1/14 april 1913.

Fr. Jakhelln.

Der er desuten enighet om, 1/14 april.
at de russiske skibe skal ha ret til at laste trælast i overensstemmelse med de norske forskrifter, selv om disse skibe ikke bærer paa skibssiden det ved disse forskrifter foreskrevne merke.

Idet jeg fra Deres side imøteser en tilsvarende meddelelse fra den keiserlige regjering, benytter jeg anledningen o. s. v.

(u.) **Fr. Jakhelln.**

Hans Excellence
Herr Sazonow,
Utenriksminister
etc. etc. etc.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det kongelige Utenriksdepartement, Kristiania, den 14 mai 1913.

Herman Reimers,
byraachef.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til bygningskommis- 14 april.
sionen i Kristiania, hvori bl. a. uttales, at Kristiania bygningslovs § 8 antages uttømmende at angi, i hvilke tilfælde reguleringsplanen maa befølges, og er forsaavidt en undtagelsesbestemmelse fra samme lovs § 79.

Arbeider, som ikke indgaar under § 8, vil derfor kunne utføres uten hensyn til reguleringen, selv om arbeidet maa karakteriseres som hovedreparation.

Departementet henviser i saa henseende til de i Ot. prp. nr. 19 for 1898 angaaende ny bygningslov for Kristiania (side 106) indtagne bemerkninger til § 8 samt til Ot. prp. nr. 22 for 1898 angaaende ny bygningslov for Bergen (side 11), hvor der nærmere er gjort rede for forskjellen i reglerne om dette spørsmaal i Kristiania og Bergen.

Med hensyn til forstaaelsen av § 79 er departementet enig med kommissionen i, at en bygning, som undergives hovedrepa-

14 april. ration, i sin helhet maa bringes i overensstemmelse med bygningslovens bestemmelser. Det er ikke tilstrækkelig, at reparationsarbeidet alene utføres overensstemmende med loven.

14 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvori bl. a. uttales, at en bank er forpligtet til at meddele de i landskattelovens § 64 og byskattelovens § 56 omhandlede oplysninger uten betaling, uanset om undersøkelsen i bankens bøker maa foretages utenfor den ordinære kontortid. I de nævnte lovbestemmelser er der ikke fastsat nogen frist, inden hvilken oplysningene skal være meddelt ligningsmyndighetene. Forutsætningen antages dog at være, at de paagjældende oplysninger meddeles snarest mulig.

15 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har den nederlandske regjering besluttet for den nederlandske koloni Curaçaos vedkommende at tiltræde fra 1 april 1913 den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908.

Med hjemmel i bestemmelsen i konventionens art. 25, 3dje avsnit, har den nederlandske regjering for Curaçaos vedkommende tat de samme forbehold, som blev tat ved tilslutningen for den europæiske del av kongeriket Nederlandene.*)

Angaaende det tidsrum for beskyttelse, som omhandles i art. 30, 1ste avsnit, i den reviderte konvention, har den nederlandske regjering bestemt, at varigheten av beskyttelsen for Curaçaos vedkommende skal være femti aar, saaledes som forutsat i nævnte konventions art. 7, 1ste avsnit.

16 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet, hvori Justisdepartementet i anledning av forespørsel om, hvorvidt et medlem av fattigstyret, som er kommunerevisor, kan vælges til fattigstyrets formand, uttaler, at der vistnok ikke findes nogen lovbestemmelse, som forbyr en forening av stillingene som kommunerevisor og formand i fattigstyret, men at departementet for sit vedkommende antar, at en saadan kombination ifølge sakens natur ikke er tilstedelig, idet den vil kunne være til hinder for en fuldt effektiv revision av kommunens fattigregnskaper. Det er herved departementets forutsætning, at fattigstyrets formand indehar anvisningsmyndighet med hensyn til fattigkassens midler.

---

*) Se skrivelse av 16 november 1912, indtat i Lovtidendens 2den avdeling s. 564 og i »Overenskomster« nr. 9 for 1912 (s. 35).

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt, hvori departementet i anledning av en indkommet forespørsel om, hvorvidt samme person kan fungere baade som kommunerevisor og skolestyreformand m. v., uttaler, at der vistnok ikke findes nogen lovbestemmelse, som forbyr en forening av stillingene som kommunerevisor og formand i skolestyret, men at departementet for sit vedkommende antar, at en saadan kombination ifølge sakens natur ikke er tilstedelig, idet den vil kunne være til hinder for en fuldt effektiv revision av kommunens skoleregnskaper. Det er herved departementets forutsætning, at skolestyrets formand indehar anvisningsmyndighet med hensyn til skolekassens midler. Saafremt imidlertid revisionen av skoleregnskapene tillægges en anden i vedkommendes sted, antar departemantet, at der intet kan være til hinder for, at vedkommende ogsaa fungerer som formand i skolestyret. Departementet antar, at vedkommende i tilfælde har adgang til at vælge mellem de nævnte to hverv. 16 april.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en apoteker, hvori uttales, at »Carlssons granaalolje« ikke lovlig kan indføres av private, naar varen ledsages av bruksanvisninger, hvori den anbefales mot sygdomme. 16 april.

Forandring *) i reglerne om transport av calcium cyanamid. 16 april.

Handelsdepartementet fastsætter herved følgende forandring i de under 30 mai 1912 fastsatte foreløbige bestemmelser om transport av calcium cyanamid ombord paa norske skibe.

Som ny post tilføies:

»Sjøfartskontoret kan dispensere fra bestemmelsen i post 2, litra b, om jern- eller staaldæk for fartøier, som ved speciel besigtigelse viser sig at ha godt og tæt trædæk«.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til politimesteren i Aker, hvori uttales, at det efter § 9 i motorvognloven tilkommer vedkommende politimester at træffe bestemmelse om fritagelse for garanti for lægers motorvogner, som utelukkende brukes til sykereiser. 16 april.

Departementet tilføier, at der efter nævnte lovbestemmelse ikke antages at være adgang til at frita dyrlægers og tandlægers motorvogner for den i loven paabudte garanti.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 med- 17 april.

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

**) Bekjendtgj. 19 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor beslutningen er indtat.

17 april. deles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Breviks bystyre den 26 februar 1913 fattede beslutning til vedtægt for byen om salg av tobak til barn m. v.

17 april. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Skiptvets herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Skiptvets herred i Smaalenene amt.

17 april. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bl. a. bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Skroven i Vaagans herred, Nordlands amt, saaledes at det havnestyret underlagte omraade begrænses mot øst av en ret linje fra Galgeholmen til Avløysa og mot vest og syd av en ret linje fra vestre pynt av Skrovø til varden paa Vasvikholmen og av en ret linje herfra i retning mot høieste punkt av fjeldet Stappen.

17 april. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Skiens bystyre i møter den 6 februar og 3 april d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

17 april. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Trondhjems bystyre i møter den 23 januar og 3 april 1913 besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

17 april. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Det tillates, at der i Herø prestegjelds hovedsogn under Søndre Søndmørs provsti i Bergen stift opføres et kapel paa en dertil utset tomt av Herø prestegaards utmark efter en utarbeidet plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger derved. Bergen stiftsdirektion bemyndiges til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i planen, forsaavidt saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.

II. — — — — — — —

*) Bekjendtgj. 19 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
**) Bekjendtgj. 19 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor vedtægtene er indtat.

III. Til det nævnte kapel, som blir at benævne »Indre Herø kapel«, henlægges 18 gudstjenester aarlig, der tages av de gudstjenester, som nu tilligger Herø hovedsogns kirke. 1ste juledag forrettes i kapellet, men 1ste paaskedag og 1ste pinsedag i sognekirken. Forøvrig bemyndiges Bergens biskop til indtil videre at træffe nærmere bestemmelser om fordelingen av gudstjenesterne paa de to kirker. 17 april.

IV. Det tillates, at Herø sognekirke, saasnart det omhandlede kapel er færdig til bruk, blir flyttet fra dens nuværende plads og til Bergsøen for paa den dertil utseede tomt av »Vaagsskaret« av g.-nr. 37 b.-nr. 1 og 2 Myklebost at gjenopføres i utvidet skikkelse efter en utarbeidet plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger derved. Det er en betingelse for denne tilladelse, at det ved tomten staaende, kommunen tilhørende beboelseshus blir flyttet til en avstand av mindst 60 meter fra kirkebygningen. Bergen stiftsdirektion bemyndiges til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i planen for kirkens gjenopførelse, forsaavidt saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Aanen Andersen Daastøl ved testamente av 17 mai 1909 oprettede legat for gamle enlige personer i Finslands herred og paa de under 15 januar 1913 med tillæg av 22 mars s. a. utfærdigede statutter for dette legat. 19 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Magnus Blikstad oprettede »Skibsfører Edv. Kulø og Hustrus Legat« til fordel for trængende barn og ungdom av begge kjøn, hvis forældre er eller har været bosat i Kristiansund og paa de under 8 juli 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 19 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av guldsmed Eduard Julius Rasmussen ved gavebrev av 19 januar 1912 oprettede »Guldsmed Knut Andreas Rasmussens Legat« til Kristiania Læreguthjem og paa de under 18 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 19 april.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til mønstringschefen i Trondhjem, hvori uttales, at bestemmelsen i navigationsloven av 7 april 1906 § 15 om adgang til at føre fartøi forutsætter, at vedkommendes stilling som fører før lovens ikrafttræden har været av en viss varighet, ikke bare rent midlertidig for enkelte turer. 19 april.

21 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, hvori departementet — efter foranledning av en i sin tid indkommen henvendelse fra Kristiania skifteret angaaende gyldigheten av bestemmelsen i § 15 i traktat med Storbritannien av 11 juli 1670 — ber skifteretten gjort bekjendt med, at Utenriksdepartementet nu har meddelt, at den britiske regjering efter modtagne oplysninger ikke anser den omhandlede artikel 15 i den nævnte traktat for fremdeles gjældende mellem Norge og Storbritannien, og at som følge herav de norske konsuler i det britiske rike ikke vil kunne paastaa sig berettiget til at overta behandlingen av dødsboer efter norske undersaatter, som dør i deres konsulatdistrikt, mens paa den anden side de britiske konsuler i Norge heller ikke for fremtiden vil kunne gjøre fordring paa nogen tilsvarende ret med hensyn til boer efter her i riket avdøde britiske undersaatter.

21 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Revisionsdepartementet, som hadde begjært førstnævnte departements uttalelse i anledning av, at det har hændt, at den av Høiesterets kjæremaalsutvalg under 22 november 1902 avsagte kjendelse (referert i Kjerschows utgave av straffeprocesloven, tillægget side 70) av valgte beskikkede forsvarere likeoverfor antegnelser til delinkvent-regnskapet er blit paaberopt som støtte for at fritages for at tilbakebetale formeget oppebaaret godtgjørelse.

Justisdepartementet meddeler, at det antar, at kjæremaalsutvalget i den citerte kjendelse kun har villet uttale, at forsvareren ikke behøver at prøve rigtigheten av rettens avgjørelse om anvendelse av straffeproceslovens § 110. Derimot kan det ikke antages at ha villet uttale, at straffeproceslovens § 107, 2det punktum, kun kan anvendes, naar der er tat forbehold derom.

Departementet har antat, at i de hyppigst forekommende tilfælde, hvor der blir spørsmaal om anvendelse av straffeproceslovens § 107, 2det punktum, nemlig hvor sigtede begjærer beskikket en av ham valgt forsvarer, som enten bor utenfor retsstedet, mens den faste forsvarer bor paa dette, eller han bor i større avstand fra dette end vedkommende faste forsvarer, kommer § 107, 2det punktum, til anvendelse, selv om der ved beskikkelsen ikke er tat særlig forbehold derom.

Det samme antages at maatte gjælde i de tilfælde, hvor den valgte forsvarer beskikkes, efterat den faste forsvarer har utført endel arbeide i sakens anledning, og hvor den valgte forsvarer kjender til, at den faste forsvarer skal møte i andre saker ved samme ting.

I alle disse tilfælde vil de nærmere omstændigheter ved beskikkelsen kunne gjøre det indlysende for vedkommende, at han beskikkes efter § 107, 1ste punktum, og derfor maa finde sig i, at hans godtgjørelse bestemmes under hensyn til § 107, 2det punktum. 21 april.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskerud i anledning av en opstaat meningsforskjel mellem et livsforsikringsselskap og en skifteret angaaende dennes pligt til at meddele attest for, hvem der som arvinger efter en i selskapet forsikret person var berettiget til at hæve og kvittere for vedkommende forsikringsbeløp. 22 april.

Departementet uttaler under henvisning til sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 21 juli 1899, at det anser skifterettens negtelse av at utfærdige den av selskapet begjærte attest for uberettiget, medmindre skifteretten selv vil motta forsikringsbeløpet paa vedkommende bos vegne.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori departementet uttaler følgende: 22 april.

Bestemmelserne i byskattelovens § 40, tredje led, jfr. lovens § 38 bokstav c (landskattelovens § 50 og § 44) om fradrag i indtægten ved beskatning av skibsrederi for værdiforringelse, som skibene undergaar ved slit og forældelse, antages at maatte gjælde ogsaa selskaper, som driver fangstvirksomhet paa havet, derunder hvalfangerselskaper, forsaavidt angaar et saadant selskaps fangstfartøier, flytende kokerier og fragtskibe, jfr. byskattelovens § 15 (landskattelovens § 20), fjerde led. Foretar et hvalfangerselskap, forinden utbyttet utdeles til aktionærerne, den nødvendige avskrivning, kan det hele utbytte som regel beskattes som utbytte paa aktionærernes haand. Sker ikke dette, men selskapet utdeler alt, hvad det har tjent, uten at ta hensyn til værdiforringelsen ved slit og ælde, kan ikke det utdelte utbytte helt beskattes som indtægt hos aktionærerne, men der maa indrømmes disse amortisationsfradrag efter de sedvanlige regler, jfr. departementets rundskrivelse nr. 14 vedkommende skattelovene av 1911, punkt 4. Fradraget skal ansættes til en viss aarlig procent ikke av aktiernes paalydende, men av skibenes værdi. Procentens størrelse maa avgjøres efter forholdene i hvert enkelt foreliggende tilfælde. Har en skatyder i sin selvangivelse ikke foretat avskrivning for værdiforringelse, antages ligningsraadet ikke at være forpligtet til av egen drift at gi ham saadant fradrag.

Utdeler et hvalfangerselskap intet utbytte ttl aktionærerne, men anvender overskuddet til avskrivning, betaling for gjæld

22 april. eller oplægning til fonds, blir den del av overskuddet, som er anvendt til betaling av gjæld og oplægning til fonds, at fordele paa aktionærerne og at skatlægge paa deres haand. Har en aktionær i dette tilfælde ingen indtægt opført i sin selvangivelse av sine hvalfangeraktier, er ligningsraadet berettiget til at foreta fornøden berigtigelse, dog under iagttagelse av bestemmelserne i byskattelovens § 76 (landskattelovens § 83).

Har et hvalfangerselskab ikke hat overskud paa driften, saa selskapet ikke har kunnet avskrive noget for værdiforringelse og heller ikke har kunnet utdele noget utbytte til aktionærerne, antages ikke de sidstnævnte i sine selvangivelser at være berettiget til at fratrække i sine øvrige indtægter en viss procent for værdiforringelse av selskapets eiendele. Det samme maa gjælde, om aktierne er helt værdiløse og ikke kan opføres som formue paa aktionærernes haand.

22 april. **Tjenestereglement for Marinen, 3dje del,** fastsat av Forsvarsdepartementet til midlertidig bruk 22 april 1913.

23 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergen stiftsdirektion, hvori departementet paa forespørsel fra et kirketilsyn meddeler, at der ikke er lovlig adgang til under et goodtemplarstevne at benytte en kirke til avholdelse av logemøter, hvortil blot logemedlemmer har adgang.

23 april. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det søndenfjeldske distrikt, hvori anføres, at der ikke antages at være adgang for administrationen til at suspendere lodser utenfor de tilfælde, som er nævnt i lodsinstruktionens § 10 (kongelig resolution av 12 december 1900).

24 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byfoged, hvori uttales, at naar en brandtakstbestyrers betaling bestemmes av Brandkassen i henhold til § 79, 2 led, i lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 nr. 4, har han ogsaa at levere de paabudte utskrifter til Brandkassen uten gebyr til statskassen.

25 april. **Plakat** *) indeholdende bestemmelser om renhold m. m. i endel forsamlingslokaler.

I henhold til § 11, litr. C, i lov av 8 mai 1900 angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme fastsættes herved følgende bestemmelser om renhold m. m. i nedenfor nævnte forsamlingslokaler:

---

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

§ 1. Under disse bestemmelser indgaar alle for almen- 25 april.
heten tilgjængelige rum i: bedehus, menighetshus, retslokaler utenfor fængslernes, kommunelokaler, auktionslokaler, foreningslokaler, dansehus, gymnastiklokaler, teatre, kinematograf-, diorama-, kosmorama- og lignende lokaler, samt i lokaler, bestemt for avholdelse av forelæsninger, oplæsninger og koncerter.

§ 2. Førend stedets politi tillater bruken av et nyt lokale, skal det godkjendes av ordføreren for stedets helseraad. Det samme skal ske, saafremt der ved noget lokale, som indgaar under disse bestemmelser, foretages forandring, som medfører utvidelse eller indskrænkning av rummet eller ændring i lokalets lys- eller luftvekslingsforhold. Er vedkommende misfornøiet med ordførerens avgjørelse, kan saken forlanges forelagt helseraadet. Dettes avgjørelse er endelig, medmindre den ophæves eller forandres i henhold til sundhetslovens § 7.

§ 3. Stedets politi bestemmer efter samraad med helseraadets ordfører, hvorledes nødvendig luftveksling skal sikres i vedkommende lokale, og kan tillike, naar det ansees paakrævet, fastsætte, hvormange personer samtidig skal kunne gives adgang dertil.

§ 4. Besøkende maa ikke spytte paa lokalets gulv eller i trapper og ganger; heller ikke paa gulvrister, som dækker over luftkanaler. Hvis der anbringes spyttebakker, skal de være omtrent halv fyldt med sagmug, torvstrø, hakket ener, granbar eller et andet av helseraadets ordfører godkjendt stof. Indholdet skal efter hver dag, lokalet har været benyttet, snarest mulig opbrændes eller paa anden maate tilintetgjøres eller uskadeliggjøres, og spyttebakkerne forsvarlig rengjøres.

§ 5. Efter hver dag, vedkommende lokale har været i bruk, skal mulige spytteklatter fjernes med en klut, som straks opbrændes. Derefter skal gulv og vinduesposter saavel i lokalet selv som i forværelser, korridorer og trapper, forsaavidt disse har været brukt, rengjøres med vaat klut, kost eller svaber. Samtidig avtørres, forsaavidt det er fornødent, dørhaandtak, bord, stoler, bænker og andre møbler, samt listverk i mandshøide med vaat klut.

Tør feining og bankning av stoppede møbler og tæpper inde i lokalerne er forbudt.

Mindst en gang aarlig og forøvrig saa ofte, som helseraadet bestemmer, skal tak og vægger vaskes. Undtat herfra er hvittede, kalkede eller limfarvede vægger og tak, som ikke taaler vaskning. Disse skal gives et nyt anstrøk saa ofte og i den utstrækning, som helseraadet finder paakrævet.

Gulvene skal holdes i saadan stand, at de med lethet kan rengjøres.

Ved indgangsdøren skal anbringes en fotskraper, jernrist

25 april. eller dørmatte, som tilstrækkelig ofte skal rengjøres. Stoppede møbler og tæpper utbringes i det frie, bankes og utluftes samtidig med hver hovedrengjøring, og ellers saa ofte, som det viser sig paakrævet. Rengjøringen av de nævnte gjenstande kan foretages inde i lokalet, hvis dertil anvendes støvsuger.

Redskaper, som har været benyttet ved rengjøringen, skal efter hver gangs bruk gjøres omhyggelig rene.

§ 6. Luftkanaler samt varmekamre skal rengjøres mindst 1 gang aarlig. De skal jevnlig eftersees, og enhver tilstopning straks fjernes. Benyttes lokalet flere ganger daglig, skal det for hver gang ordentlig utluftes.

§ 7. Finder helseraadet, at noget lokale, som indgaar under disse regler, paa grund av overfyldning, mangelfuld luftfornyelse, urenlighet eller av andre grunde frembyr særlig fare for overførelse av tuberkuløse sygdomme, kan det paalægge vedkommende at rette manglene og forby lokalets benyttelse i noget øiemed, som i nærværende bestemmelse omhandlet, indtil paalægget er efterkommet.

§ 8. Tilsynet med foranstaaende bestemmelsers overholdelse skal føres av helseraadets ordfører eller av dem, som helseraadet dertil bemyndiger. Disse skal til enhver tid gives adgang til lokalerne.

Kræver tilsynet reiser, blir det indtil videre at utføre i forbindelse med andre offentlige reiser, uten øket utgift for det offentlige.

Utgiftene ved renholdet utredes av vedkommende lokales eier.

§ 9. Hvor det efter omstændighetene ansees ubetænkelig, kan helseraadet tilstede avvikelser fra de ovenfor angivne bestemmelser.

Avtryk av disse bestemmelser med tilføielse av mulige dispensationer bør altid findes opslaat i de her omhandlede forsamlingslokaler.

25 april. **Plakat** *) angaaende forsigtighetsregler ved forhandling av raa karbolsyre, saltsyre, salpetersyre, kongevand, svovlsyre, edikkesyre, salmiakspiritus m. v.

I henhold til lov angaaende sundhetsfarlige stoffes opbevaring og forhandling m. v. av 14 juni 1890 fastsættes herved:

§ 1. Kar, hvori utleveres raa karbolsyre, saltsyre, salpetersyre, kongevand, svovlsyre, eddikesyre av mindst 50 % styrke, salmiakspiritus samt andre lignende væsker, som paa grund av sine ætsende egenskaper kan medføre skade for liv eller helbred, skal være overbundet og forsynt med tydelig, omhyggelig fæstet, farvet signatur og giftmerke.

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

De skal derhos være forsynt med en etiket, som gjør op- 25 april.
merksom paa stoffets ætsende egenskaper samt paa, at det bør opbevares under laas og lukke.

§ 2. De i foranstaaende paragraf omhandlede væsker maa ikke utleveres paa øl-, vin-, punsch- eller mineralvandflasker eller paa andre kar, der paa grund av sin sedvanlige anvendelse kan gi anledning til farlige forvekslinger.

§ 3. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes efter almindelig borgerlig straffelov.

§ 4. Denne plakat træder i kraft fra 1 juli dette aar.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov til 25 april.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Hevne herred, Søndre Trondhjems amt, den 17 mars 1913 fattet beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v., dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til 25 april.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Nedre Eker herred, Buskeruds amt, den 8 april 1913 fattede beslutning om forandring i den ved kongelig resolution av 19 januar 1909 stadfæstede vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution*), hvorved den av Eidskogens 25 april.
herredsstyre i møte den 5 april d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Eidskogens herred, Hedemarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om 25 april.
vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 46 bestemmes, at de ved kronprinsregentens resolution av 9 april 1902 givne fløtningsregler for Fustelven i Vefsens herred, Nordlands amt, sættes atter i kraft og forblir gjældende indtil videre.

Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution†), hvorved de i møter den 22 25 april.
januar og 23 november 1912 vedtagne regler for fællesfløtning i Fjeldelven og Frønæselven i Solums her-

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr 17, hvor den besluttede forandring er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

†) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor reglerne er indtat.

25 april. red, Bratsbergs amt, approberes i medhold av lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

25 april. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til §§ 6, 7 og 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Hamar bystyre i møte den 18 mars 1913 fattede beslutning angaaende regulering av Holset samt angaaende tilbaketrukket byggelinje og villamæssig bebyggelse sammesteds, dog saaledes, at den besluttede regulering av strøket østenfor St. Olafsgate og den del av Holsetsgate, som ligger østenfor det gamle kvartal 161, undtages.
2. Den ved kronprinsregentens resolution av 13 februar 1905 meddelte tilladelse til træbebyggelse i et nærmere begrænset strøk av kjøpstaden Hamar forandres overensstemmende med punkt 4 i den av Hamar bystyre i møte den 18 mars 1913 fattede beslutning.

25 april. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Stavanger bystyre i møte den 31 mars 1913 fattede beslutning angaaende regulering av gate nr. 57 mellem Nymannsgaten og Erfjordsgaten sammesteds samt angaaende 5 m.'s tilbaketrukket byggelinje paa gatens vestre side (Reguleringen er avsat paa et under saken fremlagt kart).

25 april. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 og § 1 i lov indeholdende adskillige bestemmelser angaaende bygningsvæsenet m. v. av 17 juni 1869 bestemmes:

1) at førstnævnte lov skal være gjældende for den strækning ved Nærbø jernbanestation, for hvilken den almindelige bygningslov er gjort gjældende ved kongelig resolution av 1 april 1878, jfr. høieste resolution av 3 mai 1895;

2) at det under 1. nævnte strøk ved Nærbø jernbanestation overgaar til egen kommune i brand- og bygningsvæsenets anliggender.

---

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor beslutningen om villamæssig bebyggelse m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes: 25 april.

I. At kjøring med motorvogn indtil videre skal være forbudt paa hovedveistrækningen Svelvik—Solumstranden ved opkjørselen til gaarden Knive i Skoger, Jarlsberg og Larviks amt.

II. At motorvognkjøring paa veistrækningen Kvelle kirke i Hedrum—Svarstads kirke i Lardal av hovedveien gjennem Laagendalen, samme amt, indtil videre skal være forbudt tre dage i uken, nemlig torsdag, fredag og lørdag.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 15 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation bl. a. paa den av Tromsø bystyre i møte den 7 mars 1913 fattede beslutning angaaende kartlægning og opmaaling av tomter og grunder sammesteds samt angaaende betalingsregulativ herfor. 25 april.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Aalesunds bystyre i møter den 19 december f. a. og 3 februar og 8 april d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 25 april.

Kongelig resolution, hvorved der bl. a. anordnes en kommission til at føre det særlige tilsyn med Kristians amtskommunes sindssykeasyl paa Prestesæter i Vestre Totens herred, Kristians amt. 25 april.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 25 april.

1. Et fremlagt utkast approberes som regulativ for det sindssykeasyl, som Oslo hospitalstiftelse ved kongelig resolution av 28 oktober 1910 har faat tilladelse til at oprette paa hospitalets grund, dog med en enkelt forandring.
2. Det departement, hvorunder Det civile Medicinalvæsen er henlagt, bemyndiges til at foreta mindre forandringer i regulativet.
3. Det regulativ for Oslo hospitals sindssykeavdeling, som blev approbert ved kongelig resolution av 7 mars 1851, ophæves.

*) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
**) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 29 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor vedtægtene er indtat.

25 april. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I.

I henhold til lov av 10 juli 1894 (nr. 2) om offentlige tjenestemænde skyss- og diætgodtgjørelse § 25, 1 passus, og § 20 i. f. fastsættes for distriktschefer, overingeniører, kontorchefer og inspektører saadan kostgodtgjørelse paa reiser i tjenesteanliggender:

A. For reiser utenfor distriktet kostgodtgjørelse efter lovens § 17, klasse 2 (kr. 5,00, i de i lovens § 18 nævnte tilfælde forhøiet til kr. 6,00 pr. døgn).

B. For reiser inden distriktet en kostgodtgjørelse av kr. 5,00, forhøiet i de i lovens § 18 nævnte tilfælde til kr. 6,00 pr. døgn.

II.

Bestemmelsen i kongelig resolution av 27 mars 1895 litr. B. I. c. om kostgodtgjørelse for lokomotivmestre forandres saaledes, at lokomotivmestre paa reiser inden distriktet tilstaaes en kostgodtgjørelse av kr. 4,00, i de i lovens § 18 nævnte tilfælde forhøiet til kr. 5,00 pr. døgn.

25 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 28 december 1912 vedtagne forandring i § 5 i den for Øier Brandkasse ved kongelig resolution av 28 oktober 1910 approberte plan, saaledes at brandkassen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

25 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 3 februar 1913 vedtagne forandring i § 4 i den for Rennebu Brandforsikringsforening for Hus ved høieste resolution av 2 juni 1902, jfr. høieste resolution av 11 august 1903, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

25 april. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 14 april d. a. angaaende toldvæsenets faste lønninger m. v. i budgetaaret 1 juli 1913—30 juni 1914 tages tilfølge.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hoved X, kap. 2, tit. 1. Indst. S. XXXIII A. St.tid. s. 582—585.
Der besluttedes bl. a.:
Stortinget samtykker i, at der fra 1 juli 1913 oprettes:
a. 2 toldopsynsmandsposter I i det Søndenfjeldske grænsetolddistrikt.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 25 april.

Ifølge meddelelse til Utenriksdepartementet fra legationen i Paris har nedenanførte britiske kolonier og protektorater tiltraadt den internationale avtale av 4 mai 1910 angaaende bekjæmpelse av utbredelsen av utugtige publikationer:

Bahamas, Barbados, Basutoland, Bechuanaland Protectorate, Bermuda, British Guiana, British Honduras, Ceylon, East Africa Protectorate, Falkland Islands, Fiji, Gambia, Gibraltar, Gold Coast, Hong Kong. Leeward Islands: Antigua, Dominica, Montserrat, St. Christopher and Nevis, Virgin Islands, Malta, Mauritius, Northern Nigeria, Northern Rhodesia, Nyasaland Protectorate, Saint Helena, Seychelles, Sierra Leone, Somaliland Protectorate, Southern Nigeria, Southern Rhodesia, Straits Settlements, Swaziland, Trinidad and Tobago, Uganda, Wei-hai-wei. Windward Islands: Grenada, Saint Lucia, Saint Vicent.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Anna Pettersen, født Brandtzæg, ved testamente av 22 august 1911 med tillæg av 31 oktober s. a. oprettede »Anna Pettersens Legat« til fordel for Peder Michelsens enkestue i Kristiania og paa de under 22 januar 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 25 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Gea Trøan ved testamente av 25 mai 1898 oprettede legat til bedste for ubemidlede syke i Tolgens prestegjeld og paa de under 15 februar 1913 utfærdigede regler for dette legat. 25 april.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 28 april.

At der fra Hernes og Skogbygdernes jordmordistrikt i Elverums herred i Hedemarkens amt utskilles et nyt distrikt, omfattende Søndre Skogbygd samt Bergheim og Ørbækken skolekredser.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av sogneprest Karl Houen ved testamente av 14 mars 1912 skjænkede tillægsgave, stor kr. 16150,00, til »Hans 29 april.

---

b. 3 toldbetjentposter, 1 toldassistentpost og 6 toldopsynsmandsposter I i Bergens tolddistrikt.
c. 1 toldkontrolørpost, 1 toldbetjentpost og 2 toldassistentposter i Trondhjems tolddistrikt.
d. 1 toldassistentpost i Bodø tolddistrikt.
e. 1 toldopsynsmandspost I i Tromsø tolddistrikt.
f. 3 toldopsynsmandsposter I og 1 do. II i Vadsø tolddistrikt.

29 april. Thomas Houens og Hustrus Legat for Tjenestepiker« i Skien (stadfæstet ved høieste resolution av 4 juni 1897) samt paa de av legatstyret under 16 december 1912 utfærdigede nye statutter for dette legat.

29 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av sogneprest Karl Houen ved testamente av 14 mars 1912 skjænkede tillægsgave, stor kr. 41 800,00, til »Hans Thomas Houens og Hustrus Legat for Trængende av Sjømandsstanden« i Skien (stadfæstet ved høieste resolution av 31 januar 1888) samt paa de av legatstyret under 16 december 1912 utfærdigede nye statutter for dette legat.

29 april. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sogneprest Hans Karl Kristofer Theodor Houen ved testamente av 14 mars 1912 oprettede »Hans Thomas Houens og Hustru Dorothea Kristine, f. Bloms Legat for trængende unge Menneskers Utdannelse« (av Skien) samt paa de under 16 december 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

29 april. **Skrivelse** fra Finans- og Tolddepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt angaaende spørsmaalet om, hvorvidt en landhandler, som har handelsbrev fra 1874, har ret til uten bevilling at sælge denaturert brændevin, politur o. lign., og om en landhandler, som har handelsbrev fra 1899, har ret til uten bevilling at sælge spiritusholdig politur o. l.

I anledning herav uttaler departementet, at salg av denaturert brændevin uten yderligere tilsætninger, før loven av 13 juni 1891 om salg av saadant brændevin utkom, antages at ha været underkastet de samme regler som salg av almindelig drikkebrændevin. Det blev nemlig først ved denne lov aapnet adgang for departementet til under visse betingelser at meddele personer, som har almindelig handelsret, bevilling til at sælge denaturert brændevin, mens tidligere saadant brændevin skattefrit kun blev utlevert til industridrivende, som skulde anvende det i egen bedrift, og nogen særbestemmelser om salg av samme overhodet ikke fandtes. Landhandlere eller andre handelsberettigede, som ønsker at sælge denaturert brændevin, maa derfor ha bevilling dertil efter de derom til enhver tid gjældende regler, uanset fra hvilket tidspunkt deres handelsret skriver sig.

Hvad derimot spiritusholdig politur o. l. angaar, har det saavidt vites altid været antat, at almindelig handelsret ogsaa gav adgang til salg av saadan vare, indtil lov om tilvirkning, omdestillation og beskatning av brændevin m. v. av 15 august 1908 heri gjorde forandring. Almindelig handelsret, som skri-

ver sig fra før nævnte lovs ikrafttræden, antages derfor at hjemle ret til uten særskilt bevilling at handle med de nævnte varer. En anden sak er det, at departementet efter de gjældende bestemmelser har adgang til at sætte som betingelse for tilstaaelse av hel eller delvis skattefrihet for brændevin, som skal anvendes til tillavning av saadanne varer, at disse ikke maa sælges til handlende, som ikke har erhvervet sig bevilling til videre forhandling av dem. 29 april.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, hvori uttales, at en kjøbmand ikke antages at tilkomme særskilt fradrag i indtægten for tap som følge av, at varebeholdning blir ukurant og derved forringes i værdi. Tapet i indtægten vil finde sit uttryk i den lavere indtægt ved det senere salg av den ukurante del av beholdningen. Derimot kan fradrag i formue gjøres paa den maate, at der paa varekonto fradrages en viss procent av varebeholdningens værdi. 29 april.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt foranlediget ved en forespørsel fra et ligningsraad, om det var forpligtet til at ta under behandling en indkommen selvangivelse, der ikke var utfærdiget paa den dertil anordnede blanket. Vedkommende selvangivelsespligtige hadde erklært, at selvangivelsen av praktiske grunde var skrevet paa almindelig papir. 30 april.

Departementet uttaler, at selvangivelsespligtig skatyder, som ikke benytter behørig blanket, men indgir opgave paa anden maate, maa ansees for ikke at ha avgit lovformelig selvangivelse (jfr. byskattelovens § 54, landskattelovens § 62), hvorfor der ikke er anledning til for ligningsraadet at ta en selvangivelse, som er nedtegnet paa almindelig papir, under behandling. Vedkommende skatyder har derhos tapt sin klageret, jfr. byskattelovens § 81, landskattelovens § 89.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 2 mai.

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har den nederlandske regjering besluttet for den nederlandske koloni Surinams vedkommende at tiltræde fra 1 april 1913 den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908.

Tiltrædelsen er gjort med de samme forbehold, som blev tat ved tilslutningen for den europæiske del av kongeriket Nederlandene.*)

Likeledes er varigheten av beskyttelsen den samme som forutsat i konventionens artikel 7, 1ste avsnit.

*) Se skrivelse av 16 november 1912, indtat i Lovtidendens 2den avdeling s. 564 og i »Overenskomster« nr. 9 for 1912 (s. 35).

2 mai. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge meddelelse fra den nederlandske regjering har Spanien ratifisert overenskomster nr. I, II, III, V, VI, VII, X og XI, undertegnet paa den 2den internationale fredskonferanse i Haag. Meddelelsen er kommet den nederlandske regjering ihænde 18 mars d. a.

2 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Stavanger amt om forstaaelsen av lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 33, 2det led, jfr. § 15, i anvendelse paa en fremmed handelsreisende, som har vedtat bot for ikke at ha løst handelspas og derefter vil fortsætte virksomheten.

Departementet uttaler, at det finder det mest stemmende med lovens forutsætninger, at avgiften — overensstemmende med Kristiania politikammers praksis — beregnes fra den tid, da den reisende begyndte sin virksomhet.

3 mai. **Lov***)[1] om likbrænding.

§ 1. Enhver, som har fyldt 15 aar og har sin forstands fulde bruk, kan ved skriftlig eller mundtlig erklæring bestemme, at hans legeme efter døden skal brændes. Mundtlig erklæring maa være avgit i overvær av to vidnedygtige personer, hvis den ikke er avgit paa dødsleiet.

Like med gyldig erklæring ansees det, at avdøde efter egen indmelding var medlem av en likbrændingsforening.

De bestemmelser, som ovenfor er omhandlet, kan tilbakekaldes paa hvilkensomhelst bevislig maate.

§ 2. Foreligger der ikke fra avdøde selv bestemmelse, som er gyldig efter § 1, kan bestemmelse om likbrænding træffes av avdødes nærmeste efterlatte, som er over 18 aar, i følgende orden: egtefælle, barn, forældre, barnebarn, bedsteforældre, søskende. Det maa dog ikke ske, dersom det vites, at likbrænding var i strid med avdødes religiøse overbevisning, eller at det av andre grunde stred mot hans ønske at bli brændt efter døden.

§ 3. Er den, som drar omsorg for avdødes likfærd, uvillig til at la bestemmelse om likbrænding[2]) gjennemføre, skal han melde det til skifteretten eller lensmanden, som lar likbrændingen utføre, saafremt avdøde har efterlatt de nødvendige midler til at dække omkostningene ved den, eller disse blir tilveiebragt paa anden maate.

§ 4. Likbrænding maa ikke iverksættes, uten at politiet paa dødsstedet eller, hvis dødsfaldet er skedd i utlandet, politiet paa det sted, hvor liket skal brændes, har git skriftlig tilladelse.

---

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) St.besl. 28 april. Se Ot.prp. nr. 5 for 1913, jfr. Ot.prp. nr. 19 for 1912. Indst. O. II. St.tid., forh. i Ot. s. 42—45; i Lt. s. 18.

[2]) Jfr; strfl.s §§ 339 og 341.

Før politiet gir tilladelsen, skal det paase, at der foreligger gyldig bestemmelse om likbrænding. Dersom bestemmelsesretten efter § 2 tilkommer flere, kan tilladelse gives efter begjæring av en av dem, naar denne erklærer, at de øvrige ikke vites at motsætte sig brænding, og ingen av disse inden 48 timer, efter at begjæringen er fremsat, nedlægger indsigelse mot brændingen. Politiet skal videre kræve: 3 mai.

a. bevidnelse for, at de paabudte meldinger om dødsfaldet har fundet sted [1]);
b. erklæring fra den læge, som har behandlet avdøde under hans sidste sygdom, om dødsaarsaken samt om, at der ikke er grund til at anta, at døden er voldt ved en strafbar handling.

Hvis avdøde ikke har været behandlet av læge under sin sidste sygdom, eller hvis det ikke med sikkerhet kan antages, at vedkommende er død en naturlig død, maa tilladelsen ikke gives, uten at dødsaarsaken er bragt paa det rene gjennem lægeundersøkelse av liket og om nødvendig gjennem likaapning og i tilfælde kemisk eller anden fagvidenskabelig undersøkelse av vedkommende likdele. Er der mulighet for at anta, at døden er voldt ved en strafbar handling, maa tilladelsen ikke gives uten samtykke av statsadvokaten [2]).

§ 5. Under særlig ondartet farsot kan helseraadet bestemme, at de, som er døde av farsotten, skal brændes, uten at de betingelser, som er foreskrevet i §§ 1, 2 og 4, foreligger.

§ 6. Likbrænding maa her i riket kun utføres i anstalter, som er indrettet til det (krematorier), og som Kongen har godkjendt.

Naar likbrænding har fundet sted, skal asken omhyggelig samles i en urne, som begraves paa kirkegaard eller sættes i et rum, som er indrettet til opbevaring av askeurner (kapel, urnehal), og som Kongen har godkjendt. Kongen eller den, han bemyndiger, kan dog gi tilladelse til, at asken blir opbevart paa anden maate.

§ 7. Nærmere forskrifter til gjennemførelse av denne lov kan Kongen gi.

§ 8. Lov om likbrænding av 11 juni 1898 ophæves.

Kongelig kundgjørelse*)[3]) angaaende avgifter til statskassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av ætylætertilvirkningen samt av øltilvirkningen. 3 mai.

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
[1]) Se Canc. Prom. av 1 september 1810. Cirk. av 1 december 1812. Lov (nr. 2) av 8 april 1905 § 30. Kirkeritualet av 25 juli 1685 kap. 9. Lov (nr. 1) av 3 august 1897 § 38 og lov (nr. 1) av 27juni 1891 § 7.
[2]) Jfr. straffeproceslovens § 211.
[3]) Se St.prp. nr. 6. Indst. s. XXXII. St.tid. s. 355—356.

3 mai. Fra 1 juli 1913 skal til statskassen erlægges:

A. Avgift av brændevinstilvirkningen ved de almindelige brænderier efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — en — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale for raaspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre —, samt for til drik tilberedte destillata, hvortil har været anvendt fuldstændig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen. Forat brændevin skal ansees som renset, maa det paa en saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skattelægningen har undergaat en fuldstændig rensningsproces med omdestillation.
3. Naar brændevin gjøres utjenlig til drik (denatureres), eller det paa anden fyldestgjørende maate findes garantert mot at bli anvendt som drik, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at det fritages for tilvirkningsavgiften paa samme maate som færdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av brændevinstilvirkningen ved brænderier, som i henhold til gjældende lov kun kan sælge sit brændevin inden landet til benyttelse i øiemed, hvortil er tillatt anvendt lavere beskattet eller skattefrit brændevin, efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med 10 — ti — øre for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — en — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale med 10 øre pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen.

C. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brændevinstilvirkning ved de almindelige brænderier, efter følgende regler:

1. Av mais erlægges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg. 3 mai.

   Naar et til den forbrukte mais svarende kvantum brændevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet inden 30 april i den anden tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolddepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift at godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
2. Av durra og rug erlægges paa samme maate, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

D. Avgift av ætylætertilvirkningen erlægges med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. ætylæter, som tilvirkes. Naar ætylæter av indenlandsk tilvirkning denatureres, eller den paa anden fyldestgjørende maate findes at være garantert mot at bli anvendt til andet end teknisk bruk, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at den fritages for tilvirkningsavgift; ætylæterens eier har at erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed.

E. Avgift av øltilvirkningen erlægges med følgende beløp for hver liter øl:
   1. av øl, indeholdende indtil 2,25 vegtprocent alkohol, 2 — to — øre.
   2. av øl, indeholdende over 2,25 indtil 3,75 vegtprocent alkohol, 8 — otte — øre.
   3. av øl, indeholdende over 3,75 indtil 5,5 vegtprocent alkohol, 17 — sytten — øre.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vardals herred, Kristians amt, den 25 januar og 12 april 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 18 november 1899 stadfæstede vedtægter. 3 mai.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 3 mai.

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor beslutningen er indtat.

3 mai. meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nordre Odalens herred i Hedemarkens amt under 18 december 1912 fattede beslutning om tillæg til de ved kongelig resolution av 25 februar 1899 og 13 februar 1904 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

3 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 1 i lov om hvalfangst av 6 juni 1896, jfr. lov av 7 januar 1904, bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at jage, anskyte eller dræpe samt tilgodegjøre hval paa norsk sjøterritorium ved Søndre og Nordre Bergenhus amter samt at ilandbringe hval i disse amter.

Kongelig resolution av 10 oktober 1896 post b ophæves, forsaavidt den gjælder de foran nævnte amter.

3 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Larviks bystyre i møte den 29 januar 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden kjøpstaden Larvik fra 1 juli 1913 skal være gjenstand for bevilling.

3 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Stords herredsstyre i møte den 18 februar 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Stords herred, Søndre Bergenhus amt, fra 1 juli 1913 skal være gjenstand for bevilling.

3 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Stamnes herredsstyre i møte den 5 mars 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Sannessjøens byggeomraade i Stamnes herred, Nordlands amt, fra 1 juli 1913 skal være gjenstand for bevilling.

3 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Buksnes herredsstyre i møte den 30 december 1912 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Buksnes herred, Nordlands amt, fra 1 juli 1913 skal være gjenstand for bevilling.

---

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Tjømø herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 6 februar 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet. 3 mai.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Lillesands bystyre i møter den 30 december f. a., 10 mars og 14 april d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet. 3 mai.

Kongelig resolution, hvorved § 3, 1ste punktum, i reglement for studentutvalg av 4 februar 1911 gives følgende ordlyd: 3 mai.

Møter til valg av repræsentanter og suppleanter for det følgende kalenderaar bekjendtgjøres ved opslag paa Universitetet i midten av oktober maaned, og valgene foregaar første søgnedag i november maaned.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 12 april 1913 fattede beslutning[1]) om lønsregulativ 3 mai.

---

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor reglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor vedtægtene er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 25. Indst. S. nr. 87. St.tid. s. 559—577.
Beslutningen er saalydende:

I. a. De distriktslægestillinger, som skal oprettes i henhold til lov av 26 juli 1912, inddeles i 3 lønsklasser:

1ste klasse: aarlig grundløn kr. 2 000,00
2den — — — » 1 500,00
3dje — — — » 1 200,00

For Karasjoks distriktslægestilling fastsættes dog en aarlig grundløn stor kr. 3 000,00.

b. De stadslægestillinger, som skal oprettes i henhold til samme lov, avlønnes med en aarlig grundløn ikke under kr. 1 200,00 og ikke over kr. 2 000,00.

c. De amtslægeembeder, som skal oprettes i henhold til samme lov, avlønnes med en aarlig løn av kr. 2 500,00 som tillæg til stads- eller distriktslægelønnen.

d. For den eksisterende distriktslægestilling uten fast distrikt i Finmarkens amt fastsættes en aarlig grundløn stor kr. 3 000,00, som utredes med en halvdel av staten, mot at en halvdel utredes av Finmarkens amts Medicinalfond.

Andre mulig oprettendes stillinger som distriktslæge uten fast distrikt i Finmarkens amt avlønnes som distriktslægestillinger av 1ste lønsklasse (se litr. a).

II. Distrikts- og stadslægerne tilstaaes efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste 3 alderstillæg à kr. 200,00. Endvidere tilstaaes distriktslæger, som i Tromsø stift indehar

3 mai. m. v. for en del av de i lov av 26 juli 1912 omhandlede læger tages tilfølge.

lægestilling av 1ste lønsklasse, herunder distriktslægen i Karasjok samt distriktslæger uten fast distrikt i Finmarkens amt, to ekstraordinære tillæg à kr. 200,00 efter henholdsvis 3 og 6 aars tjeneste i saadanne stillinger.

Optjente alderstillæg, ekstraordinære saavelsom ordinære, beholdes, naar vedkommende læge gaar over i anden distrikts- eller stadslægestilling.

III. Under forbehold av revision av Stortinget i 1916 fastsættes for nedennævnte embedsmænd følgende beløp som aarlig kontorholdsgodtgjørelse:

Amtslægen	i Akershus amt	kr.	900,00
—	i Smaalenene amt . . .	»	700,00
—	i Buskeruds amt	»	700,00
—	i Jarlsberg og Larviks amt	»	600,00
—	i Kristians amt	»	800,00
—	i Hedemarkens amt . . .	»	900,00
—	i Bratsberg amt.	»	800,00
—	i Nedenes amt	»	700,00
—	i Lister og Mandals amt.	»	700,00
—	i Stavanger amt.	»	900,00
—	i Søndre Bergenhus amt.	»	900,00
—	i Nordre Bergenhus amt.	»	900,00
—	i Romsdals amt	»	800,00
—	i Søndre Trondhjems amt	»	900,00
—	i Nordre Trondhjems amt	»	800,00
—	i Nordlands amt	»	1 200,00
—	i Tromsø amt.	»	700,00
—	i Finmarkens amt. . . .	»	700,00
	Tilsammen . . .	kr.	14 600,00

IV. a. Ved lovens gjennemførelse i de nuværende lægedistrikter skal disses indehavere, naar de er fast utnævnt som distriktslæger, eller de før 4 november 1911 har indehat kongelig konstitution som distriktslæger, være berettiget til at vælge mellem den avlønning, som fastsættes for det nye distrikt, de maatte vedbli i, og den avlønning, som de hadde før lovens ikrafttræden.

b. Om nogen av de i post a omhandlede læger forflyttes til et omregulert distrikt, skal de likeledes ha ret til at vælge avlønning efter det lønsregulativ, som var gjældende før lovens gjennemførelse for distriktet.

c. Om nogen av de i post a og b omhandlede læger overgaar til avlønning efter det nye lønsregulativ, medtages ved alderstillæggenes beregning den tid, vedkommende læge har været ansat som distriktslæge før overgangen til det nye regulativ.

Indehar eller har nogen av disse læger indehat distriktslægestilling i Tromsø stift, tilkommer de endvidere de i II omhandlede ekstraordinære tillæg, hvis de har tjenstgjort i disse distrikter i henholdsvis 3 og 6 aar. Hvis nogen av de læger, som for tiden sitter i disse stillinger, ikke har tjenstgjort saa længe, erhverves disse tillæg ved utløpet av en saadan tjenestetid.

d. De læger, der omhandles i dette regulativ, maa finde sig i de bestemmelser om pensionsvæsenets ordning, som statsmagterne maatte bestemme.

Kongelig resolution, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek paa Aandalsnes i Gryttens herred, Romsdals amt. 3 mai.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 2 april 1907 og 1 juli 1912 vedtagne forandring i § 7 i den ved høieste resolution av 10 december 1886 approberte plan for Singsaas Brandassuranseforening for Løsøre, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter, idet dog kr. 6000,00 bibeholdes som maksimumsbeløp for enkelt risiko. 3 mai.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget den 2 april d. a. fattede beslutning[1]) angaaende utgifter ved kontrollen med tilvirkning av brændevin, ætylæter og øl tages tilfølge. 3 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Magnus Blikstad ved gavebrev av 18 mars 1912 oprettede »H. N. Blikstad og Hustrus Legat« til fordel for trængende barn og ungdom i Trondhjem samt paa de under 12 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 6 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Magnus Blikstad ved gavebrev av 18 mars 1912 oprettede legat »Augusta Blikstads Minde« til motarbeidelse av tuberkulosen i Trondhjem samt paa de under 12 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 6 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt: 6 mai.

En lensmand hadde forespurt, om han var forpligtet til at imøtekomme enhver begjæring om ved auktion at sælge gjenstande som appendiks.

---

[1]) Se St.prp. nr. 13. Indst. S. nr. 66. St.tid. s. 354—355.
Der besluttedes bl. a.:

1. De fast beskikkede kontrolører erholder foruten sin aarsløn en særskilt godtgjørelse av kr. 5,00 for hvert døgn, de gjør tjeneste, derunder indbefattet mellemkommende søndage og helligdage, paa hvilke brænderiets eller æterfabrikkens drift stanser.
2. Kontrolører, som uten at være fast beskikket gjør selvstændig tjeneste, erholder i løn kr. 10,00 pr. døgn paa samme maate beregnet som under forrige post anført.
3. Opsynsmænd, som gjør tjeneste under daglig tilsyn av en kontrolør, erholder i løn kr. 5,00 for hvert døgn de gjør tjeneste, herunder ikke indbefattet mellemkommende søndage og helligdage.

6 mai. Departementet svarer, at hvor det gjælder auktioner, som ikke efter lov om auktionsvæsenet av 17 juni 1869 § 1 kan avholdes av hvemsomhelst, antages det av være auktionsforvalteren, hvem det tilkommer at træffe bestemmelse om, hvorvidt en auktion efter begjæring skal foretages som appendiksauktion, hvorfor lensmanden ikke paa egen haand kan træffe avgjørelse herom. Med hensyn til spørsmaalet om, hvorledes auktionsforvalteren bør stille sig likeoverfor saadanne begjæringer, bemerkes, at den almindelige praksis at avholde auktioner som appendiks til andre vistnok væsentlig er begrundet i hensynet til, at omkostningene ved den slags auktioner, hvor det forauktioneredes værdi forutsættes at være ubetydelig, ikke skal bli for uforholdsmæssige, og at det i det hele vilde være at sætte et altfor stort apparat igang at avholde auktionen som selvstændig, jfr. den i Lovtidenden indtagne skrivelse av 27 april 1881 (i slutningen). Hvor denne grund er tilstede, antages ikke begjæringer om appendiksauktioner at burde avslaaes, selv om lensmændenes indtægter av auktionene derved lider et skaar.

Anderledes stiller saken sig, hvor forholdet er, at auktioner begjæres foretat som appendiks til andre uten hensyn til varernes mængde og værdi, og begjæringene saaledes ikke kan antages at skyldes det ovenfor nævnte hensyn.

6 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til direktørerne ved Gaustad, Eg, Rotvold og Rønviks asyler:

Det har hittil været antat, at direktører ved statens sindssykeasyler, som uten opnævnelse som sagkyndige undersøker og avgir erklæring om personer, som av det offentlige er indlagt paa asyl til observation, ikke tilkommer nogen særskilt godtgjørelse, jfr. Justisdepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 18 december 1903.

Da det imidlertid maa medgives, at saadan observation kræver adskillig tid og arbeide og ligger utenfor direktørernes ordinære arbeide, vil departementet for fremtiden ikke motsætte sig, at der i saadanne tilfælde tilstaaes direktørerne salær av statskassen, hvad enten de har været opnævnt som sagkyndige eller ei, og uten hensyn til, om observanden hører til asylets optagelsesdistrikt eller ikke, jfr. straffeproceslovens § 199.

Ved salærets ansættelse, som foretages av retten, hvor indlæggelsen har fundet sted efter straffeproceslovens § 210 eller efter lov om umyndiggjørelse av 28 november 1898 §§ 7 og 33, men ellers av departementet, blir der imidlertid kun at ta hensyn til det merarbeide, som observationen og utarbeidelsen av erklæring herom har foranlediget, hvorimot der ikke blir at ta hensyn til den undersøkelse og beskrivelse av patientens tilstand, som blir alle de personer til del, som indlægges paa asyl, jfr. lov av 17 august 1848 §§ 5 og 9.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania angaaende forstaaelsen av et i en skilsmissebevilling indtat paalæg til manden om at utrede bidrag til sin fraskilte hustrus underhold. 7 mai.

Departementet uttaler, at det er forutsætningen for paalægget, at manden er istand til at bidra ialfald noget, og at departementet derfor er enig i, at der ikke for tiden utfærdiges nogen bidragsresolution, saafremt det maa ansees tilstrækkelig godtgjort, at manden helt mangler evne til at yde noget bidrag. I det hele antar departementet, at spørsmaalet om, hvorvidt hustruens begjæring om bidragsresolution kan undlates efterkommet paa grund av mandens uformuenhet, maa staa i samme stilling efter den meddelte skilsmissebevilling som før, jfr. lov nr. 5 av 6 juli 1892 § 1.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige magistrater i byer og ladesteder: 8 mai.

Foranlediget ved enkelte indkomne forespørsler uttaler departementet, at det har antat, at utgiftene ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v. efter abnormskolelovens § 7, saaledes som denne nu lyder efter lov av 28 juni 1912, i de tilfælde, som omfattes av paragraffens hovedregel, blir at utrede av den kommune, hvor vedkommende abnorme barn bor ved indsendelsen til skolen, uten nogen refusion hos hjemstavnskommunen. For det tilfælde, at vedkommende abnorme barns forældre flytter fra den kommune, hvorfra barnet er indsendt til abnormskole, og tar ophold i en anden kommune, antages pligten til at betale for vedkommende barn paa abnormskole at overføres fra den første til den nye kommune.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Stavanger amt i anledning av en forespørsel, om der kan anvises bidrag av amtsskolekassen efter landskolelovens § 46 d til anskaffelse av violiner med tilbehør og til lysbilledapparat. 8 mai.

Departementet uttaler, at det antar, at der intet kan være iveien for, at de nævnte gjenstande henregnes til undervisningsmidler, og at der saaledes kan bevilges bidrag av amtsskolekassen til deres anskaffelse.

Skrivelser fra Justisdepartementet til stiftamtmændene i Kristiania, Bergen og Trondhjem, hvori departementet for at forhindre, at utlevering av politiregn til uvedkommende finder sted, henstiller til de i Kristiania, Bergen og Trondhjem boende. leverandører av politiregn, jfr. Justisdepartementets rundskrivelse av 19 mai 1908, ikke at utlevere saadanne uten efter skriftlig rekvisition fra en politiembedsmand (politimester eller foged) 8 mai.

9 mai. **Lov***)[1]) om merkning og farvning m. v. av utenlandsk frø.

§ 1. Frø av rødkløver (trifolium pratense), alsikekløver (trifolium hybridum) og timotei (phleum pratense) samt av alle arter av gran (Picea) og av alle arter av furu (Pinus) — med undtagelse av brødfuruarterne (Pinus cembra og Pinus sibirica) — maa ved indførsel til Norge være indesluttet i sæk. Saadan sæk maa ikke utleveres, førend den utvendig er tydelig og iøinefaldende merket med ordene »utenlandsk frø«. Merkning kan foretages av toldvæsenet paa mottagerens bekostning. Alt fra utlandet kommende frø ansees som utenlandsk.

Forannævnte paabud kan av Kongen ogsaa gjøres anvendelig paa andre frøsorter.

§ 2. Kongen kan bestemme, at frø, som rammes av paabudet i § 1, av toldvæsenet skal behandles med farveopløsning, forinden det utleveres til indførsel.

§ 3. Paa forretningspapirer og fragtdokumenter skal forannævnte frøsorter uttrykkelig betegnes som »utenlandsk frø«. Salget skal foregaa enten fra originalemballagen eller anden paa tilsvarende maate merket emballage, medmindre vedkommende regjeringsdepartement anderledes bestemmer for visse sorter farvet frø.

§ 4. De nærmere regler for merkning, farvning m. v. utfærdiges av vedkommende regjeringsdepartement, som ogsaa kan utfærdige videregaaende bestemmelser sigtende til, at nævnte frøsorter i al forretningsmæssig omsætning skal betegnes som »utenlandsk frø«.

§ 5. Overtrædelse av de i nærværende lovs § 3 indeholdte eller med hjemmel av nærværende lov utfærdigede bestemmelser straffes med bøter.

9 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Gjemnes herred i Romsdals amt under 19 september 1911, 9 september og 30 december 1912 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning.

---

*) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

**) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor beslutningen er indtat.

[1]) St.besl. 28 april. Se Ot.prp. nr. 9. Indst. O. nr. 31. St.tid., forh. i Ot. s. 45—48; i Lt. s. 18.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lunde herred, Bratsbergs amt, den 31 januar og 7 april 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 8 mars 1902 stadfæstede vedtægter. 9 mai.

Kongelig resolution**), hvorved den av Kristiansunds bystyre i møter den 17 december f. a. og 22 januar d. a. fastsatte forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 28 mars 1908 approberte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Kristiansund stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt forandring. 9 mai.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hægelands herred, Lister og Mandals amt, i møte den 25 januar 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med et par forandringer. 9 mai.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887, dens § 46, for fløtningen av trælast i Namsen og Sandøla elver i det tidligere Namdalens fogderi i Nordre Trondhjems amt fastsættes forholdsregler, som skal gjælde indtil videre, dog ikke utover aaret 1915. 9 mai.

Kongelig resolution††), hvorved i henhold til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 19, andet led, bestemmes, at den største tillatte kjørehastighet for motorvogner indtil videre forhøies til 24 kilometer i timen for Kristiania bys vedkommende. 9 mai.

Kongelig resolution†††), hvorved der i henhold til lov om bykommunernes skattevæsen av 15 april 1882 § 5, jfr. byskatteloven av 18 august 1911 § 132, meddeles stadfæstelse 9 mai.

---

*) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor den stadfæstede forandring av vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor de approberte regler er indtat.

†) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor reglerne er indtat.

††) Bekjendtgj. 10 mai i Lovtid. 1ste avd. nr 19.

9 mai. paa Svelviks bystyres beslutning av 27 mars 1913 om nedsættelse av eiendomsskatten til kr. 0,9093 av hvert 1000 kroners takstsum for 1ste halvaar 1913.

9 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at byting i kjøpstaden Kongsberg fra 1 juli 1913 og indtil videre blir at avholde en gang hver uke paa de dage, som av amtmanden i Buskeruds amt dertil bestemmes.

9 mai. **Kongelig resolution,** hvorved ladestedet Namsos's andel av det bidrag til den for lensmanden i Namsos bevilgede løn, som det ifølge § 8 i lov av 15 juni 1878 paaligger lensmandsdistriktet at utrede, fra 1 juli 1912 og indtil videre bestemmes til 40 — firti — kr. aarlig.

9 mai. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til mønstringschefen i Trondhjem, hvori angaaende godkjendelse av lægeattest ved utfærdigelse av skibsførercertifikat i henhold til navigationsloven av 7 april 1906 §§ 3 og 4 meddeles, at de nævnte lovbestemmelser ikke antages at hjemle adgang til at forlange, at der ikke maa være hengaat mer end en viss tid efter lægeattestens utstedelse.

13 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Tromsø amt, hvori departementet uttaler, at det ikke kan billige en av en sorenskriver benyttet fremgangsmaate ved avsigelsen av domme i civile saker og ved boslutninger, hvorefter domme og boslutninger nedskrives paa løse konceptark, som underskrives med vidner og dateres og først bakefter ved leilighet indføres i henholdsvis domsprotokollen og skiftelodningsprotokollen. Domme og boslutninger maa, anfører departementet videre — overensstemmende med den almindelige praksis — efter at være gjort færdige med en gang indføres i vedkommende protokol og i denne underskrives av dommeren med vidner, likesom de dateres den dag, da saadan underskrift i protokollen har fundet sted, efterat forretningen (dommen, boslutningen) i sin helhet er indført i denne.

14 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av rentenist Andreas Engebretsen Benningstad ved testamente av 9 mai 1908 oprettede »Andreas Benningstads Legat« for trængende familieforsørgere i Løiten samt paa de under 21 februar 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

14 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av skibsreder Chr. Christiansen ved testamente av 26 april 1901 med tillægsbestemmelser av 24 oktober 1902 og 23 juni 1904 oprettede »Christian Christiansen og Hustru

Christine Elisabeth Christiansens Legat« for navn- 14 mai.
givne personer, for veldædige øiemed inden Haugesunds by, for visse missionsselskaper og andre institutioner m. m. samt paa den av legatets styre utfærdigede udaterte fundas for legatet.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 14 mai.
det av grosserer Olaf G. Rømcke ved gavebrev av 19 mars 1912 oprettede »Otto Knoph Rømckes Legat« til hjælp til utdannelse for unge mennesker i Nes herred, Hallingdal, samt paa de under 17 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 14 mai.
det av frøknerne Julie Elisa Schouboe og Oluffa Fredrikke Schouboe ved testamente av 19 april 1870 med tillæg av 1 april 1890, 7 april 1893, 11 mars og 28 juni 1904 oprettede »Statssekretær Schouboes Legat« til støtte for ugifte værdig trængende døtre av avdøde civile embedsmænd, som senest har hat ansættelse i Kristiania by samt paa de under 19 november 1912 og 8 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til en sakfører, hvori 14 mai.
departementet i anledning av en forespørsel uttaler, at naar landskolelovens § 34, 2det led, bestemmer, at en lærer i visse tilfælde skal kunne avskediges, naar skolestyret og overtilsynet deri er enige, antages hermed at være ment skolestyret og skoledirektøren (se indstilling fra den i 1885 nedsatte kommission, side 95). Forsaavidt imidlertid vedkommende lærer underviser i kristendomskundskap, og denne hans stilling som religionslærer i nogen grad kan ha indflydelse paa en eventuel beslutning om hans avskedigelse, vil direktøren efter landskolelovens § 66, andet led, ha at gi biskopen anledning til at uttale sig, inden han avslutter sakens behandling.

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet, hvorved det i 14 mai.
medhold av den ved kongelig resolution av 7 juli 1902 meddelte bemyndigelse har truffet bestemmelse om, at det ved nævnte resolution (jfr. departementets skrivelse av 30 mai 1904) utfærdigede Jordsalgsreglement for Finmarken herefter skal lyde saaledes, forsaavidt angaar reglementets § 8:

»Efternævnte staten tilhørende eiendomme og herligheter kan, hvor og naar saadant ansees tjenlig og kan ske uten skade for eller til fremme av de i lov om avhændelse av statens jord og grund i Finmarkens amts landdistrikt av 22 mai 1902 § 1 omhandlede interesser, bortforpagtes:

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

14 mai. a) Utmarksslaatter, som efter bemeldte paragraf, litra c, ikke er gjenstand for avhændelse.
b) Bopladser, hvis avhændelse ansees utilraadelig.
c) Torvmyrer, der kan avgi handelsvare.
d) Klipper og strandstykker, som efter forholdene ikke kan ventes benyttet av den fiskende almue.
e) Sten- eller skiferbrud, der kan avgi handelsvare.
f) Tomter til opførelse av rorboder og fiskehjelder, naar saadanne agtes opført av fiskerne selv.
g) Fuglevær.
h) Ret til jagtstuer og fiskevand.
i) Ret til fiskeri efter laks og sjøørret.
j) Udyrkede strækninger, tjenlige til sæterbruk.
k) Ret til istak.

Hvor saadant av vedkommende rekvirent forlanges, eller av det offentlige til forebyggelse av tvil og tvist ansees ønskelig, blir forpagtningens gjenstand at bestemme og i tilfælde at betegne ved tydelige merker under en opmaalingsforretning, der avholdes overensstemmende med efterstaaende § 9.

I tilfælde av tvist mellem lensmand og rekvirent angaaende bestemmelse om, at opmaaling skal holdes, avgjøres dette av Jordsalgskommissionens formand, hvis avgjørelse kan begjæres indbragt for amtmanden.

De under litra f nævnte tomter bortforpagtes efter reglerne i lov av 3 august 1897 angaaende saltvandsfisket i Finmarken, dens § 29.

Sæterpladser bortforpagtes ikke til person, men til gaard eller flerhet av gaarder og for et tidsrum av indtil 30 aar. Ved forpagtningstidens utløp kan forpagtningen fornyes paa samme tid. Forpagtning av bopladser efter litra b kan indrømmes paa indtil 30 aar, forpagtning av fiskevand efter litra h paa indtil 20 aar. Forøvrig maa bortforpagtning ikke ske paa længer tid end 5 og ikke kortere tid end 1 aar.

Andragende om forpagtning skal indsendes til lensmanden som regel inden hvert aars 1 februar, og indeholde de til andragendets avgjørelse i hvert enkelt tilfælde ønskelige oplysninger, kfr. foranstaaende § 2, ogsaa om den aarlige leie, som bydes. Bortforpagtningene sker underhaanden eller ved auktion efter formandens bestemmelse.

Naar forpagtningens gjenstand er av ringe værdi, eller billighet iøvrig taler herfor, bør ved forpagtningstidens utløp fornyelse ske med samme forpagter.«

14 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartemetet til en sorenskriver, hvori uttales, at en styrmand maa antages at indgaa under betegnelsen »mandskap« i sportellovens § 11, litr. b og § 92, sidste led.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Roms- 14 mai.
dals amt, der hadde forespurt, om private dampskibskaier hører til de anlæg, som ifølge landskattelovens § 8 b skal ilignes eiendomsskat til amt og herred.

Departementet uttaler, at det er tilbøielig til at anta, at spørsmaalet bør besvares bekræftende. Dampskibsbrygger og -kaier, som delvis benyttes til lossen og laden, antages nemlig at kunne indgaa under uttrykket »losse- og lastepladser« i landskattelovens § 8, bokstav b. Departementet bemerker forøvrig, at spørsmaalet henhører under domstolens avgjørelse.

Lov*)[1]) om forandring i lov av 24 april 1908 om 15 mai.
yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige.

I.

Punkt 3 i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 angaaende lappene i kongerikerne Norge og Sverige skal herefter lyde som følger:

3. Svenske lapper maa ikke uten vedkommende grundeiers eller brukers samtykke flytte med sin ren til Norge før den 15 juni, medmindre usedvanlige veirforhold nødvendiggjør tidligere flytning. Sverige har dog ret til paa egen bekostning at henskyte til avgjørelse av en voldgiftsret, sammensat saaledes som nævnt i artikel 4 i konvention av 26 oktober 1905 angaaende flytlappenes ret til renbeite m. v., spørsmaalet, om og i hvilken utstrækning det maatte være nødvendig for svenske lapper, selv om ikke usedvanlige veirforhold foreligger, at foreta flytningen til Norge før den 15 juni, i hvilket tilfælde voldgiftsrettens avgjørelse blir at ta tilfølge. Flytning maa dog i intet tilfælde ske før 1 mai. Uanset foranstaaende skal det være tillatt lappene fra Karesuando (Enontekis) og Jukkasjärvi sogn at indflytte til Tromsø amt paa den i lov av 2 juni 1883 bestemte tid, indtil anderledes av Kongen bestemmes. Nævnte tilladelse gjælder ikke andre lapper end dem, som hittil har flyttet til Tromsø amt, eller dem, som fra disse utleder sin ret.

II.

Lov av 18 august 1911 om forandring i ovennævnte lov av 24 april 1908 ophæves.

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot.prp. nr. 24. Indst. O. nr. 37. St. tid., forh. i Ot. s. 71—72; i Lt. s. 20.

15 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Jonas O. M. Tufte ved gavebrev av 29 juni 1912 oprettede »Gaardbruker Ole Stensen og Hustru Marthe Pedersdatter Tuftes Legat til Hollen« til fremme av havedyrkning, selvhjælp og herredets bedste forøvrig samt paa de under 16 november 1912 og 15 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

15 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Anna Gerhardsen ved gavebrev av 17 januar 1913 oprettede »Lensmand Gerhard Meidell Gerhardsen og Hustru Anna Gerhardsens Legat« til fordel for værdige trængende i Finaas samt paa de under 17 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

15 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en forespørsel fra et landskolestyre om beregningen av statsbidraget til en lærers løn i skoleaaret 1911—12. Det er oplyst, at læreren som bestyrer av vedkommende skole har faat sin læsetid nedsat fra 36 timer til 31 timer ukentlig. Den nedsatte læsetid har sin grund i det økede arbeide, som er forbundet med bestyrerstillingen.

Departementet uttaler, at der ikke efter landskoleloven — saaledes som efter byskoleloven — er adgang til at utbetale statsbidrag for de timer, som medgaar til skolens bestyrelse. Vedkommende lærers undervisningstid blir saaledes at omgjøre til uker å 36 timer og statsbidraget at beregne herav. Det bemerkes forøvrig, at departementet i den i 1912 fremsatte proposition til forandring i landskoleloven (Ot. prp. nr. 12) har foreslaat en forandring, som, hvis den vedtages, vil gjøre det mulig at utbetale statsbidrag ogsaa for den tid, en lærer bruker til bestyrelsen av en skole.

15 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem om lovligheten av et av et skolestyre foretat valg paa formand for skolestyret for aaret 1913 istedenfor en tidligere for samme aar valgt formand, som paa grund av sygdom hadde maattet frasige sig formandshvervet.

I den anledning uttaler departementet, at det overensstemmende med sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 3 oktober 1890 antar, at i et tilfælde som det omhandlede, da den oprindelig valgte formand av helbredshensyn har maattet frasige sig formandshvervet, rykker næstformanden op som formand og har at fungere som saadan valgperioden ut. Det av skolestyret foretagne valg paa formand for resten av aaret 1913 kan derfor efter departementets mening ikke opretholdes.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Bergens stift i anledning av en forespørsel fra skifteforvalteren i Bergen om, hvorvidt departementet fastholder den i skrivelse av 29 april 1901 uttalte opfatning, at der skal beregnes gebyr til statskassen efter lov nr. 1 av 6 mai 1899 § 37, 2det og 3dje punktum, naar et akkordforhandlingsbo i henhold til samme lovs § 31 efter begjæring fra en fordringshaver er gaat over til konkursbehandling. 15 mai.

Departementet uttaler, at det i den nævnte skrivelse omhandlede spørsmaal staar i nær sammenhæng med det spørsmaal, som er omhandlet i departementets skrivelse av 3 april 1901. Efterat den sidstnævnte skrivelse er tilbakekaldt ved skrivelse herfra av 26 juli 1909, anser departementet det rettest heller ikke at fastholde skrivelsen av 29 april 1901, uten at det nu finder at burde avgi nogen uttalelse om besvarelsen av det reiste spørsmaal, som utelukkende henhører under domstolenes avgjørelse.

Lov*)[1]) om forandringer i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899. 16 mai. Nr. 1.

Efternævnte paragraffer i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 skal herefter lyde:

§ 29.

1. Enhver bygning skal med de undtagelser, som nedenfor for uthusbygninger[2]) bestemmes, fra underkant av 1ste etages gulvbjelkelag opføres med yttervægger av mindst $1^1/_2$ stens tykkelse[3]).
2. Yttervægger skal i fire etagers bygninger i 1ste etage og i fem etagers bygninger i 1ste og 2den etage ha mindst 2 stens tykkelse[4]), kfr. dog med hensyn til brandvæg § 31. Portrumsvægger skal være av mindst $1^1/_2$ stens tykkelse.
3. Bjelkelag[5]) og takverk skal være forsvarlig forankret i murene, bjelkeankrenes indbyrdes avstand maa ikke overstige 3 m.
4. Murvægger skal paa alle tilgjængelige flater være rappet, pudset eller spækket.
5. Bjelkebærende mellemvægger kan utføres av 1 stens mur[6]), hvis de kun optar belastning av 2 bjelkelag, og bjelkernes fri længde ikke overstiger $5^1/_2$ meter. De vægger, som optar belastning fra fler end 2 bjelkelag eller fra 2 bjelke-

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
[1]) St.besl. 6 mai. Se Ot.prp. nr. 14. Dok.nr. 6. Indst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 53—69; i Lt. s. 19.
[2]) Jfr. passus 11.
[3]) Jfr. § 85.
[4]) Jfr. § 85.
[5]) Jfr. § 88.
[6]) Jfr. § 85.

16 mai. Nr. 1.

lag med større spændvidde end $5^1/_2$ m., skal mindst være av $1^1/_2$ stens tykkelse.

6. Til andre mellemvægger kan, medmindre bygningschefen anderledes bestemmer, benyttes træverk.
7. De vægger, som omslutter de i § 47 paabudte trapper og de til paabudte ildfaste trapper førende ganger, skal være av mur av mindst samme tykkelse som ovenfor for bjelkebærende mellemvægger bestemt[1]).
8. Hulmur[2]), som har mindst $^1/_2$ stens[3]) vanger og vertikale kanaler, og som byder tilstrækkelig sikkerhet med hensyn til stabilitet, skal være tillatt saavel i yttervægger som i bjelkebærende mellemvægger, portrumsvægger, trappegangsvægger og brandgavler. Indlægges der bjelker i disse vægger, mures mindst 3 skifter kompakt under disse. Murremmer og spikerslag av træ maa ikke indlægges i disse vægger.
9. Bygningschefen kan, hvor han finder det paakrævet, paaby større murtykkelser end ovenfor foreskrevet, saavel for yttervægger som mellemvægger, samt at loftsbjelkelag i murbygning med ildsted forsynes med brandgulv efter en av bygningskommissionen bestemt konstruktion.
10. Vaaningshus maa ikke ha beboelsesleiligheter eller rum til varig ophold for mennesker i mer end 5 etager i den indre sone, 4 etager i den mellemste og den ytre sone. I etagernes antal medregnes beboelsesrum paa loft, derimot ikke i kjelder[4]), medmindre denne i større utstrækning end $^1/_3$ av bygningens grundflate er indredet til varig ophold for mennesker. Gulvet i øverste beboelsesetage maa ikke i noget tilfælde ligge høiere end 60 cm. under den tillatte største gesimshøide.
11. Uthusbygninger paa 1 etage og med indtil 4 m. høide til gesimsens overkant kan opføres av 1 stens mur; opføres de i flere etager eller til større høide, bestemmer bygningschefen murenes mindste tykkelse.
12. I vægger av 1 stens mur maa ikke indlægges fortløpende murremmer eller murrækker; dog er det tillatt at anbringe ramstykke under stikbjelker for takverk.
13. Ved murbygninger, som opføres utenfor murtvangsstrøket (kfr. § 34), og ved hvilke de for træbygningers størrelse og avstand saavel i forhold til andre bygninger som nabogrænser m. v. i denne lov givne bestemmelser er befulgt, er det uanset foranstaaende bestemmelser tillatt at opføre de indre vægger av træverk.

---

[1]) Jfr. § 47 passus 5.
[2]) Jfr. § 86.
[3]) Jfr. § 85.
[4]) Jfr. § 41 passus 6.

14. Bygning, hvis længste utstrækning er over 40 m., skal for hver 40 m. utstrækning være avdelt med en murvæg av mindst 1 stens tykkelse, der skal naa 30 cm. over takflaten og være uten aapninger. Undtagelse herfra kan tilstedes av bygningskommissionen, forsaavidt bygningens anvendelse er til hinder for en saadan avdeling. 16 mai. Nr. 1.

§ 31.

1. Naar bygning ligger nabogrund nærmere end 4 m., skal yttermuren mot denne opføres som brandvæg. Saadan væg skal være av mindst $1^1/_2$ stens tykkelse[1]), rake mindst 30 cm. over takflaten, og forsaavidt den ikke ligger i større avstand fra nabogrund end 2,50 m., være hel uten nogen aapning. Er avstanden større, tillates aapninger, hvori indmures mindst 1 cm. tykt glas, naar deres flateindhold ikke overstiger 500 cm.^{2}, og de i hver etage ikke forekommer i mindre indbyrdes avstand end 3 m. I brandvæg maa ikke træverk lægges nærmere ytterflaten end 23 cm. Naar to eller flere bygninger opføres samtidig, kan naboer forene sig om fælles brandvæg. Bygningschefen har at paase, at en av ham godkjendt erklæring herom tinglyses som heftelse paa vedkommende eiendomme. Fælles brandvæg skal for bygninger paa over 2 etager være av mindst 2 stens kompakt mur. Bjelker maa i saadan mur ikke gives større oplæg end 12 cm. For bygninger paa ikke over 2 etager, og som opføres samtidig, kan anvendes fælles brandvæg av $1^1/_2$ stens kompakt mur. Træverk maa ikke indlægges i disse vægger.
2. Under iagttagelse forøvrig av ovenanførte bestemmelser kan takfald mot nabogrund anbringes indtil 2,50 m. fra denne[2]).
3. Bygningschefen kan, hvor han finder det paakrævet, paaby større murtykkelse for brandvæg end ovenfor anført.
4. Ingen bygning maa deles[3]) i flere særskilte eiendomme, medmindre disse adskilles ved en brandvæg. Herfra kan dog bygningskommissionen tilstede fritagelse, hvor omstændighetene taler derfor, likesom den ogsaa, naar to eller flere bygninger sammenføies til en, kan tillate, at de brandvægger, der adskiller disse, borttages, dog under iagttagelse av de for større bygningers avdeling ved brandvægger opstillede betingelser, jfr. § 29, sidste passus.

§ 47.

1. I bygninger, som har rum til varig ophold for mennesker i mer end 1 etage, skal der anbringes mindst 1 trap, som

[1]) Jfr. § 85.
[2]) Jfr. § 49.
[3]) Jfr. § 93.

16 mai. Nr. 1.

skal føre til loftet. Ved bygninger paa ikke over 2 etager kan dog loftstrappen utføres som trappestige, naar loftet ikke er indrettet til beboelse.

2. I bygning, som har beboelsesrum eller rum til varig ophold for mennesker i fler end 1 etage, skal der, saafremt bygningen har et større grundareal[1]) end 120 m.^{2}, eller høiden fra underliggende jordsmon til vinduskarmenes underkant i noget værelse overstiger 4 m., anbringes mindst 2 trapper, hvorav den ene skal være hovedtrappe.
3. I bygning med fler end 3 etager og i 3-etages bygning med beboelsesrum paa loftet skal hovedtrappen tillikemed gulv, vægger og overdækning i trapperummet og i den gang, som forener hovedtrappen med gate, gaardsrum eller portrum, være av ildfast materiale; dog kan indtrinene være av træ og avsatsene likeledes være dækket av træ. Vægpanel er derimot forbudt.
4. I bygning, der har rum til varig ophold for mennesker i fler end 4 etager, skal begge de paabudte trapper være indrettet saaledes som ovenfor anført. Herfra kan dog bygningskommissionen tilstede fritagelse.
5. Hovedtrap skal være mindst 1 m. bred, regnet efter den frie aapning i rækverkets høide, og den gang, som forbinder den med gate, gaardsrum eller portrum, mindst 1,30 m. bred; andre lovbefalte trapper skal være mindst 80 cm. brede.
6. Ovenstaaende bestemmelser skal dog ikke være til hinder for indenfor Kristiania bys grænser[2]) at anvende blot 1 trap under forutsætning av, at følgende bestemmelser overholdes:
   a. At det bebyggede areal ikke overstiger 180 m^2, eller at bygningen for hver 180 m^2, som kun har adgang til 1 trap, avdeles med en saadan brandvæg som i § 29,14 omhandlet.
   b. At bygningene ikke har rum til varig ophold for mennesker i mer end 3 etager, og at der fra samme trap ikke er adgang til ialt fler end 12 leiligheter, heri medregnet enkelte værelser, naar disse bortleies for sig. Samtlige leiligheter maa ha direkte adgang til trapperummet.
   c. At samtlige vægger utføres av ildfast materiale eller beklædes med et av bygningschefen godkjendt uantændelig stof. Trævægger til skaper og lignende smaarum, hvis gulvflate ikke overstiger 2 m.^{2}, er dog tillatt, naar de ikke er anbragt i entré. I hvilken utstræk-

[1]) Jfr. § 94.
[2]) Jfr. § 100 passus 1.

ning forøvrig vægger i mindre rum skal kunne utføres av træ, bestemmes av bygningschefen. I rum, som ikke har direkte forbindelse til trappen, kan anvendes brystpanel. Bestemmelsen skal ikke være til hinder for, at der overalt kan anvendes træ til fotlister, taklister og lister til klædesknagger. 16 mai. Nr. 1.

d. At takene i bygningens samtlige rum, kjelder iberegnet, pudses.

e. At trapperum og indgang, som fører til dette, heri iberegnet portrum, ikke staar i direkte forbindelse med kjeldernedgang, butik, lager og verkstedslokaler.

f. At dører mellem trapperum og loft gjøres selvlukkende, og at lysaapninger i, over eller ved siden av indvendige dører til trapper og i, over eller ved siden av dører mellem entréer og de til disse støtende rum dækkes med ildfast glas.

g. At bestemmelserne i denne paragrafs punkt 3 opfyldes.

h. At trap og repos gives en mindste fri bredde av 1,10 m. og er uten svingtrin. Denne bestemmelse gjælder dog ikke for kjelder og loftstrap, naar loftet ikke er indredet til beboelse.

i. At 3-etages side- og bakbygninger med kun én trap alene kan opføres, naar bygningskommissionen, efterat brandstyret er hørt, samtykker deri.

7. Enhver lovbefalt trap skal anlægges i særskilt rum. Hvis den fører til loftet, skal den i murbygninger paa mindst 2 etager overhvælves. Forsaavidt overlys agtes benyttet, skal trapperummets vægger i saadanne bygninger føres helt over takflaten som for brandvæg [1]) bestemt. Alle trapperum skal ha adgang til direkte og tilstrækkelig lys og og luft, og der maa i sammes indre vægger kun anbringes de nødvendige aapninger for dører.

8. Enhver trap skal ha forsvarlig rækverk og dens trin ikke ha større høide end dybde.

9. Naar der i en bygning skal anbringes 2 trapper, maa deres vægger ikke støte til hinanden [2]), og der skal være uhindret adgang gjennem samme etage til dem begge fra ethvert beboelses- eller arbeidsrum, hvorhos intet punkt i sammes gulv maa være fjernet mer end 15 m. fra en av disse trapper, maalt i ret linje.

10. Foranstaaende bestemmelser kommer ikke til anvendelse paa pakhus og bygninger, som av bygningskommissionen dermed likestilles.

---

[1]) Jfr. § 31.

[2]) Jfr. Arbeidsdepartementets skrivelse av 7 juli 1898.

16 mai. Nr. 1.

11. Fritrapper av træ maa ikke opføres med større høide end 4,50 m. fra grunden og ikke mot gate eller offentlig plads. Fritrapper for bygninger av mur skal altid være av ildfast materiale.

§ 86.

1. Ved anvendelse av hulmur gjælder, hvad i § 29,8 er bestemt.
2. Forøvrig utfærdiger bygningskommissionen de fornødne regler for forband i hulmur og hvad dermed staar i forbindelse.

16 mai. Nr. 2.

Lov*)[1]) om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 (lov av 18 august 1911) § 19.

I.

§ 19 i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 skal herefter lyde saaledes:

§ 19. Ved samtlige universitetseksamener utføres prøven i almindelighet av professorerne eller ifølge vedkommende fakultets tilkaldelse av andre ved Universitetet beskikkede lærere (§ 24 første avsnit) eller stipendiater (§ 45).

Den specielle ordning av de under et fakultet henhørende eksamener i henhold til gjældende reglementer ligger under fakulteterne. Saafremt et fakultet har flere professorer end dem, som holder forelæsninger og øvelser over fag henhørende under nogen eksamens fagkreds, danner disse sidste fakultetets eksamensdeputation og ordner de under fakultetet henhørende eksamener.

Al eksamination er offentlig. I bedømmelsen deltar altid en eller flere censorer. Av de eksaminatorer og censorer, som foretar bedømmelsen ved Universitetets eksamener, skal saavidt mulig mindst en tages utenfor universitetslærernes kreds. Opnævnelsen av eksaminatorer og censorer utenfor Universitetet foretages av Kongen.

Kongen kan, forsaavidt de fornødne midler dertil haves, efter indstilling fra vedkommende fakultet og kollegiet la en del av de praktiske prøver avholde utenfor Universitetet.

Vidnesbyrd om bestaat embedseksamen utfærdiges av vedkommende fakultet.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 21. Indst. O. VI. St.tid., forh. i Ot. s. 95—97; i Lt. s. 33.

Lov*)[1]) om eksamensret for det Teologiske Menighedsfakultet i Kristiania. 16 mai. Nr. 3.

§ 1. Kongen bemyndiges til at meddele det Teologiske Menighetsfakultet i Kristiania ret til at avholde teologisk embedseksamen, der, uanset den i universitetsfundasens § 39 indeholdte forskrift, gir de fra fakultetet uteksaminerte kandidater — efter bestaat avgangseksamen ved det Praktisk-Teologiske Seminar — adgang til presteembeder.

Som betingelse for eksamensret fastsættes:

1) At de beslutninger, Menighetsfakultetets forstanderskap fremtidig maatte fatte om ansættelse av nye lærere, forelægges Kongen til approbation, ledsaget av redegjørelse for, at de opfylder de for stillingen nødvendige videnskabelige krav.
2) At Menighetsfakultetets studie- og undervisningsplan godkjendes av Kirke- og Undervisningsdepartementet.
3) At dets embedseksamen omfatter et pensum av tilsvarende størrelse som ved Universitetets teologiske embedseksamen inden hver enkelt av de discipliner, hvori der eksamineres ved sidstnævnte eksamen.
4) At de til enhver tid med hensyn til den teologiske embedseksamens ordning ved Universitetet gjældende regler ogsaa befølges ved Menighetsfakultetets eksamen, saafremt ikke særlige forhold er til hinder herfor, og der ikke er git bestemmelse derom ved særskilt for Menighetsfakultetet utfærdiget reglement.
5) At eksaminatorer og censorer ved Menighetsfakultetets eksamen utenfor dets egne lærere opnævnes av Kongen, og at der ved enhver eksamination eller bedømmelse av skriftlig arbeide fungerer mindst 1 censor utenfor kredsen av fakultetets lærere.
6) At Menighetsfakultetets virksomhet og ordning forøvrig i enhver henseende findes fuldt betryggende.

Eksamensretten maa kun tilstaaes indtil videre, dog ikke utover et tidsrum av 5 aar. Den kan efter ansøkning fornyes paa samme maate og for samme tidsrum.

§ 2. Reglement for det Teologiske Menighetsfakultetets embedseksamen, indeholdende bl. a. bestemmelser om eksamens skriftlige og mundtlige prøver og om ordningen av eksamination og censur, utfærdiges av Kongen.

§ 3. Adgang til at underkaste sig teologisk embedseksamen ved det Teologiske Menighetsfakultet har kun akademiske

---

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 21. Indst. O. VI. St. tid., forh. i Ot. s. 72—95; i Lt. s. 20—33.

16 mai. Nr. 3. borgere, som ved Universitetet har bestaat den for teologer ved lov av 9 juni 1903 fastsatte forberedende prøve, og som før sin anmeldelse til embedseksamen har været indskrevet som studerende ved Menighetsfakultetet i mindst 1 aar.

§ 4. Menighetsfakultetets styre har, saalænge det er tilstaat eksamensret, for hvert undervisningsaar til Kirke- og Undervisningsdepartementet at indsende en beretning om sin virksomhet og en fortegnelse over samtlige fakultetets studerende i hvert semester, over anmeldte til eksamen og over eksamens utfald.

§ 5. Denne lov træder straks i kraft.

16 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov av 14 juli 1893 om pigtraads anvendelse til gjærde meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa en av herredsstyret for Eidanger herred, Bratsbergs amt, den 12 december 1912 og 1 april 1913 fattet beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 30 december 1897 stadfæstede vedtægter.

16 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Dyrøy herred, Tromsø amt, den 3 januar og 11 april 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet.

16 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 2 i lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optagelse av hund m. v. av 11 juni 1903 meddeles approbation paa en av Eidskogens herredsstyre, Hedemarkens amt, under 19 april 1913 fattet beslutning.

16 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at paragraf 3 i de ved kongelig resolution av 27 juni 1908 fastsatte fiskeriregler for Ringebu herred, Kristians amt, herefter skal lyde saaledes:

Fra disse regler undtages Laugen elv, Losna vand samt kunstig anlagte dammer og vand til opdræt av fisk.

---

*) Bekjendtgj. 20 mai i lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de stadfæstede nye vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 24 mai 1905 fastsatte fiskefredningsbestemmelser for det tidligere Sandsvær herred paany gjøres gjældende for Ytre Sandsvær herred, Buskeruds amt, indtil utgangen av aaret 1920. 16 mai.

Overtrædelse av bestemmelserne er belagt med straf.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Kokkehaugens bygningsrepræsentantskap i møte den 25 februar 1913 fattede beslutning om fritagelse for at opsætte de i nævnte lovs § 29,2 omhandlede selvvirkende brandsignalmidler i Kokkehaugens brand- og bygningskommune. 16 mai.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Hurums herredsstyre i møte den 4 april 1913 fattede beslutning om fritagelse for at opsætte de i nævnte lovs § 29,2 omhandlede selvvirkende brandsignalmidler i ladestedet Holmsbu. 16 mai.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Østre Halsens bygningsrepræsentantskap i møte den 4 mars 1913 fattede beslutning angaaende fritagelse for at opsætte de i nævnte lovs § 29,2 omhandlede selvvirkende brandsignalmidler i Østre Halsens brand- og bygningskommune. 16 mai.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1, 9, 23, 67 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Rørviks bygningsrepræsentantskap i møte senest den 28 februar 1913 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Rørviks brand- og bygningskommune angaar. 16 mai.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 15 april 1913 om bevilgning for budgetterminen 1 juli 16 mai.

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

**) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor tillægsbestemmelserne er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, kap. 2. Indst. S. XXI. St.tid. s. 606—644.

Der bevilgedes bl. a. gage til et ekstraordinært professorat i keltiske sprog.

16 mai. 1913 til 30 juni 1914 til Universitetet og andre videnskabelige statsinstitutioner samt Tøienfondet tages tilfølge.

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved

1. Stortingets beslutning[1]) av 12 april 1913 om havnevæsenets budget for terminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914 tages tilfølge.
2. — — — —

16 mai. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets under 3 mai 1913 fattede beslutning[2]) angaaende nyt lønsregulativ for post-

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX A, indtægtsbudget kap. 2, utgiftsbudget kap. 4 og St.prp. nr. 53 (1913). Indst. S. VIII. St.tid. 520—553.

Der besluttedes bl. a., at de kvindelige assistenter i havnedirektørens kontor blir at avlønne efter det i 1912 vedtagne regulativ for assistenter av anden klasse i regjeringens kontorer.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX B, kap. 1. Dok. nr. 17. Indst. S. V B. St.tid. s. 881—902.

Beslutningen er saalydende:

I.

Som lønsregulativ for visse tjenestemænd inden postetaten fastsættes:

a) For postekspeditører kr. 1 500,00 med 4 alderstillæg à kr. 250,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste samt et femte alderstillæg à kr. 300,00 efter 15 aars tjeneste; tjenestetid som postmester, bestyrer, underbestyrer og postfuldmægtig samt som sekretær eller assistent i Poststyrelsen og tjenestetid av over 8 aar som postassistent medregnes til alderstillæggenes optjening.

b) For postfuldmægtiger av 1ste klasse kr. 3 200,00 og av anden klasse kr. 2 600,00 med 4 alderstillæg à kr. 200,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste; tjenestetid av over 8 aar som postekspeditør samt al tjeneste som postmester, sekretær og assistent i Poststyrelsen medregnes til alderstillæggenes optjening.

c) For postmestre, der ikke er embedsmænd, 1ste klasse kr. 3 000,00, 2den klasse kr. 2 500,00 og 3dje klasse kr. 2 000,00 med 4 alderstillæg à kr. 200,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste. I klasse I og II medregnes til alderstillæggenes optjening ekspeditørtjeneste over 8 aar; i klasse III al ekspeditørtjeneste og i alle 3 klasser al tjenestetid som postmester, postfuldmægtig, sekretær og assistent i Poststyrelsen.

I 1ste klasse opføres de nuværende postmesterstillinger paa kr. 3 000,00, i 2den klasse de nuværende paa kr. 2 500,00 og i 3dje klasse de nuværende paa kr. 2 000,00 og paa kr. 1 500,00. De nuværende postmesterembeder paa kr. 3 500,00 skal ved indtrædende ledighet gaa over til bestillinger av 1ste lønsklasse. De nuværende indehavere av saadanne embeder skal ha adgang til at optjene alderstillæg som ovenfor for postmesterbestillingsmænd bestemt efter en beregnet grundløn av kr. 3 000,00.

d) For kassereren ved Kristiania postkontor kr. 4 500,00.

e) Overgangen fra de gamle til de nye regulativer foregaar, efterhaanden som de dertil fornødne midler bevilges. For kom-

mestre, postekspeditører og postfuldmægtiger tages tilfølge. 16 mai.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1 bestemmes, at lensmanden i Eidsberg indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Mysens brand- og bygningskommune. 16 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Jodda Gaustad ved gavebrev av 4 juni 1910 oprettede »Ole Ellingsen Gaustad og Hustru Joddas legat« til fordel for værdige trængende i Byneset samt paa de under 18 februar 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 16 mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem i anledning av en indsendt opgave over optjent lærerløn fra en by for 2det halvaar 1912: 19 mai.

Av sakens dokumenter fremgaar, at 4 lærerinder, som i 1912 var blit forflyttet fra den omhandlede by til en anden by, i dagene fra 1 til 15 august har oppebaaret løn i begge byer. Saavidt man kan forstaa, er der for dette tidsrum ogsaa utbetalt statsbidrag til disse lærerinders avlønning i begge byer. Da departementet anser lærerinderne uberettiget til at oppebære løn for samme tidsrum paa 2 forskjellige steder, finder man heller ikke at kunne medvirke til, at der utbetales statsbidrag av mer end den løn, som er oppebaaret paa det ene sted.

Departementet henstiller derfor til skolestyret i den by, hvor lærerinderne nu er ansat, at tilbakeholde av deres løn et

---

mende termin forholdes overensstemmende med forutsætningen i Arbeidsdepartementets foredrag derom, bl. a. saaledes at lønstigningen i budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 ikke for nogen tjenestemand skal overstige kr. 150,00.

f) For de ekspeditører av nuværende 1ste og 2den lønsklasse, der ved det nye regulativ til sine tider vil komme paa mindre løn end efter nugjældende regulativ, blir lønnen da at sætte til det beløp, som efter det nye regulativ ligger nærmest over deres løn efter det nugjældende regulativ.

g) De tjenestemænd, der omhandles i dette regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmagterne maatte bestemme.

II.

For tjenestetid under konstitution gjøres reglerne av 1894 for telegrafetaten gjældende ogsaa for postpersonalet med hensyn til optjening av alderstillæg.

III.

Indskud til Postvæsenets Hjælpekasse blir fra 1 juli 1913 ogsaa at opkræve av nye alderstillæg.

19 mai. beløp, som svarer til statsbidraget av deres avlønning for disse 15 dage, og opføre dette beløp til fradrag i det statsbidrag til folkeskolelærernes avlønning, som tilkommer vedkommende bykommune for 1ste halvaar 1913.

19 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Bergens stift, hvori uttales, at det, for at undgaa ethvert misbruk, bør kræves, at salg av lodder i lotterier i ethvert tilfælde stanser, naar trækningen begynder. Departementet henstiller derfor til vedkommende politikammer ved eventuelle lotteritilladelser at opstille som betingelse, at der maa sørges for, at ethvert lodsalg, uten- og indenbys, ogsaa de som sker ved agenter eller kommissionærer, ophører fra det øieblik, trækningen begynder, hvorhos politiet anmodes om at paase, at betingelsen overholdes.

21 mai. **Regler***) for behandling av de med T eller S brændemerkede dyr. (Utfærdiget av Landbruksdepartementet den 21 mai 1913).

I henhold til punkt II §§ 8 og 12 i kgl. plakat av 16 juli 1907 (jfr. kgl. plakater av 28 april, 18 oktober, 10 november og 1 december 1911 samt 9 og 22 februar, 30 mars, 21 juni og 11 oktober 1912) har Landbruksdepartementet fastsat følgende regler for behandling av de med T eller S brændemerkede dyr:

I. Ved Fredrikshalds karantænefjøs.

§ 1. De fra Sverige indførte dyr, som ved Fredrikshalds karantænefjøs i henhold til indførselsplakatens bestemmelser brændemerkes i huden med T eller S, skal inden 4 døgn efter indførselen slagtes i Fredrikshald. Dog kan dyr, indført til Fredrikshald, føres direkte med jernbanen fra karantænefjøset i Fredrikshald til umiddelbar slagtning i Kristiania, naar de ved den paa karantænefjøset i Fredrikshald foretagne undersøkelse findes fri for tegn paa ondartet smitsom sygdom.

§ 2. De med T eller S brændemerkede dyr skal uopholdelig indsættes i en egen dertil bestemt avsondret avdeling ved karantænefjøset, hvor de skal henstaa, indtil de føres direkte fra dette til slagteriet eller til forsendelse med jernbanen til Kristiania.

§ 3. Karantænefjøsets bestyrer har at forvisse sig om, at dyrene er slagtet i ret tid og har at notere i fjøsets protokol, naar slagtningen har fundet sted.

§ 4. Er et ved karantænefjøset med T eller S brændemerket dyr inden den fastsatte frist ikke avhentet til slagt-

*) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

ning, er karantænefjøsets bestyrer berettiget til for eierens reg- 21 mai.
ning at la dyret slagte i overensstemmelse med disse regler, likesom han ogsaa er berettiget til for eierens regning at la slagtet sælge og av det derved indkomne beløp søke dækket — foruten slagtningsomkostningene — ogsaa de importøren eller eieren paahvilende forpligtelser i anledning av dyrets undersøkelse og ophold m. v. paa karantænefjøset.

§ 5. Slagtningen av de ved karantænefjøset med T eller S brændemerkede dyr skal foreløbig foregaa i det av Fredrikshalds kommune provisoriske indredede slagteri ved karantænefjøset, indtil et kommunalt slagtehus er opført og godkjendt, fra hvilken tid slagtningen skal foregaa i dette.

II. Ved Kristiania karantænefjøs.

§ 1. De fra Sverige indførte dyr, som ved Kristiania karantænefjøs i henhold til indførselsplakatens bestemmelser brændemerkes i huden med T eller S, skal inden 4 døgn slagtes i Kristiania.

§ 2. De med T eller S brændemerkede dyr skal uopholdelig indsættes i en egen dertil bestemt avsondret avdeling ved karantænefjøset, hvor de skal henstaa, indtil de føres direkte fra dette til slagteriet. Dog kan dyr, som er indført over Fredrikshald, og som har henstaat paa karantænefjøset der, føres direkte til slagteriet.

§ 3. Karantænefjøsets bestyrer har at forvisse sig om, at dyrene er slagtet i ret tid og har at notere i fjøsets protokol, naar slagtningen har fundet sted.

§ 4. Er et ved karantænefjøset med T eller S brændemerket dyr inden den fastsatte frist ikke avhentet til slagtning, er karantænefjøsets bestyrer berettiget til for eierens regning at la dyret slagte i overensstemmelse med disse regler, likesom han ogsaa er berettiget til for eierens regning at la slagtet sælge og av det derved indkomne beløp søke dækket — foruten slagtningsomkostningene — ogsaa de importøren eller eieren paahvilende forpligtelser i anledning av dyrets undersøkelse og ophold m. v. paa karantænefjøset.

§ 5. Slagtningen av de ved karantænefjøset med T eller S brændemerkede dyr skal foregaa i Kristiania kommunale slagtehus.

III. Ved Trondhjems karantænefjøs.

§ 1. De fra Sverige indførte dyr, som ved Trondhjems karantænefjøs i henhold til indførselsplakatens bestemmelser brændemerkes i huden med S, skal inden 4 døgn slagtes i Trondhjem.

21 mai. § 2. Dyrene skal ikke utleveres eieren, førend han skriftlig har avgit erklæring om, at han forpligter sig til at paase vedkommende dyr uopholdelig slagtet paa det sted, § 5 bestemmer; eieren har selv at skaffe sig underretning om, naar slagtningen kan foregaa og utleveringen saaledes finde sted.

§ 3. Karantænefjøsets bestyrer har at forvisse sig om, at dyrene er slagtet i ret tid. Han har at notere i fjøsets protokol, naar og hvor slagtningen har fundet sted og skal underrette politikammeret om, hvor slagtningen skal foregaa.

§ 4. Er et ved karantænefjøset med S brændemerket dyr inden den fastsatte frist ikke avhentet til slagtning, er karantænefjøsets bestyrer berettiget til for eierens regning at la dyret slagte i overensstemmelse med disse regler, likesom han ogsaa er berettiget til for eierens regning at la slagtet sælge og av det derved indkomne beløp søke dækket — foruten slagtningsomkostningene — ogsaa de importøren eller eieren paahvilende forpligtelser i anledning av dyrets undersøkelse og ophold m. v. paa karantænefjøset.

§ 5. Den i disse regler omhandlede slagtning skal indtil videre foregaa hos en av følgende slagtere i Trondhjem:

1. Fr. Bohne, Nordre gate 14,
2. Elias Aas, Munkegaten 52,
3. Martin Lie, Nedre-Baklandet 50, som herfor skal være berettiget til av vedkommende dyrs eier at oppebære en avgift av kr. 4,00 pr. dyr.

21 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsberg, hvori uttales, at kapitalværdien av stedsevarende grundleie og faste grundavgifter antages efter skattelovene av 28 august 1911 at maatte bli at beskatte som formue paa rettighetshaverens haand. Saavel formue i som indtægt av saadanne ydelser maa beskattes i det distrikt, hvor vedkommende faste eiendom, som er paaheftet disse ydelser, er beliggende, jfr. byskattelovens § 13, landskattelovens § 18, sidste led.

21 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, foranlediget ved en forespørsel fra en ligningsnævnd om, hvorvidt den, uten at der foreligger klage, med hjemmel av bestemmelsen i landskattelovens § 95, andet led, kan rette vitterlige feil med hensyn til skatyderes klasseansættelse.

Departementet uttaler, at feil i klasseansættelsen vistnok ikke er uttrykkelig medtat blandt de omstændigheter, som ligningsnævnd (ligningsraad) og overligningsnævnd i henhold til den nævnte lovbestemmelse kan rette paa egen haand under klagebehandlingen. Da imidlertid en beregnings- eller skriv-

feil med hensyn til klassen medfører feil i skattebeløpet, antar departementet, at forutsætningen for den nævnte lovbestemmelse maa være, at der ogsaa er adgang til at rette vitterlige feil i klasseansættelsen, dog under iagttagelse av forskriften i paragraffens sidste led. Har saaledes skattepligtige selskaper og indretninger samt skattepligtige utlændinger i strid med bestemmelsen i landskattelovens § 78, sidste led, faat klassefradrag, maa feilen kunne rettes. Likeledes maa det samme kunne ske, naar en indenlandsk skatyder efter antallet av de personer, som han er opført i ligningsforretningen som tilkommende klassefradrag for, er henført til urigtig klasse. 21 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Anders Salvesen Frigstad ved gavebrev av 8 mars 1913 oprettede »Anders Frigstad og Hustru Sørine Frigstads Legat« til fordel for trængende inden Finslands sogn samt paa de under 4 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 22 mai.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori departementet bl. a. uttaler, at landsformandskapslovens § 38 antages at være saaledes at forstaa, at der ved fornyet behandling av en sak kan fremsættes og behandles saavel ændrings- og tillægsforslag som helt nye forslag, naar disse angaar samme sak. Den »beslutning i saken«, som fattes ved anden gangs behandling, blir endelig uten hensyn til, om den stemmer med eller avviker fra den ved første gangs behandling fattede, forsaavidt ikke et tilstrækkelig sterkt mindretal forlanger beslutningen undergit regjeringens approbation; jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 28 januar 1892. 22 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori uttales, at departementet antar, at utrederes hesteholdsgodtgjørelse, saavel den faste godtgjørelse som godtgjørelsen for den tid, hestene er inde til tjeneste, maa bli at medta som en indtægt for vedkommende utreder, mens paa den anden side omkostningene ved hesteholdet samtidig maa komme til fradrag i utrederens bruttoindtægt. 22 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori uttales, at bestemmelsen i landskattelovens § 36, fjerde led, om, at naar jordbruks- eller skogeiendom tilhører aktieselskap, kan gjæld for kommuneskattens vedkommende kun fordres fradraget med høist et beløp motsvarende en fjerdedel av eiendomsværdien, antages 22 mai.

22 mai. ikke at kunne anvendes, hvor et aktieselskap eier en uthugstret i vedkommende kommune. Den nævnte lovbestemmelses ordlyd antages at maatte medføre, at bestemmelsen, forsaavidt skog angaar, kun omfatter eiendomsskog.

23 mai. Nr. 1. **Lov***)[1]) om forandring av § 21 i lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895.

§ 21, 1ste led, i lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895 skal herefter lyde saaledes:

Saasnart en gift mand utnævnes til embedsmand, eller saasnart en embedsmand indtræder i egteskap, indtræder forpligtelse for ham til overensstemmende med de i nærværende lovs 1ste kapitel indeholdte bestemmelser at sikre sin hustru enkepension, der skal utgjøre en femtedel av hans embedsindtægter, forsaavidt der ikke av Kongen med Stortingets samtykke er fastsat for vedkommende embede, at enkepensionen skal utgjøre et bestemt beløp. Enkepensionen maa ikke i noget tilfælde overstige kr. 1000,00 aarlig.

23 mai. Nr. 2. **Lov***)[2]) om tønder for saltet sild, brisling og agnskjæl.

§ 1. Tønder, som brukes ved falbyden, salg eller utførsel av saltet sild, saltet brisling eller saltet agnskjæl, skal opfylde de fordringer, som er fastsat i denne lov.

§ 2. Tønden skal holde mindst 114, halvtønden mindst 57, kvarttønden mindst $28^1/_2$ og ottendedels-tønden mindst $14^1/_4$ liter.

§ 3. Tønderne skal være tætte og forarbeidet av god og veltørret stav. De maa ikke være kulbrændt, og der maa ikke være brukt vandtrukket stav. Olderstav kan brukes til kvarttønder og ottendedels-tønder, men ikke til tønder og halvtønder.

§ 4. Tønderne maa ikke være baandet med bjerk, rogn, older eller vidje.

§ 5. Staven og bundstykkerne skal i tønden være henholdsvis mindst 16 og 19 millimeter tykke, og i halvtønden 13 og 16 millimeter, alt for staven i forarbeidet stand.

Bundstykkernes antal i tønden og halvtønden maa ikke være over 4, og de skal være sammensat med jernplugger av mindst 45 millimeters længde. Kantstykkerne skal i tønden være mindst 10 centimeter og i halvtønden mindst 7 centimeter brede.

---

*) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St.besl. 6 mai. Se Ot.prp. nr. 18. Indst. O. nr. 32. St.tid., forh. i Ot. s. 70; i Lt. s. 19.

[2]) St.besl. 14 mai. Se Ot. prp. nr. 8. Indst. O. nr. 36. St.tid., forh. i Ot. s. 97—102; i Lt. s. 33.

§ 6. Stavens bredde skal i tønden ikke være over 10 og i halvtønden ikke over 7 centimeter. Stavens længde skal i tønden være 76 og i halvtønden 60 centimeter. Bundens tvermaal skal i tønden være 44 og i halvtønden $35^1/_2$ centimeter — alt i forarbeidet stand. 23 mai. Nr. 2.

§ 7.

A. Tønden skal være forsynt med mindst enten:
   a. 8 gode træbaand, nemlig 4 lagbaand og 4 bukbaand for opslagsenden, samt fuldbaanding for underenden, eller
   b. 1 jernbaand, mindst 1,60 millimeter tykt og mindst 40 millimeter bredt, og 4 gode bukbaand av træ for opslagsenden, samt fuldbaanding for underenden, eller
   c. 2 jernbaand, av tykkelse og bredde som under b, ett for hver ende, og desuten mindst 8 gode bukbaand av træ, hvorav 4 paa hver side, samt fuldbaanding for underenden, eller
   d. 2 jernbaand, mindst 1,80 millimeter tykke og 50 millimeter brede, ett for hver ende, og desuten mindst 8 gode bukbaand av træ, hvorav 4 paa hver side, eller
   e. 2 jernbaand, av tykkelse og bredde som under b, ett for hver ende, og 2 halsbaand og 2 bukbaand av jern, mindst 1,40 millimeter tykke og mindst 35 millimeter brede.

   Fuldbaandingen skal dække mindst 24 centimeter. Hvor træbaand forøvrig brukes, skal de i et antal av mindst 4, godt sammendrevet, dække mindst 9 centimeter i bredde.

B. Halvtønden skal være forsynt med mindst enten:
   a. 12 gode træbaand, nemlig 3 lagbaand for hver ende og 3 bukbaand paa hver side, eller
   b. 1 jernbaand, mindst 1,20 millimeter tykt og mindst 35 millimeter bredt, for opslagsenden, og mindst 9 gode træbaand, nemlig 3 lagbaand for underenden og 3 bukbaand paa hver side, eller
   c. 2 jernbaand, av tykkelse og bredde som under b, ett for hver ende, og desuten mindst 6 gode bukbaand av træ, hvorav 3 paa hver side, eller
   d. 2 jernbaand, av tykkelse og bredde som under b, ett for hver ende, og 2 halsbaand og 2 bukbaand av jern, mindst 1,20 millimeter tykke og mindst 30 millimeter brede.

C. Kvarttønden skal være forsynt med mindst enten:
   a. 12 gode træbaand, nemlig 3 lagbaand for hver ende og 3 bukbaand paa hver side, eller
   b. 1 jernbaand, mindst 0,90 millimeter tykt og mindst 22 millimeter bredt, for opslagsenden, og desuten mindst 9 gode træbaand, eller

23 mai. Nr. 2.

c. 2 jernbaand, av tykkelse og bredde som under b, ett for hver ende, og desuten 6 gode træbaand, eller

d. 2 jernbaand, ett for hver ende, og 2 bukbaand av jern, av tykkelse og bredde som under b.

Samtlige jernbaand, som er nævnt i denne paragraf, skal være klinket med mindst 2 nagler.

§ 8. Vrakerne, forsaavidt saadanne av det offentlige er ansat, saavelsom toldvæsenets og politiets betjenter eller embedsmænd, skal paase, at de tønder, som brukes til saltet sild og brisling eller saltet agnskjæl, som falbydes, sælges eller eksporteres, er i overensstemmelse med denne lovs forskrifter.

§ 9. Brukes tønder, der ikke opfylder de fordringer, som er opstillet i denne lov, straffes sælgeren eller eksportøren med bøter, forsaavidt ikke strengere straf efter den almindelige straffelov kommer til anvendelse, hvorhos tønderne kan inddrages.

§ 10. Denne lov træder i kraft for fjerdinger og ottinger den 1 januar 1915 og for tønder og halvtønder den 1 juli 1916. Fra det sidstnævnte tidspunkt ophæves lov om sildetønder av 26 mai 1900 med tillægslov av 13 juli 1905. Tønder, som er forarbeidet efter bestemmelserne i § 7, kan dog benyttes ogsaa før nærværende lovs ikrafttræden.

23 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Sulens herred i Nordre Bergenhus amt under 26 november 1912 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl:

Naar en tæringssyk, der gaar ind under loven av $^{8}/_{5}$ 1900, forandrer bopæl, skal anmeldelse herom ske til helseraadets ordfører.

Anmeldelsespligten paahviler den syke selv og den, hos hvem han har bodd.

23 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil videre skal gjælde regler angaaende fiskeriet inden Norderhovs herred, Buskeruds amt.

23 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 forbydes for

---

*) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

**) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor reglerne er indtat.

et tidsrum av 5 aar at benytte oter i fiskevandene i sæterdalen »Dalsiden« i Lesje herred, Kristians amt. 23 mai.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at det indtil videre, dog ikke for et længere tidsrum end 5 — fem — aar fra 1 januar 1913 at regne, skal være forbudt paa den mellem øvre ende av Langesjø og Hellefos liggende strækning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eker herreder, Buskeruds amt, at fiske sik i tiden fra og med 21 november til og med 10 november. 23 mai.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 følgende fiskeriregler gjøres gjældende for et tidsrum av 5 aar for de i Nes vestre sameie eller den saakaldte Nordmark i Nes herred, Buskeruds amt, beliggende vand, tjern, elver og bækker: 23 mai.

1. Alt fiske skal være forbudt i tiden fra 15 september til 30 november, begge dage medregnet.
2. Bruken av bundne redskaper med mindre maskestørrelse end 30 mm. mellem knuterne, maalt i vaat tilstand, skal være forbudt.
3. Bruken av not eller vad er forbudt.
4. Overtrædelse av bestemmelserne er belagt med straf.

Kongelig resolution**), hvorved de av stiftamtmanden i Bergen under 12 mars 1913 foreslaaede bestemmelser angaaende kjørehastighet m. v. for Bergens elektriske sporvei approberes som gjældende indtil videre. 23 mai.

Kongelig resolution, hvorved stadfæstelse meddeles paa vedtægtene for det av skolebestyrer J. K. Berle den 31 august 1912 oprettede »Berlés Lærerindepensionsfond«. 23 mai.

Kongelig resolution, hvorved den av Stortinget under 3 mai 1913 fattede beslutning[1]) om omregulering av lønnin- 23 mai.

---

*) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

**) Bekjendtgj. 26 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor bestemmelmelserne er indtat.

[1]) Se St prp. nr. 1, hovedp. VI, kap. 10, tit. 3. Indst. S. nr. 135. St.tid. s. 923—926.

Beslutningen er saalydende:

23 mai. ger for endel funktionærer ved Rikshospitalet tages tilfølge.

23 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 17 april 1913 vedtagne forandring i § 26 i de ved den Norske Regjerings resolution av 23 december 1912 approberte vedtægter for Akershus gjensidige Brandassuranseforening for Bygninger, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 sg 4 august 1845 hjemlede forrettigheter saavelsom av den foreningen i henhold til lov av 17 juni 1869 tilstaaede fortrinsret i de forsikrede bygninger for ordinær og ekstraordinær brandkontingent.

23 mai. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 15 mai 1913 om bevilgninger under statsbudgettets hovedpost III kap. 1—3, lønninger og kontorutgifter m. v. ved Regjeringens kontorer for budgetterminen 1913—14, tages tilfølge.

23 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 14 november 1912 vedtagne nye plan for Kvinnherreds gjensidige Brandforsikringsforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Stortinget samtykker i, at lønnen for nedenfor nævnte funktionærer ved Rikshospitalet fra 1 juli 1913 utredes efter følgende regulativ:

Reservelæger:		
av 1ste klasse fri familiebolig, lys og brænde og	kr.	1 500.00
av 2den klasse	»	1 800,00
uten emolumenter.		
Assistentlæger fri bolig, lys, brænde og kost (eller kostgodtgjørelse kr. 240,00 pr. aar) og	»	1 200,00
Assistentlæger ved poliklinikkerne	»	1 800,00
uten emolumenter.		
Kandidater fri bolig, lys, brænde og kost (eller kostgodtgjørelse kr. 240,00 pr. aar) og	»	900,00
Oldfruen fri bolig, lys, brænde og kost og	»	500,00
med 3 alderstillæg à kr. 25,00 efter 3, 6 og 9 aars tjeneste.		
Undervaktmester ved det patologisk-anatomiske institut	»	1 200,00
med 4 alderstillæg à kr. 100,00 efter 3, 6, 9 og 12 aars tjeneste.		

[1]) Se St.prp. nr. 1, utgiftsbudgettets hovedp. III, kap. 1, tit. 1—4; kap. 2, tit. 1—4 og 6—7 og kap. 3. St.prp. nr. 66. St. med. nr. 8. Dok. nr. 16. Indst. S. XXXIV. St.tid. s. 1148—1167, 1168—1201, 1202—1230 og 1230—1240 (angaaende oprettelse av særskilt Undervisningsdepartement).

Der besluttedes oprettet en socialavdeling under Handelsdepartementet (St.tid. 1148—1227). Videre besluttedes bl. a.:

Skrivelse fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, hvori uttales, at naar et skibsaktieselskap eier fast eiendom, som det efter byskattelovens § 13, landskattelovens § 18 (jfr. byskattelovens § 15, landskattelovens § 20, begges sidste led) skal skatlægges for i stedskommunen, antages gjældsfradraget ikke at kunne ansættes til størrelsen av den eiendommen paahvilende pantegjæld. Gjældsfradraget maa efter den almindelige regel, som er opstillet i byskattelovens § 30, landskattelovens § 36, tredje led, bli at fordele efter eiendommens bruttoformue og selskapets øvrige aktiva, uanset at de sidste efter byskattelovens § 15, landskattelovens § 20, tredje led, beskattes paa aktionærernes haand. 23 mai.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, til den Norske Arbeiderbruk- og Boligbank, hvori uttales, at departementet ikke kan være enig i, at forsendelse av de av banken bevilgede laan direkte til en laantagers leverandører kan ske portofrit i posten, idet portoen i et saadant tilfælde, hvor et beløp sendes for en privat laantager til dennes kreditorer, maa bli at bære av vedkommende laantager, ikke av det offentlige. 24 mai.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til bestyreren av Kristiania sjømandsskole, hvori uttales, at der ikke antages at være noget til hinder for, at kvinder gives adgang til at underkaste sig de i navigationsloven av 7 april 1906 omhandlede eksamener. Likeledes antages kvinder at kunne faa styrmands- og skibsførercertifikat, naar de opfylder de herfor fastsatte betingelser. 24 mai.

I lønningsregulativet av 25 mars 1899 og for medicinaldirektoratets vedkommende av 26 april 1912 blir løn og alderstillæg for de i ñævnte direktorat ansatte at beregne saaledes:

Kontorchef med 5 timers kontortid, begyndergage kr. 3 500,00, efter 5 aars tjeneste kr. 4 000,00.

Kontorchef med 6 timers kontortid (i den farmaceutiske avdeling), gage kr. 4 000,00.

Teknisk konsulent med 5 timers kontortid, begyndergage kr. 2 800.00, efter 5 aars tjeneste kr. 3 200.00.

Sekretærer med 5 timers kontortid (læger), begyndergage kr. 1 500,00, efter 3 aars tjeneste kr. 1 800,00, efter 6 aars tjeneste kr. 2 100,00, efter 9 aars tjeneste kr. 2 400,00 med tillæg av kr. 200,00 aarlig for den læge, som leder arbeidet inden den statistiske avdeling.

Sekretærer med 6 timers kontortid (farmaceuter), begyndergage kr. 1 800,00, efter 3 aars tjeneste kr. 2 100,00, efter 6 aars tjeneste kr. 2 400,00, efter 9 aars tjeneste kr. 2 700,00.

Assistent med 5 timers kontortid, begyndergage kr. 1 000,00, efter 3 aars tjeneste kr. 1 200,00, efter 6 aars tjeneste kr. 1 400,00, efter 9 aars tjeneste kr. 1 600,00.

26 mai. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori departementet uttaler, at det er enig med vedkommende lensmand i, at der — naar en ansøker om handelsbrev er ukjendt for den myndighet, som skal utstede handelsbrevet — bør kræves bevidnelse fra myndighetene paa vedkommendes hjemsted for, at der ikke foreligger nogen utelukkelsesgrund efter handelslovens § 4.

27 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av skibsfører Conrad Martinius Hansen ved testamente av 29 mai 1894 med tillæg av 5 september 1901 oprettede »Conrad M. Hansens Skipperlegat for Lillesand og Vestre Moland« til bedste for trængende skippere eller deres enker samt paa de under 9 mai 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

27 mai. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en distriktslæge, hvori uttales, at naar verge, formynder eler forpleier for en sindssyk, som helt forpleies for egne midler, rekvirerer lægehjælp til den sindssyke, saa blir de dermed forbundne utgifter det offentlige uvedkommende.

27 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, der hadde anmodet om departementets uttalelse angaaende spørsmaalet om, i hvilken utstrækning aktieselskapet Matrefaldene kunde gjøre fordring paa gjældsfradrag i Masfjordens herred. Det var oplyst, at Masfjordens ligningsnævnd hævdet, at selskapet i henhold til landskattelovens § 36, fjerde led, kun kunde kræve fradraget gjæld med en fjerdepart av selskapets værdier i Masfjorden, herunder iberegnet værdien av vasdrags- og reguleringsrettigheter, mens selskapet gjorde gjældende, at saadant fradrag kun kunde omfatte den del av selskapets værdier, som stak i egentlig jordbruk.

Departementet uttaler, at spørsmaalet hører under domstolenes avgjørelse. For sin del er departementet tilbøielig til at anta, at ved uttrykket »jordbrukseiendom« i landskattelovens § 36, fjerde led, alene maa forstaaes eiendom, der er skikket til at drives som jordbruk, og at der herunder ikke indgaar al eiendom, som har været gjenstand for jordmatrikulering.

28 mai. **Telegram** fra Justisdepartementet til medlem av et bystyre, hvori uttales, at bystyremedlemmer, som tillike er medlemmer av øl- og vinsamlagets direktion, efter departementets mening bør ansees ugilde ved bystyrets behandling av spørsmaalet om fornyet bevilling for samlaget.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt: 29 mai.

En sorenskriver hadde forespurt, om der ved utfærdigelse av akter i civile saker antoges at være noget til hinder for, at tidligere leverte utskrifter av noget vedrørende samme sak (f. eks. en vidneførsel) indheftedes i akten. Derhos spurte sorenskriveren, om ikke indheftning ogsaa kunde anvendes med hensyn til andre i saken fremlagte utskrifter av offentlige protokoller, f. eks. utskrifter av vidneførsler og domme i andre saker.

Departementet uttaler, at der, naar rekvirenten av en akt begjærer det, ikke antages at være noget til hinder for i akten at indhefte en tidligere levert utskrift av noget vedrørende samme sak, f. eks. en vidneførsel. Forutsætningen maa dog være, at ikke utskriftens utseende gjør indheftningen betænkelig, og at utskriften kan indheftes paa sin rette plads i akten, saaledes at denne i sin helhet kan læses fortløpende, jfr. hvad der i departementets rundskrivelse av 20 december sidstleden er uttalt angaaende indlægs indheftning i akter.

Hvad angaar de øvrige i forestillingen nævnte utskrifter av offentlige protokoller, antar departementet, at det heller ikke kan være nødvendig at avskrive disse i akten.

Kongelig resolution*), hvorved tages tilfølge Stortingets beslutning[1]) av 16 mai 1913, hvorved samtykkes i, at præmiesatserne for forsikring i henhold til lov av 18 august 1911 om ulykkesforsikring for sjømænd i medhold av lovens § 10 indtil videre fastsættes til 20‰ av de forsikredes arbeidsfortjeneste, beregnet efter lovens § 11, og kr. 0,22 pr. brutto registerton. 30 mai.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 30 mai.

Kongelig resolution av 22 januar 1910, indeholdende dispensation for den havstrækning, som er tillagt Herø og Sande opsynsdistrikter i Romsdals amt, fra paabudet i lov om vaartorskefisket ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 § 25, første punktum, om, at alle fiskeredskaper skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdage — ophæves for den havstrækning, som tillægges Herø opsyns distrikt.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 1, sidste led, bestemmes, at Brønnøysund i Brønnøy herred, Nordlands amt, kan vælges som hjemsted for registreringspligtig skib. 30 mai.

---

*) Bekjendtgj. 31 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se St.prp. nr. 19. Indst. S. nr. 138. St.tid. s. 1266.

30 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Fra 1 juli 1913 at regne skal tredjepresteembedet i Norderhovs prestegjæld under Ringerike og Hallingdals provsti i Kristiania stift nedlægges.

II. Fra samme tid skal Hønefoss kjøpstad og anneks i samme prestegjæld utskilles som eget prestegjæld og betjenes av en sogneprest, der tillægges:
   a. kommunal erstatning for bortfaldte indtægter av kirkelige handlinger, beregnet efter en maalestok paa 50 øre pr. menighetslem;
   b. kommunal erstatning for det høitidsoffer av Hønefoss, som hittil har tilligget Norderhovs sogneprest, beregnet efter den for denne fastsatte maalestok 12 øre pr. menighetslem;
   c. den kommunale erstatning for fast kapellanoffer av Hønefoss, som hittil har tilligget Norderhovs residerende kapellan;
   d. et kommunalt lønsbidrag av Hønefoss by paa kr. 1100,00 aarlig;
   e. en husleiegodtgjørelse av Hønefoss by paa kr. 500,00 aarlig.

III. — — — — —

IV. Den residerende kapellan i Norderhovs prestegjæld tillægges fra samme tid:
   a. et lønsbidrag av sogneprestembedet paa kr. 600,00 aarlig, der utbetales med 1/4 hvert kvartal;
   b. de kommunale erstatninger for bortfaldte indtægter av kirkelige handlinger, som Norderhovs tredjeprest hittil har oppebaaret av Norderhovs og Haug sogn.

V. Den residerende kapellan i Norderhov skal fra samme tid føre særskilt kirkebok for Lunder sogn og likeledes særskilt kirkebok for Veme kapeldistrikt.

VI. — — — — —

VII. — — — — —

30 mai. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Fra 1 juli 1913 at regne skal der i Tinns prestegjæld under Øvre Telemarkens vestfjeldske provsti i Kristiansands stift ansættes en kaldskapellan, som tillægges følgende aarlige indtægter:
   1. kr. 2000,00 som bidrag av Tinns herred og Dal sogn;
   2. kr. 700,00 som bidrag av Oplysningsvæsenets fond og
   3. kr. 100,00 som tilskud av Prestegaardsfondet i henhold til lov om salg av det overflødige av embedsgaarder av 19 juni 1882 § 14, sidste punktum.

   Hertil kommer en skyssgodtgjørelse av Tinns herred, stor kr. 200,00 aarlig.

II. Kaldskapellanen ansættes med forpligtelse til: 30 mai.
a. at ta bolig paa Saaheim (Rjukan);
b. at føre kirkebøkerne for Dal og Mæls annekser;
c. at utføre konfirmantforberedelsen og konfirmationen for disse sogn;
d. at holde gudstjeneste hver søn- og helligdag;
e. at delta i betjeningen av en kirke til i prestegjældet.

III. — — — — —

IV. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 30 mai.

I. At et efter fremlagt tegning opført kapel ved Holmenkollen i Vestre Aker prestegjæld under Asker provsti i Kristiania stift tillates indviet til gudstjenstlig bruk.

II. At der tillægges dette kapel, som blir at benævne Holmenkollens kapel, 12 gudstjenester aarlig efter Kristiania biskops nærmere bestemmelse.

Kongelig resolution, hvorved der foretages følgende forandringer i reglement for teologisk embedseksamen av 15 mars 1912: 30 mai.

§ 1 utgaar.

I § 3 (2) erstattes »eksamensdeputationen« med »fakultetet« (2 steder).

I § 4 (3) utgaar 2den passus:

Ved den skriftlige prøve gives opgaverne av det samlede Teologiske Fakultet og eksamensdeputationens medlemmer utenfor Universitetet.

I § 6 (5), sidste passus, ombyttes »eksamensdeputationens formand« med »det Teologiske Fakultets dekanus« og i § 8 (7), sidste passus, med »fakultetet«.

I § 10 (9) utgaar første passus:

Vidnesbyrd om bestaat eksamen utstedes av det Teologiske Fakultet.

Kongelig resolution, hvorved de av Stortinget den 2 april, 5 mai og 7 mai 1913 fattede beslutninger[1]) angaaende Justisdepartementets civile budget for terminen 1 juli 1913—30 juni 1914 (indtægtsbudgettets hovedpost VI, kap. 1 og utgiftsbudgettets hovedpost VI, kap. 1—8) samt angaaende efterbevilgning for budgetterminen 1 juli 1912—30 juni 1913 30 mai.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI, kap. 1—8. St.prp. nr. 140. Indst. S. XXII A med 2 tillæg. St.tid. 1015—1035.
Der besluttedes bl. a. oprettet 3 nye faste ekstraordinære høiesteretsassessorembeder.

30 mai. under utgiftsbugettets hovedpost VI, kap. 3, tit. 2, tages tilfølge, hvorhos i henhold hertil likeledes bestemmes:

1. At de ved kongelig resolution av 17 mars 1900 for protokolsekretærerne i Høiesteret regulerte to alderstilllæg à kr. 400,00 fra 1 juli 1913 blir at tilstaa efter 3 og 6 aars tjeneste.
2. At der fra 1 september 1913 oprettes et embede som fast formand i Kristiania vergeraad med en aarlig gage av statskassen kr. 5000,00.
3. At der fra samme tid inddrages et assessorembede ved Kristiania byret med gage kr. 4200,00.
4. At kontorholdsgodtgjørelsen for sorenskriveren i Tune fra 1 juli 1913 forhøies til kr. 2400,00.
5. At kontorholdsgodtgjørelsen for sorenskriveren i Ringerike fra 1 juli 1913 nedsættes til 2250,00.
6. At kontorholdsgodtgjørelsen for byfogden i Skien fra 1 juli 1913 forhøies til kr. 2600,00.
7. At der fra 1 juli 1913 midlertidig oprettes et nyt, Notoddens, politimesterembede, omfattende kjøpstaden Notodden og herredene Hitterdal, Hjartdal og Saude, med en aarlig gage av statskassen kr. 3400,00 og en kontorholdsgodtgjørelse kr. 2000,00.
8. At det nuværende politifuldmægtigembede paa Notodden under Telemarkens politimesterembede med gage kr. 2400,00 (med alderstillæg) inddrages fra 1 juli 1913.
9) At politimesteren paa Notodden fra 1 juli 1913 overdrages utførelsen av de forretninger, som ved kongelig resolution av 23 december 1912 er tillagt politifuldmægtigen paa Notodden.
10. At der fra 1 juli 1913 midlertidig oprettes et nyt, Rjukans, politimesterembede, omfattende herredene Gransherred, Hovin og Tinn, med en aarlig gage av statskassen kr. 3400,00 og en kontorholdsgodtgjørelse kr. 600,00.
11. At det nuværende politifuldmægtigembede (paa Saaheim) under Telemarkens politimesterembede med gage kr. 2400,00 (med alderstillæg) inddrages fra 1 juli 1913.
12. At gagen for borgermesteren i Stavanger fra 1 juli 1913 forhøies til kr. 5200,00.
13. a. At Nedre Romerike, Nes og Eidsvolds sorenskriverembeder fra 1 januar 1914 omreguleres saaledes, at de kommer til at omfatte følgende tinglag:

    Nedre Romerike sorenskriverembede: tinglagene Enebak, Fet, Skedsmo, Nittedalen og Gjerdrum.

    Nes sorenskriverembede: tinglagene Nes, Urskog, Høland og Sørum.

Eidsvolds sorenskriverembede: tinglagene Eidsvold, Hurdalen, Nannestad og Ullensaker. 30 mai.

b. At kontorholdsgodtgjørelsen for sorenskriveren i Eidsvold sorenskriveri fra 1 januar 1914 forhøies til kr. 2400,00.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 3 og 8 mai 1913 om forandret lønsregulativ for personalet ved sindssykeasylerne og om bevilgning 30 mai.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI, kap. 10, tit. 6—9. Indst. S. nr. 129. St.tid. s. 880—881. St.prp. nr. 1, hovedp. VI, indtægter kap. 3, tit. 4—7 og utgifter kap. 10, tit. 6—15. Indst. S. XXXV. St.tid. 1095—1127.

Der besluttedes bl. a.:

Stortinget samtykker i, at lønnen for nedenfor nævnte læger og funktionærer ved statens sindssykeasyler fra 1 juli 1913 indtil videre utredes efter følgende regulativ:

Reservelæger, fri bolig, lys og brænde og . . . . kr. 2 800,00
Tillæg efter 3, 6 og 9 aar, hver gang kr. 400,00.
(Forpligtelse til indskud i enkekassen og — eventuelt — i en pensionskasse for statens tjenestemænd).
Assistentlæger, fri station og . . . . . » 2 000,00
2den assistentlæger, fri station og . . . . . » 1 000,00
Forvaltere, fri bolig, lys og brænde og . . . . . » 2 400,00
Tillæg efter 3 aar kr. 400,00.
Kasserere . . . . . » 2 200,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
Kontorassistenter, frit ophold og . . . . . » 800,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
Overpleiere, frit ophold og . . . . . » 1 200,00
Tillæg efter 3 aar kr. 300,00.
Overpleiersker, frit ophold og . . . . . » 700,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
Husholdersker, frit ophold og . . . . . » 700,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
Oldfruer, frit ophold og . . . . . » 600,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
Underhusholdersker, frit ophold og . . . . . » 300,00
Tillæg efter 3 aar kr. 100,00.
Portnere, fri bolig, lys og brænde og . . . . . » 900,00
Tillæg efter 3 og 6 aar, hver gang kr. 100,00.
Maskinister, fri bolig, lys og brænde . . . . . » 1 200,00
Tillæg efter 3 og 6 aar, hver gang kr. 200,00.
Gartnere, fri bolig, lys og brænde og . . . . . » 1 100,00
Tillæg efter 3 aar kr. 200,00.
med bibehold av 10 pct. av indtægtene ved salg fra haven til fremmede.
Sykepleiere, frit ophold og . . . . . » 600,00
Tillæg efter 3 og 6 aar, hver gang kr. 100.
Tillæg for avdelingspleiere kr. 100,00.
Husleiebidrag til gifte pleiere med mindst 2 aars tjenestetid kr. 200,00-
Sykepleiersker paa kvindesiden frit ophold og . . » 300,00

30 mai. av indtægter og utgifter vedkommende sindssykevæsenet for budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 tages tilfølge.

30 mai. **Kongelig resolution,** hvorved det av indehaveren av Sandnes apotek hittil drevne filialapotek ved Time jernbanestation i Time herred i Stavanger amt overgaar til selvstændig apotek fra den tid, retten til at drive filialapoteket ophører, og ny apoteker er utnævnt og har overtat driften.

30 mai. **Kongelig resolution,** hvorved der utfærdiges reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Arendalsvasdraget overensstemmende med et fremlagt utkast. Reglementet blir gjældende indtil videre fra den tid, den ved kongelig resolution av 10 september 1912 tillatte regulering iverksættes.

30 mai. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver uttaler, at det ved beskikkelse av akkordkommissær bør haves for øie, at denne nærmest er det offentliges og de almene interessers repræsentant under bobehandlingen, og at saaledes hensynet til vedkommende debitors ønske efter departementets mening ingenlunde bør være avgjørende ved beskikkelsen.

31 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Asker vergeraad, hvori departementet uttaler, at et av et vergeraad i familie anbragt barn antages at maatte forbli under vergeraadets myndighetsomraade, indtil vergeraadet fatter formelig beslutning om familieanbringelsens ophør, eller i tilfælde indtil barnets fyldte 18de aar. Har vergeraadet ikke truffet bestemmelse om, at bortsættelsen i familie skal ophøre, maa efter departementets mening vergeraadet være berettiget til ogsaa efter barnets 16de aar at fatte beslutning om at overføre det fra én familie til en anden. En motsat opfatning vilde nemlig lede

---

Tillæg efter 3 og 6 aar, hver gang kr. 75,00.
Tillæg for avdelingspleiersker kr. 100.00.
Pleiersker paa mandssiden lønnes som avdelingspleiersker paa kvindesiden.
Sykepleier-elever, frit ophold og . . . . . » 450,00
Sykepleierske-elever, frit ophold og . . . . . » 240,00
Agronomen, fri bolig, lys og brænde og . . . . . » 1 600,00
Tillæg efter 3 og 6 aar, hver gang kr. 200,00.
De funktionærer, som omhandles i dette regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmagterne maatte bestemme.
De funktionærer, som nu er ansat, kan vælge mellem det gamle og det nye lønsregulativ.

til en saadan besynderlighet, som at et vergeraads myndighet med hensyn til et barn over 16 aar vilde ophøre paa grund av en saadan tilfældig omstændighet, at den familie, hvor barnet maatte være anbragt, ikke længer er istand til at beholde det. Findes forholdene at gjøre det paakrævet, at barnet fra privat familie overføres til skolehjem, er fra lovens side intet til hinder derfor (se lov av 6 juni 1896 § 23, sidste led). 31 mai.

Lov *)[1] indeholdende forandring av § 3 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903. 3 juni.

§ 3 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 skal herefter lyde saaledes:

Den almindelige kontrol med skibe og med de forhold, som betinger deres sjødygtighet, henhører under det departement, som Kongen bestemmer.

Til behandling av disse anliggender oprettes et under nævnte departement staaende særskilt kontor (»Sjøfartskontor«). Dettes chef maa være en i sjøvæsen og skibsanliggender særlig kyndig mand[2]).

Kongelig kundgjørelse *)[3] om arveavgift, otteprocentskat og tiendevogsleding til statskassen i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914. 3 juni.

Post 1.

Skattebeslutning angaaende arveavgift.

§ 1. I budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 skal der til statskassen erlægges avgift av den i dette tidsrum faldende arv, som enten efter loven, testamente eller overenskomst tilfalder andre end arvelaterens egtefælle, efter nedenstaaende regler:

a. Av arv, som tilfalder arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fyldte attende aar, erlægges:

av de første kr.	3 000,00	av hver enkelt arvelod	intet,
av arveloddens næste kr.	10 000,00	. . .	en pct.
av — — -	40 000,00	. . .	to »
av — — -	50 000,00	. . .	tre »
av — — -	50 000,00	. . .	fire »
av dens overskytende beløp		. . .	fem »

*) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) St.besl. 14 mai. Se Ot.prp. nr. 13. Indst. O. nr. 35. St.tid., forh. i Ot. s. 97; i Lt. s. 33.

[2]) Jfr. kongelig resolution av 14 juni (instruks for Sjøfartsdirektøren).

[3]) Se St.prp. nr. 7. Indst. S. nr. 153. St.tid. s. 1278—1282.

3 juni. b. Av arv, som tilfalder arvelaterens forældre, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 . . . intet,
av de næste - 10 000,00 . . . tre pct.
av de — - 10 000,00 . . . fire »
av de — - 30 000,00 . . . fem »
av de — - 50 000,00 . . . seks »
av det overskytende beløp . . . syv »

c. Av arv, som tilfalder arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje eller arvelaterens egtefælles slegtninger i ret nedstigende linje, ret opstigende linjes første led og første sidelinje eller egtefæller av arvelaterens slegtninger i de samme linjer og led, erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod seks pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . syv pct.
av — » - 30 000,00 . . otte »
av — » - 50 000,00 . . ni »
av dens overskytende beløp . . . . . ti »

d. Av arv, som tilfalder legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsaavidt de har almennyttige formaal, og styret har sit sæte her i landet, erlægges fem pct., medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsret til nydelse av renterne, i hvilket tilfælde der blir at erlægge avgift efter reglerne i følgende litr. e.

e. Av al anden arv erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod ti pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . elleve pct.
av — » - 30 000,00 . . tolv »
av — » - 50 000,00 . . tretten »
av — » - 100 000,00 . . fjorten »
av dens overskytende beløp . . . . . femten »

§ 2. Med arv blir at likestille arveforskud saavelsom legater og gaver, som tilfalder nogen ved dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige gaver, der ikke er fuldbyrdet ved giverens død, alle gaver, der gjøres paa dødsleiet eller i den sidste maaned før giverens død, selv om de er fuldbyrdet, forinden denne indtræder, samt alle gaver, ved hvilke giveren for sin levetid ubetinget eller under visse betingelser har forbeholdt sig raadigheten over gavens gjenstand eller retten til dens avkastning.

§ 3. Naar en arvelater efter naadd 65 aars alder i de sidste 12 maaneder før sin død bortgir sin formue eller nogen del av denne til en enkelt eller flere arvinger, ansees, hvad der saaledes bortgives, som arveforskud. Til arvinger regnes arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje og adoptivbarn samt enhver, som ved det tidspunkt, da midlerne bortgaves, var betænkt i arvelaterens testamente eller hørte til arvelaterens nærmeste berettigede arvinger efter loven eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.

§ 4. Omkostninger og gaver av den i arvelovens § 12 om- 3 juni.
handlede art, der ydes til barn eller paarørende, saavelsom gaver av anden art, naar de tilsammenlagt for hver enkelt arving ikke overstiger kr. 1 000,00, ansees ikke som arveforskud. Hvad der ydes til utdannelse av barn eller paarørende, ansees alene som arveforskud, naar dette har været arvelaterens vilje.

§ 5. De foran nævnte livsgaver og arveforskud er avgiftspligtige i overensstemmelse med de regler, som er gjældende ved arvefaldet. Dog skal de regler befølges, som gjaldt paa den tid, da gaven eller forskuddet ydedes, dersom disse leder til en lavere avgift eller til avgiftsfrihet.

§ 6. Hvis arving, som har mottat forskud, er avgaat ved døden før arvelateren, blir avgiften at tilsvare av hans bo eller arvinger.

§ 7. Fra avgiftspligten undtages:

a. Boer, hvis hele beholdne arvefaldne formue er under kr. 1 000,00.
b. Arvemidler, der som arv efter arvelaterens slegtning i ret opstigende linje henstaar i uskiftet bo hos dennes gjenlevende egtefælle, forsaavidt de tilfalder sidstnævnte eller arvelaterens livsarvinger, søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.
c. Arvemidler, der tilfalder personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsaavidt angaar den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 1 000,00.

§ 8. Finansdepartementet kan frita arveforskud for avgift, naar billighet findes at tale derfor, saaledes naar de bortgivne midler forinden avgiftspligtens indtræden har vist sig værdiløse eller er blit betydelig forringet i værdi, eller naar de helt eller delvis er forbrukt av mottageren, og dennes økonomiske forhold er mindre gode.

§ 9. Forøvrig følges forskriftene i den gjældende lovgivning om arveavgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angaaende otteprocentskat og tiendevogsleding.

I budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 erlægges til statskassen otteprocentskat av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjældende bestemmelser.

Dog bortfalder otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, naar de er solgt til avgiftsyderen selv.

Paa samme maate bortfalder ogsaa tiendevogsledingen, forsaavidt den leding, hvorav samme svares, er avhændet til yderen.

3 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Gjesdals herred, Stavanger amt, den 10 mai 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v.

3 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Askims herred, Smaalenene amt, den 30 december 1912 og 5 mai 1913 fattet beslutning om forandring i og tillæg til de ved kongelig resolution av 17 oktober 1894 stadfæstede politivedtægter for herredet.

3 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Edø herred, Romsdals amt, den 18 januar og 26 april 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet.

3 juni. **Kongelig resoution** **), hvorved den av Nissedals herredsstyre i møte den 7 mai d. a. besluttede vedtægt om lukning av utsalgssteder inden Nissedals herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre.

3 juni. **Kongelig resolution** ***), hvorved bestemmes:

Paa den fortegnelse over særskilt sundhetsfarlige bedrifter, som er paabudt i § 29 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909, opføres følgende klasser av bedrifter:

1. Smeltehytter.
2. Knuseverk til finknusning eller malning av mineraler og stenarter.
3. Cementfabrikker.
4. Porcelæn- og stentøifabrikker.
5. Elektrokemiske fabrikker.
6. Fabrikker til frembringelse av eksplosive stoffe.
7. Luntefabrikker.
8. Skriftstøperier.
9. Boktrykkerier.

---

*) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

10. Fabrikker til fremstilling av blyholdige og andre giftige stoffe og sinkhvitt. 3 juni.
11. Galvaniseringsverk, derunder forsølvningsbedrifter og emaljefabrikker.
12. Cellulosefabrikker, forsaavidt angaar disses kokehus og fyrhus. Syrehus i sulfitfabrikker og sodahus i sulfatfabrikker.
13. Shoddy- og fillerivningsanlæg.
14. Fabrikker for fremstilling av kunstige fôr- og gjødningsstoffe.
15. Tekstilfabrikker.
16. Isbedrifter forsaavidt særskilt spiselokale findes paakrævet.
17. Tobaksfabrikker.
18. Bakerier forsaavidt de sanitære forhold angaar.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en under 26 april 1913 av Saude herredsstyre, Stavanger amt, fattet beslutning. 3 juni.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en under 29 juni, 5 november 1912 og 6 mai 1913 av Klepps herredsstyre, Stavanger amt, fattet beslutning. 3 juni.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 30 litra e bestemmes, at de for laksefiske i sjøen gjældende regler skal være anvendelige ogsaa paa bruk av kastenøter og sættegarn, der benyttes til fangst av sjøørret i sjøterritoriet inden Evanger og Bruviks herreder, Søndre Bergenhus amt. 3 juni.

Kongelig resolution**), hvorved det i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 e tillates indtil videre, dog ikke for et længere tidsrum end 5 aar, regnet fra 1 januar 1912, i tiden fra 10 august til 14 oktober, begge dage medregnet, til fangst av fisk at benytte lyster i Lillevandet samt i den del av Eikisdalsvandet i Eresfjord og Vistdals herred, Romsdals amt, der ligger ovenfor en ret linje, trukket fra ytterste spids av Storhammeren til den like overfor beliggende Røndøla elv, og nedenfor en ret linje, trukket fra Kathammeruren til Karlstenen. 3 juni.

---

*) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr: 24.

3 juni. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Røra herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 31 mars 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet.

3 juni. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 67 og 69 bestemmes:

1. At der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de av Gjøviks bystyre i møter den 4 juli 1912 og 28 januar 1913 vedtagne reglementer for brandsynet og for feiervæsenet sammesteds.
2. At kongelige resolutioner av 25 april 1863 og 27 juni 1882 angaaende feiervæsenet og brandvisitationerne i Gjøvik ophæves.

3 juni. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutninger[1]) av 14 april og 26 mai 1913 om lønsregulativ for sekretæren og de tekniske assistenter ved Styret for det Industrielle Retsvern og om indtægter og utgifter vedkommende Styret for budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 (hovedp. VII, kap. 1, tit. 5 og kap 6, tit. 1) tages tilfølge.

3 juni. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutninger[2]) av 14 mai 1913 om fastsættelse av lønsregulativ for en

---

*) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor skogbrandsreglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 4 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor de omhandlede reglementer er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 6, tit. 1. Indst. S. nr. 112, 127 og 156. St.tid. s. 585—592, 1284—1285.
Der besluttedes bl. a.:
Som lønsregulativ for sekretæren og de tekniske assistenter ved det Industrielle Retsvern fastsættes fra 1 juli 1913:
a) For sekretæren kr. 3 600,00 med et alderstillæg av kr. 400,00 efter 5 aars tjeneste.
b) For de tekniske assistenter kr. 2 200,00 med 4 alderstillæg à kr. 200,00 efter 2, 4, 6 og 8 aars tjeneste.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 7, tit. 1. Indst. S. nr. 150. St.tid. s. 1138—1146.
Der besluttedes:

I.

Nedenstaaende lønsregulativ og lønsbestemmelser gjøres gjældende for fast ansat personale ved skibskontrollen fra 1 juli 1913.
§ 1. Nedenstaaende personale ansat ved skibskontrollen lønnes efter følgende regulativ:

del av skibskontrollens personale samt om bevilgning til skibskontrollen for budgetterminen 1913—1914 tages tilfølge. 3 juni.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 26 f. m. om vedtagelse av bestemmelser om forvaltning og midlertidig anvendelse av det fond (»Sjø- 3 juni.

	Ved ansættelsen	Efter 2 aar	Efter 3 aar	Efter 4 aar	Efter 6 aar	Efter 8 aar	Efter 10 aar
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Sjøfartsdirektør . .	6000,00	—	—	—	—	—	—
Skibsinspektør . .	3600,00	—	4000,00	—	4400,00	—	—
Skibstilsynsmand .	2600,00	—	2900,00	—	3200,00	—	—
Overingeniør . . .	5700,00	—	—	—	—	—	—
Ingeniørbesigtelsesmand kl. A . . .	4600,00	—	4900,00	—	5200,00	—	—
Ingeniørbesigtelsesmand kl. B . . .	3200,00	3500,00	—	3800,00	4100,00	4400,00	—
Ingeniørassistent .	2000,00	2200,00	—	2400,00	2600,00	2800,00	3000,00

§ 2. Ved den første ansættelse i skibskontrollen gives ikke høiere løn end den for stillingen bestemte begyndelsesløn.

§ 3. For de nuværende indehavere av skibsinspektørstillingene regnes første alderstillæg at være optjent fra 1 juli 1913, og samtidig bortfalder personlige tillæg for alle skibsinspektører.

§ 4. For den nuværende indehaver av skibstilsynsmandsstillingen i Bergen regnes første alderstillæg at være optjent fra 1 juli 1913; samtidig bortfalder personlige tillæg for alle skibstilsynsmænd.

§ 5. De tjenestemænd, som omhandles i ovenstaaende regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmagterne maatte bestemme.

[1]) Se St.prp. nr. 29. Indst. XXXXIV. St.tid. s. 1285—1292.

Beslutningen er saalydende:

Stortinget samtykker i:

I.

At forvaltningen av det fond, som omhandles i § 1 i lov av 18 september 1909 om anvendelse av det beløp, hvormed laste- og fyravgiften overstiger kr. 2 200 000,00 aarlig, indtil videre overdrages til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri, som bemyndiges til at gjøre fondets midler frugtbringende ved indskud i banker eller ved indkjøp av dertil egnede værdipapirer eller ved utlaan paa saadanne vilkaar, som departementet finder betryggende.

II.

At renterne av nævnte fond — Sjømandsfondet — indtil anderledes bestemmes, anvendes til pensioner til gamle norske sjømænd og utdeles overensstemmende med følgende

Regler for anvendelse av Sjømandsfondets renter.

§ 1. Sjømandsfondets renter anvendes til alderspensioner til gamle norske sjømænd, som er bosat her i riket. Pensionerne

3 juni. mandsfondet«), som ved lov av 18 september 1909 er oprettet av laste- og fyravgiften til fordel for sjømandsstanden, tages tilfølge.

3 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved det bestemmes som gjældende fra 1 juli 1913:

I. At de under Sjøfartskontoret hørende saker overføres fra Departementet for Handel, Sjø-

---

maa ikke overstige kr. 300,00 aarlig, medmindre særlige forhold maatte tilsige det. Til høiere beløp end kr. 450,00 maa ingen pension sættes. Pensionen gives indtil videre bare for et aar ad gangen.

§ 2. Som regel vil pensionen ikke bli tilstaat, medmindre vedkommende har fyldt 60 aar og har hat sit erhverv ved sjømannstjeneste paa norsk handelsfartøi i mindst 30 aar.

Undtagelsesvis kan pension tilstaaes sjømand, som ikke har naadd nævnte alder eller fartstid, naar han under sin tjeneste ved ulykkelig hændelse eller sygdom er blit erhvervsudygtig.

§ 3. Den, som ønsker at komme i betragtning ved utdelingen av pension, maa sende ansøkning gjennem formandskapet i den by eller det herred, hvor han bor. Ansøkningen, som stiles til Departementet for Handel, Sjøfart og Industri, maa være ledsaget av fornødne oplysninger, bl a. om ansøkerens økonomiske forhold.

Formandskapet gjennemgaar ansøkningene og opfører de ansøkere, hvis andragender anbefales, i den rækkefølge, hvori de antages at burde komme i betragtning.

Formandskapets indstilling og de indkomne andragender sendes inden utgangen av august maaned til departementet gjennem amtmanden.

§ 4. Departementet forelægger de mottagne ansøkninger og indstillinger for en komité bestaaende av Sjøfartsdirektøren som formand og to repræsentanter for sjømandsstanden, som opnævnes av Kongen for tre aar ad gangen.

Denne komité avgir forslag om de pensioner, som antages at burde utdeles for det kommende aar.

Utdelingen sker ved kongellg resolution inden hvert aars utgang.

Nævnte komités medlemmer faar godtgjort sine utgifter for reise til og fra møterne samt sit arbeide under disse som for stortingsmænd bestemt.

§ 5. Pensionen utbetales forskudsvis hvert kvartal.

Pensionen kan ikke gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller utpantning.

§ 6. Naar en, som har pension, avgaar ved døden, ophører samtidig utbetalingen av pensionen. Dog kan departementet samtykke i, at resten av aarspensionen utbetales hans enke.

Forøvrig kan enke efter en pensionert sjømand, naar særlige forhold maatte tilsige det, tilstaaes en efter mandens pension avpasset understøttelse. Ansøkning herom blir at indgi og behandle efter bestemmelserne i §§ 3 og 4.

*) Jfr. det ved kongelig resolution av 23 mai (s. 192) vedk. lønninger og kontorutgifter m. v. ved Regjeringens kontorer citerte.

fart og Industri, som fra samme tid blir at be- 3 juni.
nævne Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri, til Utenriksdepartementet, dog saaledes, at følgende saker utskilles fra Sjøfartskontoret og henlægges under Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri:

1. Spørsmaal angaaende sjøfolks kostreglement. 2. Medicinforsyning. 3. Kontrollen med hermetikfabrikker. 4. Angaaende sjømandshjem i utlandet. 5. Sjømandsfondets bestyrelse. 6. Hjælpe- og understøttelseskasser for uheldige sjømænd.

II. At følgende saker henlægges fra efternævnte departementer til Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri:

Fra Justisdepartementet:

a. Det civile Medicinalvæsen.
b. Følgende lovarbeider: Lovene om forsorg for barn, om barn, som er født utenfor egteskap, og om forældre og egtebarn, lovgivningen om tilsyn med pleiebarn, revision av helligdagslovgivningen, lov om tvungen avstaaelse av jord til dannelse av smaabruk samt eventuel revision av loven om fæste-, forhyrings- og engagementskontorer.
c. Emigrantkontrollen.
d. Besværinger over overøvrighetenes bestemmelser om underholdningsbidrag m. v. i henhold til lov om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hinanden, av 6 juli 1892.

Fra Finansdepartementet:

Arbeiderbruk- og Boligbanken med undtagelse av dens indlaansvirksomhet; kontrol med livsforsikringsselskaper og med syke- og understøttelseskasser.

Fra Kirkedepartementet:

Sedelighets- og avholdssaken.

Fra Landbruksdepartementet:

Spørsmaalene om istandbringelse av dyrkningskolonier ved statens foranstaltning, forsøk med kooperativ jordbruksdrift av ubemidlede personer og om beskjæftigelse av arbeidsledige i kommunale arbeidskolonier.

III. At følgende socialstatistiske arbeider overføres fra det Statistiske Centralbyraa til Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri:

a. Arbeidsformidling, arbeidsledighet m. m.

3 juni. b. Tarifoverenskomster og konflikter mellem arbeidsgivere og arbeidere samt arbeidsgiver- og arbeiderorganisationer.
c. Arbeids- og lønningsforhold.
d. Priser paa livsfornødenheter.
e. Kooperative foreninger.

3 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa en fremlagt av direktionen for Gols Brandkasse vedtat plan for nævnte brandkasse, saaledes at denne kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

3 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation — med en enkelt forandring — paa de i generalforsamlinger 11 januar 1909, 10 november 1909 og 6 januar 1913 vedtagne forandringer i §§ 4 og 19 i den ved høieste resolulion av 30 juli 1903 approberte plan for Søkkelvens Brandforsikringsselskap, saaledes at selskapet fremdeleo kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

3 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania angaaende spørsmaalet om et bystyres beføielse i medhold av § 5 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 til at godkjende et brændevinssamlags vedtægter, særlig om hvorvidt et bystyre har ret til at kræve sig repræsentert i samlagsstyret, og at kræve, at antallet av dets repræsentanter i det utdelende kollegium, repræsentantskapet, ikke skal være mindre end de samlagsvalgte.

Departementet uttaler, at nævnte lovsted ikke hjemler et kommunestyre adgang til at negte godkjendelse av et samlags vedtægter i den hensigt derved at hindre samlagets oprettelse eller virksomhet. Derimot maa et kommunestyre være berettiget til at negte godkjendelse av vedtægter, som indeholder overfor almene interesser uhensigtsmæssige eller urimelige bestemmelser, eller som savner bestemmelser, som kommunestyret finder paakrævet, og som av hensyn til almenhetens eller kommunens tarv maa ansees berettiget. Hvis et kommunestyre finder at burde kræve, at vedtægtene tillægger kommunestyret en avgjørende indflydelse paa valget av en større eller mindre del av samlagets styre, antages dette ikke i og for sig at ligge utenfor kommunestyrets kompetanse.

3 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, foranlediget ved en forespørsel fra Moss ligningsvæsens forretningsfører angaaende beregningen av

klassefradrag i to nærmere omhandlede tilfælde, 3 juni.
hvor hustru med særindtægt hadde forlangt sig særskilt lignet efter byskattelovens § 11 (landskattelovens § 16).

Det første tilfælde angik det forhold, at en familjeforsørger med husstand bodde i Moss herred og hadde en personlig lønsindtægt av 1200 kroner. Hans hustru, som hadde særeie, eiet en eiendom i Moss herred, som gav en indtægt av kr. 262,31, og drev en handelsforretning i Moss by med en indtægt av kr. 2088,50. For denne indtægt hadde hustruen forlangt sig særskilt lignet og samtidig forlangt skattefrit fradrag i Moss by med hjemmel av bestemmelsen i byskattelovens § 71 (landskattelovens § 78), første led. Egteparret hadde 3 barn at forsørge.

Det andet tilfælde angik et egtepar, som bodde i Rygge herred, hvor manden var gaardbruker, mens hustruen drev selvstændig stedbunden virksomhet i Moss by, for hvilken virksomhet hun hadde forlangt sig særskilt lignet med tilhørende skattefrit fradrag.

Departementet uttaler, at bestemmelsen i byskattelovens § 68 (landskattelovens § 75), fjerde leds tredje punktum, om at naar egtefæller lignes særskilt, blir det skattefrie beløp at beregne, som om egtefællerne var lignet underet, og at fradra forholdsvis i deres indtægt, — antages at maatte komme til anvendelse ogsaa, hvor det gjælder indtægter i forskjellige kommuner. Mand og hustru antages derfor i et tilfælde, hvor særindtægt haves utenfor bostedskommunen, ikke at tilkomme helt klassefradrag i hver kommune. Fradraget maa bli at fordele efter forholdet mellem hver egtefælles indtægt og deres samlede indtægt i begge kommuner, og at beregne efter de regler, som med hensyn til klasseansættelse og reduktionstabel gjælder i hver kommune for sig. I det første av de foran nævnte tilfælde vil saaledes klassefradraget i Moss by bli $\frac{2088}{3550}$ dele av det skattefrie beløp, som efter reglerne i denne by falder paa en indtægt av kr. 2088,00 og i Moss herred paa samme maate $\frac{1200 + 262}{3550}$ dele av det skattefrie beløp, som efter reglerne i dette herred falder paa en indtægt av kr. 1462,00.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaa- 5 juni.
lenene amt, hvori departementet bl. a. uttaler følgende:

1. Granitfjeld, hvor drift ikke finder sted, kan ikke ansees som stenbrud og kan heller ikke ilægges eiendomsskat efter landskattelovens § 8, bokstav b.
2. Naar driften av granitfjeld er bortleiet, antages leieren eller brukeren at være forpligtet til at betale eiendomsskatten efter landskattelovens

5 juni. § 8, bokstav b, uanset den maate, hvorpaa leiesummen for fjeldet er avgjort.

6 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Ellen Elisabeth Hansen ved testamente av 9 august 1909 oprettede »Ellen Bakke Hansens Legat« til fordel for gamle værdige trængende kvinder eller mænd av Bergens by samt paa den under 2 april 1913 utfærdigede fundas for dette legat.

6 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, foranlediget ved en forespørsel, om en ligningsnævnd hadde ret til at behandle klager, der var indgit av skatydere, som ikke hadde indgit selvangivelse.

Departementet uttaler, at bestemmelsen i landskattelovens § 89, byskattelovens § 81, om tap av retten til at paaklage aarets ligning maa forstaaes saaledes, at ligningsnævnden ikke er berettiget til at behandle en klage fra selvangivelsespligtige skatydere, som har undlatt at indgi selvangivelse, dog under forutsætning av, at nævnte lovparagrafs 2det led ikke kommer til anvendelse.

7 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av marinemaler Johan Larssen og hustru Anna Henrikke, født Rosendahl, ved testamente av 6 mai 1905 med tillægsbestemmelse av 28 juni s. a. oprettede »Fru Rikke (Anna Henrikke) Rosendahl Larssens Legat til Minde om hendes avdøde Forældre Kjøbmand M. A. Rosendahl og Hustru« til fordel for trængende kvinder i Bergen av embeds- eller borgerstand samt paa de under 19 november 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

7 juni. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt angaaende forføining mot lodser, kystlodser eller kjendtmænd, som har lodset et skib paa grund. Departementet meddeler, at lodslovens § 47 av riksadvokaten antages ophævet ved lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttræden av 22 mai 1902 § 3, saaledes at paatalemyndigheten med hensyn til spørsmaalet om at reise tiltale er uavhængig av overlodsens mening, medmindre straffebudet ikke gir anledning til at anvende høiere straf end bøter, eller overlodsen har forelagt bøter, som er vedtat.

9 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, der hadde forespurt om, hvem der med rette kunde henregnes til adoptivbarn efter arveavgiftkundgjørelsens § 1, bokstav a.

Departementet uttaler, at det maa ansees for at være til- 9 juni.
strækkelig, at der foreligger et vitterlig pleiebarnsforhold, og at pleiebarnet før dets fyldte 18de aar faktisk er optat som barn i huset, samt at barnet baade i social og arveretslig henseende behandles som vedkommendes eget barn.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) om avgift til statskassen av 10 juni.
jord, som i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914 anvendes til dyrkning av tobak.

Av jord, som i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914 anvendes til dyrkning av tobak, erlægges en avgift til statskassen av 14 øre pr. kvadratmeter, dog saaledes, at der av det av én dyrker paa én eiendom beplantede areal svares en avgift av mindst kr. 20,00. Avgiften paahviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobak.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsættes av Finans- og Tolddepartementet.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til 10 juni.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Nissedals herred, Bratsbergs amt, den 7 mai 1913 fattet beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v., dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til 10 juni.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Mosvikens herred, Nordre Trondhjems amt, den 17 mai 1913 fattet beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v., dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov 10 juni.
til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Viktens herred, Nordre Trondhjems amt, fra 1 august 1913 skal være gjenstand for bevilling.

Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av lov 10 juni.
om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en av Stokke herredsstyre,

---

*) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
***) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
†) Bekjendtgj. 11 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor beslutningen er indtat.
[1]) Se St.prp. nr. 17. Indst. S. nr. 147. St.tid. s. 1268—1278.

10 juni. Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 28 april 1913 fattet beslutning.

10 juni. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[1]) av 31 mai 1913 om fastsættelse fra 1 juli samme aar av lønsregulativ og dermed sammenhængende bestemmelser for lærere og lærerinder ved de offentlige og statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler samt ved de offentlige lærerskoler tages tilfølge.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, kap. 4. Indst. S. nr. 158. Dok. nr. 21 og 22. St.tid. s. 1424—1452.

Beslutningen er saalydende:

I.

1. Fra 1 juli 1913 avlønnes lærere og lærerinder ved de offentlige og statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler samt ved de offentlige lærerskoler efter følgende regulativ:

a. Rektorer kr. 4 600,00, efter 3 aar kr. 5 000,00 og efter 6 aar kr. 5 400,00 foruten fri bolig eller husleiegodtgjørelse. For rektorer ved høiere almenskoler skaffes fri bolig eller utredes husleiegodtgjørelsen av kommunen. Husleiegodtgjørelsen blir at fastsætte av departementet.

b. Overlærere kr. 2 400,00, efter 3 aar kr. 2 800,00, efter 6 aar kr. 3 200,00, efter 9 aar kr. 3 600,00, efter 12 aar kr. 4 000,00, efter 15 aar kr. 4 300,00 og efter 18 aar kr. 4 500,00.

For de ved den høiere almenskole før 1 juli 1913 ansatte overlærere efter den gamle ordning opføres begynderlønnen som før med kr. 3 200,00, saaledes at vedkommende kommuner utreder sin andel av denne grundløn som før, indtil stillingene ved ledighet besættes paany med den nu fastsatte ordinære overlærergage.

Saavel for de ved den høiere almenskole som for de ved lærerskolerne før 1 juli 1913 ansatte overlærere blir alderstillæggene kr. 400,00, kr. 400,00, kr. 400.00 og kr. 100,00 efter henholdsvis 3, 6, 9 og 12 aar og beregnet efter deres nuværende anciennitet. Dog skal de ikke i noget tidsrum bli ugunstigere stillet, end om de var blit staaende i adjunktstilling til 1 juli 1913.

De før 1 juli 1913 ansatte adjunkter beholder ved overgangen til overlærerstilling den anciennitet, de hadde som adjunkter.

Overlærere, som er bestyrere av kommunale høiere almenskoler, erholder desuten av vedkommende kommune fri bolig eller husleiegodtgjørelse, som blir at fastsætte av departementet.

Overlærere, som er ansat 1 januar 1914 ved skolerne i Tromsø stift, eller som senere blir ansat ved en av disse skoler, faar sin anciennitet antecipert med 3 aar, dog saaledes at ingen kan opnaa høiere løn end den ovenfor bestemte topløn. Dette ekstratillæg utbetales ogsaa for tidligere tjeneste ved skolen, dog ikke fra et tidligere tidspunkt end 1 juli 1913. Ved forflyttelse til skole utenfor Tromsø stift bortfalder den anteciperte anciennitet, og alderstillæggene beregnes efter de almindelige regler, dog saaledes at vedkommende lærer beholder det under hans virksomhet i Tromsø stift erhvervede tillæg, indtil han efter de almindelige regler naar samme løn.

c. Lærere og lærerinder med løn under overlærergage skal herefter danne én gruppe med grundløn kr.

Kongelig resolution, hvorved den Aadals Bruk i Løitens herred ved kongelig resolution av 24 januar 1903 i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 40 givne tilladelse til indtil videre at beholde sit særskilte fattigvæsen i overensstemmelse med de i den tidligere gjældende lovgivning fastsatte regler ikke skal gjælde længer end til 1 juli 1913. 10 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmelsen i reglement for aarsprøver av 16 mai 1911 § 8, sidste avsnit (jfr. reglement for artium av samme dag § 17, næstsidste og sidste avsnit) gjøres gjældende allerede ved artium i 1913. 10 juni.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895 § 10 (jfr. lov av 8 april 1899 § 9 og 22 mai 1902 nr. 3) meddeles Enkekassens direktion bemyndigelse til i 3-aaret 1 juli 1913—30 juni 1916 at utrede: 10 juni.

---

1 100,00—kr. 1 900,00 (kateketer indtil kr. 2 000,00) og med alderstillæg kr. 200,00, kr. 200,00, kr. 200,00, kr. 100,00, kr. 100,00 efter 3, 6, 9, 12 og 15 aar.

For alle før 1 juli 1913 besatte og fra skoleaarets begyndelse 1913 foreslaaede nye lærer- og lærerindeposter med løn under begyndende overlærergage forhøies grundlønnen med kr. 100,00 aarlig.

Naar en lærer eller lærerinde ansættes i en ny post med høiere begynderløn, beholder vedkommende den samme anciennitet, som han (hun) hadde i den tidligere stilling, saaledes at de i denne optjente alderstillæg følger med over i den nye stilling.

For samtlige nu ansatte og fremtidige lærere og lærerinder blir tjenestetid ved de i byfolkeskolelovens § 24 c. (lov av 2 juli 1910) nævnte slags skoler at medregne til opnaaelse av alderstillæg.

Under dette regulativ indgaar ikke faste timelærere, hvis løn er bestemt til et visst aarlig beløp eller beregnes pr. ukentlig time, øvelsesskolelærere og -lærerinder samt læreren ved smaaskolekurset ved Tromsø lærerskole.

2. Lærernes anciennitet beregnes fra den efter det fyldte 3dje, 6te, 9de, 12te, 15de og 18de tjenesteaar næst paafølgende 1 januar eller 1 juli.

II.

Samtlige lærere, som omhandles i dette regulativ, maa finde sig i de bestemmelser, som av statsmagterne maatte fattes angaaende deres pensionsforhold.

III.

Det henstilles til regjeringen til næste storting eller snarest mulig at forelægge forslag til regulativer for indskud i og pension av Pensionskassen for Statens Tjenestemænd for disse lærere.

10 juni. a) 41 % tillæg til enkepensioner, der er tegnet i henhold til loven av 29 juni 1848, og som var blit aktuelle før 1 juli 1896;
b) 40 % tillæg til enkepensioner, tegnet i henhold til samme lov, der er blit aktuelle efter nævnte dag, og
c) 25 % tillæg til forsikringer, tegnet efter 1 juli 1896, men før vedkommende blev enker,

samt til at avrunde tillæggene, saaledes at den terminvise utbetaling blir det nøiagtig beregnede beløp, avrundet til nærmeste 10 øre.

10 juni. **Rundskrivelse** fra medicinaldirektøren til samtlige helseraadsordførere:

Der føres jevnlig klage over, at medicinglas, salvekrukker o. lign., som har været benyttet av syke, lidende av smitsomme sygdomme, indleveres paa apotekene uten at være rengjort. Da dette forhold maa antages at medføre en viss smittefare ikke alene for apotekenes personale, men ogsaa for andre, som færdes ut og ind i apotekene, har spørsmaalet om utfærdigelsen av forbud mot overhodet at motta ikke rengjorte glas og krukker i apotekene været under overveielse; men av hensyn til de ulemper og utgifter, dette vilde medføre for publikum, har man ikke for tiden trodd at burde tilraade et saadant skridt.

Derimot henstiller direktøren til helseraadenes ordfører, at der maa bli git paalæg til epidemilasaretter og andre sykehus, hvor epidemiske sygdomme behandles, saavelsom til sanatorier, pleiehjem og andre sykehus for tuberkuløse om, at brukte medicinglas og krukker, som derfra indleveres til apotek (eller læge), maa rengjøres ordentlig i forveien.

Det her anførte bør ogsaa, tilføies der, saavidt mulig søkes gjennemført, hvor patienter lidende av de heromhandlede sygdomme behandles i private hus.

Epidemilasaretter, tuberkulosesanatorier, tuberkulosehjem og andre sykehus inden vedkommende distrikt, som mottar patienter med overførbare sygdomme, samt de inden distriktet praktiserende læger bedes gjort bekjendt med nærværende rundskrivelse.

10 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet i anledning av forespørsel om, hvorvidt formandskapslovens almindelige bestemmelser kommer til anvendelse og saaledes fornyet behandling i medhold av byformandskapslovens § 39 maa finde sted, forsaavidt angaar en av et bystyre med 32 mot 18 stemmer fattet beslutning om forhøielse av lønnen for folkeskolens lærerpersonale.

Departementet uttaler bl. a.:

Indredepartementet har i sin tid i en skrivelse av 4 de- 10 juni.
cember 1900 (indtat i Lovtidenden) uttalt, at et bystyres beslutning om forandring i lønningsvedtægten paa grund av de i byskolelovens § 26, jfr. § 23, givne specielle bestemmelser maa ansees undtat fra formandskapslovens krav saavel paa forsterket flertal som paa amtmandens stadfæstelse; jfr. lignende uttalelse av Indredepartementet angaaende herredsstyrebeslutning om kredsinddeling i henhold til landskolelovens § 3 i skrivelse til Kirkedepartementet av 3 september 1900 (likeledes indtat i Lovtidenden).

Nærværende departement er for sit vedkommende i tvil om, hvorvidt dette Indredepartementets standpunkt bør opretholdes. Uttalelserne kan sees at være bygget paa den betragtning, at da adgangen til at anvende den i byformandskapslovens § 39 (landsformandskapslovens § 38) omhandlede mindretalsanke til regjeringen paa grund av de særlige bestemmelser i vedkommende paragraffer i skolelovene maa ansees lukket, er det mest konsekvent ogsaa at anse reglerne i byformandskapslovens § 39 (landslovens § 38) forøvrig uanvendelige. Nærværende departement har imidlertid i en række uttalelser fra den senere tid hævdet den opfatning, at utelukkelsen av mindretalsanke overfor visse beslutninger ikke i og for sig medfører, at ogsaa de øvrige bestemmelser i byformandskapslovens § 39 (landslovens § 38) blir uanvendelige, idet specielt den fornyede behandling av en med simpelt flertal fattet beslutning ogsaa i saadanne tilfælde har sin fulde berettigelse, jfr. de i Lovtidenden indtagne skrivelser av 22 oktober, 29 oktober og 3 november (to stykker) 1910. Formandskapslovenes almindelige bestemmelser om kommunestyrebeslutninger bør ikke ansees sat ut av virksomhet ved speciallov i større utstrækning, end det med nødvendighet følger av speciallovens særlige bestemmelser. Overfor de i byskolelovens §§ 23 og 26 omhandlede beslutninger angaaende lønningsvedtægt er der ved siden av byskolelovens særlige forskrifter om behandlingsmaaten fuld plads for regelen i byformandskapslovens § 39 om fornyet behandling av en ved første gangs behandling med simpelt flertal fattet beslutning. Det vilde derfor efter Justisdepartementets mening være rettest, at bystyrebeslutningen gjøres til gjenstand for fornyet behandling som fattet med utilstrækkelig flertal.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 11 juni.
Kristiania i anledning av en forespørsel fra en lærerinde, om hun, som har været lærerinde ved en bruksskole og som saadan har været fritat for skoleskat, kan ilægges skoleskat til herredet fra den tid, da bruksskolen er indlemmet i herredets

11 juni. almindelige skolevæsen, og hun som lærerinde er gaat over i kommunens tjeneste.

I den anledning meddeler departementet, at det er enig med direktøren i, at hun ikke kan kræve sig fritat for skoleskat, efterat hun er gaat over til ansættelse i kommunens almindelige skolevæsen.

12 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand angaaende ordningen av undervisningen ved en del skoler i et herred.

Vedkommende skolestyre hadde i 1912 efter henstilling fra lærerforeningen bestemt, at undervisningen ved de større skoler skulde ordnes saaledes, at enhver lærer og lærerinde — henholdsvis i storskolen og smaaskolen — skulde følge sine klasser helt frem.

En av lærerne hadde vægret sig ved at godkjende skolestyrets ovennævnte beslutning, fordi den efter hans opfatning fratok ham rettigheter, som han mente var ham tilsikret ved ansættelsen, nemlig at undervise i de 2 øverste klasser.

I anledning av denne sak meddeler departementet, at det antar, at vedkommende lærer ikke har ret til for sit vedkommende at motsætte sig gjennemførelsen av skolestyrets beslutning, selv om det skulde forholde sig saaledes som av ham paastaat, at han er ansat i de 2 øverste klasser.

En tilføielse i kundgjørelsen av en lærerpost om, at vedkommende lærer vil ha at undervise bestemte klasser, tilsigter ikke efter departementets mening at gi læreren nogen ret til for al fremtid at beholde de samme klasser, men er væsentlig at opfatte som en oplysning om det faktisk bestaaende forhold ved ansættelsestiden. Skolestyret maa derfor ha fuld adgang til at paalægge en lærer, som er ansat efter en saadan kundgjørelse, at undervise ogsaa i andre klasser end de i kundgjørelsen opgivne, dersom dette findes ønskelig, naar læreren derved ikke fratages nogen økonomisk rettighet og iøvrig beholder sin stilling uforandret.

12 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Trondhjem angaaende spørsmaal om amtsbidrag til en i et herred holdt fortsættelsesskole i skoleaaret 1911—12. Ved kurset, som har hat en varighet av 16 uker, sees 4 uker (144 timer) at være benyttet til huslig økonomi. Disse 4 uker er holdt i sammenhæng i slutningen av fortsættelseskurset. Amtsskolestyret synes i disse omstændigheter at se en hindring for tilstaaelse av amtsbidrag efter landskolelovens § 46 g.

I anledning av denne sak meddeler departementet, at det

er enig med direktøren i, at huslig økonomi maa kunne optages som fag ved en fortsættelsesskole. At de timer, som er anvendt til huslig økonomi, i nærværende tilfælde paa grund av pladsmangel er samlet i slutningen av kurset, bør ikke være til hinder for, at de regnes som en del av fortsættelsesskolens timetal. Heller ikke synes dette timetal at være saa stort i forhold til de timer, som er brukt til de øvrige fag, at denne omstændighet skulde frata kurset dets karakter av fortsættelsesskole (den almendannende karakter), kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 15 september 1905. Departementet finder derfor med direktøren, at der intet kan være iveien for, at der utbetales sedvanlig amtsbidrag til den omhandlede fortsættelsesskole i sin helhet, iberegnet de til huslig økonomi anvendte timer. 12 juni.

Skrivelse *) fra Arbeidsdepartementet til havnedirektøren, hvorved i medhold av § 57 i lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at dampskibe skal gaa med sagte fart paa strækningen mellem Vragtangen og Tømmerhella i Kjøgøsund mellem Kjøgøen og Kragerøen, Smaalenene amt. 12 juni.

Overtrædelse av denne bestemmelse straffes med bøter.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Gjeitestrandens herred, Søndre Trondhjems amt, den 26 april 1913 fattet beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v., dog med en enkelt forandring. 14 juni.

Kongelig resolution ***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., lov av 14 juli 1893 om pigtraads anvendelse til gjærde og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Sydvaranger herred, Finmarkens amt, den 9 juli 1912 og 2—3 april 1913 fattede beslutning til politivedtægter, 14 juni.

A. for omraadet Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred og
B. for Sydvaranger herred med undtagelse av omraadet Kirkenes og Bjørnevand, — som skal træde istedenfor de ved

*) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 juui i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor beslutningen er indtat.

14 juni. kongelig resolution av 5 februar 1898 stadfæstede politivedtægter og den ved kongelig resolution av 8 april 1910 stadfæstede vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

14 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabastømmer og bundtømmer meddeles approbation paa det av styret for Randsfjordens fællesfløtningsforening under 23 mai 1913 vedtagne reglement for behandling av krabas- og bundtømmer i vasdraget.

II. Fællesfløtningsforeningens styre bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement at la det tømmer av ovennævnte slags, hvortil ingen eier inden den bestemte tid har meldt sig med legitimation for sin eiendomsret, anvende til fordel for vasdraget.

III. Styret har at foranstalte reglementet bekjendtgjort 2 ganger i hver av de 2 inden distriktet mest utbredte aviser samt paase, at reglementet stadig er opslaat i kommunelokalerne og paa tingstedene inden de herreder, hvorfra last fløtes i vasdraget.

IV. Fra styret skal der inden utgangen av juni maaned hvert aar indsendes til Landbruksdepartementet en specifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sidst forløpne aar avhændede krabas- og bundtømmer er utbragt med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er blit anvendt.

14 juni. **Kongelig resolution** **), hvorved der i henhold til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 5, første led, meddeles aktieselskapet Tønsberg og Omegns Automobilkompani tilladelse til indtil videre at benytte en motorvogn (av fabrikat »Leyland motors Ltd.«), der har en bredde av optil 1,82 meter, i rutetrafik fra Tønsberg til Kjøbmandsskjær paa Nøtterø og fra Tønsberg til Aasgaardsstrand efter den nye Slagenchaussè.

14 juni. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, fastsættes følgende indskrænkninger og forbud med hensyn til motorvognkjøring paa hovedveier og hovedveibroer i Hedemarkens amt som gjældende indtil videre:

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor det i post I omhandlede reglement er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

1. Paa strækningene Buruen—Aasheim i Ytre Rendalen, Os skole—amtsgrænsen i Tolgen, gjennem Insetlien i Kvikne, mellem Lona bro og Fosbakken i Tønset samt under nedstigningen til Rendalen paa veien Hanestad—Rendalens kirke maa kjørehastigheten ikke overskride 15 kilometer i timen. 14 juni.
2. Paa hovedveien i Kvikne og paa hovedveien gjennem Lille-Elvedalen er kjøring med motorvogn forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.
3. Motorvognkjøring over Hamar bro er forbudt.
4. Over Elverums bro er kjøring med motorvogn kun tillatt paa betingelse av, at den motorvognkjørende sørger for, at møtende kjøretøier blir stanset ved broens anden ende.

Ovennævnte indskrænkninger og forbud gjælder ikke tohjulede motorcykler eller trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes, at motorvognkjøring paa hovedveien fra Aandalsnes—Veblungsnes til amtsgrænsen mot Kristians amt indtil videre skal være forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider. 14 juni.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at det omraade ved Aas station i Aas herred, hvorfor den almindelige bygningslov er gjældende, overensstemmende med den av Aas herredsstyre i møte den 25 november 1912 fattede beslutning utvides med 530 m. i vestlig retning, saaledes at den hele samlede længde vest for jernbanelinjen blir 680 m. 14 juni.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Fredrikshalds bystyre og Bergs herredsstyre i møter henholdsvis 7 og 27 mai 1913 vedtagne 14 juni.

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.
**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor de omhandlede byggeforskrifter er indtat; kfr. »nærmere forklaring« i Lovtid. 1ste avd. nr. 27 (p. 322).

14 juni. byggeforskrifter for den del av Fredrikshalds byggebelte, som ligger mellem Kokkehaugen og Tistedalens grænse.

14 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan dispensation fra nævnte lovs § 1 for kjøpstaden Notodden, at det indtil videre tillates at opføre træbygninger overensstemmende med lovens § 3,2 i nævnte by utenfor nærmere angivne grænser.

14 juni. **Kongelig resolution** **), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Narviks bystyre i møte den 14 mai 1913 fattede beslutning om anvendelse av bergensk hulmur ved opførelse av murbygninger i Narvik.

14 juni. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Fredrikshalds bystyre i møter den 7 mai og 5 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

14 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 § 3, jfr. tillægslov av 3 juni 1913, omhandlede kontor (Sjøfartskontoret) stilles fra 1 juli d. a. utenfor det departement, hvorunder saker vedkommende skibsfarten er henlagt, som et under departementet sorterende særskilt fagkontor.
2. For Sjøfartskontorets chef — Sjøfartsdirektøren — fastsættes instruks overensstemmende med et fremlagt utkast gjældende fra 1 juli d. a. istedenfor den ved kongelig resolution av 10 november 1911 fastsatte instruks.

Den nye instruks er saalydende:

§ 1. Sjøfartsdirektøren, som staar direkte under det departement, hvorunder saker vedkommende skibsfarten er henlagt, er den sagkyndige leder av den offentlige kontrol med skibes sjødygtighet. Forøvrig skal han ha sin opmerksomhet henvendt paa alt, som kan tjene til fremme og utvikling av landets skibsfart og bidrage til gjennemførelse av de foranstaltninger, som for dette øiemed maatte ansees paakrævet, forsaavidt han ikke selv har at træffe endelig beslutning.

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor grænserne er beskrevet.

**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

***) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 26, hvor vedtægtene er indtat.

§ 2. Direktøren har at træffe avgjørelse med hensyn til alle anliggender, som ved lov eller forskrift er eller blir henlagt under Sjøfartskontorets avgjørelse. Dog bør direktøren, naar tid og omstændigheter tillater det, paa forhaand forelægge saker for departementet, hvis deres avgjørelse berører utlændingers interesse eller er av større rækkevidde eller kan medføre betydelig økonomisk ansvar. 14 juni.

Forøvrig træffer han avgjørelse med hensyn til besvarelser og erklæringer angaaende saker, hvis avgjørelse utelukkende beror paa sagkyndig skjøn eller indsigt.

§ 3. Han fører indseende med, at de offentlige foranstaltninger, der er henlagt under Sjøfartskontoret, fremmes overensstemmende med de til enhver tid gjældende love og bestemmelser samt fører tilsyn med de til Skibskontrollen og Sjøfartskontoret knyttede tjenestemænds virksomhet. Han har at foreta de i den anledning nødvendige inspektioner.

Skibskontrollens og Sjøfartskontorets tjenestemænd ansættes av departementet eller efter indstilling av dette og efter forslag fra direktøren med undtagelse av kontorassistenter i Sjøfartskontoret, som ansættes av direktøren.

§ 4. Han avgir til departementet beretning om Skibskontrollens og Sjøfartskontorets virksomhet i det forløpne aar. Han forestaar den aarlige utgivelse av »Norges Handelsflaate«, »Signalregister for norske Skibe« og »Norsk Sjøulykkesstatistik«.

§ 5. Direktøren avgir inden hvert aars 15 oktober til departementet budgetforslag vedkommende Sjødygtighetskontrollen og Sjøfartskontorets publikationer.

§ 6. I de saker vedkommende sjøvæsen og skibsanliggender, som direktøren ikke har at avgjøre, er han pligtig at forrette som departementets konsulent. Han har derhos paa begjæring at bistaa de øvrige regjeringsdepartementer med avgivelse av betænkninger angaaende de dem vedrørende saker, forsaavidt der ved deres avgjørelse utfordres indsigt i sjøvæsen og skibsanliggender.

§ 7. Direktøren har at finde sig i mulige forandringer i denne instruks og i omfanget av de ham underlagte forretninger.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 1, sidste led, bestemmes, at »Askerøen« i Nedenes amt kan vælges som hjemsted for registreringspligtig skib. 14 juni.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 1, bestemmes, at lensmanden i Askøen indtil videre indtræder i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Laksevaags brand- og bygningskommune. 14 juni.

14 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 1 februar 1913 vedtagne forandringer i de for Eidskogens gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger og for Løsøre ved den Norske Regjerings resolution av 3 december 1906, jfr. den Norske Regjerings resolution av 11 december 1908, approberte planer, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter, dog med en enkelt forandring.

14 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 11 april 1913 vedtagne nye plan for Vang og Furnes gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

14 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 28 mars 1913 vedtagne forandring i § 4 i den ved høieste resolution av 22 juni 1894, jfr. høieste resolution av 20 mai 1902 og kongelig resolution av 31 mai 1912, approberte plan for Nordre Aurdals gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9de august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

14 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 8 februar 1913 vedtagne forandringer i §§ 4 og 19 i den for Søndre og Nordre Frons gjensidige Brandforsikringsselskap ved høieste resolution av 18 mars 1897, jfr. høieste resolutioner av 2 mai 1900 og 30 juli 1903 samt kongelig resolution av 17 januar 1907, approberte plan, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

14 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation — med en enkelt forandring — paa den i generalforsamling den 18 december 1912 vedtagne forandring i § 4 i den for Vold sogns Brandforsikringsselskap for Bygninger, Inbo og Løsøre ved høieste resolution av 15 februar 1904, jfr. kongelig resolution av 12 april 1907, approberte plan, saa at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede rettigheter.

14 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamlinger i 1912 vedtagne for-

andring i § 13 i den ved høieste resolution av 14 juli 1898, jfr. høieste resolution av 28 januar 1901 og kongelig resolution av 6 januar 1906, approberte plan for Indre Søndmør Brandforsikringsforening for Hus, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 14 juni.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamlinger den 19 oktober 1911, 29 februar og 24 oktober 1912 vedtagne nye plan for Stadsbygdens prestegjelds Brandforsikringsforening for Hus, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 14 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 14 juni.

1. At Stortingets beslutning[1]) av 12 juni 1913 om indkjøp for statens regning av eiendommene Viktoria Terasse nr, 1, 3, 5, 7, 9, 11 og 13 samt Kronprinsens gate nr. 2, 4, 6, 8, 10 og 12 i Kristiania og disses indredning til regjeringskontorer m. v. tages tilfølge.
2. — — — — —

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 14 juni.

1. At de av Stortinget under 17 og 19 april, 30 mai samt 3 juni 1913 fattede beslutninger[2]) angaaende utgifts- og indtægtsbudget for hæren for tidsrummet 1 juli 1913—30 juni 1914 tages tilfølge.
2. At der foretages forandringer i den i 1909 vedtagne hærordning samt træffes en del nærmere bestemmelser angaaende vernepligtens avtjening m. v. overensstemmende med et fremlagt utkast.

---

[1]) Se St.prp. nr. 109. Indst. S. LII. St.tid. s. 1647—1655.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedpost XI A, kap. 1—8. Indst. S. X med tillæg. St.tid. s. 644—718, 722—835, 1413—1422, 1523—1524.

De i post 2 omhandlede forandringer m. v. er saalydende:

a. 1. De 4 ved feltartilleriregimenterne og positionsartilleribataljonen ansatte vaabensmeder overgaar fra stilling »i distriktstjeneste« til garnisonerende.

2. Der oprettes en vaabensmedstilling »i distriktstjeneste« ved 3dje bergbatteri.

3. Bergbatteriernes opsætning forandres overensstemmende med de under 15 juli 1912 paa kommandovei approberte krigsopsætningsplaner.

4. Der oprettes 4 nye sanitetspremierløitnanter »i distriktstjeneste«.

14 juni.

b. De til infanteriets og kavaleriets mitraljøseavdelinger uttagne mandskaper (undtagen indtil videre for 6te brigades vedkommende) av aarsklassen 1910 og senere aarsklasser avtjener sidste aars vaabenøvelser i det 8de istedenfor i det 7de vernepligtsaar. Aarsklassen 1911 av 1ste brigades infanterimitraljøseavdeling og aarsklassen 1912 av 3dje brigades infanterimitraljøseavdeling skal dog avtjene sin sidste regimentssamling henholdsvis i 7de og 6te vernepligtsaar.

c. Nedsættelsen av vernepligtsalderen overensstemmende med vernepligtslovens § 26 for de 5 sydlige brigaders vedkommende paabegyndes med aarsklassen 1914 ved 5te brigade.

d. Chefen for 4de brigade som kommandant paa Bergenhus tilstaaes fri bolig med lys og brænde.

e. Det i 1909 fastsatte arbeidsreglement for hærens verksteder og fabrikker træder ut av kraft ved mobilisering, eller naar det av Forsvarsdepartementet ansees for nødvendig, fordi krig befrygtes, og
fra samme tidspunkt at regne betales for indtil 8 timers arbeide i døgnet — uanset hvilken tid paa døgnet arbeidet utføres — almindelig løn, for de første overskytende 2 timer 25 procent overtidstillæg og for yderligere overskytende timer 50 procent.

Departementet bemyndiges til at træffe de forføininger forøvrig, som er paakrævet av forholdene med hensyn til fastsættelse av den almindelige løn, bestemmelse av hviletider m. v.

f. Den utrederne ifølge lovgivningen tilkommende hestehold s godtgjørelse fastsættes for tidsrummet 1 juli 1913—30 juni 1914 saaledes:

1. For det faste hestehold uten hensyn til, om hesten benyttes i tjenesten eller ikke:
   a. for tjenestehester ..... kr. 125,00 aarlig
   b. for troshester ..... » 33,00 —
2. For hestens avsavn, naar den benyttes i tjenesten:
   a. I fredstid:
      1. Naar den fores av utrederen, pr. døgn .... kr. 1,84
      2. Naar foringen besørges av det offentlige, pr. døgn ..... » 1,25
   b. Under krig, eller naar hæren sættes paa feltfot:
      1. Naar den fores av utrederen, pr. døgn .... » 1,04
      2. Naar foringen besørges av det offentlige, pr. døgn ..... » 0,20

g. Det hittil distriktsingeniører og ingeniørofficerer i distriktstjeneste utbetalte procenttillæg for bestyrelse av og kasse- og regnskapsførsel ved ekstraordinære byggeforetagender bortfalder. — Ingeniørofficerer i distriktstjeneste, der overdrages bestyrelse av ekstraordinære byggeforetagender utenfor hærens budget, tilstaaes som tillægsgodtgjørelse herfor, utenfor deres faste løn og reglementerte kostgodtgjørelse for den tid, arbeiderne paagaar, forskjellen mellem denne deres faste løn og avlønningen for en garnisonerende officer av samme grad.

Videre vedtoges følgende regulativ for tillæg til hærens tjenestemænd i fred (tillægsregulativ) i tiden fra 1 juli 1913 til 30 juni 1916:

Korporaler og menige. 14 juni.

§ 1.

Tillæg til den tjenstgjørende selv.

1. Korporaler og menige utbetales indkommanderingstillæg under al militær tjeneste saavel for reisedage som for tjenestedage.[1])

Indkommanderingstillæggets størrelse er:
kr. 0,15 pr. dag, naar naturalforpleining gives,
kr. 1,00 pr. dag, naar naturalforpleining ikke gives.

2. Under garnisonstjeneste, hvorunder der ikke ydes baade kvarter og fuld naturalforpleining, utbetales foruten indkommanderingstillæg ogsaa garnisonstillæg med kr. 0,25 pr. dag.

Garnisonstillægget utbetales ikke paa reise for at tiltræde indbeordring eller paa hjemreise efter tilendebragt indbeordring.

Derimot beholdes garnisonstillægget under midlertidig bortkommandering fra garnison.

3. Under tjeneste, som berettiger officerer og underofficerer til forhøiet tillæg (se § 4) eller kostgodtgjørelse (se § 6), erholder korporaler og menige, forsaavidt de ikke bor i sit hjem eller tildeles frit kvarter og naturalforpleining, et tillæg til vanlig avlønning, forpleiningstillæg, stort kr. 0,50 pr. dag.

Dette tillæg utbetales ikke paa reise til og fra den tjeneste, som berettiger til forpleiningstillægget. Tjenesten ansees paabegyndt, naar vedkommende efter ordre er fremmøtt paa øvelsesstedet eller paa det sted, hvor beklædning m. v. skal utleveres.

4. Ved beordring utenfor brigadedistriktet forhøies indkommanderingstillægget under reisen efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse til kr. 2,00. Distrikterne for 1ste og 2den brigade regnes som ett.

For militærtjeneste som domsmænd eller retsvidner, naar denne tjeneste medfører særskilt indkaldelse fra distriktet, utbetales saavel paa reise- som paa forretningsdage et til kostgodtgjørelse for underofficerer svarende tillæg.

5. Korporaler og menige med hel pengeavlønning som garnisonerende er undtat fra foranstaaende regler. De har tillæg som for garnisonerende underofficerer bestemt. Likeledes kostgodtgjørelse. (Om familietillæg, se punkt 9 b).

§ 2.

Familietillæg.

6. Satserne for familietillæg er:
Halvt familietillæg kr. 0,30 pr. dag med et tillæg av kr. 0,15 for hvert barn[2]) under 16 aar,
helt familietillæg kr. 0,40 pr. dag med et tillæg av kr. 0,20 pr. dag for hvert barn under 16 aar.

---

[1]) Utskrevne menige oppebærer ingen godtgjørelse ved fremmøte til og hjemreise fra tjenesten for den del av reisen, som ligger mellem deres bopæl og det utgangspunkt, som er fastsat for godtgjørelse under reiser.

Distriktstjenesten med dens kontrolforretninger, ordreombringelse m. v. utføres ogsaa uten godtgjørelse.

[2]) Under barn indgaar fosterbarn, der er antat som eget, naar der intet vederlag erholdes for opfostring.

14 juni.

7. For beregning av familietillæg — saavel halvt som helt — gjælder følgende regler:

Familietillæg og tillæg for barn kan utbetales til gift mand med barn og til enkemand med barn.

Familietillæg uten tillæg for barn kan utbetales til gift mand uten barn, enten han forsørger forældre[1]) eller ikke, samt til enkemand eller ugift mand, som forsørger nogen av sine forældre.

Til enkemand alene utbetales intet familjetillæg.

Utbetalingen finder sted saavel for reisedage som for virkelig tjenstgjørende dage.

Under særskilt indkaldelse fra distriktet som domsmand eller retsvidne (jfr. punkt 4) beregnes ikke familietillæg.

8. Halvt familietillæg utbetales, hvor dette maa ansees paakrævet for familien som følge av forsørgerens fravær i vaabenøvelser, felttjenesteøvelser eller mobiliseringsøvelser.

Under vaabenøvelser indgaar de til utdannelse av vernepligtige befalingsmænd aarlig anordnede kurser, tjenesten ved garnisonskompaniet og efter Forsvarsdepartementets bestemmelse anden lignende garnisonstjeneste samt for militærarbeidere de for- og efterarbeider, hvormed de utenfor samlingene avtjener sin vernepligt.

Halvt familietillæg utbetales aldrig samtidig med helt familietillæg og aldrig til fastlønnede.

9. Helt familietillæg utbetales uten hensyn til trang:

a) Under tjenstgjøring utenfor de ordinære samlinger, forsaavidt ikke tjenesten kun berettiger til halvt familietillæg efter pankt 8. Holdes en avdeling til tjeneste efter avslutningen av de ordinære vaabenøvelser (jfr. punkt 14 c) bestemmer Forsvarsdepartementet, om helt familietillæg skal utbetales.

b) Til de garnisonerende korporaler og menige, som er nævnt i punkt 5: Under bortkommandering fra hjemsted til deltagelse i vaabenøvelser eller anden militær tjeneste samt under øvelser paa hjemstedet, naar de tildeles naturalforpleining.

Officerer og underofficerer.

§ 3.

Indkommanderingstillæg.

10. Officerer og underofficerer utbetales indkommanderingstillæg under vanlige samlinger til øvelse samt paa reise til og fra saadanne samlinger.

Indkommanderingstillæggets størrelse er:

For stabsofficerer	kr.	3,00	pr. dag
» kapteiner og premierløitnanter[2]) . . .	»	2,00	—»—
» sekondløitnanter og underofficerer. . .	»	1,00	—»—

11. Indkommanderingstillæg utbetales endvidere:

a) Under indbeordring til garnisonstjeneste og under forefaldende beordringer forøvrig efter nærmere bestemmelse av Forsvarsdepartementet. Under indrullerings- og utskriv-

---

[1]) Forsørgede forældre berettiger altsaa kun til selve familjetillægget, ikke til tillæg som for barn.

[2]) Herunder indbefattet de ved skoleeskadronen tjenstgjørende premierløitnanter paa sekondløitnants avlønning.

ningsmøter paa hjemsted har befal i distriktstjeneste ind- 14 juni.
kommanderingstillæg.

b) Til eskadrons- og batterichefer etc. ved tjenestehestes avlevering og mottagelse og til veterinærofficerer ved hestevisninger — alt forsaavidt forretningsstedet ligger mindst 3 km. fra vedkommendes bopæl.

12. Officerer og underofficerer, som for længere tid oppebærer indkommanderingstillæg og herunder for kort tid bortkommanderes til reiser eller tjeneste, for hvilken de tilkommer kostgodtgjørelse, mister ikke sit indkommanderingstillæg for den eller de dage, hvorfor kostgodtgjørelse oppebæres.

For garnisonerende er tillægget betinget av, at tjenesten ikke er knyttet til garnisonsstedet, eller at vedkommende under samling paa garnisonsstedet deltar i fælles messe.

Fast indbeordret befal har tillæg i likhet med garnisonerende uten at miste sit faste tillæg.

13. Under remonteskoler, rekrutskoler, bataljonssamlinger (trænkorpsets instruktionskursus) oppebærer fastlønnede underofficerer i distriktstjeneste av kavaleriet, feltartilleriregimenterne, positionsartilleribataljonen og trænkorpset — forsaavidt de ikke oppebærer garnisonstillæg — et ekstratillæg av kr. 0,50 pr. dag. Samme tillæg utbetales ingeniørvaabnets underofficerer under remonteskoler.

Paa frem- og hjemreisen utbetales ikke dette tillæg.

§ 4.

Felttjenestetillæg.
(forhøiet indkommanderingstillæg).

14. Felttjenestetillæg er indkommanderingstillæg forhøiet med kr. 1,00 pr. dag. Det utbetales:

a) Under større felttjenesteøvelser, 2 eller flere dages vintergarnisonsøvelser, mobiliseringsøvelser, under troppers sammendragning til opretholdelse av retsordenen eller til forberedelse av utrykning paa feltfot.

b) Under vanlige vaabenøvelser, naar øvelserne medfører fravær fra ekserserpladsen i et længere sammenhængende tidsrum end 4 døgn.

c) Under regimentsbefalsøvelser i forbindelse med vaabenøvelserne, under de med vaabenøvelserne forbundne for- og efterarbeider ved regimenter og bataljoner[1]), samt — efter Forsvarsdepartementets bestemmelse — naar en avdeling — helt eller delvis — av en eller anden grund beholdes til tjeneste efter avslutningen av de ordinære vaabenøvelser.

d) Til avdelingenes garnisonerende administrationspersonale under fravær fra standkvarter i forretninger vedkommende egen avdelings materiel, ekserserplads eller hester, forsaavidt forretningsstedet ligger mindst 3 km. fra vedkommendes bopæl, eller fraværet varer 2 eller flere dage.

e) Til underofficerer som elever av kavaleriets, feltartilleriets og ingeniørvaabnets rideskoler.

15. Paa reise til og fra samlinger utbetales det forhøiede tillæg kun, naar tjenesten ikke staar i forbindelse med vanlige vaa-

[1]) For bøssemakere med reparationspenger indtræder ikke denne forhøielse.

14 juni. benøvelser. Tjenesten ansees paabegyndt, naar vedkommende efter ordre er fremmødt paa øvelsesesstedet eller paa det sted, hvor beklædning m. v. skal utleveres.

Reglerne om indkommanderingstillæg i punkt 12 har anvendelse ogsaa for felttjenestetillæg.

§ 5.

Garnisonstillæg og familietillæg for underofficerer.

16. Til underofficer, der ikke er ansat som garnisonerende, utbetales foruten indkommanderingstillæg tillike garnisonstillæg under indbeordring til garnisonstjeneste.

Endvidere utbetales garnisonstillæg:
til haandverksunderofficerer under enhver indbeordring til tjeneste og
til underofficerer ved de kompanier etc., som er tillagt administration av materiel, under indkaldelse til tjeneste ved magasin utenfor vaabenøvelserne.

Garnisonerende underofficerer oppebærer aldrig garnisonstillæg.

17. Garnisonstillægget utbetales ikke paa reise for at tiltræde indbeordring eller paa hjemreise efter tilendebragt indbeordring. Derimot beholdes garnisonstillægget under midlertidig bortkommandering fra garnison.

18. Garnisonstillæg kan desuten efter særskilt bestemmelse av Forsvarsdepartementet utbetales ved siden av almindelig indkommanderingstillæg i enkelte andre tilfælde utenfor vaabenøvelserne. Likeledes kan efter departementets bestemmelse garnisonstillæg tilstaaes beridere ved vinterremonteskoler, naar der ikke gives dem adgang til at erholde naturalforpleining mot sedvanlig erstatning.

19. Garnisonstillæggets størrelse er:
For underofficerer av fanejunkers grad . . . kr. 1,70 pr. dag
» andre underofficerer . . . . . » 1,00 —»—

20. Underofficerer, som ikke oppebærer fast løn, tilkommer familietillæg (helt eller halvt) efter samme regler som for korporaler og menige i § 2 bestemt.

§ 6.

Kostgodtgjørelse.

21. Paa frem- og hjemreise ved samlinger utbetales kostgodtgjørelse istedenfor tillæg til fastlønnet befal i følgende tilfælde:
a) Naar reisen angaar tjeneste utenfor den administrative avdeling, hvortil vedkommende hører.
b) Naar reisen foregaar utenfor det brigadedistrikt, hvor vedkommende er stationert (1ste og 2den brigades distrikt regnet underett).
c) Naar vedkommende tilhører generalstaben, intendanturen, sanitetsstaben, 6te brigade eller er surnumerær.

22. Under brigadebefalsøvelser og andre særskilte befalsøvelser, generalstabsøvelser, skyteskoler, særskilte instruktionskurser og forsøk utbetales kostgodtgjørelse.

Naar befal er beordret til tjeneste som her nævnt paa sit hjemsted, kan der utbetales dem et til kostgodtgjørelse svarende tillæg, saafremt de deltar i fælles messe.

De aarlige kurser, som er anordnet til utdannelse av ulønnet befal, indgaar ikke under nærværende punkt, men henregnes til vanlige samlinger. 14 juni.

Til underofficerer, som ikke oppebærer fast løn, utbetales under særskilt indkaldelse til militær tjeneste som domsmand eller retsvidne et til kostgodtgjørelse svarende tillæg.

23. Kostgodtgjørelse til underofficerer utbetales forøvrig paa reiser og tjeneste, som berettiger officerer til kostgodtgjørelse, saasom reiser i utskrivningsvæsenets anliggender, reiser ved tiltrædelse eller fratrædelse av fast indbeordring, under fravær fra ekserserplads for at hente mandskap eller hester, under skogbrand og andet lignende redningsarbeide.

6te brigades underofficerer har kostgodtgjørelse paa alle tjenestereiser.

Underofficerers kostgodtgjørelse beregnes med kr. 3,00 (forhøiet kr. 4,00) pr. døgn.

24. Utbetalingen av kostgodtgjørelse er i alle tilfælde avhængig av, at de almindelige betingelser efter skyss- og kostgodtgjørelsesloven er tilstede.

Forskjellige bestemmelser.

§ 7.

25. De militære tjenestemænd erholder under samlinger frit kvarter, forsaavidt de herunder ikke bor i sine hjem. Paa reiser betaler det offentlige kvarteret kun, naar forlægning sker i samlet trop.

26. Naar militære tjenestemænd, i hvis avlønning eller tillæg forpleining er indbefattet, gives forpleining in natura, erstatter de brød og den øvrige proviant med de beløp, som er angit i budgetforslaget for vedkommende aar.

Ved fremmøte og hjemreise kan der leveres befal og mandskap middagsmat for 35 og aftensmat (frokost) for 15 øre pr. mand.

Fri portion tilstaaes underofficerer, naar de i garnison turvis bor paa kasernen som ukehavende.

27. Enhver, som under indbeordring fører større kommando eller indehar høiere stilling end den, som svarer til hans grad, faar herunder de for den høiere kommando eller stilling bestemte tillæg efter nærværende regulativ. Det høiere tillæg under øvelser utbetales ikke paa frem- og hjemreisen.

Korporal som instruktør i rekrutskole samt korporal og menig fast uttat til organisationsmæssig underofficersstilling under øvelserne faar herunder tillæg som for underofficerer bestemt, men maa da betale forpleiningen.

Ekstratillæg efter punkt 13 utbetales kun til vedkommende avdelings fastlønnede underofficerer i distriktstjeneste.

Menig beordret som overkok ved kompanikjøkken faar ekstra 20 øre daglig (korporals dagsløn), saalænge han tjenstgjør som overkok.

28. Spørsmaal om den rette anvendelse av dette regulativs bestemmelser avgjøres av Kongen.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Det norske Generalkonsulat i Stockholm, hvori anføres, at der ikke er adgang til at dispensere fra fordringen i navigationsloven av 7 april 1906 om norsk certifikat for styrmænd paa norsk fartøi. 16 juni.

17 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av pike Anne Marie Kathrine Johnsen ved testamente av 16 mars 1909 oprettede legat til fordel for værdige enlig stillede kvinder, fortrinsvis ældre tjenestepiker, hjemmehørende i Kragerø samt paa de under 27 januar og 6 mai 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

17 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til gymnastikinspektøren angaaende en forespørsel, om forældre kan negte sine barn at delta i skoleskytningen, naar skolestyret har besluttet skytning indført i skolen.

I den anledning uttaler departementet, at naar et skolestyre først har besluttet, at forberedende skyteøvelser skal optages i fagkredsen (som del av gymnastikundervisningen), saa har forældrene samme pligt til at la sine barn delta i skoleskytningen som i undervisningen i de øvrige fag.

17 juni. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en ordfører i anledning av forespørsel, om et bystyremedlem, som i 1911 paa grund av konkurs maatte uttræde av bystyret, nu kan gjenindta sin plads i dette, efterat hans bo er sluttet og utloddet.

Departementet uttaler, at spørsmaalet paa grund av bestemmelserne i byformandskapslovens § 3, sidste punktum, antages at maatte besvares benegtende. Der er ikke i den gjældende formandskapslov hjemmel for at slette suspensionsanmerkning, naar en suspensionsgrund er bortfaldt, og vedkommendes stemmeret og dermed valgbarhet (bylovens §§ 4 og 11) vil derfor vedbli at være suspendert, indtil han efter istandbringelse av nyt kommunalt stemmeretsmandtal paany er blit effektivt stemmeberettiget.

17 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, foranlediget ved en forespørsel fra byskriveren i vestre distrikt angaaende beregning av gebyr for tinglysning av et skjøte, ved hvilket en person overdrog en fast eiendom til et firma — ansvarlig handelsselskap — hvorav overdrageren for en halvdel var medindehaver.

Departementet uttaler, at den av byskriveren foretagne gebyrberegning, hvorefter tinglysningsgebyret var beregnet av den hele skjøtningssum, antages at være rigtig.

19 juni. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til samtlige amtmænd, hvori departementet i henhold til lov om forandringer i de gjældende bestemmelser om hittegods av 28 juni 1912 nr. 5 § 1 har utfærdiget følgende

Regler 19 juni.

om bekjendtgjørelse angaaende hittegods, dets opbevaring, utlevering eller salg, hvilke regler likeledes træder i kraft fra 1 juli 1913:

§ 1. I ladesteder og landdistrikter blir fund av hittegods at anmelde til vedkommende lensmand, som kan fordre hittegodset sig overlevert.

§ 2. Det paaligger lensmanden at føre særskilt fortegnelse over anmeldelser av hittegods efter vedføiede skema.

Lensmanden har aarlig inden utgangen av juli maaned at gi kommunekassereren i den kommune, hvor godset er fundet, opgave over de i aarets løp anmeldte fund.

§ 3. Snarest mulig efter anmeldelsen bekjendtgjør lensmanden fundet ved opslag og, forsaavidt det maa ansees formaalstjenlig paa grund av godsets art eller værdi, ved bekjendtgjørelse i en eller flere av de lokale aviser.

§ 4. Lensmanden træffer de nærmere bestemmelser med hensyn til opbevaring av hittegods. Mindre gjenstande bør opbevares hos lensmanden. Forsaavidt godset ikke opbevares hos lensmanden, maa det iagttages, at opbevaringen sker paa billigste og hensigtsmæssigste maate.

§ 5. Melder eieren sig, utleveres godset til ham mot betaling av finderløn, hvis størrelse fastsættes av lensmanden. Lensmandens avgjørelse kan indankes for vedkommende politimester (foged).

§ 6. Melder eieren sig ikke inden en frist av 6 maaneder, regnet fra første gangs bekjendtgjørelse om fundet, bortsælges godset ved offentlig auktion. Efter fradrag av samtlige paaløpne omkostninger tilfalder av utbyttet $^1/_3$ finderen og $^2/_3$ den kommune, hvor godset er fundet.

§ 7. Hittede gjenstande av mindre betydelig værdi blir saavidt mulig at sælge som appendiks ved andre auktioner. Forøvrig blir det at iagtta, at salget av hittegods foregaar paa billigste maate.

§ 8. Hittede gjenstande av saa liten værdi, at det med sikkerhet kan forutsees, at de ved auktionssalg ikke vil kunne utbringes til et saa stort beløp, at omkostningene iberegnet finderløn dækkes, kan av lensmanden overlates finderen.

§ 9. Hittegods, som enten aldeles ikke eller kun med uforholdsmæssige omkostninger lar sig opbevare, kan sælges for eierens regning uten at oppebie den bestemte salgsfrist av 6 maaneder. Det samme gjælder, naar godset ved at henligge vil lide uforholdsmæssig værdiforringelse. Salget kan i disse tilfælde ske paa anden maate end ved offentlig auktion. Nettoutbyttet indsættes i bank, naar det utgjør 20 kroner og der-

19 juni. over. Er utbyttet under dette beløp, kan det bero hos lensmanden. Naar 6 maaneders-fristen er forløpet, forholdes med utbyttet som i § 6 bestemt. Bringes det paa det rene, inden fristens utløp, hvem eieren er, utbetales utbyttet til ham med fradrag av finderløn som i § 5 bestemt.

§ 10. Bestaar det hittede gods i bofæ, blir der at forholde overensstemmende med forskriftene i lov om jords fredning av 16 mai 1860 §§ 30 og 31. Det samme gjælder andre levende dyr, forsaavidt ikke stedets politivedtægter indeholder særskilte bestemmelser herom.

§ 11. Naar hittegods er bortsolgt, blir der snarest mulig at avlægge regnskap til vedkommende kommunekasserer. Samtidig indbetales kommunens andel av utbyttet

§ 12. For sit arbeide vedkommende hittegods kan lensmanden avholde 10 pct. av det kommunen tilkommende beløp, men kan forøvrig intet særskilt gebyr beregne.

Skema
for fortegnelse over hittegods.

Anm. nr.	Hittegodsets art.	Findested.	Finderens navn.	Naar fundet.	Hvor det opbevares.	Hvad der er foretat med hittegodset.

19 juni. **Telegram** fra Finansdepartementet til amtmanden i Lister og Mandals amt, hvori departementet uttaler følgende:

Et herredsstyre antages ikke som sin representant i en særskilt klagenævnd at kunne vælge ligningsnævndens formand, som forutsættes at ha deltat i ligningsnævndens forutgaaende behandling av ligningen og klagen.

20 juni. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet til Smaalenene amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt der er adgang til at meddele bevilling til skjænkning og salg av alkoholsvakt øl (landsøl, mungaat og bjor). Spørsmaalet gjaldt tre andragender, nemlig to fra landhandlere, som ønsket at sælge fra sine butikker, og én fra restauratøren ved et bad, som agtet at servere nævnte øl til sine spisegjester.

Departementet meddeler, at der — som gjentagende tidligere

uttalt — efter ordlyden i lov av 17 mai 1904 § 18 antages kun at være adgang til at gi almindelig ret til skjænkning alene av alkoholsvakt øl. Men denne bevilling kan begrænses dels til at gjælde alene i badetiden (§ 19), dels til alene at kunne utøves i bestemte lokaler eller paa bestemte steder (§ 19, 2). Mot at meddele den ansøkte bevilling til salg alene av alkoholsvakt øl antages der ikke at være nogen hindring i lovgivningen. 20 juni.

Lov*)[1]) om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet. 21 juni. Nr. 1.

§ 1. Enhver, som erhvervsmæssig eller til stadighet vil drive inkasso-, auktions- eller retshjælpsvirksomhet, maa ha tilladelse[2]) av formandskapet i den kommune, hvor forretningskontoret er, eller fra hvilken virksomheten drives.

Dette gjælder dog ikke:

1. inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet, som drives av advokater, sakførere og lensmænd eller med understøttelse av stat eller kommune;
2. inkassovirksomhet, som drives av Norges Bank, sparebanker og aktiebanker indenfor grænserne av almindelig bankvirksomhet.

§ 2. Tilladelsen kan gives til mænd og kvinder, som er fuldmyndige, norske statsborgere, bosat her i riket og kjendt for retskaffenhet og paalidelighet. Vil ansøkeren drive inkasso- eller auktionsvirksomhet, maa han ogsaa godtgjøre, at han har tilstrækkelig kyndighet i regnskapsførsel.

Til foreninger og selskaper med begrænset ansvar bør tilladelse ikke gives, medmindre styret har sit sæte i riket og alle dets medlemmer opfylder betingelserne i første led.

Ved avgjørelsen av, om tilladelse skal gives, bør der tages hensyn til, om vedkommendes utdannelse og tidligere arbeide gjør det antagelig, at virksomheten vil bli drevet paa tilfredsstillende maate.

Tilladelsen skal angi, hvilken eller hvilke virksomheter den gir ret til at drive. Den utfærdiges paa ustemplet papir og uten betaling.

§ 3. Formandskapet kan bestemme, at der skal stilles sikkerhet, før tilladelse gives; men sikkerheten maa ikke overstige kr. 10 000,00.

Sikkerheten hefter for ethvert ansvar, som følger av retsstridig adfærd under utøvelsen av virksomheten. Den ophører

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
[1]) St.besl. 14 juni. Se Ot. prp. nr. 3. Indst. O. nr. 54. St.tid., forh. i Ot. s. 125—136; i Lt. s. 45—46.
[2]) Jfr. strfl. § 332.

21 juni. Nr. 1.

at hefte og kan forlanges tilbakelevert, naar et aar er gaat fra den tid, da forretningen er ophørt, uten at noget krav er anmeldt, men ellers først naar de anmeldte krav er fyldestgjort eller av anden grund bortfaldt. Naar fristen er utløpet, kan sikkerheten forlanges indskrænket til det, som trænges til at dække de anmeldte krav.

Er sikkerheten helt eller delvis gaat med til dækning av de fremkomne krav, kan det kræves som vilkaar for at fortsætte virksomheten, at avgangen erstattes ved ny sikkerhetsstillelse inden en fastsat frist. Paa samme maate kan det ogsaa ellers kræves, at ny eller yderligere sikkerhet stilles, naar omstændighetene gir grund til det.

§ 4. Enhver, som har faat tilladelse efter denne lov, pligter at føre bøker, som gir fuld oversigt over hans forretningsførsel. Bøker og forretningspapirer maa opbevares i 10 aar. Nærmere forskrifter kan gives av Kongen[1]).

Formandskapet skal til enhver tid ha adgang til at føre kontrol med den maate, virksomheten drives paa. I dette øiemed kan det kræve bøker, forretningspapirer og kassebeholdning fremlagt til granskning. Kontrollen utføres ved et eller flere av formandskapets medlemmer[2]). I den utstrækning, undersøkelsens øiemed tillater, pligter de at bevare taushet om det, som blir dem bekjendt[3]).

§ 5. Tilladelsen kan tilbakekaldes, hvis indehaveren gjør sig skyldig i uretskaffent forhold eller i nogen overtrædelse av denne lov eller av forskrifter, som er utfærdiget i henhold til loven, eller hvis der oplyses andre omstændigheter, som gjør det utilraadelig, at virksomheten fortsættes. Tilbakekaldelsen kan med opsættende virkning forelægges vedkommende regjeringsdepartement til prøvelse inden 1 maaned fra den dag, avgjørelsen er blit indehaveren meddelt.

§ 6. Denne lov træder i kraft 1 januar 1914.

21 juni. Nr. 2.

Lov*)[4]) om forandring i lov om veksler av 7 mai 1880.

§ 91 i lov om veksler av 7 mai 1880 skal herefter lyde saaledes:

Indtræffer en veksels forfaldsdag paa en søndag eller anden almindelig helligdag, ansees den næste søgnedag som forfaldsdag. Indtræffer den tid, paa hvilken en vekselretslig hand-

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
[1]) Jfr. strfl. § 374 og §§ 286—289.
[2]) Jfr. strfl. § 326.
[3]) Jfr. strfl. § 121.
[4]) St.besl. 14 juni. Se Ot.prp. nr. 27. Indst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 136—137; i Lt. s. 44.

ling senest skal foretages, paa en søndag eller anden almindelig helligdag, kan den foretages den næste søgnedag. Likeledes kan vekselduplikater, akcepter og deslike kun forlanges paa en søgnedag. 21 juni. Nr. 2.

Like med helligdage regnes efter denne paragraf ogsaa den 17 mai.

Lov*)[1] om forandring i lov om visse anvisninger (checks) av 3 august 1897. 21 juni. Nr. 3.

§ 10, andet led, i lov om visse anvisninger (checks) av 3 august 1897 skal herefter lyde saaledes:

Utløper den ovenfor bestemte frist paa en søndag eller en anden almindelig helligdag eller den 17 mai, kan forevisningen gyldig ske den næste søgnedag. Regelen i vekselloven's § 92 finder tilsvarende anvendelse.

Lov*)[2] om forandringer i lov om sjøfarten av 20 juli 1893. 21 juni. Nr. 4.

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 skal herefter lyde saaledes:

§ 220. Naar skade paa skib, gods eller person foraarsakes ved sammenstøt mellem skibe, og skylden ligger paa den ene side alene, da skal den skyldige erstatte skade og tap, som derved er forvoldt.

Er der skyld paa begge sider, skal enhver av de skyldige erstatte skaden efter forholdet mellem beskaffenheten av de paa hver side begaaede feil. Gir omstændighetene ikke støtte for en fordeling i et bestemt forhold, deles skaden likt.

Hver enkelt av de skyldige er bare ansvarlig for den del av erstatningen, som falder paa ham, undtagen naar død eller skade paa legeme eller helbred er voldt, i hvilket tilfælde den erstatningsberettigede kan indtale den hele erstatning hos hvilkensomhelst av de skyldige; men har en av dem maattet utrede mer end den del, som falder paa ham, har han for det overskytende regres til den anden skyldige.

Dog skal ikke noget beløp kunne søkes tilbake paa denne maate, som paa grund av en lovbestemt eller kontraktsmæssig begrænsning av eller fritagelse for ansvar eller av nogen anden

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) St. besl. 14 juni. Se Ot.prp. nr. 27. Indst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 136—137; i Lt. s. 44.

[2]) St.besl. 14 juni. Se Ot.prp. nr. 9 for 1912. Dok. nr. 56 med to tillæg (1912). Indst. O. XVII (1912). St.tid. (1912), forh. i Ot. s. 933. Ot. prp. nr. 4 for 1913. Dok. nr. 1 m. tillæg (1913). Indst. O. III (1913). St.tid. (1913), forh. i Ot. s. 106—123; i Lt. s. 34—44.

21 juni. Nr. 4.

grund ikke kunde være indtalt direkte av den erstatningsberettigede.

Ved bedømmelsen av spørsmaalet om skyld skal retten ta i særlig betragtning, hvorvidt der var tid til overlæg eller ikke.

§ 223. Naar skibe støter sammen, paaligger det enhver av skibsførerne, saavidt det kan ske uten særlig fare for eget skib, dets besætning og passagerer, at yde det andet skib og dettes besætning og passagerer al hjælp, som er mulig og fornøden til frelse fra den ved sammenstøtet opstaaede fare, likeledes for den anden skibsfører at opgi sit eget skibs navn og hjemsted, saavelsom det sted eller den havn, hvorfra det kommer, og hvortil det er bestemt. Samme forpligtelse paahviler en skibsfører, naar hans skib støter sammen med baat.

§ 223 a. Hvad der i denne lov er bestemt om sammenstøt mellem skibe, faar ogsaa anvendelse, naar et skib ved sin manøvrering eller paa anden maate foraarsaker skade paa et andet skib eller ombordværende personer eller gods, uten at sammenstøt mellem skibene har fundet sted.

Ved bestemmelserne i dette kapitel gjøres ingen forandring i de regler, som indeholdes i lov om ulykkesforsikring for sjømænd av 18 august 1911 §§ 32—36.

9de kapitels overskrift:

Om bjergning.

§ 224. Enhver, som bjerger skib, der er forulykket eller stedt i nød, eller ombordværende gods eller noget, som har hørt til saadant skib eller gods, saavelsom enhver, som medvirker ved bjergningen, har ret til at faa bjergeløn av, hvad der bjerges. Ret til andel i bjergelønnen har ogsaa den, som har reddet menneskeliv fra skibet under den nød, som har git anledning til bjergningen, eller som har medvirket til redningen.

Den, som har paatvunget bjergning mot uttrykkelig og beføiet forbud av den, som har kommandoen ombord, har ikke ret til bjergeløn.

Bjergeløn kan kræves, selv om det bjergende skib tilhører samme reder som det bjergede skib.

Har nogen ved overenskomst paatat sig at yde skibet tjeneste ved lodsning eller bugsering eller paa lignende maate, og skibet kommer i nød, har han ikke ret til bjergeløn, uten forsaavidt den hjælp, han derunder har ydet, ikke kan ansees overtat i overenskomsten.

Kan parterne ikke enes om bjergelønnens størrelse, blir denne at bestemme av retten, medmindre det bjergedes værdi ikke overstiger 500 kroner, i hvilket tilfælde den bestemmes av amtmanden.

Om behandlingen av bjerget eller indstrandet gods saavel- 21 juni.
som om, hvad bjergere iøvrig har at iagtta, navnlig naar eier Nr. 4.
eller fuldmægtig for ham ikke er tilstede, gives forskrifter ved særlig lov.

§ 225. Ved bestemmelse av bjergeløn blir at ta i betragtning:

1) i første række:
a) den utstrækning, hvori bjergningen er lykkedes;
b) den kyndighet og dygtighet, hvormed bjergernes arbeide har været utført, og den tid og anstrengelse, det har kostet;
c) den fare, hvorfor det bjergede skib, dets besætning, passagerer eller gods har været utsat;
d) den fare, hvorfor bjergerne eller deres eiendele har været utsat;
e) den risiko for erstatningsansvar likeoverfor tredjemand og for andet tap, som bjergerne maatte ha utsat sig for;
f) den skade paa liv, helbred eller gods, bjergerne har lidt, de utgifter og tap, de har hat, samt værdien av det ved bjergningen anvendte redskap;
g) den omstændighet, at det av bjergerne anvendte skib har været særlig utrustet for bjergning.
2) i anden række:
det bjergedes værdi.

Er en bjerger selv skyld i den fare, som gjør bjergning nødvendig, eller har han gjort sig skyldig i tyveri, underslag eller anden uredelig omgang med godset, kan retten erklære kravet paa bjergeløn helt eller delvis fortapt.

§ 226. Bjergelønnen maa ikke sættes høiere end værdien av det bjergede, deri iberegnet fragt og passagerpenger, efter fradrag av told og andre offentlige avgifter samt omkostningene ved dets bevaring, vurdering og salg.

Bjergelønnen indbefatter tillike godtgjørelse for at bringe det bjergede i sikkerhet og for den dertil gjorte bruk av fartøier eller andre redskaper.

§ 227. Er avtale om bjergning indgaat, mens nød stod paa og under indflydelse av faren, kan retten efter paastand fra enhver av parterne tilsidesætte eller forandre avtalen, dersom den finder dens indhold ubillig.

Desuten kan retten i alle tilfælde paa forlangende av den forurettede part tilsidesætte eller forandre avtalen, dersom den finder, at den avtalte bjergeløn staar i betydelig misforhold til den ydede tjeneste.

Bestemmelsen i § 225, sidste stykke, kommer ogsaa til anvendelse, naar der er truffet overenskomst om bjergning.

21 juni. Nr. 4.

Spørsmaalet om avtalens tilsidesættelse eller forandring maa være indbragt for retten inden 14 dage, efterat det bjergede er bragt i havn.

§ 268 nr. 4. Fordringer, der grunder sig paa forpligtelser, som skibsføreren i denne sin egenskap har indgaat, eller paa misligholdelse av kontrakt, som rederen selv eller ved fuldmægtig har avsluttet, og hvis opfyldelse hørte til skibsførerens pligter, jfr. § 7, fordringer paa erstatning for skade, som er forvoldt ved feil eller forsømmelse i tjenesten av nogen ombord, jfr. § 8, skibsførerens fordring for, hvad han selv har utlagt eller paatat sig at tilsvare til bestridelse av utgifter for skibet, samt den i § 220, 3dje stykke, omhandlede regresfordring.

§ 283. Fordringer, for hvilke kreditor efter denne lov alene kan holde sig til de gjenstande, hvori han har sjøpanteret, fortapes, naar de ikke gjøres gjældende ved søksmaal inden efternævnte tidsfrister:

1. for bidrag til almindelig havari og til omkostninger, der skal fordeles efter lignende regler (jfr. § 161, 2det stykke, og § 218, 2det stykke), inden 1 aar fra dispachens datum;
2. for erstatningskrav for bortkommen eller beskadiget ladning inden 1 aar fra godsets losning;
3. for alt andet erstatningskrav inden 2 aar, efterat skaden fandt sted;
4. for krav paa bjergeløn inden 2 aar, efterat bjergningsforetagendet er avsluttet;
5. for det i § 220, 3dje stykke, omhandlede regreskrav inden 1 aar, efterat betalingen til den skadelidende har fundet sted;
6. for alle andre sjøfordringer inden 1 aar fra deres forfaldsdag.

Har kreditor for sit krav paa erstatning for skade ved sammenstøt eller for nogen av de ovenfor under nr. 4 eller 5 nævnte krav tillike ret til at holde sig til reder, ladningseier eller andre personlig, kommer likeledes paa denne hans ret den for hvert av tilfældene ovenfor fastsatte forældelsesfrist til anvendelse. Med hensyn til de andre ovenfor nævnte krav, for hvilke kreditor tillike har ret til at holde sig til nogen personlig, kommer de almindelige regler om forældelse av fordringer til anvendelse.

Spørsmaalet om, hvilke handlinger der avbryter forældelsen, blir at bedømme efter de her i landet gjældende love om forældelse i alle tilfælde, i hvilke søksmaalet til fordringens indkrævning er anlagt ved en norsk domstol.

II.

Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

Lov*)[1]) om forandringer i lov om stranding og vrak av 20 juli 1893. 21 juni. Nr. 5.

I.

§ 2 i lov om stranding og vrak av 20 juli 1893 skal herefter lyde saaledes:

§ 2. Indtil lensmanden eller toldvæsenets repræsentant kommer tilstede, skal de tilstedeværende handle efter bedste skjøn og evne for at yde hjælp til skibbrudne eller for at iverksætte bjergning av gods; men saadan bjergning maa ikke paatvinges og nødlidende eller strandet skib ikke bordes mot et uttrykkelig og beføiet forbud av skibsføreren eller av den, som har kommandoen ombord. Foretages bjergning av gods, bør der optages vidnefast fortegnelse over dette med angivelse av merker eller kjendetegn, og bedst mulig sørges for dets forvaring.

II.

§ 14, 2det punktum, ophæves.

III.

Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

Lov*)[2]) om ind- og utførsel av opium m m. 21 juni. Nr. 6.

§ 1. Kongen kan:

a) bestemme, at ind- og utførsel av raa opium blot skal finde sted gjennem visse nærmere angivne toldsteder;
b) bestemme, at utførsel av raa opium til visse nærmere bestemte land skal være forbudt;
c) utfærdige de forskrifter, som ansees nødvendige til kontrol med utførsel av raa opium;
d) bestemme, at utførsel av raa opium blot skal foregaa ved personer, som har faat tilladelse dertil av det departement, hvorunder medicinalvæsenet hører.

§ 2. Kongen kan forby saavel tilvirkning som ind- og utførsel av præparert opium.

§ 3. Kongen kan:

a) bestemme, at utførsel av morfin, kokain og deres respektive salter enten skal være underkastet anmeldelsespligt til offentlig myndighet eller blot skal foregaa ved personer, som har faat tilladelse av det departement, hvorunder medicinalvæsenet hører;
b) bestemme, at enhver, som sælger, utleverer eller utfører morfin, kokain og deres respektive salter, skal være plig-

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
[1]) Se henvisningerne ved lov nr. 4.
[2]) St.besl. 14 juni. Se Ot.prp. nr. 19. Indst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 124—125; i Lt. s. 44.

21 juni. Nr. 6.

tig til at gi de oplysninger om bedriften, som Kongen maatte forlange;

c) bestemme, at utførsel av morfin, kokain og deres respektive salter kun skal ske til personer, som av vedkommende indførselslands myndigheter har faat tilladelse til at indføre de nævnte stoffe.

§ 4. Kongen skal kunne gjøre bestemmelserne i foregaaende paragraf anvendelig paa:

a) Medicinsk opium;
b) Præparater, som indeholder morfin eller kokain;
c) Heroin, dets salter og andre præparater, som indeholder samme stof;
d) Alle derivater av morfin, kokain og deres respektive salter og ethvert andet alkaloid av opium.

§ 5. Kongen kan bestemme, hvad der skal ansees som raa opium, præparert opium, medicinsk opium, morfin, kokain og heroin.

21 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsætning.

For budgetterminen 1 juli 1913—30 juni 1914 skal de, som har faat bevilling til at drive apotek, erlægge til statskassen en avgift av sin omsætning efter nedenstaaende regler:

§ 1.

A. For personlig priviligerte apotek:

1. De første kr. 10 000,00 av omsætningen skal være avgiftsfri.
2. Av restbeløpet fratrækkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsætning beregnes følgende avgifter:

Av 1ste	kr. 5 000,00	(eller dele derav)	1	pct.
» 2det	» 5 000,00	—»—	2	»
» 3dje	» 5 000,00	—»—	3	«
» 4de	» 5 000,00	—»—	4	«
» 5te	» 5 000,00	—»—	5	»
» 6te	» 5 000,00	—»—	6	»
» 7de	» 5 000,00	—»—	7	»
» overstigende omsætning			8	»

B. For salgbare apotek:

Der gjøres et fradrag i omsætningen av 1/3 — en tredjedel —, hvorefter avgift av den tilbakeværende del

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

[1]) Se St. prp. nr. 1, indtægt, hovedp. VI, kap. 3, tit. 11; utgift, hovedp. VI, kap. 10, tit. 52 samt St.prp. nr. 71. Indst. S. nr. 163. St.tid. s. 1474—1479.

av omsætningen svares efter de under A 1—3 for de personlig privilegerte apotek gjældende regler. 21 juni.

§ 2. Til et apoteks omsætning regnes alle beløp, som er indkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp at medregne, som er indkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmænd forhandles til andre apotek.

Omsætning ved filialapotek og medikamentutsalg blir at beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Det departement, hvorunder medicinalvæsenet hører, kan helt eller delvis frafalde avgiften for apotekere, med hvem der er indgaat eller indgaaes overenskomst angaaende avstaaelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalde avgiften, hvor dens utredsel vilde falde særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp paa mindre end kr. 10,00 opkræves ikke.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hurums herred, Buskeruds amt, den 4 april og 27 mai 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 21 juni.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter derom av Østre Gausdals herredsstyre indgit andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Østre Gausdals herred i Kristians amt. 21 juni.

Kongelig resolution***), hvorved bestemmes: 21 juni.

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av kommunestyret for ladestedet Harstad i Tromsø amt under 25 oktober 1912 og 5 mars 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden ladestedet, dog med en enkelt forandring.

II. De for Trondenes herred i Tromsø amt under 30 september 1889 og 26 september 1896 approberte sundhetsforskrifter ophæves for ladestedet Harstads vedkommende fra den tid, nærværende sundhetsforskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

***) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter er indtat.

21 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Seljords sogn paa de to dyrskuedage i september i aar skal være gjenstand for bevilling.

21 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Kirkenes, Bjørnevand, Bugønes, Neiden (fra elvemundingen til Finlandsgrænsen) og Strands Kirkested (med omegn regnet 2 km. fra kirkestedet) i Sydvaranger herred, Finmarkens amt, fra 1 september 1913 skal være gjenstand for bevilling.

21 juni. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til §§ 6, 7 og 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Narviks bystyre i møte den 23 april 1913 fattede beslutning angaaende omregulering av strøket Monsbakkerne—Framnesmyren samt angaaende tilbaketrukne byggelinjer og byggeforskrifter for det nævnte strøk samt det ved kongelig resolution av 25 august 1911 omregulerte strøk paa Frydenlund sammesteds, dog med endel forandringer.

Efter disse forandringer er de approberte byggeforskrifter saalydende:

»I det av omreguleringen omfattede strøk, som falder utenfor træstrøket, tillates ikke uten bygningskommissionens samtykke opført bygninger i mer end 2 etager eller med areal over 200 m^2.

Bygningenes utseende skal godkjendes av bygningskommissionen«.

Post 2 a i kongelig resolution av 30 august 1905 angaaende dispensation fra murtvangsloven for visse strøk av Narvik skal lyde saaledes:

»At bygningene ved gater, hvor der ikke er vedtat og approbert særskilt tilbaketrukket byggelinje, ikke opføres nærmere gatelinjen end 5 m. uten bygningskommissionens og reguleringskommissionens samtykke«.

21 juni. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Rena bygningsrepræsentantskap i møter den 30 juli og 2 september 1912 samt 31 mai 1913 vedtagne byggeforskrifter for nævnte bygningskommune.

---

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
**) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor byggeforskriftene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved der utfærdiges reglementer for manøvrering av reguleringsdammene i Otteraaens vasdrag overensstemmende med fremlagte utkast. Reglementerne blir gjældende indtil videre fra den tid, den ved kongelig resolution av 22 november 1912 tillatte regulering iverksættes. 21 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 21 juni.

1. At det tillates, at der for det dels til Indviken, dels til Gloppens prestegjeld under Nordfjords provsti i Bergen stift hørende distrikt Randabygden opføres et kapel paa en dertil utset tomt av gaarden Hopland i Utviken sogn efter en fremlagt plan med de av statens bygningsinspektør foreslaaede ændringer ved samme. Derhos bemyndiges Bergen stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. At der indtil videre tillægges den nye kirke, som blir at benævne Randabygds kapel, 8 gudstjenester aarlig, hvorav 4 tages fra Utvikens annekskirke i Indvikens prestegjeld, 2 fra Indvikens hovedkirke og 2 fra Vereids hovedkirke i Gloppens prestegjeld, og som blir at avholde til saadan tid og at fordeles saaledes mellem sogneprestene i Indviken og Gloppen, som Bergens biskop nærmere bestemmer.
3. — — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 29 bestemmes: 21 juni.

a) at det i kongelig resolution av 17 mars 1903, jfr. kongelig resolution av 21 oktober 1910, omhandlede sikkerhetsfond ved Orkla Grube-Aktiebolags (Orkla eller Orkedals Mining co. Ltds) bergverk i Meldalens herred skal forhøies med 5 000,00 — fem tusind — kroner (ɔ: fra 40 000 til 45 000), som tilveiebringes ved renteoplægning og opsamling overensstemmende med, hvad der er fastsat ved ovennævnte resolution av 21 oktober 1910, litr. b, saaledes at opsamlingen av de 5 000 kroner begynder den 1 juli 1913, da det ved nævnte resolution fastsatte fondsbeløp, 40 000 kroner, ifølge resolutionens litr. c skal være fuldt indbetalt;
b) at selskapet under enhver omstændighet skal være forpligtet til at la fondet være vokset med den i litr. a nævnte sum 5 000 kroner inden 1 juli 1914.

*) Bekjendtgj. 24 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor reglementerne er indtat.

21 juni. **Kongelig resolution**, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 16 mai 1913 om nyt lønsregulativ for forskjellige av fængslernes tjenestemænd tages tilfølge.

Regulativet er saalydende:

§ 1. De nedenfor nævnte tjenestemænd skal ha følgende løn:

Lønsklasse.	Stilling.	Ved ansættelsen.	Efter 3 aar.	Efter 6 aar.	Efter 9 aar.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1	Bestyreren av Fællesutsalget i Kristiania.				
	Inspektørerne, forvalterne og verksmesterne ved Bodsfængslet, Akershus landsfængsel og Trondhjems landsfængsel.	2 600,00	2 800,00	3 000,00	3 200,00
	Vaktmesteren ved Kristiania kredsfængsels hovedavdeling.				
2	Vaktmesteren ved Bergens kredsfængsel.				
	Vaktmesteren ved Kristiania kredsfængsels anneks.	2 200,00	2 400,00	2 600,00	2 800,00
3	Kassererne og vaktmesterne ved Bodsfængslet og Akershus landsfængsel.				
	Utsalgsbestyreren i Trondhjem.				
	Vaktmesterne ved fængslerne i Skedsmo, Hamar, Drammen, Skien, Kristiansand, Stavanger (2), Trondhjem (2), Fredrikstad, Haugesund og Aalesund.	2 000,00	2 200,00	2 400,00	2 600,00
4	Lærerne ved Bodsfængslet og Akershus landsfængsel.	1 800,00	2 100,00	2 400,00	2 700,00
5	Inspektricen ved Landsfængslet for Kvinder.				
	Maskinmesterne ved Bodsfængslet, Akershus landsfængsel og Landsfængslet for Kvinder.				

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI, kap. 9, tit. 1—3. Indst. S. XXII C St.tid. s. 1257—1266.

Lønsklasse.	Stilling.	Ved ansættelsen.	Efter 3 aar.	Efter 6 aar.	Efter 9 aar.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Verksassistentene ved Bodsfængslet og Akershus landsfængsel.	1 800,00	2 000,00	2 200,00	2 400,00
	Vaktmesterne ved fængslerne i Eker, Molde, Bodø, Tromsø, Vadsø, Fredrikshald, Sarpsborg, Moss, Eidsberg, Kongsvinger, Gjøvik, Hønefoss, Kongsberg, Sande, Horten, Tønsberg, Larvik, Arendal, Kristiansund, Kabelvaag og Hammerfest.				
6	Læreren ved Trondhjems landsfængsel.	1 500,00	1 800,00	2 100,00	2 400,00
7	Verksmesterinden, forvalterskeu og kassererskeu ved Landsfængslet for Kvinder.				
	Undervaktmesteren ved Kristiania kredsfængsel.	1 600,00	1 800,00	2 000,00	2 200,00
	Kontorbetjentene ved Bodsfængslet, Akershus landsfængsel og Trondhjems landsfængsel.				
8	Opsynsbetjentene ved landsfængslerne.				
	Overopsynskvinden ved Landsfængslet for Kvinder.	1 600,00	1 700,00	1 800,00	1 900,00
9	Betjentene ved Kristiania, Bergens og Trondhjems kredsfængsler.	1 500,00	1 600,00	1 700,00	1 800,00
	En kontorbetjent ved Kristiania kredsfængsel.				
10	Kjøkkenbetjentene ved Bodsfængslet, Akershus og Trondhjems landsfængsler.				
	Lærerinden og kontorbetjenten ved Landsfængslet for Kvinder.	1 400,00	1 500,00	1 600,00	1 700,00

Lønsklasse.	Stilling.	Ved ansættelsen.	Efter 3 aar.	Efter 6 aar.	Efter 9 aar.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Fyrbøteren ved Bergens kredsfængsel.				
11	Betjentene ved kreds- og hjælpefængslerne utenfor Kristiania, Bergen og Trondhjem.	1 300,00	1 400,00	1 500,00	1 600,00
	Opsynskvinderne ved Landsfængslet for Kvinder.				
12	En kontorbetjent ved Kristiania kredsfængsel.				
	Opsynskvinderne ved Kristiania kredsfængsel.	1 100,00	1 200,00	1 300,00	1 400,00
	Portneren ved Kristiania kredsfængsel.				
13	Butikdamerne i Kristiania og Trondhjem.	1 000,00	1 100,00	1 200,00	1 300,00

§ 2. Som tillæg til sin faste løn faar utsalgsbestyrerne i Kristiania og Trondhjem 1/2 pct. av bruttobeløpet av solgte varer, førstnævnte indtil kr. 800,00, sidstnævnte indtil kr. 200,00 aarlig.

§ 3. Landsfængslernes inspektører, vaktmestere, verksassistenter, maskinmestere, opsynsbetjenter og kjøkkenbetjenter, vaktmesterne og betjentene i Kristiania, Drammen, Bergen og Trondhjems kredsfængsler samt undervaktmesteren og portneren i Kristiania kredsfængsel faar i uniformsgodtgjørelse hver kr. 100,00 aarlig.

§ 4. Naar en tjenestemand gaar over i anden stilling i samme eller lavere klasse, regnes hans tidligere tjeneste i klassen eller i høiere klasse ham tilgode ved beregning av alderstillæg. Gaar han over i høiere klasse, beregnes alderstillæggene saaledes, at han straks rykker op paa det lønstrin, som staar nærmest over den løn, han hadde ved ansættelsen i den høiere klasse. Er den ene eller begge stillinger tillagt uniformsgodtgjørelse m. v., tages dette i betragtning med et av Justisdepartementet bestemt beløp.

§ 5. Landsfængslernes inspektører (inspektrice), forvaltere (forvalterske), verksmestere (verksmesterinde), kasserere (kassererske), vaktmestere, overopsynskvinder, maskinmestere, verks-

assistenter, kontorbetjenter, opsynsbetjenter (opsynskvinder) og kjøkkenbetjenter samt lærere (lærerinde) har i sygdomstilfælde fri lægebehandling av fængslets læge og fri medicin, dog bare for sin egen person, men ikke for sine familier. 21 juni.

§ 6. Vaktmesteren ved Kristiania kredsfængsels hovedavdeling har bolig, lys og brænde av fængslet mot et fradrag av kr. 500,00. De øvrige vaktmestere ved kreds- og hjælpefængslerne har bolig, lys og brænde av fængslet mot et fradrag av kr. 400,00.

Betjentene utenfor Kristiania, Bergen og Trondhjem faar i tillæg til sin løn frit rum i fængslet med lys og brænde, eller om det ikke kan skaffes dem, en billig erstatning derfor.

For andre tjenestemænd, som bor i nogen fængslet tilhørende leilighet, avkortes i lønnen et saa stort beløp, som Justisdepartementet til enhver tid bestemmer.

§ 7. De tjenestemænd, som regulativet omfatter, gaar over fra det ældre til det nye regulativ efter sine tjenesteaar i sine nuværende stillinger, saaledes at enhver blir avlønnet, som om det nye regulativ hadde været gjældende under hans hele tjenestetid.

§ 8. For tjenestemænd, som faar kost av fængslet, avkortes i lønnen et saa stort beløp, som Justisdepartementet bestemmer.

§ 9. De tjenestemænd, som omhandles i ovenstaaende regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, statsmagterne maatte bestemme.

Kongelig resolution, hvorved Stortingets beslutning[1]) av 3 mai 1913 om ikrafttræden av den nye administrationsordning ved Statsbanerne tages tilfølge. 21 juni.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation — med en enkelt forandring — paa en fremlagt plan for Røldals Brandassuranseforening for Bygninger, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 21 juni.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX A, kap. 1. Tillæg til indst. S. XIII A. St.tid. 922—923.

Beslutningen er saalydende:

Det ved Stortingets beslutning av 23 mai 1912 vedtagne lønsregulativ for ny ordning av Statsbanernes administration m. v. gjøres gjældende fra 15 september 1912 for de funktionærer, som er uberørt av den nye ordning eller er gaat over i stillinger, som i det store og hele er tilsvarende til de stillinger, de indehadde under den ældre ordning.

21 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. den av Stortinget under 7 mai 1913 fattede beslutning[1]) om forandret lønsregulativ for de ved fyrdirektørens kontor ansatte ingeniører og assistenter tages tilfølge.

21 juni. **Kongelig resolution,** hvorved Stortingets beslutning[2]) av 12 juni 1913 angaaende betingelsesvis fritagelse for lærere ved statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler for at gjøre indskud i Enkekassen tages tilfølge.

21 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byfoged, der hadde anmodet om departementets uttalelse angaaende spørsmaalet om, hvorledes efter § 45 i lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 de der omhandlede salærer blir at beregne, naar en enkelt brandtakstforretning medtar flere dage. Det var oplyst, at Norges Brandkasse paa henvendelse hadde uttalt, at i tilfælde som nævnt salærerne for hver dag saavel til statskassen som til mændene antoges at burde beregnes av de beløp, som fremkommer, naar det samlede takstbeløp fordeles paa antallet av de anvendte dage.

Departementet meddeler, at det intet har at erindre mot denne av Brandkassen uttalte mening.

24 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania angaaende en forespørsel fra en lærer om, hvem der pligter at betale utgiftene ved reparationer og vedlikehold av vandkummer og vandledninger paa kommunens lærergaard.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI B, kap. 6. Indst. S. nr. 117. St. tid. s. 1087—1092.
Beslutningen er saalydende:
Stortinget samtykker i
1. at de ved fyrdirektørembedet ansatte ingeniører fra 1 juli 1913 avlønnes efter det av Stortinget under 29 juni 1912 fastsatte nye lønningsregulativ for ingeniører ved de under Arbeidsdepartementet sorterende tekniske administrationer;
2. at de ved fyrdirektørembedet ansatte assistenter fra 1 juli 1913 avlønnes overensstemmende med det av Stortinget under 3 juli 1912 fastsatte nye lønningsregulativ for assistenter i departementernes kontorer.

[2]) Se St.prp. nr. 100. Indst. S. nr. 186. St.tid. s. 1672.
Beslutningen er saalydende:
Stortinget samtykker i, at de ved stortingsbeslutning av 10 mai og kongelig resolution av 8 juni 1899 fastsatte bestemmelser om indskudspligt i Enkekassen ikke kommer til anvendelse paa lærere ved statsunderstøttede kommunale høiere almenskoler, forsaavidt de er medlemmer av en kommunal pensionskasse, som omfatter enkepension, og vedkommende regjeringsdepartement finder forholdet ordnet paa tilfredsstillende maate.

I den anledning uttaler departementet, at det er enig med direktøren i, at reparationen og vedlikeholdet av vandkummer og vandledninger paa lærergaarden paahviler herredet. 24 juni.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fængselsstyrelsen, til Revisionsdepartementet om, at den i Lovtidenden indtagne skrivelse til amtmanden i Buskeruds amt av 23 november 1912 gjælder fangetransport utført av flere politibetjenter, uten at det sker i henhold til kontrakt. 27 juni.

Rundskrivelse fra Revisionsdepartementet til amtmændene: 27 juni.

Efter departementets i Lovtidenden indtagne cirkulære av 28 december 1889 kan erstatninger, som ved retslige avgjørelser i straffesaker er tilkjendt av statskassen, hæves av den erstatningsberettigede ved henvendelse til vedkommende oppebørselsbetjent, naar han til legitimation medbringer en av retsskriveren efter vedkommende retsprotokol utfærdiget bekræftet utskrift, forsaavidt erstatningen angaar.

Foranlediget ved et indtruffet tilfælde anmoder departementet amtmændene om at tilkjendegi vedkommende oppebørselsbetjenter, at de, før utbetaling av erstatningen finder sted, maa forvisse sig om, at vedkommende avgjørelse er endelig.

Lov *) [1]) om forlænget gyldighet av § 1 i lov av 7 januar 1904 om forandring i lov om hvalfangst av 6 juni 1896. 28 juni. Nr. 1.

Forskriftene i § 1 i lov av 7 januar 1904 om forandring i lov om hvalfangst av 6 juni 1896 forblir fremdeles gjældende for et tidsrum av 10 — ti — aar fra 1 februar 1914.

Lov *) [2]) om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter. 28 juni. Nr. 2.

§ 1. Hvor opsyn er anordnet (jfr. § 19), kan amtmanden — forsaavidt midler er bevilget dertil — i den utstrækning, han finder det fornødent, paaby, at baater og fartøier, hvis besætning deltar i fisket, skal være forsynt med merker, utlevert av det offentlige. Høvedsmanden paa baaten eller føreren av fartøiet faar uten betaling saadant merke mot at gjøre anmeldelse til lensmanden i fiskedistriktet eller anden der beskikket opsynsbetjent, alt efter nærmere forskrift av amtman-

*) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
[1]) St.besl. 23 juni. Se Ot.prp. nr. 22. Indst. O. nr. 63. St.tid., forh. i Ot. s. 171—178 og 181—196; i Lt. s. 52—59.
[2]) St.besl. 23 juni. Se Ot.prp. nr. 12. Indst. O. VII. St.tid., forh. i Ot. s. 165—171; i Lt. s. 52.

28 juni. Nr. 2.

den, som ogsaa avgir de fornødne forskrifter om merkernes indretning, bruk og tilbakelevering. Hvor merker er foreskrevet av amtmanden, straffes den med bøter, som driver fiske, uten at baat eller fartøi er forsynt med foreskrevet merke, eller som paa anden maate forser sig mot, hvad der i henseende til merker er fastsat.

§ 2. Efter at ha hørt vedkommende kyststræknings kommunestyrer kan amtmanden fastsætte, at der for fiskedistriktet eller dele av dette vælges et efter baatenes og fartøiernes mængde avpasset antal tilsynsmænd, som har at føre det umiddelbare tilsyn paa havet og derunder ved tilhold og advarsel at søke hindret overtrædelser av denne lov og de forskrifter, som amtmanden eller utvalget har git i medhold av den (jfr. § 7), samt, naar leilighet gives, at virke for mindelig bilæggelse av tvistigheter mellem fiskerne og iøvrig at bistaa i at fremme god skik og orden.

§ 3. Tilsynsmændene, som ingen godtgjørelse oppebærer, vælges i tilfælde aarlig før eller under fisket. Valget ledes av vedkommende lensmand eller anden særlig beskikket opsynsbetjent og foretages av og iblandt de i distriktet tilstedeværende høvedsmænd og fartøiførere.

De nærmere forskrifter om tiden, stedet og fremgangsmaaten ved valget saavelsom den til dettes hensigtsmæssige gjennemførelse fornødne inddeling av fiskedistriktet fastsættes av amtmanden.

Den, som har forrettet som tilsynsmand i 2 aar efter hinanden, kan undslaa sig for ombudet i likesaa lang tid.

§ 4. Efter andragende fra vedkommende kommunestyre eller kommunestyrer kan amtmanden fastsætte, at der for ett eller flere opsynsdistrikter blandt fiskerne skal vælges et antal mænd, som skal danne et utvalg. De nærmere forskrifter om tiden, stedet og fremgangsmaaten ved valget fastsættes av amtmanden, som ogsaa bestemmer, hvor mange medlemmer de enkelte utvalg skal ha, fordelingen av utvalgsmedlemmer paa de forskjellige slags bruk, og hvad der iøvrig kræves til utvalgets istandbringelse og virksomhet.

De valgte medlemmer av utvalget er ombudsmænd. De beklæder stillingen, saalænge opsynet er i virksomhet, og saalænge de opholder sig i vedkommende distrikt og der driver fiske, og under næste aars fiske fra opsynet er traadt i virksomhet, og indtil nyt valg er avholdt. De pligter at underrette formanden, hvis de fraflytter distriktet under fisket. Naar nogen har været medlem av et utvalg i to valgperioder efter hinanden, kan han undslaa sig for at motta gjenvalg i likesaa lang tid.

De valgte medlemmer tilkommer ingen godtgjørelse for sit

arbeide, medmindre de i ombuds medfør maa begi sig længer end 5 km. utenfor det merkedistrikt, hvor de driver fiske. I saa tilfælde tilkommer de godtgjørelse for hatte befordringsutgifter og kr. 8,00 daglig, saalænge fraværet varer. 28 juni. Nr. 2.

§ 5. Utvalget bestaar av de valgte mænd og en av amtmanden beskikket formand.

Hvor det findes ønskelig, kan der beskikkes fælles formand for flere utvalg.

Formanden sammenkalder møte, naar det findes paakrævet, leder forhandlingene, deltar i stemmegivningen og fører protokollen.

Gyldig beslutning kan ikke fattes, medmindre formanden og mindst $^3/_4$ av de valgte medlemmer er tilstede. I tilfælde av stemmelikhet gjør formandens stemme utslaget.

Hvor flere opsynsdistrikter støter saaledes sammen, at distrikternes fiskere til stadighet fisker paa samme havstrækning, skal disse distrikters utvalg for denne havstrækning vedkommende danne et fællesutvalg. Fællesutvalgene anordnes av amtmanden eller den, han dertil bemyndiger, efterat vedkommende opsynsdistrikters utvalg er hørt.

Har disse utvalg forskjellige formænd, bestemmer amtmanden, hvem der skal være formand i fællesutvalget.

Naar to utvalg i henhold til § 6 træder sammen, avgjøres det, forsaavidt der ikke for disse utvalg haves fælles formand, ved lodtrækning, hvilken utvalgsformand skal lede forhandlingene og ha avgjørende stemme i tilfælde av stemmelikhet.

§ 6. Utvalget kan fatte beslutning om, at der henlægges en bestemt havstrækning til opsynsdistriktet. Grænserne for denne havstrækning fastsættes efter kompasstrek og méd paa land eller paa anden betryggende maate av de til hinanden støtende distrikters utvalg i fællesskap, forsaavidt utvalg ogsaa er valgt i nabodistriktet.

Adgang til at fiske inden den havstrækning, som saaledes er tillagt et distrikt, er ikke betinget av, at der roes fra opsynsdistriktet, men enhver er forpligtet til at overholde de forskrifter, som er git for bedriften paa denne havstrækning.

§ 7. For utøvelsen av fisket paa den havstrækning, som er tillagt et distrikt, tilkommer det distriktets utvalg at bestemme:

a. Hvorvidt og hvorledes deling av havet mellem brukere av garn og liner skal iverksættes. Fastsættes det, at der skal tildeles det ene slags redskap en bestemt havstrækning, hvor det andet slags redskap ikke tilstedes adgang, skal brukerne av dette redskap ha ret til paa lignende maate og med samme virkning at faa sig tildelt en tilsvarende havstrækning, hvis det forlanges av halvparten av de baat- og fartøisførere, som driver fiske med det slags redskap inden opsynsdistriktet.

28 juni. Nr. 2.

b. Hvorvidt trækning av staaende redskaper om natten skal være forbudt og mellem hvilke klokkeslet.

c. Tiden for redskapers optagning eller utsætning om aftenen og det klokkeslet, til hvilket det paa de forskjellige tider skal være tillatt at begi sig paa sjøen for at opta eller utsætte redskaper. Opsynet sørger for, at de fastsatte klokkeslet, hvor forholdene tillater det, daglig blir signalisert.

d. Regler for ensartet sætnings- og trækningsmaate.

e. Regler for redskapers belastning.

f. Regler for redskapers merkning.

Opsynet bringer de av utvalgene fastsatte vedtægter til almindelig kundskap i ethvert av de under utvalget hørende merkedistrikter og de tilstøtende opsynsdistrikter. De træder i kraft til den i vedtægtene selv fastsatte tid, dog tidligst to døgn, efterat de ved opslag er kundgjort.

Vedtægtene forblir — forsaavidt de ikke selv anderledes fastsætter — gjældende, indtil de forandres av utvalget, og forandringene — efter kundgjørelse som i forrige led fastsat — er traadt i kraft.

Overtrædelse av de med hjemmel i denne paragraf fastsatte vedtægter straffes med bøter.

§ 8. Hvor utvalg ikke er anordnet, kan amtmanden paa steder, hvor det findes nødvendig, for længere tid eller for et enkelt fiske paaby, at ingen før i daglysningen maa reise ut paa fiskehavet eller forbli der, efterat det er blit mørkt.

Hvor forholdene tillater det, skal opsynet i saa fald ved signal angi tiden for utroningen om morgenen.

Overtrædelse av de av amtmanden i henhold til denne paragraf givne forskrifter straffes med bøter.

§ 9. Inden midnat før søn- og helligdage skal alle fiskeredskaper være optat av sjøen. Dog kan Kongen paa andragende, vedtat av $^3/_4$ av de valgte medlemmer av vedkommende utvalg eller — hvor utvalg ikke er anordnet — av herredsstyret med mindst $^2/_3$ flertal, tillate avvikelse herfra for et amtsdistrikt eller dele derav.

Paa søn- og helligdage maa fra midnat til midnat intet fiskeredskap bringes i sjøen eller trækkes; dog er utsætning av alle slags fiskeredskaper tillatt paa langfredag og 2den paaskedag fra kl. 5 eftermiddag. Paa andragende, vedtat av $^3/_4$ av de valgte medlemmer av vedkommende utvalg eller — hvor utvalg ikke er anordnet — av herredsstyret med $^2/_3$ flertal, kan Kongen tillate redskapers optagelse paa søn- og helligdage, naar veiret har været til hinder for deres optagelse til fastsat tid, dog kun i distrikt, hvor hovedregelen i første led er gjældende. I distrikt, hvor dette ikke er tilfældet, kan dog Kongen paa

samme betingelse tillate redskapers optagning paa visse av 28 juni.
paaskens helligdage. Nr. 2.

Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter.

§ 10. Den, som beskadiger andenmands redskap ved at utkaste anker, dræg eller krake eller lægger sin baat fast i andenmands ile eller bruker dræg til utsætning av fiskeredskaper, straffes med bøter, forsaavidt ikke anden og høiere straf efter den almindelige straffelovgivning blir at ilægge.

§ 11. Utsætter nogen utilbørlig sine redskaper saaledes, at andenmands allerede utsatte og synbare iler eller fløit nedtrykkes derav, straffes han med bøter, forsaavidt ikke anden og høiere straf efter den almindelige straffelovgivning blir at ilægge.

Har nogen nedsat andenmands redskaper, pligter han, efterat han er varslet derom, at trække sine redskaper uopholdelig den første sjøveirsdag.

Overtrædelse herav straffes med bøter.

§ 12. Findes flere baaters eller fartøiers fiskeredskaper saaledes sammenviklet, at det ene mandskap ikke kan trække sine redskaper uten at tilføie andres redskaper skade, da skal trækningen ske i fællesskap av de vedkommende mandskaper, som maatte være tilstede, og ethvert av dem skal ha ret til, for at vareta sit tarv, at sætte en mand ombord til hvert av de øvrige. Er ikke alle eiere tilstede, skal om mulig alle sammenviklede redskaper bringes iland av de mandskaper, som har deltat i trækningen, og overleveres til eierne sammen med den enhver tilkommende andel av fangsten. Kan ikke alle redskaper bringes iland, forsynes den gjenstaaende del av redskapene med forsvarlige iler, om saadanne haves for haanden, og trækkes den næste sjøveirsdag, efterat saavidt mulig alle kjendte interesserte er varslet. Med hensyn til de redskaper med tilhørende fangst, hvortil ingen eiermand melder sig, forholdes saaledes, som i efterfølgende paragraf om bjergede redskaper er fastsat.

I tilfælde av tvist, deles fangsten, om nogen av parterne forlanger det, av den nærmeste opsynsbetjent, hvem saadan myndighet efter den for opsynet gjældende forskrift er tillagt, i forening med to av ham blandt fiskerne tilkaldte mænd. Disse tages som regel blandt distriktets tilsynsmænd og tilkommer hver en godtgjørelse av kr. 1,00, der utredes av parterne i det forhold, som under forretningen fastsættes. Opsynsbetjentene tilkommer ingen godtgjørelse.

Den, som for at kunne opta eller frigjøre sit eget redskap er nødt til at løse fra hinanden eller at kappe andenmands redskap, skal igjen tilbørlig sammenknope dette. Den, som under trækning av egne redskaper har andres redskaper sam-

28 juni. Nr. 2.

menviklet med sine, pligter at tilkjendegi dette ved signal saaledes, som dette av opsynet fastsættes.

Overtrædelse av disse forskrifter straffes med bøter.

§ 13. Den, som bjerger fordrevet eller tapt fiskeredskap eller baatutstyr, skal, naar opsyn er anordnet, saasnart ske kan, melde bjergningen for dette. Opsynet har da at søke avhændet den fisk, der maatte være paa redskapene, og forøvrig at opbevare det bjergede paa hensigtsmæssig og forsvarlig maate, samt bringe til almindelig kundskap, at eieren kan avhente det mot betaling av bjergeløn og andre omkostninger. Hvis ingen eier kjendes, har opsynsbetjenten, inden opsynet hæves, at sælge det bjergede ved auktion. For auktionen beregnes intet gebyr. Utbyttet av det bjergede — saavel av fangst som av redskaper og baatutstyr — med fradrag av bjergeløn, hvor saadan er forlangt, samt andre omkostninger, tilfalder en for fiskerne nyttig indretning efter Stortingets avgjørelse.

Er opsyn ikke anordnet, skal bjergeren inden 48 timer bringe bjergningen til almindelig kundskap ved opslag paa nærmeste handelssted eller gaard eller paa anden brukelig maate. Hvis ingen eier melder sig inden 14 dage, avgives melding til lensmanden, enten i det distrikt, hvor bjergningen har fundet sted, eller i det distrikt, hvor bjergeren hører hjemme.

Undlater bjergeren den her paabudte melding eller kundgjørelse, straffes han som for ulovlig omgang med hittegods.

Med hensyn til bjergelønnens størrelse forholdes overensstemmende med det sedvansmæssige. Bjergelønnen for de redskaper, som meldes og avleveres til opsynet, skal dette straks utbetale.

§ 14. Naar fiskefartøi, dampskib eller baat fisker med roret eller paa anden maate slæper fiskeredskaper med sig, saaledes at skade derved forvoldes, straffes fartøi- eller dampskibsføreren eller høvedsmanden paa baaten med bøter, hvis ikke anden og høiere straf efter den almindelige straffelovgivning blir at ilægge.

§ 15. Ved itide kundgjort forskrift kan amtmanden forby dampskibe og fiskefartøier saavelsom baater i maanedene februar og mars at ligge til ankers paa visse dele av fiskehavet. Dette forbud kan gjøres gjældende enten for det hele døgn eller en viss del av dette. Overtrædelse av saadant forbud straffes med bøter.

§ 16. Ved fastsættelse av den erstatning, som nogen maatte paalægges for skade forvoldt ved overtrædelse av denne lovs forskrifter om orden paa sjøen, eller mot de med hjemmel i den utfærdigede vedtægter, blir der bare at ta hensyn til den skade, som er tilføiet redskapene, og til den i eller paa disse bevislig staaende fisk, men ikke til fiskespilde.

§ 17. For erstatning, som nogen er paalagt eller har vedtat at utrede for skade forvoldt ved overtrædelse av denne lov eller av de med hjemmel i den utfærdigede vedtægter, hefter det fartøi eller den baat, hvortil den skyldige hører, med tilhørende redskaper og fangst. 28 juni. Nr. 2

Er nogen ilagt eller har vedtat bøter for saadan forseelse, kan det fartøi eller den baat, hvortil den skyldige hører, med tilhørende redskaper og fangst eller værdien derav ved dom helt eller delvis inddrages, uten hensyn til, om de tilhører nogen i forseelsen skyldig eller ikke.

§ 18. Bøter for overtrædelse av denne lov samt de med hjemmel i loven utfærdigede forskrifter og besluttede vedtægter forelægges av vedkommende lensmand eller anden beskikket opsynsbetjent, som straks har at avgi indberetning derom til paatalemyndigheten (jfr. § 19). Forelægget maa være lovlig forkyndt for sigtede inden tre maaneder, efterat forseelsen er begaat; i motsat fald bortfalder paatale.

§ 19. Til ordens opretholdelse under fisket kan Kongen, forsaavidt midler dertil er bevilget, anordne det fornødne opsyn, som tillægges politimyndighet.

Kongen kan likeledes fastsætte, at de i lov om vaarsildfiskeriet av 24 september 1851 § 23, jfr. §§ 24—31, indeholdte bestemmelser skal ha tilsvarende anvendelse under det i nærværende lov omhandlede fiske, og utfærdige de i den anledning fornødne nærmere forskrifter.

§ 20. Denne lov, som skal gjælde uten hensyn til, om fisket foregaar inden- eller utenfor norsk sjøomraade, træder i kraft fra 1 januar 1914, fra hvilken tid ophæves lov av 26 juni 1893 om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter.

Lov *) [1]) om forandring i lov av 6 august 1897 om adgang for visse aktieselskaper og bankindretninger til at utstede obligationer lydende paa ihændehaveren. [2]) 28 juni. Nr. 3.

§ 1 a i lov av 6 august 1897 om adgang for visse aktieselskaper og bankindretninger til at utstede obligationer lydende paa ihændehaveren skal herefter lyde saaledes:

Obligationerne, der kun maa utstedes som partialobligationer av et større laan, utgjørende mindst kr. 50 000,00, maa ikke lyde paa mindre beløp end kr. 200,00 eller tilsvarende

*) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 23 juni. Se Ot. prp. nr. 29. Indst. O. nr. 59. St.tid., forh. i Ot. s. 143—144; i Lt. s. 47

[2]) Jfr. lov 29 mai 1901 (nr. 3) og henvisningerne i Paulsen og Thomles lovsamling V. s. 592 ved l. (nr. 10) av 6 august 1897.

28 juni. Nr. 3. beløp i fremmed myntsort. De kan gjøres avdragsfri i indtil 5 aar, men skal derefter indfries i løpet av et visst forut bestemt tidsrum av høist 30 aar med like store aarlige avdrag, hvorom obligationerne selv maa indeholde fornøden oplysning.

§ 2 a og b i samme lov skal herefter lyde saaledes:

a. Obligationerne maa ikke lyde paa mindre beløp end kr. 100,00 eller tilsvarende beløp i fremmed myntsort og skal indfries i løpet av et visst forut bestemt tidsrum, høist 50 aar, hvorom obligationerne selv maa indeholde fornøden oplysning.

b. Det samlede beløp av de obligationer, banken utsteder, maa ikke overstige det tidobbelte av bankens egen indbetalte kapital med tillæg av reservefonds. De til enhver tid løpende obligationer maa være dækket med mindst et tilsvarende beløp av banken tilhørende pantobligationer eller av andre end banken med hjemmel i denne lov utfærdigede ihændehaverobligationer eller av kommuneobligationer, utfærdiget med hjemmel av kongelig approbation, hvilke skal tjene som særlig sikkerhet for de av banken utstedte obligationer. Dog skal det være banken tillatt med vedkommende regjeringsdepartements samtykke, for et av samme bestemt beløp og mot en av samme godkjendt midlertidig sikkerhet, uten saadan dækning at utstede obligationer for tilveiebringelse av midler til utlaan, mot at obligationerne snarest mulig og senest inden et aar fra utstedelsen paasees dækket paa den ovennævnte maate med pantobligationer, ihændehaverobligationer eller kommuneobligationer. Disse skal i det nævnte øiemed kunne pantsættes uten overleverelse ved en datert paategning paa dokumentet. Saafremt dette er utstedt til ihændehaveren, maa det imidlertid, før saadan pantsættelse kan finde sted, av vedkommende utsteder være notert paa navn. De til banken utfærdigede pantobligationer maa være sikret ved pant i faste eiendomme eller skibe med første prioritet eller med prioritet efter statskassen, Norges Bank eller en offentlig stiftelse eller efter stedsevarende avgifter, og saaledes, at de pantstillede faste eiendomme ikke beheftes utover 6/10 og skibe ikke utover 5/10 av den værdi, hvortil de ved offentlig takst ansættes.

28 juni. **Kongelig kundgjørelse** *) [1]) angaaende toldavgifter fra 1. juli 1913.

---

*) Bekjendtgj. 1 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

[1]) Se St.prp. nr. 5. Dok. nr. 40 med tillæg. Indst. S. XII. St.tid. s. 1951—2023.

Kongelig kundgjørelse *) [1]) angaaende avgift til statskassen av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops. 28 juni.

For tidsrummet fra 1 juli 1913 til 30 juni 1914 erlægges til statskassen en avgift av 16 øre pr. kg. av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops.

Kongelig resolution **), hvorved bestemmes: 28 juni.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1910 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Kornstads herred i Romsdals amt under 29 april 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

II. De ved kongelige resolutioner av 5 januar 1867 og 3 mars 1882 approberte sundhetsforskrifter for Kvernes herred ophæves, forsaavidt Kornstads herred angaar, fra den tid, ovenomhandlede forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution ***), hvorved bestemmes: 28 juni.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vangs herred i Kristians amt under 20 februar 1913 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet, dog med nogen forandringer.

II. De for Vangs herred ved kongelig resolution av 31 juli 1882 approberte sundhetsforskrifter ophæves fra den dag, nærværende sundhetsforskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution ***), hvorved bestemmes: 28 juni.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vestre Slidre herred i Kristians amt under 3 mars 1913 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med

*) Bekjendtgj 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.
***) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter er indtat.
[1]) Se St.prp. nr. 122. Indst. S. nr. 209. St.tid s. 2023.

28 juni. hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet, dog med nogen forandringer.

II. De for Vestre Slidre herred ved kongelig resolution av 9 mars 1883 approberte sundhetsforskrifter ophæves fra den dag, nærværende sundhetsforskrifter træder i kraft.

28 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

Kongelig resolution av 3 mai 1913, hvorved det i henhold til § 1 i lov om hvalfangst av 6 juni 1896, jfr. lov av 7 januar 1904, er forbudt indtil videre at jage, anskyte eller dræpe samt tilgodegjøre hval paa norsk sjøterritorium ved Søndre og Nordre Bergenhus amter samt at ilandbringe hval i disse amter, gjøres ikke gjældende for Søndre Bergenhus amt før utgangen av oktober 1913, forsaavidt angaar forbudet mot at tilgodegjøre eller ilandbringe hval.

28 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 §§ 29 og 30 a, kfr. § 39, bestemmes, at paa den strækning ved utløpet av Ørstenelven i Romsdals amt, som ut mot fjorden begrænses av en ret linje trukket fra Sothellen paa den søndre side til Sæslaberg paa den nordre side og op i elven av Ose bro, skal det være forbudt i tiden fra fredag aften kl. 6 til tirsdag aften kl. 6 at benytte drivgarn, kastenot, kilenot, lakseværp eller lignende redskaper. Dette forbud omfatter ikke sildenøter av mindst 130 meters længde og almindelige sildegarn, ei heller kastenøter, som er saa sterkt stensat, at de ikke kavlflyter.

Nærværende resolution ophæver ikke kongelig resolution av 20 april 1876 og høieste resolution av 3 juni 1881 om fredning av samme strækning.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

28 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov om laks- og sjø-ørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 bestemmes for et tidsrum av 5 aar fra nærværende resolutions datum at regne, at den i samme lovs § 20 bestemte 3 døgns ukefredning forkortes til tiden fra lørdag aften kl. 6 til mandag aften kl. 6, forsaavidt angaar laksefisket i Namsen paa strækningen fra Sellægshylla til Bjørumsmærket i de saakaldte laksegaarder med de fra ældre tider brukelige laksegarn.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Holmestrands bystyre i møter den 14 mars og 2 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 28 juni.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Levanger bystyre i møter den 16 april og 9 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 28 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 28 juni.

I. Til bruk for beboerne av den nordlige del av øen Andørja i Ibbestads prestegjeld i Tromsø stift tillates der opført et kapel paa den dertil utseede tomt av gaarden Engenes efter en fremlagt plan, dog med de forandringer deri, som er foreslaat av statens bygningsinspektør. Derhos bemyndiges Tromsø stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i planen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.

II. Tromsø biskop bemyndiges til efter at ha indhentet uttalelse derom fra herredsstyret at fastsætte antallet av gudstjenester i det nævnte kapel, der blir at benævne Andørja kapel, samt at træffe nærmere bestemmelse om fordelingen av gudstjenesterne mellem hovedkirken og de to kapeller.

III. — — — —

Kongelig resolution, hvorved der i Emden oprettes et ulønnet konsulat under generalkonsulatet i Hamburg og med distrikt omfattende »Regierungsbezirke Anrich und Osnabrück». 28 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Karen Hallan oprettede legat »Laura Hallans Gave« til bedste for sykelige piker i Levanger by samt paa de under 5 oktober 1912 og 2 juni 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 28 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Catharine Wilhelmsen ved gavebrev av 25 januar 1913 oprettede »Frøken Asta Wilhelmsens Legat for Tuberkuløse«, hjemmehørende i Nøtterø og Tønsberg samt paa de under 30 januar 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 28 juni.

*) Bekjendtgj. 2 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor vedtægtene er indtat.

28 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en byfoged, der hadde forespurt, om byskattelovens § 107 (landskattelovens § 115), tredje led, kunde ansees anvendelig paa den statsskat for budgetaaret 1912—1913, der var ilignet en i vedkommende by boende utlænding, som stod i begrep med at forlate landet for altid. Det var oplyst, at skatyderens statsskat var utregnet og skatteseddel utfærdiget, men at skattelisten endnu ikke var utlagt, da ligningen i sin helhet ikke var ganske færdig.

Departementet uttaler, at den fremgangsmaate, som byskattelovens § 107, tredje led, gir anvisning paa, antages at maatte kunne anvendes likeoverfor skatydere, naar skatteprocenten er bestemt, formues- og indtægtsansættelsen færdig og skatten utregnet for den enkelte skatyder, selv om den hele ligning endnu ikke er avsluttet. I det omhandlede tilfælde antages derfor bestemmelsen at maatte komme til anvendelse.

28 juni. **Telegram** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori departementet uttaler følgende:

Selvangivelsespligtig skatyder, som ikke har indgit selvangivelse, antages at maatte kunne klage over andres ligninger efter landskattelovens § 88 b, byskattelovens § 80 b.

30 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) angaaende forøkelse av det Ældre Havfiskefond m. v.

---

[1]) Se St.prp. nr. 90. Tillæg til indst. S. XVII. St.tid. s. 2125—2127.

Beslutningen er saalydende:

I.

Stortinget samtykker i, at kr. 200 000,00 av det nye Havfiskefonds midler indtil videre overføres til det Ældre Havfiskefond og utlaanes efter de for dette fond gjældende regler.

II.

Stortinget samtykker i, at kr. 50 000,00 av det nye Havfiskefond overføres til Finmarksfondet og utlaanes efter de for dette fond gjældende regler.

III.

Istedenfor de ved Stortingets beslutning av 21de juni 1905 vedtagne regler for utlaan av Finmarksfondet fastsætter Stortinget herved følgende nye regler for utlaan av fondet:

1. Laanene, der skal brukes til anskaffelse og utrustning av nye, gode og helst kravelbyggede dæksbaater med eller uten motor, eller til indsættelse av motor i dæksbaater, som ikke er over 3 aar gamle, forrentes med 2½ pct. aarlig rente fra deres utbetaling. I det første aar skal laanene være avdragsfrie, hvorefter de betales tilbake senest i løpet av 10 — ti — aar med like store aarlige avdrag.

Stortingsbeslutning [1]) angaaende lønsregulativ for Riksforsikringsanstalten. 30 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fhv. sogneprest til Haram O. Barman oprettede »Farver Sørensens Mindes Legat« til fordel for mindre bemidlet ungdom inden Roald og Harams herreder samt paa de under 2 november 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 30 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sogneprest Hans Karl Kristofer Theodor Houen ved testamente av 14 mars 1912 oprettede »Sogneprest Karl Houens Legat til Lunde og Flaabygd for trængende unge Menneskers Utdannelse« og paa de 30 september 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 2 juli.

---

2. Til anskaffelse av seilbaater (uten motor) kan utlaanes indtil $^4/_5$ — fire femtedele — av baatens takstværdi (eller av indkjøpsprisen, hvis denne er mindre end taksten), og til motorbaater indtil $^3/_4$ — tre fjerdedele — av takstværdien (eller indkjøpsprisen) — dog ikke over kr. 4 000,00 paa én kjøl. I taksten medregnes motoren, men ikke fiskeredskapene.
3. Som sikkerhet for laanene godtages 1ste prioritets pant i baaten med motor og øvrige tilhørende inventar og assuransesummen, saafremt baaten har en drægtighet av mindst 4 registertons brutto, samt garanti av vedkommende kommune for 10 pct. av den til enhver tid utestaaende del av laanet med renter og i tilfælde paaløpne omkostninger.

   Forøvrig kan betryggende sikkerhet ogsaa stilles paa anden maate, saasom ved kommunegaranti for det hele laan, pant i fast eiendom og — hvis laanet ikke overstiger kr. 1 000,00 og betales tilbake i et tidsrum av høist 6 aar — garanti av 3 selvskyldnerkautionister, hvis vederheftighet er attestert av vedkommende lensmand eller politimester (byfoged).
4. Baater, som er pantsat for laan av fondet, skal holdes betryggende forsikret for sjøskade og brand i havn efter departementets nærmere bestemmelse.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 3. Indst. S. nr. 193. St.tid. s. 2127.
Beslutningen er saalydende:

I.

1. For Riksforsikringsanstaltens sekretærer og assistenter skal fra 1 juli 1913 post I, II og IV i det for regjeringskontorerne ved Stortingets beslutning av 3 juli 1912 vedtagne regulativ være gjældende. Kontortiden for anstalten blir fra samme tid 6 timer daglig.
2. For anstaltens vaktmester og bud, om saadant ansættes, skal fra samme tid post III og IV i ovennævnte regulativ gjælde.
3. Avdelingschefenes løn blir fra samme tid kr. 4 000,00 aarlig.
4. Administrerende direktørs løn blir fra samme tid 6 800,00 aarlig.

2 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Sophia Jebsens arvinger ved gavebrev av 18 juni 1912 oprettede »Fru Sophia Jebsen, født Sundts legat til Foreningen til Motarbeidelse av Omstreifervæsenet« og paa de for dette legat utfærdigede udaterte statutter.

2 juli. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt, hvori med hensyn til de i kystlodsloven av 15 august 1911 § 1,4 nævnte vidnesbyrdutstedere meddeles, at de, hvor det gjælder utfærdigelse av nyt certifikat — altsaa ikke ombytning av kjendtmandscertifikat med kystlodscertifikat — maa ha tjenstgjort paa fartøi med ansøkeren i hele det farvand, hvorfor certifikat ønskes. Dog behøver ikke alle 3 attestutstedere samtidig at ha tjenstgjort paa samme fartøi som ansøkeren, idet det maa ansees tilstrækkelig, at hver enkelt av dem til forskjellige tider og paa forskjellige fartøier har reist sammen med ansøkeren i farvandet. I dette tilfælde maa formentlig ogsaa hver av attestutstederne ha kystlodscertifikat for den hele strækning, hvorfor certifikat ønskes.

3 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overtoldbetjent Hans Blytt ved testamente av 11 februar 1908 oprettede »Overtoldbetjent Hans Blytts legat til Minde om hans Forældre Kaptein Peter Martin Blytt og Hustru Marie Finne Fleischer« til bedste for blandt andet trængende eller i smaa kaar levende enker og barn efter embedsmænd og i statens tjeneste ansatte bestillingsmænd, som væsentlig har hat sin livsgjerning i Bergen samt paa de under 17 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

4 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Søndre Bergenhus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Austevolds jordmordistrikt av Austevolds herred i Søndre Bergenhus amt deles i følgende to distrikter:

1. Hufterens distrikt, omfattende gaardene paa Hufteröen inden Austevold — undtagen de gaarder, som tilligger Solbjørns jordmordistrikt — Landtorv, Drønen og de mindre øer ved Hufterens vestside.
2. Hundvaakens distrikt, omfattende gaardene paa Hundvaakøen, Kroshavn, Storekalsøen, Horgen, Møgster og Lillekalsøen.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands biskop, hvori besvares en forespørsel fra styret for et avholdsfylke, om bestemmelsen om utlændingers benyttelse av vore kirker ogsaa gjælder for hjemvendte norsk-amerikanere, som har været saa længe i de Forenede Stater, at de har erhvervet sig amerikansk borgerret. 5 juli.

Departementet uttaler, at vedkommende antages med kirketilsynets samtykke at kunne tale i kirker her i riket, forsaavidt det er hans hensigt for fremtiden at bo her, og han enten for sognepresten paa sit bosted har forlangt sig optat i statskirken (eller avgit skriftlig erklæring om at ville tilhøre denne) eller paa begjæring derom har faat adgang til vor kirkes goder.

Er vedkommendes ophold her i riket blot midlertidig, maa han derimot efter departementets mening betragtes som utlænding og kan som saadan ikke optræde i vore kirker, medmindre Kongens tilladelse dertil blir indhentet (kfr. kongelig resolution av 24 oktober 1906 post III om utlændingers og ikke-statskirkemedlemmers bruk av kirkerne).

Har vedkommende ikke erhvervet sig amerikansk borgerret, maa spørsmaalet om, hvorvidt han skal betragtes som tilhørende den norske statskirke, likeledes væsentlig avhænge av, om han har tat fast eller blot midlertidig ophold i Norge.

Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 *) [1]) angaaende tillæg til grundlovens § 112. 7 juli.

»Grundlovens § 112 gives følgende tillæg:

En saaledes vedtagen Grundlovsbestemmelse underskrives af Storthingets Præsident og Sekretær og sendes Kongen til Kundgjørelse ved Trykken som gjældende Bestemmelse i Kongeriget Norges Grundlov«.

Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 *) [2]) til forandring i grundlovens § 50. 7 juli.

»Grundlovens § 50 skal herefter lyde:

Stemmeberettigede ere norske Borgere, Mænd og Kvinder, der have fyldt 25 Aar, og som have været bosatte i Landet i 5 Aar og opholde sig der«.

---

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Dok. nr. 72 for 1911, forslag nr. 22 og 23. Indst. S. XXXXVII (1913). St.tid. s. 1569—1591.

[2]) Se Dok. nr. 72 for 1911, forslagene nr. 4 III, 7, 8 og 9 A. Indst. S. XXXXIII (1913). St.tid. s. 1591—1599.

7 juli. **Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse** av 11 juni 1913 *) [1]) til forandring i grundlovens § 89.

»Grundlovens § 89 skal herefter lyde saaledes:

I militære Straffesager skal Høiesteret tiltrædes af tvende høie Officerer, som Kongen tilforordner«.

7 juli. **Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse** av 25 juni 1913 *) [2]) til forandring i grundlovens §§ 77, 78, 79, 80 og 82.

I.

»Grundlovens §§ 77, 78, 79 og 80 skal herefter lyde saaledes:

§ 77. Naar en af Odelsthinget foreslaaet Lovbeslutning er bifaldt af Lagthinget eller af det samlede Storthing, sendes den til Kongen med Anmodning om at erholde hans Sanktion.

§ 78. Billiger Kongen Lovbeslutningen, forsyner han den med sin Underskrift, hvorved den vorder Lov.

Billiger han den ikke, sender han den tilbage til Odelsthinget med den Erklæring, at han ikke for Tiden finder det tjenligt at sanktionere den. Beslutningen maa i dette Tilfælde ikke mere af det da samlede Storthing forelægges Kongen.

§ 79. Er en Lovbeslutning bleven uforandret antagen af tre ordentlige Storthing, sammensatte efter tre forskjellige paa hinanden følgende Valg og indbyrdes adskilte ved mindst to mellemliggende ordentlige Storthing, uden at afvigende Lovbeslutning i Mellemtiden fra den første til den sidste Antagelse af noget Storthing er bleven fattet, og den da forelægges Kongen, med Begjæring, at Hans Majestæt ikke vil negte en Lovbeslutning sin Sanktion, som Storthinget efter det modneste Overlæg anser for gavnlig, saa vorder den Lov, om end Kongens Sanktion ikke paafølger inden Storthinget adskilles.

§ 80. Storthinget forbliver samlet, saalænge det finder det fornødent. Naar det, efter at have tilendebragt sine Forretninger, hæves af Kongen, meddeler han tillige sin Resolution paa de ikke allerede forinden afgjorte Lovbeslutninger (jfr. §§ 77—79), ved enten at stadfæste eller forkaste dem. Alle de, som han ikke udtrykkeligen antager, ansees som af ham forkastede.

II.

Grundlovens § 82 ophæves«.

---

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se St. prp. nr. 119 og dok. nr. 72 for 1911. Indst. S. nr. 108 (1913). St.tid. s. 1599—1600.

[2]) Se Dok. nr. 72 for 1911, nr. 21. Indst. S. XXXXVI (1913). St.tid. s. 1862—1870.

Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 1 juli 1913 *) [1]) til forandring i grundlovens §§ 61 og 62. 7 juli.

»Efternævnte bestemmelser i grundloven skal herefter lyde saaledes:

§ 61. Ingen kan vælges til Repræsentant, medmindre han er 30 Aar gammel og har i 10 Aar opholdt sig i Riget samt er stemmeberettiget i det Valgdistrikt, fra hvilket han udkaares.

Dog kan Enhver, som er eller har været Statsminister eller Statsraad, udkaares til Repræsentant ogsaa i Valgdistrikt, hvor han ikke er stemmeberettiget, saafremt han forøvrigt er valgbar.

§ 62. De Tjenestemænd, som ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, eller Hoffets Betjente og dets Pensionister, kunne ikke vælges til Repræsentanter.

Statsraadets Medlemmer kunne ikke møde paa Storthinget som Repræsentanter, saalænge de have Sæde i Statsraadet«.

Lov *) [2]) om forandring i lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25 juli 1910. 7 juli.

I. Efternævnte paragraffer i lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25 juli 1910 skal herefter lyde saaledes:

§ 3. For de leverte lægemidler maa der ikke regnes høiere pris end medicinaltakstens med tillæg av 25 pct. Kongen kan fastsætte, at tillægget for bestemte lægemidler skal være mindre end den procentsats, som her er nævnt. Kongen bestemmer den godtgjørelse, lægen skal ha for levering av andre ting, som brukes i sykepleien.

§ 4. Lægen skal være pligtig til at ta sin forsyning av lægemidler fra et eller flere av de nærmeste apotek. Spørsmaal om lægens pligt i saa henseende avgjøres med bindende virkning av departementet.

II. Denne lov træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

[1]) Se Dok. nr. 72 for 1911, forslag nr. 1 VII, nr. 9 B og nr. 18. Indst. S. L. (1913). St.tid. s. 2144—2175.

[2]) St.besl. 23 juni. Se Ot. prp. nr. 17. Indst. O. nr. 62. St.tid., forh. i Ot. s. 144—165; i Lt. s. 47—52.

7 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa en av Aalesunds bystyre den 3 februar og 5 juni 1913 fattet beslutning om forandring i de ved kongelig resolution av 9 september 1910 stadfæstede politivedtægter for byen.

7 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Østre Gausdals herred i Kristians amt under 7 juni 1913 fattede beslutning om forandring i og tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 25 august 1879 approberte sundhetsforskrifter.

7 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hole herred i Buskeruds amt under 7 juni 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

7 juli. **Kongelig resolution** **), hvorved den av Holmestrands kommunestyre under 2 juni 1913 besluttede lukningsvedtægt for byens utsalgssteder approberes i henhold til lov av 31 mai 1900 om lukningstid for utsalgssteder som trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 14 juni 1912 approberte vedtægt.

7 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Søndre Lands herred, Kristians amt, indtil videre til 250 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

7 juli. **Kongelig resolution** ***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Herefoss herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

Kongelig resolution *), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Brunlanes herred, Jarlsberg og Larviks amt, indtil videre til 100 ha. 7 juli.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan almindelig dispensation fra samme lov, at det indtil videre tillates utenfor murstrøket i Tønsberg at opføre 2-etages træbygninger med en høide til gesimsens overkant av 6,5 meter. 7 juli.

I saadan 2-etages træbygning er det ikke tillatt at indrede beboelsesrum paa loftet eller i kjelderen; dog kan bryggerhus indredes i kjelderen. Det er heller ikke tillatt at opføre nogen slags arker eller opbyg over bygningens hovedgesims eller takflater. Ingen utvendig trævæg maa ha større høide over grunden end 8 meter regnet til væggens høieste punkt.

Med hensyn til arealets størrelse og bygningenes adskillelse fra nabogrund gjælder det samme som for bygninger i lovens § 3, 2 passus, bestemt.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 1, 23 og 69, jfr. §§ 24 og 27 bestemmes: 7 juli.

1. At brandstyret i ladestedet Son indtil videre sammensættes overensstemmende med Sons bystyres beslutning av 30 december 1912.
2. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Sons bystyre i møter den 30 december 1912 og 3 juni 1913 vedtagne reglement for nævnte bys brandvæsen.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 19, andet led, bestemmes, at den største tillatte kjørehastighet for motorvogner indtil videre forhøies til 24 kilometer i timen for Trondhjems bys vedkommende. 7 juli.

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
**) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor den omhandlede beslutning m. v. er indtat.

7 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912, andet led, fastsættes følgende indskrænkninger og forbud med hensyn til motorvognkjøring paa hovedveier i Buskeruds amt som gjældende indtil videre:

1. Paa hovedveiene i Hurums herred,
   paa hovedveien i Røkens herred fra delet mot Hurum til Røkens jernbanestation,
   paa hovedveien fra Gols jernbanestation gjennem Hemsedal til amtsgrænsen mot Nordre Bergenhus amt samt
   paa hovedveien gjennem Nore, Opdal og Hol til Gjeilo — er kjøring med motorvogn forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.
2. Motorvognkjøring er forbudt:
   Paa hovedveien i Sigdals herred, undtagen forsaavidt angaar strækningen fra grænsen mot Modum til Hole,
   paa hovedveien fra Gulsviks jernbanestation i Flaa gjennem Nes til Gols jernbanestation samt
   paa hovedveien fra Gols jernbanestation gjennem Aal til Gjeilo i Hol.
3. Motorvognkjøring paa hovedveien gjennem Flesberg, Rollag og Veggli samt Nore, Opdal og Hol til Gjeilo er forbudt fra og med 21 til og med 27 juni samt fra og med 11 til og med 15 september.

Foranstaaende indskrænkninger og forbud gjælder ikke tohjulede motorcykler samt trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

7 juli. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, fastsættes følgende forbud og indskrænkninger med hensyn til motorvognkjøring paa hovedveier i Kristians amt som gjældende indtil videre:

1. Kjøring med motorvogn er forbudt paa hovedveien mellem Otta og Dønfos bro. Likeledes er motorvognkjøring forbudt paa veien mellem Dønfos bro og Grotliden og derfra til Romsdals amtsgrænse mot Geiranger og Nordre Bergenhus amtsgrænse mot Stryn, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.
2. Paa veistrækningene a) Otta—Domaas—Romsdals amtsgrænse, b) Storebro i Faaberg til Seielstad bro og videre

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

til Forset bro i Vestre Gausdal, c) Fagernes—Bygdin og d) Fagernes—Nordre Bergenhus amtsgrænse maa i den tid av aaret, da disse strækninger trafikeres av rutegaaende motorvogner, kun kjøres til de samme klokkeslet, som er bestemt for rutevognene. 7 juli.

3. Ved befaring av Kvamskleven i Vang maa kjørehastigheten aldrig overskride 15 kilometer i timen.
4. Paa veien fra Hugostuen ved Filefjeldsveien til Tyin er motorvognkjøring kun tillatt i den tid av aaret, da veien trafikeres av motorvogn i fast rute, hvorhos der i denne tid kun maa kjøres til de for rutevognen bestemte tider.

Ovennævnte forbud og indskrænkninger gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Risør bystyre i møter den 29 mai og 23 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 7 juli.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Sogndals bystyre i møte den 29 mai d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 7 juli.

1. Bedehuset »Bethlehem« paa Jaatten, forsamlingshuset »Fredheim« paa Hundvaag og bedehuset paa Østre Aamø, alle beliggende i Frue sogn av Hetlands prestegjeld under Stavanger provsti i Kristiansand stift, tillates indviet for — indtil videre og under forutsætning av, at de anstændig vedlikeholdes — at benyttes til avholdelse av gudstjenester og øvrige kirkelige forretninger paa betingelse av, at husene forsynes med den nødvendige kirkelige indredning, at den del av bygningene, der skal tjene som kor, holdes betryggende avsperret utenfor de tider, da der forrettes gudstjeneste eller utføres kirkelige forretninger, og at der skaffes prest og i tilfælde kirkesanger skyss paa reiser til gudstjenester i bedehusene.
2. Til de nævnte bede- og forsamlingshus henlægges henholdsvis 18, 18 og 10 gudstjenester aarlig, som avholdes til

*) Bekjendtgj. 9 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor vedtægtene er indtat.

7 juli. saadan tid og fordeles saaledes mellem prestegjeldets prester, som Kristiansands biskop nærmere bestemmer.

3. — — — — — — —

7 juli. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Til bruk for befolkningen i Sjøli og Andraa kredser av Ytre Rendalens annekssogn av Rendalens prestegjeld i Hamar stift tillates opført et kapel paa en dertil utset tomt ved Sjøli begravelsesplads efter en fremlagt plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger. Derhos bemyndiges Hamar stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Der tillægges den nye kirke, som blir at benævne Sjøli kapel, indtil videre 6 gudstjenester aarlig, som tages fra Ytre Rendalens kirke og avholdes til saadan tid, som Hamar biskop nærmere bestemmer.
3. Det paalægges sognepresten i Rendalen at læse med konfirmanterne fra kapeldistriktet i forbindelse med reiserne til avholdelse av gudstjeneste i kapellet og at avholde konfirmation i dette hvert andet aar en søndag om høsten efter biskopens nærmere bestemmelse.
4. — — — — — — —

7 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der for Lomen sogn av Vestre Slidre prestegjeld i Hamar stift tillates opført en ny kirke paa en dertil utset tomt av gaarden Hovi efter en fremlagt plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger og paa betingelse av, at den gamle kirke av sognet vedlikeholdes forsvarlig i dens nuværende stand.

Derhos bemyndiges Hamar stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige.

7 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Nordre Lands herred i Kristians amt fra den tid, som av amtmanden bestemmes, og paa de av herredsstyret i møter 17 november 1911, 8 juli 1912 og 29 april 1913 vedtagne vilkaar, deles i to herreder, Nordre Lands herred, omfattende Nordsinnen sogn og Østsinnen sogn, og Torpens herred, omfattende Torpen sogn.

7 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Romsdals amtsting i medhold av landsformandskapslovens § 63 tillates indtil videre avholdt i oktober eller november maaned.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av Fredriksverns herredsstyre i møter den 23 mai og 19 juni 1913 godkjendte vedtægter for Fredriksverns øl- og vinsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av 1919. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved den kuranstalt for kvindelige alkoholister, som Norske Kvinders Totalavholdsselskap har oprettet paa gaarden Reneflot, Jeløen, indtil videre godkjendes til at motta kvindelige patienter i henhold til § 30 i lov om umyndighetsgjørelse av 28 november 1898 og § 21 i lov om løsgjængeri, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i ordinær generalforsamling den 14 mai 1913 foretagne forandringer i love for »Gjensidig Forsikringsselskap Tyr«, dog med en enkelt forandring. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i generalforsamling den 27 februar 1913 vedtagne forandringer i §§ 5, 19, 23 og 25 i den ved den Norske Regjerings resolution av 30 juni 1906 approberte plan for Ringsaker Brandkasse, saaledes at denne fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i lagsmøte den 26 mai 1913 vedtagne forandring i § 5 i den ved kongelig resolution av 25 januar 1908 approberte »Lov for det gjensidige Trygdelag mot skade-eld i Gjerstads herad«, saaledes at laget fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 1 april 1913 vedtagne forandring i § 19 i den for Jølster gjensidige Brandforsikringsselskap ved høieste resolution av 20 mars 1902, jfr. kongelige resolutioner av 11 februar 1907, 30 april 1910 og 7 juni 1912, approberte plan, saaledes at selskapet fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 19 mai 1913 vedtagne forandring i § 4 i den ved høieste resolution av 16 september 7 juli.

7 juli. 1901 approberte plan for Stangviks gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

9 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt i anledning av en forespørsel fra amtskassereren angaaende spørsmaalet om forfaldsdag og morarenternes beregning m. v. ved forsent erlagt statsskat.

Departementet uttaler følgende:

Hvis 4-ukersdagen fra bekjendtgjørelsen om utlæggelsen av statsskattelisten først indtræffer efter 30 juni, blir nævnte 4-ukersdag i enhver henseende at regne som forfaldsdag for statsskatten.

Efter landskattelovens § 111, byskattelovens § 103 (lov 18 august 1911) blir der at beregne morarenter for hver fuld maaned, som forløper fra forfaldsdag, til betaling sker. Ved fuld maaned forstaaes ikke kalendermaaned, men derimot 30 dage, regnet fra forfaldsdagen. Hvis saaledes skattens forfaldsdag indtræder den 5 juli, blir der først at beregne renter, hvis skatten betales den 5 august eller senere, og hvis den betales den 31 august, blir der som morarenter at beregne $^1/_2$ % blot for den forløpne fulde maaned og intet for den overskytende del av en maaned.

9 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt foranlediget ved forespørsel fra en ligningsnævnd om, hvorvidt der ved beregningen av en skatyders nettoformue og indtægt skal gaaes frem paa den maate, at man trækker mulig gjæld fra den ansatte bruttoformue og derefter regner indtægt av nettoformuen efter den i takseringsreglerne bestemte procent, eller om beregningen bør foregaa paa den maate, at der av bruttoformuen regnes indtægt efter den bestemte procentsats, hvorefter der beregnes fradrag i formuen for gjæld, og at der i den opførte bruttoindtægt gjøres fradrag for gjældsrenter.

Departementet meddeler, at det anser den sidstnævnte fremgangsmaate for at være den rigtige. Hvis der f. eks. er spørsmaal om beregningen av formue i og indtægt av jordbruk, blir nettoformuen at beregne saaledes, at gjælden trækkes fra bruttoformuen, mens nettoindtægten utfindes ved, at man beregner de fastsatte procenter av bruttoværdien av gaarden som jordbruk betragtet med gaardsredskaper og besætning. Det utkomne beløp med tillæg av et passende beløp for personlig arbeide blir derefter at lægge til grund ved den 3-aarlige gjennemsnitsberegning, hvorpaa renter av pantegjæld eller anden laant kapital kommer til fradrag med det beløp,

hvormed de er betalt i det sidste aar, jfr. landskattelovens § 46 og § 53, første leds sidste punktum (lov 18 august 1911 nr. 8). 9 juli.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til en skibsreder, hvori meddeles, at der ikke er adgang til at dispensere fra bestemmelserne i maskinistloven av 26 juni 1889 § 1, jfr. § 5, hvorefter der kræves norsk maskinistcertifikat til overtagelse av tjeneste som maskinist paa norsk dampfartøi med maskine av 75 indikerte hestekræfter og derover. 9 juli.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en beslutning, fattet under 4 juni 1913 av Gimsøy herredsstyre, Nordlands amt. 11 juli.

Kongelig resolution **), hvorved det i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 39 tillates indtil videre at benytte bundne redskaper til fangst av laks i sjøen i Tanens fiskeridistrikt, Finmarkens amt, i oktober og november, i hvilke maaneder lovens ordinære ukefredning blir gjældende. 11 juli.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 29 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Breviks bystyres beslutning av 5 juni 1913 om opkrævning til indtægt for stedets havnekasse av tonnageavgift av fartøier, der losser eller lader i havnen med 6 øre pr. registerton av fartøier i utenriksk og 3 øre pr. registerton av fartøier i indenriksk fart. 11 juli.

Beslutningen træder straks i kraft.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at fra 1 september 1913 at regne skal de til Tranøy prestegjelds hovedsogn i Tromsø stift hørende gaarder: Valvaag Nordre, Valvaag Søndre, Lekangen, Stangnes, Hofsøy, Stonglandshals, Aa, Olaheimen, Dragøy, Frovaag, Eidet og Vatsjorden (gnr. 6 til og med gnr. 17) samt Gjøvik (br.nr. 2 under gnr. 18) — overgaa til et eget, Stonglandet, anneks med det nuværende kapel paa Eidet som sognekirke. 11 juli.

*) Bekjendtgj. 12 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

11 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahl ved testamente av 8 oktober 1907 oprettede legat for trængende i Lærdal, der ikke nyder understøttelse av det offentlige fattigvæsen og paa de under 19 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

11 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Hans Ludvig Nørregaard ved testamente av 7 mars 1911 oprettede legat for trængende ældre enker og ældre ugifte damer i Tønsberg og paa de under 8 mars og 25 juni 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

11 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av vaskepike Lene Oline Ulriksen ved testamente av 2 juli 1906 oprettede legat til understøttelse for trængende forældreløse barn, hjemmehørende i Kristiania og paa de under 12 juni 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

12 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av forhenværende lærer Bendt Redse ved gavebrev av 18 februar 1912 oprettede »Rovde og Sande missionsfond« og paa de under 17 juni 1913 utfærdigede statutter for dette fond.

14 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaalenene i anledning av forespørsel fra en formand i en særskilt klagenævnd, nedsat efter landskattelovens § 12 (lov 18 august 1911 nr. 8) om, i hvilken protokol klagenævndens forhandlinger blir at føre, og om dens kjendelser maa begrundes.

Departementet meddeler, at det ligger nærmest at indføre en saadan klagenævnds forhandlinger i overligningsnævndens protokol.

Med hensyn til spørsmaalet om den særskilte klagenævnds forpligtelse til at begrunde sine kjendelser bemerker departementet, at hvis en protokollation med den utførlighet, som er foreskrevet i landskattelovens § 11, i det enkelte tilfælde ikke ansees at være tilstrækkelig, idet der blir tale ikke blot om forandrede skjønsmæssige ansættelser, men om forandret utgangspunkt med hensyn til takstens forutsætninger, bør klagenævnden forsaavidt avsige begrundet kjendelse (jfr. ogsaa for almindelige ligningsklagers vedkommende landskattelovens § 93, femte led).

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til Mathias M. Dæhlins testamente av 8 februar 1910 ved beslutning av executores testamenti i hans dødsbo oprettede »Mathias M. Dæhlins legat til almennyttige øiemed i Stange« og paa de under 1 november 1912 og 25 mars 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 15 juli.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Lars Olsen Gaustad ved gavebrev av 24 april 1907 oprettede »Lars Olsen Gaustads stiftelse« til understøttelse av trængende gamle i Byneset og paa de under 28 juni 1913 utfærdigede statutter for denne stiftelse. 16 juli.

Skrivelse fra Social- og Industridepartementet til mønstringschefen i Kristiania m. fl. angaaende forstaaelse av bestemmelsen i § 2 i reglementet for anvendelse av Sjømandsfondets renter av 26 mai 1913[1]), om at vedkommende ansøker om pension maa ha hat sit erhverv ved sjømandstjeneste paa norsk handelsfartøi i mindst 30 aar. 16 juli.

Departementet antar, at det ikke er nødvendig, at vedkommende har været paamønstret i en sammenhængende fartstid av 30 aar ɔ: ha været paamønstret i fulde 360 maaneder, men at det er berettiget at regne med i fartstiden den hele tid, fra første gang vedkommende gik tilsjøs, og indtil han »sluttet sjøen«, selv om han for kortere tidsrum ikke har været ute. Dog forutsættes, at han har faret mesteparten av tiden hvert aar og saaledes den hele tid hat sit erhverv ved sjømandstjeneste.

Med hensyn til maaten, hvorpaa fartstiden skal legitimeres, er det videre antat, at det for den tid, for hvilken sjøfartsbok eller patent ikke haves, vil være tilstrækkelig, at vedkommende sjømand nøiagtigst mulig opgir, med hvilke fartøier og i hvilken egenskap han har faret, om mulig med opgave over tiden for paa- og avmønstringer eller i al fald over hvor lang tid, han har faret i hvert kalenderaar, hvilket bør attesteres av to troværdige mænd, som kjender ansøkerens forhold.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt foranlediget ved forespørsel fra en lensmand om, hvorledes efter sportellovens § 120 (lov 6 august 1897 nr. 9) lensmandens bestyrelsessalær blir at beregne i et tilfælde, hvor han efter § 37 i lov av 16 mai 1860 om jords fredning paa forlangende av en og samme rekvi- 16 juli.

[1]) Jfr. kgl. resol. 3 juni 1913, note 1 (s. 207).

16 juli. rent paa samme dag har avholdt 3 forskjellige skjønsforretninger vedkommende likesaa mange forskjellige beitestrækninger.

Departementet meddeler, at det antar, at der efter nævnte bestemmelse i sportelloven tilkommer lensmanden et bestyrelsessalær av kr. 4,00 for hver forretning, og at tilsigelsesgebyrer og skjønsmændenes tilkommende ogsaa blir at beregne særskilt for hver saadan.

17 juli. **Skrivelse** fra Social- og Industridepartementet til amtmanden i Smaalenene, hvori bl. a. uttales, at der efter § 1 i reglementet av 26 mai 1913 om anvendelse av Sjømandsfondets renter[1]) ikke antages at være adgang for andre end norske statsborgere til at erholde pension av Sjømandsfondet.

18 juli. Nr. 1. **Lov** *) [2]) om forandring i lov om handelsnæring av 16 juli 1907.

Efternævnte bestemmelser i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 skal herefter lyde som følger:

§ 13. Enhver, som har haandverksborgerskap eller næringsbrev paa haandverk[3]), kan med hjemmel herav ogsaa sælge varer, som er tilvirket av andre, naar de er av samme slag som de, han selv tilvirker, eller er ting, som sedvanlig hører med til saadanne varer. Til næringsdrivende i samme fag kan han endvidere sælge redskaper og raaemner, som brukes i hans næringsdrift. Den handelsret, som efter denne paragraf tilkommer en haandverker, kan bare utøves, saa længe han kan godtgjøre at drive haandverksvirksomhet, og maa foregaa fra hans faste utsalgssted eller, hvis han ifølge § 12 har flere utsalgssteder, fra ett av disse.

Kommunale[4]) gas-, elektricitets- og vandverk kan sælge alle slags ting, som brukes ved gasens, elektricitetens og vandets utnyttelse.

§ 14. Ret til selv eller gjennem andre at tinge bort varer har:

a. Indvaanere[5]) av riket, naar det gjælder frihandelsvarer[6]) og varer, som de her i riket har virket eller latt virke[7]).
b. Rikets kjøbmænd. Utenfor næringskommunen skal det dog

*) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
[1]) Jfr. kgl. resol. 3 juni 1913, note 1 (s. 207).
[2]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 20. Indst. O. nr. 64. St.tid., forh. i Ot. s. 197—247; i Lt. s. 60 til 78.
[3]) Se lov av 25 juli 1913 (nr. 11) § 2, jfr. § 3.
[4]) Jfr. lov av 25 juli 1913 (nr. 11) § 38,2.
[5]) Jfr. lov av 16 juli 1907 (nr. 3) § 2, sidste led.
[6]) Jfr. § 18.
[7]) Jfr. lov av 16 juli 1907 (nr. 3)§ 12.

bare være dem tillatt at tinge bort saadanne varer til kjøbmænd og andre næringsdrivende, som disse omsætter eller bruker som redskaper og raaemner i sin virksomhet. 18 juli. Nr. 1.

c. Handlende og tilvirkere, som ikke er indvaanere av riket, i samme utstrækning som kjøbmand har utenfor sin næringskommune.

Medbragte mønstre og prøver av ædelstener, perler, lommeur og smykkegjenstande av guld og sølv kan den reisende sælge til næringsdrivende, som omsætter saadanne varer i sin virksomhet. Ellers maa salg av medbragte mønstre og prøver bare foregaa efter de regler, som nedenfor er git om salg ved omførsel.

§ 18. Frihandel kan bare utøves av rikets indvaanere [1]).

Helt fri er handelen med frembringelser av have- og jordbruk i naturlig tilstand, vilde bær og blomster, ved og trævirke, torv og torvstrø, is, levende og slagtede dyr, ugarvede huder og skind, kjøtvarer, vildt og fjærfæ, fisk og fiskevarer, tillaget mat — ikke hermetik — egg, melk og fløte, natursmør, ost, baker- og konditorvarer.

I smaat er handelen fri med mineralvand, som ikke indeholder gifter, alkoholfrit øl, fyrstikker, saape, penner, blæk, brevpapir, konvolutter, blyanter og lak, salt, petroleum, kul og koks (se dog § 28, 2det led). For kommuner er handelen med de to sidstnævnte slags varer helt fri.

Varerne maa ikke av frihandlerne være indført fra utlandet [2]), hvilket dog ikke gjælder kommuners handel med kul og koks.

Hermed er dog ikke gjort nogen fravikelse fra forskriftene om de faste utsalgssteder, haandverkere har tilladelse til at ha (§ 12), eller om utførselshandelen (§ 17).

Skolebøker og andre skolesaker kan lærere paa landet sælge til vedkommende skoles elever.

§ 23. Guld- og sølvsaker [3]), smykker, ædelstener, perler, lommeur, spillekort [3]) og lægemidler [4]) maa ikke sælges ved omførsel (jfr. dog § 14, sidste led).

Saadanne varer saavelsom andre ur end lommeur maa heller ikke opsættes som præmier ved salg eller borttinging av andre varer.

§ 28. Handel med brukte eller kasserte ting kan bare drives efter særskilt tilladelse av politiet. Avgift av saadan næring og forskrifter for utøvelsen av den kan fastsættes ved kommunal vedtægt.

---

[1]) Jfr. lov av 16 juli 1907 (nr. 3) § 2, sidste led.
[2]) Jfr. samme lovs § 20.
[3]) Jfr. samme lovs § 34.
[4]) Jfr. samme lovs §§ 26 og 27.

18 juli. Nr. 1.

I kjøpstæderne kan kommunestyret fastsætte ved vedtægt, at handel i smaat med kul og koks (jfr. § 18) ikke maa drives uten tilladelse av politiet og efter regler, som er git i vedtægten eller av politiet. Kommunestyrets beslutning om, at vedtægt skal utfærdiges, maa være vedtat med mindst $^3/_4$ flertal.

§ 31. Det paaligger den, som har handelsbrev paa landet i Tromsø stift, at motta opnævnelse som gjestgiver.

Særskilt for Finmarkens amt skal gjælde følgende avvikelser fra lovens almindelige regler:

a. Det paahviler den, som har handelsbrev paa landet, at overta tinghold og avgi hus til ekstraretter[1]) og at gjøre tjeneste som dampskibsekspeditør og postaapner mot den godtgjørelse, som er eller blir fastsat.

b. Naar nogen løser handelsbrev paa landet, skal han foruten den godtgjørelse, som er fastsat i sportelloven[2]), betale en avgift av kr. 40,00 til Finmarkens brændevinsavgiftskasse[3]).

c. Denne lov gjør intet skaar i den handelsret, som er tilstaat russiske undersaatter ved overenskomst av 8 mai —26 april 1838. Saalænge denne overenskomst staar ved lag, blir derfor § 9 i lov om handelen i Finmarken av 13 september 1830 fremdeles gjældende.

18 juli. Nr. 2.

Lov *)[4]) om tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove.

Lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove av 9 juni 1903, 23 juli 1909 og 15 august 1911 gives følgende tillæg til § 37 i slutningen:

Fra portofrihet efter foranstaaende litera b. og c. undtages kommunale foretagender av indtægtsbringende og erhvervsmæssig art.

Samme lovs § 58 skal for fremtiden lyde saaledes:

§ 58. Kongen bemyndiges til:

forsaavidt angaar postforsendelsen mellem Norge og utlandet, at foreta de modifikationer i foranstaaende bestemmelser, som ansees hensigtsmæssige for av fremmede stater at opnaa tjenlige vilkaar for gjensidig utveksling av postsaker;

at avgi bestemmelse vedrørende utvekslingen av postanvisninger, postopkrævning, postinkassationer, ilforsendelser og kreditiver mellem indenrikske postanstalter, vedrørende ombringelse av pakker og avhentning av postsaker direkte

*) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
[1]) Jfr. lov av 6 august 1897 (nr. 9) §§ 158 og 160.
[2]) Jfr. § 3.
[3]) Se lov av 14 april 1860.
[4]) St.besl. 15 juli. Se Ot. prp. nr. 25. Indst. O. nr. 77. St.tid., forh. i Ot. s. 322; i Lt. s. 88.

paa jernbanestationer og dampskibe, vedrørende andre like- 18 juli.
artede forsendelser eller forretninger samt om størrelsen Nr. 2.
av gebyret derfor, hvilket skal tilfalde statskassen, desuten vedrørende særskilte takster og vegtgrænser for forsendelser indeholdende literatur og aviser for blinde.

Endvidere kan Kongen eller den, han bemyndiger, gi de til nærværende lovs fuldstændiggjørelse fornødne bestemmelser, saaledes f. eks. om, hvilke saker efter sin beskaffenhet skal være undtat fra postforsendelse, om pengebreves og andre postsakers konvoluttering og indpakning m. v., om hvad der skal henregnes til de forskjellige arter av korsbaandsforsendelser, til lokalforsendelser samt til tidender og tidsskrifter, om hvilke kommunale foretagender skal som indtægtsbringende og erhvervsmæssige være undtat fra portofrihet, og deslike.

Denne tillægslov træder i kraft 1 oktober 1913.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov til 18 juli.
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Vaagans herred, Nordlands amt, den 4 juni 1913 fattet beslutning om forandring i den ved kongelig resolution av 7 januar 1904 stadfæstede vedtægt for Kabelvaag og Svolvær byggekommuner av nævnte herred om salg av tobak til barn m. v.

Ifølge beslutningen skal vedtægtens § 1 lyde saaledes:

»Salg av tobak i hvilkensomhelst form til barn under 15 aar skal være forbudt, uanset om tobakken angives kjøpt til barnets egen eller andres bruk«.

§ens 2det punktum bortfalder.

Kongelig resolution**), hvorved den av Kristiania 18 juli.
kommunestyre under 12 juni 1913 fastsatte lukningsvedtægt for byens utsalgssteder stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre og trædende istedenfor de under 15 februar 1902, 25 februar 1910 og 1 december 1910 stadfæstede vedtægtsbestemmelser.

Kongelig resolution*), hvorved den av Aarstads her- 18 juli.
redsstyre i møter den 5 april og 14 juni d. a. fattede beslutning om forandring av den ved kongelig resolution av 19 juli 1912 stadfæstede vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder inden samme herred stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, saaledes at § 1 i nævnte vedtægt herefter skal lyde saaledes:

---

*) Bekjendtgj. 19 juli Lovtid. 1ste avd. nr. 32.
**) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor vedtægten er indtat.

18 juli. Alle butikker og utsalgssteder inden Aarstads herred med undtagelse av dem, der forhandler utelukkende bakervarer, meieriprodukter, blomster og kirkegaardsrekvisiter, skal holde lukket alle dage fra kl. 9 aften. Dagen før søn- og helligdage samt dagene fra og med 16 til og med 23 december lukkes dog først kl. 10 aften. Søn- og helligdage holdes lukket til kl. 5 efterm. Julaften lukkes kl. 6 efterm., jfr. lov nr. 6 av 14 juli 1897.

18 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911, dens § 117, 2det led, bestemmes, at loven ikke kommer til anvendelse paa forsikring av krigsrisiko tilsjøs.

18 juli. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 skal for de elver, bækker og vand inden Evenes herred, Nordlands amt, hvori laks eller sjøørret ikke gaar, indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1917, gjælde følgende fiskeriregler:

1. Alt fiske er forbudt i tiden fra og med 15 september til og med 30 november.
2. Bruken av dragnot, ringnot og oter er til enhver tid forbudt.
3. Overtrædelser av disse bestemmelser er belagt med straf.

Nærværende resolution ophæver ikke kongelig resolution av 26 januar 1909, indeholdende forbud mot anvendelse av garn og bundne redskaper til fiske i endel vand i Evenes herred.

18 juli. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Aals herred, Buskeruds amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

18 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, fastsættes følgende forbud og indskrænkninger med hensyn til motorvognkjøring paa hovedveier i Søndre Trondhjems amt som gjældende indtil videre:

I. a. Motorvognkjøring er forbudt:

paa hovedveien Sesaas—Vinsmyr (amtsgrænsen mot Nordre Trondhjems amt),

paa hovedveien Heimdal—Ørkedalen, forsaavidt angaar strækningen fra Grænsen meieri til Ørkedalen,

*) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

paa hovedveien Forve i Ørkedalen—Hevne (Hevnekjølveien), 18 juli.

paa samtlige hovedveier i Fosen (herredene Hevne, Heim, Stadsbygden, Rissen, Ørlandet, Bjugn, Hiteren, Fillan, Aa og Jøssund).

b. Paa hovedveien Trondhjem—Klæbu, forsaavidt angaar strækningen fra Tiller bro til Klæbu,

paa hovedveien Heimdal—Brøttum,

paa hovedveien Ørkedalen—Meldalen—Bjerkaaker i Rennebu, forsaavidt angaar strækningen Svorkmo—Bjerkaaker,

paa hovedveien Støren—Soknedalen—Rennebu—Opdal til Drivstuen,

paa hovedveien Aune—Stekern (Romsdals amtsgrænse), —

er kjøring med motorvogn forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.

II. Ovennævnte forbud og indskrænkninger gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

III. Nærværende resolutions bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Tromsø bystyre i møter den 21 april og 24 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 18 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at § 5 nr. 1 bokstav c i den ved kongelig resolution av 23 mars 1909 fastsatte instruks for den Norske Regjering herefter skal lyde saaledes: 18 juli.

»Saker, som kun vedkommer en bestemt iverksættelse av love og anordninger, av Stortinget fattede beslutninger eller av resolutioner, git av Kongen eller den Midlertidige Regjering.«

Kongelig resolution, hvorved Nedenes amtsting i medhold av landsformandskapslovens § 63 tillates avholdt i februar eller mars maaneder. 18 juli.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 bestemmes: 18 juli.

*) Bekjendtgj. 19 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor vedtægtene er indtat.

18 juli. I. At der oprettes et stadsfysikat for Fredrikstads by.

II. At der oprettes følgende distriktslægestillinger:

Karasjok og Kjelviks distriktslægestillinger i Finmarkens amt, hver omfattende herredet av samme navn, den første med en aarlig grundløn av 3000 kr., den anden med grundløn 2000 kr.

Bjarkøy distriktslægestilling i Tromsø amt, omfattende herredet av samme navn og med en aarlig grundløn av 2000 kr.

Værøy, Gimsøy, Rødøy og Bindalens distriktslægestillinger i Nordlands amt, hver omfattende herredet av samme navn og med en aarlig grundløn av 2000 kr.

Frøya distriktslægestilling, omfattende Nordfrøya og Sørfrøya herreder i Søndre Trondhjems amt med en aarlig grundløn av 1500 kr.

Røldals distriktslægestilling, omfattende herredet av samme navn og med en aarlig grundløn av 2000 kr.

Fuse distriktslægestilling, omfattende herredene Fuse, Strandvik, Haalandsdalen og Samnanger.

Manger distriktslægestilling, omfattende herredene Manger, Hjelme og Herlø.

Hosanger distriktslægestilling, omfattende herredene Hosanger og Modalen, og

Sund-Austevolds distriktslægestilling, omfattende Sund og Austevolds herreder i Søndre Bergenhus amt, hver med en aarlig grundløn av 1500 kr.

Ulviks distriktslægestilling, omfattende Ulvik og Eidfjords herreder i Søndre Bergenhus amt med en aarlig grundløn av 2000 kr.

Vinje distriktslægestilling, omfattende Vinje og Raulands herreder i Bratsbergs amt med en aarlig grundløn 2000 kr.

III. At der oprettes stadslægestilling i Tromsø, i Narvik, i Arendal, i Kongsberg, i Moss og i Risør.

IV. At oprettelsen av de foranførte lægestillinger træder i kraft fra den tid, Socialdepartementet bestemmer.

18 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der approberes instrukser for stadslæger og distriktslæger, som ansættes i henhold til lov av 26 juli 1912 om utførelsen av de offentlige lægeforretninger. Departementet for Sociale Saker m. v. bemyndiges til at foreta de ændringer i og tilføielser til

instruksene, som efterhaanden skulde vise sig ønskelige eller nødvendige. 18 juli.

De omhandlede instrukser er saalydende:

1. Instruks for stadslæger.

1. Stadslægen fører det nærmeste tilsyn med byens sundhets- og sykepleie.

Han skal ha sin opmerksomhet henvendt paa alt, som kan tjene til fremme av byens sundhetsvæsen, og skal træffe eller bringe i forslag de foranstaltninger, som i den henseende paakræves — derunder ogsaa indbefattet foranstaltninger mot epidemiske og smitsomme sygdommes utbredelse.

2. Som ordfører i byens helseraad har han at lede dettes forhandlinger og utføre de forretninger, som enten ved lov eller ved bestemmelser, truffet i henhold til lov, til enhver tid er helseraadets ordfører paalagt. Umiddelbart efter hvert møte i helseraadet indsender han til amtslægen en avskrift av den i møtet førte protokol.

3. Han fører tilsyn med og fortegnelse over de i byen værende spedalske.

4. Han er efter vedkommendes begjæring pligtig til at undersøke, om en fattig er sindssyk, og om han i tilfælde trænger forpleining med statsbidrag.

Han fører det nærmeste tilsyn med de sindssyke, som for offentlig regning er i privat forpleining i byen, og yder den til enhver tid bestemte bistand ved anbringelsen av saadanne syke i forpleining. Han har dertil at anstille de undersøkelser og utføre det tilsyn, som efter omstændighetene ansees fornødent med hensyn til andre sindssyke, som holdes under bevogtning hos sin familie eller fremmede.

5. Han fører det nærmeste tilsyn med vakcinationen i byen og har selv i fornødent fald mot derfor fastsat godtgjørelse at utføre vakcination og revakcination eller at besørge dette utført av en anden læge eller av en av medicinaldirektøren autorisert vakcinatør.

6. Han fører tilsyn med jordmødrenes virksomhet.

7. Han fører den nærmeste kontrol med de i byen værende apotek og deltar i amtslægens visitation av disse.

8. Han er forpligtet til mot særskilt godtgjørelse at fungere som fast retsmedicinsk sagkyndig ved strafferetslige undersøkelser, forsaavidt disse ikke er av psykiatrisk eller medicinskkemisk natur.

9. Han har at bistaa vedkommende skolestyre med at undersøke de i byen værende abnorme barns tilstand og avgi erklæring derom.

18 juli. 10. Han har mot særskilt godtgjørelse at avgi de i lov om behandling av lik av 4 juni 1898 omhandlede erklæringer.

11. Han har, om det maatte forlanges, at fungere som skolelæge i byen mot særskilt godtgjørelse, fastsat av bystyret, samt som læge ved offentlige lærerskoler, som maatte findes i byen, mot den godtgjørelse, som herfor maatte bli fastsat av vedkommende departement.

12. Han har paa forlangende at avgi møte ved sjøsessioner og — i Tromsø stift — mot en særskilt godtgjørelse ogsaa ved sessioner for landmilitæretaten, som avholdes inden byen.

13. Han har at avgi de uttalelser og erklæringer, som i stillings medfør maatte avfordres ham av amtslægen, amtmanden, medicinaldirektøren eller departementet samt av byens magistrat og formandskap.

14. Han fører de protokoller, som det er eller maatte bli stadslægerne eller helseraadsordførere paalagt at føre.

15. Han har gjennem amtslægen og amtmanden straks at indsende til medicinaldirektøren indberetning om utbrud av farlig epidemisk sygdom. Ved utbrud av særlig truende art bør medicinaldirektøren direkte underrettes telegrafisk.

16. Han har paa grundlag av indberetninger, som skal avgives av byens læger, tandlæger og jordmødre, og som skal indsendes gjennem ham, at utarbeide saavel de epidemiske maanedslister som den aarlige medicinalberetning for byen.

17. Han utfører lægetilsynet med de epidemiske og smitsomme syke inden byen, som behandles for offentlig regning, derunder ogsaa lægetilsynet med midlertidig kommunalt epidemisykehus, medmindre dette tilsyn i særlige tilfælde av helseraadet maatte bli overdraget en anden læge i henhold til lov av 16 mai 1860 § 15.

18. Han har paa forlangende at utføre lægetilsynet ved fængsler, som maatte findes inden byen.

19. Han bistaar fattigstyret med veiledning med hensyn til fattigsykepleien.

20. Han er pligtig til at finde sig i forandringer i og tillæg til denne instruks.

21. Hvor det motsatte ikke er bestemt, pligter han at utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

2. Instruks for distriktslæger.

1. Distriktslægen fører det nærmeste tilsyn med distriktets sundhets- og sykepleie.

Han skal ha sin opmerksomhet henvendt paa alt, som kan tjene til fremme av distriktets sundhetsvæsen, og skal træffe

eller bringe i forslag de foranstaltninger, som i den henseende paakræves — derunder indbefattet ogsaa foranstaltninger mot epidemiske og smitsomme sygdommes utbredelse. 18 juli.

2. Som ordfører i distriktets helseraad har han at lede deres forhandlinger og at utføre de forretninger, som enten ved lov eller ved bestemmelser, truffet i henhold til lov, til enhver tid er helseraadsordførere paalagt. Umiddelbart efter hvert møte i helseraadet indsender han til amtslægen en avskrift av den i møtet førte protokol.

3. Han fører tilsyn med og fortegnelse over de inden distriktet værende spedalske.

4. Han er efter vedkommendes begjæring pligtig til at undersøke, om en fattig er sindssyk, og om han i tilfælde trænger forpleining med amts- og statsbidrag.

Han fører det nærmeste tilsyn med de sindssyke, som for offentlig regning er i privat forpleining inden distriktet, og yder den til enhver tid bestemte bistand ved anbringelsen av saadanne syke i forpleining. Dertil har han at anstille de undersøkelser og utføre det tilsyn, som efter omstændighetene ansees fornødent med hensyn til andre sindssyke, som holdes under bevogtning hos sin familie eller fremmede.

5. Han fører det nærmeste tilsyn med vakcinationen inden distriktet og har selv i fornødent fald mot derfor fastsat godtgjørelse at utføre vakcination og revakcination samt at oplære og prøve hjælpevakcinatører.

6. Han fører tilsyn med jordmødrenes virksomhet.

7. Han fører den nærmeste kontrol med de inden distriktet værende apotek og deltar i amtslægens visitation av disse.

8. Han er forpligtet til mot særskilt godtgjørelse at fungere som fast retsmedicinsk sagkyndig ved strafferetslige undersøkelser, forsaavidt disse ikke er av psykiatrisk eller medicinsk-kemisk natur.

9. Han har at bistaa vedkommende skolestyre med at undersøke de inden distriktet værende abnorme barns tilstand og avgi erklæring derom.

10. Han har mot særskilt godtgjørelse at avgi de i lov om behandling av lik av 4 juni 1898 omhandlede erklæringer.

11. Han har, om det maatte forlanges, at fungere som læge ved offentlige lærerskoler og folkeskolerne inden distriktet mot den godtgjørelse, som herfor maatte bli fastsat av vedkommende departement.

12. Han har paa forlangende at avgi møte ved sjøsessioner og — i Tromsø stift — mot særskilt godtgjørelse ogsaa ved sessioner for landmilitæretaten, som avholdes inden distriktet.

18 juli. 13. Han har at avgi de uttalelser og erklæringer, som i stillings medfør maatte avfordres ham av amtslægen, amtmanden, medicinaldirektøren eller departementet.

14. Han fører de protokoller, som det er eller maatte bli distriktslægerne eller helseraadsordførere paalagt at føre.

15. Han har gjennem amtslægen og amtmanden straks at indsende til medicinaldirektøren indberetning om utbrud av farlig epidemisk sygdom. Ved utbrud av særlig truende art bør medicinaldirektøren direkte underrettes telegrafisk.

16. Han har paa grundlag av de indberetninger, som skal avgives av distriktets læger, tandlæger og jordmødre, og som skal indsendes gjennem ham, at utarbeide saavel de epidemiske maanedslister som den aarlige medicinalberetning for distriktet.

17. Han utfører lægetilsynet med de epidemiske og smitsomme syke inden distriktet, som behandles for offentlig regning utenfor sykehus, hvis ikke dette tilsyn i særlige tilfælde av amtmanden er overdraget en anden læge.

18. Han har paa forlangende at utføre lægetilsynet ved fængsler inden distriktet.

19. Han bistaar fattigstyrerne med veiledning med hensyn til fattigsykepleien.

20. Han skal overta lægetilsyn under forefaldende fiskerier mot en nærmere fastsat godtgjørelse og i Tromsø og Finmarkens amter efter amtmandens bestemmelse indfinde sig ved ting, kirkestevner og markeder.

21. Han pligter paa departementets forlangende at overta lægetilsynet med de sykehus, som findes inden distriktet. Han har mot godtgjørelse tillike at overta lægetilsynet ved midlertidig sykehus, som i anledning av epidemisk eller smitsom sygdom maatte bli oprettet inden distriktet; godtgjørelsen fastsættes — i mangel av mindelig overenskomst — av medicinalstyrelsen.

22. Han pligter efter nærmere bestemmelse at overta tilsynet med epidemiske og fattige syke i nabodistrikterne, naar dette tilsyn ikke hensigtsmæssig kan utføres av vedkommende distrikts egen læge, paa de samme vilkaar, som tilsynet utføres inden en distriktslæges eget distrikt.

23. Han pligter paa forlangende av amtmanden eller departementet at overta bestyrelsen av nabodistrikt under ledighet mot en godtgjørelse, som i tilfælde blir at fastsætte av departementet; likeledes under indtrædende forfald paa vilkaar, som i mangel av mindelig overenskomst bestemmes av departementet.

24. Han skal finde sig i de forandringer med hensyn til distriktets grænser, som maatte besluttes.

25. Er der ved kommunal foranstaltning tilveiebragt lægebolig for distriktslægen, er han, naar departementet bestemmer det, pligtig til at benytte denne bolig mot betaling av en — i mangel av mindelig overenskomst — av departementet fastsat husleie. 18 juli.

26. Han er pligtig til at finde sig i forandringer i og tillæg til denne instruks.

27. Hvor det motsatte ikke er bestemt, pligter han at utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bl. a. oprettes et havnestyre for uthavnen Mehavn i Tana herred, Finmarkens amt, saaledes at det havnestyret underlagte omraade begrænses av en ret linje fra fyret paa Havnenesset til Varholmen (Russeholmen). 18 juli.

Kongelig resolution, hvorved de for »Det norske Aktieselskap for Elektrokemisk Industri, Norsk Industri-Hypotekbank« i generalforsamling den 15 juli 1913 vedtagne love approberes i henhold til § 2 i lov av 6 august 1897 med tillægslov av 29 mai 1901 om adgang for visse aktieselskaper og bankindretninger til at utstede obligationer lydende paa ihændehaveren. 18 juli.

Telegram fra Socialdepartementet til magistraten i Molde om, at indvaanere av riket antages at være stemmeberettiget ved samlagsavstemning, uanset om vedkommende har erhvervet norsk statsborgerret eller ikke, naar betingelserne for stemmeret forøvrig er tilstede. 21 juli.

Bekjendtgjørelse fra Finans- og Tolddepartementet om, at der fra 1 juli d. a. er blit oprettet en toldstation paa gaarden Østnes i Nordli, hvor der blir anledning til at toldbehandle varer. 24 juli.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori uttales, at det skal være tillatt at indføre til Lierne toldbare varer, som ikke er ledsaget av passerseddel, ogsaa ad den vei, som fra nordvestre ende av Kvärnbergvattnet i Jämtland fører gjennem eiendommen Linnemoen i Nordli til gaarden Østnes. 24 juli.

Lov *)[1]) angaaende ophævelse av nogen bestemmelser om forkyndelse ved gudstjenesten og om nadverens forvaltning. 25 juli. Nr. 1.

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.
[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 31. Indst. O. nr. 83. St.tid., forh. i Ot. s. 333—341; i Lt. s. 80.

25 juli. Nr. 1. § 1. Norske Lovs 2—2—1, forordningene av 23 november 1697 og 1 august 1707, reskript av 13 februar 1801 og andre bestemmelser, som maatte være til hinder for, at lægmænd uten teologisk utdannelse kan gives adgang til at præke eller avlægge kortere vidnesbyrd ved offentlig gudstjeneste i statskirken, sættes ut av kraft.

§ 2. Kirkeritualet av 25 juli 1685 kap. V, Norske Lovs 2—5—2, reskript av 7 januar 1741 og andre bestemmelser, som maatte gjøre nadverforvaltning ved lægfolk til en ulovlig handling, eller som er til hinder for, at nadveren inden statskirken kan forvaltes utenfor kirkehuset, sættes ut av kraft.

25 juli. Nr. 2. **Lov***)[1]) om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tillægslove av 21 april 1902, 24 mai 1907 og 25 juli 1910.

I.

Efternævnte paragraffer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde saaledes:

§ 32. Bestyreren av en offentlig høiere almenskole kaldes rektor. De øvrige faste lærere benævnes overlærere.

I disse stillinger kan ansættes saavel kvinder som mænd.

§ 33. De faste lærere utnævnes av Kongen.

Ingen kan utnævnes til overlærer, før han i 2 aar har været konstituert som saadan, og efter den tids forløp skal han enten ha endelig ansættelse eller fratræde stillingen.

Enhver, der herefter utnævnes til fast lærer ved den offentlige høiere almenskole, er, naar det forlanges av overstyret, forpligtet til at gaa over til tjeneste i tilsvarende stilling og paa uforandrede lønningsvilkaar ved en anden offentlig eller kommunal skole end den, ved hvilken han tidligere tjenstgjorde, saafremt denne skole besluttes nedlagt eller omorganisert.

Likeledes skal enhver, som herefter utnævnes til fast lærer ved den høiere almenskole, være forpligtet til ved det fyldte 65de aar at avgaa fra sin stilling, med den pension han har optjent gjennem indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, medmindre han av overstyret opfordres til indtil videre at forbli i stillingen.

§ 71. For de fuldstændige lærerposter fastsætter kommunestyret lønningsvilkaarene i henhold til de av overstyret med Stortingets bifald opstillede regler.

Lærere, hvis løn ikke er lavere end de ved offentlige skoler ansatte overlæreres begyndelsesløn, benævnes paa samme maate

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 36. Indst. O. nr. 82. St.tid., forh. i Ot. s. 323—333; i Lt. s. 80.

som disse. Likesaa benævnes bestyrerne rektorer, hvis deres løn ikke er ringere end begyndelseslønnen for rektorer ved offentlige skoler. Tjenesteaar som overlærer eller rektor regnes like, hvad enten de er tilbragt ved offentlige skoler, eller ved kommunale, hvis lærere beskikkes av overstyret. 25 juli. Nr. 2.

Overlærere og rektorer ved kommunale skoler ansættes fast, overlærere dog, hvis ikke andet begjæres av forstanderskapet (skolestyret), først efter 2 aars konstitution; disse skolers lærere er undergit de samme forpligtelser, som omhandles i nærværende lovs § 33, tredje og fjerde passus, for de ved den offentlige høiere almenskole fast utnævnte læreres vedkommende. Paa begjæring av forstanderskapet (skolestyret) kan de kommunale skolers lærere avskediges av overstyret, naar de viser utilbørlig forhold i tjeneste eller liv eller forøvrig er uskikket til at røgte sin gjerning forsvarlig. Begjæring om en lærers avsked er kun gyldig, hvis mindst to tredjedele av forstanderskapets (skolestyrets) medlemmer er enige om at fremsætte den. De øvrige lærere ansættes paa opsigelse.

II.

Ovennævnte lovbestemmelser træder i kraft straks.

Lov*)[1]) om forandring i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902. 25 juli. Nr. 3.

I.

Efternævnte paragraf i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902 skal herefter lyde saaledes:

§ 15. Bestyreren av en offentlig lærerskole kaldes rektor. De øvrige faste lærere er overlærere. Om de faste læreres ansættelse og avgang gjælder de samme bestemmelser, som i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 §§ 33 og 35 er fastsat for disses lærere. I disse stillinger kan ansættes saavel kvinder som mænd.

Hjælpe- og timelærere likesom lærere ved til lærerskolen knyttet kursus for smaaskolelærere eller barneskole antages av lærerskolernes overstyre. Rektor antar vikarer for en tid av indtil 1 maaned; længere vikariater besættes av overstyret.

Ved lærerskoler med utelukkende kvindelige elever eller elever av begge kjøn skal der være mindst én lærerinde.

II.

Ovennævnte lovbestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 36. Indst. O. nr. 81. St.tid., forh. i Ot. s. 322—323; i Lt. s. 79—80.

25 juli. Nr. 4.

Lov *)[1] om offentlig forevisning av kinematografbilleder.

§ 1. Offentlig forevisning av kinematografbilleder maa ikke finde sted uten tilladelse av kommunestyret eller av formandskapet eller av den, som formandskapet i henhold til § 2 dertil maatte bemyndige.

§ 2. Hvor der ikke er truffet bestemmelse efter § 3, sidste led, gives tilladelsen av formandskapet, efterat politiet har hat anledning til at uttale sig. Det bør negte tilladelse, dersom det finder, at ansøkeren ikke gir tilstrækkelig betryggelse mot misbruk, eller at antallet av kinematografteatre, dersom tilladelsen blev git, vilde komme til at staa i misforhold til distriktets folkemængde eller forhold forresten.

Der skal betinges en avgift til kommunekassen, beregnet procentvis av bruttoindtægten av forestillingene.

Hvor der ikke er istandbragt vedtægt efter § 3, første led, fastsætter formandskapet avgiftens størrelse og likesaa de ordens- og sikkerhetsregler, som findes nødvendige.

Hvor formandskapet paa grund av forholdene finder det ønskelig, kan det bestemme, at den ret og de pligter, som i denne paragraf er tillagt formandskapet, overføres til stedets politi i den utstrækning, som maatte findes hensigtsmæssig.

§ 3. Gjennem vedtægt, stadfæstet av Kongen, kan kommunestyret træffe bestemmelse om ordens- og sikkerhetsregler ved kinematografforestillinger, om størrelsen av den avgift, som er nævnt i § 2, og om en begrænsning av det antal kinematografteatre, som der skal kunne gives tilladelse til at drive inden kommunen.

I vedtægten kan det bestemmes, at adgangen til at forevise kinematografbilleder offentlig inden kommunen skal være betinget av kommunestyrets tilladelse.

§ 4. Tilladelse kan gives for indtil tre aar ad gangen. Tilladelser, som er git av politiet før denne lovs ikrafttræden, bortfalder to aar efter denne.

Tilladelsen kan av kommunestyret tages tilbake, hvis dette med $^2/_3$ flertal finder, at indehaveren misbruker tilladelsen. Den kan ikke overdrages eller bortleies.

§ 5. Offentlig forevisning av kinematografbilleder maa alene finde sted i lokaler, som paa forhaand er godkjendt av politiet, som tillike har at paase, at den nødvendige godkjendelse av bygningskommission og brandstyre foreligger.

§ 6. Kinematografbilleder maa ikke forevises offentlig, uten at de er godkjendt efter §§ 7—8. Dette gjælder dog

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 26. Dok. nr 25 med tillæg. Indst. O. nr. 76. St.tid., forh. i Ot. s. 247—322; i Lt. s. 80—88.

ikke billeder, som gjengir almindelig kjendte begivenheter, for- 25 juli.
saavidt de blir forevist i de første 14 dage, efterat begiven- Nr. 4.
heten fandt sted, og politiet har git tilladelse til forevisningen.

§ 7. Til at avgjøre, om kinematografbilleder skal godkjendes til forevisning offentlig, opnævner Kongen eller den, han bemyndiger, det nødvendige antal sagkyndige.

Bedømmelsen av billederne foretages i Kristiania.

Et billede maa ikke negtes godkjendelse, uten at det er set av to sagkyndige. Hvis disse ikke er enige, skal billedet sees av en tredje sagkyndig og avgjørelsen træffes ved stemmeflerhet

De sagkyndige skal forsyne de godkjendte billeder med et merke og desuten gi en skriftlig bevidnelse om godkjendelsen.

Den, som begjærer billeder bedømt, skal betale en avgift til lønning av de sagkyndige og dækkelse av utgiftene forresten.

Kongen fastsætter takst for avgiften og gir de nærmere regler, som forøvrig trænges til gjennemførelse av bestemmelserne.

§ 8. De sagkyndige maa ikke godkjende billeder, hvis forevisning de mener vilde stride mot lov eller krænke ærbarhet eller virke forraaende eller moralsk nedbrytende.

Andre billeder maa de ikke negte at godkjende.

§ 9. Til kinematografforestillinger, som slutter senere end kl. 8 aften, maa der ikke gives adgang for barn under 15 aar, uten at de er sammen med sine forældre eller med nogen, som er dem i forældres sted.

§ 10 Bestemmelserne i §§ 1 og 6 gjælder ikke forevisning av kinematografbilleder, som sker i forbindelse med undervisning eller foredrag ved en læreanstalt eller i forbindelse med undervisning eller foredrag av nogen, som er ansat ved en læreanstalt.

Ogsaa andre kan uten hensyn til de nævnte bestemmelser forevise kinematografbilleder i forbindelse med undervisning eller foredrag, naar politiet har git tilladelse til forevisningen.

Kongen eller den, han bemyndiger, kan derhos gi dispensation fra bestemmelserne i §§ 1 og 6.[1])

§ 11. Overtrædelse av bestemmelserne i §§ 5, 6 og 9 straffes med bøter.

§ 12. Denne lovs §§ 7 og 8 træder i kraft 1 oktober 1913, dens øvrige bestemmelser 1 januar 1914.

Lov[*])[2]) om lukningstid for utsalgssteder. 25 juli.
Nr. 5.

§ 1. I kjøpstæder og ladesteder, hvor der ikke er vedtat vedtægt om lukningstid for utsalgssteder inden kommunens om-

[*]) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.
[1]) Jfr. kongelig resolution av 12 september 1913 og reglement av s. d.
[2]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 32. Indst. O. nr. 84. St.tid., forh. i Ot. s. 404—418; i Lt. s. 89.

25 juli. Nr. 5.

raade, skal saadan vedtægt fastsættes av kommunestyret inden 1 aar fra denne lovs ikrafttræden. I landdistrikterne kan herredsstyret fastsætte saadan vedtægt.

Vedtægtene, som skal stadfæstes av Kongen, kan omfatte alle eller visse slags av de utsalgssteder, som findes i kommunen, i landdistrikterne enten inden hele herredet eller inden dele av dette.

Forandring i gjældende vedtægt maa for at bli gyldig stadfæstes av Kongen.

§ 2. Vedtægten skal som regel fastsætte de klokkeslet, indenfor hvilke vedkommende utsalgssteder skal holdes lukket, og kan fastsætte forbud mot at holde utsalgssteder aapne paa visse dage i aaret eller mellem visse klokkeslet paa disse dage.

Aapnings- og lukningstiden kan fastsættes forskjellig for de forskjellige forretningsgrener, for de forskjellige aarstider og for de forskjellige dage i uken. Inden samme forretningsgren skal dog reglerne altid omfatte og være ens for alle handlende.

§ 3. Dispensation fra de i henhold til lovens § 1 og lov av 31 mai 1900 utfærdigede vedtægter kan for kortere tidsrum meddeles av amtmanden, for enkelt leilighet, paa landet av lensmanden, i byene av politimesteren.

§ 4. Lov av 31 mai 1900 om lukningstid for utsalgssteder ophæves.

25 juli. Nr. 6.

Lov *)[1] om salg av fersk torsk efter vegt.

§ 1. Kongen kan paabyde, at kjøp og salg av fersk torsk under et bestemt fiske eller i et nærmere betegnet distrikt det hele aar eller i en del av aaret bare skal finde sted efter vegt.

Før saadant paabud utfærdiges, skal det være vedtat av vedkommende utvalg med $^3/_4$ av de valgte utvalgs medlemmer eller — hvor utvalg ikke er anordnet — av herredsstyret med $^2/_3$ flertal.

§ 2. Overtrædelse av de forskrifter, som utfærdiges i henhold til § 1, straffes med bøter.

25 juli. Nr. 7.

Lov *)[2] om forbud mot indførsel, tilvirkning eller salg av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor.

§ 1. Indførsel, tilvirkning eller salg av fyrstikker, i hvis tændsats findes hvitt (gult) fosfor, er forbudt.

§ 2. Overtrædelse av denne lov straffes med bøter.

---

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 17 for 1912. Indst. O. nr. 58 (1913). St.tid., forh i Ot. s. 354—374; i Lt. s. 88—89.

[2]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 30. Indst. O. nr. 85. St.tid., forh. i Ot. s. 374—375; i Lt. s. 89.

§ 3. Denne lov træder i kraft straks, forsaavidt angaar forbudet mot indførsel av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor og mot tilvirkning av saadanne fyrstikker, og den 1 januar 1915, forsaavidt angaar forbudet mot salg av disse. 25 juli. Nr. 7.

Lov*)[1]) om forandring i lov av 3 august 1897 om valg av bestyrelser for bygde- og statsalmeninger. 25 juli. Nr. 8.

§ 1 i lov om valg av bestyrelser for bygdealmenninger og statsalmenninger av 3 august 1897 skal herefter lyde:

Bygdealmennings bestyrelse utkaares av og blandt de i almenningen eiendomsberettigede og bruksberettigede. Antallet av bestyrelsesmedlemmer, der maa være mindst fem, bestemmes av de valgberettigede i møte, som sammenkaldes og ledes av lensmanden. Valget foretages ved en av lensmanden til tid og sted berammet og av ham bestyret valgforretning. Ved denne utkaares et tilsvarende antal suppleanter. Valgforretningen bør mindst fjorten dage forut være kundgjort paa betryggende maate. Valget avholdes hvert andet aar i februar eller mars maaned. Tjenestetiden regnes fra 14 april og er 4 aar, idet halvdelen av de valgte uttræder hvert andet aar, første gang efter lodtrækning, og hvis antallet er ulike, den mindre halvdel. De valgte pligter at motta hvervet, forsaavidt de ikke har fyldt det sekstiende aar. Likesaa kan den, som har fungert i fire aar, undslaa sig for at motta valg i de derpaa følgende fire aar.

Bestyrelsen vælger en formand og næstformand.

Hører de i almenningen eiendoms- og bruksberettigede til forskjellige herreder, fastsætter vedkommende regjeringsdepartement det samlede antal av bestyrelsesmedlemmer med suppleanter, efterat vedkommende valgberettigede derom har hat anledning til at avgi forslag. Valget avholdes i det herred, hvor de fleste stemmeberettigede bor, naar ingen særegen grund findes at være tilstede for avvikelse fra denne regel, hvilken grund i saa fald maa være godkjendt av vedkommende regjeringsdepartement. Amtmanden bestemmer, hvilken lensmand skal bestyre valget, naar almenningen hører til forskjellige lensmandsdistrikter.

Efter andragende fra et av vedkommende herredsstyrer kan det, naar almenningen hører til forskjellige herreder, av vedkommende regjeringsdepartement bestemmes, at det samlede antal av bestyrelsesmedlemmer skal fordeles mellem herredene i forhold til antallet av eiendoms- og bruksberettigede i hvert herred. Valget foregaar i saa fald særskilt inden hvert herred.

Mandtal over de stemmeberettigede bør fremlægges ved hver valgforretning av almenningsbestyrelsens formand.

---

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot.prp. nr. 33. Indst. O. nr. 86. St.tid., forh. i Ot. s. 341—342; i Lt. s. 79.

25 juli. Nr. 9. **Lov** *)[1]) om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen av 14 september 1905.

I.

Efternævnte paragraf i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen av 14 september 1905 skal herefter lyde saaledes:

§ 6. Som overlærer eller rektor ved offentlige eller kommunale skoler kan kun ansættes:

1. den, der har bestaat den sproglig-historiske eller matemamatisk-naturvidenskabelige embedseksamen og den i lovens § 4 omhandlede pædagogiske prøve;
2. den, der har bestaat en embedseksamen for lærere ved de offentlige skoler for den høiere almendannelse i overensstemmelse med de før denne lovs ikrafttræden gjældende love;
3. teologisk kandidat, der har underkastet sig eksamen i en almindelig avdeling (eller i et hovedfag og et bifag) av den sproglig-historiske embedseksamen foruten den i nærværende lovs § 4 omhandlede pædagogiske prøve.

Samme regler gjælder for at opnaa adgang til at bestyre eksamensberettiget privatskole.

For overlæreres og privatskolebestyreres vedkommende kan der dog dispenseres fra bestemmelserne i denne paragraf av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

De ved lovens ikrafttræden ved de høiere skoler ansatte teologiske kandidater beholder samme adgang til avancement, som de for tiden har.

Den hittil bestaaende adgang for teologiske kandidater til som religionslærere at utnævnes til overlærerembeder — i det antal, som til enhver tid for dem maatte være særskilt bestemt — opretholdes indtil videre.

II.

Ovennævnte lovbestemmelse træder i kraft straks.

25 juli. Nr. 10. **Lov** *)[2]) om erhvervelse av større myrstrækninger.

§ 1. Uten tilladelse meddelt av Kongen kan eiendomsret eller bruksret til myrstrækning, som alene eller sammen med, hvad erhververen tidligere eier eller bruker av myrstrækning inden samme herred, utgjør mer end 35 hektar, ikke med fuld

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot.prp. nr. 36.3. Indst. O. nr. 87. St.tid., forh. i Ot. s. 419 - 420; i Lt. s 97.

[2]) St.besl. 18 juli Se Ot.prp. nr. 37. Indst. O. nr. 101. St.tid., forh. i Ot. s. 434—436; i Lt. s 97—99.

retsvirkning erhverves av andre end staten, norske kommuner og norske statsborgere.[1]) 25 juli. Nr. 10.

§ 2. Andre personer og korporationer end de, som er nævnt i § 1, samt stiftelser og selskaper med begrænset ansvar, kan, naar ikke almene hensyn taler derimot, av Kongen erholde tilladelse til at erhverve saadan eiendomsret eller bruksret som i § 1 omhandlet.

Ved tilladelsens meddelelse kan der fastsættes saadanne betingelser, som findes paakrævet av almene hensyn.

§ 3. Skogutvalget[2]) skal paa begjæring av amtmanden, vedkommende regjeringsdepartement[3]) eller nogen i erhvervelsen interessert skjønsmæssig bestemme størrelsen av den myrstrækning, som omfattes av en erhvervelse, og av den myrstrækning, som erhververen tidligere eier eller bruker inden herredet.

Reglerne i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 §§ 10, 11 og 12 finder tilsvarende anvendelse paa skogutvalgets bestemmelser i henhold til denne paragraf.

§ 4. Reglerne i lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 september 1909, kap. V, finder anvendelse, forsaavidt dertil er anledning.

§ 5. Denne lov træder i kraft straks.

Lov*)[4]) om haandverksnæring. 25 juli. Nr. 11.

Første kapitel.

Lovens stedlige omraade.

§ 1. Denne lov skal gjælde i rikets kjøpstæder[5]).

Den skal ogsaa gjælde i ladestedene[5]), medmindre anderledes fastsættes av Kongen efter andragende fra et ladesteds kommunestyre. De, som ved denne lovs ikrafttræden[6]) driver haandverk i ladested, som hittil ikke har været undergit den for kjøpstæderne gjældende haandverkslovgivning, beholder sin ret til fremdeles uten næringsbrev (jfr. § 2) at fortsætte den av dem hittil drevne næring. Dog har de, for at kunne nyde denne ret, at melde sig for magistraten inden et aar fra lovens ikrafttræden.

Kongen kan efter andragende fra et herreds kommunestyre fastsætte, at loven skal gjælde i herred eller i dele av et herred.

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.
[1]) Se lov om norsk statsborgerret av 21 april 1888 med tillægslove.
[2]) Se lov om erhvervelse av skog av 18 septbr. 1909 (nr. 5) § 8.
[3]) Landbruksdepartementet, se kgl. res. 19 september 1913.
[4]) St.besl. 18 juli. Se Ot.prp. nr. 2 og nr. 28. Dok. nr. 18 med tillæg. Indst. O. VIII. St.tid., forh. i Ot. s. 375–404, 476–485; i Lt. s. 89–96, 99.
[5]) Se dog § 39,2.
[6]) Jfr. § 47.

25 juli. Nr. 11. De, som driver haandverk i herredet eller i vedkommende dele av herredet, beholder i saa fald sin ret til fremdeles uten næringsbrev (jfr. § 2) at fortsætte den av dem hittil drevne næring. Dog har de, for at kunne nyde denne ret, at melde sig for lensmanden inden en av Kongen fastsat frist.

Andet kapitel.

Utøvelse av haandverksnæring.

§ 2. Naar ikke andet uttrykkelig er sagt i denne lov,[1]) utkræves næringsbrev[2]) av den, som vil drive haandverk som næring.[3])

Næringsbrevet gir ret til at drive det eller de deri nævnte haandverk[4]) og desuten et hvilketsomhelst andet haandverk i den utstrækning, som er nødvendig for at frembringe et helt haandverksarbeide.

Kongen kan bestemme, at virksomhet, som hittil ikke har været holdt for haandverk, skal være undergit denne lov. Han kan tillike bestemme, at virksomheter, som henhører under samme haandverk, for eftertiden skal være særskilte haandverk.

Naar bestemmelse som ovenfor nævnt er avgit, beholder de, som driver virksomheten, sin ret til uhindret at fortsætte den av dem hittil drevne næring.

§ 3. Næringsbrev paa haandverk (haandverksbrev) meddeles fuldmyndige[5]) indvaanere av riket efter skriftlig ansøkning. Denne skal være ledsaget av:

a. vidnesbyrd om,[6]) at ansøkeren har bestaat den i § 29 omhandlede prøve i det haandverk, som han søker[7]) næringsbrev paa;
b. vidnesbyrd fra to troværdige mænd om efter bestaat prøve at ha arbeidet i faget i tilsammen mindst to aar eller før prøven at ha arbeidet i faget i seks aar eller tilsammenlagt seks aar før og efter svendeprøven. Fritagelse fra denne forskrift kan dog i særegne tilfælde gives av vedkommende departement;
c. vidnesbyrd om, at ansøkeren har saadan færdighet i bokførsel, at han kan opfylde den i § 10 omhandlede bokførselspligt, samt om, at han kan utføre de for vedkom-

---

[1]) Jfr. § 1,2 og 3, § 2,4, §§ 13, 14 og 38,2.
[2]) Jfr. § 3.
[3]) Jfr. § 38,1.
[4]) Jfr. § 5 og § 8,3.
[5]) Se lov av 27 mars 1869 § 1, jfr. love av 11 april 1863 § 1 og 29 juni 1888 (nr. 1) § 11.
[6]) Se dog § 4,2.
[7]) Jfr. § 5,2.

mende haandverk nødvendige beregninger (kalkulation). Som vidnesbyrd godtages: 25 juli. Nr. 11.

1. enten: avgangsvidnesbyrd fra teknisk aftenskole, offentlig tegneskole [1]) eller anden offentlig fagskole (haandverksskole) [2]) med bokholderi og kalkulation som fag;
2. eller: erklæring fra to troværdige personer, som i mindst fem aar har drevet og fremdeles driver vedkommende haandverksfag med næringsbrev, om, at ansøkeren har fornøden kyndighet i bokholderi (jfr. § 10) og i kalkulation; erklæringen skal være utfærdiget efter forskrift, fastsat av vedkommende departement;
3. eller: handelsbrev eller vidnesbyrd om, at ansøkeren fylder vilkaarene for erhvervelse av handelsbrev, i forening med vidnesbyrd som ovenfor nævnt om kyndighet i kalkulation.

Med indvaaner av riket menes i denne lov enhver, som har opholdt sig i landet uavbrutt i mindst et aar og fremdeles er bosat her.

§ 4. Den, som har næringsbrev paa et haandverk, kan drive andet eller andre haandverk ved siden av, naar han holder driftsbestyrer, som har haandverksbrev i det fag, han bestyrer.

De, som driver fabrik eller lignende industriel virksomhet, kan meddeles haandverksbrev overensstemmende med § 3 (jfr. § 6) uten at skaffe de i § 3 a og b nævnte vidnesbyrd, naar de holder saadan driftsbestyrer som i forrige led nævnt. Kongen kan efter andragende fra et kommunestyre fastsætte, at det samme skal gjælde kjøbmænd [3]) for visse haandverk, dog saaledes, at de for at opnaa haandverksbrev ikke behøver at skaffe vidnesbyrd for kyndighet i bokførsel.

Som driftsbestyrer efter denne lov [4]) ansees bare den, som er fast ansat ved bedriften og har den daglige ledelse av den haandverksmæssige del av samme.

Hvem der er driftsbestyrer, skal [5]) til enhver tid være opgit for magistraten, paa landet lensmanden.

Haandverksdrift efter denne paragraf kan bare utøves, saa længe vedkommende kan godtgjøre at drive det haandverk, hvorpaa han har næringsbrev, eller sin fabrik.

§ 5. Haandverksbrev utfærdiges i kjøpstad og ladested [6]) av magistraten mot den godtgjørelse, som sportelloven [7]) fastsætter.

[1]) Jfr. §§ 18,b og 19,a.
[2]) Jfr. § 16,4.
[3]) Jfr. lov av 16 juli 1907 (nr. 3) § 1, jfr. § 2.
[4]) Jfr. § 11.
[5]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339.
[6]) Jfr. § 1.
[7]) Lov av 6 august 1897 (nr. 9) § 69.

25 juli. Nr. 11.

Paa landet[1]) utfærdiges det av lensmanden og betales med kr. 8,00, som tilfalder lensmanden. Brevet skal indføres i en godkjendt bok.

Ret til at drive andet eller andre haandverk end nævnt i haandverksbrevet[2]) meddeles ved paategning paa haandverksbrevet efter skriftlig ansøkning, ledsaget av vidnesbyrd som nævnt i § 3 a. Paategningen meddeles uten betaling og indføres i den i første led nævnte bok.

Om haandverksbrevets utstedelse og om paategning som nævnt i forrige led sendes straks underretning til politimesteren, hvis denne ikke tillike er magistrat, og paa landet til ordføreren.

Opsigelse[3]) av haandverksbrev foregaar hos den myndighet, som har utfærdiget det.

§ 6. Utelukket fra at opnaa haandverksbrev er enhver, som ved dom for strafbar gjerning er frakjendt statsborgerlige rettigheter[4]) eller er i det tilfælde, som grundlovens § 52 a nævner.

Haandverksbrev kan heller ikke meddeles embedsmænd, politiets og toldvæsenets[5]) tjenestemænd og offentlig godkjendte vrakere. Det samme gjælder den, som lever i egteskap med nogen, som har en av disse stillinger. Fritagelse fra forskriftene i dette led av paragraffen skal dog kunne gives av Kongen eller den, han overdrar det til.

§ 7. En haandverker behøver ikke at være bosat i den kommune, hvor han løser næringsbrev[6]), men kan ikke ha haandverksbrev i mer end en kommune paa samme tid. Haandverksbrevet gir bare ret til at drive vedkommende haandverk som næring i den kommune, det lyder paa; undtagelse herfra kan dog i særegne tilfælde gjøres av vedkommende departement for et nærmere fastsat tidsrum og paa nærmere fastsatte vilkaar[7]).

Nyt haandverksbrev kan ikke opnaaes i nogen anden kommune, før det tidligere er opsagt[8]).

Hvis ikke særlige omstændigheter maatte tale derimot, skal et opsagt haandverksbrev, med fornøden paategning av næringskommunens magistrat eller lensmand, gjælde som sikkerhet for, at ansøkeren fylder de vilkaar, som er nævnt i § 3.

---

[1]) Jfr. § 1.
[2]) Jfr. § 2,2.
[3]) Jfr. § 7,3.
[4]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 §§ 16, 29, 30 og 31.
[5]) Se lov av 20 september 1845 § 128.
[6]) Jfr. § 5.
[7]) Se § 9,2.
[8]) Jfr. § 5, sidste led.

§ 8. For at haandverksnæring[1]) skal kunne drives av an- 25 juli.
svarlig selskap eller kommanditselskap[2]) (derunder ogsaa kommanditaktieselskap),[3]) maa mindst én av de deltagere, som har ret til at tegne selskapets navn,[4]) ha haandverksbrev i faget i vedkommende kommune med ret til at utøve næringen uten driftsbestyrer og ha den fagmæssige ledelse av forretningen. Nr. 11.

Aktieselskaper[5]) og andre selskaper med begrænset ansvar[6]) kan meddeles haandverksbrev[7]) og drive haandverksnæring[1]) paa betingelse av, at én deltager, som er medlem av styret og har den fagmæssige ledelse, har saadant haandverksbrev i vedkommende fag som i foregaaende led nævnt. Hvem dette er, skal til enhver tid være opgit for den myndighet, som har utstedt haandverksbrevet[8]).

De i det nærmest foregaaende led nævnte selskaper har ikke ret til at drive andet haandverk end det, som er nævnt i haandverksbrevet. (Jfr. § 2 andet led).

§ 9. Den, som har haandverksbrev, skal betale en aarlig avgift til næringskommunen[9]) av kr. 5,00 uten fradrag i sine andre skatter. Dette gjælder, selv om han ingen forretning driver[10]) eller er bosat utenfor næringskommunen. Avgiften forfalder inden utgangen av januar maaned. Det første aar betales avgiften fuldt ut, naar haandverksbrevet løses, enten det er før eller senere i aaret. Avgiften kan inddrives ved utpantning. Hvis utpantning faafængt er avholdt, og avgiften ikke er betalt inden en maaned derefter, er haandverksbrevet sat ut av kraft.

Den, som driver haandverksnæring utenfor sin næringskommune (jfr. § 7, 1ste led), skal betale ovennævnte avgift ogsaa til den fremmede kommune.

§ 10. Det paaligger[11]) enhver, som driver haandverk i henhold til næringsbrev, at føre bøker, som skal vise, hvorledes forretningen gaar og pengene brukes. Bokførslen skal altid gi oplysning om, hvad der av penger eller varer er uttat til haandverkerens og hans families bruk. Der skal i det mindste føres dagbok eller kladdebok, kassebok og regnskapsbok for fordringshavere og skyldnere (kontobok). Disse bøker skal være ind-

---

[1]) Jfr. § 2.
[2]) Se lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 33,a.
[3]) Se lov av 19 juli 1910 (nr. 1) § 1,3.
[4]) Se lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 18, nr. 3 og 4.
[5]) Se lov av 19 juli 1910 (nr. 1) § 1,1.
[6]) Se lov av 17 mai 1890 (nr. 6) § 33,c.
[7]) Jfr. § 10 sidste led.
[8]) Jfr. § 5.
[9]) Jfr. § 7.
[10]) Jfr. § 5, sidste led.
[11]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 §§ 286 og 287, jfr. §§ 289 og 374.

25 juli. Nr. 11.

bundet og siderne eller bladene nøiagtig numerert, før de tages i bruk. Det, som er skrevet i bøkerne, maa ikke gjøres ulæselig. Heller ikke maa noget blad rives ut.

Naar forretningen aapnes, skal alle eiendele og gjældsforpligtelser opføres. Hvert aar foretages nøiagtig avslutning av bøkerne. Derefter skal formuesstillingen (status) indføres i en særskilt bok og underskrives av forretningens eier, eller, om der er flere ansvarlige deltagere, av dem alle. I aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar (jfr. § 8, næstsidste led) skal formuesstillingen underskrives av styret.

Ved opgjøret av formuesstillingen maa utestaaende krav og andre eiendele ikke sættes høiere end til deres sandsynlige værdi. Krav, som er blit for gamle [1]) eller ikke kan ventes indfridd, maa ikke medtages. Hvert aar skal optages fortegnelse over raaemner, redskaper og varer. Det paaligger enhver, som har haandverksbrev, i ti aar at gjemme sine forretningsbøker, deriblandt ogsaa den bok, som indeholder formuesopgjøret, med tilhørende fortegnelse over raaemner m. v., mottagne forretningsbrev og kopibøker, dersom saadanne er ført.

I aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar er styrets medlemmer ansvarlige for opfyldelsen av de pligter, som denne paragraf foreskriver.

§ 11. Den ret [2]), som tilkommer en haandverker med næringsbrev, gaar ved dødsfald over paa gjenlevende egtefælle. Dog maa denne inden seks maaneder efter dødsfaldet godtgjøre for den myndighet, som er nævnt i § 5, enten at fylde vilkaarene i § 3 (jfr. § 6), eller at virksomheten drives ved driftsbestyrer [3]), som fylder disse vilkaar.

Kongen eller den, han overdrar det til, kan under særlige omstændigheter tillate hustru, som er forlatt [4]) av sin mand, at fortsætte virksomheten paa betingelser, som samtidig blir at fastsætte.

Arving over atten aar kan drive virksomheten, indtil han blir fuldmyndig, naar det sker ved driftsbestyrer, som godtgjør, at han fylder de nævnte vilkaar.

Fritagelse fra forskriften i denne paragrafs første led kan gives av Kongen eller den, han overdrar det til.

§ 12. Et døds- eller konkursbo kan utøve den avdødes eller konkursskyldnerens ret efter haandverksbrev til at gjøre de raaemner og varer, boet sitter inde med ved dødsfaldet eller kon-

[1]) Se lov av 27 juli 1896 (nr. 7).
[2]) Jfr. § 20.
[3]) Jfr. § 4,3.
[4]) Se lov av 6 juli 1892 (nr. 5) § 1 med tillægslov av 29 mars 1902 (nr. 1).

kursens aapning[1]), i penger. Boet kan desuten skaffe sig nød- 25 juli.
vendige raaemner til at fuldføre arbeide, som er tinget eller Nr. 11.
paabegyndt før dødsfaldet eller konkursens aapning.

Konkursskyldneren kan ikke drive haandverksnæring i henhold til næringsbrevet, saalænge boet utøver næringen i henhold til bestemmelsen i foregaaende led.

§ 13. Enhver har med den indskrænkning, som følger av § 39, ret til uten haandverksbrev at ernære sig ved haandverksdrift, naar han hertil ikke bruker hjælp av andre end sin hustru og hjemmeværende barn. Han kan desuten til utførelse av den del av sit personlige arbeide, som ikke kræver haandverkskundskap, bruke den nødvendige haandlangerhjælp.

De, som driver haandverk i henhold til denne paragraf, maa ikke arbeide i fællesskap.

§ 14. Med den indskrænkning, som følger av § 39, kan fængsler, tvangsarbeidshus[2]) og de til fattigvæsenet[3]) hørende indretninger ved de deri anbragte personer uten hinder av denne lov utføre haandverksarbeider, saafremt der til forfærdigelsen bare anvendes indretningens eller anstaltens egne materialer, og arbeidet ikke utføres efter bestilling av private.

§ 15. Om haandverkeres salgsret gjælder, hvad derom er fastsat i handelslovgivningen.[4])

Tredje kapitel.

Lærlinger.

§ 16. Haandverker med næringsbrev[5]) (haandverksmester) pligter[6]), før læretiden paabegyndes, at oprette skriftlig lærekontrakt med lærling. Er lærlingen under atten aar, skal hans far eller verge[7]) med hans samtykke[8]) slutte kontrakten, som skal utfærdiges i to eksemplarer.

Tar en haandverksmester nogen, som er under atten aar, og som ikke allerede har utstaat sin læretid, i tjeneste til utførelse av haandverksarbeide, holdes vedkommende for lærling, og lærekontrakt skal oprettes som ovenfor bestemt.

Læretidens varighet fastsættes i kontrakten. Den maa ikke være over fem og ikke under tre aar. Hvis en læregut uforskyldt[9]) maa slutte en lære, skal han dog med ny mester kunne oprette lærekontrakt om den resterende læretid.

---

[1]) Jfr. lov av 6 juni 1863 § 12, jfr. lov av 6 mai 1899 (nr. 2).
[2]) Se lov av 12 december 1903.
[3]) Se lov av 19 mai 1900.
[4]) Se lov av 16 juli 1907 (nr. 3) med tillægslov av 18 juli 1913.
[5]) Jfr. § 2.
[6]) Jfr. §§ 41 og 42.
[7]) Se lov av 29 juni 1911 (nr. 1).
[8]) Se lov av 6 juni 1896 (nr. 1) § 53.
[9]) Jfr. §§ 20, 21 og 23.

25 juli. Nr. 11.

For lærling, som har avgangsvidnesbyrd fra en haandverksskole (fagskole), kan læretiden forkortes efter den dygtighet, skolen gir — dog ikke med mer end to aar.

§ 17. I de første tre maaneder av læretiden kan saavel mester som lærling uten at angi grund forlange kontrakten hævet. Lærling under atten aar trænger hertil sin fars eller verges samtykke.

§ 18. Det paaligger [1]) mesteren:

a. at sørge saaledes for lærlingens utdannelse i faget, at han ved læretidens utløp kan avlægge den i § 29 omhandlede prøve;

b. at tilholde lærlingen at søke offentlig tegneskole, teknisk aftenskole eller anden skole, som kan sidestilles med disse, om saadan skole findes paa stedet (jfr. § 19 a), og at lægge arbeidstiden saaledes, at den ikke hindrer lærlingen i at benytte undervisningen [2]). Mester pligter at betale alle de med lærlingens skolegang forbundne utgifter;

c. at holde lærlingen til arbeidsomhet og gode seder, verne ham mot overlast fra medarbeidere og paase, at hans losji og kosthold er forsvarlig ordnet, hvis han bor utenfor mesterens hus hos andre end forældre eller foresatte;

d. ikke at bruke lærlinger under atten aar til arbeide før kl. 6 morgen eller efter kl. 8 aften eller i mer end 10 timer daglig, heri iberegnet undervisningstid, medmindre andet er bestemt ved særskilt lov [3]) — og indtil det fyldte sekstende aar bare til lettere arbeide. Under ingen omstændighet maa arbeidstiden for lærling vare længer end for svend i samme virksomhet. Lærlingen maa ikke uten nødvendighet brukes til arbeide, som ikke vedkommer faget;

e. i tilfælde av lærlingens sygdom uten fradrag at utrede den lærlingen efter lærekontrakten tilkommende løn og anden godtgjørelse, samt forpleie ham, hvis han bor hos mesteren. Forpligtelsen bortfalder, hvis vedkommende er syk ved tiltrædelsen, saavelsom naar sygdommen er selvforskyldt venerisk eller skyldes forsæt eller grov uagtsomhet fra lærlingens side. Den ophører tillike, naar sygdommen varer længer end fire uker, eller naar lærlingen tidligere lovlig træder ut av læreforholdet. Forpleiningen omfatter ikke omkostningene ved sykehusbehandling, naar saadan paa grund av sygdommens art av vedkommende offentlige læge erklæres fornøden, og heller ikke lægehjælp og medicin. Er lærlingen forsikret i henhold til lov om sykeforsikring

[1]) Jfr. §§ 25, 41 og 42.
[2]) Jfr. lov av 10 september 1909 (nr. 3) § 24, sidste led.
[3]) Jfr. lov av 24 april 1906.

av 18 september 1909, gjælder forskriften i denne lovs § 24, 3 uanset forskriften i nærværende leds 1ste punktum. Bor forsikret lærling hos mesteren, kommer forskriftene i sykeforsikringslovens § 24, 1 i tilsvarende anvendelse. 25 juli. Nr. 11.

§ 19. Det paaligger[1]) lærlingen:

a. at søke offentlig tegneskole, teknisk aftenskole eller anden skole, som kan sidestilles med disse, om saadan skole findes paa stedet, i den utstrækning, som skolens styre bestemmer efter samraad med mester og under hensyn til lærlingens utdannelse og kundskaper. Forsømmer lærlingen undervisningen trods gjentagne advarsler til lærling og forældre eller verge fra saavel skolens styre som mester, kan retten paa mesterens henstilling forlænge læretiden[2]) med indtil ett aar;

b. at vise mester troskap[3]) og lydighet;

c. at vise arbeidsomhet og sømmelig opførsel.

§ 20. Dør mesteren, indtræder hans enke, hvis hun fortsætter[4]) bedriften, i hans rettigheter og forpligtelser efter lærekontrakten. Dog kan forholdet paa forlangende av nogen av parterne opløses[5]), naar retten[6]) efter omstændighetene finder dette billig.

Det samme gjælder enkemand, som fortsætter[4]) avdød hustrus haandverksdrift.

§ 21. Saavel mester som lærling kan forlange kontrakten hævet, naar nogen av dem blir varig uskikket til at fortsætte forholdet[7]).

§ 22. Mesteren har ret til før læretidens utløp[2]) at bortvise[8]) en lærling, som gjør sig skyldig i væsentlige brud paa de pligter, som følger av læreforholdet, eller iøvrig viser en i høi grad slet opførsel.

§ 23. Lærlingen har ret til før læretidens utløp[2]) at forlate læren, naar mesteren flytter sin bedrift fra stedet[9]), naar mesterens vandel er saadan, at lærlingen ikke længer med tryghet kan betroes hans omsorg, eller naar han iøvrig gjør sig skyldig i væsentlige brud paa de pligter, som følger av læreforholdet[8]).

§ 24. Likeledes kan lærlingen før læretidens utløp[2]) forlate læren, naar han skriftlig erklærer, at han vil gaa over i en an-

[1]) Jfr. §§ 22 og 25.
[2]) Jfr. § 16.
[3]) Jfr. § 40.
[4]) Se § 11.
[5]) Jfr. §§ 25,3, 27 og 42.
[6]) Se lov av 15 juni 1881 (nr. 1) §§ 22 og 28.
[7]) Jfr. § 25,3 og § 27.
[8]) Jfr. § 25,3.
[9]) Jfr. § 7.

25 juli. Nr. 11.

den livsstilling[1]), og det vil være et velfærdstap for ham at fortsætte læretiden ut. Er lærlingen under atten aar, skal hans far eller verge[2]) ogsaa underskrive erklæringen.

Hvis ikke andet er avtalt, ophører[3]) læreforholdet fire uker, efterat erklæringen er avgit.

Det er lærlingen forbudt[4]) i de første seks maaneder efter ophøret at ta arbeide hos en anden mester i samme fag uten sin tidligere mesters samtykke. I den ovennævnte erklæring skal anføres, at lærlingen og i tilfælde hans far eller verge er bekjendt med dette forbud.

§ 25. Bortviser mester sin lærling uten lovlig grund, eller forlater lærling sin mester uten lovlig grund, skal den skyldige gi den forurettede erstatning.

Overtræder lærling forbudet i § 24, tredje led, skal han gi mester erstatning og kan desuten straffes med bøter[5]). Overtrædelsen paatales ikke av det offentlige uten efter begjæring av den fornærmede.

Hvis parterne ikke enes derom, avgjør retten[6]), om erstatning bør gives av mester til lærling eller omvendt i de i §§ 20, 21, 22 eller 23 nævnte tilfælde, eller naar forholdet ophører ved dødsfald eller bedriftens stansning.

§ 26. Viser det sig, at lærlingen mangler kundskap og færdighet i sit fag, saa han ikke bestaar prøven (jfr. § 29), og mesteren ikke kan godtgjøre, at han har hat tilbørlig[7]) omsorg for lærlingens utdannelse, skal mesteren gi lærlingen erstatning. Saafremt det bevislig skyldes forsømmelse fra mesterens side, at lærlingen ikke har opnaadd den til bestaaelse av prøven nødvendige kundskap og færdighet, kan mesteren desuten straffes[8]) med bøter. Offentlig paatale finder bare sted efter fornærmedes begjæring.

§ 27. Naar kontraktsforholdet er ophørt, pligter[9]) mesteren at gi lærlingen skriftlig bevidnelse herom. Har lærlingen uten mesterens samtykke forlatt læren, kan bevidnelse først kræves:

a. naar læretiden er utløpet[10]), eller
b. naar dom er faldt for lærlingens berettigelse til at forlate læren, eller

---

[1]) Jfr. N. L. 3—21—9, lov av 24 september 1851 § 7 og lov av 20 juli 1893 (nr. 1) § 85.
[2]) Se lov av 29 juni 1911 (nr. 1).
[3]) Jfr. § 27.
[4]) Jfr. §§ 25 og 28.
[5]) Jfr. § 28.
[6]) Se lov av 15 juni 1881 (nr. 1) §§ 22 og 28.
[7]) Jfr. § 18,a—d.
[8]) Jfr. § 42.
[9]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 412,2.
[10]) Jfr. § 16.

c. naar seks uker er hengaat, siden læren blev forlatt, uten at klage er indgit til retten [1]), eller endelig — saafremt lærlingen ved dom tilpligtes at yde mesteren erstatning —

d. naar erstatning er betalt eller seks maaneder er hengaat, siden læren blev forlatt.

§ 28. Haandverksmester eller fabrikbestyrer, der antar nogen i sit arbeide, som ham bekjendt har staat i haandverkslære, men ikke har saadan bevidnelse som nævnt i § 27, blir, saafremt vedkommende har brutt en overensstemmende med § 16 oprettet lærekontrakt, som selvskyldner ansvarlig for den erstatning, lærlingen er eller blir tilpligtet at betale, og kan desuten straffes med bøter. Samme ansvar paahviler ham, om han beholder nogen i sit arbeide efter at være underrettet om, at denne har forlatt sin lære uten mesterens samtykke og hverken har faat eller kan kræve den ovennævnte bevidnelse.

Det samme ansvar paahviler ogsaa den haandverksmester, som med kjendskap til forholdet antar eller beholder i sit arbeide nogen i strid med forbudet i § 24, tredje led.

De i nærværende paragraf nævnte forseelser paatales ikke av det offentlige uten efter begjæring av nogen fornærmet.

Fjerde kapitel.

Fagprøven.

§ 29. Ved læretidens utløp [2]) skal mesteren [3]) gjøre lærlingen opmerksom paa, at han har adgang til at avlægge svendeprøve, og forklare ham, hvori den bestaar, og de fordele, den bringer. Mesteren skal paa anmodning fra lærlingen sørge for, at denne faar adgang til at avlægge prøven.

Han har at skaffe lærlingen den til prøveavlæggelsen nødvendige verkstedsplads, redskaper, materialer og haandlangerhjælp.

Prøvestykket blir mesterens eiendom.

Prøven avlægges for en nævnd av tre mænd eller kvinder, som i kjøpstad og ladested opnævnes av magistrat og formandskap, paa landet [4]) av herredsstyret. Av nævndens medlemmer bør mindst to høre til faget. Ett medlem bør være svend.

Dersom der paa stedet ikke findes det til en prøvenævnd nødvendige antal fagmænd, skal i kjøpstad og ladested magistrat og formandskap og paa landet formandskapet:

a. tilkalde en fagmand fra et andet sted, om nogen saadan

---

[1]) Se lov av 15 juni 1881 (nr. 1) §§ 22 og 28.
[2]) Jfr. § 16.
[3]) Jfr. § 18 a.
[4]) Jfr. § 1.

25 juli. Nr. 11.

maatte være villig til at tiltræde prøvenævnden — eller i manglende fald

b. henvise — i paategning paa anmeldelsen — den prøveavlæggende til en anden kommune.

Saafremt den prøveavlæggende er lærling og avlægger prøven i den kommune, hvor han er utlært, skal kommunen bære utgiftene ved tilkaldelse av fagmand fra anden kommune.

I prøvenævnden maa ingen ha sæte, der til den prøveavlæggende staar i noget forhold, som omhandles i § 66, post 2 og 3 i lov av 22 mai 1902, indeholdende forandringer i lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887, eller som er den prøveavlæggendes mester.

§ 30. Til veiledning ved svendeprøvens bedømmelse fremlægges i tilfælde vidnesbyrd fra styret for tegne- eller aftenskole eller anden skole, som kan sidestilles med disse (jfr. § 18 b).

Prøvens utfald indføres i en av magistraten, paa landet av ordføreren, godkjendt bok, som anskaffes paa kommunens bekostning.

Naar prøven er bestaat, utsteder prøvenævnden svendebrev efter forskrift, fastsat av vedkommende departement.

Kongen gir de nærmere forskrifter om prøven og kontrollen dermed.

§ 31. Den, som ikke har utstaat sin læretid [1]) som lærling, maa ha arbeidet mindst tre aar i faget, før han kan avlægge svendeprøve. Har han avgangsvidnesbyrd fra en haandverksskole (fagskole), kan skoletiden trækkes fra med indtil 2 aar.

Den prøveavlæggende maa senest ha arbeidet mindst tre maaneder i faget paa det sted, hvor han vil avlægge prøven.

Han maa selv sørge for verkstedsplads og alt, hvad der forøvrig er nødvendig til prøven, samt bære alle andre med prøven forbundne omkostninger.

Vedkommende departement kan i særlige tilfælde frita fra forskriftene i denne paragrafs første og andet led.

§ 32. Er en prøve forkastet, har vedkommende ikke adgang til at avlægge ny prøve før efter at ha arbeidet paany i faget i mindst et halvt aar.

Fritagelse fra denne forskrift kan i særlige tilfælde gives av vedkommende departement.

Femte kapitel.

Svender og haandverksarbeidere.

§ 33 [2]). Naar overenskomst om utførelse av et bestemt arbeide er sluttet mellem haandverksmester og svend eller arbei-

[1]) Jfr. § 16.
[2]) Jfr. § 43.

der, kan kontraktsforholdet ikke ensidig hæves, forinden arbeidet er utført 25 juli. Nr. 11.

Opsigelsesfristen mellem haandverksmester og svend eller fast haandverksarbeider er iøvrig fjorten dage, naar ikke anderledes skriftlig er vedtat

Fristen skal i ethvert fald være like lang for begge parter.

Nødvendiggjør ulykkeshændelser, naturomstændigheter eller andre upaaregnelige begivenheter, herunder ikke indbefattet haandverksmesterens konkurs eller død, avbrytelse av virksomheten eller av nogen del av denne, bortfalder opsigelsesfristen overfor de ved det avbrutte arbeide beskjæftigede arbeidere.

Som fast haandverksarbeider ansees enhver, der enten uttrykkelig er antat som saadan, eller som i to uker har været beskjæftiget i bedriftens regelmæssige arbeide (jfr. dog § 16, andet led).

§ 34. En haandverksmester kan straks avskedige en svend eller arbeider, som gjør sig skyldig i opsætsighet eller utroskap [1]), eller som er uduelig eller viser sig beruset under arbeidet

§ 35. En svend eller arbeider kan straks forlate sit arbeide, naar haandverksmesteren fornærmer ham i ord eller gjerning, eller naar han ikke faar sin løn i rette tid.

§ 36. Bortviser en haandverksmester sin svend eller arbeider uten lovlig grund, eller forlater en svend eller arbeider sit arbeide uten lovlig grund, skal den skyldige gi den forurettede erstatning.

§ 37. Naar en svend eller arbeider lovlig forlater mesteren, er denne pligtig [2]) til derom at gi skriftlig bevidnelse.

Sjette kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 38. Enhver har med den indskrænkning, som følger av § 39, ret til at utøve haandverksdrift til eget og samlevende families bruk.

Likesaa har kommunale [3]) gas-, elektricitets- og vandverk ret til at utøve haandverksdrift til gasens, elektricitetens og vandets utnyttelse. Det samme gjælder kommunale kloakverk i den utstrækning, som er nødvendig til arbeidets fremme.

§ 39. Hvor denne lov gjælder (jfr. § 1), maa ingen [4]) uten haandverksbrev i vedkommende fag befatte sig med forfærdigelse eller reparation av kompasser eller arbeide i guld og sølv.

---

[1]) Jfr. § 40.
[2]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 412,2.
[3]) Jfr. lov av 18 juli 1913 (nr. 1) § 13.
[4]) Jfr. §§ 13, 14 og 38.

25 juli. Nr. 11.

Paa landet, hvor loven ikke er gjort gjældende, og i ladested, som er undtat[1]) fra loven, maa saadant arbeide ikke utføres av andre end dem, som faar amtmandens bevilling dertil. Hvis vedkommende ikke har avlagt svendeprøve, gir saadan bevilling kun ret til arbeide i henhold til § 13, dog uten anvendelse av nogen haandlangerhjælp.

Kongen kan efter andragende fra et kommunestyre fastsætte, at haandverksarbeide, som har forbindelse med indretninger, tilhørende gasverk og kommunale vand- og kloakverk, inden kommunen eller dele derav ikke maa utføres av andre end dem, som faar formandskapets bevilling dertil[2]). Kongen fastsætter vilkaarene for at faa saadan bevilling og gir de nærmere forskrifter om dens varighet og ophør.

§ 40. Svend, lærling eller arbeider maa ikke paa arbeidsstedet utføre noget arbeide for egen regning uten haandverksmesterens tilladelse.

§ 41. Haandverksmester, som forsømmer at oprette skriftlig lærekontrakt med lærling (jfr. § 16), straffes med bøter[3]).

§ 42. Naar en haandverksmester gjentagende idømmes straf for brud paa sine pligter ifølge lærekontrakt[4]), kan retten frakjende ham adgangen til at anta lærlinger for en tid av indtil tre aar.

§ 43. Forsaavidt en haandverks-virksomhet tillike gaar ind under lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909, skal forskriftene i nævnte lov inden sit omraade gjælde foran forskriftene i nærværende lov.

§ 44. Naar denne lov træder i kraft, ophæves det, som endnu er gjældende i følgende love: Christian den 5tes Norske Lovs 3-3—2 og 3, 3—7—1, reskript av 2 november 1759, lov angaaende borgerskaps meddelelse til handlende av 8 juni 1818, lov angaaende borgerbreve av 4 juli 1884 — alle forsaavidt angaar utøvelse av haandverksnæring — lov angaaende haandverksdriften av 15 juli 1839, lov indeholdende nærmere bestemmelser om haandverksdriften av 19 august 1845, lov indeholdende forandringer i de nu gjældende lovbestemmelser angaaende haandverksdriften av 24 september 1851, lov indeholdende forandring i lovgivningen om haandverksdriften av 12 oktober 1857, lov om utvidet adgang til haandverksdrift i kjøpstæderne av 14 april 1866, lov om forandring i lovgivningen om handel og haandverksdrift av 25 april 1874, lov angaaende forandringer i haandverkslovgivningen av 15 juni 1881 med undtagelse av kap. 3, lov av 18 juni 1884 om for-

[1]) Jfr. § 1 2.
[2]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 332.
[3]) Jfr. lov av 15 juni 1881 (nr. 1) § 30.
[4]) Jfr. §§ 18, 20, 23, 26 og 27.

andring i loven angaaende haandverksdriften av 15 juli 1839, lov om forandring i handels- og haandverkslovgivningen av 29 juni 1894, lov om forandringer i lovgivningen om haandverksdriften av 29 juni 1894, og ellers enhver forskrift, som strider mot denne lov. 25 juli. Nr. 11.

Henvisningen i ovennævnte lov av 15 juni 1881 kap. 3 § 22 og § 30 gjælder henholdsvis § 28 og § 16 i nærværende lov.

§ 45. Enhver, som løser haandverksbrev, efterat denne lov er traadt i kraft[1]), skal finde sig i, at de rettigheter og pligter, som han faar efter denne lov, blir ændret ved ny lov.

§ 46. Den, som har haandverksborgerskap eller næringsbrev paa haandverk, naar denne lov træder i kraft[1]), skal ha ret til at drive haandverksnæring som den, der har haandverksbrev efter denne lov, og skal i alle maater være likestillet med ham.

§ 47. Denne lov træder i kraft 1 januar 1914.

De forskrifter, som trænges til dens gjennemførelse, gives av Kongen eller den, han overdrar det til[2]).

Lov *)[3]) angaaende tillæg til lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin, øl, vin, frugtvin og mjød. 25 juli. Nr. 12.

Bestemmelserne i § 50 post 1 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin, øl, vin, frugtvin og mjød skal ikke være til hinder for, at den beslutning, som Notoddens[4]) bystyre i henhold til samme lovs § 33 i indeværende aar maatte fatte om, at smaasalg av øl, vin, frugtvin og mjød skal være forbudt andre end dem, som vinder bevilling paa denne næring, skal træde i kraft straks.

Nærværende lov træder i kraft straks.

Kongelig kundgjørelse *)[5]) om indkomstskat til statskassen i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914. 25 juli.

§ 1. For budgetterminen fra 1 juli 1913 til 30 juni 1914 erlægges skat til staten efter følgende regler:

---

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se § 47.

[2]) Jfr. den alm. borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339,2.

[3]) St.besl. 25 juli. Se indst. O. nr. 108. St.tid., forh. i Ot. s. 485—486; i Lt. s. 100.

[4]) Lov av 26 juli 1912 (nr. 5).

[5]) Se St.prp. nr. 10; st.prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 1, tit. 6—10. St.prp. nr. 121. Indst. S. XXXIX A m. tillæg. St.tid. s. 2464—2520.

25 juli. a. Av formuer under kr. 10 000,00 erlægges 33 øre av tusen av formuen.

fra kr. 10 000,00, men under kr. 15 000,00 » 40 —
—
» » 15 000,00, — 20 000,00 » 50 —
—
» » 20 000,00, — 25 000,00 » 60 —
—
» » 25 000,00, — 30 000,00 » 75 —
—
» over 30 000,00, ... 90 —
—

Det ved beregningen utkomne tal avrundes med det nærmeste med 10 øre delelige beløp.

b. Av indtægt erlægges fem av hundrede av indtægtens skatbare beløp, bestemt efter nedenstaaende regler.

c. Den skat paa formue og indtægt, som fremkommer efter foranstaaende satser, forhøies derpaa med ti av hundrede. Det utkomne beløp blir at avrunde nedad til det nærmeste med 10 øre delelige tal.

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelove for landet og for byene av 18 august 1911 pligter at svare kommuneskat, er med de undtagelser, som følger av nedenstaaende regler, pligtig til at svare skat til staten av sin formue og indtægt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt amts-, herreds- og bykommuner helt være fritat for saadan skat til staten. Naar familiestiftelser og andre formuesmasser efter landskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskat til kommunen, blir de ogsaa at iligne formuesskat til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopæl i riket, men nyder løn eller pension av den norske stat, skattepligtig av den indtægt, han saaledes oppebærer. Av diplomatiske og konsulære embedsmænds lønninger blir skat dog kun at erlægge i den utstrækning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

§ 3. Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepligtig skatlægges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelserne i landskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir at iligne kommuneskat. I dette distrikt medtages ved statsskatskrivningen formue og indtægt, som skatlægges efter bestemmelserne i landskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nævnte loves §§ 82 og 75, begges tredje led).

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer løn eller pension, hvorav han er skattepligtig, tat ophold i utlandet, skatskrives han i Kristiania skattedistrikt. 25 juli.

c. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skatskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Naar nogen er ilignet statsskat i et andet distrikt end det, hvor skatskrivningen efter foranstaaende regler rettelig skulde ske, kan han ikke forlange sig fritat for skattens erlæggelse, medmindre den paagjældende formue eller indtægt tillike er ilignet statsskat i det rette distrikt. Derimot kan han i saadant tilfælde ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kræve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres at være fremkommet ved feilagtige ligningsansættelser eller at være urigtig av andre grunde.

§ 4. Av samtlige formuer fra og med kr. 1 000,00 beregnes skat til staten, forsaavidt ikke skatyderens indtægt ifølge bestemmelsen i efterstaaende § 5 er for liten til, at han derav skal svare skat.

§ 5. Indtægter under kr. 1 000,00 er skattefrie. Skattepligtige, som efter § 6 henføres til 0 klasse, blir dog at iligne skat, naar indtægten utgjør mindst kr. 400,00.

§ 6. Ved ansættelsen av skat befølges reglerne for klasseinddelingen i skattelovene av 18 august 1911, for landet § 75, for byene § 68. Derhos blir at henføre til en egen klasse, 0 klasse, skattepligtige selskaper og indretninger, skattepligtige utlændinger (landskattelovens § 15, byskattelovens § 10 bokstav b og c) samt personer, som av den norske stat oppebærer løn eller pension, men som ikke har fast bopæl her i riket. Har de sidstnævnte personer maattet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog at henregne til en av klasserne 1—8 efter det antal personer, som de har at forsørge.

Skattepligtige, som blir at henføre til 0 klasse, og hvis indtægtsansættelse er under kr. 1 000,00, skatlægges alene av 40 pct. av den antagne indtægt. Forøvrig ansættes den skatbare del av indtægten efter følgende tabel:

25 juli.

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 000,00	400,00	160,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00	20,00	0,00
1 100,00	440,00	200,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00	20,00
1 200,00	480,00	240,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00
1 300,00	520,00	280,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00
1 400,00	560,00	320,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00
1 500,00	600,00	360,00	240,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00
1 600,00	640,00	400,00	280,00	240,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00
1 700,00	680,00	440,00	320,00	280,00	220,00	200,00	180,00	160,00	140,00
1 800,00	720,00	480,00	360,00	320,00	240,00	220,00	200,00	180,00	160,00
1 900,00	760,00	520,00	400,00	360,00	280,00	240,00	220,00	200,00	180,00
2 000,00	800,00	560,00	440,00	400,00	320,00	260,00	240,00	220,00	200,00
2 100,00	840,00	600,00	480,00	440,00	360,00	280,00	260,00	240,00	220,00
2 200,00	880,00	640,00	520,00	480,00	400,00	320,00	280,00	260,00	240,00
2 300,00	920,00	680,00	560,00	520,00	440,00	360,00	300,00	280,00	260,00
2 400,00	960,00	720,00	600,00	560,00	480,00	400,00	320,00	300,00	280,00
2 500,00	1 000,00	760,00	640,00	600,00	520,00	440,00	360,00	320,00	300,00
2 600,00	1 040,00	800,00	680,00	640,00	560,00	480,00	400,00	340,00	320,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2 700,00	1 080,00	840,00	720,00	680,00	600,00	520,00	440,00	360,00	340,00
2 800,00	1 120,00	880,00	760,00	720,00	640,00	560,00	480,00	400,00	360,00
2 900,00	1 160,00	920,00	800,00	760,00	680,00	600,00	520,00	440,00	380,00
3 000,00	1 200,00	960,00	840,00	800,00	720,00	640,00	560,00	480,00	400,00
3 100,00	1 240,00	1 000,00	880,00	840,00	760,00	680,00	600,00	520,00	440,00
3 200,00	1 280,00	1 040,00	920,00	880,00	800,00	720,00	640,00	560,00	480,00
3 300,00	1 320,00	1 080,00	960,00	920,00	840,00	760,00	680,00	600,00	520,00
3 400,00	1 360,00	1 120,00	1 000,00	960,00	880,00	800,00	720,00	640,00	560,00
3 500,00	1 400,00	1 160,00	1 040,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00	680,00	600,00
3 600,00	1 440,00	1 200,00	1 080,00	1 040,00	960,00	880,00	800,00	720,00	640,00
3 700,00	1 480,00	1 240,00	1 120,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00	680,00
3 800,00	1 520,00	1 280,00	1 160,00	1 120,00	1 040,00	960,00	880.00	800,00	720,00
3 900,00	1 560,00	1 320,00	1 200,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00
4 000,00	1 600,00	1 360,00	1 240,00	1 200,00	1 120,00	1 040.00	960,00	880,00	800,00
4 100,00	1 660,00	1 400,00	1 280,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00
4 200,00	1 720,00	1 440,00	1 320,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00	960,00	880,00
4 300,00	1 780,00	1 480,00	1 360,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00

25 juli.

Antat indtægt	Skattbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
4 400,00	1 840,00	1 520,00	1 400,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00	960,00
4 500,00	1 900,00	1 560,00	1 440,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00
4 600,00	1 960,00	1 600,00	1 480,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00
4 700,00	2 020,00	1 660,00	1 520,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00
4 800,00	2 080,00	1 720,00	1 560,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00
4 900,00	2 140,00	1 780,00	1 600,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00
5 000,00	2 200,00	1 840,00	1 660,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00
5 100,00	2 260,00	1 900,00	1 720,00	1 660,00	1 560 00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00
5 200,00	2 320,00	1 960,00	1 780,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00
5 300,00	2 380,00	2 020,00	1 840,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00
5 400,00	2 440,00	2 080,00	1 900,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00
5 500,00	2 500,00	2 140,00	1 960,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00
5 600,00	2 560,00	2 200,00	2 020,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00
5 700,00	2 620,00	2 260,00	2 080,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00
5 800,00	2 680,00	2 320,00	2 140,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00
5 900,00	2 740,00	2 380,00	2 200,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00
6 000,00	2 800,00	2 440,00	2 260,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
6 100,00	2 860,00	2 500,00	2 320,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00
6 200,00	2 920,00	2 560,00	2 380,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00
6 300,00	2 980,00	2 620,00	2 440,00	2 380,00	2 260,00	2 140.00	2 020,00	1 900,00	1 780,00
6 400,00	3 040,00	2 680,00	2 500,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00
6 500,00	3 100,00	2 740,00	2 560,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00
6 600,00	3 160,00	2 800,00	2 620,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00
6 700,00	3 220,00	2 860,00	2 680,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00
6 800,00	3 280,00	2 920,00	2 740,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00
6 900,00	3 340,00	2 980,00	2 800,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00
7 000,00	3 400,00	3 040,00	2 860,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00
7 100,00	3 480,00	3 100,00	2 920,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00
7 200,00	3 560,00	3 160,00	2 980,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00
7 300,00	3 640,00	3 220,00	3 040,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00
7 400,00	3 720,00	3 280,00	3 100,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00
7 500,00	3 800,00	3 340,00	3 160,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00
7 600,00	3 880,00	3 400,00	3 220,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00
7 700,00	3 960,00	3 480,00	3 280,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00

25 juli.

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
7 800,00	4 040,00	3 560,00	3 340,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00
7 900,00	4 120,00	3 640,00	3 400,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00
8 000,00	4 200,00	3 720,00	3 480,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00
8 100,00	4 280,00	3 800,00	3 560,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00
8 200,00	4 360,00	3 880,00	3 640,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00
8 300,00	4 440,00	3 960,00	3 720,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00
8 400,00	4 520,00	4 040,00	3 800,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00
8 500,00	4 600,00	4 120,00	3 880,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00
8 600,00	4 680,00	4 200,00	3 960,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00
8 700,00	4 760,00	4 280,00	4 040,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00
8 800,00	4 840,00	4 360,00	4 120,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00
8 900,00	4 920,00	4 440,00	4 200,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00
9 000,00	5 000,00	4 520,00	4 280,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00
9 100,00	5 080,00	4 600,00	4 360,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00
9 200,00	5 160,00	4 680,00	4 440,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00
9 300,00	5 240,00	4 760,00	4 520,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00
9 400,00	5 320,00	4 840,00	4 600,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
9 500,00	5 400,00	4 920,00	4 680,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00
9 600,00	5 480,00	5 000,00	4 760,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00
9 700,00	5 560,00	5 080,00	4 840,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00
9 800,00	5 640.00	5 160,00	4 920,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00
9 900,00	5 720,00	5 240,00	5 000,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00
10 000,00	5 800,00	5 320,00	5 080,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00
10 100,00	5 900,00	5 400,00	5 160,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00
10 200,00	6 000,00	5 480,00	5 240,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00
10 300,00	6 100,00	5 560.00	5 320,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760.00	4 600,00	4 440,00
10 400,00	6 200,00	5 640,00	5 400,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00
10 500,00	6 300,00	5 720,00	5 480,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00
10 600,00	6 400.00	5 800,00	5 560,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00
10 700,00	6 500,00	5 900,00	5 640,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00
10 800,00	6 600,00	6 000,00	5 720,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00
10 900,00	6 700,00	6 100,00	5 800,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00
11 000,00	6 800,00	6 200,00	5 900.00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00
11 100,00	6 900,00	6 300,00	6 000,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
11 200,00	7 000,00	6 400,00	6 100,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00
11 300,00	7 100,00	6 500,00	6 200,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00
11 400,00	7 200.00	6 600,00	6 300,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00
11 500,00	7 300,00	6 700,00	6 400,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00
11 600,00	7 400,00	6 800,00	6 500,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00
11 700,00	7 500.00	6 900,00	6 600,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00
11 800,00	7 600,00	7 000,00	6 700,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00
11 900,00	7 700,00	7 100,00	6 800,00	6 700,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00
12 000,00	7 800,00	7 200,00	6 900,00	6 800,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00

Av enhver høiere indtægt er det skattefrie beløp i 0 klasse kr. 4 200,00, i 1ste klasse kr. 4 800,00, i 2den klasse kr. 5 100,00, i 3dje klasse kr. 5 200,00, i 4de klasse kr. 5 400,00, i 5te klasse kr. 5600,00, i 6te klasse kr. 5 800,00, i 7de klasse kr. 6 000,00 og i 8de klasse kr. 6 200,00. 25 juli.

Svarer en skattepligtigs indtægt ikke til et av de i tabellen opførte tal, blir den at henføre til det nærmeste av disse. Indtægter over kr. 12 000,00 avrundes til nærmeste med 100 delelig tal. Falder indtægtssummen midt imellem to tal, henføres den til det laveste.

§ 7. Iøvrig blir skatten at utligne efter de gjældende skattelove av 18 august 1911.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 25 juli.

I. Den av Tinns herredsstyre i møte 18 juni 1913 besluttede forandring i § 1, post 1, i den ved kongelig resolution av 8 september 1911 stadfæstede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Dals sogn, Tinns herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre, og saaledes, at bestemmelsen om, at forandringen kun gjælder indeværende aar, utgaar, saaledes at vedtægtens § 1, post 1, herefter vil lyde:

»Utsalgssteder i Dals sogn, hvor kjøbmænd, haandverkere, fabrikanter og frihandlere sælger varer, skal med den nedenfor angivne undtagelse lukkes:

De 5 — fem — første virkedage i uken:

a. i maanedene juni, juli og august kl. 7 aften.

b. den øvrige tid av aaret kl. 8 aften«.

II. Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at rype skal være fredet det hele aar inden Smaalenene amt. 25 juli.

Denne resolution, som træder i kraft straks, gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1917.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at den i samme lovs § 13 for tiur og aarhane bestemte jagttid om vaaren (15 mai—31 mai) for Smaalenene amts vedkommende forandres til tiden fra og med 5 til og med 21 mai. 25 juli.

Denne resolution gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1918.

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

25 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1913, inden Jarlsberg og Larviks amt skal være forbudt at fælde aarskalv av elg.

25 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at anvendelse av snare til fangst av tiur, røi, aarfugl og jerpe skal være forbudt i Fosnes, Otterøy, Vemundvik, Klingen, Flatanger, Vikten, Foldereid, Gravik, Nærø, Leka og Kolvereids herreder, Nordre Trondhjems amt.

Bestemmelsen gjælder for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 januar 1914.

25 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 27 november 1908 fastsatte fiskefredningsbestemmelser for Surendalens herred, Romsdals amt, forblir gjældende indtil videre, dog ikke længer end i et tidsrum av 5 aar fra 1 september 1913 at regne.

25 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 bestemmes, at paa den strækning ved utløpet av Gula elv i Søndre Trondhjems amt, der opad begrænses av Uddevolds bro og nedad av en ret linje fra det sydvestre hjørne av hovedbygningen paa gaarden Øieløkken i Melhus til det nordøstre hjørne av uthusbygningen paa den av Andreas Braa brukte plads under Ole Andersen Braas gaard Braa i Byneset, skal det være forbudt at benytte kilenot, lakseværp, sættegarn eller lignende redskaper, herunder indbefattet de saakaldte uddufiskerier.

Dette forbud kommer dog ikke til anvendelse paa:

a. Sildegarn eller bundgarn, der anvendes til fangst av sild eller anden sjøfisk.
b. Redskap, som benyttes paa eiendom, hvor redskap av samme art som det nu benyttede bevislig bruktes før den i henhold til lov av 6 juni 1863 stedfundne matrikulrevision, og hvor laksefiskeriet derunder bevislig blev tat i betragtning til forhøielse av eiendommens matrikulskyld; dog skal den ukentlige fredningstid for saadant redskap være fra fredag aften kl. 6 til tirsdag aften kl. 6.

---

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

Overtrædelse av foranstaaende bestemmelser er belagt med straf. 25 juli.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Samtidig ophæves kongelig resolution av 27 februar 1906, indeholdende forbud mot bruk av kilenot m. v. ved utløpet av Gula elv.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes: 25 juli.

1. Paa hovedveiene i Nordre Bergenhus amt er kjøring med motorvogn forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.
2. Ovennævnte indskrænkning gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.
3. Nærværende resolutions bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution, hvorved det i henhold til den av Stortinget den 14 juli 1913 fattede beslutning[1]) bestemmes: 25 juli.

I. 1. Fra 1 september 1913 oprettes et byfogedembede i Narvik med gage og kontorholdsgodtgjørelse av statskassen henholdsvis kr. 4600,00 og kr. 3600,00 + løn til en statslønnet betjent av 1ste klasse.

Til embedet henlægges fra samme tid forretningene som dommer, byskriver, notarius publicus og skifte- og auktionsforvalter, arrest- og forbudsforretningene, mændsopnævnelserne samt magistrats- og raadstuskriverforretningene i Narvik (av raadstuskriverforretningene dog indtil videre undtat bestyrelsen av brandtaksterne for Norges Brandkasse og av skattetakster paa bygninger, som ikke forsikres i Brandkassen, samt brandkontingentens beregning), hvorhos der senere blir at træffe bestemmelse om mulig henlæggelse til det nye embede ogsaa av andre forretninger.

2. Fra 1 september 1913 nedsættes kontorholdsgodtgjørelsen for Steigen sorenskriverembede og Narviks politimesterembede til henholdsvis kr. 3200,00 og kr. 1400,00.

II. Fra 1 september 1913 fastsættes gagen for Bergens politiinspektørembede til kr. 4600,00.

*) Bekjendtgj. 28 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se St. prp. nr. 140. Tillæg 2 til indst. S XXII A. St.tid. s. 2289—2290.

25 juli. **Kongelig resolution,** hvorved Stavanger amtsting i medhold av landsformandskapslovens § 63 indtil videre tillates avholdt i sidste halvdel av januar maaned.

25 juli. **Kongelig resolution,** hvorved der approberes regulativ for det sindssykeasyl, som Romsdals amtskommune ved kongelig resolution av 18 april 1912 er meddelt autorisation til at oprette paa gaarden Opdøl i Bolsø herred i Romsdals amt. Det departement, hvorunder det Civile Medicinalvæsen er henlagt, bemyndiges til at foreta mindre ændringer i regulativet.

26 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiansand stift i anledning av en forespørsel fra byskriveren i Kristiansand om, hvorledes han hadde at forholde sig likeoverfor et til fornyet tinglæsning indlevert skadesløsbrev, som var tinglæst første gang den 28 april 1903. Byskriveren hadde oplyst, at der den 18 juli 1903 blev tinglæst en paategning paa skadesløsbrevet, hvorved der blev veket prioritet, og spurte, om denne paategnings tinglæsning opretholdt skadesløsbrevet likeoverfor lov av 6 mars 1869 § 1, saa det kunde tinglæses gebyrfrit, eller om det maatte utslettes i panteregistret og betragtes som nyt dokument, naar det nu begjærtes tinglæst.

Departementet uttaler, at spørsmaalet henhører under byskriverens egen avgjørelse og kan indbringes for domstolene, men at det for sit vedkommende antar, at utgangspunktet for beregningen av den i mortifikationslovens § 1 omhandlede tid av 10 aar, efter hvis utløp vedkommende dokumenter skal utslettes av panteboken, er selve skadesløsbrevets tinglæsning, og at den senere stedfundne tinglæsning av prioritetsrenunciationen ikke her kan komme i betragtning.

31 juli. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at den, der paamønstres som 3dje maskinist i henhold til post 2 i den ved kongelig resolution av 14 juni 1912 fastsatte bemandingsskala, maa være i besiddelse av certifikat som dampskibsmaskinist overensstemmende med lov av 26 juni 1889 § 1.

1 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt foranlediget ved en forespørsel, om et medlem av en overligningsnævnd er habil til at delta i behandlingen av en klage over en skogtakst, hvor han selv som opnævnt av herredet hadde deltat i takst over samtlige skogeiendomme inden herredet.

Departementet uttaler, at den mand, som har deltat i saa-

danne skogtakster, bør fratræde som medlem av overlignings- 1 aug.
nævnden under behandlingen av vedkommende klager.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til skibs- 4 aug.
kontrollens tilsynsmand i Trondhjem, hvori meddeles, at utlændinger ikke kan føre norsk skib, medmindre de opfylder de herfor opstillede betingelser i lov av 7 april 1906 om adgang til at føre fartøi m. v.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til over- 4 aug.
lodsen i Tromsø distrikt, hvorefter lodslovens bestemmelser i § 26 (lov 26 mai 1899 nr. 4) om statslodsenes pligter likeoverfor toldvæsenet ikke antages at ha anvendelse paa kystlodser og kjendtmænd i henhold til kystlodsloven av 15 august 1911 § 7.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 5 aug.
til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Strindens herred, Søndre Trondhjems amt, den 21 juni 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 5 aug.
28 mai 1881 om politivedtægter for rikets ladesteder meddeles stadfæstelse paa en av ladestedet Harstads bystyre den 12 februar og 2 juni 1913 fattet beslutning om forandring i de ved kongelig resolution av 23 mars 1909 stadfæstede politivedtægter for ladestedet.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 1 i lov 5 aug.
til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Voldens herred, Søndmørs Fogderi, Romsdals amt, fra 1 oktober 1913 det hele aar skal være gjenstand for bevilling.

Kongelig resolution**), hvorved den av Tromsø kom- 5 aug.
munestyre i møte den 24 juni d. a. fattede beslutning om forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 1 april 1910, jfr. kongelig resolution av 21 juli 1911 og 2 februar 1912, stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Tromsø stadfæstes i henhold til lov av 31 mai 1900 som gjældende indtil videre med enkelte ved beslutningen foranledigede forandringer saavel i nævnte

*) Bekjendtgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor beslutningen er indtat.
**) Bekjendtgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

5 aug. § 1 som i vedtægtens § 2, saaledes at disse §§ herefter lyder saaledes:

§ 1. Samtlige utsalgssteder utenfor de i § 2 nævnte lukkes kl. 8 aften med undtagelse av dagen før søn- og helligdage, samt i tiden fra 10—23 december, da der kan holdes aapent til kl. 10 aften.

Alle utsalgssteder holdes lukket til kl. 7 morgen.

§ 2. Aviskiosker, melkehandlere, cigar- og tobakshandlere har ret til at ha aapent til kl. 10 aften, dog kun forsaavidt de ikke driver anden handel.

5 aug. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Onsø herred, Smaalenene amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

5 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 24, 27 og 69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Vestfossens bygningsrepræsentantskap i møte senest den 16 juni 1913 vedtagne forslag til forskrifter for Vestfossens brandvern.

5 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Harstads bystyre i møter den 7 mai og 1 juli d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i ladestedet.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at fra den tid, som amtmanden i Søndre Bergenhus amt bestemmer, skal grnr. 70 Breistein av samlet skyld mark 10,15, grnr. 71 Hylkje av samlet skyld mark 1,94 og grnr. 77 Salhus av samlet skyld mark 6,95 henlægges fra Hammer sogn og herred til Aasene sogn og herred.

5 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. de i generalforsamling for Kongsvinger brændevinssamlag den 28 april 1913 vedtagne og av Kongsvinger bystyre i møte 16 juli næstefter godkjendte vedtægter for samlaget stadfæstes i medhold av § 5 i lov om salg og skjænkning av

*) Bekjendtgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Bekjendtgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor forskriftene er indtat.
***) Bekjendtgj. 6 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor vedtægtene er indtat.

brændevin m. v. av 17 mai 1904 som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1919. 5 aug.

Kongelig resolution, hvorved den av Gjøviks øl- og vinsamlag i generalforsamling den 27 mars 1913 vedtagne og av Gjøviks bystyre i møte den 19 juni s. a. godkjendte forandring i § 11 i de ved den Norske Regjerings resolutioner av 27 november 1907 og 22 februar 1912 stadfæstede vedtægter for samlaget i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes. 5 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: Ifølge meddelelse fra det Schweiziske forbundsraad har Frankrike ratifisert Genfkonventionen av 6 juli 1906 om forbedring av saarede og sykes skjæbne i armeer i felten. 5 aug.

Ratifikationsdokumentet er deponert i forbundsraadets arkiv den 19 juli 1913.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en distriktslæge, hvori meddeles, at statens epidemilæge paa foranledning har avgit følgende uttalelse: »Isolation av friske bacillebærere ved difteri, d. v. s. saadanne personer, som gaar med D.B. i næse eller svælg uten at fremby nogensomhelst sykelig symptom, pleier ikke at fordres i sin almindelighet og overalt, men man maa forlange den, naar der er særskilte omstændigheter tilstede, som gjør, at smitten i tilfælde vilde ha let for at utbre sig til flere, direkte eller indirekte. 5 aug.

Saaledes maa isolation fordres, naar der fra gaarden sælges melk eller andre næringmidler; likesaa, hvis der paa gaarden er skole, skyssstation, tingsted eller andet lokale, hvor mange mennesker jevnlig samles.

Hvis vedkommende eller nogen av vedkommendes husstand har et yrke, som medfører personlig samkvem med mange mennesker eller personlig berøring med fødemidler for mennesker, særlig melk eller kjøtt, maa isolationen likeledes opretholdes.

Under de nævnte omstændigheter bør isolationen vare, til vedkommende er smittefri, d. v. s. indtil der ved gjentagne (mindst 2) bakteriologiske kulturprøver av næse og svælg er opnaadd negativt fund av D.B.«.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Ole Tobias Olsen og hustru Oline Olsen ved testamente av 28 oktober 1869 oprettede »Ole Tobias Olsen og hustrus legat for husarme forældres barns beklædning« og paa de under 5 juli 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 7 aug.

14 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av landhandler M. Hoel og hustru Olava Hoel ved testamentarisk bestemmelse av 15 oktober 1904 oprettede legat til fremme av menighets- og sykepleien i Feiring sogn og paa de under 2 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

14 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av rentenist Andreas Johan Olsen ved testamente av 24 juli 1909 oprettede legat for trængende enker og enlige kvinder i trængende stilling i Bergen og paa den under 29 april 1913 utfærdigede fundas for dette legat.

14 aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet, hvorved bestemmes, at stiftelsen »Stranges fattighus« i Bergen herefter skal kaldes »Stranges stiftelse«.

15 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 § 3 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret for Lier herred i Buskeruds amt under 1 juli 1913 fattede beslutning om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl:

Naar en tuberkuløs forandrer bopæl, skal anmeldelse derom ske til helseraadets ordfører. Anmeldelsespligten paahviler saavel den syke selv som den husvert, hvorfra som den husvert hvortil vedkommende syke flytter.

For tjenestefolk paahviler anmeldelsespligten vedkommende husbond.

15 aug. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hyllestads herred i Nordre Bergenhus amt under 13 mai 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

II. De ved kongelig resolution av 15 september 1881 approberte almindelige sundhetsforskrifter for Hyllestads herred og ved kongelig resolution av 12 august 1903 approberte forskrifter for samme herred angaaende ordningen av med-

*) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

delelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, 15 aug.
ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov 15 aug.
til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke ved Terningmoen i Elverums herred, Hedemarkens amt (paa vestsiden av Glommen i det regulerte strøk og desuten i 1 km,s avstand fra Terningmoen) i den tid, da vaabenøvelserne foregaar, fra 1 januar 1914 skal være gjenstand for bevilling.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov 15 aug.
til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Stavanger fra 1 oktober 1913 indtil videre skal være gjenstand for bevilling.

Kongelig resolution**), hvorved den av Koperviks by- 15 aug.
styre under 13 februar og 23 juni 1913 besluttede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i henhold til lov nr. 7 av 31 mai 1900 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog med nogen forandringer.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om 15 aug.
fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at det i Høstsjøen med tilstøtende vasdrag i Lilleelvedalens herred, Hedemarkens amt, indtil Høstaaens utløp i Folla skal være forbudt at bruke bundne fiskeredskaper med en mindre maskevidde end 33 millimeter mellem knuterne.

Overtrædelse av forbudet er belagt med straf.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Samtidig ophæves de ved kongelig resolution av 14 april 1896 givne fiskeriregler for Høstsjøen m. v.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om 15 aug.
laks- og sjøørretsfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 30 litr. e bestemmes, at de for laksefiske i sjøen gjældende regler skal være anvendelige ogsaa paa bruk av kastenøter og sættegarn, der benyttes til fangst av sjøørret, i den del av Granvinsfjorden, som ligger i Granvins herred, Søndre Bergenhus amt, og i den del av Eidfjorden, der ligger i Eidfjords herred, samme amt.

---

*) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
**) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

15 aug. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil videre, dog ikke utover et tidsrum av 5 aar fra 1 september 1913 at regne, skal gjælde fiskeriregler for fisket i Eidsvandet i Norddalens herred, Romsdals amt, med de i dette vand faldende elver og bækker samt i den fra vandet utløpende elv til og med den strækning, som nu tilligger gaardene Skuseth og Berge i nævnte herred.

15 aug. **Kongelig resolution** **), hvorved de i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 §§ 2 og 3 fastsatte grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 4 for Nannestads herrred, Akershus amt, til 10 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

15 aug. **Kongelig resolution** **), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Stods herred, Nordre Trondhjems amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

15 aug. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes:

1. At der skal oprettes havnestyrer for uthavnene Vikerbugten og Skjærhalden, Hvaler herred, Smaalenene amt.
2. At de havnestyrerne underlagte omraader begrænses:
   a. For Vikerbugtens vedkommende av en ret linje fra Støodden til Halsefluerne.
   b. For Skjærhaldens vedkommende av en ret linje fra østre odde av Gilbergodden til østre ende av Tareholmen, fra dennes vestre ende til seilmerket Pilleren og derfra i ret linje til Homlungsundet.
3. — — —

15 aug. **Kongelig resolution** ***), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 samt lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 65 og 66 bestemmes:

1. At grænserne for det strøk i Ørstenvik i Ørstens herred, Romsdals amt, for hvilket den almin-

*) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor reglerne er indtat.
**) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
***) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor grænserne er beskrevet.

delige bygningslovgivning ved kongelig resolution av 16 oktober 1907 er gjort gjældende, utvides overensstemmende med Ørstens herredsstyres beslutninger av 30 mars, 23 mai og 13 november 1912, jfr. sammes beslutning av 17 mars 1913. 15 aug.

2. At ovennævnte lov om brandvæsenet skal være gjældende for det saaledes utvidede strøk, og at dette overgaar til egen kommune i brandvæsenets anliggender.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til § 108 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation paa de av Trondhjems bystyre i møte den 29 februar 1912 og Strindens herredstyre i møte den 21 juni 1913 vedtagne forandringer i lovens §§ 35, 49, 56 og 92. 15 aug.

Kongelig resolution **), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 og § 4, passus 7, jfr. tillægslov av 2 april 1901, bestemmes: 15 aug.

I. At den almindelige bygningslov skal være gjældende for Kirkenes i Sydvaranger herred inden de av herredsstyret i møte den 2 og 3 april 1913 vedtagne grænser.

II. At bygningskommissionen for Kirkenes skal bestaa av stedets politifuldmægtig som formand, helseraadets ordfører samt to av overøvrigheten efter herredsstyrets forslag beskikkede medlemmer.

Kongelig resolution ***), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Fredrikstads bystyre i møter den 17 december f. a. og 27 februar d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 15 aug.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at fra 1 januar 1914 at regne skal eiendommene gnr. 70 Brekke, gnr. 71 Glende, gnr. 72 Folkeset nedre, gnr. 73 Folkeset øvre, gnr. 74 Buer, gnr. 75 Bøen, gnr. 76 Lundene, gnr. 77 Ellevsrød av samlet skyldmark 95,54 overføres fra Ids hovedsogn til Enningdalens anneks- 15 aug.

*) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor forandringene er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor de i post I omhandlede grænser er beskrevet.

***) Bekjendtgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor vedtægtene er indtat.

15 aug. sogn av Ids prestegjeld under Nedre Borgesyssels provsti i Kristiania stift.

15 aug. **Kongelig resolution,** hvorved det geistlige og civile navn »Gravik« i Nordre Trondhjems amt forandres til »Gravvik«.

15 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Trøgstads kornmagasins interessenter ved beslutning av 6 september 1909 oprettede »Trøgstad kornmagasins legat« og paa de under 8 januar 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

16 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa den i 1878 stiftede »Trondhjems handelsstands understøttelseskasse« og paa den under 31 mars 1913 vedtagne lov for samme.

16 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer Adolf Øien under 5 august 1901 stiftede legat til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse og paa de under 30 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

16 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer Tobias Lund under 17 februar 1912 til bedste for trængende kjøbmænd i Trondhjem og deres efterlatte stiftede legat »Kjøbmand Johan T. Lund og hustru Elen Margrethe Lunds minde« og paa de under 29 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

16 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer Baard Iversen under 28 juli 1912 stiftede legat til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse og paa de under 30 april 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

16 aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av forespørsel fra et skolestyre, om barn av fremmed undersaat er undervisningspligtig, naar det tar ophold her i landet.

Departementet meddeler, at spørsmaalet har været forelagt Justisdepartementet, som under henvisning til statsborgerretslovens § 8 (lov av 21 april 1888) bl. a. uttaler, at da der i skolelovene, som er emanert senere end statsborgerretsloven, ikke indeholdes nogen bestemmelse om, at de kun er anvende lige paa norske statsborgere, antar Justisdepartementet, at skolelovene som følge av nævnte bestemmelse i statsborgerrets-

loven ogsaa er anvendelige paa utlændinger, naar de er fast bosat her i landet. 16 aug.

Kirkedepartementet henholder sig til Justisdepartementets uttalelse.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Sophia Jebsens arvinger ved gavebrev av 18 juni 1912 oprettede »Fru Sophia Jebsen, født Sundts legat for barnehjemmet Anna Jebsens minde« og paa de under 16 august 1912 utfærdigede statutter for dette legat. 18 aug.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Utenriksdepartementet, hvori uttales, at avgjørelsen av andragende fra et dampskibsselskap om tilladelse til at benytte andenmaskinist uten certifikat paa et dampskib formentlig vil bero paa, hvorvidt vedkommende dampskib ifølge bemandingsskala av 14 juni 1912 skal ha 2 maskinister. 18 aug.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av »Selskapet for oprettelse av kaffehuse i Bergen« under 2 februar 1909 (21 juni 1910) stiftede »Kaffehusselskapets legat for oprettelse og understøttelse av folkeunderholdningsaftener i Bergen« og paa statutter for dette legat. 20 aug.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Bratsbergs amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 20 aug.

At der fra Vinje jordmordistrikt, bestaaende av Vinje herred i Bratsbergs amt, utskilles et nyt distrikt, Grungedal, omfattende Grungedal sogn og Smørklep skolekreds av Vinje sogn.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen, hvori uttales, at bestemmelsen i sidste punktum av første led i landskolelovens (lov 26 juni 1889 nr. 1) § 34 maa antages at gjælde ogsaa hjælpelærere, saaledes at disse ikke lovlig kan opsiges, uten at overtilsynet har hat anledning til at uttale sig om opsigelsen. 22 aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel om beregningen av en lærers tjenestetid. Det er oplyst, at vedkommende lærer har været ansat i folkeskolen fra midten av september 1909, og spørsmaalet er da, om hans tjenestetid skal regnes fra 1 juli 1909 eller fra 1 januar 1910. 22 aug.

Efter hvad der er oplyst, holdt læreren i skoleaaret 1909—10 al den skole, som var hans post tillagt, og dersom nævnte

22 aug. skoleaar var slut inden 1 juli 1910, har han den dag et fuldt tjenesteaar overensstemmende med, hvad departementet har uttalt i sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 19 oktober 1896 o. fl. steder. Han tilkommer saaledes sit alderstillæg fra 1 juli 1913. At en anden lærer har indehat den samme post i tiden fra $^{1}/_{7}$—$^{15}/_{9}$ 1909 og oppebaaret alderstillæg for dette tidsrum, gjør ingen forandring i den ovenfor gjengivne regel.

23 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Hønefoss fra 15 oktober 1913 skal være gjenstand for bevilling.

23 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke skal være gjenstand for bevilling:

1. inden Laardals herred, Bratsbergs amt, paa de dage, da der holdes hestemarked og amtsutstilling, samt paa dagen nærmest før og efter disse dage;
2. inden Mo herred, Bratsbergs amt, paa de dage, da der holdes dyrskue, samt paa dagen nærmest før disse dage.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

23 aug. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Dybvaags herred, Nedenes amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

23 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Onsø herred, Smaalenene amt, i møte den 20 juni 1913 besluttede skogvedtægter for herredet, dog med en enkelt forandring.

23 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av sognestyret for det tidligere Greipstad sogn istandbragte skogvedtægter for det nuværende Greipstads herred, Lister og Mandals amt.

---

*) Bekjendtgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

**) Bekjendtgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 25 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor skogvedtægtene er indtat.

Kongelig resolution, hvorved der i det ved kongelig resolution av 10 juni 1895, jfr. kongelig resolution av 25 februar 1910, fastsatte uniformsreglement for de i Trondhjem ansattte politibetjenter gjøres saadan forandring: 23 aug.

I. Som distinktion paa surtoutens og uniformsjakkens skuldre benyttes for de to overbetjenter 3 stjerner av hvitt metal, for de to ældste betjenter, henholdsvis ved opdagelses- og ordensavdelingen, 2 stjerner og for de øvrige betjenter 1 stjerne.

II. Som distinktion paa kappens skulderdragoner benyttes: romertal III for de to overbetjenter, romertal II for de to ældste betjenter ved opdagelses- og ordensavdelingen og romertal I for de øvrige betjenter.

Kongelig resolution, hvorved det ved kongelig resolution av 28 august 1819, jfr. kongelig resolution av 21 december 1895, oprettede embede som hovedkasserer for Norges Brandkasse inddrages. 23 aug.

Kongelig resolution, hvorved følgende under Forsvarsdepartementet, Marinen, hørende sjøfartssaker besluttes overført til Utenriksdepartementet fra 1 november 1913: 23 aug.

1. Saker angaaende adgang til at bli styrmand og skibsfører samt angaaende sjømandsskolerne og deres eksamensordning.
2. Saker angaaende de offentlige kontorer for undersøkelse av skibsinstrumenter m. v.
3. Saker angaaende de internationale styrings- og signalregler.
4. Saker angaaende adgang til at bli maskinist paa dampskibe av handelsmarinen samt angaaende maskinistskolerne og deres eksamensordning.

Tillæg til telegrafoverenskomsten mellem Norge og Danmark av $^{11}/_{11}$ og $^{17}/_{11}$ 1902. 26 aug.

Avskrift.

Den kongelige norske og den kongelige danske telegrafstyrelse er under forbehold av de respektive regjeringers approbation*) kommet overens om følgende tillæg til Overenskomst av 11 og 17 november 1902.

Art. V.

For brevtelegrammer, hvorved forstaaes telegrammer, som kun befordres om natten mellem visse av telegrafstyrelserne

*) Godkjendt for Norges vedkommende ved kongelig resolution av 30 august 1913.

Tillægsoverenskomsten er datert for Norges vedkommende 26 august og for Danmarks vedkommende 30 august d. a.

26 aug. nærmere bestemte stationer og indleveres i tiden fra kl. 7 aften til kl. 12 nat, for av adressestationen at viderebefordres pr. post eller eventuelt paa anden mellem sidstnævnte station og adressaten avtalt maate, beregnes et gebyr av 2 øre for hvert ord med en minimumstakst av 80 øre for hvert telegram. Taksten avrundes opad til nærmeste med 5 delelige tal.

Av de beløp, som er oppebaaret for brevtelegrammer, som er befordret over den direkte linje gjennem Sverige mellem Kristiania og Kjøbenhavn, skal $^{4}/_{7}$ tilfalde Norge og $^{3}/_{7}$ Danmark, efterat transitavgiftene er dækket.

De beløp, som er oppebaaret for brevtelegrammer, som befordres mellem de to land via Grødevig—Hirtshals kablen, fordeles saaledes, at Norge oppebærer $^{11}/_{20}$ og Danmark $^{9}/_{20}$.

Art. VI.

For lykønskningstelegrammer, hvorved forstaaes telegrammer, der utfærdiges av adressestationen paa en særlig utstyrt blanket, beregnes et ekstragebyr av 25 øre utover det telegramgebyr, der forøvrig beregnes for telegrammets befordring. Dette ekstragebyr tilfalder udelt den administration, der har opkrævet det og indgaar saaledes ikke i avregningene.

Art. VII.

Nærværende tillæg, der utfærdiges i to eksemplarer og paa begge lands sprog, træder i kraft fra den 1 september 1913 at regne. Tillægget forblir likesom overenskomsten gjældende i et aar fra den dag, den opsiges av den ene eller den anden av de kontraherende parter.

Kristiania, den 26 august 1913.

Den Kongelige Norske Telegrafstyrelse.

26 aug. **Tillæg til telegrafoverenskomsten** mellem Norge, Danmark og Sverige av $^{11}/_{11}$, $^{17}/_{11}$ og $^{18}/_{11}$ 1902.

Avskrift.

Den kongelige norske, den kongelige danske og den kongelige svenske telegrafstyrelse er under forbehold av de respektive regjeringers approbation*) kommet overens om følgende tillæg til Overenskomst mellem Norge, Danmark og Sverige av 11, 17 og 18 november 1902.

*) Godkjendt for Norges vedkommende ved kongelig resolution av 30 august 1913.

Tillægsoverenskomsten er datert for Norges vedkommende 26 august, for Danmarks vedkommende 30 august og for Sveriges vedkommende 5 september d. a.

Art. I, § 2, tredje avsnit, faar følgende forandrede ordlyd: 26 aug.

»Paa sidstnævnte maate befordres dog ikke almindelige pressetelegrammer eller brevtelegrammer (se art. II § 3) undtagen i tilfælde av, at saavel den direkte ledning Kristiania —Kjøbenhavn som den norsk-danske forbindelse over Arendal —Hirtshals maatte være utjenstdygtige«.

Til art. II føies følgende nye bestemmelse:

»3. For de mellem Norge og Danmark gjennem Sverige utvekslede brevtelegrammer, hvorved forstaaes telegrammer, som indleveres mellem kl. 7 em. og kl. 12 nat, og som tilstilles adressaten pr. post fra adressetelegrafstationen, erholder Sverige en transitavgift av $^{6}/_{10}$ øre for hvert takstord. Den mindste samlede transitavgift for et brevtelegram utgjør dog 24 øre«.

Art. III faar følgende forkortede ordlyd:

»Art. III. Indenlandske telegrammer, for hvis befordring til adressestedet de øvrige kontraherende lands telegraflinjer som følge av avbrytelse kan behøves, foranlediger ikke nogen særskilt tillægsavgift for transitbefordringen gjennem noget av landene«.

Kristiania, den 26 august 1913.

Den Kongelige Norske Telegrafstyrelse.

Telegram fra Socialdepartementet til amtmanden i Stavanger om, at direktører og revisorer i samlag antages inhabile som medlem av avstemningsstyre ved samlagsavstemning. 26 aug.

Departementet har i en anden forbindelse uttalt, at det samme formentlig maa gjælde formanden i samlagets repræsentantskap.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til amtmanden i Søndre Bergenhus amt, hvori uttales, at fartøi med motor antages at maatte sidestilles med dampfartøi med hensyn til bestemmelserne i lov om adgang til at føre fartøi m. v. av 7 april 1906. 27 aug.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Nedenes amt om, hvorledes der skal forholdes med hensyn til valg av medlemmer av skolestyret istedenfor medlemmer, som er avgaat ved døden eller utflyttet. 29 aug.

Det oplyses i sakens anledning, at et medlem av skolestyret er avgaat ved døden, et andet medlem og en varamand er utflyttet til nabokommunen, og spørsmaalet er da, om der skal vælges nye medlemmer istedenfor disse, eller om vara-

29 aug. mændene skal rykke op og gjøre tjeneste i den tid, disse medlemmer skulde ha fungert.

I anledning av denne sak uttaler departementet:

Istedenfor den utflyttede varamand maa ny varamand kunne vælges av herredsstyret, dersom han er valgt som varamand for en bestemt repræsentant, men varamandsvalget maa da begrænses til at gjælde bare for den tid, som det medlem av skolestyret, hvis varamand han er, skal fungere; er varamandsvalget derimot ikke foretat paa denne maate, maa en av de andre varamænd kunne gjøre tjeneste i forfaldstilfælde, og valg paa ny varamand skulde da være upaakrævet, om en varamand flytter fra bygden; se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 1 mai 1909.

Med hensyn til spørsmaalet om valg av nye medlemmer av skolestyret istedenfor de medlemmer, som er gaat ut, antar departementet, at saadant valg ikke blir at foreta, idet varamændene vil ha at møte som medlemmer av skolestyret i den tid, de utgaaede medlemmer skulde ha fungert. Er den utflyttede varamand valgt som varamand for det utflyttede medlem av skolestyret (eller for det avdøde medlem), maa nyt valg saavel av medlem som av varamand kunne foretages, men da kun for det tidsrum, i hvilket det utflyttede (eller avdøde) medlem skulde ha fungert som medlem av skolestyret.

30 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Opdals herred i Buskeruds amt under 26 april 1913 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 9 januar 1886 approberte sundhetsforskrifter.

30 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Eids herred i Romsdals amt under 11 april 1913 fattede beslutning om forandring i og tillæg til §§ 1, 11 og 12 i de for herredet ved kongelig resolution av 9 december 1882 approberte sundhetsforskrifter.

30 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa nedenstaaende av herredsstyret

*) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor beslutningen er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

for Masfjordens herred, Søndre Bergenhus amt, i møte den 19 juli 1913 vedtagne beslutning om forandring av § 5 i de ved kongelig resolution av 23 mars 1909 approberte sundhetsforskrifter for herredet: 30 aug.

Gjødning — kunstgjødning undtat, avfald fra husene eller anden urenlighet, maa ikke oplægges eller henkastes nærmere offentlig kai, alfar vei eller vaaningshus end 10 — ti — meter og maa være saaledes oplagt, at tilsig til beboelseshus, brønd eller andet drikkevandtak for mennesker undgaaes.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en beslutning, fattet under 12 juli 1913 av Elverums herredsstyre, Hedemarkens amt. 30 aug.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Strandens herred, Romsdals amt, i møte den 6 februar 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet. 30 aug.

Kongelig resolution***), hvorved kongelig resolution av 23 januar 1905 angaaende tilladelse til træbebyggelse i enkelte strøk i Bodø forandres saaledes, at den i resolutionen omhandlede træbebyggelse foruten paa Burøen indtil videre ogsaa skal være tillatt i den sydlige og østlige del av byen indtil en grænse, der trækkes saaledes: Fra sjøen ved Urtegaardsgatens nordre ende, langs denne gate til Dronningensgate, videre langs denne gate til Helliesens gate, Helliesens gate til Prinsens gate, Prinsens gate til Nyholmsgaten og Nyholmsgaten sydover til bygrænsen. 30 aug.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til § 88,2 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 17 mars 1911 fastsatte grænser for bygningslovens anvendelse i Rognan forandres overensstemmende med Saltdalens herredsstyres beslutning i møte den 10 mai 1912. 30 aug.

Kongelig resolution*), hvorved den av Tromsø kommunestyre i møte 24 juni 1913 efter forslag av stedets havne- 30 aug.

*) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor skogbrandsreglerne er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

†) Bekjendtgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor de forandrede grænser er beskrevet.

30 aug. styre fattede beslutning om tvungen benyttelse av havnelods i Tromsø samt om takstregulativ for benyttelse av lodsen i henhold til § 24 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 stadfæstes, saaledes at beslutningen blir gjældende indtil videre.

30 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Det tillates, at der til bruk for befolkningen i distriktet Uskedal av Kvinnherreds prestegjelds hovedsogn i Bergen stift opføres et kapel paa en dertil utset tomt av gaarden Myklebust efter en utarbeidet plan under iagttagelse av de av statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger ved samme. Derhos bemyndiges Bergen stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige.
2. Til kapellet, som blir at benævne Uskedals kapel, henlægges indtil videre 20 gudstjenester aarlig, som blir at avholde til saadan tid og at fordele saaledes mellem prestegjeldets kirker og prester, som Bergens biskop nærmere bestemmer.
3. — — — — — — — —

30 aug. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Et fremlagt utkast med tillægsbestemmelser approberes som regulativ for det sindssykeasyl, som Stavanger amtskommune og Stavanger bykommune ved kongelig resolution av 29 november 1912 er meddelt autorisation til at oprette paa gaarden Dale i Hetlands herred i Stavanger amt, dog med en enkelt forandring.
2. Det departement, hvorunder det Civile Medicinalvæsen er henlagt, bemyndiges til at foreta mindre ændringer i regulativet.

30 aug. **Kongelig resolution,** hvorved den senest ved kongelig resolution av 3 februar 1900 fastsatte avgift av tømmer, der fløtes i Kopselven, sidevasdrag til Topdalselven, Nedenes amt, fra 1 juli 1913 nedsættes til 1 øre pr. merkekrone.

30 aug. **Kongelig resolution,** hvorved det av Hovedstyret for Statsbanerne med skrivelse av 25 august 1913 avgivne forslag til »Regler og takster for befordring av reisende og reisegods« approberes som gjældende fra det tidspunkt, som av Arbeidsdepartementet nærmere blir bestemt.

Nye bruksregler*) for Dovreskogens bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 3 september 1913. 3 septbr.

Reglement**), indeholdende forandring i det ved kongelig resolution av 28 juni 1902, 12 december 1903 og 2 februar 1912 fastsatte reglement for margarinfabrikker m. v. 6 septbr.

I kraft av lov om kontrol med tilvirkning av og handel med margarin og margarinost m. v. av 8 mars 1902 § 6 bestemmes herved den forandring i det ved kongelig resolution av 28 juni 1902, 12 december 1903 og 2 februar 1912 fastsatte reglement for margarinfabrikker m. v., at reglementets § 8, 1ste avsnit, gives følgende tillæg:

»Hvor beholderen bestaar av stiv pap eller andet lignende materiale, og ikke indeholder over 1 kilogram margarin, er det tilstrækkelig, at bokstavene er mindst 1 cm. høie og indtar et rum av mindst 7 cm. tvers over beholderen. I alle tilfælde, hvor stiv pap eller lignende benyttes til beholder, skal endvidere ordet »margarin« staa helt alene paa mindst 2 av beholderens diametralt overfor hinanden staaende sider uten andet ord eller merke end det røde baand.«

Videre bestemmes, at reglementets § 10, 1ste punktum, herefter skal lyde saaledes:

»De til pakning anvendte tønder, dunker, kasser, tuber eller æsker av stiv pap eller lignende skal være av nyt ubrukt materiale«.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Lunde herredsstyre i møte den 18 august 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Lunde sogn av Lunde herred, Bratsbergs amt, fra 1 januar 1914 skal være gjenstand for bevilling. 6 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om fiskerier i Nordlands og Tromsø amter av 3 august 1897 § 14 bestemmes som gjældende indtil videre for Meløy herred, Nordlands amt: 6 septbr.

1. At paabudet i nævnte lovparagrafs første punktum — om at alle fiskeredskaper undtagen stængenot skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdage — ikke skal være gjældende inden herredet.

---

*) Bekjendtgj. 9 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor bruksreglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

6 septbr. 2. At det under skreifisket inden herredet skal være forbudt at utsætte redskaper til fangst av skrei paa søn- og helligdage.

6 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, § 3, nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens tredje punktum for Ogndalens herred, Nordre Trondhjems amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

6 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Grindums herred, Lister og Mandals amt, i møte den 14 juni 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring.

6 septbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation av de av herredsstyret for Fosnes herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 1 juli 1913 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

6 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 38, 2det passus, i lov om havne- og ringeværsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at utkastning av fiskeavfald skal være forbudt paa følgende strækninger i Utsire havner:

a) For Søndre Vaags vedkommende indenfor en ret linje, som forløper i retlinjet forlængelse av østre side av molohodets brystvern og til land.

b) For Nordre Vaags vedkommende indenfor en ret linje tvers over kanalen i dennes vestre ende.

6 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av trækbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan dispensation fra nævnte lovs § 1 for Sarpsborg, at der indtil videre i de paa et under saken fremlagt kart med brun farve merkede kvartaler tillates opført trækbygninger overensstemmende med lovens § 3, 2det passus.

---

*) Bekjendtgj. 9 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

**) Bekjendtgj 9 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor skogvedtægtene er indtat.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av Vaagans her- 6 septbr.
redsstyre i møte den 20 august 1913 godkjendte vedtægter for Vaagans øl- og vinsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av 1916.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av Namsos 6 septbr.
øl- og vinsamlag i generalforsamling den 25 mars 1913 vedtagne og av Namsos bystyre i møte den 7 august næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av 1914.

Kongelig resolution, hvorved de av A/S Holmenkolbanens 6 septbr.
direktion i skrivelser av 23 september 1912 og 17 februar 1913 foreslaaede takster og bestemmelser for person- og godsbefordring indtil videre gjøres gjældende for Smestadbanen, dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution, hvorved de i henhold til lodsloven 6 septbr.
av 26 mai 1899 §§ 8 og 9 ved kongelig resolution av 24 februar 1900 og senere ændringer fastsatte bestemmelser om lodsoldermandskaper, lodsstationer og lodsningsdistrikter undergaar følgende forandringer:

A. I Søndenfjeldske overlodsdistrikt bestemmes grænserne for Drøbaks, Kristiania og Rødtangens lodsstationer samt Drammens lodsoldermandskap fra 1 januar 1914 saaledes:

1. Drøbak station:
   Hvad der ligger mellem linjer fra Fløitangen over Vestby kirke, bunden av Hallangspollen, Nesodtangen, sydpynten av Gaasøen, nordpynten av Brønnøen, Kreierskjær, Slæpendens jernbanestation, Hurums kirke, Filtvedts fyr og tilbake til Fløitangen.
2. Kristiania station:
   Hvad der ligger indenfor en linje fra Nesodtangen rundt Bundefjorden og videre langs fastlandet til Slæpendens jernbanestation, derfra over Kreierskjær, nordpynten av Brønnøen, sydpynten av Gaasøen til Nesodtangen.
3. Drammens lodsoldermandskap omfatter, hvad der av Kristianiafjorden, Rævaafjorden (Sandesognfjorden) og Drammensfjorden ligger indenfor linjer, trukket fra Valdnespynten (Mellem Falkensten og Frebergsvik) over sydpynten av Mølen til Filtvedts fyr.

6 septbr. 4. Rødtangen station:
Hvad der ligger mellem linjer, trukket fra Filtvedts fyr over Hurums kirke, Djuvestøa, Leika, nordvestpynten av Langø, sydpynten av Mølen og Filtvedts fyr.

B. I Vestenfjeldske overlodsdistrikt:

1. Molde oldermandskap utgaar, og Kristiansunds lodsoldermandskap bestemmes at skulle omfatte kyststrækningen fra Aalesunds oldermandskaps nordgrænse til en linje fra bunden av Aarvaagfjord over Dromnesodden, Ramsøgalten og Mefjordbaaen tilsjøs. Kristiansunds lodsoldermandskap inddeles i følgende lodsstationer: 1) Ona station. 2) Bjørnsund station. 3) Stemshesten station. 4) Kristiansund station. 5) Gripøerne station. 6) Søndre Smølen station. 7) Nordre Smølen station.

2. Grænserne for Trondhjem station bestemmes saaledes:
Hvad der ligger mellem rette linjer, trukket fra bunden av Hommelviken til bunden av Buviken, Ørkedalsøren, Hevne kirke, bunden av Aarvaagfjord, Dromnesodden, Ramsøgalten, Sliskjær, sydpynten av Munken, Ørlandskirken, Østraat, bunden av Nordskjørn, bunden av Sydskjørn, Brettingsfjeld, Stadsbygdens kirke, Ambornes, Værnes kirke og bunden av Hommelviken.

9 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Stavanger om, at konditorier, naar lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 er gjort gjældende i vedkommende by, antages at maatte løse bevilling, hvad enten der i samme bevertes med konditorvarer sammen med drikkevarer eller med konditorvarer alene.

9 septbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en læge i anledning av forespørsel om en jordmors pligt til paa opfordring at begi sig til en kvinde, som var gravid i 5—6te maaned.
Medicinaldirektøren uttaler, at han antar, at en jordmor aldrig bør vægre sig for at komme, naar hun tilkaldes til en abort. Hvorvidt hun selv bør paata sig behandlingen eller indskrænke sig til at tilkalde læge, vil bero paa tilfældets art.

10 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori departementet foranlediget ved forespørsel fra en sorenskriver uttaler følgende:
Naar en sak, i hvilken der efter sportellovens § 11 litr. c (l. 6 aug. 1897 nr. 9) ingen betaling erlægges, uten at være forlangt behandlet ved ekstraret paa grund av tingsakenes mængde av sorenskriveren maa behandles ved saadan, antages

de hermed forbundne utgifter til lokale og retsvidner at maatte paahvile det offentlige, likesom utgiftene av sorenskriveren under fornøden forklaring vil kunne føres til utgift i hans sportelregnskap. 10 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et ligningsraad, hvori departementet uttaler: 11 septbr.

Har en kommune ret til at skatlægge utskibning efter landskattelovens § 18 (byskattelovens § 13) sjette led (l. 18 aug. 1911), gaar denne beskatning foran den i samme paragrafs femte led omhandlede skatlæggelse til kontor- og lagerkommune, hvilken skatlæggelse først vil træde i fuld kraft, naar utskibningsskatten er bortfaldt.

Gjælder det en skatyder, som driver utskibning av tilvirkede varer, og som derhos har kontor og lager av de tilvirkede varer, har utskibningskommunen ret til at skatlægge en saa stor procent av den samlede indtægt av de fra kommunen utskibede varer, som det for vedkommende aar følger av bestemmelserne i landskattelovens § 18, sjette led, altsaa det første aar efter lovens ikrafttræden 30 %, det andet aar 27 %, det tredje aar 24 % o. s. v. Dernæst har tilvirkningskommunen ret til at skatlægge $^{7}/_{10}$ av den samlede indtægt av de omsatte varer. Hvad der saa i vedkommende aar er igjen av den samlede indtægt, blir at fordele mellem kontor- og lagerkommune, saaledes at den første faar det dobbelte av den sidste.

Er lageret beliggende i tilvirkningskommunen, men kontoret er i en anden kommune, vil den første tilkomme den del av indtægten, som falder paa tilvirkningen og lageret, altsaa, naar utskibningsskatten helt er bortfaldt, $^{8}/_{10}$ av den hele indtægt, mens kontorkommunen blot faar $^{2}/_{10}$.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til en hus- 11 septbr.
eier i Trondhjemsleden, hvori meddeles, at departementet ikke har adgang til at gi erstatning for utgifter og ulemper foranlediget ved paabud i henhold til havnelovens § 58 (l. 10 juli 1894) om skjermning av lys.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Aadalens herred, Buskeruds amt, under 16 august 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v. 12 septbr.

*) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd nr. 39, hvor beslutningen er indtat.

12 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Kirkebø herred i Nordre Bergenhus amt under 7 april 1913 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet, dog med nogen forandringer.

II. De sundhetsforskrifter, som blev approbert for herredet ved kongelig resolution av 7 november 1898, ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

12 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved den av Etnedalens herredsstyre i møte den 25 august d. a. fastsatte lukningsvedtægt for utsalgssteder inden Etnedalens herred, Kristians amt, med enkelte forandringer i §§ 1, 3, 4 og 5 stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

12 septbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Kraakstads herred, Akershus amt, i møte den 7 juli 1913 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

12 septbr. **Kongelig resolution†**), hvorved i henhold til § 58 i lov av 18 juli d. a. om tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove bestemmes, at følgende kommunale foretagender skal som indtægtsbringende og erhvervsmæssige være undtat fra portofrihet:

Industrielle bedrifter, kraftanlæg, gasverk, elektricitetsverk, møller.
Jernbaner, elektriske baner og sporveier.
Dampskibe.
Handel.
Vandverk.
Renholdsverk.
Skogbruk.

12 septbr. **Kongelig resolution†**), hvorved der i henhold til §§ 6 og 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles

*) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter er indtat.
**) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
***) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor skogvedtægtene er indtat.
†) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

approbation paa den av Hortens bystyre i møte den 26 juni 1913 fattede beslutning angaaende regulering av og byggeforskrifter for Apenæsjordet samme-steds (kfr. et under saken fremlagt rids). 12 septbr.

De for det regulerte strøk vedtagne byggeforskrifter er saalydende:

Ved bortfæstelse av tomter maa koncentrert bebyggelse intet sted tillates, og maa der mellem bygningene indbyrdes saavel som mellem bygning og nabogrund være en avstand av mindst 2,5 meter.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa følgende beslutninger: 12 septbr.

1. Den av Hamar bystyre i møte den 18 mars 1913 fattede beslutning angaaende regulering av Holset samt angaaende tilbaketrukket byggelinje sammesteds, forsaavidt angaar strøket østenfor St. Olafs gate og den del av Holsets gate, som ligger østenfor det gamle kvartal 161.
2. Den av Vangs herredsstyre i møte den 16 august 1913 fattede beslutning angaaende omregulering av strøket mellem Vangsveien og Holsets øst- og sydgrænse samt angaaende tilbaketrukne byggelinjer sammesteds.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Drøbaks bystyre i møte den 27 august d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 12 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Kragerø bystyre i møte den 26 juni d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 12 septbr.

Kongelig resolution, hvorved[1]) Justis- og Politidepartementet i henhold til lov om offentlig forevisning av kinematografbilleder av 25 juli 1913 bemyndiges til at gi dispensation fra bestemmelserne i lovens §§ 1 og 6, og[2]) reglement for Statens Filmkontrol stadfæstes. 12 septbr.

---

*) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.
**) Bekjendtgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor vedtægtene er indtat.

12 septbr. Det omhandlede reglement er saalydende:

§ 1. Til bedømmelse av kinematografbilleder (film) skal der i almindelighet være opnævnt 2 faste og 1 ekstraordinær sagkyndig. Justisdepartementet kan dog, om forholdene gjør det paakrævet, for kortere eller længere tid opnævne flere sagkyndige.

Uten den fungerende sagkyndiges tilladelse maa ikke andre personer være tilstede ved bedømmelsen.

§ 2. Bedømmelsen utføres som regel av en av de faste sagkyndige, som kan meddele godkjendelse overensstemmende med lovens § 8. Finder han alene at kunne godkjende filmen, naar en eller flere dele derav utelates, kan han godkjende den øvrige del, om anmelderen begjærer dette (jfr. § 7). Fremsættes ikke saadan begjæring, eller finder den sagkyndige det tvilsomt, om filmen overhodet bør godkjendes, har han at tilkalde den ekstraordinære sagkyndige, og om disse er uenige, den anden faste sagkyndige, hvorefter avgjørelsen træffes ved stemmeflerhet.

Iøvrig bestemmer filmkontrollens chef arbeidsfordelingen.

§ 3. Bedømmelse av billederne foretages som regel i den rækkefølge, hvori de er anmeldt. De sagkyndige kan dog gjøre undtagelse herfra, hvilket særlig bør ske, hvor det gjælder billeder av nylig indtrufne begivenheter, eller hvor der foreligger til bedømmelse flere eksemplarer av samme serie.

§ 4. Den, som ønsker at opnaa godkjendelse av kinematografbilleder (film) til forevisning offentlig, skal indsende skriftlig anmeldelse derom til de sagkyndige (Statens Filmkontrols kontor i Kristiania).

Anmeldelsen skal særskilt for hver film indeholde:

1. navnet paa det firma, hvorfra filmen er utgaat, med opgivelse av fabriknummer, hvis saadant findes;
2. filmens titel paa norsk samt kortfattet beskrivelse av billederne med rubrik og underrubrikker, om saadanne er anbragt paa filmen;
3. opgave over filmens længde.

De sagkyndige kan ogsaa forlange sig forevist de reklameplakater, som tænkes benyttet for vedkommende film, samt den norske programtekst.

§ 5. Efter bedømmelsen blir de godkjendte billeder at forsyne med et stempel, som skal indeholde filmens registreringsnummer.

Derhos skal der for hver bedømt film utfærdiges en skriftlig bevidnelse, som skal indeholde:

1. registreringsnummeret;
2. navnet paa det firma, hvorfra filmen er utgaat;
3. filmens titel samt kortfattet beskrivelse av billederne

med rubrik og underrubrikker, om saadanne er anbragt paa filmen; 12 septbr.

4. opgave over filmens længde og, om nogen del er utelatt paa foranledning av de sagkyndige, dens længde efter klipningen;

5. oplysning om, hvorvidt filmen er godkjendt eller ikke.

Disse legitimationer blir paa forlangende at forevise for politiet paa ethvert sted, hvor billederne ønskes forevist offentlig.

§ 6. Saafremt det paa filmen anbragte stempel eller den medfølgende bevidnelse paa grund av slitage eller av andre aarsaker ønskes fornyet, kan nye meddeles mot saadan betaling som i § 8 bestemt, for bevidnelsens vedkommende dog kun mot tilbakelevering av den tidligere utstedte.

§ 7. Hvis nogen del av en film er utelatt overensstemmende med § 2, andet punktum, skal den tages i forvaring ved filmkontrollen og alene kunne utleveres mot tilbakelevering av stemplet og bevidnelsen. Saafremt begjæring om saadan utlevering ikke er fremsat inden 2 aar, kan den tilintetgjøres.

§ 8. For bedømmelsen av kinematografbilleder (film) betales uten hensyn til, om de godkjendes eller ikke, en avgift efter saadan beregning:

a. for serie, som aapenbart er tat efter virkeligheten og ikke er indspillet, 1 krone med tillæg av 50 øre for hver paabegyndte 50 meter, hvormed filmens længde overstiger 100 meter;

b. for enhver anden serie det tredobbelte av den i punkt a nævnte avgift.

Ved bedømmelse av flere eksemplarer av samme serie betales for det første eksemplar fuld avgift, for de øvrige halv avgift.

Avgiften kan forlanges indbetalt, før bedømmelsen finder sted.

For anbringelse av nyt stempel paa film betales en avgift av 1 krone; likeledes for utstedelse av ny skriftlig bevidnelse (§ 6).

§ 9. For ældre film, som paa grund av slitage findes væsentlig forringet i værdi, kan de sagkyndige nedsætte avgiften til det halve, saafremt den anmeldes til bedømmelse inden 1 december 1913.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 12 septbr.

1. § 1, 1ste led, i den instruks, som ved kongelig resolution av 16 mars 1910 er approbert for den kvindelige fabrikinspektør, skal herefter lyde saaledes:

»Under den kvindelige fabrikinspektørs virksomhetsomraade hører de bedrifter, som sysselsætter kvindelige ar-

12 septbr. beidere, unge mennesker eller barn, og bedrifter, i hvilke næringsmidler tilberedes, selv om sidstnævnte bedrifter alene sysselsætter voksne mænd«.

2. § 3, 2det og 3dje led, i samme instruks saalydende:
»Er der i . . . . . under hendes inspektion.
Inspektøren har i det hele tat . . . . . gjældende lovforskrifter« —,
utgaar.

3. § 6, 2det punktum, skal herefter lyde saaledes:
»Andragender til departementet om dispensation fra lovens forskrifter henhører fremdeles under de mandlige inspektører, dog saaledes, at den kvindelige inspektørs erklæring altid blir at indhente«.

12 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at i de saker vedrørende det Civile Medicinalvæsen, hvor Kongen har overdraget sin myndighet til Justis- og Politidepartementet, skal denne myndighet henlægges til det departement, hvorunder Medicinalvæsenet hører.

12 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek i Buksnes herred i Nordlands amt.

12 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der for den private Urskog-Hølandsbane indtil videre fastsættes takster m. v. for transport av reisende og reisegods overensstemmende med forslag fra Hovedstyret for Statsbanerne i skrivelse av 22 august 1913.

12 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Marit Johnsdatter Høyem ved gavebrev av 18 mai 1912 oprettede »Marit Johnsdatter Høyems diakonissestelegat« til fordel for Bynesets kommune og paa de under 28 juni 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

12 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Fredrikke Ernstine Henriette Paulsen ved testamente av 30 april 1900 med tillæg av 26 januar 1909 oprettede »Forvalter Paul Paulsen og hustru Fredrikke Paulsens legat« til støtte for trængende kvinder i Larvik og paa de under 7 januar og 16 august 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

12 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa forandringer i de ved høieste resolution av 15 september 1902 stadfæstede vedtægter for »Tistedalens arbeideres aldershjem«.

Bruksregler *) for Strinde eller Bølle bygdeal- 12 septbr.
menning i Stod, approbert av Landbruksdepartementet 12 september 1913.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 12 septbr.
Trondhjem i anledning av en forespørsel om der er adgang til at ansætte paa opsigelse en lærerinde i den eneste smaaskolepost, som kommunen har.

Departementet uttaler, at lærerindeposten efter det oplyste ikke kan gjøres opsigelig. Ved avgjørelsen av spørsmaalet om, hvor mange opsigelige lærerposter en landskommune har ret til at ha efter lovens § 29, maa smaaskolens og 2den avdelings poster sees hver for sig, da forholdet mellem faste og opsigelige poster er forskjellig for hver av de 2 avdelinger, nemlig indtil 1/3 opsigelige for 2den avdeling og indtil halvdelen for smaaskolen. Det gaar saaledes ikke an at lægge sammen 2den avdelings og smaaskolens lærerposter for i et tilfælde som det heromhandlede at gjøre smaaskoleposten opsigelig.

Naar der i departementets skrivelse av 3 september 1890 bl. a. heter, at forholdet mellem faste og opsigelige lærerposter blir at bestemme efter det samlede antal lærere i skolekommunen, er dette saaledes at forstaa, at det er antallet av lærere i den hele kommune, ikke i de enkelte av kommunens kredser, som blir at lægge til grund ved avgjørelsen av spørsmaalet om antallet av opsigelige lærerposter. Det har ikke med dette uttryk været meningen at uttale, at storskoleposter og smaaskoleposter i en kommune kunde sees under ett, naar antallet av poster i den enkelte avdeling har været saa litet, at der ikke har været lovlig adgang til at gjøre nogen av postene opsigelig.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 13 septbr.
det av Elias Andreassen Nastad ved testamente av 8 december 1900 oprettede »Elias Nastads legat« til videre utdannelse av begavede ubemidlede gutter og piker, hjemmehørende i Rygg skolekreds av Kvam herred, Nordre Trondhjems amt, samt paa de under 3 januar og 6 mai 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 13 septbr.
det av fabrikeier H. G. Rosendahl og hustru ved gavebrev av 15 september 1912 oprettede »Hans og Elise Rosendahls legat« til bedste for værdige trængende, nuværende eller forhenværende i Fane herred bosittende arbeidere og arbeidersker ved Fane fabrikker og deres enker og barn samt paa de under 20 juli 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

*) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor bruksreglerne er indtat.

13 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt foranlediget ved en forespørsel fra 3 kjøbmænd i Hammerfest om, hvorvidt de var skattepligtige til Altens kommune for den handelsvirksomhet, som de fra sine markedsboder hadde drevet i Alten under de offentlige markeder.

Departementet meddeler, at man under den gamle skattelovs herredømme har avgit en uttalelse i skrivelse av 11 januar 1894, som er indtat i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende ligningsvæsenet nr. 2, og som gaar ut paa, at der ikke skulde være adgang til at skatlægge saadan kortvarig handelsvirksomhet som stedbunden næring. Departementet er tilbøielig til at anta, at dette skattespørsmaal, som forøvrig hører under domstolenes avgjørelse, maa bedømmes paa samme maate under den nye landskattelov (lov 18 august 1911 nr. 8).

15 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av forhenværende lærer Andreas Olsen Engeset ved testamente av 15 mai 1912 oprettede »A. O. Engesets barnehjemslegat« til fordel for Søndmør barnehjem samt paa de under 2 juni 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

15 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frk. Elisabeth Dorothea de Lange ved testamente av 26 november 1910 oprettede legat til fordel for værdige trængende av borger- eller embedsstanden i Bergens by samt paa den under 19 juli 1912 utfærdigede fundas for dette legat.

16 septbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Joran Thomasdatter Dybesland ved testamente av 25 juni 1903 oprettede legat for trængende i Finsland sogn samt paa de under 13 juni og 30 august 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

16 septbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

Departementet skal herved henlede opmerksomheten paa lov av 21 juni 1913 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet. Loven træder i kraft 1 januar 1914.

Av lovens bestemmelser skal man særlig henlede opmerksomheten paa følgende:

1. Efter lovens § 1 maa enhver, som erhversmæssig eller til stadighet vil drive inkasso-, auktions- eller retshjælpsvirksomhet, ha tilladelse av formandsskapet i den kommune, hvor forretningskontoret er, eller fra hvilken virksomheten drives.

Dette gjælder dog ikke:

a) inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet, som drives av advokater, sakførere og lensmænd eller med understøttelse av stat eller kommune;

b) inkassovirksomhet, som drives av Norges Bank, spare- 16 septbr.
banker og aktiebanker indenfor grænserne av almindelig bankvirksomhet.

Uttrykket »retshjælp« er ikke nærmere definert i loven, men er forutsat at omfatte enhver juridisk assistanse, som ikke ved sakførerlovgivningen er forbeholdt advokater og sakførere, saaledes meddelelse av raad og veiledning, forfattelse av kjøpekontrakter, skjøter, testamenter, egtepakter og andre retshandelsdokumenter samt ansøkninger og anmeldelser til offentlige myndigheter i anliggender av retslig betydning.

Undtagelsesbestemmelsen om sakførere m. v. gjælder ikke inkassoforretning, som har en sakfører i sin tjeneste; indehaveren av en saadan forretning maa ha tilladelse til at drive den.

2. Lovens § 2 indeholder de nærmere betingelser, som utkræves for at faa tilladelse til at drive den i § 1 omhandlede virksomhet. Tilladelsen kan alene gives til mænd og kvinder, som er fuldmyndige, norske statsborgere, bosat her i riket og kjendt for retskaffenhet og paalidelighet. Vil ansøkeren drive inkasso- eller auktionsvirksomhet, maa han ogsaa godtgjøre, at han har tilstrækkelig kyndighet i regnskapsførsel.

3. Efter lovens § 3 kan formandskapet bestemme, at der skal stilles sikkerhet, før tilladelse gives. Sikkerheten, som ikke maa overstige kr. 10 000,00, hefter for ethvert ansvar, som følger av retsstridig adfærd under utøvelsen av virksomheten.

4. Lovens § 4 bestemmer, at enhver, som har faat tilladelse, pligter at føre bøker, som gir fuld oversigt over hans forretningsførsel. Bøker og forretningspapirer maa opbevares i 10 aar. Nærmere forskrifter kan gives av Kongen.

Den bokførselspligt, som her paabydes, er forutsat at omfatte ikke bare regnskapsførsel, men ogsaa bokførsel over de enkelte forretninger, som utføres, gjennem dagbok, forretningsjournal o. l., som viser, hvilke forretninger til enhver tid haves, hvad der er gjort i anledning av dem, hvilke omkostninger der er beregnet, hvilke værdipapirer og andre dokumenter der er mottat til benyttelse eller forvaring o. l.

En omfattende bokførselspligt er nødvendig bl. a. av hensyn til den kontrol, loven aapner adgang til at føre med driften. Efter § 4 skal formandskapet nemlig til enhver tid ha adgang til at føre kontrol med den maate, virksomheten drives paa.

Overtrædelse av bestemmelserne om bokførsel straffes efter straffelovens § 374, jfr. §§ 286—289.

5. Tilladelsen kan efter lovens § 5 tilbakekaldes, hvis indehaveren gjør sig skyldig i uretskaffent forhold eller i nogen overtrædelse av loven eller av forskrifter, som er utfærdiget i

16 septbr. henhold til den, eller hvis der oplyses andre omstændigheter, som gjør det utilraadelig, at virksomheten fortsættes. Tilbakekaldelsen kan med opsættende virkning forelægges vedkommende regjeringsdepartement — Justisdepartementet — til prøvelse inden 1 maaned fra den dag, avgjørelsen er blit indehaveren meddelt.

6. Loven kommer ogsaa til anvendelse paa dem, som før dens ikrafttræden har begyndt at drive en virksomhet av den art, som loven omhandler.

7. Straffelovens § 332 sætter straf for den, som uten tilladelse utøver virksomhet, hvortil saadan kræves.

Saafremt det findes paakrævet at foranledige utfærdiget saadanne nærmere forskrifter, som omhandles i lovens § 4, vil derom senere bli git særskilt meddelelse.

18 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skiens vergeraad i anledning av, at vergeraadet i møte den 10 juli sidstl. enstemmig besluttet at anbringe en gut (f. 24/1 1900) i Bastø skolehjem paa grund av en række tyverier. I henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 15, sidste led, blev denne beslutning av guttens far begjært forelagt departementet, som i skrivelse av 7 august sidstleden ønsket saken paany forelagt vergeraadet. I anledning herav har vergeraadet ved sakens fornyede behandling i møte den 5 september besluttet med 3 mot 3 stemmer, idet formandens stemme gjorde utslaget, at fastholde den tidligere beslutning om guttens indsættelse paa Bastø, mens minoriteten stemte for, at gutten skulde anbringes i familie.

Departementet antar, at vergeraadets beslutning av 10 juli om skolehjemsanbringelse ved beslutningen av 5 september er forandret til bortsættelse i familie, idet man gaar ut fra, at de tre medlemmer, som stemte for skolehjemsanbringelse, maa ansees for subsidiært at ha stemt for anbringelse i privat familie. Vergeraadslovens § 12 kræver til gyldig beslutning om et barns bortsættelse efter lovens § 1, at flertallet av de deltagende har stemt derfor, idet i dette tilfælde formandens stemme ikke kan gjøre utslaget. Denne regel maa efter departementets mening ogsaa komme til anvendelse, hvor der er meningsforskjel, om bortsættelsen skal ske paa den ene eller anden maate.

18 septbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til overlægen for den spedalske sygdom, hvori uttales, at lov av 6 juni 1885 paalægger helseraadene (og derigjennem deres ordførere) kontrollen med de spedalske og avgjørelsen om de foranstaltninger, som blir at træffe med hver enkelt av dem. Det blir saaledes helseraadets ordfører, hvad enten han er distrikts-

læge eller ei, som har at føre det hygieniske tilsyn med de spedalske, som ikke er indlagt i stiftelse. 18 septbr.

Men loven gjør ingen forandring i den forpligtelse til at føre protokoller over de spedalske, som — nærmest i statistisk øiemed — ved kongelig resolution av 30 juli 1856 var blit paalagt distriktslægerne »i de egne av riket, hvor den spedalske sygdom forefindes«. Denne forpligtelse bestaar saaledes fremdeles. Og for at kunne opfylde den er det nødvendig, hvor der inden et saadant lægedistrikt findes noget herred med særskilt helseraadsordfører, at vedkommende distriktslæge ordner sig saaledes med denne, at han til enhver tid vet besked om de spedalske, som maatte findes inden distriktet.

Efterhvert som den nye lægeordning gjennemføres, vil forøvrig det heromhandlede spørsmaal bortfalde.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Eidsvolds herred, Akershus amt, den 4 august 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v. 19 septbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Horgs herred, Søndre Trondhjems amt, den 18 mars 1912 og 5 juni og 22 august 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet. 19 septbr.

Kongelig resolution **), hvorved den av Porsgrunds bystyre i møte den 2 september d. a. besluttede forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 22 mai 1902 approberte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Porsgrund stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 19 septbr.

Kongelig resolution ***), hvorved den av Stavanger bystyre i møte den 14 juli d. a. besluttede forandring av § 2 i den ved kongelig resolution av 16 mars 1909 stadfæstede vedtægt for lukning av utsalgssteder i Stavanger stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til lov av 25 juli 1913, hvorefter vedtægtens § 2 blir saalydende: 19 septbr.

Dagen før søn- og helligdage, markedsdage, dagen før og

*) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor den besluttede forandring er indtat.

***) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

19 septbr. efter markedsdage, de fem sidste dage før julaften og dagen før pinseaften kan utsalgsstedene holdes aapne til kl. 9 aften.

19 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Surendalens herredsstyre i møte den 17 februar d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Surendalens herred, Romsdals amt, med enkelte forandringer stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til lov av 25 juli d. a.

19 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Eresfjord og Visdals herredsstyre i møte den 8 november 1911 fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Visdals sogn av nævnte herred i Romsdals amt stadfæstes med enkelte forandringer som gjældende indtil videre i henhold til lov av 25 juli d. a.

19 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Aamli herred, Nedenes amt, i møte den 23 juni og 14 juli 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet, dog med en enkelt forandring.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl a. bestemmes, at der i Montevideo oprettes et ulønnet generalkonsulat med distrikt, omfattende republikken Uruguay.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 1 i lov om eksamensret for det Teologiske Menighetsfakultet i Kristiania av 16 mai 1913 meddeles nævnte fakultet ret til at avholde teolgisk embedseksamen, som — uanset den i universitetsfundasens § 39 indeholdte forskrift — gir de fra fakultetet uteksaminerte kandidater — efter bestaat avgangseksamen ved det praktisk-teologiske seminar — adgang til presteembeder.

II. Eksamensretten tilstaaes indtil videre, dog ikke utover 1 juli 1918, og iøvrig paa de i loven fastsatte betingelser.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved efterstaaende reglement for det Teologiske Menighetsfakultets embedseksamen godkjendes i henhold til lov om eksamensret for nævnte fakultet av 16 mai 1913 § 2:

§ 2. Den teologiske embedseksamen avholdes ved slutningen av hvert semester efter nærmere bekjendtgjørelse fra fakultetets lærerraad.

---

*) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 20 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

Anmeldelse til eksamen sker ved en skrivelse til lærer- 19 septbr.
raadet, som av kandidaten personlig indleveres til styrets sekretær inden en fastsat frist. Skrivelsen skal indeholde en kort utsigt over kandidatens liv og studier, samt opgave over de pensa, som han i de forskjellige fag har valgt at gjøre til gjenstand for specielt studium. Den skal desuten være ledsaget av beviser for bestaat artium og bestaaede forberedende prøver, samt kvittering fra Menighetsfakultetets kasserer for betalt eksamensavgift, firti kroner.

§ 3. Den teologiske embedseksamen bestaar av en skriftlig og en mundtlig prøve.

Ved den skriftlige prøve gives opgaverne av det samlede lærerraad.

§ 4. Den skriftlige prøve bestaar for alle kandidater av 4 opgaver, som besvares ved klausurarbeider i det av Menighetsfakultetets styre dertil bestemte lokale, uten andre hjælpemidler end nedenfor nævnt. Til besvarelsen av hver opgave indrømmes en tid av 10 timer.

De 4 opgaver er:

1. En opgave i det gamle testamente, der gives enten indenfor det detaljeksegetiske eller indenfor det religionshistoriske (bibelteologiske) pensum.
2. En opgave i det nye testamente, der gives enten indenfor det detaljeksegetiske eller indenfor det bibelteologiske (religionshistoriske) pensum.
3. En opgave i kirkehistorie, der gives indenfor det kirkehistoriske specialpensum.
4. En opgave i systematisk teologi, der gives enten i dogmatik eller i det av de to øvrige systematiske fag, som kandidaten har valgt at gjøre til gjenstand for grundigere studium.

Ved besvarelsen av samtlige opgaver tilstaaes benyttelse av det gamle testamente i grundteksten, det gamle testamente i den græske oversættelse (LXX) og det nye testamente i grundteksten, alle dog kun i saadanne utgaver, som er godkjendt i studieplanen og uten andre rettelser eller tilføielser, end denne tillater. Ved besvarelsen av opgaven i det gamle testamente tilstaaes tillike benyttelsen av et hebraisk leksikon.

§ 5. Foruten de nævnte 4 opgaver er der for de kandidater, som ønsker det, adgang til at besvare en særskilt opgave, som opgives for hvert enkelt tilfælde indenfor en av kandidaten selv valgt disciplin, og hvortil der indrømmes en frist av 6 uker, samt fri benyttelse av literære hjælpemidler. Istedenfor denne opgave kan ogsaa træde en helt selvvalgt videnskabelig undersøkelse.

19 septbr. Den frivillige opgave opgives kandidaten efter henvendelse til lærerraadets formand. Denne henvendelse maa i hvert tilfælde senest være indløpet til formanden inden begyndelsen av det semester, hvori eksamen agtes tat (inden 2 september eller 15 januar, eftersom eksamen agtes tat i høstsemestret eller i vaarsemestret). Henvendelsen maa indeholde opgave over, inden hvilken disciplin (eller del av en disciplin) opgaven ønskes git. Ved opgavens indlevering maa den være ledsaget av en nøiagtig fortegnelse over den literatur, som kandidaten har benyttet.

Den selvvalgte videnskabelige undersøkelse, som kan træde istedenfor den frivillige opgave, maa i tilfælde være indlevert til lærerraadets formand inden begyndelsen av det semester, da eksamen tænkes avlagt. Avhandlingen maa være ledsaget av en nøiagtig fortegnelse over benyttet literatur.

§ 6. Den mundtlige prøve omfatter samtlige 4 fag.

I det nye testamente og i systematisk teologi eksamineres dog kun i de pensa og discipliner, hvori der ved skriftlig eksamen ikke har været git opgaver, eller som ikke er gjenstand for prøve ved skriftlig eksamen.

§ 7. Er en kandidat ved sygdom hindret fra at fremmøte ved skriftlig eksamen, maa han indsende lægeattest, inden dagens opgave er git. Han kan da stedes til eksamen de følgende dage og faa ekstraopgave i det fag, han har forsømt. Er det mer end 2 opgaver, han saaledes har forsømt, kan han ikke vente at bli stedet til kontinuation før ved næste offentlige eksamen. Til denne vil de indleverte besvarelser bli opbevart og adgang staa kandidaten aapen uten erlæggelse av nyt eksamensgebyr.

Blir en kandidat syk under selve den skriftlige prøve, mens han arbeider med sin opgave, maa han, førend han forlater eksamensværelset, indlevere sit arbeide til censur; i motsat fald betragtes han som traadt tilbake. Han maa desuten samme dag indsende lægeattest. I saa fald kan han faa adgang til at kontinuere efter bestemmelsen i denne paragrafs første led.

Kandidater, som har gjennemgaat den skriftlige prøve, kan ikke undra sig censuren for denne.

Blir en kandidat, som har avlagt den skriftlige prøve, ved sygdom hindret fra at avlægge eller fuldende den mundtlige prøve sammen med de øvrige eksamenskandidater, maa han snarest indsende lægeattest til lærerraadets formand. Han kan da efter ansøkning stedes til kontinuation, enten ved næste ordentlige eksamen eller ved en særskilt for ham avholdt mundtlig prøve.

§ 8. Saavel ved den skriftlige som ved den mundtlige prøve gives særskilt censur for hvert fag. Har kandidaten besvart en frivillig opgave eller indlevert en selvvalgt videnska-

belig undersøkelse, faar han særskilt censur ogsaa for denne. 19 septbr.
Efter tilendebragt mundtlig prøve gives en endelig karakter.

For censuren gjælder følgende regler:

1. Karakterene er: Laudabilis (med indstilling), laudabilis, haud illaudabilis og non contemnendus.
2. Under censuren av hvert skriftlig og mundtlig fag anvendes talkarakterer fra 12 og nedover efter følgende skala: 12 = laud, 11 = staar til laud, 10 = kan faa laud, 9 = kan vel faa laud, 8 = haud illaudabilis, 7 = staar til haud illaudabilis, 6 = kan faa haud illaudabilis, 5 = non.

   For besvarelser, som ikke opnaar 5, gives immaturus (0).
3. Den endelige hovedkarakter utregnes paa vanlig maate ved sammenlægning av de enkelte talkarakterer, dividert med deres antal (8; i tilfælde av en frivillig opgave 9).
4. For bestemmelsen av den endelige hovedkarakter gjælder desuten følgende særlige regler:
   a) Til opnaaelse av laud kræves foruten laveste hovedkarakter 8,5 tillike, at kandidaten har laud ved mindst 4 prøver, deriblandt 2 skriftlige. Med »non« ved 1 eller »kan faa haud« ved mer end 1 skriftlig eller mundtlig prøve kan man ikke opnaa laud.

      Laudabilis med indstilling forutsætter en karakter indenfor laud ved samtlige skriftlige og mundtlige prøver, men gives forøvrig paa grundlag av et almindelig skjøn, avgit under samraad mellem alle, der har deltat i vedkommende kandidats prøve.
   b) Til opnaaelse av haud illaudabilis kræves foruten laveste hovedkarakter 6 tillike, at kandidaten ikke har daarligere karakter end haud illaud. ved mindst 5 prøver, deriblandt 3 skriftlige.
   c) Med immaturus ved nogen skriftlig eller mundtlig prøve kan man ikke bestaa eksamen.
5. Den frivillige skriftlige opgave gjælder som en av de øvrige besvarelser. Den medfører ingen forandring i de under 4 a. og b. givne regler med hensyn til de øvrige besvarelser.

§ 9. Vidnesbyrd om bestaat eksamen utstedes av Menighetsfakultetets lærerraad.

Før mottagelsen av eksamensvidnesbyrdet har kandidaten at avlægge og med haandslag bekræfte det løfte, at han vil »leve og lære i overensstemmelse med Guds hellige ord«.

Kongelig resolution, hvorved de ved kongelig resolution 19 septbr.
av 7 oktober 1910, jfr. kongelig resolution av 19 juli samme aar, til sorenskriveren i Stjør- og Værdalen so-

19 septbr. renskriveri henlagte magistrat- og raadstuskriverforretninger i kjøpstaden Levanger indtil videre blir at utføre av en dertil av amtmanden i Nordre Trondhjems amt med Justisdepartementets samtykke midlertidig beskikket mot en godtgjørelse til denne av kr. 600,00 aarlig. Av beløpet blir kr. 500,00 at utrede av den for Stjør — og Værdalen sorenskriverembede under hovedpost VI, kap. 1, tit. 20 bevilgede kontorgodtgjørelse — der som følge herav indtil videre blir at utbetale til sorenskriveren med kr. 2600,00 mot tidligere kr. 3100,00 — og resten kr. 100,00 av bevilgningen under hovedpost VI, kap. 4, tit. 2 (bidrag til ekstraordinær kontorhjælp for de under Justisdepartementet sorterende embedsmænd i mulig paakommende tilfælde).

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Ryen nedre, grn. 52, brnr. 3 av skyld 27 øre i Foldalen sogn av Lille-Elvedalens prestegjeld i Nordre Østerdalens provsti, Hamar stift, overføres fra 1 januar 1914 til Lille-Elvedalen sogn av samme prestegjeld.
2. Foldalen sogn utskilles fra samme tid paa de av Lille-Elvedalens herredstyre i møter den 16 november 1912 og 8 september 1913 vedtagne vilkaar fra Lille-Elvedalens herred for at danne eget herred under navn av Foldalens herred.
3. Lille-Elvedalen sogns og Foldalen sogns repræsentanter og lensmænd bemyndiges med hensyn til indeværende aars kommunevalg for de nævnte herreder i medhold av landsformandskapslovens § 63 til i fornøden utstrækning at avændre de i samme lovs §§ 4 og 6, post 1, fastsatte frister for valgenes berammelse og avholdelse og for avgivelse av forslag til valglister.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved behandlingen av saker angaaende erhvervelse av større myrstrækninger (jfr. lov nr. 10 av 25 juli 1913) henlægges til Landbruksdepartementet.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til § 6 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Vardø bystyre i møte den 11 oktober 1912 vedtagne reguleringsplan for de vestre bydele samme-steds, undtagen forsaavidt angaar den fæstningen Vardøhus tilhørende grund.

19 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved der indtil videre og paa saadanne nærmere betingelser, som av Finans- og Tolddepartementet fastsættes, tillates toldfri indførsel av sild, der av norske fiskere ombord i norske fartøier paa andet

lands omraade eller i aapen sjø er tilsat med sukker og krydderier, fortoldet i Norge. 19 septbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av, at en skolestyreformand, som ved en forglemmelse har undlatt at kundgjøre en ledig lærerindepost i Norsk Kundgjørelsestidende, anmoder om, at saken maa passere uten kundgjørelse i nævnte blad, da den har været avertert 2 ganger i hvert av skolebladene. 22 septbr.

Departementet uttaler, at der ikke er lovlig adgang til at frita et skolestyre fra at la kundgjørelse om en lærerpost, som det har kundgjort ledig, indrykke ogsaa i Norsk Kundgjørelsestidende. Der maa derfor utfærdiges ny kundgjørelse om den omhandlede lærerindepost, og denne kundgjørelse maa i ethvert fald indtages i Norsk Kundgjørelsestidende.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Stavanger amt, hvori departementet uttaler, at bestemmelserne i landskattelovens § 93, byskattelovens § 85, sidste led (l. 18 aug. 1911) om pligt for en klager til at yde erstatning for omkostninger i anledning av en særskilt klagenævnd, hvis kjendelse ikke falder ut til gunst for klageren, maa ogsaa gjælde en klagenævnd, som er nedsat med hjemmel av landskattelovens § 12, tredje led. 22 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en foged, hvori paa foranledning uttales følgende: 22 septbr.

Har en ligningsnævnd paa henvendelse fra en skifteforvalter i henhold til landskattelovens § 33, byskattelovens § 28 (l. 18 aug. 1911) blot opgit størrelsen av den pligtige kommuneskat, men ikke statsskat, uagtet boet efter størrelsen av dets indtægt ogsaa er statsskatpligtig, antages skifteforvalteren efter de forutsætninger, hvorpaa landskattelovens §§ 32 og 33 (byskattelovens §§ 27 og 28) hviler, at være forpligtet til ved fornyet henvendelse at faa opgit størrelsen av statsskatten. Undlater skifteforvalteren dette, antages han at bli personlig ansvarlig for statsskatten. Er der paa det tidspunkt, da vedkommende bo skal sluttes, endnu ikke fattet beslutning om utskrivning av statsskat for den paagjældende budgettermin, antages statsskatten at maatte beregnes paa grundlag av den sidst utfærdigede statsskat-kundgjørelse.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt foranlediget ved en forespørsel fra magistraten i Skien om, hvorvidt han var forpligtet til at utligne eiendomsskat til kommmunen. 23 septbr.

Departementet meddeler, at det har indhentet Justisdepartementets uttalelse angaaende spørsmaalet, hvorefter sidst.

23 septbr. nævnte departement i skrivelse av 16 september 1913 har uttalt, at da der hverken i skattelovgivningen eller andensteds findes nogen bestemmelse om, hvem der skal foreta utligningen av den omhandlede skat, antages det at maatte paahvile kommunen at besørge dette arbeide utført ved en av sine egne funktionærer. Magistraten antages saaledes ikke at være forpligtet til at foreta utligningen.

Finansdepartementet har erklært sig enig i denne uttalelse.

23 septbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt, hvori uttales, at bestemmelsen i departementets skrivelse av 15 oktober 1906 angaaende forstaaelsen av lodslovens § 34,4 (lov 26 mai 1899 nr. 4) om moderation i milepengene ved utlodsning paa længere distanser ogsaa maa anvendes paa de tilsvarende regler om krigsskibe, kongelig resolution av 10 mars 1900 §§ 3 og 4, jfr. kongelig resolution av 12 august 1909.

25 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt foranlediget ved forespørsel fra en sorenskriver angaaende beregning av sportler, naar et tingsvidne inkamineres og fremmes paa et ting for et enkelt tinglag, men derefter utsættes og overføres til behandling i et andet av sorenskriveriets tinglag, idet ogsaa der bor vidner, som skal avhøres.

Departementet meddeler, at det antar, at det behandlingsgebyr, der blir at erlægge ved tingsvidnesakens inkamination, efter sportellovens § 2 (l. 6 aug. 1897 nr. 9) ogsaa omfatter sakens behandling ved de ting inden jurisdiktionen, hvortil den maatte utsættes og overføres.

30 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911, dens § 117, 2det led, bestemmes, at loven ikke kommer til anvendelse paa chomageforsikring (bedriftsstansforsikring) paa grund av maskinskade, streik, sabotage og andre tilfælde utenfor brand.

30 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved den av Seljords herredsstyre i møte den 22 august d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder inden herredet stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt forandring.

---

*) Bekjendtgj. 2 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.
**) Bekjendtgj. 2 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sørums herred i Akershus amt under 4 oktober 1912 og 30 juni 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl. 30 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Trøgstads herred i Smaalenene amt under 22 januar og 11 august 1913 fattede beslutninger om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl. 30 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Volds herred i Romsdals amt under 11 september 1912 og 10 februar 1913 fattede beslutninger om et tillæg — forskrifter for haandverksbedrifter — til de for herredet ved kongelig resolution av 28 oktober 1882 approberte sundhetsforskrifter. 30 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved de i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Veø herred, Romsdals amt, under 6 januar 1913 fattede beslutning om et tillæg — forskrifter for haandverksbedrifter i Veø herred — til de for herredet ved kongelig resolution av 28 oktober 1882 approberte sundhetsforskrifter. 30 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 30 septbr.

I. Et kapel, som er under opførelse paa Blivasgiedde i Karasjoks prestegjeld efter en utarbeidet plan, tillates indviet til gudstjenstlig bruk for Kautokeino østlige fjeldfinner og en del av Karasjoks fjeldfinner.

*) Bekjendtgj. 2 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 2 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor beslutningene er indtat.

30 septbr. II. Tromsø biskop bemyndiges til at træffe de nødvendige nærmere bestemmelser angaaende avholdelse av gudstjenester i kapellet, som blir at benævne Blivasgiedde, samt angaaende deres fordeling mellem sogneprestene i Kautokeino og Karasjok.

III. Kirkelige forretninger, som utføres for nogen av de omhandlede fjeldfinner i forbindelse med gudstjenesten, blir at utføre uten betaling, uanset om vedkommende er hjemmehørende i Karasjok eller Kautokeino sogn, og uanset hvilken av de to sogneprester der forretter.

30 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes, at de i Skien ansatte politibetjenter som uniform skal benytte:

1. Surtout av mørkeblaat tøi med opstaaende krave, dobbelt række løveknapper og skulderklaf, som nærmest kraven fæstes med en løveknap. Langs skulderklaffens sider en 6 mm. bred guldsnor samt som gradsbetegnelse paa skulderklaffen romertal I i gult metal.
2. Jakke av mørkeblaat tøi med julf, opstaaende krave forsynt med en 7 mm. bred guldsnor samt skulderklaffer som paa surtouten.
3. Kappe av sort tøi, forsynt med dobbelt række løveknapper, nedfaldende krave og rygstrop, forsynt med to over hinanden sittende løveknapper samt skulderklaf med romertal I i gult metal.
4. Benklær av mørkeblaat tøi uten paspoiler. Om sommeren tillates benklær av hvitt tøi.
5. Lue efter den for Drammens politi fastsatte model, forsynt med en 15 mm. bred guldsnor samt som merke den norske løve, omgit av en aapen ekekrans, og under denne: Skiens politi. Til vinterbruk kan benyttes en rundpullet bisamlue uten det for luen bestemte merke.

30 septbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At der fra Tanen sogn av Tanens prestegjeld i Varanger provsti, Tromsø stift, fra 1 januar 1914 overføres til Gamvik sogn i samme prestegjeld den del, som ligger vestenfor en ret linje trukket fra Digermulens nordligste spids sydover saavidt mulig efter vandskillet mellem Vestertanen og Langfjorden og videre i samme retning, saalangt Tanens prestegjeld gaar.
2. At der fra den gjenværende del av Tanen sogn fra samme tid utskilles et eget Berlevaag sogn, bestaaende av den del av Tanen sogn, som ligger nordenfor en ret linje, trukket fra indre Troldfjordnes østover saavidt mulig efter vandskillet mellem Troldfjorddalen og det sydligere liggende strøk til Ordovandet.

3. At Gamvik sogn og Berlevaag sogn for at danne egne herreder under navn av henholdsvis Gamviks herred og Berlevaags herred fra samme tid utskilles fra Tanens herred paa de av Tanens herredsstyre i møte 22 juli 1912 under beslutningens poster 3—12, begge inklusive, vedtagne vilkaar og saaledes, at nævnte sogns utskillelse fra Tanens herred med hensyn til det økonomiske opgjør mellem de tre nye herreder ansees for at træde i kraft fra 1 juli 1914. 30 septbr.
4. At amtmanden i Finmarkens amt i medhold av landsformandskapslovens § 63 med hensyn til indeværende aars kommunevalg for de nævnte tre nye herreder bemyndiges til at fastsætte de modifikationer i samme lovs regler om mandtallenes istandbringelse og valgenes forberedelse, ledelse og avholdelse, som maatte findes fornødne.
5. At de nye Tanen, Gamvik og Berlevaag kommuners herredsstyrer i medhold av landsformandskapslovens § 63 bemyndiges til med hensyn til spørsmaal vedrørende det for terminen 1 juli 1913—30 juni 1914 vedtagne budget at fungere som ett herredsstyre fra og med 1 januar til og med 30 juni 1914.
6. — — — —
7. — — — —

Kongelig resolution, hvorved der paa visse betingelser tillates oprettet et apotek i Sortlands herred i Nordlands amt. 30 septbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene. 30 septbr.

Justitiarius i Høiesteret har henvendt sig til departementet med anmodning om, at der maa bli git paabud om ordentlig utstyr og særlig om tydelig og ordentlig haandskrift i akter og utskrifter.

Det er av justitiarius nævnt, at der av Høiesteret har maattet begjæres ny utskrift, da den indsendte var uforstaaelig.

Ogsaa departementet har oftere hat anledning til at bli opmerksom paa de av justitiarius nævnte mangler ved akter og utskrifter, og finder, at det er av fremtrædende betydning, likesom det bør være enhver offentlig funktionær, som har befatning med saadanne dokumenter, magtpaaliggende at søke de ved de nævnte mangler fremkaldte ulemper fjernet.

Departementet indskjærper derfor — under henvisning forøvrig til sin i Lovtidendens 2den avdeling indtagne rundskrivelse av 7 juni 1888, hvis indhold i det hele bedes bemerket, jfr. ogsaa departementets rundskrivelse av 5 december 1904, 9de og 10de led, om førelsen av retsbøkerne i straffesaker — vedkommende tjenestemænd, som har at utfærdige akter og utskrifter, at sørge for, at de

30 septbr. nævnte dokumenter i det hele gives ordentlig utstyr og særlig, at beskrivelsen ikke overlates folk med utydelig eller uøvet haandskrift.

I forbindelse hermed finder departementet at burde nævne et forhold, som likeledes har vakt dets opmerksomhet, og hvorover besværinger er indkommet, nemlig at enkelte funktionærer skriver sine navn paa dokumenter saaledes, at de er ulæselige. Navnlig fremmede magters konsuler, som har at legalisere dokumenter med saadanne underskrifter, har besværet sig herover.

Departementet indskjærper derfor likeledes vedkommende tjenestemænd (derunder ogsaa sakførere) ved utfærdigelse av offentlige dokumenter og i sin offentlige korrespondanse altid at skrive sit navn tydelig, saaledes at enhver kan læse det og ikke behøver at gjette sig til, hvem der er underskriveren.

30 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori meddeles, at valg av nye medlemmer av ligningsinstansene, som skal træde sammen i januar 1914 (byskattelovens § 75, landskattelovens § 82, begges første led, l. 18 aug. 1911), antages at maatte foretages av det fra aarsskiftet forrettende kommunestyre.

2 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt, hvorefter departementet ikke længer opretholder den i skrivelse av 24 september 1896 (i Lovtidende) uttalte opfatning om erstatning for utlæg ved transport av tingprotokoller m. v.

3 oktbr. **Nye bruksregler***) for Lordalens statsalmenning i Lesje, approbert av Landbruksdepartementet 3 oktober 1913.

3 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt i anledning av en forespørsel fra en sakfører om, hvorvidt en panteboksfører er berettiget til at negte publikum adgang til selvstændig at indhente oplysninger fra embedets pantebøker.

Departementet uttaler, at spørsmaalet efter dets opfatning maa besvares bekræftende. Det tilføier imidlertid, at det ved flere leiligheter tidligere har uttalt — se saaledes de i lovsamlingene og Lovtidendens 2den avdelning indtagne skrivelser av 2 mai 1873, 24 oktober 1908 og 3 december 1910 —, at det ikke kan være en panteboksfører forment gebyrfrit at besvare henvendelser om pantebøkernes indhold, hvor henvendelserne ikke gaar ut paa at faa oplysningene i form av embedsmæssig attest, og at det bør være overlatt til hans konduite at avgjøre, i hvil-

*) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor bruksreglerne er indtat.

ken utstrækning han finder at burde imøtekomme saadanne hen- 3 oktbr.
vendelser.

Den samme regel antages at burde komme til anvendelse, hvor det som her gjælder spørsmaalet om adgang for publikum til selv at indhente oplysninger av pantebøkerne.

Departementet tilføier videre, at saavidt det bekjendt er det almindelig praksis, at sakførerne gives anledning til at gjøre sig bekjendt med panteregistrenes indhold, naar dette ønskes i stillings medfør.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 7 oktbr.
av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Dverbergs herred, Nordlands amt, den 18 mars og 18 juli 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved Kronprinsregentens resolution av 18 april 1896 stadfæstede vedtægter, særskilt for strandstedet Andenes og for resten av herredet, samt de ved kongelig resolution av 29 august 1902 stadfæstede vedtægter angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 11, 7 oktbr.
jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nøterø herred i Jarlsberg og Larviks amt under 9 juni 1913 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, 7 oktbr.
jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Furnes herred, Hedemarkens amt, i møte den 3 juni 1913 vedtagne beslutning om sundhetsforskrifter for den del av herredet, hvor den almindelige bygningslov er gjort gjældende, dog med en enkelt forandring.

**Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av lov 7 oktbr.
om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa en beslutning, fattet

*) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de nye politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor sundhetsforeskriftene er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de approberte sundhetsforskrifter er indtat.

†) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor beslutningen er indtat.

7 oktbr. under 2 september 1913 av Hammer herredsstyre, Søndre Bergenhus amt.

7 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved der utfærdiges reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Haaelven, hvilket blir gjældende indtil videre fra den tid, den ved kongelig resolution av 6 september 1913 tillatte regulering iverksættes.

7 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Kristiansunds bystyre i møte den 24 september d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

7 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 gjøres endel forandringer i den ved kongelig resolution av 8 oktober 1902, jfr. kongelig resolution av 10 september 1909, stadfæstede plan for sikkerhetsfondet ved Bossmo A/S gruber i Mo herred, Nordlands amt.

7 oktbr. **Kongelig resolution,** hvorved det overdrages Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri at gi de fritagelser, tilladelser og forskrifter, som ved lov om haandverksnæring av 25 juli 1913 §§ 6, 11 og 47 er tillagt Kongen eller den, han overdrager det til.

7 oktbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til Kristiania politikammer, hvori angaande spørsmaalet om ueksaminerte tandlægeassistenters adgang til at foreta bedøvelse ved hjælp av midler, som det er apotekerne forbudt at levere til alle og enhver, uttales, at forholdet antages at rammes av kvaksalverlovgivningen, forsaavidt assistenten paa egen haand har foretat saadan bedøvelse.

Har han derimot utført denne under vedkommende tandlæges personlige tilstedeværelse og nøiagtige anvisning og kontrol, kan bestemmelserne i kvaksalverloven formentlig ikke bringes i anvendelse.

7 oktbr. **Telegram** fra Socialdepartementet til N. N. om, at kornekstrakt antages at være underkastet de for salg av øl gjældende bestemmelser.

---

*) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor reglementet er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor vedtægtene er indtat.

Skrivelse fra Finansdepartementet til justissekretæren i Bergens byret, hvori uttales, at naar der i en handelsretssak, som til veksling av indlæg er overført til det almindelige ting, fra dette sker formelig tilbakeførsel til handelsretten, antar man, at der ikke blir at beregne gebyr som for utsættelse, medmindre det ved handelsretsmøtets berammelse til et tidspunkt senere end tægtetiden ved tinget maa antages av rekvirenten at være tilsigtet at opnaa en virkelig utsættelse med saksbehandlingen, i hvilket sidste tilfælde utsættelsesgebyr maa beregnes. 11 oktbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa den av konsul M. G. Oppens barn under 7 mars 1913 skjænkede tillægsgave, stor kr. 1 000,00, til det ved høieste resolution av 11 november 1887 stadfæstede »Konsul Oppens og hustrus legat» samt paa det under 17 mars 1913 utfærdigede tillæg til sammes statutter. 13 oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en fra et landsskolestyre mottat plan for en fortsættelsesskole. Av planen fremgaar, at fagene skal være norsk, regning og bokholderi (50 timer for hvert fag), og at undervisningen skal foregaa i tiden fra 7—9 aften. 13 oktbr.

Skolestyret oplyser, at det er den samme plan, som var gjældende for sidst avholdte fortsættelsesskole, hvortil imidlertid amtstinget negtet at bevilge amtsbidrag. Skoledirektøren har forelagt planen for departementet, forat det kan bli avgjort, om en skole efter denne plan har ret til amtsbidrag efter skolelovens § 46 g.

I den anledning uttaler departementet, at der ikke i planens bestemmelser om skolens fag og ordningen av undervisningen findes nogen hindring mot, at skolen tilstaaes sedvanlig bidrag av amtsskolekassen (jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 5 juli 1905).

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av, at et skolestyre har besluttet at fasthold sin den 18 juni iaar fattede beslutning om maalbytte for skolen i en kreds, skjønt departementet hadde uttalt, at den var ulovlig, og spørsmaalet er nu, om lærerne pligter at lyde en ulovlig skolestyrebeslutning. 13 oktbr.

I den anledning uttaler departementet:

Som tidligere meddelt er det departementets mening, at skolestyrets beslutning av 18 juni iaar ikke er lovlig, fordi kredsens uttalelse om spørsmaalet ikke var indhentet i lovlige former. Skolestyrets beslutning av 18 juni er derfor ugyldig og har saaledes ikke kunnet ophæve de tidligere paa gyldig maate fattede beslutninger om undervisningssproget for skolen i den omhand-

13 oktbr. lede kreds. Herav følger, at lærerne maa lægge det maal til grund for sin undervisning, som blev bestemt for kredsens skole ved de ældre beslutninger, som fremdeles vil være i kraft, indtil de paa lovlig maate ophæves.

Efter det oplyste har skolestyret knyttet til sin beslutning om maalbytte den trusel mot lærerne, at de ikke vil faa sin løn utbetalt, medmindre de gjennemfører skolestyrets beslutning. Om denne trusel bemerker departementet, at et skolestyre ikke i noget tilfælde — selv om det gjælder en lovlig beslutning — kan ansees berettiget til at støtte sin beslutning til et saadant tvangsmiddel, som ingensomhelst hjemmel har i skoleloven. Finder skolestyret, at en lærer forsømmer sin pligt, anviser skolelovens § 34 den fremgangsmaate, som skolestyret i fornødent fald har at befølge.

13 oktbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til formanden i lensmændenes landsforening angaaende forstaaelsen av uttrykket »erhvervsmæssig eller til stadighet« i § 1 i lov av 21 juni 1913 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet.

Departementet anfører, at det i motivene til vedkommende lovforslags § 1 (Ot. prp. nr. 3 for 1913) uttales, at det ikke er meningen, at utkastets bestemmelser skal komme til anvendelse paa dem, som leilighetsvis utfører forretninger av den slags, som utkastet omhandler, selv om de mottar godtgjørelse derfor. Vedkommende stortingskomité uttaler sig ogsaa i sin indstilling (indst. O. nr. 54—1913) paa samme maate: »Den leilighetsvise utførelse av disse slags forretninger, selv om den sker mot betaling, bør ligge utenfor loven.»

I hvilken utstrækning og mot hvilken godtgjørelse de forretninger, loven handler om, maa utføres, forat vedkommende skal kunne siges at drive virksomheten enhvervsmæssig, maa efter departementets mening avgjøres efter en skjønsmæssig bedømmelse av omstændighetene i hvert enkelt tilfælde.

14 oktbr. **Plakat***) om farvning av utenlandsk frø.

I kraft av lov om merkning og farvning m. v. av utenlandsk frø av 9 mai 1913 § 2 bestemmes, at utenlandsk frø av Rødkløver (trifolium pratense), Alsikekløver (trifolium hybridum) og Timotei (phleum pratense) av toldvæsenet skal behandles med farveopløsning, forinden det utleveres til indførsel.

De nærmere regler for farvningen utfærdiges av Landbruksdepartementet.

Denne plakat træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

Regler*) for merkning og farvning av utenlandsk frø, utfærdiget av Landbruksdepartementet 14 oktober 1913 i medhold av plakat av s. d. 14 oktbr.

A. Regler for merkning av utenlandsk frø.

Ved hjælp av chablon og rød maling anbringes merket »Utenlandsk frø« paa begge sider av sækken midt paa bredsiden, saaledes at ordene kan læses i sækkens længderetning (fig. 1).

Fig. 1.

Naar sækkens størrelse tillater det, skal bokstavene ha en høide av 5 cm. og ordene anbringes paa samme linje. Merket skal ha en samlet længde av mindst 50 cm.

Fig. 2.

Paa mindre sækker kan enten ordene sættes paa to linjer, saaledes at »Utenlandsk« kommer paa øverste og »frø« paa nederste linje (fig. 2), eller der kan benyttes mindre bokstaver, som ogsaa om nødvendig kan anbringes paa to linjer. I disse tilfælde maa dog iagttages, at merket dækker mindst $^3/_4$ av sækken i dens længderetning.

Forsaavidt sækkene ikke er merket ved ankomsten til toldboden, skal merkningen utføres av toldvæsenet.

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

14 oktbr.

B. Regler for farvning av utenlandsk frø.

Farvningen foregaar ved, at der fra forskjellige steder paa frøsækken indsprøites smaaportioner av et i denaturert sprit opløst rødt farvestof *eosin* (alkalisalt av tetrabromfluorescein). Eosinopløsningens styrke skal være 0,8 % (8 gr. eosin opløst i 1 liter denaturert sprit). Farvningen utføres av toldvæsenet.

I. Farvning av rødkløver og alsikekløverfrø.

Sækkene, som skal behandles med farvestof, anbringes i staaende (lodret) stilling.

Indsprøitningen av farveopløsningen sker ved hjælp av en stempelsprøite av messing, som rummer 20 cm.^{3} Sprøiten fyldes med farveopløsning ved opsugning, idet stempelhaandtaket trækkes langsomt ut, naar sprøitens spids er anbragt i opløsningen. Spidsen av den saaledes fyldte sprøite stikkes ind gjennem sækkevæven paa vedkommende sted av frøsækken, og farveopløsningen indsprøites i frøet ved at trykke stempelhaandtaket langsomt ind. Sprøiten bør herunder holdes i mest mulig lodret stilling.

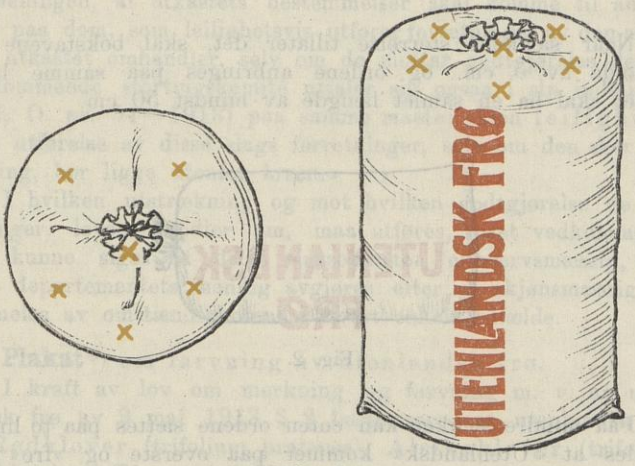

Fig. 3.

I sækker paa omkring 100 kg. indsprøites ovenfra paa den nævnte maate 6 portioner farveopløsning paa 20 cm.^{3} hver, en i midten av sækken, de øvrige 5 jevnt fordelt i en kreds deromkring, saaledes at avstanden fra indsprøitningsstedet til sækkens midtpunkt blir omtrent dobbelt saa stor som til sækkens ytterside (se fig. 3).

For frøsækker, som er væsentlig mindre end 100 kg. (70 kg. og derunder), avpasses farveopløsningens mængde og antallet av indsprøitninger efter sækkenes vegt i forholdet: 20 cm.^{3} farveopløsning tilsammen pr. 10 kg. frø. 14 oktbr.

Naar indsprøitningene er tilendebragt, skal frøsækken henstaa urørt mindst $^1/_2$ time, forat farveopløsningen kan faa tid til at trænge ned til sækkens bund.

Anm.: Det maa nøie paasees, at sprøiten for hver gang fyldes og tømmes fuldstændig, og at alle huller i sprøitespidsen er aapne. Stemplet i sprøiten bør av og til tages ut og smøres med litt vaselin eller lign., saa det glider let og slutter fuldstændig til cylindervæggen.

II. Farvning av timotei.

Sækkene, som skal behandles med farveopløsning, anbringes i liggende stilling med bredsiden vendt op.

Indsprøitningen foregaar ovenfra gjennem sækkens bredside paa samme maate som beskrevet under I. I en sæk paa 50 à 100 kg. indsprøites 8 portioner farveopløsning à 20 cm.^{3} 4 av disse indsprøites langs sækkens midtlinje, derav en umiddelbart i sækkens øverste ende og en umiddelbart ved bunden. Av de 4 øvrige portioner indsprøites 2 paa hver side av sækkens midtlinje, saaledes at avstanden fra indsprøitningsstedet til midtlinjen blir omtrent dobbelt saa stor som til sækkens ytterside (se fig. 4).

Fig. 4.

For frøsækker under 50 kg. avpasses farveopløsningens mængde og antallet av indsprøitninger efter sækkenes vegt i forholdet: 20 cm.^{3} farveopløsning tilsammen pr. 10 kg. frø.

Naar indsprøitningen er tilendebragt, skal frøsækken henligge urørt i mindst $^1/_2$ time.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved grænsen for den avgift, som i Skien blir at ilægge de almindelige rettigheter til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød, fastsættes i medhold av § 28 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 og i overensstemmelse med den av Skiens bystyre i møter den 17 juli 1913 og 2 september næstefter fattede beslutning til kr. 2400,00.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Botne herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møter den 27 august 1912 og 10 juni 1913 besluttede skogbrandsregler for herredet.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29, kfr. § 39, bestemmes, at der i Frognerkilen paa den strækning ved utløpet av Frognerelven i Aker herred, Akershus amt, der ligger indenfor en ret linje fra Rodeløkbryggens nordre kant til en stor birk paa ingeniør Stabells eiendom, ikke maa brukes sættegarn eller lignende redskaper og ikke kastenot (vad) med mindre masker end 5,8 cm. mellem knuterne.
2. De kongelige resolutioner av 22 juli 1872 og 3 mai 1873 ophæves for Frognerkilens vedkommende.
3. Nærværende resolution træder i kraft straks.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, fastsættes følgende forbud og indskrænkninger med hensyn til motorvognkjøring paa hovedveier i Søndre Bergenhus amt som gjældende indtil videre:

I. Kjøring med motorvogn er forbudt paa hovedveiene:
Fjære—Jøssendal,
Sundfjord—Huse,
Valen asyl—Ølfarnes,
Veien gjennem Eksingedalen.

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
**) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor skogbrandsreglerne er indtat.

II. Paa følgende hovedveier er motorvognkjøring forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider: 14 oktbr.

Solheim—Nordre Bergenhus amtsgrænse,
Hundven—Lindaas—Fanebust,
Vetaasviken—Kaalaaseidet,
Isdalstøen—Næsse,
Dalebryggen—Dalseidet,
Dale—Hamlegrøvand,
Bolstad—Evangervand,
Fadnes—Evanger—Vossevangen,
Vossevangen—Stalheim—Nordre Bergenhus amtsgrænse,
Trengereid—Aadland—Norheimsund—Øistese,
Vik i Eidfjord—Maabøvand,
Vik i Fitjar—Dybvik,
Herøsund—Valen asyl,
Odda—Haarra—Bratsbergs amtsgrænse ved Haukeli,
Haarra—Stavanger amtsgrænse i Bratlandsdalen,
Stavanger amtsgrænse—Sveio—Valestrand—Eidsvaag,
Stavanger amtsgrænse—Vikebygd—Ølsvaag,
Stavanger amtsgrænse ved Favnebø—Ølen—Etne—Sævareid med arm til Vinje bro,
Stavanger amtsgrænse ved Myrebø—Ølen—Digernes,
Etne—Skaanevik med arm til Birkenes og Skaanevikstrand,
Næsvaag—Tungesvik.

III. Kjøring med motorvogn er forbudt i tiden mellem kl. 6 eftermiddag og kl. 8 formiddag i maanedene fra og med september til og med mars paa veistrækningene Vossevangen—Eide og Granvin—Ulvik—Hetlenes.

Ovennævnte forbud og indskrænkninger gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

Nærværende resolutions bestemmelser træder i kraft straks.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes: 14 oktbr.

1. Kjøring med motorvogn er indtil videre forbudt paa hovedveien mellem Øie i Hjørundfjord og Tryggestad i Sunnelvens herred.
2. Likeledes er motorvognkjøring indtil videre forbudt paa hovedveien fra Hellesylt i Sunnelven

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

14 oktbr. over Tryggestad til amtsgrænsen mot Nordre Bergenhus amt ved Kjelstadli, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndigheters nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.

3. Ovennævnte forbud og indskrænkning gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

4. Nærværende resolutions bestemmelser træder i kraft straks.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Torps bygningsrepræsentantskap i møte den 18 mars 1913 fattede beslutning angaaende fritagelse for at opsætte de i ovennævnte lovs § 29,2 omhandlede selvvirkende brandsignalmidler i Torps brand- og bygningskommune.

14 oktbr. **Den Norske Begjerings resolution****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 27, 67 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Bodø bystyre i møte senest den 27 mars 1913 vedtagne reglement for nævnte bys brandvern.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved bestemmes:

I. Fra 1 januar 1914 at regne deles det nuværende Ringerike og Hallingdals provsti i to provstier:

1. Ringerike provsti, omfattende Hole, Norderhov, Hønefoss og Aadalens prestegjeld.
2. Hallingdals provsti, omfattende Nes, Gol, Aal og Hols prestegjeld.

II. — — —

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den av Hvaler herredsstyre i møte den 10 juli 1913 vedtagne plan for Hvaler gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

14 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved der meddeles approbation — med et enkelt forbehold — paa en fremlagt plan for Røkens gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre m. v., saaledes at foreningen kan nyde

*) Bekjendtgj. 16 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
**) Bekjendtg. 16 oktobor i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor reglementet er indtat.

godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 14 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation — med et enkelt forbehold — paa de i generalforsamling den 28 november 1912 vedtagne nye vedtægter for Lier gjensidige Brandforsikringsforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 14 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalmøte den 7 september 1912 vedtagne nye plan for Jæderens Brandforsikringsforening, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 14 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der i henhold til § 6 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Vallø bygningsrepræsentantskap i møte den 21 juli 1913 vedtagne reguleringsplan for nævnte sted. 14 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der for den private Valdresbane indtil videre fastsættes taksster m. v. for transport av reisende og reisegods overensstemmende med forslag fra banens direktion av 12 august 1913 og fra Hovedstyret for Statsbanerne i skrivelse av 29 august 1913. 14 oktbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Sørensen Herberg ved testamente av 11 juli 1907 oprettede »Even Sørensen Herbergs legat til fordel for trængende arbeidere i Øier« og de under 7 juli 1911 utfærdigede statutter for dette legat. 14 oktbr.

Skrivelse*) fra Arbeidsdepartementet til Hovedstyret for Statsbanerne av 15 oktober, hvorved bestemmes, at punkt 21 i det for Statsbanerne gjældende driftsreglement (approbert i henhold til kongelig resolution av 22 december 1879**) forandres, saa det herefter kommer til at lyde saaledes: 15 oktbr.

»Reisende, som ikke i betimelig tid har forsynt sig med billet, kan ved henvendelse til billetkontroløren faa tilladelse til at medfølge toget, naar der paa samme findes plads, og det kan ske uten utilbørlig tidsspilde. Der maa i saa fald foruten den gjældende billetpris erlægges et ekspeditionsgebyr til samme beløp, dog ikke utover 50 øre.«

*) Bekjendtgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.
**) Indtat i Lovtid. for 1880, 1ste avd. s. 227 (nr. 35), 2den avd. s. 449.

20 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Legatet til professor Jens Liebleins minde«, oprettet av enkefru Dagny Lieblein, født Brodersen, ved testamente av 11 september 1911 samt paa den under 27 september 1913 utfærdigede fundas for dette legat.

20 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori uttales, at den i landskattelovens § 29 omhandlede fritagelse for bidrag til kommunens utgifter, der, naar et bruk bekoster særskilt skole, er tilstaat visse til bruket knyttede skattepligtige, ikke antages at kunne gjælde saadanne til bruket knyttede skattepligtige, som maatte være bosittende utenfor den kommune, hvori bruket er beliggende.

22 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder, lov av 22 mai 1875 angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., lov av 14 juli 1893 om pigtraads anvendelse til gjærde og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av Kragerø bystyre den 30 mai 1912 og 26 juni 1913 fattede beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 30 november 1895 stadfæstede politivedtægter og den ved kongelig resolution av 13 februar 1906 stadfæstede vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

22 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 24, 27, 67 og 69 bestemmes:

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Vadsø bystyre i møte senest den 30 december 1912 vedtagne utkast til nyt brandreglement for Vadsø samt til nyt reglement med takst for feievæsenet sammesteds, dog med en enkelt forandring i brandreglementet.
2. At følgende resolutioner ophæves:
   a. Høieste resolution av 9 juni 1900 angaaende approbation paa reglement for Vadsø brandkorps.
   b. Høieste resolution av 9 juni 1900 angaaende bestemmelser om brandvisitationerne i Vadsø.
   c. Høieste resolution av 11 juli 1901, jfr. Kronprins-

*) Bekjendtgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avdd. nr. 44, hvor de nye politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor det godkjendte brandreglement m. v. er indtat.

regentens resolution av 23 februar 1903, angaaende approbation paa reglement med takst for feierværsenet i Vadsø. 22 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Kristiania bystyre i møter den 21 november f. a. og 9 oktober d. a. besluttede vedtægter om taksering til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden. 22 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved paa norske fartøier skal som kommando for styring fra 1 juli 1914 og indtil videre anvendes ordene »Høire« og »Venstre«, ikke »Styrbord« og »Bakbord«. Høire skal betegne, at skibets rorblad skal dreies til høire (styrbord), og Venstre skal betegne, at rorbladet skal dreies til venstre (bakbord). 22 oktbr.

Paa fartøier under seil kan fremdeles anvendes »Luf« og »Fald av«, derimot ikke »Op med roret« eller »Ned med roret«.

Paa fartøier, som stadig gaar i østasiatisk kyst- eller indenlandsfart og overveiende har indfødt besætning, kan de der brukelige fremmede kommandoord anvendes.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det i medhold av landsformandskapslovens § 63 tillates, at Søndre Trondhjems amtsting for 1914 avholdes i tiden fra og med den 30 januar. 22 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. de i generalforsamling den 29 april 1913 vedtagne og av Kongsvinger bystyre i møter den 16 juli og 23 september næstefter godkjendte vedtægter for Kongsvinger øl- og vinsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1919. 22 oktbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 7 juni 1913 vedtagne forandring i § 4 iden for Meldalens Brandassuranseforening for Løsøre og Indbo m. m. ved høieste resolution av 17 oktober 1904, jfr. kongelig resolution av 15 november 1912, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter. 22 oktbr.

*) Bekjendtgj. 24 oktbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

22 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. At der i henhold til navigationsloven av 7 april 1906 § 32 tilstaaes den offentlige sjømandsskole i Grimstad ret til indtil videre at avholde styrmandseksamen.
2. At den ved kongelig resolution av 13 mai 1908 for de eksamensberettigede sjømandsskoler i Fredrikshald og flere andre byer fastsatte plan bestemmes at skulde gjælde ogsaa for Grimstad sjømandsskole.

22 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. Fra 1 november 1913 indtil videre indføres forsøksvis 48 timers ukentlig arbeidstid ved Marinens verksteder.
2. Arbeidstiden blir at fordele saaledes:
   De 5 første dage i uken fra $7^1/_2$ form. til 12 middag og fra 1 efterm. til 5 efterm. Lørdag fra $7^1/_2$ form. til 10 form. og fra $10^1/_2$ form. til $1^1/_2$ efterm.
3. Fra samme tidspunkt blir midlertidige forandringer at foreta i lønsregulativet for Marinens arbeidere, overensstemmende med et fremlagt utkast.

22 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa en av statsminister Løvenskiold og frue ved gavebrev av 19 august 1913 skjænket tillægsgave til »Statsminister Carl Løvenskiold og frues, født Wedel-Jarlsbergs legat« (stadfæstet 28 februar 1912) samt paa de i gavebrevet indeholdte statutmæssige bestemmelser for tillægskapitalen.

22 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel, om der var noget iveien for, at der i undervisningsplanen blev fastsat et noget mindre pensum i regning for piker end for gutter i folkeskolens 7de klasse. Det blev oplyst, at pikene har et mindre timetal i regning end guttene.

Departementet uttaler, at det antar, at der ikke kan være noget at indvende mot, at planen i regning for 7de klasse fastsættes noget forskjellig for gutter og piker.

27 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Kristians amt, der hadde utbedt sig departementets uttalelse i anledning av en meningsforskjel mellem et skattedistrikts ligningsnævnd og ligningsraad, hvori uttales:

Departementet antar, at hvor herredsstyret i henhold til landskattelovens § 46, tredje led, har besluttet, at procentligning skal anvendes, er ligningsraadet forpligtet til at anvende den av ligningsnævnden fastsatte procentsats (jfr. departementets

rundskrivelse nr. 6 vedkommende skattelovene av 1911, punkt 6, og landskattelovens § 83, sidste leds, andet punktum). Efter bestemmelsen i landskattelovens § 46, tredje led, er ligningsraadet forpligtet til at fravike den opstillede procentsats i tilfælde, hvor den skattepligtige har meddelt nøiagtige oplysninger, der godtgjør, at den for hans vedkommende vilde lede til urigtige resultater. Med hensyn til spørsmaalet om, hvad disse oplysninger nærmere maa indeholde, bemerkes, at næringsopgaverne ikke som regel vil indeholde tilstrækkelige oplysninger for saadant øiemed, og at det derfor, om fravikelse av den bestemte procentsats skal kunne ske, antages at maatte kræves fremlæggelse av et fuldstændig gaardsregnskap, som nøiagtig viser gaardsbrukets avkastning. 27 oktbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Jernbaneanlæggenes advokat, hvori meddeles, at departementet antar, at vedkommende jernbaneanlægs bestyrer, hvor betingelserne for opkrævning av arbeidernes skat efter landskattelovens § 31, tredje led, er tilstede, selv maa sende kommuneskatbeløpene til herredskassereren, uten at det kan forlanges, at herredskassereren skal indfinde sig paa lønningsdagene og motta skattebeløpene av jernbanen, eftersom denne gjør op med hver enkelt arbeider. 27 oktbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Haagen Nilsen Atneosen og hustru Anne Olsdatter Atneosen ved gavebrev av 8 april 1906 oprettede »Haagen og Anne Atneosens legat« til Atneosen kapel, Stor-Elvedalen, og eventuelt for trængende i Atneosgrænden samt paa de i gavebrevet indtagne statutter for nævnte legat. 28 oktbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, foranlediget ved en forespørsel fra et formandskap om, hvem der skal tilsvare omkostningene ved en av amtmanden med hjemmel i landskattelovens § 12 forlangt overtakst ved overligningsnævnden over et mekanisk verksted. 28 oktbr.

Departementet uttaler, at utgiftene ved overtaksten maa utredes av herredet, jfr. landskattelovens § 132.

Foranlediget ved, at formandskapet oplyser at ha fastsat et honorar av kr. 15,00 for hvert av overligningsnævndens medlemmer, uttaler departementet endvidere, at det ikke kan ansees for stemmende med skattelovens forutsætning at yde saadan godtgjørelse, jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 5 februar 1913.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i henhold til grundlovens § 16 anordnes følgende bestemmel- 29 oktbr.

*) Bekjendtgj. 31 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

29 oktbr. ser om lægmænds forkyndelse ved de foreskrevne gudstjenester m. v.:

§ 1. Før der i en menighet kan gives lægmænd uten teologisk utdannelse adgang til at tale Guds ord ved de foreskrevne gudstjenester, skal et menighetsmøte ha git sit samtykke dertil.

Menighetsmøtets avgjørelse skal gjennem provsten meddeles biskopen med angivelse av det antal stemmer, som er avgit for og imot. Biskopen kan forlange saken undergit ny behandling, hvorefter avgjørelsen staar fast, saafremt beslutningen gjentages uforandret.

§ 2. Naar et menighetsmøte har git sit samtykke, gjælder dette, saalænge ikke et senere menighetsmøte har tat det givne samtykke tilbake. I sidste tilfælde skal beslutningen meddeles biskopen, som kan kræve saken undergit ny behandling som i § 1 bestemt.

§ 3. Hvor menighetsmøtet har git sit samtykke, kan presten — efter samraad med medhjælperne, hvis dertil er anledning — overdra til lægmænd, som tilhører statskirken og fra kjendte og paalidelige mænd har godt vidnesbyrd om liv og lære, at præke over dagens tekst, eller at tale i kordøren, naar salmen efter prækenen er sunget eller ved gudstjenestens begyndelse eller slutning; i sidste tilfælde bortfalder indgangs- eller utgangsbønnen.

I de tilfælde, da der holdes flere taler, maa presten paase, at gudstjenesten ikke blir uforholdsmæssig lang.

Ved utløpet av hvert kvartal skal sognepresten tilstille biskopen en meddelelse om, hvor ofte i kvartalets løp han eller nogen anden i menigheten ansat prest har latt lægmænd præke i sit sted, samt hvilke disse lægmænd har været.

§ 4. Teologiske kandidater og studenter skal ha samme adgang til at tale Guds ord ved gudstjenesten, som de hittil har hat.

§ 5. Den adgang, prestene hittil har hat til leilighetsvis at la andre, statskirken tilhørende prester tale i sit sted eller ved siden av sig ved den ordinære gudstjeneste, utvides til ogsaa at gjælde norsk-amerikanske prester, tilhørende den evangelisk-lutherske trosbekjendelse, samt prester i den svenske og den danske folkekirke.

29 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til grundlovens § 16 anordnes følgende bestemmelser om nadverforvaltning utenfor kirkerne:

§ 1. Enhver prest i den norske statskirke har ret til in-

*) Bekjendtgj. 31 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

den sin menighets grænser offentlig at forvalte nadveren uten- 29 oktbr.
for kirkehuset.

§ 2. Ved offentlig nadverforvaltning utenfor kirkehuset skal presten staa ved et med hvit duk dækket bord og deltagerne enten knæle paa et knæfald eller sitte paa stoler eller bænker, som er anbragt saa langt fra hverandre, at presten kan bevæge sig mellem dem.

Der brukes samme slags brød og vin som i kirken.

Som kalk og disk brukes kirkens kalk og disk eller den kalk og disk, presten bruker ved sognebud, eller kalk og disk, som særskilt er anskaffet til denne bruk.

Alterbokens ritual følges.

Presten skal være iført embedsdragt, naar ikke tvingende omstændigheter hindrer ham deri. Denne bestemmelse skal ogsaa være gjældende for sognebud.

Forøvrig skal presten paase, at stedet er saa festlig prydet, som omstændighetene tillater, og at alt holdes borte, som kan forstyrre handlingens høitidelighet.

Ved aarets slutning skal sognepresten tilstille biskopen en meddelelse om de offentlige nadverhandlinger utenfor kirkehuset, som er utført av ham eller nogen anden i menigheten ansat prest. Fortegnelse over de i disse nadverhandlinger deltagende kommunikanter indføres i kommunionprotokollen.

§ 3. Efter forslag fra menighetsmøtet kan biskopen overdra lægmænd, som tilhører sognemenigheten eller prestegjeldet og er kjendt som paalidelige kristne, inden menigheten eller visse strøk av denne at forrette sognebud eller forvalte nadveren saavidt mulig overensstemmende med de i § 2 givne bestemmelser.

Saadan nadverforvaltning maa som regel ikke foregaa samtidig med den offentlige gudstjeneste i sognets eller distriktets kirke.

Naar mindst 20 stemmeberettigede medlemmer av en menighet indgir forslag til sognepresten om, at en navngiven mand skal faa den i første led nævnte ret, skal sognepresten sammenkalde menighetsmøtet for at fatte beslutning i saken.

Biskopen kan meddele lægmænd, som utfører geistlig betjening for arbeiderne ved større offentlige anlæg, bemyndigelse til at utdele nadveren til anlæggets arbeidere, forsaavidt dette findes ønskelig.

Fortegnelse over kommunikanterne tilstilles sognepresten til indførelse i kommunionprotokollen.

§ 4. Biskopen kan paa ansøkning overdra føreren eller et andet medlem av skibsmandskap ret til at forvalte nadveren efter den norske kirkes alterbok ombord i norsk skib i utenriks fart, naar vedkommende tilhører statskirken og er kjendt som en paalidelig kristen.

29 oktbr. Indberetning om benyttelsen av denne ret indsendes ved hvert aars slutning til biskopen.

§ 5. En i henhold til §§ 3 eller 4 given bemyndigelse kan biskopen ta tilbake, hvis vedkommende viser sig uværdig.

29 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved den av Vestre Gausdals herredsstyre i møte den 29 september d. a. fastsatte vedtægt for lukning av landhandlerier inden herredet stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

29 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil videre skal gjælde følgende regler angaaende fiskeriet i Søndre og Nordre Metsjøen og Mjølsjøen med disse sjøers tilløp og avløp — for den fra Mjølsjøen kommende elv Mjølbækken indtil dens utløp i elven Flena, og for den fra Søndre Metsjøen kommende elv Røa til faldet ved Rypaassæteren — i Trysils herred, Hedemarkens amt:

1. I tiden fra 1 september til 1 december skal alt fiske være forbudt med undtagelse av stangfiske, der er tillatt til 15 september.
2. Not maa ikke benyttes. Fiskegarn eller andet bundet redskap skal ha en maskevidde av mindst 30 mm. mellem knuterne i vaat tilstand.
3. Overtrædelse av disse bestemmelser er bolagt med straf.

29 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfæstelse paa de av Vardø bystyre i møter den 2 juli og 19 september d. a. besluttede vedtægter om takserring til eiendomsskat av de faste eiendomme i kjøpstaden.

29 oktbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bl. a. de av generalforsamlinger den 3 april og 26 august 1913 vedtagne og av Sandefjords bystyre i møte den 30 mai 1913 godkjendte vedtægter for Sandefjords øl- og vinsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1918.

---

*) Bekjendtgj. 31 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

***) Bekjendtgj. 31 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtægtene er indtat.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der bl. a. 29 oktbr.
meddeles approbation paa den i generalforsamling den 3 mai 1913 vedtagne plan for Feirings gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger, saaledes at foreningen kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 31 oktbr.
uttales, at korrespondanse angaaende salg av produkterne fra havebruksskoler, landbruksskoler o. l., som drives for amts- eller herredskommuners regning, er portopligtig, jfr. postloven av 18 juli 1913 § 58 i. f. og kongelig resolution av 12 september d. a.

Meddelelse fra Forsvarsdepartementet til hæren, hvori be- 31 oktbr.
stemmes, at Hardanger bataljons utskrivningsdistrikt overføres fra Molde til Bergens krigskommissariat.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Ber- 31 oktbr.
gen i anledning av en forespørsel om, hvem der er pligtig til at istandsætte en del av lærerskolens gjærde (mur), som er blit ødelagt av et sneskred, læreren eller kommunen.

Det er oplyst, at læreren er ansat med forpligtelse til at vedlikeholde gjærdet. Spørsmaalet har været forelagt amtmanden i Nordre Bergenhus amt. Han har uttalt, at han antar, at det maa paahvile kommunen at opføre det ødelagte gjærde, og at forpligtelse hertil for læreren ikke godt kan henføres under vedlikeholdet.

Departementet uttaler, at det er enig i, at det paaligger kommunen at opføre nyt gjærde paa den strækning, hvor det gamle er ødelagt av sneskredet.

Telegram fra Finansdepartementet til Trondhjems lignings- 31 oktbr.
kontor, hvori uttales, at valgt medlem av overligningsnævnden antages ikke at kunne forrette som medlem av denne, efterat han er flyttet utenfor bygrænsen, selv om han fremdeles er skatyder til byen.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaa- 1 novbr.
lenene amt, hvori i anledning av en forespørsel meddeles, at landsformandskapslovens § 9 er forstaat saaledes, at en kommunekasserer i funktion, om han selv vil motta valg, vel kan vælges til formand, men han maa i saa fald opgi sin kassererstilling og kan ikke fungere som formand, før han er fratraadt som kasserer og har avlagt regnskap for den tid, han har været kasserer.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaa- 4 novbr.
lene foranlediget ved en forespørsel fra et formandsskap om

4 novbr. landskattelovens § 69, tredje led, skal forstaas derhen, at et medlem av ligningsraadet skal fratræde hvert aar efter lodtrækning, eller hele ligningsraadet skal fratræde hvert tredje aar.

Departementet uttaler, at et medlem av ligningsraadet antages at maatte fratræde hvert aar, det første aar efter lodtrækning blandt alle raadets 3 medlemmer og det andet aar mellem de 2, som har fungert længst, jfr. landskattelovens § 68, tredje led.

5 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Brønnøy herred, Nordlands amt, den 16 mai og 20 september 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet angaaende salg av tobak til barn m. v.

5 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Kongsberg by fra 1 januar 1914 skal være gjenstand for bevilling.

5 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Evje herredsstyre i møte 23 september 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Evje herred, Nedenes amt, fra 15 december 1913 skal være gjenstand for bevilling.

5 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Sundalens herredsstyre i møte den 27 september d. a. fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Sundalens herred, Romsdals amt, fra 1 januar 1914 indtil videre skal være gjenstand for bevilling.

5 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Namsos bystyre i møte den 29 september 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i ladestedet Namsos fra 1 februar 1914 skal være gjenstand for bevilling.

---

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved bestemmes: 5 novbr.

I. I henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa det av Sons bystyre i møte den 9 oktober 1913 vedtagne forbud mot til taktækning at anvende takpap samt mot at anvende taksten, som ikke er godkjendt av vedkommende departement som flatt tækkemateriale.

II. Den ved kongelig resolution av 22 oktober 1904 meddelte tilladelse til træbebyggelse sammesteds forandres saaledes, at der i Son indtil videre tillates opført saadanne træbygninger, som er omhandlet i § 3, 2det passus, i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der i hen- 5 novbr.
hold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa den av vedkommende utvalg foreslaaede plan for et sikkerhedsfond ved A/S Grongs grubers bergverk i Grongs herred, Nordre Trondhjems amt, dog med et par forandringer.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes: 5 novbr.

1. Maanedstingene i Søndre Østerdalens sorenskriveri blir fra 1 januar 1914 at avholde for Stor-Elvedalens tinglag foruten i mai og september ogsaa i januar og november og for Trysils tinglag foruten i mars, juni og september ogsaa i december.
2. Bestemmelsen i høieste resolution av 8 december 1858 om avholdelsen av de i lov angaaende pant og tinglæsning av 12 oktober 1857 omhandlade ekstrating til tinglæsning av dokumenter i Søndre Østerdalen sorenskriveri ophæves fra 1 januar 1914, hvorefter disse ting vil bli at avholde i overensstemmelse med regelen i § 9 i nævnte lov.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der med- 5 novbr.
deles approbation — med et enkelt forbehold — paa de i generalforsamling den 3 mai 1913 vedtagne love for »Fjelds Kvægforsikringsforening«, omfattende Fjelds herred, Søndre Bergenhus amt.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 7 novbr.
Kristiania i anledning av en forespørsel om der er adgang for en bykommune, som har 2 lærere og 1 lærerinde, til at ansætte nogen av disse paa opsigelse. Herom bemerker departementet:

---

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

7 novbr. Loven av 1889 sondret i sin § 30 mellem lærere i høiere og lærere i lavere lønningsgruppe. Av lærere i høiere lønningsgruppe kunde indtil 1/3 ansættes paa opsigelse, av lærere i lavere gruppe indtil 1/2, kfr. landsskolelovens § 29. Samtidig forutsatte lovens § 24, at en kommune ikke hadde adgang til at henføre alle lærerindeposter (eller lærerposter) til laveste lønningsgruppe, saaledes at postenes indehavere ikke kunde rykke op i høiere gruppe, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 7 december 1898.

Loven av 18 september 1909, kfr. lov av 2 juli 1910, har ophævet paabudet i den gamle lovs § 24 om, at der skulde være mindst 2 lønningsgrupper (naar der var 3 eller flere lærere), og samtidig er ogsaa lovens § 30 ændret overensstemmende hermed. Efter § 30 kan nu en kommune ha indtill 1/3 av de fuldstændige lærerposter besat paa opsigelse. Denne regel er i anvendelsen ikke klar, og nogen veiledning til forstaaelsen av den findes ikke hverken i loven eller i dens forarbeider. Forstaar man nemlig regelen saaledes, som ordene kanske nærmest kunde synes at antyde, skulde en kommune ha ret til at lægge de fuldstændige lærerposter og de fuldstændige lærerindeposter sammen (uttrykket fuldstændige lærerposter omfatter jo baade lærer- og lærerindeposter) og saa bestemme, at indtil 1/3 av det samlede antal fuldstændige poster blev at besætte paa opsigelse. Herved vilde man imidlertid overlate til de kommunale myndigheters eget forgodtbefindende at avgjøre, hvordan de opsigelige poster skulde fordeles mellem lærere og lærerinder, hvad man tidligere som foran anført negtet dem. Er der saaledes i en kommune 7 lærere og 3 lærerinder, vilde der ikke være noget iveien for, at de kommunale myndigheter kunde gjøre eksempelvis alle lærerindeposter opsigelige. At dette vilde være stridende mot loven, er departementet ikke i tvil om. Loven av 1909 (og 1910) har sondret mellem lærere og lærerinder, hvad lønsspørsmaalet angaar, se §§ 15 og 24. Men forøvrig er likhetsprincippet saavel med hensyn til rettigheter som pligter for lærere og lærerinder helt gjennemført i loven. Departementet kommer derfor til det resultat, at bestemmelsen i § 30, 1ste led, maa forstaaes saaledes, at spørsmaalet om det tilladelige antal av opsigelige poster blir at avgjøre særskilt for lærerposter og for lærerindeposter, idet begrænsningen »indtil 1/3« gjælder for hver av de nævnte grupper av poster. Efter dette antar departementet likeledes, at samtlige lærerposter ved vedkommende bys folkeskole — hertil medregnet lærerindeposten — maa besættes fast.

7 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt om, at det ikke antages fra lovgivningens side at være noget til hinder for, at der kan meddeles en restauratør

paa dampskib bevilling til at skjænke en bestemt slags vin, f. eks. rødvin. 7 novbr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det søndenfjeldske distrikt, hvori uttales, at bestemmelsen i lodsinstruktionen av 24 februar 1900 § 40 om, at en lods skal forvisse sig om, at lodspengene er betalt, før han utlodser et fartøi, ikke kan antages at gjælde for kystlodser og kjendtmænd. 7 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at en forlangt »utskrift« av panteregisteret alene kan meddeles i form av panteattest, hvorfor gebyr blir at beregne efter sportellovens § 77. 8 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Lars Bøe ved testamente av 20 november 1892 oprettede »Lars Bøes og søskendes legat« for fattige i Tranby sogn i Lier og paa de under 8 august 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 10 novbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved den av Vestnes herredsstyre i møte den 14 juli d. a. besluttede vedtægt for lukning av utsalgssteder i Vestnes herred, Romsdals amt, stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til lov av 25 juli d. a., dog med et par forandringer. 12 novbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved bestemmes: 12 novbr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Vossestrandens herred i Søndre Bergenhus amt under 26 april og 30 august 1913 vedtagne beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

II. De ved kongelig resolution av 22 mai 1880 approberte almindelige sundhetsforskrifter for herredet ophæves fra den tid, da ovennævnte forskrifter træder i kraft.

Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alko- 12 novbr.

*) Bekjendtgj. 14 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 november i Lovtid. 1ste avd nr. 47, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 14 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

12 novbr. holiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Skiens bystyre i møte 30 juni d. a. fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat og drikke i Skien fra 15 december 1913 skal være gjenstand for bevilling.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av §§ 15, 16, 21 og 32 i lov om metrisk maal og vegt av 22 mai 1875 bestemmes:

1. At det skal være tillatt ved Kristiania Justerkammer at justere automatiske vegter, særlig indrettet til bruk ved detaljhandel av kaffe og andre lignende varer, idet Justerdirektøren derhos bemyndiges til at utstrække denne tilladelse ogsaa til andre justerkamre, hvor justeringen kan utføres paa betryggende maate.
2. At det overdrages til Justerdirektøren at fatte de nærmere bestemmelser angaaende veiemekanismens tilladelige konstruktionsforhold, om størrelsen av den tillatte tolerance, om reglerne for justeringen og størrelsen av justergebyret samt endelig om de specielle forskrifter for bruken av de omhandlede redskaper, derunder indbefattet grænserne for de vegtmængder, som skal kunne avveies paa samme.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved de ved kongelig resolution av 26 januar 1909 fastsatte fiskeriregler for Mørkevandet i Rovde, Vannelvens og Voldens herreder i Romsdals amt i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 paany gjøres gjældende for et tidsrum av 5 aar fra 26 januar 1914 at regne.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, § 44, bestemmes, at fangstindretninger for rype alene skal kunne anbringes i tiden fra og med 15 oktober til og med 14 mars i Lister og Mandals amt, undtagen i herredene Aaseral, Fjotland, Tonstad, Øvre Siredalen, Hægebostad og Eiken.

Denne resolution gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av 1913.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved i henhold til § 5, 3dje passus, i lov om kommunale slagtehus, kjøttkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. love av 6 august 1897 og 25 juli 1910) meddeles approbation paa de av Aalesunds

*) Bekjendtgj. 14 november i Lovt. 1ste avd. nr. 47.
**) Bekjendtgj. 14 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor beslutningene er indtat.

bystyre i møte den 17 juni 1913 fastsatte avgifter for un- 12 novbr.
dersøkelse og stempling av kjøtt utenfor kontrol-
stationen samt paa samme bystyres beslutning i møte den
23 oktober 1913 angaaende de tider, til hvilke kontrol
utenfor kontrolstationen skal kunne finde sted.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i hen- 12 novbr.
hold til § 6 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, jfr.
samme lovs § 7 samt § 7, 4de passus, i lov om bygnings-
væsenet i Bergen av 19 april 1899 meddeles approbation paa
den av Fløens og Solheimsvikens bygningsrepræsentantskap i
møter den 4 mars 1912, 26 juni 1912 og 12 mars 1913 og
av Bergens bystyre i møter den 14 juni 1912 og 29 september
1913 vedtagne regulering med tilbaketrukne bygge-
linjer inden Fløens og Solheimsvikens bygnings-
kommune.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i hen- 12 novbr.
hold til § 41 og § 38, 2det passus, i lov om havne- og ringe-
væsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes:

1. At der skal oprettes et havnestyre for uthavnen
Søndre Honningsvaag i Kjelviks herred, Finmarkens
amt, og at det havnestyret underlagte omraade begrænses
av en ret linje mellem seilmerket paa Klubskjæret og
Rosmaarnes.
2. — — — — — — — — — — — — — — — — —
3. At utkastning av alslags fiskeavfald skal
være forbudt paa Søndre Honningsvaags havn
indenfor en ret linje fra seilmerket paa Klubskjæret til
Børvenes.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i hen- 12 novbr.
hold til § 29 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli
1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa
den av Porsgrunds bystyre i møte den 23 september
1913 fattede beslutning om, at den ved kongelig resolution
av 20 februar 1897 fastsatte tonnageavgift av lossende
eller ladende fartøier forhøies til 8 øre pr. registerton
av fartøier i utenriksk og til 4 øre pr. registerton av fartøier
i indenriksk fart.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved det 12 novbr.
i henhold til § 54 i lov om havne- og ringevæsenet m. v.
av 10 juli 1894 tillates Trondhjems kommune at
utvide Trondhjems havn overensstemmende med de av by-
styret den 9 mai 1912 vedtagne planer og at foreta de i den
anledning fornødne ekspropriationer.

*) Bekjendtgj. 14 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved der meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa et i generalforsamling den 21 juni 1912 vedtat »Utkast til fundas for Norske Folkmuseum«.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved maanedsting for Tinns tinglag i Øvre Telemarkens østfjeldske sorenskriveri fra og med 1914 blir at avholde foruten i februar (mars), juni og december ogsaa i januar, april, august og oktober efter amtmandens nærmere bestemmelse med hensyn til tid og sted for tingenes avholdelse.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bl. a. oprettes en national sektion av den internationale kommission til opnaaelse av ensartet undersøkelse av petroleumsprodukter.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadene for Nordre Lands og Torpens herreder, Kristians amt, mot en godtgjørelse av tilsammen 300 kroner aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede midler.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa den av Aalgaards bygningsrepræsentantskap i møte den 7 oktober 1913 fattede beslutning angaaende betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider m. v. sammesteds.

12 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

At Norges Brandkasses virksomhet utvides til forsikring av løsøre — rørlig gods av ethvert slags undtagen handelsmænds varebeholdning.

At tidspunktet for løsøreforsikringens ikrafttræden fastsættes til 1 januar 1915, og at vedtægtene for denne forsikring senere blir at fastsætte efter nærmere uttalelse fra Brandkassens direktion.

12 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Karoline Bunde, overensstemmende med hendes avdøde mand kjøbmand Nicolay Bundes ønske, ved gavebrev av 22 januar 1913 til bedste for værdige trængende mænd og kvinder av Moss by stiftede legat »Hans Lorntsen Bunde og hustru Ulrikke Christiane, født Vaagers legat, oprettet ved sønnen Nicolay Bunde« samt paa den under 4 oktober 1913 uttærdigede fundas for nævnte legat.

12 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til N. N. om, at departementet er tilbøielig til, saaledes som § 41 i lov om salg

og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 er av- 12 novbr.
fattet, at anta, at der er adgang til at indløse den ret til skjænkning av vin (mjød og cider), som er hjemlet indehavere av ølbrev (magistrats brev), utfærdiget i henhold til lov av 18 mai 1860 uten samtidig at indløse retten til skjænkning av øl.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Nedenes amt, hvori 12 novbr.
antages, at en forretningsdrivendes administrationsbo, som behandles efter konkurslovens regler, og hvis virksomhet har været indskrænket til at realisere skyldnerens eiendele til dækkelse av kreditorernes fordringer, ikke pligter at betale den i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 9 omhandlede handelsavgift.

Det bemerkes, at boet ikke har været meddelt handelsbrev, og at det ikke har indkjøpt varer for dermed at drive handel.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Akers- 13 novbr.
hus, foranlediget ved en forespørsel fra et ligningsraad om hvorvidt en fra en hustru, som har særeie, indsendt selvangivelse skal være at anse som en begjæring om særskilt ligning efter landskattelovens § 16, eller om hun, for at bli særskilt lignet, maa uttrykkelig begjære det.

Departementet antar, at der maa fremsættes uttrykkelig begjæring fra hustruens side om særskilt ligning, før ligningen finder sted. En begjæring, som fremkommer under klagebehandlingen, om særligning maa ansees for at være for sent fremkommet.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 14 novbr.
det av urfabrikant i Biel, Schweiz, Henning Martin Leganger og hustru Louise, født Paulsen, ved testamente av 18 august 1894 oprettede legat for trængende enker og ugifte kvinder av embeds-, bestillings- og borgerstanden i Kristiania samt paa de under 18 oktober 1913 utfærdigede statutter for nævnte legat.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Fin- 15 novbr.
markens amt, hvori meddeles, at den skyss- og kostgodtgjørelse, som tilkommer en politimester for reise for at bestyre aabodsforretning over en sorenskrivers embedsgaard, jfr. lov av 25 august 1848 §§ 6 og 27 sammenholdt med lov av 21 juli 1894 § 1 b, overenstemmende med, hvad Finansdepartementet tidligere har uttalt, blir at utgiftsføre i vedkommende sorenskrivers sportelregnskap.

Med hensyn til opnævnelse av mænd til saadan aabodsforretning er det av departementet tidligere antat, at mændsopnævnelsen blir at foreta av politimesteren.

15 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt, hvori meddeles, at bestemmelsen i § 2, andet led, i lov om guld- og sølvarbeiders finhet og stempling av 6 juni 1891 antages at maatte forstaaes saaledes, at guld- og sølvarbeider, som er stemplet, henholdsvis 585 og 830, er at anse for lovlig stemplet, selv om de ved undersøkelse findes at mangle henholdsvis 3 tusendele rent guld eller 5 tusendele rent sølv.

17 novbr. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Foranlediget ved indkomne besværinger har Justisdepartementet ved rundskrivelse til amtmændene av 30 september d. a. indskjærpet de under samme hørende tjenestemænd, at de sørger for, at akter og utskrifter gives ordentlig utstyr og særlig, at beskrivelsen ikke overlates folk med utydelig eller uøvet haandskrift.

I forbindelse hermed har Justisdepartementet ogsaa henledet opmerksomheten paa, at enkelte funktionærer skriver sine navn saaledes, at de er ulæselige. Dette har navnlig fremmede magters konsuler, som har at legalisere dokumenter med saadanne underskrifter, besværet sig over. Justisdepartementet har derfor indskjærpet de under samme hørende tjenestemænd, at de ved utfærdigelse av offentlige dokumenter og i sin offentlige korrespondanse altid skriver sit navn tydelig, saaledes at enhver kan læse det og ikke behøver at gjette sig til, hvem der er underskriveren.

Finansdepartementet ber ogsaa tjenestemænd under dette departement (fogder, skattefogder, amtkasserere, lensmænd og skatteopkrævere) gjort bekjendt med indeholdet av Justisdepartementets rundskrivelse, idet specielt bedes indskjærpet paabudet om tydelig underskrift paa offentlige dokumenter og i offentlig korrespondanse.

17 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet (Medicinalavdelingen), hvori meddeles, at ifølge en fra Utenriksdepartementet oversendt skrivelse fra den herværende italienske minister har Uruguay tiltraadt den i Rom den 9 december 1907 avsluttede overenskomst angaaende oprettelse av et internationalt sundhetsbyraa i Paris.

17 novbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i Tromsø distrikt, hvori under henvisning til lodsloven av 26 mai 1899 § 19 uttales, at utlodsningslodser paa fast løn ikke er berettiget til reisegodtgjørelse.

18 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa de under 25 september 1913 utfærdigede statutter for det ved resolution av 16 mai 1846 stadfæstede, av bakermester Jørgen Holm og hustru Maren Holm, født Sørensen, ved

gavebrev av oktober 1834 oprettede legat til fattige og vel- 18 novbr.
artede barns opdragelse (i Kristiania).

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i 19 novbr.
henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lindaas herred, Søndre Bergenhus amt, den 8 januar, 26 mai og 29 oktober 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved der 19 novbr.
i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Stange herred i Hedemarkens amt under 19 juli 1912 og 29 august 1913 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden det regulerte strøk av Stange herred samt om et tillæg til de for den øvrige del av herredet gjældende, ved kongelig resolution av 25 april 1903 approberte, sundhetsforskrifter, dog med en enkelt forandring.

Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i 19 novbr.
henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Masfjordens herred i Søndre Bergenhus amt i møte den 13 oktober 1913 vedtagne beslutning om forandring av § 6 i de ved kongelige resolutioner av 23 mars 1909 og 30 august 1913 approberte sundhetsforskrifter for herredet.

Den Norske Regjerings resolution†), hvorved i med- 19 novbr.
hold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil utgangen av 1918 skal gjælde fiskeriregler for samtlige fjeldvand med til- og avløpsbækker inden Tveits herred, Lister og Mandals amt.

Den Norske Regjerings resolution††), hvorved i med- 19 novbr.
hold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, § 44,

*) Bekjendtgjord 21 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor politivedtægtene er indtat.

** Bekjendtgj. 21 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter er indtat.

***) Bekjendtgj. 21 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor den besluttede forandring er indtat.

†) Bekjendtgj. 21 november i Lovt. 1ste avd. nr 48, hvor reglerne er indtat

††) Bekjendtgj. 21 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

19 novbr. bestemmes, at klapjagt paa elg inden Smaalenene amt skal være forbudt.

Bestemmelsen gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1918.

19 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragraffens 3dje punktum for Trysils herred, Hedemarkens amt, indtil videre til 100 ha., og den kongelige resolution av 15 august 1912, hvorved nævnte flateindhold for samme herred blev nedsat til 250 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

19 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved der i henhold til § 6, jfr. § 7, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Vestre Glemminge bygningsrepræsentantskap i møte den 14 mai 1913 vedtagne reguleringsplan for det strøk, som ved kongelig resolution av 28 oktober 1911 blev tillagt nævnte bygningskommune med tilbaketrukket byggelinje for en del gater sammesteds.

19 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved nedenstaaende reglement for matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen approberes som gjældende fra og med den eksamen, som avholdes i 1 semester 1914:

§ 1. Den matematisk-naturvidenskabelige embedseksamen er delt i to avdelinger:

1. først en almindelig avdeling omfattende 4 bifag;
2. derefter en speciel avdeling omfattende 1 hovedfag.

§ 2. Disse 5 fag vælges av kandidaten blandt følgende 9:

1. Matematik.
2. Mekanik.
3. Fysik.
4. Kemi.
5. Astronomi.
6. Geografi.
7. Mineralogi og geologi.
8. Botanik.
9. Zoologi med fysiologi.

De kandidater, som ikke vælger matematik som hoved- eller bifag, har tillike at underkaste sig en forberedende prøve i matematik, svarende til et kursus paa 2 forelæsninger om uken i 2 semestre.

*) Bekjendtgj. 21 november i Lovtid. 1ste avd. Nr. 48.

Hvis en kandidat efter at ha bestaat prøve i den almindelige avdeling ønsker at vælge et av de fag, hvori han allerede har underkastet sig eksamen, til hovedfag, maa han, før han underkaster sig eksamen i den specielle avdeling, isteden bestaa prøve i et andet fag. 19 novbr.

§ 3. Den matematisk-naturvidenskabelige embedseksamen avholdes i slutningen av hvert semester. Anmeldelse indsendes til eksamensdeputationen inden den av Universitetets sekretariat bekjendtgjorte frist og ledsages av bevidnelse for, at kandidaten tilfredsstillende har gjennemgaat de praktiske øvelser.

Til den almindelige avdeling kan kandidaten efter eget valg underkaste sig prøven i et eller flere fag ad gangen. Ved anmeldelsen til hver av de to avdelinger har kandidaten at betale 20 kroner i indskrivningspenger, som ved den almindelige avdeling skal betales ved anmeldelsen til det første eksamensfag.

Saafremt der blandt de anmeldte fag er noget, hvori kandidaten ikke bestaar eksamen (se § 6), eller hvori han av anden grund ønsker at underkaste sig fornyet prøve, maa dette ske, forinden han fuldfører eksamen i fag, som da maatte staa igjen. For hver saadan fornyet anmeldelse av samme fag betales ny eksamensavgift.

§ 4. Ved den almindelige avdeling har kandidaten at gjøre rede for:

1. I matematik hvad der er gjennemgaat:
   a. av mere elementære emner i et kursus svarende til 2 semestre 2 timer om uken;
   b. av analyse og infinitesimalregning i et kursus svarende til 2 semestre 5 timer om uken;
   c. av geometri (fornemmelig analytisk plan- og rumgeometri i parallel- og polarkoordinater samt deskriptiv geometri) i et kursus svarende til 2 semestre 4 timer om uken.
2. I mekanik: hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 4 semestre 4 timer om uken.
3. I fysik: hvad der er gjennemgaat av mekanik, akustik, optik, varmelære, magnetisme og elektricitet i et kursus svarende til 4 semestre 3 à 4 timer om uken, hvortil kommer et kursus svarende til 1 semester (omkring 300 timer) i praktiske øvelser med særlig hensyn paa, hvad der maatte faa anvendelse i skolen.
4. I kemi: hvad der er gjennemgaat av uorganisk og organisk kemi, samt av teoretisk og fysikalsk kemi i tilsammen 180 timer, fordelt paa 4 semestre, hvortil kommer et kursus svarende til 1 semester (omtrent 300 timer) i praktiske øvelser.

19 novbr.

5. I astronomi: hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 4 semestre 2 timer om uken.
6. I geografi: hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 4 semestre 3 timer om uken.
7. I mineralogi og geologi (de vigtigste mineraler samt grundtrækkene av geologien, særlig Norges): hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 3 semestre 3 timer om uken, hvortil kommer omkring 50 timer øvelser samt ekskursioner.
8. I botanik (elementerne av anatomien og fysiologien, en oversigt over planterikets systematik med særlig hensyn til Norges almindelig vildtvoksende planter samt av de vigtigste nytte- og skadeplanter): hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 3 semestre 3 timer om uken, hvortil kommer omkring 40 timer øvelser samt ekskursioner.
9. I zoologi med fysiologi (elementerne av anatomien og embryologien samt en oversigt over dyrerikets systematik med særlig hensyn til Norges fauna): hvad der er gjennemgaat i et kursus svarende til 3 semestre 3 timer om uken, hvortil kommer omkring 40 timer øvelser samt ekskursioner.

I fyziologi: hvad der er gjennemgaat i et elementært kursus svarende til 1 semester 2 timer om uken.

§ 5. Prøverne ved den almindelige avdeling er dels skriftlige, dels mundtlige. Kandidaten har at besvare 4 skriftlige opgaver, en i hvert av de 4 fag. Prøven i det i § 2 nævnte forberedende kursus i matematik er kun mundtlig; til denne prøve gives kun karakteren »bestaat« eller »ikke bestaat«.

Hver skriftlig opgave gives og bedømmes av faglærerne og en overensstemmende med universitetslovens § 19 opnævnt censor.

Mundtlige prøver avholdes i hvert av de 4 fag og besørges paa samme maate som den skriftlige prøve.

Forsaavidt undervisningen i deskriptiv geometri maatte bli henlagt til en tegneskole, vil vedkommende lærer ha at delta i bedømmelsen av den der utførte prøvetegning i forbindelse med Universitetets lærer i geometri.

§ 6. Ved den almindelige avdeling gives for hvert fag 2 karakterer, en for den skriftlige og en for den mundtlige prøve. Hver av disse skal beregnes med 1 decimal og særskilt opføres paa testimoniet. Hovedkarakteren utregnes med 2 decimaler, som middel av de 8 enkelte karakterer. Karakterer fra 1.00 til og med 1.50 benævnes udmerket godt, fra 1.51 til og med 2.50 benævnes meget godt, fra 2.51 til og med 3.25 benævnes godt, fra 3.26 til og med 4.00 benævnes temmelig godt.

Hvis middeltallet av den skriftlige og mundtlige karakter i

noget fag er daarligere end 4.0, er eksamen i dette fag ikke 19 novbr.
bestaat.

§ 7. Ved den specielle avdeling bestaar eksamen i en mundtlig prøve (hvortil for matematik og mekanik føies en skriftlig opgave at besvare paa lignende maate som ved den almindelige avdeling) og derhos efter fagets art enten i en skriftlig utarbeidelse eller en praktisk opgave — i begge tilfælde med forut bestemt tidsfrist. Istedenfor den skriftlige prøve (det praktiske arbeide) kan træde en selvvalgt videnskabelig undersøkelse, som ikke tidligere maa være belønnet med Kongens guldmedalje eller benyttet som specimen for den filosofiske doktorgrad.

Ved alle prøver opnævner Kongen en censor, som er sagkyndig i vedkommende fag.

Den skriftlige opgave (det praktiske arbeide) bestemmes av eksaminator og censor indenfor en begrænset del av faget, som kandidaten har opgit. I hvilken grad denne specialisering kan gjennemføres, bestemmes av vedkommende universitetslærer med fakultetets samtykke. Emnet for den videnskabelige avhandling kan kandidaten efter samraad med eksaminator vælge indenfor hele fagets omraade.

Ved den mundtlige prøve har kandidaten at godtgjøre, at han besidder kundskaper i hele fagets omraade. Eksamensfordringene begrænses saaledes, at studiet normalt bør kunne fuldendes i 3 à 4 semestre.

§ 8. Ved den specielle avdeling gives 2 specialkarakterer med 1 decimal, nemlig en for den mundtlige og en for den skriftlige prøve (henholdsvis den praktiske opgave eller den videnskabelige undersøkelse). Hovedkarakteren utregnes med 2 decimaler som middel av de 2 karakterer, og den benævnes som i § 6 nærmere er bestemt.

§ 9. Hovedkarakteren for den almindelige og for den specielle avdeling veier like meget ved fastsættelsen av den endelige hovedkarakter (utregnet med 2 decimaler) for den matematisk-naturvidenskabelige embedseksamen, og den benævnes som i § 6 nærmere er bestemt.

§ 10. Undervisningen til matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen skal meddeles gjennem forelæsninger, eksaminatorier og øvelser.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der med- 19 novbr.
deles stadfæstelse paa den av Bergens museums styre foreslaaede tilføielse til § 4 i fundasen for museet, stadfæstet ved kongelig resolution av 4 august 1909.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes: 19 novbr.

1. At saktingene for Nedre Romerike, Nes og Eids-

19 novbr. vold sorenskriverier fra 1 januar 1914, da den besluttede omregulering av disse embeder træder i kraft, og indtil videre avholdes saaledes:

a. I Nedre Romerike sorenskriveri i maanedene juni eller juli og november eller december;

b. i Nes sorenskriveri i maanedene juni eller juli og november eller december;

c. i Eidsvold sorenskriveri i maanedene januar og juni.

2. At Nedre Romerike sorenskriveri fra 1 januar 1914 skal bestaa av to maanedstingkredser, den ene omfattende Enebaks tinglag og den anden tinglagene Fet, Skedsmo, Nittedalen og Gjerdrum.

3. At Nes sorenskriveri fra 1 januar 1914 skal bestaa av to maanedstingkredser, den ene omfattende Urskog og Høland, den anden Nes og Sørums tinglag.

4. At Eidsvold sorenskriveri fra 1 januar 1914 skal bestaa av to maanedstingkredser, den ene omfattende tinglagene Eidsvold og Hurdalen, den anden Nannestad og Ullensaker tinglag.

5. At maanedstingene i Nedre Romerike, Nes og Eidsvold sorenskriverier fra 1 januar 1914 og indtil videre avholdes saaledes:

a. I Nedre Romerike sorenskriveri for Enebaks maanedstingkreds i maanedene februar, mai, august og oktober og for Fet, Skedsmo, Nittedalen og Gjerdrums maanedstingkreds i maanedene januar, februar, mars, mai, juni, august, september og oktober;

b. i Nes sorenskriveri for begge maanedstingkredser i maanedene januar, februar, mars, mai, juni, august, september og oktober;

c. i Eidsvold sorenskriveri for begge maanedstingkredser i maanedene februar, mars, april, mai, juli, august, september, oktober, november og december.

6. At det overlates til amtmanden at bestemme det antal dage og den orden, hvori de foran omhandlede ting blir at avholde og paa hvilket sted tingene skal holdes.

7. At kongelig resolution av 27 januar 1906 om deling av Nedre Romerike sorenskriveri i 2 lodtrækningsdistrikter med hensyn til uttrækning av domsmænd i meddomsretssaker fra 1 januar 1914 ophæves.

19 novbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved de i generalforsamling i Gjøviks brændevinssamlag den 5 juli og 13 september 1913 vedtagne og av Gjøviks bystyre i møte den 2 oktober næstefter godkjendte vedtægter for samlaget i medhold av § 5 i lov om salg og skjænkning av brændevin m.

v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1919. 19 novbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa den av Sarpsborgs bystyre i møte den 18 september 1913 fattede beslutning angaaende regler og takster for attester efter bygningslovens § 79. 19 novbr.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 19 novbr.

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har den britiske regjering besluttet for kolonien New-Foundlands vedkommende at tiltræde den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908.

Ved tiltrædelsen, som skal regnes fra den 1 juli 1912, har den britiske regjering med hjemmel i konventionens art. 27 tat samme forbehold vedrørende bestemmelserne i art. 18, som blev tat ved tilslutningen for Storbritanniens vedkommende. (Se Utenriksdepartementets tillægsmeddelelse av 16 november 1912 — indtat i »Lovtidende«, 2den avd. s. 565 og »Overenskomster« nr. 9 for 1912).

Skrivelse fra Finansdepartementet til justissekretæren i Bergens byret, hvori paa forespørsel om en lods, der har forrettet som saadan for omakkordert betaling under en enkelt tur med et fartøi, kan betragtes som tilhørende dettes mandskap og saaledes under søksmaal mot rederiet være fritat for at erlægge retssportler i henhold til sportellovens § 11 b, uttales, at spørsmaalet antages at maatte besvares benegtende. 20 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Stavanger amt foranlediget ved en forespørsel fra et ligningskontor om forstaaelsen av byskattelovens § 81 (landskattelovens § 89) i to nærmere angivne punkter. 20 novbr.

I anledning herav meddeles, at departementet antar, at det strider mot byskattelovens § 81, første led, at behandle en klage over feilagtig klasseansættelse — uanset at klagen er korrekt — fra en efter byskattelovens § 48 (landskattelovens § 56), bokstav b—d, selvangivelsespligtig skatyder, som har undlatt at gi pligtig selvangivelse.

Videre antar departementet, at naar en klage fylder betingelserne efter lovens § 81, sidste led, har overligningsnævnden at ansætte indtægten efter bedste skjøn, uanset om denne blir ansat over eller under selvangivelsesgrænsen efter byskattelovens § 48 bokstav e. Det bemerkes, at forutsætningen for behandlingen av en saadan klage maa

20 novbr. være, at vedkommende skatyder kan ansees at ha været i god tro, naar han paastaar, at indtægten er under denne grænse.

11 novbr.

22 novbr.

Kapitelstakster for aaret 1913

(i overensstemmelse med N. L.s 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

Kristiania stift:
(sat 19 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr. 17,57
100	—	bygmel eller malt	» 17,50
100	—	havremel eller malt	» 17,51
100	—	blandmel eller malt	» 17,49
1	hektoliter	landskylds byg eller korn, hvor samme ei ydes efter tyngde eller vegt	» 8,50
1	—	landskylds eller ledings havre	» 7,85

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 10,11
1	—	byg	» 8,07
1	—	blandkorn	» 7,32
1	—	havre	» 6,72
1	—	letbyg	» 5,01
1	—	lethavre	» 4,35

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr. 16,53
100	—	bygmel eller malt	» 16,19
100	—	havremel eller malt	» 16,82
100	—	blandmel eller malt	» 16,10
1	hektoliter	landskylds byg	» 7,86
1	—	landskylds havre	» 7,54

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 9,01
1	—	byg	» 7,00
1	—	blandkorn	» 6,38
1	—	havre	» 6,01
1	—	letbyg	» 4,29
1	—	lethavre	» 3,86

Hamar stift:
(sat 11 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr. 18,28
100	—	bygmel	» 19,66

100	kilogram	havremel	kr.	19,39	11 novbr.
100	—	blandmel	»	19,53	22 novbr.
1	hektoliter	landskyldsbyg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt.	kr.	9,54	
1	—	landskylds- eller ledingshavre	»	8,70	
100	kilogram	bygmalt	»	14,94	
100	—	havremalt	»	14,74	
100	—	blandkornmalt	»	14,84	

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	10,58
1	—	byg	»	9,05
1	—	blandkorn	»	7,57
1	—	havre	»	7,44
1	—	letbyg	»	4,73
1	—	lethavre	»	4,33

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	17,81
100	—	bygmel	»	18,24
100	—	havremel	»	18,67
100	—	blandmel	»	18,31
1	hektoliter	landskyldsbyg	»	8,86
1	—	landskyldshavre	»	8,35
100	kilogram	bygmalt	»	13,86
100	—	havremalt	»	14,19
100	—	blandkornmalt	»	13,92

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	9,69
1	—	byg	»	7,94
1	—	blandkorn	»	6,85
1	—	havre	»	6,65
1	—	letbyg	»	4,09
1	—	lethavre	»	3,75

Kristiansand stift:
(sat 22 november).

1	hektoliter	byg	kr.	9,44
1	—	havre	»	7,72
1	—	havremel	»	8,59
100	kilogram	byg	»	14,58
100	—	havre	»	14,90
100	—	havremel	»	16,60

11 novbr. 22 novbr. Middeltallet av kapitelstaksterne for de sidste 10 aar fra 1904 til 1913 begge iberegnet blir:

1	hektoliter	byg	kr. 8,47
100	kilogram	byg	» 13,08
100	—	havre	» 13,98

Bergen stift:
(sat 20 november).

Hvete	kr. 13,68	alt pr. hektoliter*).
Rug	» 10,13	
Byg	» 9,96	
Havre	» 6,99	
Blandkorn	» 8,16	
Malt	» 46,56	

Hvad Kongens tiende i Nordhordland angaar, da skal der efter den derom gjældende bestemmelse kun gives for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønde).

Middeltallet av de sidste 20 aars kapitelstakster blir: For hvete kr. 11,86, for rug kr. 8,60, for byg kr. 8,24, for havre kr. 5,55, for blandkorn kr. 6,74 og for malt kr. 38,37, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de sidste 10 aars kapitelstakster blir: For hvete kr. 12,44, for rug kr. 9,43, for byg kr. 8,90, for havre kr. 6,12, for blandkorn kr. 7,33 og for malt kr. 43,04, alt pr. hektoliter.

Trondhjem stift:
(sat 14 november).

1	hektoliter	bedste rug	kr. 10,38
1	—	ringere rug	» 9,18
1	—	sædebyg	» 9,02
1	—	ringere byg	» 7,55
1	—	bedste blandkorn	» 8,51
1	—	ringere blandkorn	» 8,07
1	—	sædehavre	» 7,57
1	—	ringere havre	» 6,26
1	kilogram	bedste rugmel	» 0,18
1	—	ringere rugmel	» 0,15

*) Middelprisen paa malt er av Bergens formandskap opgit til kr. 0,22 pr. kg., av Bergens magistrat og sogneprestene til Domkirken, Korskirken, Johanneskirken, Nykirken, Mariakirken, Sandvikskirken og Aarstad til kr. 0,80 pr. kg., av sognepresten i Fuse til kr. 0,16 pr. kg. og av Odda formandskap til kr. 0,25 pr. kg. Middelprisen herav beregnet efter lov av 17 august 1848 blir 65 øre pr. kg.

1	kilogram	bedste bygmel	kr.	0,17	11 novbr.
1	—	ringere bygmel	»	0,15	22 novbr.
1	—	bedste havremel	»	0,18	
1	—	ringere havremel	»	0,15	
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædebyg for 1 hektoliter			»	8,24	
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædehavre for 1 hektoliter			»	6,90	

Tromsø stift:
(sat 20 november).

1	hektoliter	bedste rug	kr.	11,86
1	—	ringere rug	»	10,69
1	—	sædebyg	»	11,62
1	—	ringere byg	»	9,96
1	—	bedste blandkorn	»	11,18
1	—	ringere blandkorn	»	9,63
1	—	sædehavre	»	11,24
1	—	ringere havre	»	9,47
1	—	bygmalt	»	16,90
10	kilogram	rugmel	»	1,82
10	—	bygmel	»	1,92
10	—	ringere bygmel	»	1,68
10	—	havremel	»	2,33
10	—	ringere havremel	»	1,87
10	—	hvite erter	»	3,13
10	—	ringere erter	»	2,68
Middeltal av de sidste 10 aars kapitelstakster paa 1 hektoliter sædebyg			»	10,72

Kirkernes landskyld:

10	kilogram	lange	kr.	6,00
10	—	rundfisk	»	5,50
10	—	titling	»	4,50
10	—	stor rotskjær	»	6,00
10	—	smaa rotskjær	»	5,00
10	—	stor sei	»	5,00
10	—	middels sei	»	4,50
10	—	smaa sei	»	3,50
10	—	ost i salten	»	4,89

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Jakob Jakobsen Berstad ved testamente av 16 mars 1903 oprettede »Kjøbmand Jakob Berstads familielegat« til utdannelse for trængende hæderlige unge mænd fra Bergen stift og paa de under 25 oktober 1913 utfærdigede statutter for dette legat. 25 novbr.

25 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Østen Monsen Hjelmeland ved testamente av 11 juli 1908 oprettede legat til fordel for Bø annekskirke i Hyllestads prestegjeld samt paa de under 21 august 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

25 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Akershus amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt det er det fungerende eller det nyvalgte herredsstyre, som har at foreta valg paa medlemmer til de forskjellige kommunale styrer for de følgende aar.

Departementet meddeler, at spørsmaalet for valg av skolestyremedlemmer er løst ved uttrykkelig lovbestemmelse i § 47 d i lov av 15 august 1908 derhen, at dette valg blir at foreta av det nyvalgte herredsstyre. Denne bestemmelse gir uttryk for et materielt rigtig princip, som ogsaa bør bringes i anvendelse overfor andre lignende kommunale valg. Jfr. ogsaa Finansdepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 30 september 1913 om valg paa medlemmer av ligningsinstansene. Departementet uttaler videre, at der ikke kan være noget til hinder for, at det nye herredsstyre foretar samtlige disse valg før nytaar, f. eks. samtidig med ordførervalget, jfr. den citerte lovbestemmelse.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved lov nr. 4 av 21 juni 1913 om forandringer i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 og lov nr. 5 av 21 juni 1913 om forandringer i lov om stranding og vrak av 20 juli 1893 besluttes sat i kraft fra 12 december 1913.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Østre Molands herred, Nedenes amt, den 25 september og 6 november 1913 fattet beslutning om forandring i og tillæg til de ved Kronprinsregentens resolution av 7 juni 1902 stadfæstede politivedtægter for Stokken sogn av nævnte herred.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets

*) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor beslutningen er indtat.
***) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor politivedtægtene er indtat.

herreder, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Melhus herred, Søndre Trondhjems amt, den 25 oktober 1913 fattede beslutning om politivedtægter for herredet. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Børsens herred, Søndre Trondhjems amt, den 12 september og 28 oktober 1913 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 30 januar 1893 stadfæstede vedtægter. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved den av Hobøls herredsstyre i møte 20 oktober 1913 besluttede vedtægt for lukning av utsalgssteder i Hobøls herred, Smaalenene amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, dog med nogen forandringer. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved den av Brønnøy herredsstyre i møte den 4 november d. a. fastsatte vedtægt for lukning av butikker inden nævnte herred stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, dog med nogen forandringer. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av § 13 i lov om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter av 3 juli 1909 bestemmes som gjældende indtil videre, at alle fiskeredskaper undtagen stængenot skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdage inden Verrans herred, Nordre Trondhjems amt. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution†), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Surendalens herred, Romsdals amt, vedtagne skogvedtægter for herredet. 26 novbr.

*) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor de nye politivedtægter er indtat.
**) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
***) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
†) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor skogvedtægtene er indtat.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19, 67 og 69 bestemmes:

1. At der meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av den av Hamar bystyre i møte den 16 april og 15 juli 1913 fattede beslutning om fast aarsløn for feiermesteren og feiersvendene sammesteds samt av de av nævnte bystyre i møte den 15 juli 1913 vedtagne forskrifter for feiervæsenet i Hamar, dog med en enkelt forandring.
2. At følgende resolutioner ophæves:
   a. Høieste resolution av 4 juni 1889 angaaende approbation paa reglement med takst for feiervæsenet i Hamar.
   b. Kongelig resolution av 22 januar 1910, forsaavidt utførelse av brandsyn i Hamar angaar.
   c. Kongelig resolution av 27 juni 1910 angaaende godkjendelse av regler for betaling til feiermesteren i Hamar.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Vegarsheiens vasdrags elvedirektion i møte den 28 september 1912 vedtagne reglement for manøvrering av den i henhold til kongelig resolution av 4 august 1911 opførte reguleringsdam for Ubergsvand, dog med en enkelt forandring.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved bestemmes:

1. Amtmanden i Buskeruds amt bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser om avholdelsen av bytingene i kjøpstaden Kongsberg, naar saadanne paa grund av forholdene ikke vil kunne holdes i overensstemmelse med kongelig resolution av 9 mai 1913.
2. Resolution av 24 november 1900, post 2, ophæves fra 1 januar 1914, og de i lov indeholdende nærmere bestemmelser om pant og tinglysning av 12 oktober 1857 § 9 omhandlede ekstrating til tinglysning av dokumenter blir fra samme tid indtil videre ikke at avholde i Kongsberg.

26 novbr. **Den Norske Regjerings resolution**, hvorved § 8, 1ste punktum, i den ved kongelig resolution av 19 februar 1907 fastsatte anordning av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse bestemmes at skulle forandres saaledes, at ordene

*) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor de stadfæstede forskrifter er indtat.

**) Bekjendtgj. 28 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor det approberte reglement er indtat.

»sekretærerne av 1ste klasse« ombyttes med »sekretærerne av 1ste og 2den klasse«. 26 novbr.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved det av Hovedstyret for Statsbanerne ved skrivelse av 7 mars 1913 avgivne forslag til særlige bestemmelser for befordring av frimerkegods samt forhøielse av mindste pris pr. sending ilgods og fragtgods approberes med de i Arbeidsdepartementets foredrag nævnte forandringer, og de nye regler gjøres gjældende fra det tidspunkt, som av Hovedstyret nærmere maatte bli bestemt. 26 novbr.

Rundskrivelse fra medicinaldirektøren til helseraadsordførerne i landdistrikterne, hvori uttales: 26 novbr.

Da det fra flere hold har været fremholdt, at der ikke overalt iagttages den ønskelige renlighet i butikker i landdistrikterne, antages det — for at søke dette forhold rettet — hensigtsmæssigst at faa bestemmelser om renhold av butikker vedtat og approbert som tillæg til sundhetsforskriftene paa den i sundhetslovens § 11, jfr. § 4, foreskrevne maate. — Det henstilles derfor til helseraadsordførerne i de herreder, i hvis sundhetsforskrifter der ikke allerede findes bestemmelser herom, at bevirke saadanne vedtat. Som forbilleder vil kunne benyttes paabud av denne art, som er indtat i flere sundhetsforskrifter, approbert i de senere aar (fra og med 1910), og som findes i »Norsk Lovtidende« samt i de aarlige officielle beretninger om sundhetstilstanden og medicinalforholdene i Norge.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 28 novbr.

Bestyrelsen for »Den norske Handelsstands Fællesforening« har i en til departementet indkommet henvendelse henledet opmerksomheten paa den efter bestyrelsens opfatning ofte mangelfulde avfattelse av de lovbefalte indberetninger om konkurs- og akkordforhandlingsboer. Bestyrelsen uttaler, at saaledes som forholdet nu er, gir disse indberetninger kun et ufuldkomment overblik over boet og de vigtigste aarsaker til den mislige stilling. I henvendelsen henstilles det til departementet at søke indført en forandring heri. Med specielt henblik paa, hvad der er av interesse for handelsstanden, opstiller bestyrelsen følgende fortegnelse over, hvad beretningene bør indeholde:

1. Datum for konkursens eller akkordforhandlingens aapning.
2. Skyldnerens alder og utdannelse og hvorvidt han driver flere erhverv.
3. Størrelsen av den kapital, som skyldneren har hat til at begynde forretning med.
4. En regnskapsmæssig opsat status over boets stilling ved konkursens eller akkordforhandlingens aapning.

28 novbr.

5. Samlede skifteomkostninger.
6. Salærer, særskilt angit for bestyrer, akkordkommissær og medlemmer av kreditorutvalg eller akkordstyre (post 5 og 6 anslagsvis).
7. Utestaaende fordringer og hvad der av disse maa ansees for uerholdelig.
8. Den antagelige dividende angit i procent.
9. Hvorvidt skyldneren tidligere har været under konkurs eller har faat eller søkt akkord.
10. Om strafferetslig undersøkelse er begjært.
11. Et kort resumé av de væsentligste aarsaker til indstillingen.

I anledning av denne henvendelse bedes sakførere og bobestyrere anmodet om ved forfattelsen av konkurs- og akkordindberetninger at være opmerksom paa, hvad der av bestyrelsen for Handelsstandens Fællesforening er anført. Samtidig henviser departementet med hensyn til, hvad beretningene bør indeholde m. v. — foruten til vedkommende lovbestemmelser — til de i Lovtidenden indtagne rundskrivelser av 23 januar og 22 mai 1901, 29 oktober 1902, 17 november 1903 og 27 september 1905, jfr. ogsaa rundskrivelser av 30 april 1900, 19 juni 1906 og 22 oktober 1912.

Bestyrelsen for »Den norske Handelsstands Fællesforening« har i en anden henvendelse til departementet anført, at der fra kreditorforeninger har været fremholdt ønskeligheten av, at ogsaa underhaandsboer blev medtat i den av Fællesforeningen utarbeidede konkursstatistik. Det har av disse foreninger været antat, at landets sakførere, der som regel ordner saadanne boer, paa foranledning av departementet vilde være villig til at indsende beretninger som grundlag for en saadan statistik. I henhold hertil har bestyrelsen henstillet til departementet at anmode landets sakførere om i størst mulig utstrækning at indsende beretninger om grundlag for en saadan statistik. I henhold hertil har bestyrelsen henstillet til departementet at anmode landets sakførere om i størst mulig utstrækning at indsende beretning om underhaandsboer til Fællesforeningens kontor i Kristiania. Sakførere og bobestyrere bedes gjort bekjendt med dette ønske fra handelsstandens side med henstillen om at imøtekomme samme i den utstrækning, hvortil der maatte være anledning.

29 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av sorenskriver H. M. Nerdrum og hustru Christiane Marie Nerdrum, født Dybwad, ved testamente av 4 mai 1891 med tillæg av 15 oktober 1895, 31 oktober 1896, 7 og 28 november 1898 oprettede »Sorenskriver Nerdrum og hustru, Christiane Nerdrums legat« til bedste for værdige trængende enker og ugifte kvinder av embeds- og bestillingsmænds- og

borgerstanden i Kristiania samt paa de under 30 oktober 1913 29 novbr.
utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Kristiania stift i an- 29 novbr.
ledning av en fra en instrumentmaker indkommet forespørsel, om han som handelsborger kan besøke privatlæger og sykehus utenfor sin næringskommune og falbyde instrumenter av fremmed tilvirkning til disse, og om utenlandske handelsreisende i tilfælde har den samme ret.

Departementet, som gik ut fra, at forespørselen angik den i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 14 b omhandlede borttingning av varer, antok, at spørsmaalet maatte besvares bekræftende, forsaavidt angik læger, men iøvrig benegtende.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: 2 decbr.

Ifølge meddelelse fra det Schweiziske Forbundsraad har den britiske regjering besluttet for Det Australske forbund, øen Norfolk og Papuas vedkommende at tiltræde den reviderte Bernkonvention angaaende beskyttelse av literære og kunstneriske verker, undertegnet i Berlin den 13 november 1908.

Ved tiltrædelsen — som for Det Australske forbund og øen Norfolks vedkommende skal regnes fra den 1 juli 1912 og for Papua fra den 1 februar 1913 — har den britiske regjering med hjemmel i konventionens art. 27 tat samme forbehold vedrørende bestemmelserne i art. 18, som blev tat ved tilslutningen for Storbritanniens vedkommende. (Se Utenriksdepartementets tillægsmeddelelse av 16 november 1912 — indtat i »Lovtidende«, 2den avdeling s. 565 og »Overenskomster« nr. 9 for 1912).

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved der i 3 decbr.
henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Ogne herred, Stavanger amt, den 5 november 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v.

Den Norske Regjerings resolution**), hvorved den av 3 decbr.
Hurums herredsstyre i møte 15 oktober 1913 besluttede vedtægt om lukning av utsalgssteder i ladestedet Holmsbu, Buskeruds amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, dog med et par tilføielser.

*) Bekjendtgj. 5 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 5 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

3 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Glemminge herred i Smaalenene amt under 12 september 1912 og 28 juli 1913 fattede beslutninger om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, — dog med et par forandringer.

II. De nye forskrifter træder i kraft 3 maaneder, efterat approbationen er meddelt.

III. De ved kongelig resolution av 14 mai 1864 approberte almindelige sundhetsforskrifter for Glemminge herred ophæves fra den tid, ovennævnte forskrifter træder i kraft.

3 decbr. **Den Norske Regjerings resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av Kongsbergs bystyre under 31 januar og 15 august 1913 vedtagne beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden byen samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl.

II. De ved kongelige resolutioner av 8 august 1865 og 20 september 1879 approberte almindelige sundhetsforskrifter og de ved kongelig resolution av 17 mars 1911 approberte tuberkuloseforskrifter for byen ophæves fra den tid, da ovennævnte forskrifter træder i kraft.

3 decbr. **Den Norske Regjerings resolution*****), hvorved der i henhold til lov om bykommunernes skatteveesen av 15 april 1882 § 5, jfr. byskatteloven av 18 august 1911 § 132, meddeles stadfæstelse paa Notoddens bystyres beslutning av 26 mars 1913 om utligning av en fjerdepart av byens budget for 1ste halvaar 1913 som eiendomsskat, hvorved denne skat blir at utskrive med kr. 1,20 paa hvert 1000 kroners takstværdi.

3 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved det i henhold til lov om rettergangsmaaten i handelssaker av 20 decem-

*) Bekjendtgj. 5 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 5 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor de nye sundhetsforskrifter er indtat.

***) Bekjendtgj. 5. december i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

ber 1902 § 8, jfr. lov nr. 5 av 8 juni 1907, bestemmes, at 3 decbr.
det ved kongelig resolution av 12 december 1903 fastsatte antal faste medlemmer og varamænd ved handelsretten i kjøpstaden Drammen fra 1 januar 1914 forhøies til henholdsvis 24 og 14.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes: 3 decbr.

1. At det ved kongelig resolution av 16 oktober 1907 for den av Sund, Fjeld, Fane, Aarstad og Austvolds tinglag i Midthordland sorenskriveri bestaaende maanedstingkreds anordnede maanedsting i april fra og med 1914 blir at avholde i juni maaned.
2. At maanedsting for den nævnte maanedstingkreds fra og med 1914 blir at avholde foruten i maanedene februar, mars, juni, august og december ogsaa i januar efter amtmandens nærmere bestemmelse med hensyn til tid og sted for tingenes avholdelse.

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bl. a. be- 3 decbr.
stemmes, at de av Grimstads øl- og vinsamlag i generalforsamling den 20 oktober 1913 vedtagne og av Grimstads bystyre i møte den 27 s. m. godkjendte vedtægter i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1916.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det 3 decbr.
i 1888 grundlagte »Bakersvendenes aldershjemsfond« i Bergen og paa de under 3 september 1913 utfærdigede love for nævnte fond.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaa- 3 decbr.
lenene i anledning av meningsforskjel mellem en skifteret og en sakfører som tilsynshavende med opfyldelsen av en akkord angaaende forstaaelsen av akkordforhandlingslovens § 25 (l. 6 mai 1899).

Departementet erklærer sig enig med vedkommende sakfører i, at skifteretten efter akkordforhandlingslovens § 25 ikke har adgang til at føre nogen kontrol med den tilsynshavende eller til at utfærdige paalæg til ham i boets anliggender, og at tvistepunkter mellem skyldneren og den tilsynshavende hører under domstolenes avgjørelse.

I anledning av forespørsel fra samme skifteret om akkordforhandlingslovens forstaaelse i en del andre punkter uttaler departementet:

En tilsynshavende med opfyldelsen av en akkord antages ikke at kunne fratræde uten skifterettens samtykke, jfr. akkordforhandlingslovens § 25, sidste punktum.

3 decbr. Den tilsynshavende kan ikke antages at være beretttget til at opstille noget almindelig krav om, at skyldneren skal indbetale til ham de beløp, som er nødvendige til akkordterminernes opfyldelse, saaledes at den tilsynshavende forestaar utlodningene. Finder en tilsynshavende det i noget tilfælde nødvendig av særlige grunde, at saadan indbetaling sker for at sikre fordringshavernes fælles interesser, vil han kunne gi skyldneren tilhold herom og, saafremt skyldneren negter at efterkomme dette tilhold, forlange ham under konkurs, hvorved spørsmaalet om tilholdets betimelighet vil komme under skifterettens avgjørelse.

Efter ordlyden i akkordforhandlingslovens § 6 nr. 4 antar departementet, at det alene er godtgjørelse til mænd, som opnævnes i henhold til lov av 28 august 1854 kap. 3, som bestemmes av skifteretten.

Godtgjørelse til mænd, som av akkordstyret tilkaldes til gjennemgaaelse og værdsættelse av skyldnerens eiendele, maa fastsættes ved overenskomst mellem akkordstyret og vedkommende mænd.

Hvis enighet ikke opnaaes, og begge parter ønsker skifterettens avgjørelse, bør skifteretten dog ikke undslaa sig for at efterkomme en saadan anmodning.

3 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes foranlediget ved en forespørsel fra et herreds ordfører om, hvorvidt amtsskattestyret antages berettiget til at nedsætte en særskilt klagenævnd efter landskattelovens § 93 i et tilfælde, hvor der allerede var avsagt kjendelse av overligningsnævnden, til hvem klagen var sendt av ligningsnævnden overensstemmende med landskattelovens § 91, idet der ikke i klagen til ligningsnævnden var nævnt noget om begjæring om behandling ved særskilt klagenævnd, likesaalitt som der før overligningsnævndens kjendelse var kommet til lignings- eller overligningsnævndens kundskap, at nedsættelse av særskilt klagenævnd var forlangt.

Departementet uttaler, at da landskattelovens § 93 ikke paalægger en skatyder, som forlanger særskilt klagenævnd nedsat, pligt til at underrette lignings- eller overligningsnævnden herom, og da det er oplyst, at det i saken omhandlede forlangende var indkommet inden den i lovens § 93, andet led, bestemte frist av 4 uker, antages ikke den omstændighet, at overligningsnævnden har behandlet klagen, forinden den blev vidende om dette forlangende, at berøve skatyderen adgangen til at faa særskilt klagenævnd nedsat. Overligningsnævndens behandling av klagen maa derfor betragtes som en nullitet.

3 decbr. **Telegram** fra Socialdepartementet til en sakfører, hvori meddeles, at departementet ikke har nogen adgang til at dispen-

sere fra bestemmelsen i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 10, hvorefter et konkursbo ikke har adgang til at supplere varebeholdningen. 3 decbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania vergeraad i anledning av en fra Fredrikshalds magistrat indkommet forespørsel, om ikke omsorgen for en i Kristiania boende mands barn, som Kristiania vergeraad har maattet fjerne fra hjemmet og bortsætte i privat forpleining, kunde overføres til vergeraadet i Fredrikshald, hvor manden oplyses at høre hjemme. 4 decbr.

Departementet uttaler, at saalænge vedkommende mand bor i Kristiania, antages Kristiania vergeraad ikke at ha lovlig adgang til at overføre sin befatning med omhandlede barn til Fredrikshalds vergeraad.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Stords vergeraad, hvori departementet uttaler, at det antar, at vergeraadet ifølge lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1 b alene har adgang til at beslutte bortsat et spædbarn, saafremt det findes vanvyrdet eller mishandlet, men ikke naar barnet befrygtes at ville bli vanvyrdet eller mishandlet. 5 decbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fiskeridirektøren, hvorefter opsynet ved Lofotfisket i aaret 1914 skal træde i kraft fra og med 16 januar. 5 decbr.

Telegram fra Socialdepartementet til N. N., hvori meddeles, at markedsavgift, hvis saadan er paalagt efter lov av 20 august 1842, antages at maatte betales ved siden av den i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 22 fastsatte avgift for næringsbrev paa omførselshandel. 5 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av professor Robert Collett ved testamente av 8 september 1912 oprettede »Professor R. Colletts legat til undersøkelse og bearbeidelse av Norges fauna« samt paa den under 7 oktober 1913 utfærdigede fundas for dette legat. 6 decbr.

Den Norske Regjerings resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Fauske herredsstyre i møte den 18 november 1913 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Fauske herred, Nordlands amt, fra 1 januar 1914 skal være gjenstand for bevilling. 10 decbr.

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved tidspunktet for ikrafttræden av den nye 4de utgave av den norske farmakopø, hvilket ved kongelig resolution av 7 februar 1913 bestemtes til 1 januar 1914, utsættes til 1 mars 1914.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved i medhold av § 19 i lov om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter av 28 juni 1913 bestemmes:

1. At der til ordens opretholdelse under vaartorskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter anordnes saadant særskilt opsyn, som Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri bestemmer under hensyntagen til den til enhver tid givne bevilgning.
2. At det saaledes anordnede opsyn skal ha politimyndighet.
3. At forskriftene i § 23, jfr. §§ 24—31, i lov om vaarsildfiskeriet av 24 september 1851 skal finde tilsvarende anvendelse under torskefisket, hvor saadant opsyn som nævnt i post 1 er anordnet.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, § 3, nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av paragrafens 3dje punktum for Kvinnherreds herred, Søndre Bergenhus amt, indtil videre til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution***), hvorved Departementet for de Offentlige Arbeider bemyndiges til som midlertidig tillæg til det i henhold til kongelig resolution av 4 august 1909 approberte driftsreglement for Notodden—Tinnosbanen og Vestfjorddalsbanen at træffe bestemmelse om, at brændevine midlertidig ikke mottages til befordring med banerne.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

I. Fra 1 januar 1914 at regne skal det residerende kapellanembede i Høilands prestegjeld under Jæderens provsti i Kristiansand stift nedlægges.

II. Fra samme dag skal Høilands prestegjeld deles saaledes, at annekssognet Sandnes ladested overgaar til eget sognekald og betjenes av en sogneprest, der tillægges:

a. samtlige inden Sandnes faldende prestelige indtægter,

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

derunder kommunal erstatning for bortfaldte indtægter 10 decbr.
av kirkelige handlinger beregnet efter en maalestok paa 28 øre og kommunal erstatning for bortfaldt høitidsoffer beregnet efter en maalestok paa 46 øre;

b. en embedskapital paa kr. 22 000.00 av den sogneprestembedet i det udelte Høilands prestegjeld tilliggende embedskapital. Renter av nævnte sum blir at utbetale paa vanlig maate med fradrag av sedvanlig inkassationssalær;

c. et lønsbidrag av Sandnes kommune paa kr. 350,00 aarlig;

d. husleiegodtgjørelse av Sandnes kommune kr. 600,00 aarlig.

III. Til sogneprestembedet i det gjenværende Høilands prestegjeld henlægges fra samme dag — foruten bruken av Høilands prestegaard:

a. de embedet hittil tilliggende indtægter av indløst og uindløst jordavgift og landskyld;

b. den gjenværende del av den nævnte embedskapital;

c. samtlige inden prestegjeldet faldende prestelige indtægter, derunder kommunal erstatning for bortfaldte indtægter av kirkelige handlinger beregnet efter en maalestok paa 22 øre og kommunal erstatning for bortfaldt høitidsoffer beregnet efter en maalestok paa 16 øre.

IV. — — — — — —

V. — — — — — —

Den Norske Regjerings resolution, hvorved bestemmes: 10 decbr.

I. Det ved kongelig resolution av 27 mai 1899 oprettede kaldskapellanembede i Haugesunds prestegjeld under Karmsunds provsti i Kristiansand stift blir at nedlægge ved utgangen av aaret 1913.

II. Fra 1 januar 1914 at regne blir der isteden i prestegjeldet at oprette et residerende kapellani, hvis indehaver tillægges følgende aarlige indtægter:

a. den kommunale erstatning for avløst offer, som hittil har tilligget kaldskapellanen, beregnet efter en maalestok av 9 og 4 øre pr. menighetslem henholdsvis i Haugesund og Skaare sogn;

b. et bidrag av sogneprestembedets indtægter paa kr. 2400,00 aarlig, som blir at utbetale med en fjerdedel hvert kvartal;

c. den nedenfor nævnte husleiegodtgjørelse.

III. Den residerende kapellan ansættes med forpligtelse til:

a. at ta bolig i kjøpstaden Haugesund;

b. at holde gudstjeneste hver søn- og helligdag og at

10 decbr. overta konfirmantforberedelsen med paafølgende konfirmation en gang aarlig;

c. at finde sig i ansættelse av en tredjeprest i prestegjeldet;

d. at finde sig i de bestemmelser, som maatte bli avgit om gudstjenestens ordning og om de kirkelige forretningers fordeling mellem prestene.

IV. Kapellanens husleiegodtgjørelse fastsættes i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 29, 2 led, indtil videre til kr. 600,00 aarlig overensstemmende med Haugesunds bystyres beslutning av 7 oktober 1912.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes: At det paalægges de statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved stiftamtmands- og amtmandsembederne samt sorenskriver- og byfogedembederne og de øvrige i St. prp. nr. 80 for 1911 omhandlede, under Justisdepartementet hørende embeder, — indtil endelig bestemmelse er fattet om en pensionsordning for vedkommende betjenter — fra 1 januar 1914 at gjøre visse indskud, som blir at indsætte i bank paa tjenestemændenes navn for i sin tid at overføres til vedkommende pensionskasse, saaledes at indskuddene fastsættes:

a. for betjenter, hvis avlønning ikke overstiger kr. 1200,00, til kr. 4,00 maanedlig;

b. for fuldmægtiger og betjenter, hvis avlønning er over kr. 1200,00, men ikke overstiger kr. 1600,00 aarlig, til kr. 6,00 maanedlig og

c. for fuldmægtiger og betjenter, hvis avlønning er over kr. 1600,00 aarlig, til kr. 8,00 maanedlig.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved den av Lillehammer øl- og vinsamlag i generalforsamling den 20 august 1913 vedtagne og av Lillehammer bystyre i møte den 21 november næstefter godkjendte forandring av § 1 i de ved kongelig resolution av 17 juni 1910 stadfæstede vedtægter for samlaget i medhold av § 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Porsgrunds bystyre i møter den 25 februar og 18 november 1913 vedtagne betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser og tilsyn med byggearbeider sammesteds.

10 decbr. **Den Norske Regjerings resolution,** hvorved bestemmes:

1. Den tidligere den Almindelige Brandforsikringsind-

retnings Kjøpstadavdeling tilhørende gaard Wergelands- 10 decbr.
veien nr. 1 i Kristiania overgaar til Norges Brandkasses eiendom.

2. Den Almindelige Brandforsikringsindretnings Landavdelings underskud pr. 31 december 1912 dækkes endelig av Indretningens Kjøpstadavdelings overskud ved samme tidspunkt.

3. Resten av Kjøpstadavdelingens overskud pr. 31 december 1912 overgaar som reservefond for Norges Brandkasse.

Det kan anvendes til dækning av Brandkassens driftsunderskud, naar ikke dens ordinære indtægter og øvrige midler utenfor det i lov av 21 juni 1912 § 70 nævnte fond strækker til.

Av fondets renteindtægt anvendes en halvdel av Direktionen til fremme av slukningsvæsen og ildssikkerhet inden de til risikogrupperne II, III og IV hørende bebyggelser. Den anden halvdel av fondets renteindtægt tillægges fondet; dog kan det ved særskilt beslutning av representantskapet bestemmes, at ogsaa denne del — helt eller delvis — skal anvendes som foran nævnt.

Beslutninger om bidrag av disse midler skal forelægges departementet til godkjendelse.

4. Kjøpstadavdelingens og Landavdelingens avslags- eller bidragsfond, stor pr. 31 december 1912 henholdsvis kr. 115 705,22 og kr. 57 911,57, slaaes sammen til et fællesfond med samme formaal som hittil og som bestemt i lovens § 70.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 10 decbr.
Kristiansand i anledning av en sak om Gjerstad herreds berettigelse til efter landsskolelovens § 10 at faa refusion for skoleutgiftene til 3 barn, som har hjemstavnsret i Dybvaag.

Det er oplyst, at de 3 barn, det her gjælder, opholder sig hos sin mor, som bor i Gjerstad, men har hjemstavnsret i Dybvaag, av hvis fattigvæsen hun oppebærer understøttelse.

Departementet uttaler, at det maa erklære sig enig med Dybvaags fattig- og skolestyre i, at Gjerstads kommune ikke har krav paa nogen refusion av Dybvaags kommune for undervisningsutgifter til nævnte 3 barn, da barnene efter det oplyste ikke kan siges av Dybvaags fattigstyre at være utsat til privat forpleining i Gjerstad, kfr. landsskolelovens uttryk i § 10, sidste led. Heller ikke de omhandlede utlæg til bøker for nævnte barn er Dybvaags kommune pligtig til at refundere, da hjælp til et barns forsyning med skolebøker ikke er at anse som fattigunderstøttelse (landsskolelovens § 61), men som en skoleutgift, som ikke kan kræves refundert.

11 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt foranlediget ved en forespørsel fra et ligningsraad, om herredsstyret hadde ret til at forlange sig forelagt næringsopgaver og selvangivelser, der var indsendt til ligningsnævnd og ligningsraad, enten samtlige eller for visse paapekte skatydere.

Departementet antar, at spørsmaalet maa besvares benegtende, jfr. landskattelovens § 129. Skatteloven antages ikke at hjemle adgang til at forelægge for herredsstyret oplysninger vedkommende de enkelte skatydere om noget, der ikke efter landskattelovens § 86, andet led, kan medtages paa den skatteliste, som utlægges til almindelig eftersyn. Hvis en ligningsnævnd eller et ligningsraad har besluttet i henhold til landskattelovens § 118 at anmelde skatydere for indgivelse av urigtige selvangivelser eller næringsopgaver, pligter imidlertid vedkommende ligningsmyndighet at forelægge herredsstyret alle oplysninger, som er fornødne til avgjørelse av, om paatale skal finde sted.

12 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori i anledning av et avholdt kommunevalg uttales, at bestemmelsen i landsformandskapslovens § 6, sidste led, om, at valget blir at fremme som flertalsvalg, naar der alene foreligger én godtat valgliste, kun gjælder repræsentantvalg og ikke valg paa formænd, jfr. samme lovs § 8.

12 decbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt om, at det ikke antages at være noget til hinder for, at en av et bystyre fattet beslutning om, at der for 1914 ikke utdeles nogen almindelig rettighet til skjænkning av øl og vin m. v., blir approbert av amtmanden (jfr. Indst. O. IV for 1913, side 7—8 og Forh. i Odelst. for 1913, side 436—439).

13 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus amt, hvori i anledning av et avholdt kommunevalg uttales, at varamandsvalg efter et med benyttelse av flere avstemningssteder fremmet repræsentantvalg antages at kunne foregaa paa de samme steder, paa færre steder eller paa ett sted, alt eftersom den berammende myndighet finder det hensigtsmæssig. Under enhver omstændighet skal imidlertid varamandsvalget i dette tilfælde efter landsformandskapslovens § 5, post 7, andet punktum, foregaa »i dertil særskilt berammet møte«. Hvad enten det berammes til samme dag som repræsentantvalget eller til en anden dag — hvilket regelmæssig vil være nødvendig av hensyn saavel til opgjøret av repræsentantvalget som til vælgerne —, maa derfor valgkundgjørelsen ogsaa for varamandsvalget bl. a. angi, i hvilket tidsrum (d: mellem hvilke klokkeslet) vælgerne kan avgi sine stemmer. Det gaar ikke an i dette tilfælde — som naar repræsentantvalget

foregaar paa ett sted —, at kundgjøre varamandsvalget til fore- 13 decbr.
tagelse i samme møte »naar repræsentantvalget er tilendebragt og resultatet tydelig kundgjort« og uten angivelse av klokkeslet for stemmegivningen.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 16 decbr.
det av Tollak Finkelsen Foss ved gavebrev av 28 juni 1913 oprettede legat til Lyngdals kirke og paa de under 6 november 1913 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet: Ifølge meddelelse til 16 decbr.
Utenriksdepartementet fra legationen i Paris har Indien tiltraadt den internationale avtale av 4 mai 1910 angaaende bekjæmpelse av utbredelsen av utugtige publikationer.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 17 decbr.
Ifølge mottat meddelelse har riksadvokaten under 15 november sidstleden tilskrevet samtlige statsadvokater saaledes:

»Den norske Handelsstands Fællesforening har i en henvendelse til Norges Brandkasse beklaget sig over, at handlende, som rammes av ildsvaade, hyppig kommer i en meget vanskelig stilling derved, at forsikringsindretningene ikke utbetaler nogen erstatning, før tiltalespørsmaalet er avgjort av paatalemyndigheten, og det ofte tar lang tid, før saadan avgjørelse foreligger. Jeg tillater mig at henstille, at hr. statsadvokaten er opmerksom paa dette forhold og henleder de Dem underordnede politimestres og lensmænds opmerksomhet herpaa. Særlig hvor det gjælder større værdier — uten hensyn til om det er handelsmænd eller andre, som er brandlidte — bør efterforskning angaaende ildsvaader iverksættes og tilendebringes med størst mulig hurtighet, og, i tilfælde, behandles forut for ældre saker av mindre vigtighet«.

Da departementet finder det ønskelig, at ogsaa den retslige efterforskning i disse saker fremmes med størst mulig hurtighet, bedes det henstillet til vedkommende dommere i straffesaker at ha sin opmerksomhet henvendt paa forholdet.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til amtmanden i Sta- 17 decbr.
vanger amt, hvori departementet uttaler, at det antar, at de vedkommende kommune vedrørende utgifter ved et i Ogne hjemmehørende, men i forpleining i Varhaug bortsat aandssvakt barns ophold ved aandssvakeskole m. v. maa bli at utrede av den kommune, hvor barnet ved indsendelsen til abnormskole opholdt sig, altsaa Varhaug.

Videre uttaler departementet, at det antar, at vedkommende kommuneutgifter i anledning av en døv guts ophold paa døveskole, naar guttens forældre under guttens

17 decbr. ophold ved døveskolen er reist til Amerika, maa bli at utrede av den kommune, hvor forældrene senest var bosat her i landet.

17 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori uttales:

Departementet finder at maatte fastholde den i skrivelse av 8 mai d. a. hævdede opfatning, hvorefter de vedkommende kommune vedrørende utgifter ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v. blir at utrede av den kommune, hvor vedkommende abnorme barn bor ved indsendelsen til skolen (uten nogen refusion hos hjemstavnskommunen), mens for det tilfælde, at vedkommende abnorme barns forældre flytter fra den kommune, hvorfra barnet allerede er indsendt til abnormskole, og tar ophold i en anden kommune, pligten til at betale for barnet paa abnormskole er antat at overføres fra den første til den nye kommune.

Forsaavidt det i abnormskole værende uformuende barns forældre er bosat i forskjellige kommuner, antar man, at betalingspligten maa være hos den kommune, hvor den av forældrene er bosat, hos hvem barnet ved indsendelsen til skole opholdt sig (kfr. analogien fra fattiglovens § 11).

17 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori i anledning av en klage over et kommunevalg uttales, at et valgstyres fungerende medlemmer under valgforretningen ikke maa utlevere stemmesedler til vælgerne. Utdeling inde i valglokalet av de forskjellige partiers stemmesedler bør i det hele ikke tillates, likesom der i valglokalet ikke maa drives nogensomhelst agitation, jfr. departementets i Lovtidenden indtagne rundskrivelse vedrørende stortingsvalg av 24 september 1912, dens sidste led. Det er ikke ved kommunevalg som ved stortingsvalg paabudt, at vælgerne skal anvises »et avsondret rum i valglokalet«, hvor de uset av alle kan konvoluttere sine stemmesedler, men denne ordning anbefaler sig av mange grunde ogsaa ved kommunevalg. Det bør til betryggelse av valgets renhet i ethvert fald paasees, at avstemningen for den enkelte vælgers vedkommende foregaar i umiddelbar forbindelse med leveringen av konvolut til ham, likesom konvolut ikke bør utleveres, før avkrydsning i mandtallet har fundet sted. Selvsagt maa der til hver vælger bare utleveres én konvolut.

18 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til en skolebestyrer i anledning av en forespørsel om en lærer, som har søkt og erholdt permission for indeværende skoleaar paa grund av sygdom, har stemmeret i det aar, han har permission, ved valg paa lærernes repræsentant til skolestyret.

Departementet uttaler, at det antar, at vedkommende lærer 18 decbr.
har stemmeret ved et saadant valg ogsaa i permissionstiden.

I anledning av en anden forespørsel om en lærer, som er bestyrer av en privat middelskole, men læser 6 timer ukentlig ved folkeskolen, har stemmeret ved valg paa lærerrepræsentant i skolestyret, uttaler departementet under henvisning til sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 22 oktober 1894, at vedkommende lærer maa antages at ha stemmeret ved det omhandlede valg, dersom han er ansat som fast timelærer ved folkeskolen.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Hede- 18 decbr.
markens amt, hvori departementet i anledning av en forespørsel om et formandskapsmedlems pligt til at motta valg som medlem av en av formandskapet nedsat komite uttaler, at ifølge byformandskapslovens § 17 f. paaligger det formandskapet »at vareta kjøpstadens gavn og bedste«. Naar formandskapet finder, at dette bedst sker fyldest ved, at enkelte saker undergives en forberedende behandling av specialkomiteer, forinden de forelægges formandskapet til behandling, antar man, at formandskapets medlemmer i almindelighet er forpligtet til at bøie sig for den forretningsorden, som formandskapet selv i saa henseende fastsætter til opnaaelse av en hensigtsmæssig arbeidsordning. En saadan forberedende komitebehandling av sakene er jo alene en fordeling mellem formandskapets medlemmer av arbeide, som det er hvert enkelt medlems ombudspligt at delta i. Sammenlign departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 5 oktober 1912.

Formandskapsmedlemmers pligt til at delta i kommunale komiteer — det være sig til forberedelse av saker, som hører under formandskapets eller bystyrets behandling, eller til gjennemførelse av besluttede kommunale foranstaltninger — kan imidlertid ikke gjælde uten enhver begrænsning. Hvor grænsen skal sættes, er et spørsmaal, som ikke kan besvares med nogen generel, paa alle tilfælde anvendelig uttalelse, men maa løses konkret. At hvervet som formandskapsmedlem kunde bli ikke saa litet byrdefyldt, synes formandskapslovene selv at forutsætte, idet de i § 35 fritar formændene for »alle andre borgerlige ombud«. I praksis vil vel i almindelighet hensynet til de kommunale anliggenders bedst mulige skjøtsel og til vedkommende person selv gi en rimelig begrænsning for det arbeide, som gjennem indvælgelse i kommiteer paalægges de enkelte formandskapsmedlemmer. Opstaar der allikevel undtagelsesvis konflikt herom, som ikke lar sig bilægge ved gjensidig imøtekommenhet, vil en endelig bindende løsning alene kunne opnaaes ved domstolenes mellemkomst.

18 decbr. Det her omhandlede spørsmaal er berørt av Høiesteret i voteringen 28 september 1907 i en straffesak mot en mand fra Kongsvinger angaaende hans pligt til som repræsentant at utføre hvervet som medlem av en opnævnt kommunal veikomite, som skulde ha indseende med utførelsen av nogen besluttede arbeider. Meddomsretten hadde i sine domspræmisser en uttalelse om, at formandskapets medlemmer efter sin stilling antagelig er forpligtet til at overta ethvert hverv til »varetagelse av byens gavn og bedste« (lovens § 17 f). Hertil blev i Høiesterets votering bemerket, at retten »intet vil ha uttalt om, hvorvidt formandskapets medlemmer efter sin stilling kunne antages forpligtet til at overta ethvert (uthævet i voteringen) hverv til varetagelse av byens gavn«. Nogen retsavgjørelse, som direkte og nærmere løser spørsmaalet, er ikke departementet bekjendt.

18 decbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge en til Utenriksdepartementet indløpet skrivelse av 26 f. md. fra Forbundsraadet i Schweiz har Venezuelas Forenede Stater tiltraadt den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede internationale overenskomst om postanvisningstjenesten fra den 30 september 1913 at regne.

18 decbr. **Telegram** fra Socialdepartementet til en lensmand, hvori meddeles, at handelsbrev ikke kan meddeles gift kvinde under 21 aar.

19 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Fauske herred, Nordlands amt, den 19 februar, 30 august og 18 november 1913 fattet beslutning om nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 9 april 1892 stadfæstede politivedtægter for det daværende Skjerstads herred, hvorfra Fauske herred er utskilt ved kongelig resolution av 24 september 1904.

19 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved den av Holmestrands kommunestyre under 14 november d. a. fastsatte lukningsvedtægt for byens utsalgssteder approberes i henhold til lov av 25 juli 1913 som trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 7 juli d. a. approberte vedtægt.

---

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor de nye politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtægten er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Gjøvik fra 1 mars 1914 skal være gjenstand for bevilling. 19 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 8 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 meddeles stadfæstelse paa den av Holmestrands bystyre i møte den 20 november 1913 fastsatte vedtægt for overdragelse og utøvelse av de i nævnte lovparagraf omhandlede rettigheter til skjænkning av brændevin. 19 decbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om haandverksnæring av 25 juli 1913 § 1 bestemmes, at nævnte lov indtil videre ikke gjøres gjældende for ladestedet Holmsbu. 19 decbr.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om haandverksnæring av 25 juli 1913 § 1 bestemmes, at nævnte lov indtil videre ikke gjøres gjældende for ladestedet Svelvik. 19 decbr.

Kongelig resolution*), hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. nedsættes i medhold av samme lovs § 4 for Urskogs herred, Akershus amt, til 50 ha., og den kongelige resolution av 17 mars 1911, hvorved nævnte flateindhold for samme herred blev nedsat til 100 ha., ophæves. 19 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bofæ ved hund samt om optägelse av hund m. v. av 11 juni 1903 § 2 meddeles stadfæstelse paa den av Fosnes herredsstyre i Nordre Trondhjems amt i møte den 7 november 1913 fattede beslutning. 19 decbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Evanger herredsstyre, Søndre Bergenhus amt, i møte den 11 oktober 1913 fattede beslutning. 19 decbr

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.
**) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor beslutningen er indtat.

19 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved de ved kongelig resolution av 26 januar 1909 fastsatte fiskeriregler for Brødrevandet i Ulsteins herred, Romsdals amt, i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 paany gjøres gjældende for et tidsrum av 5 aar fra 1 januar 1914 at regne.

Overtrædelse av bestemmelserne er belagt med straf.

19 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa det av Stavanger bystyre i møte den 31 oktober 1913 som tillægsbestemmelse til den almindelige bygningslov vedtagne utkast til regler for bygningsstillaser samme-steds.

19 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Det ved kongelig resolution av 16 oktober 1911 oprettede kaldskapellanembede i Hitterdals prestegjeld under Nedre Telemarkens provsti i Kristiansand stift blir at nedlægge ved utgangen av aaret 1913.

II. Fra 1 januar 1914 at regne skal kjøpstaden Notodden fraskilles Hitterdal og overgaa til et eget prestegjeld, hvis sogneprest tillægges:

a. de av byen faldende prestelige indtægter;

b. i henhold til lov om salg av det øverflødige av embedsgaarder av 19 juni 1882 § 14, sidste punktum, indtil videre det bidrag av Prestegaardsfondet paa kr. 400.00 aarlig, som har tilligget kaldskapellanen i Hitterdal;

c. et lønsbidrag av Notoddens kommune svarende til, hvad der til enhver tid maatte mangle for at bringe de i post a og b — eller i tilfælde post a alene — nævnte indtægter op i kr. 3500,00 aarlig.

d. den nedenfor nævnte husleiegodtgjørelse.

III. I henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 29, 2 led, fastsættes den husleiegodtgjørelse, som sognepresten tilkommer av kommunen, indtil videre til kr. 900.00 aarlig overensstemmende med Notoddens bystyres beslutning i møte den 27 september 1913.

IV. — — —

V. — — —

19 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Det ved kongelig resolution av 21 december 1855 oprettede

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

**) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor reglerne er indtat.

kateketembede for ladestedet Mandal blir at ned- 19 decbr.
lægge fra utgangen av indeværende aar at regne.

II. Fra 1 januar 1914 at regne skal der i Mandals prestegjeld ansættes en kaldskapellan, som tillægges følgende aarlige indtægter:
   a. et lønsbidrag av sognepresten paa kr. 500,00, som blir at utbetale med en fjerdedel hvert kvartal;
   b. det offer, som kateketen nu tilkommer av Halsaa sogns menighet, eller — i tilfælde av dets avløsning — erstatning herfor, beregnet efter 27 øre pr. menighetslem;
   c. som lønsbidrag av Mandals kommune, hvad der til enhver tid utkræves for at bringe kapellaniets indtægter (husleiegodgjørelse ikke iberegnet) op i mindst kr. 2 400,00;
   d. den nedenfor nævnte husleiegodtgjørelse.

III. Kaldskapellanen ansættes med forpligtelse til:
   a. at ta bolig i ladestedet Mandal;
   b. at holde gudstjeneste eller præken hver søn- og helligdag paa betingelse av, at der paa hans reiser i den anledning ydes ham forsvarlig skyss eller tilstrækkelig godtgjørelse derfor;
   c. at finde sig i de bestemmelser angaaende sin geistlige virksomhet, som maatte bli fastsat av Kristiansands biskop med Kirkedepartementets approbation.

IV. Kaldskapellanens husleiegodtgjørelse fastsættes i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 29, 2 led, indtil videre til kr. 240,00 aarlig ovensstemmende med den av Mandals bystyre i møte den 6 september 1913 fattede beslutning.

V. — — —

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at de av 19 decbr.
Gjøviks øl- og vinsamlag i generalforsamling den 6 oktober 1913 vedtagne og av Gjøviks bystyre i møter den 19 juni, 5 august og 20 november 1913 godkjendte vedtægter for samlaget i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 godkjendes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1918.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at de av 19 decbr.
Trondhjems brændevinssamlag i generalforsamling den 22 oktober 1913 vedtagne og av Trondhjems bystyre i møte den 6 november s. a. godkjendte vedtægter i medhold av §§ 5 og 23 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid en 5 aar at regne fra 1 januar 1914.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at de av Harstads bystyre i møte den 30 mai 1913 godkjendte vedtægter for Harstads øl- og vinsamlag i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende intil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1916.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at de av Holmestrands brændevinssamlag i generalforsamling den 14 april 1913 vedtagne og av Holmestrands bystyre i møte den 20 november 1913 godkjendte vedtægter for samlaget i medhold av §§ 5 og 23 i lov om salg og skænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke for længer tid end til utgangen av aaret 1919.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Bynesets herred i Søndre Trondhjems amt mot en godtgjørelse av kr. 200,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede midler.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved kongelig resolution av 6 november 1906, hvorved bl. a. er fastsat godtgjørelse for regnskapsføreren for Finmarkens Medicinalfond, for andres derhen, at nævnte godtgjørelse fra 1 januar 1914 indtil videre skal utgjøre kr. 1 400,00 aarlig, dog saaledes at den ikke i noget tilfælde maa overstige den i § 9 i lov om medicinalavgift i Finmarken av 18 mai 1860 bestemte grænse, nemlig 4 pct. av de oppebaarne summer.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved der for Lierbanen indtil videre fastsættes takster m. v. for transport av reisende og reisegods overenstemmende med forslag fra Hovedstyret for Statsbanerne i skrivelse av 11 september 1913.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved der for Lillesand—Flaksvandbanen forsøksvis indtil videre fastsættes reviderte takster m. v. for transport av fragtgods overensstemmende med forslag fra Hovedstyret for Statsbanerne i skrivelser av 2 oktober og 28 november 1913.

19 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved den av Trondhjems bystyre i møte den 6 november 1913 fattede beslutning om forandring i § 4 i det ved høieste resolution av 6 december 1900 og 15 august 1912 stadfæstede regulativ for kaiavgifter i Trondhjems havn i henhold til § 55, jfr. § 48, i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894, stadfæstes som gjældende indtil videre.

Kongelig resolution, hvorved tjenestereglement for den Kongelige Norske Marine, 2 del, approbert ved kongelig resolution av 13 mai 1908, §§ 247—254, gives fremtidig den i et fremlagt utkast anførte ordlyd. 19 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori departementet uttaler, at en repræsentant i herredsstyret, som har gjort tjeneste i de 3 sidste aar, og som har benyttet sig av sin i landsformandskapsloven § 10 hjemlede ret til at undslaa sig for at motta valg, ogsaa er berettiget til at negte at motta valg som varamand til herredsstyret. 19 decbr.

Nye bruksregler*) for Leksdals statsalmenning i Laanke herred, approbert av Landbruksdepartementet 22 december 1913. 22 decbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en sakfører, hvori meddeles, at en kvinde, som i henhold til haandverksloven av 15 juli 1839 § 41 ved kngelig resolution er tillatt at drive sin fraskilte mands haandverk — saavel efter den gamle som den nye haandverkslov — kan erhverve nyt haanverksbrev i en anden kommune efter at ha opsagt sit haandverksbrev. 22 decbr.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvori uttales, at pensionsindskud, som sendes fra den enkelte tjenestemand til Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, ikke kan sendes portofrit. 23 decbr.

Naar derimot et offentlig kontor efter departementets bestemmelse avholder i de under vedkommende kontor hørende tjenestemænds løn deres pligtige indskud og indsender dem til pensionskassen, kan denne forsendelse ske portofrit.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Bærums formandskap om, at det antages at være lovlig adgang til at tilstaa samme person baade en indskrænket ret til skænkning av vin og en almindelig ret til alkoholsvakt øl. 27 decbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania og samtlige amtmænd: 30 decbr.

Lov om offentlig forevisning av kinematografbilleder av 25 juli 1913 træder i kraft 1 januar 1914.

Dog traadte lovens §§ 7 og 8 i kraft allerede 1 oktober d. a. Ved dette tidspunkt begyndte Statens Filmkontrol i Kristiania sin virksomhet. For denne er der ved kongelig resolution av 12 september d. a. stadfæstet reglement, som er

* Bekjendtgj. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr. 1, hvor bruksreglerne er indtat.

30 decbr. indtat i Norsk Lovtidendes 2den avdeling side 347 flg. Ved samme resolution blev ogsaa Justisdepartementet bemyndiget til at gi dispensation fra bestemmelserne i lovens §§ 1 og 6.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Ifølge lovens § 6 kan billeder, som gengir almindelig kjendte begivenheter, i de første 14 dage efter disse forevises offentlig uten at være godkjendt av filmkontrollen, naar politiet har git tilladelse til forevisningen. Hvis det findes ubetænkelig, kan politiet undlate at undergi disse billeder bedømmelse, før det gir tilladelsen. Finder bedømmelse sted, gjælder de samme regler for politiets godkjendelse, som i lovens § 8 er bestemt med hensyn til filmkontrollens bedømmelse. Ønskes disse billeder forevist ogsaa efter 14 dages forløp, utkræves filmkontrollens godkjendelse.

Endvidere kan i henhold til lovens § 10, jfr. kongelig resolution av 12 september 1913, i visse tilfælde offentlig forevisning finde sted av billeder, som ikke har været undergit filmkontrollens bedømmelse.

Ellers er regelen, at kinematografbilleder (film) ikke maa forevises offentlig uten at være godkjendt av Statens Filmkontrol. Denne forsyner ifølge reglementet av 12 september 1913 § 5 enhver godkjendt film med et blaat stempel, som indeholder kontrollens navn samt filmens registreringsnummer, saaledes:

STATENS FILMKONTROL

177

KRISTIANIA

Stemplet anbringes paa filmen $^1/_2$ à 1 m. efter billedernes begyndelse. Saafremt serien utgjør flere akter (ruller), blir hver enkelt stemplet. Desuten skal filmen ledsages av en skriftlig bevidnelse, hvis indhold er bestemt i reglementets § 5. Denne bevidnelse utfærdiges for godkjendte billeder paa røde kort av størrelse 200 × 125 mm. For billeder, som negtes godkjendelse, utfærdiges bevidnelse paa hvitt kort av samme størrelse.

Ifølge reglementets § 2, jfr. § 7, kan film godkjendes mot uteladelse av enkelte dele. Isaafald indeholder den medfølgende skriftlige bevidnelse oplysning om filmens længde før og efter klipning og i en anmerkningsrubrik beskrivelse av de dele, som er utelatt, med angivelse av disses længde.

Det lokale politis opmerksomhet bedes henledet paa, at der regelmæssig maa føres kontrol med, at kinematografbilleder, som forevises offentlig, og hvor ikke noget av de ovennævnte und-

tagelsestilfælde foreligger, er godkjendt av Statens Filmkontrol. 30 decbr.
Politiet bør her ikke alene undersøke den medfølgende bevidnelse, men ogsaa det paa filmen anbragte kontrolstempel samt sammenligne registernumrene. Det bør ogsaa paasees, at enhver serie forevises med en titel, som stemmer med den paa filmkontrollens bevidnelse anførte. Derimot har politiet ikke at foreta nogen bedømmelse av billeder, som er godkjendt av filmkontrollen, og det kan ikke negte offentlig forevisning av disse, naar vedkommende efter loven har ret til offentlig forevisning av film. Reklameplakater og programtekst blir ikke regelmæssig forelagt filmkontrollen til godkjendelse (reglementets § 4, sidste led). Der vil her kunne være opfordring for politiet til at skride ind, særlig hvis plakater og programmer paa en utilbørlig maate fremhæver dele av en film, som er utelatt efter filmkontrollens bestemmelse.

Lovens § 1, jfr. §§ 2 og 3, bestemmer, hvem der har at gi tilladelse til offentlig forevisning av kinematografbilleder. § 10 har undtagelsebestemmelser herfra. Det bemerkes, at den politiet i § 10, 2det led, givne adgang til at tillate forevisning i forbindelse med undervisning eller foredrag kun gjælder forevisning ved enkelte anledninger, hvorimot politiet ikke i henhold til denne bestemmelse kan meddele nogen tilladelse for længere tid.

Departementet meddeler herved i medhold av lovens § 10, sidste led, jfr. kongelig resolution av 12 september d. a., indtil videre folkeakademier, som oppebærer statsbidrag, tilladelse til uten hinder av §§ 1 og 6 at la forevise kinematografbilleder i forbindelse med foredrag.

Personer, som har forevisningsret i henhold til lovens § 10, 1ste og 3dje led, pligter paa politiets forlangende at legitimere dette.

Vedkommende politimestre (fogder) og lensmænd bedes gjort bekjendt hermed.

Skrivelse fra Finans- og Tolddepartementet til amtmanden 30 decbr.
i Nordre Bergenhus amt, hvori meddeles, at departementet intil videre vil tilstaa tilbakebetaling av erlagt avgift av indenlandsk tobak, som utføres til utlandet, dog ikke utover kr. 0,93 pr. kg. av den utførte vare, paa følgende betingelser:

1. At utførselen sker over Kristiania eller Bergen paa den for transitvarer foreskrivne maate inden utgangen av det første aar efter det, hvori tobakken er avlet.
2. At utførselsangivelsen utfærdiges i 2 eksemplarer av den, som har avlet og tilberedt tobakken, og paaføres opgave over tobakkens brutto- og nettovegt samt naar og hvor den er avlet.

30 decbr. 3. At andragendet om avgiftsgodtgjørelse indsendes til departementet gjennem toldvæsenet paa det sted, hvorover utførselen er foregaat, inden 1 aar efter denne, ledsaget av det ene eksemplar av utførselsangivelsen og av erklæring fra dyrkeren om, hvor meget færdig tilberedt tobak, der ved leiligheten er avlet paa vedkommende sted og det beplantede areals størrelse.

Tobaksdyrkerne i vedkommende distrikter bedes gjort bekjendt hermed.

31 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Vevrings herred, Nordre Bergenhus amt, den 12 november 1913 fattede beslutning til vedtægt for herredet om salg av tobak til barn m. v.

31 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 28 mai 1881 om politivedtægter for rikets ladesteder, lov av 22 mai 1875 om dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. og lov av 14 juli 1893 om pigtraads anvendelse til gjærde meddeles stadfæstelse paa den av ladestedet Langesunds kommunestyre den 11 december 1912 og 14 juli, 1 september og 5 december 1913 fattede beslutning om nye politivedtægter for ladestedet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 17 december 1896 stadfæstede politivedtægter.

31 decbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Voss herred, Søndre Bergenhus amt, den 28 mai, 17 juli og 6 november 1913 fattede beslutning om tillæg til § 4 i de ved kongelige resolutioner av 27 juli 1896 og 8 juni og 16 juli 1907 stadfæstede politivedtægter for herredet.

31 decbr. **Kongelig resolution†**), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Grimstad fra 1 februar 1914 skal være gjenstand for bevilling.

---

*) Bekjendtg. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr. 1, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr. 1, hvor de nye politivedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr. 1, hvor tillægget er indtat.

†) Bekjendj. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr 1.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 bestemmes, at bevertning med mat og drikke i Skaare herred i Stavanger amt fra 1 februar 1914 indtil videre skal være gjenstand for bevilling. 31 decbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 31 decbr.

1. At Tysvær tinglag i Karmsund sorenskriveri, Stavanger amt, fra den tid som av amtmanden nærmere fastsættes, deles i to tinglag, nemlig Tysvær tinglag omfattende herredet av samme navn, og Bokn tinglag omfattende Bokn herred.
2. At amtmanden bemyndiges til at bestemme tid, sted og dagantal for avholdelse av saktingene i de nye tinglag.
3. At de nye tinglag blir at tillægge den maanedstingkreds, det tidligere utdelte Tysvær tinglag har tilhørt.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at de av en generalforsamling i Arendals brændevinssamlag den 9 april 1913 vedtagne og av Arendals bystyre i møte den 29 december næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 5 og 23 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes med et enkelt tillæg som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1919. 31 decbr.

Kongelig resolution, hvorved de av Bodø brændevinssamlag i generalforsamling den 10 december 1913 vedtagne og av Bodø bystyre i møte den 19 s. m. godkjendte vedtægter i medhold av §§ 5 og 23 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til 30 juni 1914. 31 decbr.

Kongelig resolution, hvorved de av Tromsø brændevinssamlag i generalforsamling den 26 mars 1913 vedtagne og av Tromsø bystyre i møter den 18 november og 12 december næstefter godkjendte vedtægter i medhold av § 5 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes med nogen forandninger som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til 30 juni 1914. 31 decbr.

Kongelig resolution, hvorved de ved kongelig resolution av 7 november 1908 stadfæstede og av Kristiansands bystyre i møte den 17 december 1913 godkjendte vedtægter for Kristiansands brændevinssamlag i medhold av § 23 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil 30 juni 1914. 31 decbr.

*) Bekjendtgj. 3 januar 1914 i Lovtid. 1ste avd. for 1914 nr. 1.

31 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at de av Bergens brændevinssamlag i generalforsamling den 5 mars 1913 vedtagne og av Bergens bystyre i møte den 19 december næstefter godkjendte vedtægter i medhold av §§ 5 og 23 i lov om salg og skjænkning av brændevin m. v. av 17 mai 1904 stadfæstes som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1919.

31 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 8 november 1913 vedtagne forandring i § 4 i den for Eidsvolds gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger ved høieste resolution av 7 oktober 1898, jfr. høieste resolution av 5 januar 1903, approberte plan, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

31 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 8 november 1913 vedtagne forandring i § 20 i den ved høieste resolution av 18 november 1884, jfr. høieste resolutioner av 21 august 1885, 29 december 1900 og 5 januar 1903 approberte plan for Eidsvolds gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre, saaledes at foreningen fremdeles kan nyde godt av de ved lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 hjemlede forrettigheter.

31 decbr. **Skrivelse** fra Fængselstyrelsen til Riksadvokaten om, at Stavanger hjæpefængsel og Trondhjems hjælpefængsel efter Justisdepartementets bestemmelse fra 1 juli 1913 er gaat over til kredsfængsler og slaat sammen med de tidligere kredsfængsler i disse byer. De kombinerte fængsler har beholdt navnene Stavanger kredsfængsel og Trondhjems kredsfængsel.

31 decbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Romsdals amt foranlediget ved en til departementet indkommet forespørsel, om et bystyre skulde foreta nyt valg av formand i ligningsraadet for kommende aar. Det var oplyst, at der var uttrukket et medlem av vedkommende ligningsraad, men at den av bystyret valgte formand var blandt de gjenstaaende medlemmer.

Departementet uttaler, at skatteloven ikke indholder nogen bestemmelse om det omskrevne spørsmaal. Departementet antar, at bystyret selv maa kunne træffe avgjørelse, om beskikkelsen som formand skal gjælde for hele den tid, vedkommende fungerer som medlem av raadet eller blot for det enkelte aar. Efter departementets mening vil det heldigste være, at bystyrets beskikkelse av formand foretages blot for det enkelte aar i likhet med, hvad der praktiseres ved ligningsnævndens valg av formand (jfr. byskattelovens §§ 60 og 62).

Tillæg*).

1907

Overenskomst angaaende oprettelse av et internationalt sundhetsbyraa i Paris, avsluttet i Rom 9 december 1907.**) 9 decbr.

Arrangement.

Les gouvernements de la Belgique, du Brésil, de l'Espagne, des Etats-Unis, de la République française, de la Grande-Bretagne et d'Irlande, de l'Italie, des Pays-Bas, du Portugal, de la Russie, de la Suisse et le gouvernement de S. A. le khédive d'Egypte ayant jugé utile d'organiser l'office international d'hygiène publique visé dans la convention sanitaire de Paris en date du 3 décembre 1903, ont résolu de conclure un arrangement à cet effet et sont convenus de ce qui suit:

Article Premier.

Les hautes parties contractantes s'engagent à fonder et à entretenir un office interna-

Oversættelse.

Overenskomst.

Belgiens, Brasiliens, Spaniens, de Forenede Staters, den Franske Republiks, Storbritanniens og Irlands, Italiens, Nederlandenes, Portugals, Ruslands, Schweiz's og hans Høihet Khediven av Egyptens regjeringer, som har fundet det hensigtsmæssig at organisere det internationale sundhetsbyraa, som nævnes i Parisersundhetskonventionen av 3 december 1903, har i dette øiemed besluttet at slutte en overenskomst og er blit enige om følgende:

Artikel 1.

De høie kontraherende parter forbinder sig til at oprette og underholde et internationalt

*) Det herunder indtagne har foreligget for redaktionen for sent til at kunne optages paa sin plads i vedkommende hefte.

**) Overenskomsten er ved kongelig resolution av 4 oktober 1912 tiltraadt av Norge fra 1 januar 1913 at regne. Den er forøvrig ratifisert eller tiltraadt av Argentina, Australien, Belgien, Brasilien, Britisk Indien, Bulgarien, Chili, Egypten, de Forenede Stater, Frankrike, Italien, Mexico, Monaco, Nederlandene, Persien, Peru, Rusland, Schweiz, Serbien, Spanien, Storbritannien og Irland, Sverige, Tunis og Tyrkiet.

1907 9 decbr.

tional d'hygiène publique dont le siège est à Paris.

Article 2.

L'office fonctionne sous l'autorité et le contrôle d'un comité formé de délégués des gouvernements contractants. La composition et les attributions de ce comité, ainsi que l'organisation et les pouvoirs dudit office, sont déterminés par les statuts organiques qui sont annexés au présent arrangement et sont considérés comme en faisant partie intégrante.

Article 3.

Les frais d'installation ainsi que les dépenses annuelles de fonctionnement et d'entretien de l'office sont couverts par les contributions des Etats contractants établies dans les conditions prévues par les statuts organiques visés à l'article 2.

Article 4.

Les sommes représentant la part contributive de chacun des Etats contractants sont versées par ces derniers au commencement de chaque année, par l'intermédiaire du ministère des affaires étrangères de la République française, à la caisse des dépôts et consignations à Paris, d'où elles seront retirées au fur et à mesure des besoins, sur mandats du directeur de l'office.

Article 5.

Les hautes parties contractantes se réservent la faculté d'apporter, d'un commun accord, au présent arrangement les mo-

sundhetsbyraa med sæte i Paris.

Artikel 2.

Byraaet utøver sin virksomhet under overopsyn og kontrol av en komité, sammensat av delegerte for de kontraherende regjeringer. Denne komités sammensætning og myndighet saavelsom det nævnte byraas organisation og virksomhetsomraade er fastsat i de statutter, som er vedføiet denne avtale, og som er at anse som en integrerende del av denne.

Artikel 3.

Omkostningene ved byraaets oprettelse saavelsom de aarlige utgifter ved dets virksomhet og underhold bestrides av de kontraherende stater med bidrag, fastsat efter de hensyn, som er angit i de i artikel 2 nævnte statutter.

Artikel 4.

De summer, som utgjør bidrag fra enhver av de kontraherende stater, skal av disse ved hvert aars begyndelse gjennem formidling av den Franske Republiks utenriksministerium indbetales til »La Caisse des dépôts et consignations« i Paris, hvorfra de skal uttages efter behovet mot anvisninger, utfærdiget av byraaets direktør.

Artikel 5.

De høie kontraherende parter forbeholder sig adgang til efter fælles overenskomst at vedta saadanne ændringer i denne

difications dont l'expérience démontrerait l'utilité.

Article 6.

Les gouvernements qui n'ont pas signé le présent arrangement sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au gouvernement royal d'Italie, et par celui-ci aux autres gouvernements contractants; elle comportera l'engagement de participer par une contribution aux frais de l'office, dans les conditions visées à l'article 3.

Article 7.

Le présent arrangement sera ratifié et les ratifications en seront déposées à Rome aussitôt que faire se pourra; il sera mis à exécution à partir de la date à laquelle le dépôt des ratifications aura été effectué.

Article 8.

Le présent arrangement est conclu pour une période de sept années. A l'expiration de ce terme, il continuera à demeurer exécutoire pour de nouvelles périodes de sept ans entre les Etats qui n'auront pas notifié, une année avant l'échéance de chaque période, l'intention d'en faire cesser les effets, en ce qui les concerne.

En foi de quoi les soussignés, à ce dûment autorisés, ont arrêté le présent arrangement qu'ils ont revêtu de leurs cachets.

Fait à Rome, le 9 décembre

avtale, som efter erfaring maatte vise sig hensigtsmæssige. 1907 9 decbr.

Artikel 6.

De regjeringer, som ikke har undertegnet denne avtale, har adgang til paa begjæring at tiltræde den. Denne tiltrædelse skal ad diplomatisk vei meddeles den kongelig italienske regjering og av denne meddeles de andre kontraherende regjeringer; den skal indeholde forpligtelse til at delta i byraaets omkostninger overensstemmende med de hensyn, som er angit i artikel 3.

Artikel 7.

Denne avtale skal ratifiseres og ratifikationerne deponeres i Rom, saa snart ske kan; den skal træde i kraft fra og med den dag, da ratifikationernes deposition har fundet sted.

Artikel 8.

Denne avtale er avsluttet for et tidsrum av syv aar. Efter utløpet av denne tid skal den vedbli at være gjældende for nye perioder av syv aar mellem de stater, som ikke et aar før utløpet av hver periode har notifisert, at de har til hensigt at la virkningene av den ophøre for sit vedkommende.

Til bekræftelse herav har undertegnede, efter behørig fuldmagt, sluttet denne overenskomst, som de har forsynt med sine segl.

Utfærdiget i Rom, den niende

1907 9 decbr.

1907, en un seul exemplaire, qui restera déposé dans les archives du gouvernement royal d'Italie et dont des copies certifiées conformes seront remises, par la voie diplomatique, aux parties contractantes.

(Underskrifter).

december aar nittenhundrede og syv, i et eneste eksemplar, som skal forbli deponert i den kongelig italienske regjerings arkiver, og hvorav bekræftede enslydende avskrifter skal bli tilstillet de kontraherende magter ad diplomatisk vei.

(Underskrifter).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Justisdepartementet, Kristiania den 29 august 1912.

Th. Boye,
Byraachef.

1910 23 septbr.

Overenskomster om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt og angaaende bistand og bergning tilsjøs.

Oversættelse.

Convention

pour l'unification de certaines règles en matière d'abordage.*)

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur

Overenskomst

om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt*).

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen, i det Tyske Rikes navn; Præsidenten for republiken Argentina; Hans Majestæt Keiseren

*) Overenskomsten er for Norges vedkommende ratifisert ved kongelig resolution av 5 august 1913. Ratifikationsdokumentet er deponert i Bryssel den 12 november 1913, og overenskomsten vil altsaa efter dens artikel 16 træde i kraft for Norges vedkommende fra 12 december 1913.

Den 1 februar 1913 deponerte følgende land sine ratifikationsdokumenter: Tyskland, Østerrike og Ungarn, Belgien, Frankrike, Storbritannien og Irland, de Meksikanske Forenede Stater, Nederlandene, Rumænien og Rusland.

Tyskland tiltraadte samtidig overenskomsten for sine kolonier med det forbehold, at bestemmelserne ikke skal finde anvendelse paa de indfødte og de med dem likestillede personer.

Endvidere tiltraadte Storbritannien samtidig overenskomsten for følgende britiske kolonier og besiddelser: Indien, Bahamaøerne, Barbados, Bermuda-øerne, Britisk Guyana, Britisk Honduras, Ceylon, Falklands-øerne, Fidji-øerne, Gambia, Gibraltar, Guldkysten, Grenada, Hongkong, Jamaica med Turks-øerne, Caicosøerne og Caymans-øerne, Leeward-øerne (Antigua, Dominica, Mont-

d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie: pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; le Président de la République du Chili; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au dela des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis Mexicains; le Président de la République de Nicaragua; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Suède; le Président de la République de l'Uruguay,

Ayant reconnu l'utilité de

av Østerrike, Konge av Bøhmen, etc., og Apostolisk Konge av Ungarn, for Østerrike og for Ungarn; Hans Majestæt Belgiernes Konge; Præsidenten for Brasiliens Forenede Stater; Præsidenten for republiken Chile; Præsidenten for republiken Cuba; Hans Majestæt Kongen av Danmark; Hans Majestæt Kongen av Spanien; Præsidenten for Amerikas Forenede Stater; Præsidenten for den Franske Republik; Hans Majestæt Kongen av det forenede Kongerike Storbritannien og Irland og de britiske oversjøiske Besiddelser, Keiser av Indien; Hans Majestæt Hellenernes Konge; Hans Majestæt Kongen av Italien; Hans Majestæt Keiseren av Japan; Præsidenten for de Meksikanske Forenede Stater; Præsidenten for republiken Nicaragua; Hans Majestæt Kongen av Norge; Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene; Hans Majestæt Kongen av Portugal og Algarve; Hans Majestæt Kongen av Rumænien; Hans Majestæt Keiseren av alle Ruslande; Hans Majestæt Kongen av Sverige; Præsidenten for republiken Uruguay,

som har anset det nyttig ved

1910 23 septbr.

serrat, St. Christopher, Nevis, Jomfru-øerne), Malta, Mauritius, Norfolk-øen, Papua, St. Helena, St. Lucia, St. Vincent, Seychellerne, Sierra Leone, Syd-Nigerien med protektoratet, Strait Settlements med Labuan, Trinidad og Tabago, — videre for øen Cypern, for de malayiske stater Perak, Selangor, Negri-Sembilan og Pahang, for de britiske protektorater Østafrika, Gilbert- og Ellis-øerne, Salomon-øerne og Somaliland samt for Weihaiwei.

Senere har Storbritannien tiltraadt overenskomsten for New Zealands vedkommende (den 19 mai 1913).

Endvidere er ratifikationsdokument deponert av Italien (den 2 juni 1913), Danmark (den 18 juni 1913), Nicaragua (den 18 juli 1913), Portugal (den 25 juli 1913), Grækenland (den 29 september 1913) og Sverige (den 12 november 1913).

1910 23 septbr.

fixer de commun accord certaines règles uniformes en matière d'abordage, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand:

M. Kracker de Schwartzenfeldt, Chargé d'Affaires d'Allemagne à Bruxelles;

M. le Dr. Struckmann, Conseiller Intime Supérieur de Régence, Conseiller rapporteur au Département Impérial de la Justice.

Le Président de la République Argentine:

S. Exc. M. A. Blancas, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Argentine près Sa Majesté le Roi des Belges;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:

S. Exc. M. le Comte de Clary et Aldringen, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Pour l'Autriche:

M. le Dr. Stephen Worms, Conseiller de Section au Ministère I. R. Autrichien du Commerce.

Pour la Hongrie:

M. le Dr. François de Nagy, Secrétaire d'Etat e. r., Professeur ordinaire à l'Université Royale de Budapest, Membre

fælles avtale at fastsætte visse ensartede regler angaaende sammenstøt, har besluttet at indgaa en overenskomst i dette øiemed og har opnævnt som sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen, i det Tyske Rikes navn:

Herr Kracker de Schwartzenfeldt, Tysklands Chargé d'affaires i Bryssel.

Herr Dr. Struckmann, Geheime-Overregjeringsraad, foredragende raad i det keiserlige Justisdepartement.

Præsidenten for republiken Argentina:

Hans Exc. Herr A. Blancas, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister for republiken Argentina hos Hans Majestæt Belgiernes Konge.

Hans Majestæt Keiseren av Østerrike, Konge av Bøhmen etc., og Apostolisk Konge av Ungarn:

For Østerrike og for Ungarn:

Hans Exc. Herr greve de Clary og Aldringen, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge.

For Østerrike:

Herr Dr. Stephen Worms, Sektionsraad i det keiserlig kongelige østerrikske Handelsministerium.

For Ungarn:

Hr. Dr. François de Nagy, Statssekretær e. r., ordinær professor ved det kongelige universitet i Budapest, medlem

de la Chambre Hongroise des Députés.

Sa Majesté le Roi des Belges:

M. Beernaert, Ministre d'Etat, Président du Comité Maritime International;

M. Capelle, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, Directeur Général du Commerce et des Consulats au Ministère des Affaires Etrangères;

M. Ch. Le Jeune, Vice-Président du Comité Maritime International;

M. Louis Franck, Membre de la Chambre des Représentants, Secrétaire Général du Comité Maritime International;

M. P. Segers, Membre de la Chambre des Représentants.

Le Président des États-Unis du Brésil:

M. le Dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, Professeur à la Faculté libre des sciences juridiques et sociales de Rio de Janeiro, Membre de l'Académie brésilienne;

Le Président de la République du Chili;

S. Exc. M. F. Puga-Borne, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République du Chili près Sa Majesté le Roi des Belges;

Le Président de la République de Cuba:

M. Francisco Zayas y Alfonso, Ministre Résident de la République de Cuba à Bruxelles.

Sa Majesté le Roi de Danemark;

M. W. de Grevenkop Casten-

av det ungarske deputertkammer. 1910 23 septbr.

Hans Majestæt Belgiernes Konge:

Herr Beernaert, statsminister, præsident for den internationale sjøretskomité;

Herr Capelle, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister, generaldirektør for handel og konsulatvæsen i Utenriksministeriet;

Herr Ch. Le Jeune, vicepræsident for den internationale sjøretskomité;

Herr Louis Franck, medlem av repræsentanternes kammer, generalsekretær for den internationale sjøretskomité;

Herr P. Segers, medlem av repræsentanternes kammer.

Præsidenten for Brasiliens Forenede Stater:

Herr dr. Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes, professor ved det fri fakultet for juridiske og sociale videnskaper i Rio de Janeiro, medlem av det brasilske akademi.

Præsidenten for republiken Chile:

Hans Exc. Herr F. Puga-Borne, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister for republiken Chile hos Hans Majestæt Belgiernes Konge.

Præsidenten for republiken Cuba:

Herr Fransisco Zayas y Alfonso, Ministerresident for republikken Cuba i Bryssel.

Hans Majestæt Kongen av Danmark:

Herr W. de Grevenkop Ca-

1910 skiold, Ministre Résident de
23 septbr. Danemark à Bruxelles;

M. Herman Barclay Halkier, Avocat à la Cour suprême de Danemark.

Sa Majesté le Roi d'Espagne:

S. Exc. M. de Baguer y Corsi, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

Don Juan Spottorno, Auditeur Général de la Marine Royale;

Don Ramon Sanchez Ocaña, Chef de division au Ministère de la Justice, Ancien Magistrat d'Audience territoriale;

Don Faustino Alvarez del Manzano, Professeur à l'Université Centrale de Madrid.

Le Président des États-Unis d'Amérique:

M. Walter C. Noyes, Juge à la Cour de circuit des États-Unis à New-York;

M. Charles C. Burlingham, Avocat à New-York;

M. A. J. Montague, Ancien Gouverneur de l'État de Virginie;

M. Edwin W. Smith, Avocat à Pittsburg.

Le Président de la République Française:

S. Exc. M. Beau, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Française près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Lyon-Caen, Membre de l'Institut, Professeur de la Faculté de droit de Paris et de l'École des Sciences politiques,

stenskiold, Ministerresident for Danmark i Bryssel;

Herr Herman Barclay Halkier, høiesteretsadvokat i Danmark.

Hans Majestæt Kongen av Spanien:

Hans Exc. Herr de Baguer y Corsi, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

Don Juan Spottorno, generalauditør i den kongelige marine;

Don Ramon Sanchez Ocaña, avdelingschef i Justisministeriet, forhenværende dommer ved landsretten;

Don Faustino Alvarez del Manzano, professor ved Central-Universitetet i Madrid.

Præsidenten for Amerikas Forenede Stater:

Herr Walter C. Noyes, dommer ved De Forenede Staters domstol i New-York;

Herr Charles C. Burlingham, advokat i New-York;

Herr A. J. Montague, forhenværende guvernør i staten Virginia;

Herr Edwin W. Smith, advokat i Pittsburg.

Præsidenten for den franske republik:

Hans Exc. Herr Beau, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister for den franske republik hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

Herr Lyon-Caen, medlem av Institutet, professor ved det retsvidenskabelige fakultet i Paris og ved Ecole des Scien-

Président de l'Association française de droit maritime.

Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au dela des Mers, Empereur des Indes:

S. Exc. Sir Arthur Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

The Honble. Sir William Pickford, Juge à la Haute Cour de Londres;

M. Leslie Scott, Conseiller du Roi, à Londres;

The Honble. M. Hugh Godley, Avocat à Londres.

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

M. Georges Diobouniotis, professeur agrégé à l'Université d'Athènes.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

M. le Prince de Castagneto Caracciolo, Chargé d'Affaires d'Italie à Bruxelles;

M. François Berlingieri, Avocat, Professeur à l'Université de Gênes;

M. François Mirelli, Conseiller à la Cour d'Appel de Naples;

M. César Vivante, Professeur à l'Université de Rome.

Sa Majesté l'Empereur du Japon:

S. Exc. M. K. Nabeshima, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

ces politiques, præsident for det franske sjørets-selskap. 1910 23 septbr.

Hans Majestæt Kongen av det forenede Kongerike Storbritannien og Irland og de britiske oversjøiske besiddelser, Keiser av Indien:

Hans Exc. Sir Arthur Hardinge, K. C. B., K. C. M. G., Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

The Honble. Sir William Pickford, dommer ved High Court i London;

Herr Leslie Scott, Kings Counsellor i London;

The Honble. Mr. Hugh Godley, advokat i London.

Hans Majestæt Hellenernes Konge:

Herr Georges Diobouniotis, ekstraordinær professor ved universitetet i Athen.

Hans Majestæt Kongen av Italien:

Herr Prins de Castagneto Caracciolo, Italiens Chargé d'affaires i Bryssel;

Herr François Berlingieri, advokat, professor ved universitetet i Genua;

Herr François Mirelli, medlem av appelretten i Neapel;

Herr César Vivante, professor ved universitetet i Rom.

Hans Majestæt Keiseren av Japan:

Hans Exc. Herr K. Nabeshima, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

1910 23 septbr.

M. Yoshiyuki Irié, Procureur et Conseiller au Ministère de la Justice du Japon;

M. Takeyuki Ishikawa, Chef de la Division des Affaires Maritimes à la Direction des Communications du Japon;

M. M. Matsuda, Deuxième Secrétaire de la Légation du Japon à Bruxelles.

Le Président des États-Unis Mexicains:

S. Exc. M. Olarte, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire des États-Unis Mexicains près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Victor Manuel Castillo, Avocat, Membre du Sénat.

Le Président de la République de Nicaragua:

M. L. Vallez, Consul Général de la République de Nicaragua à Bruxelles.

Sa Majesté le Roi de Norvège:

S. Exc. M. le Dr. G. F. Hagerup, Son Envoyé Exstraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Christian Théodor Boe, Armateur.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

M. le Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, Chargé d'Affaires des Pays-Bas à Bruxelles;

M. W. L. P. A. Molengraaff, Docteur en droit, Professeur à l'Université d'Utrecht;

M. B. C. J. Loder, Docteur en droit, Conseiller à la Cour de Cassation de la Haye;

Herr Yoshiyuki Irié, prokurør og raad i Justisministeriet i Japan;

Herr Takeyuki Ishikawa, chef for avdelingen for sjøfartssaker i Japans kommunikationsstyre;

Herr M. Matsuda, anden sekretær ved den japanske legation i Bryssel.

Præsidenten for de Meksikanske Forenede Stater:

Hans Exc. Herr Olarte, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister for de Meksikanske Forenede Stater hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

Herr Victor Manuel Castillo, advokat, medlem av senatet.

Præsidenten for republiken Nicaragua:

Herr L. Vallez, republiken Nicaraguas generalkonsul i Bryssel.

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Hans Exc. Herr dr. G. F. Hagerup, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

Herr Christian Theodor Boe, skibsreder.

Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene:

Herr Jonkheer P. R. A. Melvill van Carnbee, Nederlandenes Chargé d'affaires i Bryssel;

Herr W. L. P. A. Molengraaff, dr. jur., professor ved universitetet i Utrecht;

Herr B. C. J. Loder, dr. jur., raad ved kassationsretten i Haag;

M. C. D. Asser jr., Docteur en droit, Avocat à Amsterdam.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves:

M. Antonio Duarte de Oliveira Soares, Chargé d'Affaires de Portugal à Bruxelles.

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

S. Exc. M. Djuvara, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges.

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies:

M. C. Nabokoff, Premier Secrétaire de l'Ambassade de Russie à Washington.

Sa Majesté le Roi de Suède:

S. Exc. M. le Comte J. J. A. Ehrensvärd, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges;

M. Einar Lange, Directeur de la Société d'assurance de bateaux à vapeur de Suède.

Le Président de la République de l'Uruguay:

S. Exc. M. Luis Garabelli, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République de l'Uruguay près Sa Majesté le Roi des Belges;

Lesquels, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

En cas d'abordage survenu entre navires de mer ou entre navires de mer et bateaux de navigation intérieure, les indemnités dues à raison des dom-

Herr C. D. Asser jr., dr. jur., advokat i Amsterdam. 1910 23 septbr.

Hans Majestæt Kongen av Portugal og Algarve:

Herr Antonio Duarte de Oliveira Soares, Portugals Chargé d'affaires i Bryssel.

Hans Majestæt Kongen av Rumænien:

Hans Exc. Herr Djuvara, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge.

Hans Majestæt Keiseren av alle Ruslande:

Herr C. Nabokoff, første sekretær ved den russiske ambassade i Washington.

Hans Majestæt Kongen av Sverige:

Hans Exc. Herr greve J. J. A. Ehrensvärd, Hans overordentlige utsending og befuldmægtigede minister hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

Herr Einar Lange, direktør for det svenske dampskibsforsikringsselskap.

Præsidenten for republiken Uruguay:

Hans Exc. Herr Luis Garabelli, overordentlig utsending og befuldmægtiget minister for republiken Uruguay hos Hans Majestæt Belgiernes Konge;

hvilke i henhold til dem meddelte behørige fuldmagter er kommet overens om følgende:

Artikel 1.

I tilfælde av, at sammenstøt har fundet sted mellem sjøgaaende skibe eller mellem saadanne skibe og fartøier, som anvendes i indre farvand, skal

1910 23 septbr.

mages causés aux navires, aux choses ou personnes se trouvant à bord sont réglées conformément aux dispositions suivantes, sans qu'il y ait à tenir compte des eaux où l'abordage s'est produit.

Article 2.

Si l'abordage est fortuit, s'il est dû à un cas de force majeure, ou s'il y a doute sur les causes de l'abordage, les dommages sont supportés par ceux qui les ont éprouvés.

Cette disposition reste applicable dans le cas où, soit les navires, soit l'un d'eux, sont au mouillage au moment de l'accident.

Article 3.

Si l'abordage est causé par la faute de l'un des navires, la réparation des dommages incombe à celui qui l'a commise.

Article 4.

S'il y a faute commune, la responsabilité de chacun des navires est proportionelle à la gravité des fautes respectivement commises; toutefois si, d'après les circonstances, la proportion ne peut pas être établie ou si les fautes apparaissent comme équivalentes, la responsabilité est partagée par parts égales.

Les dommages causés soit aux navires, soit à leurs cargaisons, soit aux effets ou autres biens des équipages, des passagers ou d'autres personnes

med hensyn til erstatning for skade, som er tilføiet skibene eller ombordværende gods eller personer, nedenstaaende bestemmelser komme til anvendelse, uanset i hvilket farvand sammenstøtet er foregaat.

Artikel 2.

Hvis sammenstøtet er foraarsaket ved ulykkelig hændelse eller skyldes uundgaaelige omstændigheter (vis major), eller hvis aarsakene til sammenstøtet ikke kan oplyses, bæres skaden av den, som den har rammet.

Denne bestemmelses anvendelighet utelukkes ikke derved, at skibene eller et av dem var forankret eller fortøiet i det øieblik, ulykken indtraf.

Artikel 3.

Hvis sammenstøtet er foraarsaket ved feil fra det ene skibs side, pligter det skib, som har begaat feilen, at erstatte skaden.

Artikel 4.

Hvis der er feil paa begge sider, er ethvert av skibene ansvarlig i forhold til beskaffenheten av de fra hver side begaaede feil; dog skal, hvis omstændighetene er saadanne, at forholdet mellem feilenes beskaffenhet ikke kan bestemmes, eller hvis feilene maa ansees for like store, ansvaret deles likt.

Skaderne paa skibene, deres ladninger eller besætningens, passagerernes eller andre ombordværende personers effekter eller eiendele iøvrig erstattes

se trouvant à bord, sont supportés par les navires en faute, dans ladite proportion, sans solidarité à l'égard des tiers.

Les navires en faute sont tenus solidairement à l'égard des tiers pour les dommages causés par mort ou blessures, sauf recours de celui qui a payé une part supérieure à celle que, conformément à l'alinéa premier du présent article, il doit définitivement supporter.

Il appartient aux législations nationales de déterminer, en ce qui concerne ce recours, la portée et les effets des dispositions contractuelles ou légales qui limitent la responsabilité des propriétaires de navires à l'égard des personnes se trouvant à bord.

av de skibe, fra hvis side der er begaat feil, i det nævnte forhold og uten solidarisk ansvar overfor tredjemand. 1910 23 septbr.

De skibe, fra hvis side der er begaat feil, er solidarisk erstatningspligtige overfor tredjemand for tap av menneskeliv eller for legemsskade, dog med regres fra det skibs side, som har betalt en større andel end den, som det efter nærværende artikels første led endelig skal utrede.

Det tilkommer de nationale lovgivninger med hensyn til denne regres at fastsætte rækkevidden og virkningene av de kontraktmæssige eller legale forskrifter, som begrænser skibseiernes ansvar overfor ombordværende personer.

Article 5.

La responsabilité établie par les articles précédents subsiste dans le cas où l'abordage est causé par la faute d'un pilote, même lorsque celui-ci est obligatoire.

Artikel 5.

Den i de foregaaende artikler fastsatte erstatningspligt bestaar ogsaa i tilfælde av, at sammenstøtet er forvoldt ved feil begaat av en lods, selv om dennes benyttelse var tvungen.

Article 6.

L'action en réparation des dommages subis par suite d'un abordage n'est subordonnée ni à un protêt, ni à aucune autre formalité spéciale.

Il n'y a point de présomptions légales de faute quant à la responsabilité de l'abordage.

Artikel 6.

Retten til erstatning for skade forvoldt ved sammenstøt er ikke betinget hverken av protestoptagelse eller av nogen anden særlig formalitet.

Der er ingen legal præsumption for feil, forsaavidt angaar ansvaret for sammenstøt.

Article 7.

Les actions en réparation de dommages se prescrivent par deux ans à partir de l'événement.

Artikel 7.

Krav paa skadeserstatning forældes i to aar fra begivenheten at regne.

1910 23 septbr.

Le délai pour intenter les actions en recours admises par l'alinéa 3 de l'article 4 est d'une année. Cette prescription ne court que du jour du paiement.

Les causes de suspension et d'interruption de ces prescriptions sont déterminées par la loi du tribunal saisi de l'action.

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit d'admettre dans leurs législations, comme prorogeant les délais ci-dessus fixés, le fait que le navire défendeur n'a pu être saisi dans les eaux territoriales de l'État dans lequel le demandeur a son domicile ou son principal établissement.

Article 8.

Après un abordage, le capitaine de chacun des navires entrés en collision est tenu, autant qu'il peut le faire sans danger sérieux pour son navire, son équipage et ses passagers, de prêter assistance à l'autre bâtiment, à son équipage et à ses passagers.

Il est également tenu dans la mesure du possible de faire connaître à l'autre navire le nom et le port d'attache de son bâtiment, ainsi que les lieux d'où il vient et où il va.

Le propriétaire du navire n'est pas responsable à raison de la seule contravention aux dispositions précédentes.

Fristen, inden hvilken regresfordring i henhold til artikel 4, tredje led, maa gjøres gjældende, er et aar. Denne frist regnes først fra betalingsdagen.

Hvilke omstændigheter der bevirker suspension og avbrytelse av disse forældelsesfrister, bestemmes av det lands lovgivning, for hvis domstol saken er anlagt.

De høie kontraherende parter forbeholder sig ret til i sine lovgivninger at anerkjende som grund til forlængelse av de ovennævnte frister den omstændighet, at det skib, mot hvilket saken skal anlægges, ikke har kunnet beslaglægges inden den stats sjøterritorium, hvor saksøkeren har sit hjemsted eller sit hovedkontor.

Artikel 8.

Efter et sammenstøt er føreren av ethvert av de kolliderende skibe forpligtet til, forsaavidt det kan ske uten alvorlig fare for hans skib, dets besætning og dets passagerer, at yde bistand til det andet skib, dets besætning og passagerer.

Han er likeledes forpligtet til i den utstrækning, det er mulig, at opgi for det andet skib sit skibs navn og hjemsted saavelsom de steder, hvorfra han kommer, og hvortil han gaar.

Skibets eier er ikke ansvarlig alene paa grund av, at foranstaaende bestemmelser er blit overtraadt.

Article 9.

Les Hautes Parties contractantes, dont la législation ne réprime pas les infractions à l'article précédent, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs Législatures respectives les mesures nécessaires pour que ces infractions soient réprimées.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, aussitôt que faire se pourra, les lois et les règlements qui auraient déjà été édictés, ou qui viendraient à l'être dans leurs États pour l'exécution de la disposition précédente.

Artikel 9. 1910

De høie kontraherende par- 23 septbr.
ter, hvis lovgivning ikke sætter straf for overtrædelse av foregaaende artikel, forpligter sig til at træffe eller at foreslaa for sine lovgivende myndigheter de forholdsregler, som er nødvendige, forat disse overtrædelser kan bli belagt med straf.

De høie kontraherende parter skal saa snart som mulig meddele hverandre de love og reglementer, som allerede er eller som maatte bli utfærdiget i deres respektive stater til efterkommelse av foranstaaende bestemmelse.

Article 10.

Sous réserve de conventions ultérieures, les présentes dispositions ne portent point atteinte aux règles sur la limitation de responsabilité des propriétaires de navires, telles qu'elles sont établies dans chaque pays, non plus qu'aux obligations résultant du contrat de transport ou de tous autres contrats.

Artikel 10.

Under forbehold av yderligere konventioner skal nærværende bestemmelser ikke medføre nogen forandring i de i de enkelte land gjældende forskrifter om begrænsningen av skibseieres ansvar likesaalitt som i de forpligtelser, som utspringer av fragtkontrakten eller av enhver anden kontrakt.

Article 11.

La présente Convention est sans application aux navires de guerre et aux navires d'État exclusivement affectés à un service public.

Artikel 11.

Nærværende konvention kommer ikke til anvendelse paa krigsskibe eller paa staten tilhørende skibe, der utelukkende benyttes til offentlig formaal.

Article 12.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées à l'égard de tous les intéressés, lorsque tous les navires en cause seront ressortis-

Artikel 12.

Nærværende konventions bestemmelser skal anvendes overfor alle de interesserte, naar alle vedkommende skibe tilhører de høie kontraherende par-

1910 23 septbr.

sants aux États des Hautes Parties contractantes et dans les autres cas prévus par les lois nationales.

Il est entendu toutefois:

1° Qu'à l'égard des intéressés ressortissants d'un État non contractant, l'application desdites dispositions pourra être subordonnée par chacun des États contractants à la condition de réciprocité;

2° Que, lorsque tous les intéressés sont ressortissant du même État que le tribunal saisi, c'est la loi nationale et non la Convention qui est applicable.

ter, og i de øvrige tilfælde, som bestemmes av de nationale love.

Det er dog forutsætningen:

1. At likeoverfor de interesserte, som tilhører en ikke kontraherende stat, skal anvendelsen av de nævnte bestemmelser av enhver av de kontraherende stater kunne betinges av gjensidighet;

2. at naar alle de interesserte tilhører den samme stat som den domstol, for hvilken saken er anlagt, er det den nationale lov og ikke konventionen, som er anvendelig.

Article 13.

La présente Convention s'étend à la réparation des dommages que, soit par exécution ou ommission d'une manœuvre, soit par inobservation des règlements, un navire a causés soit à un autre navire, soit aux choses ou personnes se trouvant à leur bord, alors même qu'il n'y aurait pas eu abordage.

Artikel 13.

Nærværende konvention gjælder ogsaa med hensyn til erstatning for skade, som et skib ved utførelse eller undladelse av en manøvre eller ved undladelse av at iagtta givne forskrifter har forvoldt paa et andet skib eller paa ombordværende gjenstande eller personer, selv om der ikke er foregaat sammenstøt.

Article 14.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de provoquer la réunion d'une nouvelle Conférence après trois ans à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient y être apportées, et, notamment d'en étendre, s'il est possible, la sphère d'application.

Artikel 14.

Hver av de høie kontraherende parter skal ha adgang til efter tre aar fra nærværende konventions ikrafttræden at kræve sammenkaldt en ny konferense i det øiemed at undersøke, hvilke forbedringer der maatte kunne indføres i konventionen, og navnlig om mulig at utvide omraadet for dens anvendelighet.

Celle des Puissances qui ferait usage de cette faculté aurait à notifier son intention aux autres Puissances, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, qui se chargerait de convoquer la Conférence dans les six mois.

Den av magterne, som maatte gjøre bruk av denne adgang, skal meddele sin hensigt til de øvrige magter gjennem den belgiske regjering, som paatar sig at sammenkalde konferensen inden seks maaneder. 1910 23 septbr.

Article 15.

Les États qui n'ont pas signé la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement belge et, par celui-ci, a chacun des Gouvernements des autres Parties contractantes; elle sortira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement belge.

Artikel 15.

De stater, som ikke har undertegnet nærværende konvention, har paa derom skedd anmodning adgang til at tiltræde den. Denne tiltrædelse skal paa diplomatisk vei meddeles den belgiske regjering og av denne igjen enhver av de øvrige kontraherende parters regjeringer; den skal træde i kraft en maaned efter avsendelsen av den belgiske regjerings meddelelse.

Article 16.

La présente Convention sera ratifiée.

A l'expiration du délai d'un an au plus tard, à compter du jour de la signature de la Convention, le Gouvernement belge entrera en rapport avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes qui se seront déclarées prêtes à la ratifier, à l'effet de faire décider s'il y a lieu de la mettre en vigueur.

Les ratifications seront, le cas échéant, déposées immédiatement à Bruxelles et la Convention produira ses effets un mois après ce dépôt.

Le protocole restera ouvert pendant une autre année en faveur des États représentés à la Conférence de Bruxelles. Passé ce délai, ils ne pour-

Artikel 16.

Nærværende konvention skal ratifiseres.

Ved utløpet av et tidsrum av høist et aar fra konventionens undertegningsdag at regne skal den belgiske regjering træde i forbindelse med de regjeringer, som har erklært sig beredt til at ratifisere den, i det øiemed at faa bestemt, om der er anledning til at sætte den i kraft.

Ratifikationerne skal i tilfælde straks deponeres og konventionen træde i kraft en maaned efter denne deposition.

Protokollen skal forbli aapen i endnu et aar for de paa konferensen i Bryssel repræsenterte stater. Efter dette tidsrums forløp skal de alene kunne til-

1910 23 septbr.

raient qu'y adhérer, conformément aux dispositions de l'article 15.

Article 17.

Dans le cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes dénoncerait la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après le jour où elle aurait été notifiée au Gouvernement belge, et la Convention demeurerait en vigueur entre les autres Parties contractantes.

Article additionnel.

Par dérogation à l'article 16 qui précède, il est entendu que la disposition de l'article 5 fixant la responsabilité dans le cas où l'abordage est causé par la faute d'un pilote obligatoire, n'entrera de plein droit en vigueur que lorsque les Hautes Parties contractantes se seront mises d'accord sur la limitation de la responsabilité des propriétaires de navires.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des Hautes Parties contractantes respectives ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne:
Signé: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
» **Dr. G. Struckmann.**

træde den overensstemmende med forskriftene i artikel 15.

Artikel 17.

I tilfælde av, at nogen av de høie kontraherende parter skulde opsi nærværende overenskomst, skal denne opsigelse ikke træde i kraft før et aar efter den dag, da den er blit meddelt den belgiske regjering, og konventionen skal forbli i kraft mellem de øvrige kontraherende parter.

Tillægsartikel.

Uten hensyn til, hvad der er bestemt i foranstaaende artikel 16, skal forskriften i artikel 5 om ansvar i tilfælde av, at sammenstøt er forvoldt ved feil begaat av en tvangslods, ikke træde i kraft, forinden de høie kontraherende parter har truffet overenskomst om begrænsningen av skibseieres ansvar.

Til bekræftelse herav har de høie kontraherende parters befuldmægtigede undertegnet nærværende konvention og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Bryssel i et eneste eksemplar, den 23 september 1910.

For Tyskland:
Undert.: **Kracker von Schwartzenfeldt.**
» **Dr. G. Struckmann.**

Pour la République Argentine:
Signé: **Alberto Blancas.**

Pour l'Autriche et pour la Hongrie:
Signé: **S. Clary et Aldringen.**

Pour l'Autriche:
Signé: **Stephen Worms.**

Pour la Hongrie:
Signé: **Dr. François de Nagy.**

Pour la Belgique:
Signé: **A. Beernaert.**
» **Capelle.**
» **Ch. Lejeune.**
» **Louis Franck.**
» **Paul Segers.**

Pour les États-Unis du Brésil:
Signé: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

Pour le Chili:
Signé: **F. Puga-Borne.**

Pour la République de Cuba:
Signé: **Dr. F. Zayas.**

Pour le Danemark:
Signé: **W. Grevenkop Castenskiold.**
» **Herman Halkier.**

Pour l'Espagne:
Signé: **Arturo de Baguer.**
» **Juan Spottorno.**
» **Ramon Sanchez de Ocaña.**
» **Faustino A. del Manzano.**

For republiken Argentina: 1910
Undert.: **Alberto Blancas.** 23 septbr.

For Østerrike og for Ungarn:
Undert.: **S. Clary et Aldringen.**

For Østerrike:
Undert.: **Stephen Worms.**

For Ungarn:
Undert.: **Dr. François de Nagy.**

For Belgien:
Undert.: **A. Beernaert.**
» **Capelle.**
» **Ch. Lejeune.**
» **Louis Franck.**
» **Paul Segers.**

For Brasiliens Forenede Stater:
Undert.: **Rodrigo Octavio de Langgaard Menezes.**

For Chile:
Undert.: **F. Puga-Borne.**

For republikken Cuba:
Undert.: **Dr. F. Zayas.**

For Danmark:
Undert.: **W. Grevenkop Castenskiold.**
» **Herman Halkier.**

For Spanien:
Undert.: **Arturo de Baguer.**
» **Juan Spottorno.**
» **Ramon Sanchez de Ocaña.**
» **Faustino A. del Manzano.**

1910 23 septbr.

Pour les États-Unis d'Amérique:
Signé: **Walter C. Noyes.**
» **Charles C. Burlingham.**
» **A. J. Montague.**
» **Edwin W. Smith.**

For Amerikas Forenede Stater:
Undert.: **Walter C. Noyes.**
» **Charles C. Burlingham.**
» **A. J. Montague.**
» **Edwin W. Smith.**

Pour la France:
Signé: **Beau.**
» **Ch. Lyon-Caen.**

For Frankrike:
Undert.: **Beau.**
» **Ch. Lyon-Caen.**

Pour la Grande-Bretagne:
Signé: **Arthur H. Hardinge.**
» **W. Pickford.**
» **Leslie Scott.**
» **Hugh Godley.**

For Storbritannien:
Undert.: **Arthur H. Hardinge.**
» **W. Pickford.**
» **Leslie Scott.**
» **Hugh Godley.**

Pour la Gréce:
Signé: **G. Diobouniotis.**

For Grækenland:
Undert.: **G. Diobouniotis.**

Pour l'Italie:
Signé: **Prince de Castagneto.**
» **Francesco Berlingieri.**
» **Francesco M. Mirelli.**
» **Prof. César Vivante.**

For Italien:
Undert.: **Prince de Castagneto.**
» **Francesco Berlingieri.**
» **Francesco M. Mirelli.**
» **Prof. César Vivante.**

Pour le Japon:
Signé: **K. Nabeshima.**
» **Y. Irie.**
» **T. Ishikawa.**
» **M. Matsuda.**

For Japan:
Undert.: **K. Nabeshima.**
» **Y. Irie.**
» **T. Ishikawa.**
» **M. Matsuda.**

Pour les États-Unis Mexicains:
Signé: **Enrique Olarte.**
» **Victor Manuel Castillo.**

For de Meksikanske Forenede Stater:
Undert.: **Enrique Olarte.**
» **Victor Manuel Castillo.**

Pour le Nicaragua:
Signé: **Léon Vallez.**

For Nicaragua:
Undert.: **Léon Vallez.**

Pour la Norvège:
Signé: **Hagerup.**
» **Chr. Th. Boe.**

For Norge:
Undert.: **Hagerup.**
» **Chr. Th. Boe.**

Pour les Pays-Bas:
Signé: **P. R. A. Melvill van Carnbee.**
» **Molengraaff.**
» **Loder.**
» **C. D. Asser.**

Pour le Portugal:
Signé: **A. D. de Oliveira Soares.**

Pour le Roumanie:
Signé: **T. G. Djuvara.**

Pour la Russie:
Signé: **C. Nabokoff.**

Pour la Suède:
Signé: **Albert Ehrensvärd.**
» **Einar Lange.**

Pour l'Uruguay:
Signé: **Luis Garabelli.**

For Nederlandene: 1910
Undert.: **P. R. A. Melvill van Carnbee.** 23 septbr.
» **Molengraaff.**
» **Loder.**
» **C. D. Asser.**

For Portugal:
Undert.: **A. D. de Oliveira Soares.**

For Rumænien:
Undert.: **T. G. Djuvara.**

For Rusland:
Undert.: **C. Nabokoff.**

For Sverige:
Undert.: **Albert Ehrensvärd.**
» **Einar Lange.**

For Uruguay:
Undert: **Luis Garabelli.**

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Justisdepartementets Lovavdeling, 2 december 1913.

Einar Hanssen.

Convention

pour l'unification de certaines règles en matière d'assistance et de sauvetage maritimes.*)

Oversættelse.

Overenskomst 23 septbr.

om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende bistand og bergning tilsjøs.*)

*) Overenskomsten er for Norges vedkommende ratifisert ved kongelig resolution av 5 august 1913 og ratifikationsdokumentet deponert i Bryssel den 12 november 1913. Overenskomsten vil altsaa efter dens artikel 18 træde i kraft for Norges vedkommende fra 12 december 1913.

Forøvrig er overenskomsten ratifisert av de samme land, som har ratifisert overenskomsten om istandbringelse av visse ensartede regler om sammenstøt, med undtagelse av Nicaragua, og

1910 23 septbr. Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; le Président de la République Argentine; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc., et Roi Apostolique de Hongrie: pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; le Président de la République du Chili; le Président de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danmark; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Possessions Britanniques au dela des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi des Hellènes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; le Président des États-Unis Mexicains; le Président de la République de Nicaragua; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves; Sa Majesté le Roi de Roumanie; Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies; Sa Majesté le Roi de Suède; le Président de la République de l'Uruguay,

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen, i det Tyske Rikes navn; Præsidenten for republiken Argentina; Hans Majestæt Keiseren av Østerrike, Konge av Bøhmen, etc., og Apostolisk Konge av Ungarn, for Østerrike og for Ungarn; Hans Majestæt Belgiernes Konge; Præsidenten for Brasiliens Forenede Stater; Præsidenten for republiken Chile; Præsidenten for republiken Cuba; Hans Majestæt Kongen av Danmark; Hans Majestæt Kongen av Spanien; Præsidenten for Amerikas Forenede Stater; Præsidenten for den Franske Republik; Hans Majestæt Kongen av det forenede Kongerike Storbritannien og Irland og de britiske oversjøiske Besiddelser, Keiser av Indien; Hans Majestæt Hellenernes Konge; Hans Majestæt Kongen av Italien; Hans Majestæt Keiseren av Japan; Præsidenten for de Meksikanske Forenede Stater; Præsidenten for republiken Nicaragua; Hans Majestæt Kongen av Norge; Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene; Hans Majestæt Kongen av Portugal og Algarve; Hans Majestæt Kongen av Rumænien; Hans Majestæt Keiseren av alle Ruslande; Hans Majestæt Kongen av Sverige; Præsidenten for republiken Uruguay,

Ayant reconnu l'utilité de fixer de commun accord certai-

som har anset det nyttig ved fælles avtale at fastsætte visse

desuten av Amerikas Forenede Stater, som deponerte sit ratifikationsdokument den 1 februar 1913.

Tyskland og Storbritanien har i samme utstrækning som for den ovenfor nævnte overenskomsts vedkommende tiltraadt overenskomsten for sine kolonier og besiddelser.

nes règles uniformes en matière d'assistance et de sauvetage maritimes, ont décidé de conclure une Convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires savoir:*)

— — — —

Lesquels, à ce dûment autorisés, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

L'assistance et le sauvetage des navires de mer en danger, des choses se trouvant à bord, du fret et du prix de passage, ainsi que les services de même nature rendus entre navires de mer et bateaux de navigation intérieure sont soumis aux dispositions suivantes, sans qu'il y ait à distinguer entre ces deux sortes de services et sans qu'il y ait à tenir compte des eaux où ils ont été rendus.

Article 2.

Tout fait d'assistance ou de sauvetage ayant eu un résultat utile donne lieu à une équitable rémunération.

Aucune rémunération n'est due si le secours prêté reste sans résultat utile.

ensartede regler angaaende bistand og bergning tilsjøs, har besluttet at indgaa en overenskomst i dette øiemed og har opnævnt som sine befuldmægtigede:*) 1910 23 septbr.

— — — —

hvilke i henhold til dem meddelte behørige fuldmagter er kommet overens om følgende:

Artikel 1.

Med hensyn til bistand til og bergning av sjøgaaende skibe, som er i fare, ombordværende gods, fragt og passagerpenger saavelsom med hensyn til hjælp av lignende art ydet mellem sjøgaaende skibe og fartøier, som anvendes i indre farvand, kommer nedenstaaende bestemmelser til anvendelse, uten at der blir at sondre mellem de to nævnte arter av hjælp, og uanset i hvilket farvand hjælpen er ydet.

Artikel 2.

Enhver bergningsforanstaltning,[1]) som har medført et nyttig resultat, berettiger til en passende godtgjørelse.

Ingen godtgjørelse kan kræves, hvis den ydede hjælp blir uten nyttig resultat.

[1]) Da artikel 1 bestemmer, at der ikke skal sondres mellem bergning og anden bistand ydet skib i fare, er i de følgende artikler det franske uttryk »assistance et sauvetage« gjengit alene med »bergning«.

*) De befuldmægtigede er de samme som for overenskomsten om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt.

1910 23 septbr.

En aucun cas, la somme à payer ne peut dépasser la valeur des choses sauvées.

Article 3.

N'ont droit à aucune rémunération les personnes qui ont pris part aux opérations de secours malgré la défense expresse et raisonnable du navire secouru.

Article 4.

Le remorqueur n'a droit à une rémunération pour l'assistance ou le sauvetage du navire par lui remorqué ou de sa cargaison que s'il a rendu des services exceptionnels ne pouvant être considérés comme l'accomplissement du contrat de remorquage.

Article 5.

Une rémunération est due encore que l'assistance ou le sauvetage ait eu lieu entre navires appartenant au même propriétaire.

Article 6.

Le montant de la rémunération est fixé par la convention des parties et, à défaut, par le juge.

Il en est de même de la proportion dans laquelle cette rémunération doit être répartie entre les sauveteurs.

La répartition entre le propriétaire, le capitaine et les autres personnes au service de chacun des navires sauveteurs sera réglée par la loi nationale du navire.

I intet tilfælde kan den sum, som skal betales, sættes høiere end værdien av det bergede.

Artikel 3.

Ret til godtgjørelse tilkommer ikke personer, som har tat del i bergningen tiltrods for et uttrykkelig og beføiet forbud fra det bistaaede skibs side.

Artikel 4.

Et skib, som bugserer et andet, har ikke krav paa godtgjørelse for bergning av det bugserede skib eller dets ladning, medmindre det har ydet en særlig hjælp, som ikke kan ansees indbefattet i opfyldelsen av bugseringskontrakten.

Artikel 5.

Bergeløn skal erlægges ogsaa i tilfælde av, at det bergende og det bergede fartøi tilhører samme eier.

Artikel 6.

Godtgjørelsens beløp bestemmes ved overenskomst mellem parterne og — i mangel av saadan — av dommeren.

Det samme gjælder det forhold, hvori denne godtgjørelse skal fordeles mellem bergerne.

Fordelingen mellem eieren, skibsføreren og andre personer i det bergende skibs tjeneste blir at foreta overensstemmende med skibets nationale lov.

Article 7.

Toute convention d'assistance et de sauvetage passée au moment et sous l'influence du danger peut, à la requête de l'une des parties, être annulée ou modifiée par le juge, s'il estime que les conditions convenues ne sont pas équitables.

Dans tous les cas, lorsqu'il est prouvé que le consentement de l'une des parties a été vicié par dol ou réticence ou lorsque la rémunération est, de façon excessive dans un sens ou dans l'autre, hors de proportion avec le service rendu, la convention peut être annulée ou modifiée par le juge à la requête de la partie intéressée.

Artikel 7. 1910

Enhver overenskomst om bergning, indgaat mens nød stod paa og under indflydelse av faren, kan efter paastand av enhver av parterne tilsidesættes eller forandres av dommeren, hvis denne finder de omforenede vilkaar ubillige. 23 septbr.

I alle tilfælde, hvor det bevises, at den ene parts samtykke er fremkaldt ved svig eller fortielse, eller hvor godtgjørelsen i betydelig grad i den ene eller anden retning staar i misforhold til den ydede hjælp, kan overenskomsten efter paastand av vedkommende part tilsidesættes eller forandres av dommeren.

Article 8.

La rémunération est fixée par le juge selon les circonstances en prenant pour base: *a*) en premier lieu, le succès obtenu, les efforts et le mérite de ceux qui ont prêté secours, le danger couru par le navire assisté, par ses passagers et son équipage, par sa cargaison, par les sauveteurs et par le navire sauveteur, le temps employé, les frais et dommages subis, et les risques de responsabilité et autres courus par les sauveteurs, la valeur du matériel exposé par eux, en tenant compte, le cas échéant, de l'appropriation spéciale du navire assistant; *b*) en second lieu, la valeur des choses sauvées.

Artikel 8.

Godtgjørelsen fastsættes av dommeren efter de foreliggende omstændigheter, idet der blir at ta i betragtning: a) i første række, i hvad mon bergningen er lykkedes, de anstrengelser, som bergerne har anvendt, og den kyndighet og dygtighet, som de har lagt for dagen, den fare, hvorfor det bergede skib, dets besætning, passagerer og ladning samt bergerne og det bergende skib har været utsat, den tid, som har været anvendt, de omkostninger og det tap, som bergerne har hat, og den risiko for erstatningsansvar likeoverfor tredjemand og for andet tap, som de maatte ha utsat sig for, samt værdien av det ved bergningen anvendte redskap, hvorved i tilfælde hensyn blir at ta til

1910
23 septbr.

Les mêmes dispositions s'appliquent à la répartition prévue à article 6, alinéa 2.

Le juge peut réduire ou supprimer la rémunération s'il apparaît que les sauveteurs ont, par leur faute, rendu nécessaire le sauvetage ou l'assistance ou qu'ils se sont rendus coupables de vols, recels ou autres actes frauduleux.

Article 9.

Il n'est dû aucune rémunération par les personnes sauvées, sans que cependant il soit porté atteinte aux prescriptions des lois nationales à cet égard.

Les sauveteurs de vies humaines qui sont intervenus à l'occasion de l'accident ayant donné lieu au sauvetage ou à l'assistance ont droit à une équitable part de la rémunération accordée aux sauveteurs du navire, de la cargaison et de leurs accessoires.

Article 10.

L'action en payement de la rémunération se prescrit par deux ans à partir du jour où les opérations d'assistance ou de sauvetage sont terminées.

Les causes de suspension et d'interruption de cette prescription sont déterminées par la loi du tribunal saisi de l'action.

Les Hautes Parties contractantes se réservent de conclure ultérieurement des conventions spéciales en vue de déterminer:

a) les obligations des sauveteurs et des personnes sauvées, ainsi que les droits des sauveteurs, en ce qui concerne les navires de guerre et les navires de commerce appartenant à l'Etat;

b) les obligations des sauveteurs et des personnes sauvées, ainsi que les droits des sauveteurs, en ce qui concerne les navires de guerre étrangers.

det bergende fartøis særlige utrustning; b) i anden række det bergedes værdi.

De samme regler gjælder med hensyn til den i artikel 6, andet led, omhandlede fordeling.

Dommeren kan erklære kravet paa bergeløn helt eller delvis fortapt, dersom det viser sig, at bergerne selv ved egen skyld har nødvendiggjort bergningen eller har gjort sig skyldige i tyveri, underslag eller anden svig.

Artikel 9.

Personer, som er reddet, har ingen pligt til at erlægge godtgjørelse for redningen, uten at denne bestemmelse dog skal være til hinder for, at de nationale love indeholder andre regler i saa henseende.

De, som har reddet menneskeliv under den samme nød, som har git anledning til bergningen, har ret til en passende andel i den godtgjørelse, som tilkommer bergerne av skibet og ladningen med deres tilbehør.

Artikel 10.

Krav paa godtgjørelse forældes i to aar fra den dag, da bergningsforetagendet blev avsluttet.

Hvilke omstændigheter der bevirker suspension og avbrytelse av denne forældelsesfrist, bestemmes av det lands lovgivning, for hvis domstole saken er anlagt.

De høie kontraherende par-

tantes se réservent le droit d'admettre dans leurs législations, comme prorogeant le délai ci-dessus fixé, le fait que le navire assisté ou sauvé n'a pu être saise dans les eaux territoriales de l'État dans lequel le demandeur a son domicile ou son principal établissement.

ter forbeholder sig ret til i sine lovgivninger at anerkjende som grund til forlængelse av den ovennævnte frist den omstændighet, at det bergede skib ikke har kunnet beslaglægges inden den stats sjøterritorium, hvor saksøkeren har sit hjemsted eller sit hovedkontor. 1910 23 septbr.

Article 11.

Tout capitaine est tenu autant qu'il peut le faire sans danger sérieux pour son navire, son équipage, ses passagers, de prêter assistance à toute personne, même ennemie, trouvée en mer en danger de se perdre.

Le propriétaire du navire n'est pas responsable à raison des contraventions à la disposition précédente.

Artikel 11.

Enhver skibsfører er forpligtet til, forsaavidt det kan ske uten alvorlig fare for hans skib, dets besætning og passagerer, at yde hjælp til enhver person, selv om han er fiende, som findes i livsfare tilsjøs.

Overtrædelse av foranstaaende bestemmelse paafører ikke skibets eier ansvar.

Article 12.

Les Hautes Parties contractantes, dont la législation ne réprime pas l'infraction à l'article précédent, s'engagent à prendre ou à proposer à leurs Législatures respectives les mesures nécessaires pour que cette infraction soit réprimée.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, aussitôt que faire se pourra, les lois ou règlements qui auraient déjà été édictés ou qui viendraient à l'être dans leurs États pour l'exécution de la disposition qui précède.

Artikel 12.

De høie kontraherende parter, hvis lovgivning ikke sætter straf for overtrædelse av foregaaende artikel, forpligter sig til at træffe eller at foreslaa for sine lovgivende myndigheter de forholdsregler, som er nødvendige, forat denne overtrædelse kan bli belagt med straf.

De høie kontraherende parter skal saa snart som mulig meddele hverandre de love og reglementer, som allerede er eller som maatte bli utfærdiget i deres respektive stater til efterkommelse av foranstaaende bestemmelse.

1910 23 septbr.

Article 13.

La présente Convention ne porte pas atteinte aux dispositions des législations nationales ou des traités internationaux sur l'organisation de services d'assistance et de sauvetage par les autorités publiques ou sous leur contrôle, et notamment sur le sauvetage des engins de pêche.

Artikel 13.

Nærværende konvention medfører ingen forandring i de nationale loves eller de internationale overenskomsters bestemmelser vedrørende organisationen av bergningsvæsenet ved det offentliges foranstaltning eller under dets kontrol og navnlig angaaende bergning av fiskeredskaper.

Article 14.

La présente Convention est sans application aux navires de guerre et aux navires d'État exclusivement affectés à un service public.

Artikel 14.

Nærværende konvention kommer ikke til anvendelse paa krigsskibe eller paa staten tilhørende skibe, der utelukkende benyttes til offentlig formaal.

Article 15.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées à l'égard de tous les intéressés lorsque soit le navire assistant ou sauveteur, soit le navire assisté ou sauvé appartient à un État de l'une des Hautes Parties contractantes, ainsi que dans les autres cas prévus par les lois nationales.

Il est entendu toutefois:

1° Qu'à l'égard des intéressés ressortissants d'un État non contractant, l'application desdites dispositions pourra être subordonnée par chacun des États contractants à la condition de réciprocité;

2° Que, lorsque tous les intéressés sont ressortissants du même État que le tribunal saisi, c'est la loi nationale et non la Convention qui est applicable;

3° Que, sans préjudice des

Artikel 15.

Nærværende konventions bestemmelser skal anvendes overfor alle de interesserte, naar enten det bergende eller det bergede skib tilhører en av de høie kontraherende parters stater, saavelsom i de øvrige tilfælde, som bestemmes av de nationale love.

Det er dog forutsætningen:

1. at likeoverfor de interesserte, som tilhører en ikke kontraherende stat, skal anvendelsen av de nævnte bestemmelser av enhver av de kontraherende stater kunne betinges av gjensidighet;

2. at naar alle de interesserte tilhører den samme stat som den domstol, for hvilken saken er anlagt, er det den nationale lov og ikke konventionen, som er anvendelig;

3. at artikel 11 — med op-

dispositions plus étendues des lois nationales, l'article 11 n'est applicable qu'entre navires ressortissant aux États des Hautes Parties contractantes.

Article 16.

Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de provoquer la réunion d'une nouvelle conférence après trois ans à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient y être apportées et, notamment, d'en étendre, s'il est possible, la sphère d'application.

Celle des Puissance qui ferait usage de cette faculté aurait à notifier son intention aux autres Puissances, par l'intermédiaire du Gouvernement belge, qui se chargerait de convoquer la Conférence dans les six mois.

Article 17.

Les États qui n'ont pas signé la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande. Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement belge et, par celui-ci, à chacun des Gouvernements des autres Parties contractantes; elle sortira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement belge.

Article 18.

La présente Convention sera ratifiée.

A l'expiration du délai d'un an au plus tard, à compter du jour de la signature de la convention, le Gouvernement belge

retholdelse av de videregaaende bestemmelser i de nationale love — kun er anvendelig mellem skibe tilhørende de høie kontraherende parters stater. 1910 23 septbr.

Artikel 16.

Hver av de høie kontraherende parter skal ha adgang til efter tre aar fra nærværende konventions ikrafttræden at kræve sammenkaldt en ny konferense i det øiemed at undersøke, hvilke forbedringer der maatte kunne indføres i konventionen, og navnlig om mulig at utvide omraadet for dens anvendelighet.

Den av magterne, som maatte gjøre bruk av denne adgang, skal meddele sin hensigt til de øvrige magter gjennem den belgiske regjering, som paatar sig at sammenkalde konferensen inden 6 maaneder.

Artikel 17.

De stater, som ikke har undertegnet nærværende konvention, har paa derom skedd anmodning adgang til at tiltræde den. Denne tiltrædelse skal paa diplomatisk vei meddeles den belgiske regjering og av denne igjen enhver av de øvrige kontraherende parters regjeringer; den skal træde i kraft en maaned efter avsendelsen av den belgiske regjerings meddelelse.

Artikel 18.

Nærværende konvention skal ratifiseres.

Ved utløpet av et tidsrum av høist et aar fra konventionens undertegningsdag at regne skal den belgiske regjering

1910 23 septbr.

entrera en rapport avec les Gouvernements des Hautes Parties contractantes qui se seront déclarées prêtes à la ratifier, à l'effet de faire décider s'il y a lieu de la mettre en vigueur.

Les ratifications seront, le cas échéant, déposées immédiatement à Bruxelles et la Convention produira ses effets un mois après ce dépôt.

Le protocole restera ouvert pendant une autre année en faveur des États représentés à la Conférence de Bruxelles. Passé ce délai, ils ne pourraient qu'y adhérer, conformément aux dispositions de l'article 17.

Article 19.

Dans le cas où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes dénoncerait la présente Convention, cette dénonciation ne produirait ses effets qu'un an après le jour où elle aurait été notifiée au Gouvernement belge et la Convention demeurerait en vigueur entre les autres Parties contractantes.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des Hautes Parties contractantes respectives ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait á Bruxelles, en un seul exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne etc.*)

træde i forbindelse med de regjeringer, som har erklært sig beredt til at ratifisere den, i det øiemed at faa bestemt, om der er anledning til at sætte den i kraft.

Ratifikationerne skal i tilfælde straks deponeres og konventionen træde i kraft en maaned efter denne deposition.

Protokollen skal forbli aapen i endnu et aar for de paa konferensen i Bryssel repræsenterte stater. Efter dette tidsrums forløp skal de alene kunne tiltræde den overensstemmende med forskriftene i artikel 17.

Artikel 19.

I tilfælde av, at nogen av de høie kontraherende parter skulde opsi nærværende overenskomst, skal denne opsigelse ikke træde i kraft før et aar efter den dag, da den er blit meddelt den belgiske regjering, og konventionen skal forbli i kraft mellem de øvrige kontraherende parter.

Til bekræftelse herav har de høie kontraherende parters befuldmægtigede undertegnet nærværende konvention og forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Bryssel i et eneste eksemplar, den 23 september 1910.

For Tyskland osv.*)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Justisdepartementets Lovavdeling, 2 december 1913.

Einar Hanssen.

*) Underskrifterne er de samme som ved overenskomsten om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt.

1910
23 septbr.

Oversættelse.

Protocole de Signature.

Au moment de procéder à la signature des Conventions pour l'unification de certaines règles en matière d'abordage et en matière d'assistance et de sauvetage maritimes conclues à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

Les dispositions desdites Conventions seront applicables aux colonies et possessions des Puissances contractantes, sous les réserves ci-après:

I. Le Gouvernement allemand déclare réserver ses résolutions au sujet de ses colonies. Il se réserve, pour chacune de celles-ci séparément, le droit d'adhérer aux Conventions et de les dénoncer.

II. Le Gouvernement danois déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour l'Islande et les colonies ou possessions danoises séparément.

III. Le Gouvernement des États-Unis d'Amérique déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour les Possessions insulaires des États-Unis d'Amérique.

IV. Le Gouvernement de Sa Majesté Britannique déclare se réserver le droit d'adhérer auxdites Conventions et de les dénoncer pour chacune des co-

Undertegningsprotokol.

Ved undertegningen av de idag avsluttede overenskomster om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt og angaaende bistand og bergning tilsjøs er undertegnede befuldmægtigede blit enige om følgende:

Bestemmelserne i de nævnte overenskomster skal med de nedenfor nævnte forbehold finde anvendelse paa de kontraherende magters kolonier og besiddelser.

I. Den tyske regjering erklærer, at den forbeholder sig sine beslutninger med hensyn til sine kolonier. Den forbeholder sig ret til særskilt for hver enkelt av disse at tiltræde og at opsige overenskomsterne.

II. Den danske regjering erklærer, at den forbeholder sig ret til at tiltræde og at opsige de nævnte overenskomster særskilt for Island og for de danske kolonier eller besiddelser.

III. Amerikas Forenede Staters regjering erklærer, at den forbeholder sig ret til at tiltræde og at opsige de nævnte overenskomster for Amerikas Forenede Staters øbesiddelser.

IV. Hans britiske Majestæts regjering erklærer, at den forbeholder sig ret til at tiltræde og at opsige de nævnte konventioner særskilt for hver av

1910 23 septbr.

lonies, chacun des protectorats et territoires britanniques séparément, ainsi que pour l'île de Chypre.

V. Le Gouvernement italien se réserve d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les dépendances et colonies italiennes.

VI. Le Gouvernement des Pays-Bas se réserve d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les colonies et possessions néerlandaises.

VII. Le Gouvernement portugais déclare se réserver le droit d'adhérer ultérieurement aux Conventions pour les colonies portugaises.

Ces adhésions pourront être notifiées soit par une déclaration générale comprenant toutes les colonies et possessions, soit par des déclarations spéciales. Pour les adhésions et dénonciations, on observera éventuellement la procédure indiquée dans les deux Conventions de ce jour. Il est entendu toutefois que lesdites adhésions pourront également être constatées dans le procés-verbal des ratifications.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires soussignés ont dressé le présent protocole, qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même des Conventions auxquelles il se rapporte.

Fait à Bruxelles, en un seul

de britiske kolonier og hvert av de britiske protektorater og landomraader og likesaa for øen Cypern.

V. Den italienske regjering forbeholder sig senere at tiltræde overenskomsterne for de italienske kolonier og underliggende land.

VI. Nederlandenes regjering forbeholder sig senere at tiltræde overenskomsterne for de nederlandske kolonier og besiddelser.

VII. Den portugisiske regjering erklærer, at den forbeholder sig ret til senere at tiltræde overenskomsterne for de portugisiske kolonier.

Saadan tiltrædelse kan ske enten ved en almindelig erklæring, som omfatter alle kolonier og besiddelser, eller ved særskilte erklæringer. Ved tiltrædelse og opsigelse skal i tilfælde den fremgangsmaate, som er angit i de to overenskomster av idag, iagttages. Dog skal tiltrædelse ogsaa kunne ske ved indførelse i ratifikationsprotokollen.

Til bekræftelse herav har undertegnede befuldmægtigede sat op nærværende protokol, som skal ha samme kraft og samme virkning, som om dens bestemmelser var optat i selve teksten i de overenskomster, som den angaar.

Utfærdiget i Bryssel, i et

exemplaire, le 23 septembre 1910.

Pour l'Allemagne etc*).

eneste eksemplar, den 23 september 1910. 1910 23 septbr.

For Tyskland osv.*)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Justisdepartementets Lovavdeling, 2 december 1913.

Einar Hanssen.

Oversættelse. 1911

Convention d'Union de Paris du 20 mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle, revisée à Bruxelles le 14 décembre 1900 et à Washington le 2 juin 1911.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, au nom de l'Empire Allemand; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême, etc. et Roi Apostolique de Hongrie pour l'Autriche et pour la Hongrie; Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; le Précident de la République de Cuba; Sa Majesté le Roi de Danemark; le Président de la République Dominicaine; Sa Majesté le Roi d'Espagne; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Maje-

Pariskonventionen av 20 mars 1883 angaaende en union til beskyttelse av den industrielle eiendomsret, revidert i Bryssel den 14 december 1900 og i Washington den 2 juni 1911.**)

2 juni.

Hans Majestæt Keiseren av Tyskland, Konge av Preussen, for det tytke Rike; Hans Majestæt Keiseren av Østerrike, Konge av Bøhmen, etc. og Apostolisk Konge av Ungarn, for Østerrike og for Ungarn; Hans Majestæt Belgiernes Konge; Præsidenten for Brasiliens forenede Stater; Præsidenten for Republikken Cuba; Hans Majestæt Kongen av Danmark; Præsidenten for den Dominikanske Republik; Hans Majestæt Kongen av Spanien; Præsidenten for Amerikas forenede Stater; Præsidenten for

*) Underskrifterne er de samme som ved overenskomsten om istandbringelse av visse ensartede regler angaaende sammenstøt.

**) Konventionen med slutningsprotokol er undertegnet av Norges delegerte den 15 juli 1911 og ratifisert av Norge ved kongelig resolution av 5 november 1912, hvorefter det norske ratifikationsdokument den 8 januar 1913 er blit deponert i Washington.

1911 2 juni.

sté le Roi du Royaume-Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande et des Territoires Britanniques au delà des Mers, Empereur des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Le Président des États-Unis du Mexique; Sa Majesté le Roi de Norvège; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; le Président du Gouvernement Provisoire de la République du Portugal; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Suède; le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse; le Gouvernement Tunisien,

Ayant jugé utile d'apporter certaines modifications et additions à la Convention internationale du 20 mars 1883, portant création d'une Union internationale pour la Protection de la Propriété industrielle, revisée à Bruxelles le 14 décembre 1900, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

— — — —

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

Les pays contractants sont constitués à l'état d'Union pour la protection de la propriété industrielle.

Article 2.

Les sujets ou citoyens de chacun des pays contractants

den Franske Republik; Hans Majestæt Kongen av Det forenede Kongerike Storbritannien og Irland og de Britiske territorier hinsides Havene, Keiser av Indien; Hans Majestæt Kongen av Italien; Hans Majestæt Keiseren av Japan; Præsidenten for Mexicos forenede Stater; Hans Majestæt Kongen av Norge; Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene; Præsidenten for Republikken Portugals provisoriske Regjering; Hans Majestæt Kongen av Serbien; Hans Majestæt Kongen av Sverige; Forbundsraadet for det Schweiziske Forbund; Den Tunesiske Regjering,

hvilke har anseet det tjenlig at indføre visse forandringer og tillæg i den internationale konvention av 20 mars 1883 angaaende oprettelse av en international union til beskyttelse av av den industrielle eiendomsret, revidert i Bryssel den 14 december 1900, har som sine befuldmægtigede utnævnt:

— — — —

hvilke efter at ha meddelt hinanden sine respektive fuldmagter, som fandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel 1.

De kontraherende land danner en Union til beskyttelse av den industrielle eiendomsret.

Artikel 2.

Undersaatter eller borgere i ethvert av de kontraherende

jouiront, dans tous les autres pays de l'Union, en ce qui concerne les brevets d'invention, les modèles d'utilité, les dessins ou modèles industriels, les marques de fabrique ou de commerce, le nom commercial, les indications de provenance, la répression de la concurrence déloyale, des avantages que les lois respectives accordent actuellement ou accorderont par la suite aux nationaux. En conséquence, ils auront la même protection que ceux-ci et le même recours légal contre toute atteinte portée à leurs droits, sous réserve de l'accomplissement des conditions et formalités imposées aux nationaux. Aucune obligation de domicile ou d'établissement dans le pays où la protection est réclamée ne pourra être imposée aux ressortissants de l'Union.

land skal i alle de andre Unionen tilsluttede land med hensyn til patenter, bruksmønstre, mønstre, varemerker, handelsnavn, oprindelsesangivelser samt undertrykkelse av illoyal konkurrance nyde de samme fordele, som hvert lands love nu tilstaar eller i fremtiden maatte tilstaa landets egne undersaatter eller borgere. Som følge herav skal de ha det samme vern og adgang til samme retsmidler mot ethvert angrep paa deres rettigheter som disse, under forbehold av, at de opfylder de betingelser og formaliteter, som paahviler landets egne undersaatter eller borgere. Der kan ikke paalægges dem, som tilhører Unionen, nogen forpligtelse til at ha bopæl eller etablissement i det land, i hvilket beskyttelse kræves. 1911 2 juni.

Article 3.

Sont assimilés aux sujets ou citoyens des pays contractants, les sujets ou citoyens des pays ne faisant pas partie de l'Union, qui sont domiciliés ou ont des établissements industriels ou commerciaux effectifs et sérieux sur le territoire de l'un des pays de l'Union.

Artikel 3.

Likestillet med undersaatter eller borgere i de kontraherende land er undersaatter eller borgere i lande, som ikke tilhører Unionen, naar de er bosat i eller har virkelige, ikke pro forma drevne industrielle eller handels-etablissementer inden omraadet av noget av Unionens lande.

Article 4.

(*a*) Celui qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de brevet d'invention, d'un modèle d'utilité, d'un dessin ou modèle industriel, d'une

Artikel 4.

a. Den, som i et av de kontraherende land paa foreskrevet maate har indgit krav om patent, bruksmønster, mønstervern eller varemerkevern

1911 2 juni.

marque de fabrique ou de commerce, dans l'un des pays contractants, ou son ayant cause, jouira, pour effectuer le dépôt dans les autres pays, et sous réserve des droits des tiers, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

(*b*) En conséquence, le dépôt ultérieurement opéré dans l'un des autres pays de l'Union, avant l'expiration de ces délais, ne pourra être invalidé par des faits accomplis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre dépôt, par la publication de l'invention ou son exploitation, par la mise en vente d'exemplaires du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque.

(*c*) Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de douze mois pour les brevets d'invention et les modèles d'utilité, et de quatre mois pour les dessins et modèles industriels et pour les marques de fabrique ou de commerce.

(*d*) Quiconque voudra se prévaloir de la priorité d'un dépôt antérieur, sera tenu de faire une déclaration indiquant la date et le pays de ce dépôt. Chaque pays déterminera à quel moment, au plus tard, cette déclaration devra être effectuée. Ces indications seront mentionnées dans les publications émanant de l'Administration compétente, notamment sur les brevets et les descriptions y relatives. Les pays contractants pourront exiger de celui qui fait une déclaration de priorité la production d'une copie de la

eller den, til hvem hans ret er overgaat, skal inden de nedenfor fastsatte frister og under forbehold av tredjemands rettigheter nyde fortrinsret for indgivelse av krav i de andre lande.

b. Som følge herav skal et krav, som senere indgives i ett av de øvrige land i Unionen inden utløpet av disse frister, ikke kunne gjøres ugyldig paa grund av handlinger foretat i mellemtiden, saaledes navnlig ikke paa grund av, at et andet krav er indgit, at opfindelsen er offentliggjort eller utøvet, at eksemplarer av mønstret er bragt i handelen, eller at varemerket er benyttet.

c. De ovenfor nævnte frister for fortrinsret skal være tolv maaneder for patenter og for bruksmønstre samt fire maaneder for mønstre og for varemerker.

d. Den, som vil benytte sig av sin fortrinsret paa grund av et tidligere indgit krav, har at avgi en erklæring herom, hvori angives, hvilken dag og i hvilket land det tidligere krav er indgit. Hvert land bestemmer selv det tidspunkt, da denne erklæring senest bør være indgit. De nævnte angivelser skal anmerkes i de offentliggjørelser, som utgaar fra den kompetente myndighet, navnlig i patentbrevene og de dertil hørende beskrivelser. De kontraherende land kan forlange av den, som kræver fortrinsret, at han av det

demande (description, dessins, etc.) déposée antérieurement, certifiée conforme par l'Administration qui l'aura reçue. Cette copie sera dispensée de toute légalisation. On pourra exiger qu'elle soit accompagnée d'un certificat de la date du dépôt, émanant de cette Administration, et d'une traduction. D'autres formalités ne pourront être requises pour la déclaration de priorité au moment du dépôt de la demande. Chaque pays contractant déterminera les conséquences de l'omission des formalités prévues par le présent article, sans que ces conséquences puissent excéder la perte du droit de priorité.

(*e*) Ultérieurement d'autres justifications pourront être demandées.

krav, som han tidligere har indgit, fremlægger en kopi (beskrivelse, tegninger etc.), hvis rigtighet er bekræftet av den myndighet, som har mottat kravet. Denne kopi skal være fritat for enhver legalisation. Det kan forlanges, at den skal være ledsaget av en bevidnelse fra vedkommende myndighet om det tidligere kravs datum samt av en oversættelse. Andre formaliteter kan ikke forlanges for erklæringen om fortrinsret i det øieblik kravet indgives. Ethvert kontraherende land bestemmer selv følgerne av undlatelse av at iagtta de formaliteter, som er foreskrevet i denne paragraf, dog saaledes, at disse følger ikke kan gaa videre end til tapet av fortrinsretten.

1911 2 juni.

e. Senere kan yderligere legitimationer forlanges.

Article 4 *bis*.

Les brevets demandés dans les différents pays contractants par des personnes admises au bénéfice de la Convention aux termes des articles 2 et 3, seront indépendants des brevets obtenus pour la même invention dans les autres pays, adhérents ou non à l'Union.

Cette disposition doit s'entendre d'une façon absolue, notamment en ce sens que les brevets demandés pendant le délai de priorité sont indépendants, tant au point de vue des causes de nullité et de déchéance, qu'au point de vue de la durée normale.

Artikel 4 (bis).

Patenter, hvorom krav i de forskjellige land er indgit av personer, som i henhold til art. 2 og 3 nyder godt av konventionen, skal være uavhængige av patenter erholdt paa den samme opfindelse i andre land, hvad enten disse tilhører Unionen eller ikke.

Denne bestemmelse gjælder uten indskrænkning navnlig saaledes, at patenter, hvorom krav er indgit inden fristen for fortrinsret, er uavhængige saavel med hensyn til grunde for deres ugyldighet eller ophør som med hensyn til deres normale varighet.

1911 2 juni.

Elle s'applique à tous les brevets existant au moment de sa mise en vigueur.

Il en sera de même, en cas d'accession de nouveaux pays, pour les brevets existant de part et d'autre au moment de l'accession.

Article 5.

L'introduction par le breveté, dans le pays où le brevet a été délivré, d'objets fabriqués dans l'un ou l'autre des pays de l'Union, n'entraînera pas la déchéance.

Toutefois, le breveté restera soumis à l'obligation d'exploiter son brevet conformément aux lois du pays où il introduit les objets brevetés, mais avec la restriction que le brevet ne pourra être frappé de déchéance pour cause de nonexploitation dans un des pays de l'Union qu'après un délai de trois ans, compté à partir du dépôt de la demande dans ce pays, et seulement dans le cas où le breveté ne justifierait pas des causes de son inaction.

Article 6.

Toute marque de fabrique ou de commerce régulièrement enregistrée dans le pays d'origine sera admise au dépôt et protégée telle quelle dans les autres pays de l'Union.

Toutefois, pourront être refusées ou invalidées:

1°. Les marques qui sont de nature à porter atteinte à des droits acquis par des tiers

Denne bestemmelse finder anvendelse paa alle patenter, som eksisterer paa det tidspunkt, da den træder i kraft.

Det samme gjælder i tilfælde av nye lands tiltrædelse for de patenter, som paa den tid, tiltrædelsen sker, eksisterer paa begge sider.

Artikel 5.

Den omstændighet, at patenthaveren i det land, hvor patent er meddelt, indfører gjenstande, som er fabrikert i et andet av Unionens land, medfører ikke, at patentet træder ut av kraft.

Dog forblir patenthaveren underkastet forpligtelse til at utøve sit patent overensstemmende med lovene i det land, hvori han indfører de patenterte gjenstande, men med den begrænsning, at patentet ikke i noget av Unionens land kan erklæres traadt ut av kraft paa grund av manglende utøvelse før efter et tidsrum av tre aar, regnet fra kravets indgivelse i dette land, og alene i det tilfælde at patenthaveren ikke kan gi gyldig grund for sin uvirksomhet.

Artikel 6.

Ethvert varemerke, som paa foreskrevet maate er registrert i hjemlandet, skal mottages til indførelse i registret og beskyttes i de andre unionsland, saaledes som det er.

Dog kan avvises eller kjendes ugyldig:

1. Varemerker, som er egnet til at gjøre indgrep i rettigheter erhvervet av tredjemand

dans le pays où la protection est réclamée.

2°. Les marques dépourvues de tout caractére distinctif, ou bien composées exclusivement de signes ou d'indications pouvant servir, dans le commerce, pour désigner l'espèce, la qualité, la quantité, la destination, la valeur, le lieu d'origine des produits ou l'époque de production, ou devenus usuels dans le langage courant ou les habitudes loyales et constantes du commerce du pays où la protection est réclamée.

Dans l'appréciation du caractère distinctif d'une marque, on devra tenir compte de toutes les circonstances de fait, notamment de la durée de l'usage de la marque.

3°. Les marques qui sont contraires à la morale ou à l'ordre public.

Sera considéré comme pays d'origine le pays où le déposant a son principal établissement.

Si ce principal établissement n'est point situé dans un des pays de l'Union, sera considéré comme pays d'origine celui auquel appartient le déposant.

Article 7.

La nature du produit sur lequel la marque de fabrique ou de commerce doit être apposée ne peut, dans aucun cas, faire obstacle au dépôt de la marque.

Article 7 *bis*.

Les pays contractants s'engagent à admettre au dépôt et à

i det land, hvori beskyttelsen kræves. 1911 2 juni.

2. Varemerker, som mangler enhver karakter av særmerke eller udelukkende er sammensat av tegn eller angivelser, som i handelsomsætning kan tjene til at betegne varernes art, kvalitet, kvantitet, bestemmelse, værdi, oprindelsessted eller tidspunktet for deres fremstilling, eller som benyttes i daglig sprogbruk eller i loyal og stadig handelssædvane i det land, hvori beskyttelsen kræves.

Ved bedømmelsen av et varemerkes karakter av særmerke bør man ta hensyn til alle faktiske omstændigheter, navnlig til hvorlænge merket har været i bruk.

3. Varemerker, som strider mot moralen eller den offentlige orden.

Som hjemland ansees det land, i hvilket den, som indgir varemerkekravet, har sit hovedetablissement.

Dersom dette hovedetablissement ikke ligger i et av Unionens land, ansees som hjemland det land, som vedkommende tilhører.

Artikel 7.

I intet tilfælde kan beskaffenheten av den vare, for hvilken varemerket skal brukes, utgjøre nogen hindring for merkets registrering.

Artikel 7 (bis).

De kontraherende land forpligter sig til at tilstede regi-

1911 2 juni.

protéger les marques appartenant à des collectivités dont l'existence n'est pas contraire à la loi du pays d'origine, même si ces collectivités ne possèdent pas un établissement industriel ou commercial.

Cependant chaque pays sera juge des conditions particulières sous lesquelles une collectivité pourra être admise à faire protéger ses marques.

Article 8.

Le nom commercial sera protégé dans tous les pays de l'Union sans obligation de dépôt, qu'il fasse ou non partie d'une marque de fabrique ou de commerce.

Article 9.

Tout produit portant illicitement une marque de fabrique ou de commerce, ou un nom commercial, sera saisi à l'importation dans ceux des pays de l'Union dans lesquels cette marque ou ce nom commercial ont droit à la protection légale.

Si la législation d'un pays n'admet pas la saisie à l'importation, la saisie sera remplacée par la prohibition d'importation.

La saisie sera également effectuée dans le pays où l'apposition illicite aura eu lieu, ou dans le pays où aura été importé le produit.

La saisie aura lieu á la requête soit du ministère public, soit de toute autre autorité compétente, soit d'une partie intéressé, particulier ou société,

strert og til at beskytte varemerker, som tilhører sammenslutninger, hvis tilværelse ikke er stridende mot hjemlandets love, selv om disse sammenslutninger ikke har noget industrielt- eller handelsetablissement.

Dog tilkommer det hvert land selv at avgjøre, under hvilke betingelser en sammenslutning tilstedes at faa sine merker beskyttet.

Artikel 8.

Et handelsnavn skal i alle unionsland være beskyttet uten forpligtelse til registrering, hvad enten det utgjør nogen del av et varemerke eller ikke.

Artikel 9.

Enhver vare, som uhjemlet bærer et varemerke eller et handelsnavn, skal beslaglægges ved indførelsen i de av Unionens land, i hvilket dette varemerke eller handelsnavn har ret til lovlig vern. Dersom et lands lovgivning ikke tilsteder beslaglæggelse ved indførselen, skal beslaglæggelse erstattes med indførselsforbud.

Beslaglæggelse skal likeledes iverksættes i det land, i hvilket den uhjemlede anbringelse er skedd, eller i det land, i hvilket varen er blit indført.

Beslaglæggelsen finder sted paa forlangende enten av paatalemyndigheten eller av anden kompetent myndighet eller av nogen interessert part, enkelt person eller selskap, overens-

conformément à la législation intérieure de chaque pays.

Les autorités ne seront pas tenues d'effectuer la saisie en cas de transit.

Si la législation d'un pays n'admet ni la saisie à l'importation, ni la prohibition d'importation, ni la saisie à l'intérieur, ces mesures seront remplacées par les actions et moyens que la loi de ce pays assurerait en pareil cas aux nationaux.

Article 10.

Les dispositions de l'article précédent seront applicables à tout produit portant faussement, comme indication de provenance, le nom d'une localité déterminée, lorsque cette indication sera jointe à un nom commercial fictif ou emprunté dans une intention frauduleuse.

Est réputé partie intéressée tout producteur, fabricant ou commerçant, engagé dans la production, la fabrication ou le commerce de ce produit, et établi soit dans la localité faussement indiquée comme lieu de provenance, soit dans la région où cette localité est située.

Article 10 *bis*.

Tous les pays contractants s'engagent à assurer aux ressortissants de l'Union une protection effective contre la concurrence déloyale.

Article 11.

Les pays contractants accor-

stemmende med hvert lands indre lovgivning. Myndighetene er ikke forpligtet til at iverksætte beslaglæggelsen i tilfælde av transit. 1911 2 juni.

Dersom et lands lovgivning hverken tilsteder beslaglæggelse ved indførselen eller indførselsforbud eller beslaglæggelse inden landet, skal disse foranstaltninger erstattes av saadanne forholdsregler og midler, som dette lands lov i lignende tilfælde tilsikrer landets egne undersaatter eller borgere.

Artikel 10.

Bestemmelserne i den foregaaende paragraf er anvendelig paa enhver vare, som falskelig bærer et bestemt stedsnavn som oprindelsesangivelse, naar denne angivelse i bedragerisk hensigt er føiet til et opdigtet eller laant handelsnavn.

Som interessert part ansees enhver producent, fabrikant eller forhandler, som befatter sig med produktion, fabrikation eller forhandling av varen, og som har sin forretning enten paa det som oprindelsessted falskelig angivne sted eller i den egn, i hvilken dette sted er beliggende.

Artikel 10 (bis).

Alle de kontraherende land forpligter sig til at sikre dem, som tilhører Unionen, en virksom beskyttelse mot illoyal konkurranse.

Artikel 11.

De kontraherende land ind-

1911 2 juni.

deront, conformément à leur législation intérieure, une protection temporaire aux inventions brevetables, aux modèles d'utilité, aux dessins ou modèles industriels, ainsi qu'aux marques de fabrique ou de commerce, pour les produits qui figureront aux expositions internationales officielles ou officiellement reconnues, organisées sur le territoire de l'un d'eux.

Article 12.

Chacun des pays contractants s'engage à établir un service spécial de la Propriété industrielle et un dépôt central pour la communication au public des brevets d'invention, des modèles d'utilité, des dessins ou modèles industriels et des marques de fabrique ou de commerce.

Ce service publiera, autant que possible, une feuille périodique officielle.

Article 13.

L'Office international institué à Berne sous le nom de Bureau international pour la protection de la Propriété industrielle, est placé sous la haute autorité du Gouvernement de la Confédération suisse, qui en règle l'organisation et en surveille le fonctionnement.

Le Bureau international centralisera les renseignements de toute nature relatifs à la protection de la Propriété industrielle, et les réunira en une statistique générale, qui sera distribuée à toutes les Administrations. Il procèdera aux

rømmer, overensstemmende med hvert lands indre lovgivning, en midlertidig beskyttelse for patenterbare opfindelser, for bruksmønstre, for mønstre saavelsom for varemerker, forsaavidt angaar frembringelser, som stilles til skue paa officielle eller officielt anerkjendte internationale utstillinger, foranstaltet inden omraadet av et av disse land.

Artikel 12.

Ethvert av de kontraherende land forpligter sig til at oprette et særskilt styre for det industrielle retsvern og indrette et centralsted, hvor patenter, bruksmønstre, mønstre og varemerker gjøres tilgjængelig for publikum.

Dette styre skal saavidt mulig utgi en periodisk utkommende officiel tidende.

Artikel 13.

Det internationale under navn av »Bureau international pour la protection de la Propriété Industrielle« i Bern oprettede kontor staar under den høie myndighet av det Schweitziske Edsforbunds Regjering, som ordner dets organisation og fører tilsyn med dets virksomhet.

Det internationale Bureau har at samle oplysninger av enhver art vedrørende det industrielle retsvern og sammenfatte dem i en almindelig statistik, som fordeles til samtlige vedkommende embedsverk. Det skal beskjæftige sig med undersøkelser av

études d'utilité commune intéressant l'Union et rédigera, à l'aide des documents qui seront mis à sa disposition par les diverses Administrations, une feuille périodique en langue française sur les questions concernant l'objet de l'Union.

Les numéros de cette feuille, de même que tous les documents publiés par le Bureau international, seront répartis entre les Administrations des pays de l'Union, dans la proportion du nombre des unités contributives ci-dessous mentionnées. Les exemplaires et documents supplémentaires qui seraient réclamés, soit par lesdites Administrations, soit par des sociétés ou des particuliers, seront payés à part.

Le Bureau international devra se tenir en tout temps à la disposition des membres de l'Union, pour leur fournir, sur les questions relatives au service international de la propriété industrielle, les renseignements spéciaux dont ils pourraient avoir besoin. Il fera sur sa gestion un rapport annuel qui sera communiqué à tous les membres de l'Union.

La langue officielle du Bureau international sera la langue française.

Les dépenses du Bureau international seront supportées en commun par les pays contractants. Elles ne pourront, en aucun cas, dépasser la somme de soixante mille francs par année.

Pour déterminer la part

fælles nytte vedkommende Unionen og ved hjælp av de dokumenter, som de forskjellige embedsverk stiller til dets avbenyttelse, redigere i det franske sprog en periodisk utkommende tidende for behandling av spørsmaal vedrørende Unionens formaal. 1911 2 juni.

Denne tidendes nummere fordeles likesom alle dokumenter, som offentliggjøres av det internationale Bureau, mellem unionslandenes embedsverk i forhold til antallet av de nedenfor omhandlede bidragsenheter. Eksemplarer og dokumenter, som yderligere maatte forlanges enten av de nævnte embedsverk eller av selskaper eller av enkeltpersoner, betales særskilt.

Det internationale Bureau skal til enhver tid staa til tjeneste for medlemmer av Unionen med at skaffe dem de særlige oplysninger, hvorfor de maatte ha bruk, angaaende spørsmaal vedrørende det industrielle retsverns internationale ordning. Det avgir hvert aar en beretning om sin virksomhet, hvilken tilstilles alle medlemmer av Unionen.

Det internationale Bureaus officielle sprog er det franske sprog.

Utgiftene ved det internationale Bureau dækkes i fællesskap av de kontraherende land. De maa ikke overskride en sum av seksti tusen francs aarlig. Til bestemmelse av hvert enkelt lands andel i denne hovedsum inddeles de

1911 2 juni.

contributive de chacun des pays dans cette somme totale des frais, les pays contractants et ceux qui adhéreraient ultérieurement à l'Union seront divisés en six classes, contribuant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

	Unités.
1e classe . .	25
2e classe . .	20
3e classe . .	15
4e classe . .	10
5e classe . .	5
6e classe . .	3

Ces coefficients seront multipliés par le nombre des pays de chaque classe, et la somme des produits ainsi obtenus fournira le nombre d'unités par lequel la dépense totale doit être divisée. Le quotient donnera le montant de l'unité de dépense.

Chacun des pays contractants désignera, au moment de son accession, la classe dans laquelle il désire être rangé.

Le Gouvernement de la Confédération suisse surveillera les dépenses du Bureau international, fera les avances nécessaires et établira le compte annuel, qui sera communiqué à toutes les autres Administrations.

kontraherende og de Unionen senere tilknyttede land i seks klasser, hvorav hvert bidrager i forhold som et bestemt antal enheter, nemlig:

	enheter:
1ste klasse .	25
2den klasse .	20
3dje klasse .	15
4de klasse .	10
5te klasse .	5
6te klasse .	3

Disse koeficienter multipliceres med antallet av land i hver klasse, og summen av de saaledes erholdte produkter gir det antal enheter, hvormed den samlede utgift skal divideres. Kvotienten gir størrelsen av utgiftsenheten.

Ethvert av de kontraherende land skal ved sin tiltrædelse angi den klasse, hvori det ønskes sat.

Det Schweitziske Forbunds Regjering skal ha tilsyn med det internationale Bureaus utgifter, gjøre de nødvendige forskud og besørge avgit det aarlige regnskap, hvilket tilstilles de øvrige embedsverk.

Article 14.

La présente Convention sera soumise à des revisions périodiques, en vue d'y introduire les

Artikel 14.

Nærværende konvention skal undergives periodiske revisioner i den hensigt at indføre for-

améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

A cet effet, des Conférences auront lieu, successivement, dans l'un des pays contractants entre les Délégués desdits pays.

L'Administration du pays où doit siéger la Conférence préparera, avec le concours du Bureau international, les travaux de cette Conférence.

Le Directeur du Bureau international assistera aux séances des Conférences, et prendra part aux discussions sans voix délibérative.

Article 15.

Il est entendu que les pays contractants se réservent respectivement le droit de prendre séparément, entre eux, des arrangements particuliers pour la protection de la Propriété industrielle, en tant que ces arrangements ne contreviendraient point aux dispositions de la présente Convention.

Article 16.

Les pays qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Elle emportera, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention, et produira ses effets un mois après l'envoi de la no-

bedringer i samme, som kan gjøre Unionens system mere fuldkomment. 1911 2 juni.

I dette øiemed skal der efterhvert avholdes konferancer i de kontraherende land mellem delegerte fra samme.

Administrationen i det land, i hvilket en konferance skal avholdes, har med tilhjælp av det internationale Bureau at forberede konferancens arbeider.

Direktøren for det internationale Bureau skal være tilstede ved konferancens møter og ta del i forhandlingene, men uten stemme.

Artikel 15.

Der hersker enighet om, at de kontraherende land forbeholder sig hver for sig ret til at indgaa særskilte overenskomster indbyrdes til vern av den industrielle eiendomsret, forsaavidt ikke disse overenskomster strider mot nærværende konventions bestemmelser.

Artikel 16.

De land, som ikke har deltat i nærværende konvention, skal, naar de forlanger det, ha adgang til at tiltræde samme.

Denne tiltrædelse skal paa diplomatisk vei meddeles det Schweitziske Forbunds Regjering og av denne igjen alle de andre.

Den medfører med fuld retsvirkning, at vedkommende land har paatat sig alle de forpligtelser og er indrømmet alle de fordele, som er fastsat ved nærværende konvention, og træder

1911 2 juni.

tification faite par le Gouvernement de la Confédération suisse aux autres pays unionistes, à moins qu'une date postérieure n'ait été indiquée par le pays adhérent.

i kraft en maaned efter oversendelsen av den meddelelse, som det Schweitziske Forbunds Regjering har latt utgaa til Unionens øvrige land, saafremt ikke en senere datum er angit av det tiltrædende land.

Article 16 *bis*.

Les pays contractants ont le droit d'accéder en tout temps à la présente Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Ils peuvent à cet effet soit faire une déclaration générale par laquelle toutes leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats sont compris dans l'accession, soit nommer expressément ceux qui y sont compris, soit se borner à indiquer ceux qui en sont exclus.

Cette déclaration sera notifiée par écrit au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Les pays contractants pourront, dans les mêmes conditions, dénoncer la Convention pour leurs colonies, possessions, dépendances et protectorats, ou pour certains d'entre eux.

Artikel 16 (bis).

De kontraherende land har til enhver tid ret til at tiltræde nærværende konvention for sine kolonier, besiddelser, avhængige eller beskyttede omraader eller for enkelte av dem.

De kan for dette øiemed enten avgi en almindelig erklæring, hvorved alle deres kolonier, besiddelser, avhængige eller beskyttede omraader blir indbefattet i tiltrædelsen, eller uttrykkelig angi, hvilke der indbefattes i samme, eller kun angi dem, som undtages derfra.

Denne erklæring meddeles skriftlig til det Schweitziske Forbunds Regjering og av denne til alle de øvrige.

De kontraherende land kan under samme betingelser opsi konventionen for sine kolonier, besiddelser, avhængige eller beskyttede omraader eller for enkelte av dem.

Article 17.

L'exécution des engagements réciproques contenus dans la présente Convention est subordonnée, en tant que de besoin, à l'accomplissement des formalités et règles établies par les lois constitutionnelles de ceux des pays contractants qui sont tenus d'en provoquer l'applica-

Artikel 17.

Utførelsen av de gjensidige forpligtelser, som indeholdes i nærværende konvention, er saavidt fornødent undergit opfyldelsen av de formaliteter og forskrifter, som er fastsat i de forfatningsmæssige love i de av de kontraherende land, som har at hitføre anvendelsen av samme,

tion, ce qu'ils s'obligent à faire dans le plus bref délai possible.

hvad de forpligter sig til at gjøre inden kortest mulige tidsfrist. 1911 2 juni.

Article 17 *bis*.

La Convention demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé, jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en sera faite.

Cette dénonciation sera adressée au Gouvernement de la Confédération suisse. Elle ne produira son effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la Convention restant exécutoire pour les autres pays contractants.

Artikel 17 (bis).

Konventionen forblir i kraft paa ubestemt tid indtil utløpet av et aar fra den dag, den er blit opsagt.

Saadan opsigelse skal tilstilles det Schweitziske Forbunds Regjering. Den har kun virkning for det land, som har foretat den, idet konventionen forblir i kraft for alle de andre kontraherende lands vedkommende.

Article 18.

Le présent Acte sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Washington au plus tard le 1er avril 1913. Il sera mis à exécution, entre les pays qui l'auront ratifié, un mois après l'expiration de ce délai.

Cet Acte, avec son Protocole de clôture, remplacera, dans les rapports entre les pays qui l'auront ratifié: la Convention de Paris du 20 mars 1883; le Protocole de clôture annexé à cet Acte; le Protocole de Madrid du 15 avril 1891 concernant la dotation du Bureau international, et l'Acte additionnel de Bruxelles du 14 décembre 1900. Toutefois, les Actes précités resteront en vigueur dans les rapports avec les pays qui n'auront pas ratifié le présent Acte.

Artikel 18

Nærværende overenskomst skal ratifiseres og ratifikationerne deponeres i Washington senest 1. april 1913. Den skal træde i virksomhet mellem de land, som har ratifisert den, en maaned efter utløpet av denne tidsfrist.

Denne overenskomst skal med sin slutningsprotokol i forhold mellem de land, som har ratifisert den, træde istedenfor:

Pariskonventionen av 20. mars 1883; Slutningsprotokollen knyttet til denne konvention; Madridprotokollen av 15. april 1891 vedrørende dotationen av det internationale Bureau og Brysseltillægsakten av 14. december 1900. Dog skal de nævnte konventioner forbli i kraft i forhold til de land, som ikke har ratifisert nærværende konvention.

1911 2 juni.

Article 19.

Le présent Acte sera signé en un seul exemplaire, lequel sera déposé aux archives du Gouvernement des États-Unis. Une copie certifiée sera remise par ce dernier à chacun des Gouvernements unionistes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Acte.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Artikel 19.

Nærværende overenskomst skal undertegnes i ett eneste eksemplar, som skal deponeres i De forenede Staters Regjerings arkiv. En bekræftet kopi skal av De forenede Staters Regjering tilstilles Regjeringen i ethvert av de Unionen tilhørende land.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende overenskomst.

Utfærdiget i Washington, i ett eneste eksemplar den 2. juni 1911.

(Undertegnet av de delegerte for samtlige foran opregnede land, undtagen Serbien som ikke var repræsentert.)

Protocole de cloture.

Au moment de procéder à la signature de l'Acte conclu à la date de ce jour, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

Ad Article premier.

Les mots »Propriété industrielle« doivent être pris dans leur acception la plus large; ils s'étendent à toute production du domaine des industries agricoles (vins, grains, fruits, bestiaux, etc.), et extractives (minéraux, eaux minérales, etc.).

Ad Article 2.

(*a*) Sous le nom de brevets d'invention sont comprises les diverses espèces de brevets industriels admises par les législations des pays contractants,

Slutningsprotokol.

I begrep med at skride til undertegning av den under dags dato avsluttede overenskomst er undertegnede befuldmægtigede kommet overens om følgende:

Ad Artikel 1.

Ordene »propriété industrielle« bør tages i den videste betydning. De omfatter enhver frembringelse, som hører ind under omraadet av landbruksindustri (vine, korn, frugter, dyr etc) og under industrier, hvis formaal er utvinding av raastoffe (mineraler, mineralvande osv.).

Ad Artikel 2.

a. Under benævnelsen patenter indbefattes de forskjellige slags patenter, som de kontraherende lands lovgivninger tilsteder, saasom indførselspaten-

telles que brevets d'importation, brevets de perfectionnement, etc., tant pour les procédés que pour les produits.

(*b*) Il est entendu que la disposition de l'article 2 qui dispense les ressortissants de l'Union de l'obligation de domicile et d'établissement a un caractère interprétarif, et doit, par conséquent, s'appliquer à tous les droits nés en raison de la Convention du 20 mars 1883, avant la mise en vigueur du présent Acte.

(*c*) Il est entendu que les dispositions de l'article 2 ne portent aucune atteinte à la législation de chacun des pays contractants, en ce qui concerne la procédure suivie devant les tribunaux, et la compétence de ces tribunaux, ainsi que l'élection de domicile ou la constitution d'un mandataire requises par les lois sur les brevets, les modèles d'utilité, les marques, etc.

Ad Article 4.

Il est entendu que, lorsqu'un dessin ou modèle industriel aura été déposé dans un pays en vertu d'un droit de priorité basé sur le dépôt d'un modèle d'utilité, le délai de priorité ne sera que celui que l'article 4 a fixé pour les dessins et modèles industriels.

Ad Article 6.

Il est entendu que la disposition du premier alinéa de l'article 6 n'exclut pas le droit d'exiger du déposant un certificat d'enregistrement régulier

ter, forbedringspatenter o. s. v. saavel paa fremgangsmaater som paa frembringelser. 1911 2 juni.

b. Der hersker enighet om, at den bestemmelse i artikel 2, som fritar dem, som tilhører unionen, fra forpligtelse til at ha bolig og etablissement, skal opfattes fortolkningsmæssig, og at den følgelig bør finde anvendelse paa alle de rettigheter, som er opstaat paa grund av konventionen av 20 mars 1883, forinden nærværende overenskomst træder i kraft.

c. Der hersker enighet om, at bestemmelserne i artikel 2 ikke berører noget av de kontraherende lands lovgivning med hensyn til den procesform, som befølges for domstolene og disse domstoles kompetence og heller ikke det i lovene om patenter, bruksmønstre, varemerker osv. forordnede valg av bosted eller indsættelse av en fuldmægtig.

Ad Artikel 4.

Der hersker enighet om, at naar et krav om mønstervern er indgit i et land i henhold til en prioritetsret, som grunder sig paa indgivelsen av et krav om bruksmønstervern, skal prioritetsfristen kun være den i artikel 4 for mønstre fastsatte.

Ad Artikel 6.

Der hersker enighet om, at bestemmelsen i første passus av artikel 6 ikke utelukker retten til at forlange av den, som indgir kravet, et bevis for forskrifts-

1911 2 juni.

au pays d'origine, délivré par l'autorité compétente.

Il est entendu que l'usage des armoiries, insignes ou décorations publiques qui n'aurait pas été autorisé par les pouvoirs compétents, ou l'emploi des signes et poinçons officiels de contrôle et de garantie adoptés par un pays unioniste, peut être considéré comme contraire à l'ordre public dans le sens du No. 3 de l'article 6.

Ne seront, toutefois, pas considérées comme contraires à l'ordre public les marques qui contiennent, avec l'autorisation des pouvoirs compétents, la reproduction d'armoiries, de décorations ou d'insignes publics.

Il est entendu qu'une marque ne pourra être considérée comme contraire à l'ordre public pour la seule raison qu'elle n'est pas conforme à quelque disposition de la législation sur les marques, sauf le cas où cette disposition elle-même concerne l'ordre public.

Le présent Protocole de clôture, qui sera ratifié en même temps que l'Acte conclu à la date de ce jour, sera considéré comme faisant partie intégrante de cet Acte, et aura même force, valeur et durée.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présent Protocole.

mæssig registrering i hjemlandet, utfærdiget av vedkommende myndighet.

Der hersker enighet om, at bruk av offentlige vaaben, insignier eller udmerkelsestegn, hvortil vedkommende myndighet ikke har git tilladelse, eller av officielle kontrol- og garantimerker og stempler, som er antat av noget av Unionens land, kan betragtes som stridende mot den offentlige orden overensstemmende med nr. 3 i artikel 6.

Dog skal varemerker, som med vedkommende myndigheters tilladelse indeholder gjengivelse av offentlige vaaben, udmerkelsestegn eller insignier, ikke betragtes som stridende mot den offentlige orden.

Der hersker enighet om, at et varemerke ikke kan betragtes som stridende mot den offentlige orden av den grund alene, at det ikke er i overensstemmelse med en eller anden bestemmelse i lovgivningen om varemerker, undtagen i det tilfælde at nævnte bestemmelse selv vedrører den offentlige orden.

Nærværende Slutningsprotokol, som skal ratifiseres samtidig med den under dags dato avsluttede overenskomst skal betragtes som utgjørende en integrerende del av denne overenskomst og ha samme kraft, gyldighet og varighet som denne.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet nærværende protokol.

Fait à Washington, en un seul exemplaire, le deux juin 1911.

Utfærdiget i Washington, i ett eneste eksemplar, den 2 juni 1911. 1911 2 juni.

(Samme underskrifter som konventionen).

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kongelige Utenriksdepartement, Kristiania 24 februar 1913.

A. Scheel,
ekspeditionschef.

Handels- og sjøfartstraktat med Nederlandene av 20 mai 1912. 1912 20 mai.

Traité de Commerce et de Navigation entre La Norvège et Les Pays-Bas.*).

Sa Majesté le Roi de Norvège
et
Sa Majesté la Reine des Pays-Bas,
également animés du désir de resserrer les liens d'amitié et les rapports de commerce qui unissent la Norvège et les Pays-Bas, ont décidé d'un commun accord de conclure à cet effet un nouveau traité spécial et ont nommé pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Ministre des Affaires Etrangères, Monsieur Johannes Irgens;

et

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas:

Son chambellan, le Baron Guillaume, Bernard, Rénier de

Oversættelse.

Handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Nederlandene.

Hans Majestæt Kongen av Norge
og
Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene,
i like grad besjælet av ønsket om at knytte fastere de venskapsbaand og handelsforbindelser, som forener Norge og Nederlandene, har i fællesskap besluttet at avslutte en ny særlig traktat i dette øiemed, og har utnævnt til sine befuldmægtigede:

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Sin minister for de utenrikske anliggender, herr Johannes Irgens;

og

Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandene:

Sin kammerherre samt overordentlige utsending og befuld

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 25 juli 1913. Ratifikationerne utvekslet i Kristiania 22 august 1913.

1912 20 mai. Welderen Rengers, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi de Norvège;

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Le traitement sur le pied de la nation la plus favorisée sera garanti en Norvège, complètement et sans autres réserves que celles contenues dans l'article 7, aux sujets néerlandais, et réciproquement le dit traitement sera garanti dans les Pays-Bas et dans ses colonies et possessions aux sujets norvégiens.

Article 2.

Le traitement sur le pied de la nation la plus favorisée sera garanti en Norvège, complètement et sans autres réserves que celles contenues dans l'article 7, à toute marchandise originaire des ou venant des Pays-Bas et de ses colonies et possessions, et réciproquement ledit traitement sera garanti dans les Pays-Bas et dans ses colonies et possessions à toute marchandise originaire de ou venant de la Norvège.

Pour ce qui concerne les marchandises qui ne sont pas produits du sol ou de l'industrie des pays respectifs le traitement de la nation la plus favorisée ne pourra être réclamé que si les marchandises en question sont originaires d'un pays jouissant du traitement le plus favorisé.

mægtigede minister hos Hans Majestæt Kongen av Norge, baron Guillaume, Bernard, Rénier de Welderen Rengers;

Hvilke, efter at ha utvekslet sine fuldmagter, som befandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Artikel 1.

Behandling paa den mest begunstigede nations vilkaar skal, fuldstændig og uten andre forbehold end de i artikel 7 indeholdte, være tilsikret nederlandske undersaatter i Norge, og omvendt skal nævnte behandling være tilsikret norske undersaatter i Nederlandene samt dets kolonier og besiddelser.

Artikel 2.

Behandling paa den mest begunstigede nations vilkaar skal, fuldstændig og uten andre forbehold end de i artikel 7 indeholdte, i Norge være tilsikret alle varer, som har sin oprindelse fra eller kommer fra Nederlandene samt dets kolonier og besiddelser, og omvendt skal nævnte behandling i Nederlandene samt i dets kolonier og besiddelser være tilsikret alle varer, som har sin oprindelse fra eller kommer fra Norge.

Med hensyn til varer, som ikke er de respektive landes natur- eller industriprodukter, skal behandling som mest begunstiget nation ikke kunne kræves, medmindre de paagjældende varer har sin oprindelse fra et land, som nyder mestbegunstiget behandling.

Article 3.

Le traitement réservé au pavillon national pour tout ce qui regarde les navires ou leur cargaison sera réciproquement garanti en tous points et en toutes circonstances aux navires des deux Hautes Parties contractantes, dans le Royaume de Norvège comme dans le Royaume des Pays-Bas et ses colonies et possessions.

Il est fait exception à la disposition qui précède pour le cabotage, dont le régime demeure soumis aux lois respectives des Hautes Parties contractantes. Il est cependant convenu qu'à cet égard les navires des deux nations seront traités, de part et d'autre, sur le même pied que les navires des nations les plus favorisées

Article 4.

Seront considérés comme néerlandais en Norvège et comme norvégiens dans les Pays-Bas et ses colonies et possessions les navires qui navigueront sous les pavillons respectifs et qui seront porteurs des papiers de bord et des documents exigés pour la justification de la nationalité des bâtiments de commerce, par les lois de l'Etat auquel ils appartiennent respectivement.

Article 5.

Les consuls-généraux, consuls et vice-consuls néerlandais en Norvège ainsi que les consuls-généraux, consuls et vice-consuls norvégiens dans les Pays-Bas jouiront, à charge de réci-

Artikel 3. 1912

Den behandling, som er for- 20 mai.
beholdt det nationale flag i alt angaaende skibe eller deres ladninger, skal i alle henseender og under alle omstændigheter gjensidig være tilsikret de to høie kontraherende parters skibe i kongeriket Norge saavel som i kongeriket Nederlandene med dets kolonier og besiddelser.

Undtat fra foranstaaende bestemmelse er kystfarten, hvis ordning forblir underlagt de høie kontraherende parters respektive love. Det er imidlertid avtalt, at de to nationers skibe i denne henseende gjensidig skal behandles paa samme fot som de mestbegunstigede nationers skibe.

Artikel 4.

Som nederlandske i Norge og som norske i Nederlandene samt dets kolonier og besiddelser skal ansees de skibe, som seiler under de respektive flag og medfører de skibspapirer og dokumenter, der ifølge lovene i den stat, som de henholdsvis tilhører, utkræves som bevis for handelsskibes nationalitet.

Artikel 5.

Nederlandske generalkonsuler, konsuler og vicekonsuler i Norge skal, likesom norske generalkonsuler, konsuler og vicekonsuler i Nederlandene, gjensidig nyde samme privile-

1912 20 mai.

procité, des mêmes privilèges, pouvoirs et exemptions dont jouissent ou jouiront ceux des nations les plus favorisées.

Dans le cas où ils exerceraient une profession, une industrie ou un commerce quelconques, ils seront soumis aux mêmes lois, règlements et usages auxquels seront soumis les particuliers de leur nation à l'endroit où ils résident.

gier, myndighet og fritagelser som de mest begunstigede nationers generalkonsuler, konsuler og vicekonsuler nyder eller maatte komme til at nyde.

I tilfælde av, at de skulde drive noget slags erhverv, industriel virksomhet eller handel, skal de være underkastet de samme love, forskrifter og sedvaner, som privatmænd av deres nation maatte være underkastet paa det sted, hvor de har sin station.

Article 6.

Les consuls-généraux, consuls et vice consuls de chacune des Hautes Parties contractantes recevront des autorités locales toute aide et assistance pour la recherche, l'arrestation et la remise des marins et autres individus faisant partie de l'équipage des navires de guerre ou de commerce de leur pays respectifs et qui auraient déserté dans un port situé sur le territoire de l'une des Hautes Parties contractantes.

A cet effet, ils s'adresseront par écrit aux tribunaux, juges ou fonctionnaires compétents et justifieront, par l'exhibition des registres du bâtiment, rôles d'équipage ou autres documents officiels, ou bien, si par contre le navire était parti et que cela leur soit possible, par la copie desdites pièces dûment certifiée par eux, ou en cas d'impossibilité, par une simple déclaration, émanant d'eux, que les hommes qu'ils réclament ont réellement fait partie dudit équipage.

Artikel 6.

Begge de høie kontraherende parters generalkonsuler, konsuler og vicekonsuler skal hos de lokale myndigheter erholde al mulig hjælp og bistand til eftersøkning, paagripelse og utlevering av sjømænd og andre til besætningen paa deres respektive landes krigs- eller handelsskibe hørende personer, som maatte ha rømt i havn beliggende paa en av de høie kontraherende parters territorium.

I dette øiemed skal de henvende sig skriftlig til vedkommende domstole, dommere eller funktionærer og ved fremlæggelse av skibsjournalen, mandskapslisten eller andre officielle dokumenter, eller hvis fartøiet er avgaat, saavidt mulig ved en av dem behørig bekræftet avskrift av de nævnte papirer, eller saafremt dette er umulig, ved en av dem utfærdiget simpel erklæring bevisliggjøre, at de personer, som de fordrer utlevert, virkelig har tilhørt vedkommende besætning.

Sur cette demande, ainsi justifiée, la remise ne pourra être refusée.

Lesdits déserteurs lorsqu'ils auront été arrêtés, resteront à la disposition des consuls-généraux, consuls et vice-consuls et pourront même être détenus et gardés dans les prisons du pays, à la réquisition et aux frais des agents précités, jusqu'au moment où ils seront réintégrés à bord du bâtiment auquel ils appartiennent, ou jusqu'à ce qu'une occasion se présente de les renvoyer dans les pays desdits agents, sur un navire de la même ou de toute autrenation.

Si, pourtant, cette occasion ne se présentait pas dans le délai de deux mois, à compter du jour de leur arrestation, ou si les frais de leur emprisonnement n'étaient pas régulièrement acquittés par la partie à la requête de laquelle l'arrestation a été opérée, lesdits déserteurs seront remis en liberté sans qu'ils puissent être arrêtés de nouveau pour la même cause.

Néanmoins, si le déserteur avait commis, en outre, quelque délit à terre, son extradition pourra être différée par les autorités locales jusqu'à ce que le tribunal compétent ait dûment statué sur le dernier délit, et que le jugement intervenu ait reçu son entière exécution.

Il est également entendu que les marins ou autres individus faisant partie de l'équipage, sujets du pays où la désertation a eu lieu, sont exceptés

Paa denne saaledes legitimerte begjæring skal utleveringen ikke kunne negtes. 1912 20 mai.

Naar de omhandlede rømlinger er blit paagrepet, skal de staa til generalkonsulernes, konsulernes eller vicekonsulernes forføining, og de skal endog, paa de forannævnte agenters begjæring og bekostning, kunne indsættes og forvares i landets fængsler, indtil de atter blir sat ombord i det skib, som de tilhører, eller indtil der tilbyr sig en leilighet til at sende dem hjem til det land, som de nævnte agenter repræsenterer, med et samme eller hvilkensomhelst anden nation tilhørende fartøi.

Skulde imidlertid en saadan leilighet ikke tilby sig inden utløpet av to maaneder at regne fra dagen for deres paagripelse, eller skulde omkostningene ved deres fængsling ikke regelmæssig bli utredet av den, paa hvis begjæring paagripelsen er blit iverksat, skal de nævnte rømlinger sættes paa fri fot, uten at de atter kan bli paagrepet for samme sak.

Dog skal utleveringen, saafremt rømlingen desuten maatte ha begaat nogen lovovertrædelse iland, kunne utsættes av de lokale myndigheter, indtil vedkommende domstol paa behørig maate har avsagt dom i anledning av nævnte lovovertrædelse, og denne dom er blit helt fuldbyrdet.

Det er likeledes overenskommet, at bestemmelserne i nærværende artikel ikke skal være anvendelige paa sjømænd eller andre til besætningen hørende

1912 20 mai.

des stipulations du présent article.

Article 7.

Les dispositions des articles 1 et 2 et la disposition finale de l'article 3 ne pourront pas être invoquées en ce qui concerne les concessions résultant de la conclusion d'une union douanière, ni les concessions que les Hautes Parties contractantes ont accordées ou accorderont à l'avenir à des états limitrophes, en vue de faciliter les relations de frontière.

Les articles 5 et 6 ne seront pas applicables aux colonies et aux possessions néerlandaises, les dispositions de la convention conclue à La Haye le 10 septembre 1855 continuant à rester en vigueur.

Les dispositions de l'article 1 et 2 et la disposition finale de l'article 3 ne pourront pas être invoquées en ce qui concerne les concessions spéciales accordées ou à accorder par la Norvège à la Suède.

Article 8.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à soumettre à la cour permanente d'arbitrage à La Haye des différends qui pourraient s'élever entre Elles au sujet de l'application ou de l'interprétation du présent traité et qui n'auront pu être résolus par la voie diplomatique.

Dans chaque cas particulier les Hautes Parties contractantes signeront un compromis spécial

personer, som er undersaatter av det land, i hvilket rømningen har fundet sted.

Artikel 7.

Bestemmelserne i artiklerne 1 og 2 samt slutningsbestemmelsen i artikel 3 skal ikke kunne paaberopes, forsaavidt angaar de indrømmelser, som maatte følge av avsluttelsen av en toldunion, eller de indrømmelser, som de høie kontraherende parter har tilstaat eller i fremtiden maatte komme til at tilstaa grænsestater i hensigt at lette grænsetrafikken.

Artiklerne 5 og 6 skal ikke være anvendelige paa de nederlandske kolonier og besiddelser, idet bestemmelserne i den i Haag den 10 september 1855 avsluttede konvention vedblivende skal være i kraft.

Bestemmelserne i artiklerne 1 og 2 samt slutningsbestemmelsen i artikel 3 skal ikke kunne paaberopes, forsaavidt angaar de specielle indrømmelser, som av Norge er eller maatte bli tilstaat Sverige.

Artikel 8.

De høie kontraherende parter forpligter sig til at indbringe for den permanente voldgiftsdomstol i Haag de tvistigheter, som maatte kunne opstaa mellem dem angaaende anvendelsen eller fortolkningen av nærværende traktat, og som ikke maatte ha kunnet løses ad diplomatisk vei.

I hvert enkelt tilfælde skal de høie kontraherende parter undertegne en særskilt vold-

déterminant nettement l'objet du litige, l'étendue du pouvoir du tribunal arbitral, la langue dont le tribunal arbitral fera usage et celles dont l'emploi sera autorisé devant lui, le montant de la somme que chaque Partie aura à déposer à titre d'avance pour les frais ainsi que les règles à observer en ce qui concerne les formalités et les délais de la procédure.

A défaut de clauses compromissoires contraires le tribunal arbitral sera composé de trois membres. Chacune des Hautes Parties contractantes en désignera un. Le surarbitre sera désigné conformément aux règles insérées dans la convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

giftsavtale, som tydelig angir tvistens gjenstand, utstrækningen av voldgiftsrettens myndighet, det sprog, som voldgiftsretten skal benytte sig av, og de sprog, som det skal være tillatt at anvende overfor den, størrelsen av det beløp, som hver part skal deponere som forskud paa omkostningene samt de regler, som skal iagttages med hensyn til procedurens former og til utsættelser.

I mangel av motsatte voldgiftsavtaler skal voldgiftsretten være sammensat av tre medlemmer. Hver av de høie parter skal utvælge et av disse. Opmanden skal opnævnes overensstemmende med de regler, som er indtat i Haagerkonventionen av 18 oktober 1907 angaaende fredelig bilæggelse av internationale stridigheter.

1912
20 mai.

Article 9.

Le présent traité, après avoir été approuvé par les représentations nationales respectives, sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Kristiania le plus tôt possible.

Artikel 9.

Nærværende traktat skal efter at være godkjendt av de respektive nationalforsamlinger ratifiseres, og ratifikationerne skal snarest mulig utveksles i Kristiania.

Article 10.

Le présent traité entrera en vigueur le jour où l'échange des ratifications aura eu lieu. En même temps le traité de commerce et de navigation entre la Norvège et les Pays-Bas conclu le 25 septembre 1847, avec la déclaration y annexée, ainsi que la déclaration du 29 mai 1827 concernant la remise de marins déserters et celle du 29 novembre 1856 concernant

Artikel 10.

Nærværende traktat skal træde i kraft den dag, ratifikationerne er utvekslet. Samtidig skal den mellem Norge og Nederlandene den 25 september 1847 avsluttede handels- og sjøfartstraktat med den dertil knyttede deklaration samt deklarationerne av 29 mai 1827 angaaende utlevering av rømte sjømænd og av 29 november 1856 angaaende kystfarten op-

1912 20 mai.

le cabotage cesseront en ce qui concerne les relations entre la Norvège et les Pays Bas à sortir leurs effets.

Le traité restera en vigueur pendant un an à partir du jour de l'échange des ratifications et ensuite jusqu'à l'expiration de douze mois après que l'une des Hautes Parties contractantes aura notifié à l'autre son intention de le faire cesser.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent traité et l'ont revêtu de leurs cachets.

Fait à Kristiania en double expédition le 20 mai 1912.

J. Irgens.
(L. S.)

W. van Welderen Rengers.
(L. S.)

høre at gjælde, forsaavidt angaar forholdet mellem Norge og Nederlandene.

Traktaten skal forbli i kraft i et aar at regne fra dagen for ratifikationernes utveksling og fremdeles indtil utløpet av tolv maaneder, efter at en av de høie kontraherende parter maatte ha tilkjendegit for den anden sin hensigt at bringe den til ophør.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede undertegnet nærværende traktat og har forsynt den med sine segl.

Utfærdiget i Kristiania i to eksemplarer den 20 mai 1912.

J. Irgens.
(L. S.)

W. van Welderen Rengers.
(L. S.)

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement.
Kristiania, 28 august 1913.

K. Giverholt Hanssen,
kst. byraachef.

1912 20 mai.

Ministerielle noter, utvekslet mellem Norges utenriksminister og den i Kristiania akkrediterede nederlandske minister den 20 mai 1912 angaaende begrænsning av den i traktatens art. 1 stipulerede mestbegunstigelse, forsaavidt angaar handelsreisende.

Kristiania, le 20 mai 1912.

Monsieur le Ministre,

En me référant à mon office d'aujourd'hui par rapport à la conclusion d'un traité de commerce, j'ai l honneur de faire savoir à Votre Excellence ce qui suit:

Il est bien entendu que le traitement de sujets sur le pied de la nation la plus favorisée

Oversættelse.

Kristiania, den 20 mai 1912.

Herr Minister,

Under henvisning til min note av idag angaaende avsluttelsen av en handelstraktat har jeg den ære at bringe følgende til Deres Excellences kundskap:

Der er enighet om, at den i den foreslaaede traktats artikel 1 omhandlede behandling av

visé à l'article 1:er du traité projeté ne sera appliqué aux voyageurs de commerce des deux pays qu'en tant qu'ils voyagent pour le compte d'une maison établie dans un des deux pays ou sur le territoire d'une puissance jouissant du traitement de la nation la plus favorisée dans les territoires de l'une ou l'autre des deux Parties Contractantes.

Veuillez agréer etc.

(u.) **Welderen Rengers**

Son Excellence
Monsieur Irgens,
Ministre des Affaires Etrangères de S. M. le Roi de Norvège, etc. etc. etc.

1912
20 mai.

undersaatter paa den mestbegunstigede nations vilkaar kun skal finde anvendelse paa de to landes handelsreisende, forsaavidt som de reiser for regning av et handelshus, etablert i et av de to lande eller inden et landomraade, tilhørende en magt, som inden den ene eller den anden av de to kontraherende parters landomraader nyder den mest begunstigede nations behandling.

Mottag etc.

(u.) **Welderen Rengers.**

Hans Excellence
Herr Irgens,
H. M. Kongen av Norges minister for de utenrikske anliggender, etc. etc. etc.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement, Kristiania, den 28 august 1913.

K. Giverholt Hanssen,
kst. byraachef.

Kristiania, le 20 mai 1912.

Monsieur le Baron,

En me référant à votre office d'aujourd'hui j'ai l'honneur de Vous faire savoir ce qui suit:

Il est bien entendu que le traitement de sujets sur le pied de la nation la plus favorisée visé à l'article 1:er du traité projeté ne sera appliqué aux voyageurs de commerce des deux pays qu'en tant qu'ils voyagent pour le compte d'une maison établie dans un des deux pays ou sur le territoire

Oversættelse.

Kristiania, den 20 mai 1912.

Herr Baron,

Under henvisning til Deres note av idag har jeg den ære at bringe følgende til Deres kundskap:

Der er enighet om, at den i den foreslaaede traktats artikel 1 omhandlede behandling av undersaatter paa den mestbegunstigede nations vilkaar kun skal finde anvendelse paa de to landes handelsreisende, forsaavidt som de reiser for regning av et handelshus, etablert i et

1912 20 mai.

d'une puissance jouissant du traitement de la nation la plus favorisée dans les territoires de l'une ou l'autre des deux Parties Contractantes.

Veuillez agréer etc.

(u.) **J. Irgens.**

Monsieur le Baron de Welderen Rengers,
Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de S. M. la Reine des Pays-Bas,
etc. etc. etc.

av de to lande eller inden et landomraade, tilhørende en magt, som inden den ene eller den anden av de to kontraherende parters landomraader nyder den mest begunstigede nations behandling.

Mottag etc.

(u.) **J. Irgens.**

Herr Baron Welderen Rengers,

Hendes Majestæt Dronningen av Nederlandenes Envoyé extraordinaire og Ministre plénipotentiaire, etc. etc. etc.

Oversættelsens rigtighet bekræftes.

Det Kgl. Utenriksdepartement.
Kristiania, den 28 august 1913.

K. Giverholt Hanssen,
kst. byraachef.

1912 5 juli.

Convention Radiotélégraphique Internationale

conclue entre

l'Allemagne et les Protectorats Allemands, les États-Unis d'Amérique, la République Argentine, l'Autriche, la Hongrie, la Bosnie-Herzégovine, la Belgique, le Congo Belge, le Brésil, la Bulgarie, le Chili, le Danemark, l'Égypte, l'Espagne et les Colonies Espagnoles, la France et l'Algérie, l'Afrique Occidentale Française, l'Afrique Équatoriale Française, l'Indo-Chine, le Madagascar, la Tunisie, la Grande-Bretagne et diverses Colonies et Protectorats Britanniques,

Oversættelse.

International Radiotelegrafkonvention *)

avsluttet mellem

Tyskland og de tyske protektorater, Amerikas Forenede Stater og disses besiddelser, Republikken Argentina, Østerrike, Ungarn, Bosnien-Herzegovina, Belgien, Belgisk Kongo, Brasilien, Bulgarien, Chili, Danmark, Egypten, Spanien og de spanske kolonier, Frankrike og Algier, Fransk Vestafrika, Fransk Ekvatorial-Afrika, Indo-Kina, Madagaskar, Tunis, Storbritannien og forskjellige britiske kolonier og protektorater, Den Sydafrikanske Union, Det Au-

*) Overenskomstene er ratifisert av Kongen den 6 september 1913, og Norges ratifikationsdokument er deponert hos den britiske regjering den 8 oktober næstefter.

l'Union de l'Afrique du Sud, la Fédération Australienne, le Canada, les Indes Britanniques, la Nouvelle-Zélande, la Gréce, l'Italie et les Colonies Italiennes, le Japon et Chosen, Formose, Sakhalin Japonais et le Territoire Loué de Kwantoung, le Maroc, le Monaco, la Norvège, les Pays-Bas, les Indes Néerlandaises et la Colonie de Curaçao, la Perse, le Portugal et les Colonies Portugaises, la Roumanie, la Russie et les Possessions et Protectorats Russes, la République de Saint-Marin, le Siam, la Suède, la Turquie et l'Uruguay.

Les soussignés, plénipotentiaires des Gouvernements des Pays ci-dessus énumérés, s'étant réunis en Conférence à Londres, ont, d'un commun accord et sous réserve de ratification, arrêté la Convention suivante:

Article premier.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à appliquer les dispositions de la présente Convention dans toutes les stations radiotélégraphiques (stations côtières et stations de bord) qui sont établies ou exploitées par les Parties contractantes et ouvertes au service de la correspondance publique entre la terre et les navires en mer.

Elles s'engagent, en outre, à imposer l'observation de ces dispositions aux exploitations privées autorisées, soit à établir ou à exploiter des stations côtiéres radiotélégraphiques ouvertes au service de la correspondance

stralske Forbund, Kanada, Britisk Indien, Ny-Zeland, Grækenland, Italien og de italienske kolonier, Japan og Chosen (Korea), Formosa, Japansk Sakhalin og leieterritoriet Kwantung, Marokko, Monako, Norge, Nederlandene, Nederlandsk Indien og kolonien Curaçao, Persien, Portugal og de portugisiske kolonier, Rumænien, Rusland og de russiske besiddelser og protektorater, Republikken San-Marino, Siam, Sverige, Tyrkiet og Uruguay. 1912 5 juli.

De undertegnede befuldmægtigede fra de ovenfor opregnede land, samlet til konferanse i London, har i fællesskap og under forbehold av ratifikation avsluttet følgende konvention:

Artikel 1.

De høie kontraherende parter forpligter sig til at anvende nærværende konventions bestemmelser ved alle radiotelegrafstationer — kyststationer og skibsstationer — som oprettes eller drives av de kontraherende parter, og som er aapnet for offentlig korrespondanse mellem land og skibe i sjøen.

De forpligter sig desuten til at paaby disse bestemmelser iagttat av p r i v a t e, der tillates at oprette eller drive radiotelegrafiske kyststationer, som er aapne for offentlig korrespondanse mellem land og skibe i sjøen, eller at oprette eller drive

1912 5 juli.

publique entre la terre et les navires en mer, soit à établir ou à exploiter des stations radiotélégraphiques ouvertes ou non au service de la correspondance publique à bord des navires qui portent leur pavillon.

Article 2.

Est appelée station côtière toute station radiotélégraphique établie sur terre ferme ou à bord d'un navire ancré à demeure et utilisée pour l'échange de la correspondance avec les navires en mer.

Toute station radiotélégraphique établie sur un navire autre qu'un bateau fixe est appelée station de bord.

Article 3.

Les stations côtières et les stations de bord sont tenues d'échanger réciproquement les radiotélégrammes sans distinction du système radiotélégraphique adopté par ces stations.

Chaque station de bord est tenue d'échanger les radiotélégrammes avec toute autre station de bord sans distinction du système radiotélégraphique adopté par ces stations.

Toutefois, afin de ne pas entraver les progrès scientifiques, les dispositions du présent article n'empêchent pas l'emploi éventuel d'un système radiotélégraphique incapable de communiquer avec d'autres systèmes, pourvu que cette incapacité soit due à la nature spécifique de ce système et qu'elle ne soit pas l'effet de dispositifs adoptés uniquement en vue d'empêcher l'intercommunication.

radiotelegrafstationer ombord paa skibe, der fører deres flag, hvad enten disse stationer er aapnet for offentlig korrespondanse eller ikke.

Artikel 2.

Kyststation kaldes enhver radiotelegrafstation, som er oprettet paa fast land eller ombord paa et varig forankret skib, og som anvendes til utveksling av korrespondanse med skibe i sjøen.

Enhver radiotelegrafstation, der er oprettet paa et skib, som ikke er varig forankret, kaldes skibsstation.

Artikel 3.

Kyststationer og skibsstationer er forpligtet til gjensidig at utveksle radiotelegrammer uten hensyn til det av disse stationer anvendte system.

Enhver skibsstation er likeledes forpligtet til at utveksle radiotelegrammer med hvilkensomhelst anden skibsstation uten hensyn til det radiotelegrafiske system, som anvendes av disse stationer.

Dog skal bestemmelserne i nærværende artikel — for ikke at vanskeliggjøre de videnskabelige fremskridt — ikke være til hinder for anvendelsen av et radiotelegrafisk system, som ikke kan kommunisere med andre systemer, forutsat at dette skyldes dette systems specielle natur og ikke har sin grund i anordninger, som er indrettet alene i den hensigt at hindre samtrafikken.

Article 4.

Nonobstant les dispositions de l'article 3, une station peut être affectée à un service de correspondance publique restreinte déterminé par le but de la correspondance ou par d'autres circonstances indépendantes du système employé.

Article 5.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à faire relier les stations côtières au réseau télégraphique par des fils spéciaux ou, tout au moins, à prendre d'autres mesures assurant un échange rapide entre les stations côtières et le réseau télégraphique.

Article 6.

Les Hautes Parties contractantes se donnent mutuellement connaissance des noms des stations côtières et des stations de bord visées à l'article 1er, ainsi que de toutes les indications propres à faciliter et à accélérer les échanges radiotélégraphiques qui seront spécifiées dans le Règlement.

Article 7.

Chacune des Hautes Parties contractantes se réserve la faculté de prescrire ou d'admettre que dans les stations visées à l'article 1er, indépendamment de l'installation dont les indications sont publiées conformément à l'article 6, d'autres dispositifs soient établis et exploités en vue d'une transmission radiotélégraphique spéciale sans que les détails de ces dispositifs soient publiés.

Artikel 4. 1912

Til trods for bestemmelserne 5 juli.
i artikel 3 kan en station anvendes i en indskrænket offentlig korrespondanses tjeneste, bestemt ved korrespondansens øiemed eller ved andre omstændigheter, som er uavhængig av det benyttede system.

Artikel 5.

Enhver av de høie kontraherende parter forpligter sig til at la kyststationerne forbinde med telegrafnettet ved særskilte traade eller ialfald at ta andre fornødne forholdsregler til sikring av en hurtig befordring mellem kyststationerne og telegrafnettet.

Artikel 6.

De høie kontraherende parter gir hinanden gjensidig meddelelse om navnene paa de i artikel 1 omhandlede kyst- og skibsstationer og likesaa om alle de angivelser, som er egnet til at lette og fremskynde den radiotelegrafiske befordring, og som vil bli specifisert i reglementet.

Artikel 7.

Enhver av de høie kontraherende parter forbeholder sig adgang til at foreskrive eller tillate, at der ved de i artikel 1 omhandlede stationer og uavhængig av den installation, hvis kjendetegn offentliggjøres i overensstemmelse med artikel 6, anordnes og drives andre indretninger for en speciel radiotelegrafisk ekspedition, uten at detaljerne ved disse indretninger offentliggjøres.

1912
5 juli.

Article 8.

L'exploitation des stations radiotélégraphiques est organisée, autant que possible, de manière à ne pas troubler le service d'autres stations de l'espèce.

Article 9.

Les stations radiotélégraphiques sont obligées d'accepter par priorité absolue les appels de détresse quelle qu'en soit la provenance, de répondre de même à ces appels et d'y donner la suite qu'ils comportent.

Article 10.

La taxe d'un radiotélégramme comprend, selon le cas:

1° (*a*) la »taxe côtière« qui appartient à la station côtière,
(*b*) la »taxe de bord« qui appartient à la station de bord;
2° la taxe pour la transmission sur les lignes télégraphiques, calculée d'après les règles ordinaires;
3° les taxes de transit des stations côtières ou de bord intermédiaires et les taxes afférentes aux services spéciaux demandés par l'expediteur.

Le taux de la taxe côtière est soumis à l'approbation du Gouvernement dont dépend la station côtière; celui de la taxe de bord, à l'approbation du Gouvernement dont dépend le navire.

Article 11.

Les dispositions de la présente Convention sont compléArtikel 8.

Radiotelegrafstationernes drift organiseres saavidt mulig paa saadan maate, at tjenesten ved andre stationer av samme art ikke forstyrres.

Artikel 9.

Radiotelegrafstationerne er forpligtet til med absolut fortrinsret at motta og likesaa at besvare nødanrop, hvor disse end kommer fra, og at fremme dem paa tilbørlig maate.

Artikel 10.

Taksten for et radiotelegram bestaar, eftersom tilfældet er, av følgende dele:

1° a. »kysttaksten«, som tilfalder kyststationen,
b. »skibstaksten«, som tilfalder skibsstationen.
2° taksten for befordringen paa telegrafnettets linjer, beregnet efter de almindelige regler,
3° transittakster, som tilfalder mellemliggende kyst- eller skibsstationer samt taksterne for de specialekspeditioner, som maatte være forlangt av avsenderen.

Kysttakstens størrelse er underkastet godkjendelse av den regjering, hvorunder kyststationen hører; skibstakstens størrelse er underkastet godkjendelse av den regjering, hvorunder skibet hører.

Artikel 11.

Bestemmelserne i nærværende konvention fuldstændiggjøres

tées par un Règlement qui a la même valeur et entre en vigueur en même temps que la Convention.

Les prescriptions de la présente Convention et du Règlement y relatif peuvent être à toute époque modifiées d'un commun accord par les Hautes Parties contractantes. Des conférences de plénipotentiaires ayant le pouvoir de modifier la Convention et le Règlement auront lieu périodiquement; chaque conférence fixera elle-même le lieu et l'époque de la réunion suivante.

Article 12.

Ces conférences sont composées de délégués des Gouvernements des Pays contractants.

Dans les délibérations, chaque Pays dispose d'une seule voix.

Si un Gouvernement adhère à la Convention pour ses colonies, possessions ou protectorats, les conférences ultérieures peuvent décider que l'ensemble ou une partie de ces colonies, possessions ou protectorats est considéré comme formant un pays pour l application de l'alinéa précédent. Toutefois le nombre des voix dont dispose un Gouvernement, y compris ses colonies, possessions ou protectorats, ne peut dépasser six.

Sont considérés comme formant un seul pays pour l'application du présent article:—

l'Afrique orientale allemande;
l'Afrique allemande du Sud-Ouest;
le Cameroun;

ved et reglement, der har samme gyldighet og træder i kraft fra samme tid som konventionen. 1912 5 juli.

Forskriftene i nærværende konvention og det dertil hørende reglement kan til enhver tid forandres efter fælles overenskomst mellem de høie kontraherende parter. Konferanser av befuldmægtigede med myndighet til at modifisere konventionen og reglementet skal finde sted periodisk; hver konferanse fastsætter selv sted og tid for den næste sammenkomst.

Artikel 12.

Disse konferanser bestaar av delegerte fra de kontraherende lands regjeringer.

Ved forhandlingene raader hvert land over en enkelt stemme.

Dersom en regjering slutter sig til konventionen for sine kolonier, besiddelser eller protektorater, kan de senere konferanser avgjøre, om disse kolonier, besiddelser eller protektorater samlet eller enkeltvis ansees at utgjøre ett land med hensyn til anvendelsen av foranstaaende avsnit. Antallet av de stemmer, hvorover en regjering raader, iberegnet dens kolonier, besiddelser eller protektorater, kan dog ikke overstige seks.

Som ett enkelt land med hensyn til anvendelsen av nærværende artikel betragtes:

Tysk Øst-Afrika,
Tysk Sydvest-Afrika,

Kamerun,

1912 5 juli.

le Togo;
les Protectorats allemands du Pacifique;
l'Alaska;
Hawaii et les autres possessions américaines de la Polynésie;
les Iles Philippines;
Porto-Rico et les possessions américaines dans les Antilles;
la Zone du Canal de Panama;
le Congo Belge;
la Colonie espagnole du Golfe de Guinée;
l'Afrique occidentale française;
l'Afrique équatoriale française;
l'Indo-Chine;
Madagascar;
la Tunisie;
l'Union de l'Afrique du Sud;
la Fédération australienne;
le Canada;
les Indes britanniques;
la Nouvelle-Zélande;
l'Erythrée;
la Somalie italienne;
Chosen, Formose, le Sakhalin japonais et le territoire loué de Kwantoung;
les Indes néerlandaises;
la Colonie de Curaçao;
l'Afrique occidentale portugaise;
l'Afrique orientale portugaise et les possessions portugaises asiatiques;
l'Asie centrale russe (littoral de la Mer Caspienne);

Boukhara;
Khiva;
la Sibérie occidentale (littoral de l'Océan glacial);
la Sibérie orientale (littoral de l'Océan Pacifique).

Togo,
De tyske protektorater i Stillehavet,
Alaska,
Hawaii og de andre amerikanske besiddelser i Polynesien,
Filippinerne,
Porto-Rico og de amerikanske besiddelser i Antillerne,

Panamas kanalsone,
Belgisk Kongo,
Den spanske koloni i Guineabugten,
Fransk Vest-Afrika,
Fransk Ekvatorial-Afrika,
Indo-Kina,
Madagaskar,
Tunis,
Den Sydafrikanske Union,
Det Australske Forbund,
Kanada,
Britisk Indien,
Ny-Zeland,
Erythrea,
Italiensk Somali,
Chosen (Korea), Formosa, Japansk Sakhalin og leieterritoriet Kwantung,
Nederlandsk Indien,
Kolonien Curaçao,
Portugisisk Vest-Afrika,

Portugisisk Øst-Afrika og de portugisiske besiddelser i Asien,
Russisk Central-Asien (kystlandet ved det Kaspiske Hav),
Bokhara,
Khiva,
Vest-Sibirien (kystlandet ved Ishavet),
Øst-Sibirien (kystlandet ved Stillehavet).

Article 13.

Le Bureau international de l'Union télégraphique est chargé de réunir, de coordonner et de publier les renseignements de toute nature relatifs à la radiotélégraphie, d'instruire les demandes de modification à la Convention et au Règlement, de faire promulguer les changements adoptés et, en général, de procéder à tous travaux administratifs dont il serait saisi dans l'intérêt de la radiotélégraphie internationale.

Les frais de cette institution sont supportés par tous les Pays contractants.

Artikel 13. 1912

Det overdrages telegrafunionens internationale byraa at samle, ordne og offentliggjøre oplysninger av ethvert slags angaaende radiotelegrafien, at behandle forslag om forandringer i konventionen og reglementet, at la de vedtagne ændringer kundgjøre og i almindelighet at foreta alle de administrative arbeider, som maatte bli det forelagt i den internationale radiotelegrafis interesse. Utgiftene ved denne institution bæres av alle de kontraherende land. 5 juli.

Article 14.

Chacune des Hautes Parties contractantes se réserve le faculté de fixer les conditions dans lesquelles elle admet les radiotélégrammes en provenance ou à destination d'une station, soit de bord, soit côtière, qui n'est pas soumise auxdispositions de la présente Convention.

Si un radiotélégramme est admis, les taxes ordinaires doivent lui être appliquées.

Il est donné cours à tout radiotélégramme provenant d'une station de bord et reçu par une station côtière d'un Pays contractant ou accepté en transit par l'Administration d'un Pays contractant.

Il est également donné cours à tout radiotélégramme à destination d'un navire, si l'Administration d'un Pays contractant en a accepté le dépôt ou si l'Administration d'un Pays contractant l'a acceptè en transit

Artikel 14.

Enhver av de høie kontraherende parter forbeholder sig adgang til at fastsætte de betingelser, hvorpaa den tillater radiotelegrammer fra eller til en station — det være sig skibs- eller kyststation — som ikke er underkastet nærværende konventions bestemmelser.

Dersom radiotelegrammer tillates, maa de almindelige takster komme til anvendelse paa disse.

Der skal ske befordring av ethvert radiotelegram, som hitrører fra en skibsstation, og som er mottat av et kontraherende lands kyststation eller mottat i transit av et kontraherende lands administration.

At befordre blir likeledes ethvert radiotelegram, som er bestemt til et skib, forsaavidt et kontraherende lands administration har tillatt telegrammets indlevering, eller dersom et kontraherende lands administration

1912 5 juli.

d'un Pays non contractant, sous réserve du droit de la station côtière de refuser la transmission à une station de bord relevant d'un Pays non contractant.

Article 15.

Les dispositions des articles 8 et 9 de cette Convention sont également applicables aux installations radiotélégraphiques autres que celles visées à l'article 1er.

Article 16.

Les Gouvernements qui n'ont point pris part à la présente Convention sont admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion est notifiée par la voie diplomatique à celui des Gouvernements contractants au sein duquel la dernière Conférence a été tenue et par celui-ci à tous les autres.

Elle emporte de plein droit accession à toutes les clauses de la présente Convention et admission à tous les avantages y stipulés.

L'adhésion à la Convention du Gouvernement d'un Pays ayant des colonies, possessions ou protectorats ne comporte pas l'adhésion de ses colonies, possessions ou protectorats, à moins d'une déclaration à cet effet de la part de ce Gouvernement. L'ensemble de ces colonies, possessions et protectorats ou chacun d'eux séparément peut faire l'objet d'une adhésion distincte ou d'une dénonciation distincte dans les conditions

har mottat det i transit fra et ikke kontraherende land, med forbehold av kyststationens ret til at negte befordring til en skibsstation, der henhører under et ikke kontraherende land.

Artikel 15.

Bestemmelserne i denne konventions artikel 8 og 9 kommer likeledes til anvendelse paa andre radiotelegrafiske anlæg end de, som er omhandlet i artikel 1.

Artikel 16.

Regjeringer, som ikke har deltat i nærværende konvention, tillates paa begjæring at slutte sig til samme.

Saadan tilslutning kundgjøres ad diplomatisk vei for den av de kontraherende regjeringer, i hvis land den sidste konferanse er blit avholdt og av denne regjering for alle de øvrige.

Tilslutningen medfører fuldstændig vedtagelse av alle punkter i nærværende konvention og fuldstændig delagtighet i alle de deri fastsatte fordele.

Tilslutning til konventionen av et lands regjering, som har kolonier, besiddelser eller protektorater, medfører ikke tilslutning for disse koloniers, besiddelsers eller protektoraters vedkommende, medmindre dette sker ved en deklaration fra denne regjerings side. Disse kolonier, besiddelser eller protektorater kan samlet eller hver for sig gjøres til gjenstand for en særskilt tilslutning eller særskilt opsigelse paa de i nærværende

prévues au présent article et à l'article 22.

Article 17.

Les dispositions des articles 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12 et 17 de la Convention télégraphique internationale de St-Pétersbourg du 10/22 juillet 1875 sont applicables à la radiotélégraphie internationale.

Article 18.

En cas de dissentiment entre deux ou plusieurs Gouvernements contractants relativement à l'interprétation ou à l'exécution, soit de la présente Convention, soit du Règlement prévu par l'article 11, la question en litige peut, d'un commun accord, être soumise à un jugement arbitral. Dans ce cas, chacun des Gouvernements en cause en choisit un autre non intéressé dans la question.

La décision des arbitres est prise à la majorité absolue des voix.

En cas de partage des voix, les arbitres choisissent, pour trancher le différend, un autre Gouvernement contractant également désintéressé dans le litige. A défaut d'une entente concernant ce choix, chaque arbitre propose un Gouvernement contractant désintéressé; il est tiré au sort entre les Gouvernements proposés. Le tirage au sort appartient au Gouvernement sur le territoire duquel fonctionne le Bureau international prévu à l'article 13.

artikel og i artikel 22 fastsatte betingelser. 1912 5 juli.

Artikel 17.

Bestemmelserne i artiklerne 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12 og 17 i den internationale telegrafkonvention til St. Petersburg av 10/22 juli 1875 kommer til anvendelse paa den internationale radiotelegrafi.

Artikel 18.

I tilfælde av meningsforskjel mellem to eller flere kontrahérende regjeringer angaaende forstaaelsen eller utøvelsen enten av nærværende konvention eller av det i artikel 11 nævnte reglement kan tvistemaalet efter fælles overenskomst underkastes voldgiftsdom. I dette tilfælde vælger hver av regjeringene en anden regjering, som ikke er interessert i spørsmaalet.

Voldgiftsdommernes avgjørelse træffes ved absolut stemmeflerhet.

I tilfælde av stemmelikhet vælger voldgiftsdommerne for at avgjøre spørsmaalet en anden kontraherende regjering, der likeledes er uinteressert i tvistemaalet.

Dersom enighet ikke opnaaes om dette valg, foreslaar hver voldgiftsdommer en uinteressert, kontraherende regjering; der trækkes lod mellem de foreslaaede regjeringer. Lodtrækningen tilkommer den regjering, i hvis land det i artikel 13 nævnte internationale byraa har sin virksomhet.

1912
5 juli.

Article 19.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre ou à proposer à leurs législatures respectives les mesures nécessaires pour assurer l'exécution de la présente Convention.

Article 20.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront les lois qui auraient déjà été rendues ou qui viendraient à l'être dans leurs Pays relativement à l'objet de la présente Convention.

Article 21.

Les Hautes Parties contractantes conservent leur entière liberté relativement aux installations radiotélégraphiques non prévues à l'article 1er et, notamment, aux installations navales et militaires ainsi qu'aux stations assurant des communications entre points fixes. Toutes ces installations et stations restent soumises uniquement aux obligations prévues aux articles 8 et 9 de la présente Convention.

Toutefois, lorsque ces installations et stations font un échange de correspondance publique maritime, elles se conforment, pour l'exécution de ce service, aux prescriptions du Règlement en ce qui concerne le mode de transmission et la comptabilité.

Si, d'autre part, des stations côtières assurent, en même temps que la correspondance publique avec les navires en mer des communications entre points fixes, elles ne sont pas soumises,

Artikel 19.

De høie kontraherende parter forpligter sig til at træffe eller foreslaa for sine respektive lovgivende myndigheter de nødvendige forholdsregler til at sikre utøvelsen av nærværende konvention.

Artikel 20.

De høie kontraherende parter skal meddele hinanden de love, som allerede maatte være git, eller som senere maatte gives i deres land angaaende gjenstanden for nærværende konvention.

Artikel 21.

De høie kontraherende parter beholder sin fulde frihet med hensyn til de radiotelegrafiske anlæg, som ikke er omhandlet i artikel 1, og i særdeleshet med hensyn til sjø- og landmilitære anlæg, samt til stationer, som underholder forbindelse mellem faste punkter. Alle disse anlæg og stationer er utelukkende underkastet de i nærværende konventions artikel 8 og 9 opstillede forpligtelser.

Naar disse anlæg befordrer offentlig korrespondanse, retter de sig dog med hensyn til tjenestens utførelse efter reglementets forskrifter, forsaavidt angaar befordringsmaate og regnskapsopgjør.

Hvis paa den anden side kyststationer, paa samme tid som de befordrer offentlig korrespondanse med skibe i sjøen, ogsaa underholder forbindelse mellem faste punkter, er de for

pour l'exécution de ce dernier service, aux dispositions de la Convention, sous réserve de l'observation des articles 8 et 9 de cette Convention.

Cependant les stations fixes qui font de la correspondance entre terre et terre ne doivent pas refuser l'échange de radiotélégrammes avec une autre station fixe à cause du système adopté par cette station; toutefois la liberté de chaque Pays reste entière en ce qui concerne l'organisation du service de la correspondance entre points fixes et la détermination des correspondances à faire par les stations affectées à ce service.

Article 22.

La présente Convention sera mise à exécution à partir du 1er juillet 1913, et demeurera en vigueur pendant un temps indéterminé et jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où la dénonciation en sera faite.

La dénonciation ne produit son effet qu'à l'égard du Gouvernement au nom duquel elle a été faite. Pour les autres Parties contractantes, la Convention reste en vigueur.

Article 23.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront déposées à Londres dans le plus bref délai possible.

Dans le cas où une ou plusieurs des Hautes Parties contractantes ne ratifieraient pas la Convention, celle-ci n'en sera pas moins valable pour les Parties qui l'auront ratifiée.

denne sidste tjenestes vedkommende ikke underkastet konventionens bestemmelser, undtagen forsaavidt angaar dens artikel 8 og 9. 1912 5 juli.

Imidlertid skal de faste stationer, som befordrer korrespondanse land og land imellem, ikke negte at utveksle radiotelegrammer med en anden fast station paa grund av det system, som anvendes av denne; dog skal ethvert land ha sin fulde frihet til at ordne tjenesten vedrørende korrespondansen mellem faste punkter og til at bestemme, hvilken korrespondanse der skal befordres av de stationer, der er indrettet for denne tjeneste.

Artikel 22.

Nærværende konvention skal bringes i utøvelse fra og med 1 juli 1913 og forblir gjældende paa ubestemt tid og indtil utløpet av ett aar fra den dag, da opsigelse finder sted.

Opsigelsen utøver ingen virkning uten med hensyn til den regjering, i hvis navn den er skedd. For de øvrige kontraherende parter forblir konventionen i kraft.

Artikel 23.

Nærværende konvention skal ratifiseres, og ratifikationerne skal deponeres i London med den kortest mulige frist.

I tilfælde av, at en eller flere av de høie kontraherende parter ikke ratifiserer konventionen, blir denne ikke destomindre gjældende for de parter, som har ratifisert den.

1912 5 juli.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont signé la Convention en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaque Partie.

Fait à Londres, le 5 juillet 1912.

(Signatures.)

Til bekræftelse herav har vedkommende befuldmægtigede undertegnet konventionen i ett eksemplar, som forblir deponert i den britiske regjerings arkiver, og hvorav en kopi skal tilstilles hver part.

Utfærdiget i London den 5 juli 1912.

(Underskrifter.)

1912 5 juli.

Protocole Final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention arrêtée par la Conférence radiotélégraphique internationale de Londres, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus de ce qui suit:

I.

La nature exacte de l'adhésion notifiée de la part de la Bosnie-Herzégovine n'étant pas encore déterminée, il est reconnu qu'une voix est attribuée à la Bosnie-Herzégovine, une décision devant intervenir ultérieurement sur le point de savoir si cette voix lui appartient en vertu du second paragraphe de l'article 12 de la Convention, ou si cette voix lui est accordée conformément aux dispositions du troisième paragraphe de cet article.

II.

Il est pris acte de la déclaration suivante:

La Délégation des Etats-Unis déclare que son Gouvernement se trouve dans la nécessité de s'abstenir de toute action con-

Oversættelse.

Slutprotokol.

Idet der skrides til undertegning av den av den internationale radiotelegraf-konferanse i London vedtagne konvention, er de befuldmægtigede kommet overens om følgende:

I.

Da den nøiagtige beskaffenhet av den notifiserte tilslutning fra Bosnien-Herzegovinas side endnu ikke er bestemt, vedtages det, at Bosnien-Herzegovina tildeles en stemme, idet det senere blir at avgjøre, om denne stemme tilkommer landet i kraft av konventionens artikel 12 eller tilstaaes det i henhold til bestemmelserne i samme artikels paragraf 3.

II.

Følgende erklæring er tilført protokollen:

De Forenede Staters delegation erklærer, at dens regjering ser sig nødsaget til at avholde sig fra enhver avgjørelse ved-

cernant les tarifs, parce que la transmission des radiotélégrammes ainsi que celle des télégrammes dans les Etats-Unis est exploitée, soit entièrement, soit en partie, par des Compagnies commerciales ou particulières.

III.

Il est également pris acte de la déclaration suivante:

Le Gouvernement du Canada se réserve la faculté de fixer séparément, pour chacune de ses stations côtières, une taxe maritime totale pour les radiotélégrammes originaires de l'Amérique du Nord et destinés à un navire quelconque, la taxe côtière s'élevant aux trois cinquièmes et la taxe de bord aux deux cinquièmes de cette taxe totale.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs ont dressé le présent Protocole final qui aura la même force et la même valeur que si ses dispositions étaient insérées dans le texte même de la Convention à laquelle il se rapporte, et ils l'ont signé en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaque Partie.

Fait à Londres, le 5 juillet 1912.

(Signatures.)

rørende tarifferne, da befordringen av radiotelegrammer saavelsom av andre telegrammer i de Forenede Stater helt eller delvis er i hænderne paa kommersielle eller private selskaper. 1912 5 juli.

III.

Likeledes er følgende erklæring tilført protokollen:

Kanadas regjering forbeholder sig adgang til at fastsætte særskilt for hver av sine kyststationer en totaltakst for sjøtelegrammer fra Nordamerika og bestemt til hvilketsomhelst skib, idet kysttaksten vil utgjøre tre femtedele og skibstaksten to femtedele av denne totaltakst.

Til bekræftelse herav har de undertegnede befuldmægtigede opsat nærværende slutprotokol, som skal ha samme kraft og samme gyldighet, som om dens bestemmelser var indtat i selve teksten i den konvention, hvortil den slutter sig, og de har undertegnet den i ett eksemplar, som forblir deponert i den britiske regjerings arkiver, og hvorav en kopi skal tilstilles hver part.

Utfærdiget i London den 5 juli 1912.

(Underskrifter.)

1912
5 juli.

Règlement de service annexé a la Convention Radiotélégraphique Internationale.

I. Organisation des stations radiotélégraphiques.

Article I.

Le choix des appareils et des dispositifs radiotélégraphiques à employer par les stations côtières et les stations de bord est libre. L'installation de ces stations doit répondre, autant que possible, aux progrès scientifiques et techniques.

Article II.

Deux longueurs d'onde, l'une de 600 mètres et l'autre de 300 mètres, sont admises pour le service de la correspondance publique générale. Toute station côtière ouverte à ce service doit être équipée de façon à pouvoir utiliser ces deux longueurs d'onde, dont l'une est désignée comme la longueur d'onde normale de la station. Pendant toute la durée de son ouverture chaque station côtière doit être en état de recevoir les appels faits au moyen de sa longueur d'onde normale. Toutefois, pour les correspondances visées au paragraphe 2 de l'article XXXV, il est fait usage d'une longueur d'onde de 1,800 mètres. En outre, chaque Gouvernement peut autoriser l'emploi, dans une station côtière, d'autres longueurs d'onde destinées à assurer un service de longue portée, ou un service autre que celui de la correspondance publique générale

Oversættelse.

Tjenestereglement i tilknytning til den internationale Radiotelegrafkonvention.

I. Radiotelegrafstationenes organisation.

I.

Valget av radiotelegrafiske apparater og indretninger, som anvendes ved kyststationerne og skibsstationerne, er frit. Disse stationers indretning bør saavidt mulig svare til de videnskabelige og tekniske fremskridt.

II.

To bølgelængder, en paa 600 og en paa 300 meter, er tillatt i den almindelige offentlige korrespondanses tjeneste.

Enhver kyststation, som er aapnet for saadan tjeneste, skal være utstyrt paa saadan maate, at den kan benytte disse to bølgelængder, hvorav den ene betegnes som stationens normale bølgelængde. Enhver kyststation maa under hele sin tjenestetid være istand til at motta anrop, som sker ved hjælp av dens normale bølgelængde. For den korrespondanse, som omhandles i art. XXXV, paragraf 2, gjøres der dog bruk av en bølgelængde paa 1 800 meter. Desuten kan enhver regjering tilstede, at der ved en kyststation brukes andre bølgelængder for i overensstemmelse med konventionens bestemmelser at opretholde en ekspedition av lang rækkevidde eller en anden tjeneste end den almindelige offent-

et établi conformément aux dispositions de la Convention, sous la réserve que ces longueurs d'onde ne dépassent pas 600 mètres ou qu'elles soient supérieures à 1,600 mètres.

En particulier, les stations utilisées exclusivement pour l'envoi de signaux destinés à déterminer la position des navires ne doivent pas employer des longueurs d'onde supérieures à 150 mètres.

Article III.

1. Toute station de bord doit être équipée de façon à pouvoir se servir des longueurs d'onde de 600 mètres et de 300 mètres. La première est la longueur d'onde normale, et ne peut être dépassée dans la transmission, hormis le cas de l'article XXXV (paragraphe 2).

Il peut être fait usage d'autres longueurs d'ondes, inférieures à 600 mètres, dans des cas spéciaux, et moyennant l'approbation des Administrations dont dépendent les stations côtières et les stations de bord intéressées.

2. Pendant toute la durée de son ouverture chaque station de bord doit pouvoir recevoir les appels effectués au moyen de sa longueur d'onde normale.

3. Les navires de faible tonnage qui seraient dans l'impossibilité matérielle d'utiliser la longueur d'onde de 600 mètres pour la transmission peuvent être autorisés á employer exclusivement la longueur d'onde de 300 mètres; ils doivent être en mesure de recevoir au moyen

lige korrespondanse paa betingelse av, at disse bølgelængder ikke overskrider 600 meter, eller at de er større end 1 600 meter. 1912 5 juli.

I særdeleshet for stationer, som utelukkende anvendes til befordring av signaler, der tjener til at bestemme skibes beliggenhet, gjælder det, at de ikke maa benytte bølgelængder paa mer end 150 meter.

III.

1. Enhver skibsstation skal være saaledes indrettet, at den kan betjene sig av bølgelængder paa 600 og paa 300 meter. Den første er den normale bølgelængde og kan ikke overskrides under telegraferingen undtagen i det i art. XXXV, § 2, nævnte tilfælde.

Der kan ogsaa gjøres bruk av andre bølgelængder, under 600 meter, i specielle tilfælde, naar dette er tillatt av de administrationer, hvorunder vedkommende kyst- og skibsstationer henhører.

2. Enhver skibsstation skal under hele sin tjenestetid kunne motta anrop med dens normale bølgelængde.

3. Skibe av liten tonnage, for hvilke det efter materiellets beskaffenhet vilde være umulig at benytte en bølgelængde paa 600 meter, kan for sendingen tillates at benytte utelukkende bølgelængden 300 meter; men de skal kunne motta ved hjælp av bølgelængden 600 meter.

1912 5 juli.

de la longueur d'onde de 600 mètres.

Article IV.

Les communications entre une station côtière et une station de bord, ou entre deux stations de bord, doivent être échangées de part et d'autre au moyen de la même longueur d'onde. Si, dans un cas particulier, la communication est difficile, les deux stations peuvent, d'un commun accord, passer de la longueur d'onde au moyen de laquelle elles correspondent à l'autre longueur d'onde réglementaire. Les deux stations reprennent leurs longueurs d'onde normales lorsque l'échange radiotélégraphique est terminé.

Article V.

1. Le Bureau international dresse, publie, et revise périodiquement une carte officielle mentionnant les stations côtières, leurs portées normales, les principales lignes de navigation et le temps employé normalement par les navires pour la traversée entre les divers ports d'atterrissage.

2. Il établit et publie une Nomenclature des stations radiotélégraphiques visées à l'article 1er de la Convention, ainsi que des suppléments périodiques pour les additions et modifications. Cette Nomenclature donne pour chaque station les renseignements suivants:

1° Pour les stations côtières: le nom, la nationalité et la position géographique indiquée par la subdivision territoriale et par

IV.

Meddelelserne mellem en kyststation og en skibsstation eller mellem to skibsstationer skal fra begge sider utveksles ved hjælp av den samme bølgelængde. Hvis forbindelsen i særlige tilfælde er vanskelig, kan de to stationer, naar de derom kommer overens, gaa over fra den benyttede bølgelængde til en anden reglementert bølgelængde. De to stationer gjenoptar sin normale bølgelængde, saasnart den radiotelegrafiske ekspedition er avsluttet.

V.

1. Det internationale byraa istandbringer, utgir og reviderer periodisk et officielt kart over kyststationerne med angivelse av deres normale rækkevidde, samt over de vigtigste dampskibsruter med angivelse av den normale overfartstid mellem de forskjellige anløpssteder.

2. Det istandbringer og utgir en fortegnelse (nomenclature) over de i konventionens artikel 1 omhandlede radiotelegrafstationer tillikemed periodiske tillæg med mulige tilføielser og ændringer. Denne fortegnelse gir for hver station følgende oplysninger:

1° For kyststationerne: Navn, nationalitet og geografisk beliggenhet angit ved landsdelens navn og ved stedets længde og

la longitude et la latitude du lieu; pour les stations de bord: le nom et la nationalité du navire; le cas échéant, le nom et l'adresse de l'exploitant.

2° l'indicatif d'appel (les indicatifs doivent être différenciés les uns des autres, et chacun doit être formé d'un groupe de trois lettres);

3° la portée normale;

4° le système radiotélégraphique avec les caractéristiques du système d'émission (étincelles musicales, tonalité exprimée par le nombre de vibrations doubles, &c);

5° les longueurs d'onde utilisées (la longueur d'onde normale est soulignée);

6° la nature des services effectués;

7° les heures d'ouverture;

8° le cas échéant, l'heure et le mode d'envoi des signaux horaires et des télégrammes météorologiques;

9° la taxe côtière ou de bord.

3. Sont compris également dans la Nomenclature les renseignements relatifs aux stations radiotélégraphiques autres que celles visées à l'article 1er de la Convention qui sont communiqués au Bureau international par l'Administration dont dépendent ces stations, pourvu qu'il s'agisse, soit d'Administrations adhérentes à la Convention, soit d'Administrations non adhérentes, mais ayant fait la déclaration prévue à l'article XLVIII.

4. Les notations suivantes sont adoptées dans les documents à l'usage du service internatio-

bredde; for skibsstationerne: skibets navn og nationalitet og — i tilfælde — navn og adresse paa den, der driver stationen. 1912 5 juli.

2° Anropssignal (»signatur«; disse bør være indbyrdes forskjellige og hvert bestaa av en gruppe paa 3 bokstaver).

3° Den normale rækkevidde.

4° Det radiotelegrafiske system med karakteristik av sendesystemet (tonende gnister, toneklangen uttrykt ved antallet av dobbeltsvingninger o. s. v.).

5° De benyttede bølgelængder (den normale bølgelængde understrekes).

6° Arten av den tjeneste, stationen utfører.

7° Tjenestetid.

8° I tilfælde klokkeslet for og fremgangsmaate ved utsendelsen av tidssignaler og av meteorologiske telegrammer.

9° Kyst- eller skibstakst.

3. Likeledes medtages i fortegnelsen de oplysninger, som av den administration, hvorunder vedkommende stationer hører, meddeles det internationale byraa angaaende andre radiotelegrafstationer end de i konventionens artikel 1 omhandlede, forsaavidt det enten gjælder administrationer, som har sluttet sig til konventionen, eller administrationer som — uten at ha sluttet sig til — har avgit den i artikel XLVIII nævnte erklæring.

4. Følgende betegnelser for de radiotelegrafiske stationer vedtages til benyttelse i doku-

1912 5 juli.

nal pour désigner les stations radiotélégraphiques :—

PG. station ouverte à la correspondance publique générale ;

PR. station ouverte à la correspondance publique restreinte ;

P. station d'intérêt privé ;

O. station ouverte seulement à la correspondance officielle ;

N. station ayant un service permanent.

X. station n'ayant pas de vacations déterminées.

5. Le nom d'une station de bord indiqué à la première colonne de la Nomenclature doit être suivi, en cas d'homonymie, de l'indicatif d'appel de cette station.

Article VI.

L'échange de signaux et de mots superflus est interdit aux stations visées à l'article 1er de la Convention. Des essais et des exercices ne sont tolérés dans ces stations qu'autant qu'ils ne troublent point le service d'autres stations.

Les exercices doivent être effectués avec des longueurs d'onde différentes de celles admises pour la correspondance publique, et avec le minimum de puissance nécessaire.

Article VII.

1. Toutes les stations sont tenues d'échanger le trafic avec le minimum d'énergie nécessaire pour assurer une bonne communication.

menter vedrørende den internationale tjeneste:

PG. Station aapen for almindelig offentlig korrespondanse.

PR. Station aapen for indskrænket offentlig korrespondanse.

P. Station for privat bruk.

O. Station aapen kun for officiel korrespondanse.

N. Station med permanent tjeneste.

X. Station uten bestemt tjeneste.

5. Ved en skibsstations navn skal i tilfælde av navnelikhet i nomenklaturens 1ste kolonne tilføies denne stations anropssignal (signatur).

VI.

De i konventionens artikel 1 omhandlede stationer er forbudt at utveksle overflødige signaler og ord. Prøver og øvelser ved disse stationer tilstedes kun, forsaavidt de ikke forstyrrer andre stationers tjeneste.

Øvelserne skal utføres med bølgelængder forskjellig fra de, der er tillatt for offentlig korrespondanse, og med minimum av nødvendig kraft.

VII.

1. Alle stationer er forpligtet til at utveksle korrespondansen med det mindste energiforbruk, som er nødvendig til at sikre en god forbindelse.

2. Toute station côtière ou de bord doit satisfaire aux conditions suivantes:

(*a*) Les ondes émises doivent être aussi pures et aussi peu amorties que possible.

En particulier, l'usage de dispositifs transmetteurs dans lesquels la production des ondes émises est obtenue en déchargeant directement l'antenne par étincelles (plain aerial) n'est pas autorisé, sauf dans les cas de détresse.

Il peut cependant être admis pour certaines stations spéciales (par exemple celles des petits bateaux) dans lesquelles la puissance primaire ne dépasse pas cinquante watts.

(*b*) Les appareils doivent être à même de transmettre et de recevoir à une vitesse au moins égale à 20 mots par minute, le mot étant compté à raison de 5 lettres.

Les installations nouvelles mettant en jeu une énergie de plus de 50 watts seront équipées de telle sorte qu'il soit possible d'obtenir facilement plusieurs portées inférieures à la portée normale, la plus faible étant de 15 milles nautiques environ. Les installations anciennes mettant en jeu une énergie de plus de 50 watts seront transformées, autant que possible, de manière à satisfaire aux prescriptions précédentes.

(*c*) Les appareils récepteurs doivent permettre de recevoir, avec le maximum possible de protection contre les perturbations, les transmissions sur les

2. Enhver kyststation og skibsstation skal opfylde følgende betingelser: 1912 5 juli.

a. De utsendte bølger skal være saa rene og saa litet dæmpet som mulig.

Særlig skal benyttelsen av saadanne sendeindretninger, hvori de utsendte bølger frembringes ved direkte utladning av antennen ved gnister (plan-antenne) ikke være tillatt undtagen i tilfælde av nød og fare. Dog kan det tillates for visse specielle stationer (f. eks. paa smaa skibe), hvis primærenergi ikke overstiger 50 watt.

b. Apparaterne skal være istand til at sende og motta med en hurtighet, der svarer til mindst 20 ord pr. minut, naar ordet regnes for 5 bokstaver.

Nye installationer, ved hvilke der anvendes en større energi end 50 watt, skal indrettes paa saadan maate, at de med lethet kan opnaa flere rækkevidder, som er mindre end den normale, idet den mindste rækkevidde skal være 15 kvartmil. De ældre installationer, som anvender en større energi end 50 watt, skal saavidt mulig forandres saaledes, at de tilfredsstiller foranstaaende forskrifter.

c. Mottagerapparaterne skal med den størst mulige beskyttelse mot forstyrrelser være istand til at motta sendinger med de i nærværende reglement

1912 5 juli.

longueurs d'onde prévues au présent Règlement, jusqu'à 600 mètres.

3. Les stations servant exclusivement à déterminer la position des navires (radiophares) ne doivent pas opérer dans un rayon supérieur à 30 milles nautiques.

Article VIII.

Indépendamment des conditions générales spécifiées à l'article VII, les stations de bord doivent également satisfaire aux conditions suivantes:—

(a) La puissance transmise à l'appareil radiotélégraphique, mesurée aux bornes de la génératrice de la station, ne doit pas, dans les circonstances normales, dépasser un kilowatt.

(b) Sous réserve des prescriptions de l'article XXXV, paragraphe 2, une puissance supérieure à un kilowatt peut être employée, si le navire se trouve dans la nécessité de correspondre à une distance de plus de 200 milles nautiques de la station côtière la plus rapprochée, ou si, par suite de circonstances exceptionnelles, la communication ne peut être réalisée qu'au moyen d'une augmentation de puissance.

Article IX.

1. Aucune station de bord ne peut être établie ou exploitée par une entreprise privée sans une licence délivrée par le Gouvernement dont dépend le navire.

Les stations à bord des na-

forutsatte bølgelængder paa indtil 600 meter.

3. Stationer, som utelukkende tjener til at bestemme fartøiers beliggenhet (»radiofyr«), maa ikke virke i en videre omkreds end 30 kvartmil.

VIII.

Uavhængig av de almindelige vilkaar, der er opstillet i foregaaende artikel, skal skibsstationerne likeledes opfylde følgende betingelser:

a. Den til radiotelegrafapparatet meddelte energi, maalt ved polene av stationens generator, maa under almindelige omstændigheter ikke overstige en kilowatt.

b. Under behørig iagttagelse av forskriftene i artikel XXXV, paragraf 2, kan større energi end 1 kilowatt anvendes, dersom skibet finder sig nødsaget til at korrespondere paa en avstand av over 200 kvartmil fra den nærmeste kyststation, eller dersom forbindelsen paa grund av usedvanlige omstændigheter ikke kan istandbringes uten ved en forøkelse av energimængden.

IX.

1. Ingen skibsstation kan oprettes eller drives av private uten efter meddelt koncession fra den regjering, under hvilken skibet hører.

Stationer ombord paa skibe,

vires ayant leur port d'attache dans une colonie, possession, ou protectorat peuvent être désignées comme dépendant de l'autorité de cette colonie, possession, ou protectorat.

2. Toute station de bord titulaire d'une licence délivrée par l'un des Gouvernements contractants doit être considérée par les autres Gouvernements comme ayant une installation remplissant les conditions prévues par le présent Règlement.

Les autorités compétentes des pays où le navire fait escale peuvent exiger la production de la licence. A défaut de cette production, ces autorités peuvent s'assurer que les installations radiotélégraphiques du navire satisfont aux conditions imposées par le présent Règlement.

Lorsqu'une Administration reconnait par la pratique qu'une station de bord ne remplit pas ces conditions, elle doit, dans tous les cas, adresser une réclamation à l'Administration du pays dont dépend le navire. Il est ensuite procédé, le cas échéant, comme le prescrit l'article XII, paragraphe 2.

Article X.

1. Le service de la station de bord doit être assuré par un télégraphiste possesseur d'un certificat délivré par le Gouvernement dont dépend le navire, ou, en cas d'urgence et seulement pour une traversée, par un autre Gouvernement adhérent.

2. Il y a deux classes de certificats:

som har sin anløpshavn i en koloni, besiddelse eller et protektorat, kan betegnes som henhørende under denne kolonis, besiddelses eller protektorats myndighet. 1912 5 juli.

2. Enhver skibsstation, som er meddelt koncession av en av de kontraherende regjeringer, skal av de øvrige regjeringer betragtes som havende en installation, der opfylder de i nærværende reglement opstillede betingelser.

De kompetente myndigheter i de land, hvor et skib anløper, kan forlange koncessionsdokumentet fremlagt. Hvis saadan fremlæggelse ikke kan ske, kan disse myndigheter paase, at skibets radiotelegrafiske indretninger tilfredsstiller de i nærværende reglement fastsatte betingelser.

Naar en administration bringer i erfaring, at en skibsstation ikke opfylder disse betingelser, skal den i alle tilfælde rette en henvendelse derom til det lands administration, under hvilket skibet hører, hvorefter der i tilfælde fremgaaes som foreskrevet i artikel XII, paragraf 2.

X.

1. Tjenesten ved skibsstationen maa utføres av en telegrafist, som er i besiddelse av et certifikat fra den regjering, under hvilken skibet hører eller, under tvingende omstændigheter og kun for en reise, av en anden tilsluttende regjering.

2. Der er to klasser av certifikater:

1912 5 juli.

Celui de 1ère classe constate là valeur professionnelle du télégraphiste en ce qui concerne:—

(*a*) la réglage des appareils et la connaissance de leur fonctionnement;

(*b*) la transmission et la réception auditive à une vitesse qui ne doit pas être inférieure à 20 mots par minute;

(*c*) la connaissance des règlements applicables à l'échange des communications radiotélégraphiques;

Le certificat de seconde classe peut être délivré à un télégraphiste n'atteignant qu'une vitesse de transmission et de réception de 12 à 19 mots par minute, tout en satisfaisant aux autres conditions susmentionnées. Les télégraphistes possesseurs d'un certificat de seconde classe peuvent être admis:—

(*a*) sur les navires qui n'emploient la radiotélégraphie que pour leur service propre et pour la correspondance de l'équipage, en particulier sur les bateaux de pêche;

(*b*) sur tous les navires, à titre de suppléants, pourvu que ces navires aient à bord au moins *un* télégraphiste possesseur d'un certificat de première classe. Toutefois, sur les navires classés dans la première catégorie indiquée à l'article XIII, le service doit être assuré par au moins deux télégraphistes possesseurs de certificats de première classe.

Dans les stations de bord, les transmissions ne pourront être faites que par un télégraphiste muni d'un certificat de

Certifikat av 1ste klasse godtgjør telegrafistens professionelle færdighet, forsaavidt angaar:

a. Apparaternes behandling og kjendskap til deres virkemaate.

b. Avsendelse og mottagelse efter hørelsen med en hurtighet, som ikke maa være under 20 ord pr. minut.

c. Kjendskap til de for utvekslingen av radiotelegrammer gjældende reglementer.

Certifikat av 2den klasse kan meddeles en telegrafist, som kun naar en hurtighet i sending og mottagning av fra 12 til 19 ord i minuttet, idet han forøvrig maa tilfredsstille de ovenfor nævnte fordringer.

Telegrafister, som er i besiddelse av et certifikat av 2den klasse, tillates anvendt:

a. Paa skibe, som kun benytter radiotelegrafien i egen tjeneste og for mandskapets korrespondanse, og da særlig paa fiskefartøier.

b. Paa alle skibe som reservehjælp, forutsat at der ombord haves mindst én telegrafist med certifikat av 1ste klasse. Dog skal tjenesten paa skibe, der er indordnet under den i artikel XIII opstillede første gruppe, besørges av mindst to telegrafister med certifikat av 1ste klasse.

Paa skibsstationer skal ekspeditionen kun utføres av en telegrafist med certifikat av 1ste eller 2den klasse undtagen i til-

première ou de seconde classe, exception faite des cas d'urgence où il serait impossible de se conformer à cette disposition.

3. En outre, le certificat constate que le Gouvernement a soumis le télégraphiste à l'obligation du secret des correspondances.

4. Le service radiotélégraphique de la station de bord est placé sous l'autorité supérieure du commandant du navire.

Article XI.

Les navires dotés d'installations radiotélégraphiques et classés dans les deux premières catégories indiquées à l'article XIII sont tenus d'avoir des installations radiotélégraphiques de secours dont tous les éléments sont placés dans des conditions de sécurité aussi grandes que possible et à déterminer par le Gouvernement qui délivre la licence. Ces installations de secours doivent disposer d'une source d'énergie qui leur soit propre, pouvoir être mises rapidement en marche, fonctionner pendant six heures au moins et avoir une portée minima de 80 milles nautiques pour les navires de la première catégorie et de 50 milles pour ceux de la deuxième catégorie. Cette installation de secours n'est pas exigée pour les navires dont l'installation normale remplit les conditions du présent article.

Article XII.

1. Si une Administration a connaissance d'une infraction à la Convention ou au Règlement

fælde av tvingende omstændigheter, hvor det vilde være umulig at befølge denne bestemmelse. 1912 5 juli.

3. Desuten godtgjør certifikatet, at regjeringen har paalagt telegrafisten forpligtelse til at hemmeligholde korrespondansen.

4. Den radiotelegrafiske tjeneste ved en skibsstation er underlagt skibets chef som overordnet myndighet.

XI.

Skibe, som er utstyrt med radiotelegrafiske indretninger og klassifisert under de to første av de i artikel XIII opstillede grupper, er forpligtet til at ha radiotelegrafiske hjælpeindretninger ombord, hvis samtlige bestanddele skal være plasert paa den sikrest mulige maate, og som blir at bestemme av den regjering, der har meddelt koncessionen. Disse hjælpeindretninger skal raade over en egen kraftkilde, skal kunne sættes hurtig i virksomhet, funktionere i mindst 6 timer og ha en mindste rækkevidde av 80 kvartmil for skibe av første gruppe og av 50 kvartmil for skibe av anden gruppe.

Saadan hjælpeindretning fordres ikke for skibe, hvis nor male installation opfylder betingelserne i nærværende artikel.

XII.

1. Dersom en administration har kjendskap til et brud paa konvention eller reglement, be-

1912 5 juli.

commise dans une des stations qu'elle a autorisées, elle constate les faits et fixe les responsabilités.

En ce qui concerne les stations de bord, si la responsabilité incombe au télégraphiste, l'Administration prend les mesures nécessaires, et, le cas échéant, retire le certificat. S'il est constaté que l'infraction résulte de l'état des appareils ou d'instructions données au télégraphiste, il est procédé de même à l'égard de la licence accordée au navire.

2. Dans le cas d'infractions réitérées à la charge du même navire, si les représentations faites à l'Administration dont dépend le navire par une autre Administration restent sans effet, celle-ci a la faculté, après en avoir donné avis, d'autoriser ses stations côtières à ne pas accepter les communications provenant du navire en cause. En cas de différend entre les deux Administrations, la question est soumise à un jugement arbitral à la demande de l'un des Gouvernements intéressés. La procédure est indiquée à l'article 18 de la Convention.

gaat ved en av samme administration autorisert station, konstaterer den faktum og bestemmer ansvaret.

Dersom ansvaret for skibsstationernes vedkommende paahviler telegrafisten, tar administrationen de fornødne forholdsregler og inddrar i tilfælde certifikatet. Dersom det godtgjøres, at bruddet skyldes apparaternes tilstand eller instruktioner, som er git til telegrafisten, gaaes der frem paa samme maate med hensyn til den skibet tilstaaede koncession.

2. I tilfælde av gjentagne brud fra det samme skibs side, og dersom henstillinger, der er gjort til den administration, hvorunder skibet hører, fra en anden administration, forblir uten virkning, har denne ret til efter derom git meddelelse at bemyndige sine kyststationer til ikke at motta meddelelser, som hitrører fra vedkommende skib. I tilfælde av meningsforskjel mellem de to administrationer underkastes spørsmaalet voldgiftsdom paa begjæring av den ene av vedkommende regjeringer.

Fremgangsmaaten er som angit i konventionens artikel 18.

2. Durée du service des stations.

Article XIII.

(*a*) *Stations côtières.*

1. Le service des stations côtières est, autant que possible, permanent, le jour et la nuit, sans interruptions.

2. Tjenestens varighet ved kyststationerne.

XIII.

a. *Kyststationer.*

1. Kyststationernes tjeneste er saavidt mulig permanent dag og nat uten avbrytelse.

Toutefois certaines stations côtières peuvent avoir un service de durée limitée. Chaque Administration fixe les heures de service.

2. Les stations côtières dont le service n'est point permanent ne peuvent prendre clôture avant d'avoir transmis tous leurs radiotélégrammes aux navires qui se trouvent dans leur rayon d'action et avant d'avoir reçu de ces navires tous les radiotélégrammes annoncés. Cette disposition est également applicable lorsque des navires signalent leur présence avant la cessation effective du travail.

(b) *Stations de bord.*

3. Les stations de bord sont classées en trois catégories :—

1° Stations ayant un service permanent ;

2° Stations ayant un service de durée limitée ;

3° Stations n'ayant pas de vacations déterminées.

Pendant la navigation, doivent rester en permanence sur écoute : 1° les stations de la première catégorie ; 2° celles de la deuxième catégorie, durant les heures d'ouverture du service ; en dehors de ces heures, ces dernières stations doivent rester sur écoute les dix premières minutes de chaque heure. Les stations de la troisième catégorie ne sont astreintes à aucun service régulier d'écoute.

Il appartient aux Gouvernements qui délivrent les licences spécifiées par l'article IX de fixer la catégorie dans laquelle est classé le navire au point de

Visse kyststationer kan dog ha en indskrænket tjenestetid. Enhver administration fastsætter tjenestetiderne. 1912 5 juli.

2. Kyststationer, hvis tjeneste ikke er uavbrutt, kan ikke slutte tjenesten, førend de har sendt alle sine radiotelegrammer til de skibe, som befinder sig indenfor deres virkeomraade, og førend de fra disse skibe har mottat alle anmeldte radiotelegrammer. Denne bestemmelse anvendes likeledes, naar skibe melder sit nærvær før arbeidets virkelige ophør.

b. *Skibsstationer.*

Skibsstationerne inddeles i tre grupper :

1° Stationer med permanent tjeneste.

2° Stationer med indskrænket tjenestetid.

3° Stationer uten bestemt tjenestetid.

Under skibets fart skal der være stadig vakthold :

1° Ved stationerne av første gruppe.

2° Ved stationerne av anden gruppe under deres aapningstid ; utenfor denne tid skal disse stationer være til tjeneste de første ti minutter i hver time.

Stationer av tredje gruppe er ikke bundet til nogen regelmæssig vakttjeneste.

Det tilkommer de regjeringer, som meddeler de i art. IX nævnte koncessioner, at bestemme, til hvilken gruppe et skib skal henregnes med hensyn til

1912 5 juli.

vue de ses obligations en matière d'écoute. Mention de cette classification est faite dans la licence.

3. Rédaction et dépôt des radiotélégrammes.

Article XIV.

1. Les radiotélégrammes portent, comme premier mot du préambule, la mention de service »radio«.

2. Dans la transmission de radiotélégrammes originaires d'un navire en mer, la date et l'heure du dépôt à la station de bord sont indiquées dans le préambule.

3. A la réexpédition sur le réseau télégraphique, la station côtière inscrit comme indication du bureau d'origine, le nom du navire d'origine tel qu'il figure à la Nomenclature, et aussi, le cas échéant, celui du dernier navire qui a servi d'intermédiaire. Ces indications sont suivies du nom de la station côtière.

Article XV.

1. L'adresse des radiotélégrammes destinés aux navires doit être aussi complète que possible. Elle est obligatoirement libellée comme suit:—

(*a*) nom ou qualité du destinataire, avec indication complémentaire, s'il y a lieu;

(*b*) nom du navire, tel qu'il figure dans la première colonne de la Nomenclature.

(*c*) nom de la station côtière, tel qu'il figure à la Nomenclature.

tjenestetid; denne klassifisering anføres i koncessionsdokumentet.

3. Radiotelegrammernes indlevering og avfattelse.

XIV.

1. Radiotelegrammerne fører tjenesteangivelsen »radio« som første ord i indledningen.

2. Ved avsendelsen av radiotelegrammer fra skibe i sjøen angives datum og klokkeslet for indleveringen ved skibsstationen i telegrammets indledning.

3. Ved videreekspedition over telegrafnettet angir kyststationen som indleveringsstation skibets navn, saaledes som dette staar opført i nomenklaturen, samt, i tilfælde, navnet paa det sidste skib, der har tjent som mellemled. Disse angivelser efterfølges av kyststationens navn.

XV.

1. Adressen i radiotelegrammer bestemt til skibe bør være saa fuldstændig som mulig. Den avfattes obligatorisk saaledes:

a) adressatens navn eller titel, om fornødent med nærmere betegnelse;

b) skibets navn, saaledes som det er opført i nomenklaturens første kolonne;

c) kyststationens navn, saaledes som det er anført i nomenklaturen.

Toutefois, le nom du navire peut être remplacé, aux risques et périls de l'expéditeur, par l'indication du parcours effectué par ce navire et déterminé par les noms des ports d'origine et de destination ou par toute autre mention équivalente.

2. Dans l'adresse, le nom du navire, tel qu'il figure dans la première colonne de la Nomenclature, est, dans tous les cas et indépendamment de sa longueur, compté pour un mot.

3. Les radiotélégrammes rédigés à l'aide du Code international de signaux sont transmis à destination sans être traduits.

4. Taxation.

Article XVI.

1. La taxe côtière et la taxe de bord sont fixées suivant le tarif par mot pur et simple, sur la base d'une rémunération équitable du travail radiotélégraphique, avec application facultative d'un minimum de taxe par radiotélégramme.

La taxe côtière ne peut dépasser 60 centimes par mot, et celle de bord 40 centimes par mot. Toutefois, chacune des Administrations a la faculté d'autoriser des taxes côtières et de bord supérieures à ces maxima dans le cas de stations d'une portée dépassant 400 milles nautiques, ou de stations exceptionnellement onéreuses en raison des conditions matérielles de leur installation et de leur exploitation.

Le minimum facultatif de

Dog kan skibets navn, paa avsenderens eget ansvar, erstattes ved angivelse av skibets rute bestemt ved navnet paa avgangs- og bestemmelsesstedet eller ved hvilkensomhelst anden tilsvarende betegnelse. 1912 5 juli.

2. I adressen blir skibets navn, saaledes som det staar anført i nomenklaturen, i alle tilfælde at regne som ett ord uavhængig av dets længde.

3. Radiotelegrammer avfattet ved hjælp av den internationale signalbok befordres efter sin adresse uten at oversættes.

4. Taksering.

XVI.

1. Kysttaksten og skibstaksten beregnes efter en tarif pr. enkelt ord, der fastsættes under hensyntagen til, at den skal være en passende godtgjørelse for det radiotelegrafiske arbeide, med adgang til at anvende en minimumstakst pr. radiotelegram.

Kysttaksten kan ikke overstige 60 centimes pr. ord, skibstaksten 40 centimes pr. ord. Dog har hver administration adgang til at godkjende kyst- og skibstakster, der er høiere end disse maksimumstakster, naar det gjælder stationer med en rækkevidde av over 400 kvartmil eller stationer, som paa grund av materiellets beskaffenhet, deres installation og drift er i særlig grad bekostelig.

Minimumstaksten for et radiotelegram kan ikke overstige

1912 5 juli.

taxe par radiotélégramme ne peut être supérieur à la taxe côtière ou de bord d'un radiotélégramme de 10 mots.

2. En ce qui concerne les radiotélégrammes originaires ou à destination d'un pays et échangés directement avec les stations côtières de ce pays, la taxe applicable à la transmission sur les lignes télégraphiques ne doit pas dépasser, en moyenne, celle du régime intérieur de ce pays.

Cette taxe est calculée par mot pur et simple, avec un minimum facultatif de perception ne dépassant pas la taxe afférente à dix mots. Elle est notifiée en francs par l'Administration du pays dont relève la station côtière.

Pour les pays du régime européen, à l'exception de la Russie et de la Turquie, il n'y a qu'une taxe unique pour le territoire de chaque pays.

Article XVII.

1. Lorsqu'un radiotelegramme originaire d'un navire et à destination de la terre ferme transite par une ou deux stations de bord, la taxe comprend, outre celles du bord d'origine, de la station côtière et des lignes télégraphiques, la taxe de bord de chacun des navires ayant participé à la transmission.

2. L'expéditeur d'un radiotélégramme originaire de la terre ferme et destiné à un navire peut demander que son message soit transmis par l'intermédiaire d'une ou de deux stations de bord; il dépose à cet effet le

kyst- eller skibstaksten for et radiotelegram paa 10 ord.

2. Naar det gjælder telegrammer fra eller til et land, og de utveksles direkte med kyststationer i dette land, skal taksten for befordringen paa telegraflinjerne gjennemsnitlig ikke overstige dette lands interne telegramtakster.

Denne takst beregnes pr. enkelt ord med adgang til at opkræve en minimumstakst, der ikke maa overstige ordtaksten for 10 ord. Den notifiseres i frank av den administration, under hvilken kyststationen henhører.

For landene i den europæiske takstavdeling, med undtagelse av Rusland og Tyrkiet, er der kun en eneste takst for hvert lands omraade.

XVII.

1. Naar et radiotelegram fra et skib til land transiterer over en eller flere skibsstationer, omfatter taksten — foruten avsendelsesskibsstationens, kyststationens og telegraflinjernes takster — ogsaa skibstaksten for hver skibsstation, som har deltat i befordringen.

2. Avsenderen av et radiotelegram fra land til et skib kan forlange, at hans telegram befordres over en eller flere skibsstationer som mellemled; han erlægger i dette øiemed de telegrafiske og radiotelegrafiske takster og deponerer desuten

montant des taxes radiotélégraphiques et télégraphiques, et en outre, à titre d'arrhes, une somme à fixer par le bureau d'origine en vue du paiement aux stations de bord intermédiaires des taxes de transit fixées au § 1; il doit encore verser, à son choix, la taxe d'un télégramme de 5 mots ou le prix d'affranchissement d'une lettre à expédier par la station côtière au bureau d'origine pour donner les renseignements nécessaires à la liquidation des arrhes déposées.

Le radiotélégramme est alors accepté aux risques et périls de l'expéditeur; il porte avant l'adresse l'indication éventuelle taxée: »x retransmissions télégraphe« ou »x retransmissions lettre« (x représentant le nombre des retransmissions demandées par l'expéditeur), selon que l'expéditeur désire que les renseignements nécessaires à la liquidation des arrhes soient fournis par télégraphe ou par lettre.

3. La taxe des radiotélégrammes originaires d'un navire, à destination d'un autre navire, et acheminés par l'intermédiaire d'une ou de deux stations côtières, comprend:

Les taxes de bord des deux navires, la taxe de la station côtière ou des deux stations côtières, selon le cas, et éventuellement la taxe télégraphique applicable au parcours entre les deux stations côtières.

4. La taxe des radiotélégrammes échangés entre les navires en dehors de l'intervention d'une station côtière comprend les taxes de bord des navires

et beløp, som bestemmes av avsendelsesstationen, til betaling av de i § 1 for de i transiteringen deltagende skibsstationer fastsatte transittakster; endvidere erlægger han, efter eget valg, enten taksten for et 5-ords telegram eller portoen for et brev fra kyststationen til avsendelsesstationen med de nødvendige oplysninger for opgjør av det deponerte beløp. 1912 5 juli.

Radiotelegrammet mottages da paa avsenderens eget ansvar; det har foran adressen den takserte eventuelle angivelse: x videresendelser telegraf (x rétransmissions télégraphe) eller x videresendelser post (x rétransmissions lettre) — x betegner antallet av de av avsenderen forlangte videreforsendelser — eftersom avsenderen ønsker de for opgjøret nødvendige oplysninger sendt pr. telegraf eller pr. post.

3. Taksten for radiotelegrammer fra et skib bestemt til et andet skib og som befordres over en eller to mellemliggende kyststationer, bestaar av: Skibstaksterne for de to skibe, kysttaksten for kyststationen eller, i tilfælde, de to kyststationer, og eventuelt telegraftaksten for befordringen mellem begge kyststationer.

4. Taksten for radiotelegrammer utvekslet mellem skibe, uten nogen kyststations mellemkomst, indbefatter skibstaksterne for avsendelses- og adresse-skibs-

1912 5 juli.

d'origine et de destination augmentées des taxes de bord des stations intermédiaires.

5. Les taxes côtière et de bord dues aux stations de transit sont les mêmes que celles fixées pour ces stations lorsque ces dernières sont stations d'origine ou de destination. Dans tous les cas, elles ne sont perçues qu'une fois.

6. Pour toute station côtière intermédiaire, la taxe à percevoir pour le service de transit est la plus élevée des taxes côtières afférentes à l'échange direct avec les deux navires en cause.

Article XVIII.

Le pays sur le territoire duquel est établie une station côtière servant d'intermédiaire pour l'échange de radiotélégrammes entre une station de bord et un autre pays est considéré, en ce qui concerne l'application des taxes télégraphiques, comme pays de provenance ou de destination de ces radiotélégrammes et non comme pays de transit.

5. Perception des taxes.

Article XIX.

1. La taxe totale des radiotélégrammes est perçue sur l'expéditeur, à l'exception 1^0 des frais d'exprès (article LVIII, paragraphe 1, du Règlement télégraphique); 2^0 des taxes applicables aux réunions ou altérations de mots non admises,

stationen tillagt skibstaksterne for mulig mellemliggende skibsstationer, der deltar i befordringen.

5. De kyst- og skibstakster, som tilkommer de transiterende stationer, er de samme takster, som gjælder for disse stationer, naar de selv er avsendelses- eller adressestationer. I alle tilfælde opkræves taksterne kun én gang.

6. Den transittakst, som tilkommer hver mellemliggende kysstation, er den høieste av de kysttakster, som er opstillet for denne station i direkte korrespondanse med de to paagjældende skibe.

XVIII.

Det land, paa hvis territorium der er oprettet en kyststation, der tjener som mellemled ved utvekslingen av radiotelegrammer mellem en skibsstation og et andet land, betragtes med hensyn til anvendelsen av telegraftaksterne som disse telegrammers avsendelses- eller adresseland og ikke som transitland.

5. Taksternes opkrævning.

XIX.

1. Radiotelegrammernes hele takst opkræves hos avsenderen, med undtagelse av:

1^0 Omkostningene ved ekspressebefordring (telegrafreglementets artikel LVIII, § 1).

2^0 Taksterne for de utilladelige ordsammensætninger eller

constatées par le bureau ou la station de destination (article XIX, paragraphe 9, du Règlement télégraphique), ces taxes étant perçues sur le destinataire.

Les stations de bord doivent posséder à cet effet les tarifs utiles. Elles ont, toutefois, la faculté de se renseigner auprès des stations côtières au sujet de la taxation de radiotélégrammes pour lesquels elle ne possèdent pas toutes les données nécessaires.

2. Le compte des mots du bureau d'origine est décisif au sujet des radiotélégrammes à destination de navires et celui de la station de bord d'origine est décisif au sujet des radiotélégrammes originaires de navires, tant pour la transmission que pour les comptes internationaux. Toutefois, quand le radiotélégramme est rédigé totalement ou partiellement, soit dans une des langues du pays de destination, en cas de radiotélégrammes originaires de navires, soit dans une des langues du pays dont dépend le navire, s'il s'agit de radiotelegrammes à destination de navires, et que le radiotélégramme contient des réunions ou des altérations de mots contraires à l'usage de cette langue, le bureau ou la station de bord de destination, suivant le cas, a la faculté de recouvrer sur le destinataire le montant de la taxe non perçue. En cas de refus de payement, le radiotélégramme peut être arrêté.

ordforandringer, som konstateres av adressestationen (telegrafreglementets artikel XIX, § 9), hvilke takster opkræves hos adressaten. 1912 5 juli.

Skibsstationerne bør i den hensigt besidde de nødvendige tariffer. De har dog adgang til at forhøre sig hos kyststationerne angaaende takseringen av radiotelegrammer, for hvilke de ikke besidder alle de fornødne opgaver.

2. Avsendelsesstationens ordberegning er den avgjørende baade for radiotelegrammer til skibe og for radiotelegrammer fra skibe saavel for befordringen som for de internationale regnskaper. Dog kan adresstationen, naar et radiotelegram helt eller delvis er avfattet enten i et av adresselandets sprog, hvis det gjælder telegrammer fra skibe, eller i et av sprogene i det land, hvorunder skibet hører, hvis det gjælder telegrammer til skibe, indeholder ordsammensætninger eller forandringer stridende mot sprogbruken i dette sprog, avkræve adressaten det forlitet erlagte takstbeløp. Dette gjælder, hvadenten avsendelses- og adressestationen er en station paa land eller en skibsstation. I tilfælde av, at betaling ikke erlægges, kan telegrammet tilbakeholdes.

1912 5 juli.

6. Transmission des radiotélégrammes.

a. *Signaux de transmission.*

Article XX.

Les signaux employés sont ceux du Code Morse international.

Article XXI.

Les navires en détresse font usage du signal suivant:

●●●▬▬▬●●●

répété à de courts intervalles, suivi des indications nécessaires.

Dès qu'une station perçoit le signal de détresse, elle doit suspendre toute correspondance et ne la reprendre qu'après avoir acquis la certitude que la communication motivée par l'appel de secours est terminée.

Les stations qui perçoivent un appel de détresse doivent se conformer aux indications données par le navire qui fait l'appel, en ce qui concerne l'ordre des communications ou leur cessation.

Dans le cas où à la fin de la série des appels de secours est ajouté l'indicatif d'appel d'une station déterminée, la réponse à l'appel n'appartient qu'à cette dernière station, à moins que celle-ci ne réponde pas. A défaut de l'indication d'une station déterminée dans l'appel de secours, chaque station qui perçoit cet appel est tenue d'y répondre.

Article XXII.

Pour donner ou demander

6. Radiotelegrammernes befordring.

a. *Tegn for befordringen.*

XX.

De tegn, som anvendes, er tegnene i Morses internationale alfabet.

XXI.

Skibe i havsnød gjør bruk av følgende signal:

●●●▬▬▬●●●

gjentat med korte mellemrum og efterfulgt av de nødvendige angivelser.

Saasnart en station bemerker nødsignalet, skal den avbryte al korrespondanse og ikke gjenopta den, førend den har faat sikkerhet for, at den ved nødanropet foranledigede korrespondanse er avsluttet.

De stationer, som mottar et nødanrop, skal rette sig efter de anvisninger, som gives av det anropende skib, med hensyn til meddelelsernes orden eller deres ophør.

I tilfælde av, at der i slutten av en nødanropsserie tilføies en bestemt stations signatur, tilkommer besvarelsen av anropet kun denne sidstnævnte station, medmindre denne slet ikke svarer. I mangel av angivelse av en bestemt station i nødanropet er enhver station, som blir opmerksom paa anropet, forpligtet til at svare derpaa.

XXII.

For at gi eller forlange op-

des renseignements concernant le service radiotélégraphique, les stations doivent faire usage des signaux contenus dans la liste annexée au présent Règlement.

b. *Ordre de transmission.*

Article XXIII.

Entre deux stations, les radiotélégrammes de même rang sont transmis isolément dans l'ordre alternatif ou par séries de plusieurs radiotélégrammes suivant l'indication de la station côtière à la condition que la durée de la transmission de chaque série ne dépasse pas 15 minutes.

c. *Appel des stations et transmission des radiotélégrammes.*

Article XXIV.

1. En règle générale, c'est la station de bord qui appelle la station côtière, qu'elle ait ou non à transmettre des radiotélégrammes.

2. Dans les eaux où le trafic radiotélégraphique est intense (La Manche, etc.) l'appel d'un navire à une station côtière ne peut, en règle générale, s'effectuer que si cette dernière se trouve dans la portée normale de la station de bord et lors que celle-ci arrive à une distance inférieure à 75 pour cent de la portée normale de la station côtière.

3. Avant de procéder à un appel, la station côtière ou la station de bord doit régler le plus sensiblement possible son système récepteur et s'assurer

lysninger angaaende den radiotelegrafiske tjeneste skal stationerne benytte de signaler, som indeholdes i den liste, der er tilknyttet nærværende reglement. 1912 5 juli.

b. *Befordringsorden.*

XXIII.

Mellem to stationer sendes radiotelegrammer av samme klasse enkeltvis i vekslende orden eller i rækker paa flere radiotelegrammer efter kyststationens angivelse paa betingelse av, at varigheten av hver rækkes befordring ikke overstiger 15 minutter.

c. *Radiotelegrafstationernes anrop og radiotelegrammernes befordring.*

XXIV.

1. Som almindelig regel er det skibsstationen, der anroper kyststationen, hvadenten den har radiotetelegrammer at sende eller ikke.

2. I farvand, hvor den radiotelegrafiske trafik er særlig sterk (den Britiske Kanal o. l.), kan som almindelig regel et skib ikke anrope en kyststation, førend denne sidste befinder sig indenfor skibsstationens normale rækkevidde, og skibet befinder sig i en avstand fra kyststationen mindre end 75 procent av dennes normale rækkevidde.

3. Førend der skrides til anrop, maa kyststationen eller skibsstationen indstille sit mottagerapparat saa følsomt som mulig og forvisse sig om, at

1912 5 juli.

qu'aucune autre communication ne s'effectue dans son rayon d'action; s'il en est autrement, elle attend la première suspension, à moins qu'elle ne reconnaisse que son appel n'est pas susceptible de troubler les communications en cours. Il en est de même dans le cas où elle veut répondre à un appel.

4. Pour l'appel, toute station fait emploi de l'onde normale de la station à appeler.

5. Si, malgré ces précautions, une transmission radiotélégraphique est entravée, l'appel doit cesser à la première demande d'une station côtière ouverte à la correspondance publique. Cette station doit alors indiquer la durée approximative de l'attente.

6. La station de bord doit faire connaître à chaque station côtière à laquelle elle a signalé sa présence le moment où elle se propose de cesser ses opérations ainsi que la durée probable de l'interruption.

Article XXV.

1. L'appel comporte le signal — • — • —, l'indicatif de la station appelée émis trois fois, et le mot »de« suivi de l'indicatif de la station expéditrice, émis trois fois.

2. La station appelée répond en donnant le signal — • — • —, suivi de l'indicatif, émis trois fois, de la station correspondante, du mot »de«, de son propre indicatif et du signal — • —.

3. Les stations qui désirent entrer en communication avec

ingen anden korrespondanse paagaar inden dens virkeomraade. Hvis saadan korrespondanse merkes, avventes det første ophold, medmindre det skjønnes, at anropet ikke vil forstyrre den paagaaende korrespondanse. Det samme gjælder, naar en station vil besvare et anrop.

4. Ved anrop skal enhver station benytte den anropte stations normale bølgelængde.

5. Dersom en offentlig radiotelegrafisk utveksling forstyrres til trods for disse forsigtighetsregler, maa anropet ophøre paa første anmodning fra en for offentlig korrespondanse aapen kyststation. Denne station bør da angi ventetidens omtrentlige varighet.

6. Skibsstationen bør underrette enhver kysstation, til hvilken den har meldt sit nærvær, om naar den agter at avbryte sin virksomhet og likesaa om avbrytelsens sandsynlige varighet.

XXV.

1. Anrop sker med signalet — • — • —, den anropte stations signatur gjentat tre ganger, ordet »de« fulgt av den anropende stations signatur gjentat tre ganger.

2. Den anropte station svarer med signalet — • — • —, efterfulgt av den korresponderende stations signatur gjentat tre ganger, ordet »de«, sin egen signatur og signalet — • —.

3. Stationer, som ønsker at komme i forbindelse med skibe,

des navires, sans cependant connaître les noms de ceux qui se trouvent dans leur rayon d'action peuvent employer le signal — • — • — — • — (signal de recherche). Les dispositions des paragraphes 1 et 2 sont également applicables à la transmission du signal de recherche et à la réponse à ce signal.

men ikke kjender navnet paa dem, som maatte befinde sig inden deres rækkevidde, kan benytte signalet — • — • — — • — (søkesignal). Bestemmelserne i paragrafferne 1 og 2 kommer til anvendelse ogsaa ved sendelsen av søkesignalet og ved svaret paa samme. 1912 5 juli.

Article XXVI.

Si une station appelée ne répond pas à la suite de l'appel (article XXV) émis trois fois à des intervalles de deux minutes, l'appel ne peut être repris qu'après un intervalle de quinze minutes, la station faisant l'appel s'étant d'abord assurée du fait qu'aucune communication radiotélégraphique n'est en cours.

XXVI.

Dersom en anropt station ikke straks svarer paa anropet (artikel XXV), naar dette er gjentat 3 ganger med 2 minutters mellemrum, kan anropet først gjentages efter femten minutters forløp, idet den anropende station først har forvisset sig om, at ingen radiotelegrafisk ekspedition paagaar.

Article XXVII.

Toute station qui doit effectuer une transmission nécessitant l'emploi d'une grande puissance émet d'abord trois fois le signal d'avertissement — — • • — —, avec la puissance minimum nécessaire pour atteindre les stations voisines. Elle ne commence ensuite à transmettre avec la grande puissance que 30 secondes aprés l'envoi du signal d'avertissement.

XXVII.

Enhver station, som skal utføre en ekspedition, hvortil der utkræves anvendelse av stor energi, sender først varselsignalet — — • • — —, med den mindste energi, der er nødvendig for at naa nabostationerne. Ekspeditionen med den store energi begynder da først 30 sekunder efter utsendelsen av varselsignalet.

Article XXVIII.

1. Aussitôt que la station côtière a répondu la station de bord lui fournit les renseignements qui suivent si elle a des messages à lui transmettre; ces

XXVIII.

1. Saasnart kyststationen har svaret, gir skibsstationen den følgende oplysninger, hvis den har telegrammer at sende, likesom ogsaa disse oplysninger

1912 5 juli.

renseignements sont également donnés lorsque la station côtière en fait la demande:

(a) la distance approximative, en milles nautiques, du navire à la station côtière;

(b) la position du navire indiquée sous une forme concise et adaptée aux circonstances respectives;

(c) le prochain port auquel touchera le navire;

(d) le nombre de radiotélégrammes, s'ils sont de longueur normale, ou le nombre de mots, si les messages ont une longueur exceptionnelle.

La vitesse du navire en milles nautiques est indiquée spécialement à la demande expresse de la station côtière.

2. La station côtière répond en indiquant, comme il est dit au § 1, soit le nombre de télégrammes, soit le nombre de mots à transmettre au navire, ainsi que l'ordre de transmission.

3. Si la transmission ne peut avoir lieu immédiatement, la station côtière fait connaître à la station de bord la durée approximative de l'attente.

4. Si une station de bord appelée ne peut momentanément recevoir, elle informe la station appelante de la durée approximative de l'attente.

5. Dans les échanges entre deux stations de bord, il appartient à la station appelée de fixer l'ordre de transmission.

Article XXIX.

Lorsqu'une station côtière est saisie d'appels provenant de

gives, naar kyststationen forlanger det:

a. Skibets omtrentlige avstand fra kyststationen angit i kvartmil.

b. Skibets beliggenhet angit i en kortfattet form avpasset efter de foreliggende omstændigheter.

c. Den næste havn skibet skal anløpe.

d. Antallet av radiotelegrammer, hvis de er av almindelig længde, eller antallet av ord, hvis telegrammerne er av en usedvanlig længde.

Skibets fart i kvartmil opgives særskilt paa kyststationens uttrykkelige forlangende.

2. Kyststationen svarer, idet den opgir — som nævnt i § 1 — enten antallet av telegrammer eller antallet av ord, den har at sende til skibet, likesom ogsaa sendingens orden.

3. Dersom ekspedition ikke straks kan finde sted, gir kyststationen skibsstationen meddelelse om ventetidens varighet tilnærmelsesvis.

4. Dersom en anropt skibsstation ikke straks kan motta, underretter den likeledes den anropende station om ventetidens omtrentlige varighet.

5. Under utvekslingen av korrespondansen mellem to skibsstationer tilkommer det den anropte station at bestemme sendingens orden.

XXIX.

Naar en kyststation anropes fra flere skibsstationer, bestem-

plusieurs stations de bord, elle décide de l'ordre dans lequel ces stations seront admises à échanger leurs correspondances.

Pour régler cet ordre, la station côtière s'inspire uniquement de la nécessité de permettre à toute station intéressée d'échanger le plus grand nombre possible de radiotélégrammes.

Article XXX.

Avant de commencer l'échange de la correspondance, la station côtière fait connaître à la station de bord si la transmission doit s'effectuer dans l'ordre alternatif ou par séries (article XXIII); elle commence ensuite la transmission ou fait suivre ces indications du signal — • —.

Article XXXI.

La transmission d'un radiotélégramme est précédée du signal — • — • — et terminée par le signal • — • — • suivi de l'indicatif de la station expéditrice et du signal — • —.

Dans le cas d'une série de radiotélégrammes, l'indicatif de la station expéditrice el le signal — • — ne sont donnés qu'à la fin de la série.

Article XXXII.

Lorsque le radiotélégramme à transmettre contient plus de 40 mots, la station expéditrice interrompt la transmission par le signal • • — — • • après chaque série de 20 mots environ, et elle ne reprend la transmission qu'après avoir obtenu de

mer kyststationen, i hvilken orden disse stationer tilstedes at avvikle sin korrespondanse. 1912 5 juli.

Ved fastsættelsen av denne orden tar kyststationen utelukkende hensyn til nødvendigheten av at tillate enhver interessert station at utveksle det størst mulige antal radiotelegrammer.

XXX.

Førend korrespondansens utveksling paabegyndes, meddeler kyststationen skibsstationen, om sendingen skal ske i vekslende orden eller i rækker (artikel XXIII); den begynder derefter avsendelsen eller lar sine anvisninger efterfølge av signalet — • —.

XXXI.

Radiotelegrammets avsendelse indledes med signalet — • — • — og avsluttes med signalet • — • — • efterfulgt av den sendende stations signatur og signalet — • —.

Hvis der sendes en række av radiotelegrammer, gives den sendende stations signatur og signalet — • — først ved rækkens slut.

XXXII.

Naar det radiotelegram, som skal avsendes, indeholder mer end 40 ord, avbryter den sendende station avsendelsen efter hver serie paa omtrent 20 ord ved signalet • • — — • •, og den gjenoptar ikke ekspeditionen, førend den fra den mot-

1912 5 juli.

la station correspondante la répétition du dernier mot bien reçu, suivi du dit signal, ou, si la réception est bonne, le signal ▬ ● ▬.

Dans le cas de transmission par séries, l'accusé de réception est donné après chaque radiotélégramme.

Les stations côtières occupées à transmettre de longs radiotélégrammes doivent suspendre la transmission á la fin de chaque période de 15 minutes, et rester silencieuses pendant une durée de 3 minutes avant de continuer la transmission.

Les stations côtières et de bord qui travaillent dans les conditions prévues à l'article XXXV, paragraphe 2, doivent suspendre le travail à la fin de chaque période de 15 minutes et faire l'écoute sur la longueur d'onde de 600 mètres pendant une durée de 3 minutes avant de continuer la transmission.

Article XXXIII.

1. Lorsque les signaux deviennent douteux, il importe d'avoir recours à toutes les ressources possibles pour l'achèvement de la transmission. A cet effet, le radiotélégramme est transmis trois fois au plus, à la demande de la station réceptrice. Si malgré cette triple transmission, les signaux sont toujours illisibles, le radiotélégramme est annulé.

Si l'accusé de réception n'est pas reçu, la station transmettrice appelle de nouveau la station correspondante. Lorsqu'au-

tagende station har erholdt gjentagelse av det sidste tydelig mottagne ord efterfulgt av det nævnte signal eller, hvis mottagelsen er god, signalet ▬ ● ▬.

I tilfælde av avsendelse i rækker gives erkjendelse av mottagelsen efter hvert radiotelegram.

Naar kyststationerne sender lange radiotelegrammer, bør de efter hver periode av 15 minutter gjøre et ophold av 3 minutters varighet, før de fortsætter sendingen.

De kyst- og skibsstationer, som arbeider under de i artikel XXXV, § 2, opstillede vilkaar, skal avbryte ekspeditionen ved utløpet av hver periode paa 15 minutter for med en bølgelængde av 600 meter at lytte i 3 minutter, før sendingen fortsættes.

XXXIII.

1. Naar tegnene blir utydelige, er det av vigtighet, at der gripes til alle mulige hjælpemidler for at fuldende sendingen. I den hensigt gjentages telegrammet paa den mottagende stations begjæring, dog uten at overskride tre gjentagelser. Dersom tegnene til trods for denne tredobbelte avsendelse fremdeles er ulæselige, annulleres radiotelegrammet.

Dersom erkjendelse av mottagelsen ikke erholdes, anroper den avsendende station paany den mottagende. Dersom intet

cune réponse n'est faite après trois appels, la transmission n'est pas poursuivie. Dans ce cas, la station transmettrice a la faculté d'obtenir l'accusé de réception par l'intermédiaire d'une autre station radiotélégraphique, en utilisant, le cas échéant, les lignes du réseau télégraphique.

2. Si la station réceptrice juge que, malgré une réception défectueuse, le radiotélégramme peut être remis, elle inscrit à la fin du préambule la mention de service: »Réception douteuse" et donne cours au radiotélégramme. Dans ce cas ,l'Administration dont relève la station côtière réclame les taxes, conformément à l'article XLII du présent Réglement. Toutefois, si la station de bord transmet ultérieurement le radiotélégramme à une autre station côtière de la même Administration, celle-ci ne peut réclamer que les taxes afférentes à une seule trasmission.

svar avgives efter tre anrop, fortsættes ikke sendingen. I dette tilfælde har den sendende station adgang til at skaffe sig erkjendelse for mottagelsen ved en anden radiotelegrafisk stations mellemkomst, idet den i tilfælde ogsaa kan benytte telegrafnettets linjer i dette øiemed. 1912 5 juli.

2. Dersom den mottagende station antar, at telegrammet kan avleveres til trods for den mangelfulde mottagelse, sætter den tjenestebemerkningen »usikker mottagelse« (Réception douteuse) i slutningen av intimationen og befordrer radiotelegrammet. I dette tilfælde reklamerer den administration, hvorunder kyststationen hører, taksterne i overensstemmelse med nærværende reglements artikel XLII. Hvis skibsstationen yderligere sender radiotelegrammet til en anden kyststation under samme administration, kan denne dog kun reklamere de paagjældende takster for en enkelt sendelse.

d. *Accusé de réception et fin du travail.*

Article XXXIV.

1. L'accusé de réception se donne dans la forme prescrite par le Réglement télégraphique international; il est précédé de l'indicatif de la station transmettrice et suivi de l'indicatif de la station réceptrice.

2. La fin du travail entre deux stations est indiquée par chacune d'elles au moyen du

d. *Erkjendelse av mottagelsen og arbeidets avslutning.*

XXXIV.

1. Erkjendelse av mottagelsen gives i den i det internationale telegrafreglement foreskrevne form, indledet med den avsendende stations signatur og efterfulgt av den mottagende stations signatur.

2. Avslutningen av arbeidet mellem to stationer angives av hver station ved hjælp av sig-

1912 5 juli.

signal ● ● ● ▬ ● ▬ suivi de son propre indicatif.

e. *Direction à donner aux radiotélégrammes.*

Article XXXV.

1. En principe, la station de bord transmet ses radiotélégrammes à la station côtière la plus rapprochée.

Cependant si la station de bord peut choisir entre plusieurs stations côtières se trouvant à distances égales ou à peu prés égales, elle donne la préférence à celle qui est établie sur le territoire du pays de destination ou de transit normal de ses radiotélégrammes.

2. Toutefois, un expéditeur à bord d'un navire a le droit d'indiquer la station côtière par laquelle il désire que son radiotélégramme soit expédié. La station de bord attend alors jusqu'à ce que cette station côtière soit la plus rapprochée.

Exceptionellement la transmission peut s'effectuer à une station côtière plus éloignée, pourvu que:

(a) le radiotélégramme soit destiné au pays où est située cette station côtière et émane d'un navire dépendant de ce pays;

(b) pour les appels et la transmission, les deux stations utilisent une longueur d'onde de 1,800 métres;

(c) la transmission par cette longuer d'onde ne trouble pas une transmission effectuée, au

nalet ● ● ● ▬ ● ▬ efterfulgt av vedkommende stations egen signatur.

e. *Den retning radiotelegrammerne skal følge.*

XXXV.

1. Som regel sender skibsstationen sine radiotelegrammer til den nærmeste kyststation.

Hvis imidlertid skibsstationen kan vælge mellem flere kyststationer, som befinder sig i like eller nogenlunde like avstand fra den, kan den fortrinsvis vælge den kyststation, som ligger paa de paagjældende radiotelegrammers adresselands eller normale transitlands territorium.

2. Dog har en avsender ombord i et skib ret til at opgi, av hvilken kyststation han ønsker sit telegram ekspedert. Skibsstationen venter da, indtil denne kyststation er den nærmeste.

Undtagelsesvis kan radiotelegrammerne sendes til en fjernereliggende kyststation, forutsat

a. at radiotelegrammet er bestemt til det land, hvor denne kyststation er beliggende, og kommer fra et skib, som henhører under dette land;

b. at de to stationer benytter en bølgelængde av 1800 meter baade for anrop og for ekspedition;

c. at benyttelsen av denne bølgelængde ikke forstyrrer en paagaaende ekspedition for en

moyen de la même longueur d'onde, par une station côtière plus rapprochée;

(d) la station de bord se trouve à une distance de plus de 50 milles nautiques de toute station côtière indiquée dans la Nomenclature. La distance de 50 milles peut être réduite à 25 milles sous la réserve que la puissance maxima aux bornes de la génératrice n'excède pas 5 kilowatts et que les stations de bord soient établies en conformité des articles VII et VIII. Cette réduction de distance n'est pas applicable dans les mers, baies ou golfes dont les rives appartiennent à un seul pays et dont l'ouverture sur la haute mer a moins de 100 milles.

nærmereliggende kyststation, som benytter samme bølgelængde; 1912 5 juli.

d. at skibsstationen befinder sig i en avstand av over 50 kvartmil fra enhver i nomenklaturen opført kyststation.

Denne avstand kan nedsættes til 25 kvartmil med forbehold av, at maksimumsenergien ved generatorpolene ikke overstiger 5 kilowatt, og at skibsstationerne er oprettet i overensstemmelse med artiklerne VII og VIII. Denne reduktion i avstand kan ikke anvendes i hav, fjorde eller bugter, hvis kyster eller bredder tilhører et enkelt land, og hvis utmunding i det aapne hav er mindre end 100 kvartmil bred.

7. Remise des radiotélégrammes à destination.

Article XXXVI.

Lorsque pour une cause quelconque un radiotélégramme provenant d'un navire en mer et destiné à la terre ferme ne peut être remis au destinataire, il est émis un avis de non-remise. Cet avis est transmis à la station côtière qui a reçu le radiotélégramme primitif. Cette dernière, après vérification de l'adresse, réexpédie l'avis au navire, s'il est possible, au besoin par l'intermédiaire d'une autre station côtière du même pays ou d'un pays voisin.

Lorsqu'un radiotélégramme

7. Radiotelegrammers avlevering til adressaten.

XXXVI.

Naar et radiotelegram fra et skib i sjøen, bestemt til en station i land, av hvilkensomhelst grund ikke kan avleveres til adressaten, avsendes der en tjenestemeddelelse om ikke-avleveringen. Denne meddelelse sendes til den kyststation, som har mottat det oprindelige radiotelegram. Efter at ha forvisset sig om adressens rigtighet, videresender denne station, hvis mulig, meddelelsen til skibet om nødvendig ved mellemkomst av en anden kyststation i samme land eller i et naboland.

Naar et radiotelegram, som

1912 5 juli.

parvenu à une station de bord ne peut être remis, cette station en fait part au bureau ou à la station de bord d'origine par avis de service Dans le cas des radiotélégrammes émanant de la terre ferme, cet avis est transmis, autant que possible, à la station côtière par laquelle a transité le radiotélégramme, ou, le cas échéant, à une autre station côtière du même pays ou d'un pays voisin.

Article XXXVII.

Si le navire auquel est destiné un radiotélégramme n'a pas signalé sa présence à la station côtière dans le délai indiqué par l'expéditeur ou, à défaut d'une telle indication, jusqu'au matin du 8e jour suivant, cette station côtière en donne avis au bureau d'origine qui en informe l'expéditeur.

Celui-ci a la faculté de demander par avis de service taxé, télégraphique ou postal, adressé à la station côtière, que son radiotélégramme soit retenu pendant une nouvelle période de 9 jours pour être transmis au navire et ainsi de suite. A défaut d'une telle demande, le radiotélégramme est mis au rebut à la fin du 9e jour (jour de dépôt non compris).

Cependant si la station côtière à la certitude que le navire est sorti de son rayon d'action avant qu'elle ait pu lui transmettre le radiotélégramme, elle en informe immédiatement le bureau d'origine.

er ankommet til en skibsstation, ikke kan avleveres, underretter denne station avsendelsesstationen derom ved tjenestemeddelelse. Hvis radiotelegrammerne er fra en landstation, sendes denne meddelelse saavidt mulig til den kyststation, gjennem hvilken radiotelegrammet har passert eller, i tilfælde, til en anden kyststation i samme eller et nærliggende land.

XXXVII.

Dersom det skib, til hvilket et radiotelegram er bestemt, ikke har meldt sit nærvær til kyststationen inden utløpet av den frist, der er angit av avsenderen, eller i mangel av saadan angivelse, inden den paafølgende 8de dags morgen, sender denne kyststation meddelelse derom til avsendelsesstationen, som underretter avsenderen.

Denne har adgang til ved en til kyststationen adressert telegrafisk eller postal taksert tjenestemeddelelse at forlange, at hans radiotelegram beholdes i et nyt tidsrum av 9 dage for at sendes til skibet, og saaledes fremdeles. I mangel av saadant forlangende blir radiotelegrammet henlagt ved utløpet av den 9de dag (indleveringsdagen ikke medregnet).

Dersom kyststationen imidlertid har sikkerhet for, at skibet er kommet ut av dens virksomhetsomraade, førend kyststationen har kunnet sende radiotelegrammet til dette, under-

médiatement le bureau d'origine, qui avise sans retard l'expéditeur de l'annulation du message. Toutefois, l'expéditeur peut, par avis de service taxé, demander à la station côtière de transmettre le radiotélégramme au plus prochain passage du navire.

8. Radiotélégrammes spéciaux.

Article XXXVIII.

Sont seuls admis:

1° Les radiotélégrammes avec réponse payée. Ces radiotélégrammes portent, avant l'adresse, l'indication »Réponse payée« ou »RP« complétée par la mention du montant payé d'avance pour la réponse, soit: »Réponse payée fr. x«, ou: »RP fr. x«.

Le bon de réponse émis à bord d'un navire donne la faculté d'expédier, dans la limite de sa valeur, un radiotélégramme à une destination quelconque à partir de la station de bord qui a émis ce bon.

2° Les radiotélégrammes avec collationnement;

3° Les radiotélégrammes à remettre par exprès. Mais seulement dans les cas où le montant des frais d'exprès est perçu sur le destinataire. Les pays qui ne peuvent adopter ces radiotélégrammes doivent en faire la déclaration au Bureau international. Les radiotélégrammes à remettre par exprès avec frais perçus sur l'expéditeur peuvent être admis lorsqu'ils sont destinés au pays sur

retter denne station straks avsendelsesstationen, som uten ophold gir avsenderen meddelelse om telegrammets annullering. Imidlertid kan avsenderen ved en taksert tjenestemeddelelse forlange, at kyststationen sender radiotelegrammet til det første sted, som skibet dernæst passerer. 1912 5 juli.

8. Særegne telegrammer.

XXXVIII.

Tillatt er kun:

1° Radiotelegrammer med svar betalt.

Disse radiotelegrammer har foran adressen angivelsen »Svar betalt« (réponse payée) eller »RP« med tilføielse av det for svaret forutbetalte beløp f. eks. »Svar betalt fr. x« (réponse payée fr. x) eller »RP fr. x«.

Det ombord i et skib utstedte svarbevis gir vedkommende ret til inden dets værdis grænser at sende et radiotelegram fra den skibsstation, som har utstedt beviset, til hvilketsomhelst adressested.

2° Radiotelegrammer med kollationering.

3° Radiotelegrammer at avlevere pr. ekspresse. Men kun i de tilfælde, hvor ekspresseomkostningene opkræves hos adressaten.

De land, som ikke kan motta saadanne radiotelegrammer, bør avgi en deklaration derom til det internationale byraa.

Radiotelegrammer at avlevere pr. ekspresse med omkostningene erlagt av avsenderen kan dog tilstedes, naar de er be-

1912 le territoire duquel se trouve
5 juli. la station côtière correspondante;

4° Les radiotélégrammes à remettre par poste;

5° Les radiotélégrammes multiples;

6° Les radiotélégrammes avec accusé de réception. Mais seulement en ce qui concerne la notification de la date et de l'heure auxquelles la station côtière a transmis à la station de bord le télégramme adressé à cette dernière;

7° Les avis de service taxés. Sauf ceux qui demandent une répétition ou un renseignement. Toutefois, tous les avis de service taxés sont admis sur le parcours des lignes télégraphiques;

8° Les radiotélégrammes urgents. Mais seulement sur le parcours des lignes télégraphiques et sous réserve de l'application du Règlement télégraphique international.

Article XXXIX.

Les radiotélégrammes peuvent être transmis par une station côtière à un navire, ou par un navire à un autre navire, en vue d'une réexpédition par la voie postale à effectuer à partir d'un port d'atterrissage du navire réceptionnaire.

Ces radiotélégrammes ne comportent aucune retransmission radiotélégraphique.

L'adresse de ces radiotélégrammes doit être libellée ainsi qu'il suit:

stemt til det land, paa hvis territorium den paagjældende kyststation er beliggende.

4° Radiotelegrammer at avlevere pr. post.

5° Radiotelegrammer med flere adresser.

6° Radiotelegrammer med mottagelsestilstaaelse, men kun forsaavidt angaar meddelelse om den dag og time, paa hvilke kyststationen har sendt skibsstationen det telegram, som er adressert til denne sidste.

7° Takserte tjenestemeddelelser, undtagen saadanne, hvorved der forlanges en gjentagelse eller en oplysning. Dog tilstedes alle takserte tjenestemeddelelser, forsaavidt angaar befordringen paa telegrafnettets linje.

8° Fortrinsberettigede radiotelegrammer, men kun forsaavidt angaar befordringen over telegraflinjerne og med forbehold av at anvende bestemmelserne i det internationale telegrafreglement.

XXXIX.

Radiotelegrammerne kan sendes av en kyststation til et skib eller av et skib til et andet skib for igjen at videresendes pr. post fra et sted, som det mottagende skib maatte anløpe.

Disse radiotelegrammer er ikke gjenstand for nogen radiotelegrafisk videreekspedition.

Adressen i disse radiotelegrammer avfattes saaledes:

1° Indication taxée »poste« suivie du nom du port où le radiotélégramme doit être remis à la poste;

2° Nom et adresse complète du destinataire;

3° Nom de la station de bord qui doit effectuer le dépôt à la poste;

4° Le cas échéant, nom de la station côtière.

Exemple:

Poste Buenosaires Martinez 14 Calle Prat Valparaiso Avon Lizard.

La taxe comprend outre les taxes radiotélégraphiques et télégraphiques une somme de 25 centimes pour l'affranchissement postal du radiotélégramme.

1° Den takserte angivelse »poste« efterfulgt av navnet paa det anløpssted, hvor radiotelegrammet skal avleveres til posten. 1912 5 juli.

2° Adressatens navn og fuldstændige adresse.

3° Navnet paa den skibsstation, som skal besørge avleveringen til posten.

4° I tilfælde kyststationens navn.

Eksempel:

Poste Buenosaires Martinez 14 Calle Prat Valparaiso Avon Lizard.

I taksten indgaar foruten de radiotelegrafiske og telegrafiske takster et beløp av 25 centimes (20 øre) for radiotelegrammets postbefordring.

9. Archives.

Article XL.

Les originaux des radiotélégrammes, ainsi que les documents y relatifs retenus par les Administrations, sont conservés avec toutes les précautions nécessaires au point de vue du secret au moins pendant 15 mois, à compter du mois qui suit celui du dépôt des radiotélégrammes.

Ces originaux et documents sont, autant que possible, envoyés au moins une fois par mois, par les stations de bord, aux Administrations dont elles relèvent.

9. Arkiver.

XL.

Radiotelegrammernes originaler og dertil hørende dokumenter, som beholdes av administrationerne, opbevares mindst 15 maaneder, regnet fra den efter radiotelegrammets indlevering følgende maaned, med iagttagelse av al fornøden forsigtighet med hensyn til deres hemmeligholdelse.

Disse originaler og dokumenter sendes saavidt mulig i det mindste en gang hver maaned av skibsstationerne til de administrationer, hvorunder de hører.

1912 5 juli.

10. Détaxes et remboursement.

Article XLI.

1. En ce qui conserne les détaxes et remboursements il est fait application du Règlement télégraphique international en tenant compte des restrictions indiquées aux articles XXXVIII et XXXIX du présent Règlement, et sous les réserves suivantes:

Le temps employé à la transmission radiotélégraphique, ainsi que la durée du séjour du radiotélégramme dans la station côtière pour les radiotélègrammes à destination des navires, ou dans la station de bord pour les radiotélégrammes originaires des navires, ne comptent pas dans les délais concernant les détaxes et remboursements.

Si la station côtière fait connaître au bureau d'origine qu'un radiotélégramme ne peut être transmis au navire destinitaire, l'Administration du pays d'origine provoque aussitôt le remboursement à l'expéditeur des taxes côtière et de bord relatives à ce radiotélégramme. Dans ce cas, les taxes remboursées n'entrent pas dans les comptes prévus par l'article XLII, mais le radiotélégramme y est mentionné pour mémoire

Le remboursement est supporté par les différentes Administrations et exploitations privées qui ont participé à l'acheminement du radiotélégramme, chacune d'elles abandonnant sa part de taxe. Toutefois, les radiotélégrammes auxquels sont

10. Tilbakebetaling av takster.

XLI.

1. Med hensyn til tilbakebetaling av takster gjøres der anvendelse av det internationale telegrafreglements bestemmelser under hensyntagen til de i nærværende reglements artikel XXXVIII og XXXIX angivne indskrænkninger og med følgende forbehold:

Den til den radiotelegrafiske ekspedition anvendte tid likesom varigheten av radiotelegrammets ophold ved kyststationen for radiotelegrammer til skibe eller ved skibsstationen for radiotelegrammer fra skibe medregnes ikke som forsinkelse, forsaavidt angaar tilbakebetaling av taksten.

Naar en kyststation underretter avsendelsesstationen om, at et radiotelegram ikke kan ekspederes til adresseskibet, foranlediger avsendelseslandets administration straks tilbakebetaling til avsenderen av de for telegrammet erlagte kyst- og skibstakster. I dette tilfælde indgaar de tilbakebetalte takster ikke i de i artikel XLII omhandlede avregninger, men radiotelegrammet nævnes i særskilt anmerkning.

Tilbakebetalingen bæres av de forskjellige administrationer eller private, som har deltat i radiotelegrammets befordring, idet hver administration gir avkald paa sin takstandel. Radiotelegrammer, paa hvilke Petersburgkonventionens artikel

applicables les articles 7 et 8 de la Convention de St-Pétersbourg restent soumis aux dispositions du Règlement télégraphique international, sauf lorsque l'acceptation de ces radiotélégrammes est le résultat d'une erreur de service.

2. Lorsque l'accusé de reception d'un radiotélégramme n'est pas parvenu à la station qui a transmis le message, la taxe n'est remboursée que lorsqu'il a été établi que le radiotélégramme donne lieu à remboursement.

7 og 8 finder anvendelse, blir dog underkastet bestemmelserne i det internationale telegrafreglement, undtagen naar mottagelsen av disse radiotelegrammer er en følge av en tjenestefeil. 1912 5 juli.

2. Naar erkjendelse av mottagelsen av et radiotelegram ikke er fremkommet til den station, som har sendt det, tilbakebetales ikke taksten, førend det er fastslaat, at radiotelegrammet gir anledning til tilbakebetaling.

11. Comptabilité.

Article XLII.

1. Les taxes côtières et de bord n'entrent pas dans les comptes prévus par le Règlement télégraphique international.

Les comptes concernant ces taxes sont liquideés par les Administration des pays intéressés. Ils sont établis par les Administrations dont dépendent les stations côtières et communiqués par elles aux Administrations intéressées. Dans le cas où l'exploitation des stations côtières est indépendante de l'Administration du pays, l'exploitant de ces stations peut être substitué, en ce qui concerne les comptes, á l'Administration de ce pays.

2. Pour la transmission sur les lignes télégraphiques, le radiotélégramme est traité, au point de vue des comptes, conformément au Règlement télégraphique.

11. Regnskapsopgjør.

XLII.

1. Kyst- og skibstaksterne indgaar ikke i de i det internationale telegrafreglement omhandlede avregninger.

Avregningene vedkommende disse takster opgjøres av de interesserte regjeringers administrationer. De opstilles av de administrationer, hvorunder kyststationerne hører, og sendes av disse til de interesserte administrationer. I det tilfælde, hvor kyststationernes drift er uavhængig av landets administration, kan disse stationers bestyrelse træde istedenfor administrationen i alt, som vedrører avregningene.

2. Forsaavidt angaar befordringen over telegrafnettets linjer, behandles radiotelegrammet med hensyn til avregningene i overensstemmelse med det internationale telegrafreglement.

1912 5 juli.

3. Pour les radiotélégrammes originaires des navires, l'Administration dont dépend la station côtière débite l'Administration dont dépend la station de bord d'origine des taxes côtières et télégraphiques ordinaires, des taxes totales perçues pour les réponses payées, des taxes côtières et télégraphiques perçues pour le collationnement, des taxes afférentes à la remise par exprès (dans le cas prévu par l'article XXXVIII) ou par poste et de celles perçues pour les copies supplémentaires (TM). L'Administration dont dépend la station côtière, crédite, le cas échéant, par la voie des comptes télégraphiques et par l'intermédiaire des Offices ayant participé à la transmission des radiotélégrammes, l'Administration dont dépend le bureau de destination, des taxes totales relatives aux réponses payées. En ce qui concerne les taxes télégraphiques et les taxes relatives à la remise par exprès ou par poste et aux copies supplémentaires, il est procédé conformément au Règlement télégraphique, la station côtière étant considérée comme bureau télégraphique d'origine.

Pour les radiotélégrammes à destination d'un pays situé au delà de celui auquel appartient la station côtière, les taxes télégraphiques à liquider conformément aux dispositions ci-dessus sont celles qui résultent, soit des tableaux »A« et »B« annexés au Règlement télégraphique international, soit d'arrangements spéciaux conclus

3. For radiotelegrammer fra skibe debiteres den administration, hvorunder avsendelses skibsstationen hører, kysttaksterne og de almindelige telegraftakster, den hele opkrævede takst for forutbetalte svar, kyst- og telegraftaksterne for kollationering, avgifter for ekspressebefordring (som forutsat i art. XXXVIII) eller for postbefordring samt for avskrifter (TM) — av den administration, hvorunder kyststationen hører

Denne sidste administration krediterer adresselandets administration alle takster vedrørende forutbetalte svar — i tilfælde ved hjælp av de telegrafiske avregninger og gjennem de bestyrelser, som har deltat i befordringen av radiotelegrammerne.

Hvad angaar telegraftaksterne og avgiftene for ekspresse- eller postbefordring og for avskrifter, fremgaaes der i overensstemmelse med telegrafreglementet, idet kyststationen betragtes som avsendelses-telegrafstation.

For radiotelegrammer bestemt til et andet land end det, hvorunder kyststationen hører, er de telegraftakster, som blir at opgjøre efter de ovennævnte bestemmelser, de takster, som fremgaar enten av tablaaerne A og B i det internationale telegrafreglement eller av særskilte overenskomster avsluttet mellem limitrofe

entre les Administrations de pays limitrophes et publiés par ces Administrations, et non les taxes qui pourraient être perçues, d'après les dispositions particulières des articles XXIII, § 1, et XXVII, § 1, du Règlement télégraphique.

Pour les radiotélégrammes et les avis de service taxés à destination des navires, l'Administration dont dépend le bureau d'origine est débitée directement par celle dont dépend la station côtière des taxes côtières et de bord. Toutefois, les taxes totales afférentes aux réponses payées sont créditées, s'il y a lieu, de pays à pays, par la voie des comptes télégraphiques, jusqu'à l'Administration dont dépend la station côtière. En ce qui concerne les taxes télégraphiques et les taxes relatives à la remise par poste et aux copies supplémentaires, il est procédé conformément au Règlement télégraphique. L'Administration dont dépend la station côtière crédite celle dont dépend le navire destinataire de la taxe de bord, s'il y a lieu des taxes revenant aux stations de bord intermédiaires, de la taxe totale perçue pour les réponses payées, de la taxe de bord relative au collationnement, ainsi que des taxes perçues pour l'etablissement de copies supplémentaires et pour la remise par poste.

Les avis de service taxés et les réponses payées elles-mêmes sont traités dans les comptes radiotélégraphiques, sous tous

lands administrationer og kundgjort av disse, og ikke de takster, som kunde være opkrævet i henhold til de specielle bestemmelser i telegrafreglementets art. XXIII, § 1, og XXVII, § 1. 1912 5 juli.

For radiotelegrammer og takserte tjenestemeddelelser bestemt til skibe debiteres kyst- og skibstaksterne den administration, hvorunder avsendelsestelegrafstationen hører, direkte av den administration, hvorunder kyststationen hører. Dog blir alle takster for forutbetalte svar i tilfælde at kreditere land til land ved de telegrafiske avregninger helt indtil den administration, hvorunder kyststationen hører. Med hensyn til telegraftaksterne og avgiftene for postbefordring og for avskrifter fremgaaes der i overensstemmelse med telegrafreglementet. Den administration, hvorunder kyststationen hører, krediterer den, under hvilken adresseskibet hører, for skibstaksten, mulige takster, tilfaldende transiterende skibsstationer, den hele opkrævede takst for forutbetalte svar, skibstaksten for kollationering samt takster for avskrifter og for postbefordring.

Takserte tjenestemeddelelser og selve de forutbetalte svartelegrammer behandles i de radiotelegrafiske avregninger i

1912 5 juli.

les rapports, comme les autres radiotélégrammes.

Pour les radiotélégrammes acheminés au moyen d'une ou de deux stations de bord intermédiaires, chacune de celles-ci débite la station de bord d'origine, s'il s'agit d'un radiotélégramme provenant d'un navire, ou celle de destination s'il s'agit d'un radiotélégramme destiné à un navire, de la taxe de bord lui revenant pour le transit.

4. En principe, la liquidation des comptes afférents aux échanges entre stations de bord se fait directement entre les Compagnies exploitant ces stations, la station d'origine étant débitée par la station de destination.

5. Les comptes mensuels servant de base à la comptabilité spéciale des radiotélégrammes sont établis radiotélégramme par radiotélégramme avec toutes les indications utiles et dans un délai de six mois à partir du mois auquel ils se rapportent.

6. Les Gouvernements se réservent la faculté de prendre entre eux et avec des compagnies privées (entrepreneurs exploitant des stations radiotélégraphiques, compagnies de navigation, &c.) des arrangements spéciaux en vue de l'adoption d'autres dispositions concernant la comptabilité.

enhver henseende som de øvrige radiotelegrammer.

For radiotelegrammer, som befordres ved hjælp av en eller to mellemliggende skibsstationer, debiterer hver av disse avsendelses-skibsstationen, hvis det gjælder et telegram fra et skib, eller adresse-skibsstationen, hvis det er et telegram til et skib, for den skibstakst, som tilkommer den for transiten.

4. Avregningsopgjør vedkommende telegramutvekslingen mellem skibsstationer sker, som regel, direkte mellem de kompanier, der indehar disse stationers drift, idet avsendelsesstationen debiteres av adressestationen.

5. De maanedlige opgaver, der tjener som grundlag for det særskilte regnskapsopgjør for radiotelegrammer, opstilles radiotelegram for radiotelegram med alle fornødne angivelser og inden en frist av 6 maaneder, regnet fra den maaned de angaar.

6. Regjeringene forbeholder sig adgang . indbyrdes og med private kompanier (entreprenører, som driver radiotelegrafstationer, rederier etc.) at træffe særskilte overenskomster om vedtagelsen av andre bestemmelser angaaende regnskapsopgjøret.

12. Bureau international.

Article XLIII.

Les dépenses supplémentaires, résultant du fonctionnement du

12. Internationalt byraa.

XLIII.

De merutgifter, som følger av det internationale byraas

Bureau international, en ce qui concerne la radiotélégraphie, ne doivent pas dèpasser 80 000 francs par an, non compris les frais spéciaux auxquels donne lieu rèunion d'une Conférence internationale. Les Administrations des Etats contractants sont, pour la contribution aux frais, réparties en six classes ainsi qu'il suit:

1re classe:

Union de l'Afrique du Sud; Allemagne; Etats-Unis d'Amerique; Alaska; Hawaii et les autres Possessions américaines de la Polynésie; Iles Philippines; Porto Rico et les Possessions américaines dans les Antilles; Zone du Canal de Panama; République Argentine; Australie; Autriche; Brézil; Canada; France; Grande-Bretagne; Hongrie; Indes britanniques; Italie; Japon; Nouvelle-Zélande; Russie; Turquie.

2e classe:

Espagne.

3e classe:

Asie Centrale russe (littoral de la mer Caspienne); Belgique; Chili; Chosen, Formose, Sakhalin japonais et le territoire loué de Kwantoung; Indes néerlandaises; Norvége; Pays-Bas; Portugal; Roumanie; Sibèrie occidentale (littoral de l'Océan glacial); Sibérie orien tale (littoral de l'Océan Pacifique); Suède.

4e classe:

Afrique orientale allemande; Afrique allemande du Sud-

funktion, forsaavidt radiotelegrafien angaar, bør ikke overstige 80 000 francs pr. aar, fraregnet de særskilte utgifter, som foranlediges ved en international konferanses sammentræden. De kontraherende staters adminastrationer er med hensyn til fordelingen av utgiftene inddelt i seks klasser saaledes: 1912 5 juli.

1ste klasse:

Den Sydafrikanske Union, Tyskland, Amerikas forenede Stater, Alaska, Hawaii og de øvrige amerikanske besiddelser i Polynesien, Filippinerne, Porto Rico og de amerikanske besiddelser i Antillerne, Panamas kanalsone, Republikken Argentina, Australien, Østerrike, Brasilien, Kanada, Frankrike, Storbritannien, Ungarn, Britisk Indien, Italien, Japan, Ny-Zeland, Rusland, Tyrkiet.

2den klasse:

Spanien.

3dje klasse:

Russik Central-Asien (kystlandet ved det Kaspiske hav), Belgien, Chili, Chosen, Formosa, Japansk Sakhalin og leieterritoriet Kwantung, Nederlandsk Indien, Norge, Nederlandene, Portugal, Rumænien, Vest-Sibirien (kystlandet ved Ishavet), Øst-Sibirien (kystlandet ved Stillehavet), Sverige.

4de klasse:

Tysk Øst-Afrika, Tysk Sydvest-Afrika, Kamerun, Togo,

1912 5 juli.

Ouest; Caméroun; Togo; Protectorats allemands du Pacifique; Danemark; Egypte; Indo-Chine; Mexique; Siam; Uruguay.

5e classe:

Afrique occidentale francaise; Bosnie-Herzégovine; Bulgarie; Grèce; Madagascar; Tunisie.

6e classe:

Afrique équatoriale française; Afrique occidentale portugaise; Afrique orientale portugaise et possessions asiatiques; Boukhara; Congo belge; Colonie de Curaçao; Colonie espagnole du Golfe de Guinée; Erythrée; Khiva; Maroc; Monaco; Perse; S. Marin; Somalie italienne.

Article XLIV.

Les différentes Administrations font parvenir au Bureau international un tableau conforme au modèle ci-joint et contenant les indications énumérées dans le dit tableau pour les stations visées à l'article V du Règlement. Les modifications survenues et les suppléments sont communiqués par les Administrations au Bureau international du 1er au 10 de chaque mois. A l'aide de ces communications, le Bureau international dresse la Nomenclature prévue par l'article V. La Nomenclature est distribuée aux Administrations intéressées. Elle peut également, avec les suppléments y relatifs, être vendue au public au prix de revient.

De tyske protektorater i Stillehavet, Danmark, Egypten, Indo-Kina, Mexiko, Siam, Uruguay.

5te klasse:

Fransk Vest-Afrika, Bosnien-Herzegovina, Bulgarien, Grækenland, Madagaskar, Tunis.

6te klasse:

Fransk Ækvatorial-Afrika, Portugisisk Vest-Afrika, Portugisisk Øst-Afrika og asiatiske besiddelser, Bokhara, Belgisk Kongo, Kolonien Curaçao, Den spanske koloni i Guinea-bugten, Erythrea, Khiva, Marokko, Monako, Persien, San Marino, Italiensk Somali.

XLIV.

De forskjellige administrationer indsender til det internationale byraa en tabel i overensstemmelse med det vedføiede mønster og indeholdende de i nævnte tabel opregnede angivelser vedkommende de i reglementets artikel V omhandlede stationer. Indtrufne forandringer samt utfyldende tillæg meddeles det internationale byraa av administrationerne fra den 1ste til den 10de i hver maaned. Ved hjælp av disse meddelelser utfærdiger det internationale byraa den i artikel V nævnte stationsfortegnelse (no menklatur). Fortegnelserne omdeles til de interesserte administrationer; de kan likeledes sælges til publikum for deres kostende.

Le Bureau international veille à ce que l'adoption d'indicatifs identiques pour les stations radiotélégraphiques soit évitée.

Det internationale byraa vaaker over, at antagelsen av enslydende signaturer for radiotelegrafstationerne undgaaes. 1912 5 juli.

13. Transmissions météorologiques, horaires et autres.

Article XLV.

1. Les Administrations prennent les dispositions nécessaires pour faire parvenir à leurs stations côtières les télégrammes météorologiques contenant les indications intéressant la région de ces stations. Ces télégrammes, dont le texte ne doit pas dépasser 20 mots, sont transmis aux navires qui en font la demande. La taxe de ces télégrammes météorologiques est portée au compte des navires destinataires.

2. Les observations météorologiques, faites par certains navires désignés à cet effet par le pays dont ils dépendent, peuvent être transmises une fois par jour, comme avis de services taxés, aux stations côtières autorisées à les recevoir par les Administrations intéressées qui désignent également les bureaux météorologiques auxquels ces observations sont adressées par les stations côtières.

3. Les signaux horaires et les télégrammes météorologiques sont transmis à la suite les uns des autres de manière que la durée totale de leur trans-

13. Meteorologiske meddelelser, tidssignaler og lignende ekspeditioner.

XLV.

1. Administrationerne træffer de nødvendige foranstaltninger til at la sine kyststationer forsynes med meteorologiske telegrammer, indeholdende saadanne oplysninger, som er av interesse for disse stationers omraade. Disse telegrammer, hvis tekst ikke bør indeholde mer end 20 ord, sendes de skibe, som anmoder derom. Taksten for disse meteorologiske telegrammer føres paa adresse-skibenes regning.

2. De meteorologiske observationer, der utføres av visse skibe, som dertil er bestemt av det land, hvorunder de hører, kan sendes en gang hver dag — som takserte tjenestemeddelelser — til de kyststationer, som av vedkommende administrationer er bemyndiget til at motta samme. Disse administrationer angir likeledes, til hvilke meteorologiske byraaer kyststationerne skal adressere disse observationer.

3. Meteorologiske telegrammer og tidssignaler ekspederes umiddelbart efter hverandre og saaledes, at deres samlede ekspeditionstid ikke overskrider ti

1912 5 juli.

mission n'excède pas dix minutes. En principe, pendant cet envoi, toutes les stations radiotélégraphiques dont la transmission peut troubler la réception de ces signaux et télégrammes, font silence de façon à permettre à toutes les stations qui le désirent de recevoir ces télégrammes et signaux. Exception est faite pour les cas de détresse et les télégrammes d'Etat.

4. Les Administrations facilitent la communication aux agences d'informations maritimes qu'elles agréent des renseignements concernant les avaries et sinistres maritimes ou présentant un intérêt général pour la navigation dont les stations côtières peuvent régulièrement donner communication.

14. Dispositions diverses.

Article XLVI.

Les transmissions échangées entre les stations de bord doivent s'effectuer de manière à ne pas troubler le service des stations côtières, celles-ci devant avoir, en règle générale, le droit de priorité pour la correspondance publique.

Article XLVII.

Les stations côtières et les stations de bord sont tenues de participer à la retransmission des radiotélégrammes dans les cas où la communication ne peut s'établir directements entre les stations d'origine et de destination.

Le nombre des retransmissions est toutefois limité à deux.

minutter. Under denne ekspedition skal, som regel, alle radiotelegrafiske stationer, hvis arbeide kan forstyrre mottagelsen av disse signaler og telegrammer, holde sig stille, saa at alle de stationer, som ønsker det, kan motta disse telegrammer og signaler. Undtagelse gjøres dog i tilfælde av havsnød, og naar det gjælder statstelegrammer.

4. Administrationerne letter meddelelsen til anerkjendte oplysningsbyraaer for sjøfart av underretninger om havarier og sjøulykker eller oplysninger, som frembyr almindelig interesse for sjøfarten, og hvorom kyststationerne regelmæssig kan gi underretning.

14. Forskjellige bestemmelser.

XLVI.

Utvekslingen av korrespondanse mellem skibsstationerne maa ske paa en saadan maate, at kyststationernes tjeneste ikke forstyrres, idet disse som almindelig regel bør ha fortrinsret for den offentlige korrespondanse.

XLVII.

Kyststationerne og skibsstationerne er forpligtet til at delta i radiotelegrammers videresendelse i de tilfælde, hvor direkte forbindelse mellem avsendelses- og adressestationerne ikke kan tilveiebringes.

Antallet av omekspeditionerne er dog begrænset til to.

En ce qui concerne les radiotélégrammes destinés à la terre ferme il ne peut être fait usage des retransmissions que pour atteindre la station côtière la plus rapprochée.

La retransmission est dans tous les cas subordonnée à la condition que la station intermédiaire qui reçoit le radiotélégramme en transit soit en mesure de lui donner cours.

Article XLVIII.

Si le parcours d'un radiotélégramme s'effectue en partie sur des lignes télégraphiques ou par des stations radiotélégraphiques relevant d'un Gouvernement non contractant, il peut être donné cours à ce radiotélégramme, sous la réserve, tout au moins, que les Administrations dont dépendent ces lignes ou ces stations aient déclaré vouloir appliquer, le cas échéant, les dispositions de la Convention et du Règlement qui sont indispensables pour l'acheminement régulier des radiotélégrammes et que la comptabilité soit assurée.

Cette déclaration est faite au Bureau international et portée à la connaissance des Offices de l'Union télégraphique.

Article XLIX.

Les modifications du présent Réglement qui seraient rendues nécessaires par suite des décisions des Conférences télégraphiques ultérieures seront mises en vigueur à la date fixée pour l'application des dispo-

Naar det gjælder radiotelegrammer til en station paa land, kan saadanne omekspeditioner kun anvendes i den utstrækning, det er nødvendig for at naa den kyststation, som ligger nærmest. 1912 5 juli.

Videresendelsen sker i alle tilfælde paa betingelse av, at den mellemliggende station, som mottar telegrammet i transit, er i stand til at befordre det videre.

XLVIII.

Dersom befordringen av et radiotelegram delvis foregaar paa telegraflinjer eller ved radiotelegrafstationer tilhørende en ikke kontraherende regjering, kan dette radiotelegram befordres under forbehold av, at de administrationer, under hvilke disse linjer eller stationer henhører, ialfald har erklært, at de i tilfælde vil anvende de bestemmelser i konvention og reglement, der er nødvendig for radiotelegrammernes regulære fremkomst, og at regnskapsopgjøret skal være sikret.

Denne erklæring tilstilles det internationale byraa og kundgjøres for telegrafunionens administrationer.

XLIX.

De forandringer i nærværende reglement, som maatte bli nødvendiggjort paa grund av senere telegrafkonferansers beslutninger, skal træde i kraft fra den dato, som fastsættes for anvendelsen av de bestem-

1912 5 juli.

sitions arrêtées par chacune de ces derniéres Conférences.

Article L.

Les dispositions du Règlement télégraphique international sont applicables, par analogie, à la correspondance radiotélégraphique en tant qu'elles ne sont pas contraires aux dispositions du présent Règlement.

Sont applicables, en particulier, à la correspondance radiotélégraphique les prescriptions de l'Article XXVII, paragraphes 3 à 6, du Règlement télégraphique, relatives à la perception des taxes, celles des Articles XXVI et XLI relatives à l'indication de la voie à suivre, celles des Articles LXXV, paragraphe 1, LXXVIII, paragraphes 2 á 4, et LXXIX, paragraphes 2 et 4, relatives à l'établissement des comptes. Toutefois: 1° Le délai de 6 mois prévu par le paragraphe 2 de l'Article LXXIX du Règlement télégraphique pour la vérification des comptes est porté à 9 mois en ce qui concerne les radiotélégrammes; 2° les dispositions de l'Article XVI, paragraphe 2, ne sont pas considérées comme autorisant la transmission gratuite, par les stations radiotélégraphiques, des télégrammes de service concernant exclusivement le service télégraphique non plus que la transmission en franchise, sur les lignes télégraphiques, des télégrammes de service exclusivement relatifs au service radiotélégraphique: 3° les dispositions de l'Article

melser, der træffes av hver av disse senere konferanser.

L.

Det internationale telegrafreglements bestemmelser anvendes analogisk paa den radiotelegrafiske korrespondanse, forsaavidt den ikke strider mot nærværende reglements bestemmelser.

I særdeleshet blir paa den radiotelegrafiske korrespondanse at anvende forskriftene i telegrafreglementets: artikel XXVII, paragrafferne 3 til 6, angaaende taksternes opkrævning, artiklerne XXVI og XLI angaaende via-betegnelser, artiklerne LXXV, § 1, LXXVIII, §§ 2 til 4, og LXXIX, §§ 2 og 4, angaaende avregninger.

Dog:

1° er den i telegrafreglementets artikel LXXIX, § 2, fastsatte frist av 6 maaneder for regnskapenes granskning forlænget til 9 maaneder, forsaavidt angaar radiotelegrammerne;

2° er bestemmelserne i artikel XVI, § 2, ikke at betragte som hjemmel for gratis befordring ved radiotelegrafstationerne av tjenestetelegrammer, der utelukkende angaar telegraftjenesten, og heller ikke for gratisbefordring paa telegraflinjerne av tjenestetelegrammer, som utelukkende vedkommer radiotelegraftjenesten;

3° er bestemmelserne i artikel LXXIX, § 3 og 5, ikke anvendelig paa det radiotelegrafiske regnskapsopgjør.

LXXIX, paragraphes 3 et 5, ne sont pas applicables à la comptabilité radiotélégraphique. En vue de l'application des dispositions du Règlement télégraphique, les stations côtières sont considérées comme bureaux de transit, sauf quand le Règlement radiotélégraphique stipule expressément que ces stations doivent être considérées comme bureaux d'origine ou de destination.

Med hensyn til anvendelsen 1912
av telegrafreglementets bestem- 5 juli.
melser er kyststationerne at betragte som transitstationer, undtagen naar radiotelegrafreglementet uttrykkelig bestemmer, at disse stationer skal betragtes som avsendelses- eller adressestattioner.

Conformément à l'article 11 de la Convention de Londres le présent Règlement entrera en vigueur le 1er juillet 1913.

I henhold til artikel 11 i konventionen til London træder dette reglement i kraft den 1 juli 1913.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé ce Règlement en un exemplaire qui restera déposé aux archives du Gouvernement britannique et dont une copie sera remise à chaqu ePartie.

(Signatures).

I bekræftelse herav har vedkommende befuldmægtigede undertegnet dette reglement i ett eksemplar, som forblir deponert i den britiske regjerings arkiver, og hvorav en kopi skal tilstilles hver part.

(Underskrifter).

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 26 juli.
Ved kongelig resolution av 18 december 1897 er bl. a. bestemt, at skyss- og kostgodtgjørelse samt avholdssalær, der tilkommer en offentlig tjenestemand i henhold til sportelloven, i visse tilfælde — dog ikke hvor forretningen utføres av sætteembedsmand — blir at føre til utgift i vedkommende sportelregnskap.

Efter hvad man har bragt i erfaring, er denne bestemmelse tildels ogsaa git anvendelse paa sættelensmænds tilkommende for under den ordinære lensmands ugildhet at ha utført forretninger paa vedkommende sorenskrivers eller fogeds vegne (sportell. §§ 122—124), saaledes at sættelensmanden har mottat sin betaling av sorenskriveren (fogden), som derefter har ført det utbetalte beløp til utgift i sin sporteljournal.

Paa foranledning har imidlertid Finansdepartementet med tilslutning av Revisionsdepartementet nu uttalt, at sættelensmænds regninger i tilfælde som de omhandlede antages at burde behandles paa samme maate som regninger over sætteembedsmænds godtgjørelse og

1912 26 juli. følgelig — overensstemmende med resolutionens undtagelsesbestemmelse — ikke bør føres til utgift i sportelregnskapet, men derimot indsendes gjennem overøvrigheten til anvisning av Justisdepartementet.

Med denne uttalelse, som Justisdepartementet tiltræder, bedes vedkommende sorenskrivere og fogder gjort bekjendt.

18 novbr. **Forandringer i reglementet for Norges Bank**, besluttet 18 november 1912.

Ifølge repræsentantskapets beslutning av 18 november 1912 skal reglementets § 93 lyde saaledes:

»Paa reiser i bankens anliggender oppebærer direktionens formand og næstformand kostgodtgjørelse efter kr. 15,00 pr. døgn og skyssgodtgjørelse, som i banklovens § 21 for repræsentantskapets medlemmer bestemt«.

Reglementets § 100, 1ste avsnits sidste punkt, skal lyde saaledes:

»Medlemmerne av eftersynskomiteerne oppebærer et honorar, hvis størrelse bestemmes av repræsentantskapet«.

3 decbr. **Rundskrivelse** fra den Almindelige Brandkasse:

Ved § 85 i lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 er de ældre love og tarifbestemmelser vedkommende den Almindelige Brandforsikrings-indretning ophævet fra 1 januar 1913. Dog blir den gamle tarif og de gjældende bestemmelser om klassifikation fremdeles i kraft for forsikringer, ældre end 1 januar 1913, indtil omklassifikation og omberegning efter den nye tarif efterhaanden kan finde sted.

Indtil fuldstændig nye takstregler kan bli utarbeidet, blir likeledes de ældre regler om brandtaksters avholdelse av 20 juni 1866, jfr. tillægsreglerne av 20 november 1876, fremdeles gjældende, dog med de ændringer og tillæg, som den nye lov og tarif og hensynet til dissss gjennemførelse medfører. For disse ændringer og tillæg skal der nedenfor gjøres nærmere rede, idet i sin almindelighet bemerkes, at den nye tarif i flere henseender stiller økede krav til takstbeskrivelsens nøiagtighet og fuldstændighet.

Reglerne av 24 juni 1890 for enklere takstforretninger over landbobygninger sættes fra 1 januar 1913 ut av kraft. Isteden er utfærdiget nye regler for takster og besigtigelser, som avholdes uten takstbestyrer, hvortil henvises.

I.

Bemerkninger til takstreglerne av 20 juni 1866.

Reglerne gjælder paa samme maate ved under- som overtakster, hvilke sidste efter lovens § 41 ogsaa bestyres av brand-

takstbestyreren. Overtakst kan ogsaa avholdes efter begjæring 1912
av panthaver, hvis prioritet er avhængig av takstens størrelse. 3 decbr.

Avsnit A.

Til § 2. I byer og større hussamlinger vil det altid være av betydning at vite, i hvilket strøk eiendommen er beliggende. Hvor gater og veier har navn, maa dette altid opgives og i tilfælde ogsaa gatenummeret, selv om brandkontingentberegningen for stedet føres efter andre nummer.

Til § 5. I de gjældende regler om avholdelse av brandtakster over industrielle anlæg gjøres for tiden ingen anden forandring, end at der efter lovens § 35, sidste punktum, blir adgang for Brandkassen til med rekvirentens samtykke at opnævne en teknisk kyndig mand til at delta i saadanne takster ved siden av de andre 3 takstmænd.

Naar der forlanges takst over fabrikker og industrielle anlæg, og takstbestyreren antar, at det kan være av interesse for Brandkassen, at en av denne opnævnt kyndig mand deltar i taksten, blir rekvirenten at forespørge, om han i tilfælde samtykker heri. Underretning om rekvirentens bestemmelse sendes uten ophold til Brandkassen, som derefter avgjør, om den vil opnævne nogen teknisk kyndig mand til deltagelse i taksten, eller om den vil avgi møte paa anden maate.

Til § 6. Bestemmelser om brandtakstmænds edsavlæggelse findes nu i lovens § 34.

Til § 7. Her henvises til bestemmelsen i lovens § 37, 3dje led, om at det paaligger takstbestyrer og mænd til protokollen at avgi oplysning om forefundne særlig ildsfarlige forhold, hvad enten disse skriver sig fra bygningene selv og deres benyttelse eller fra ildsfarlig naboskap.

Antar takstbestyreren, at der foreligger noget av de i lovens § 27 nævnte tilfælde, hvor Brandkassen kan negte forsikring, har han ved alle takster, selv om han ikke har været tilstede, at ta forbehold derom ved tilførsel i protokollen eller paategning paa taksten. Eieren blir, naar saadant forbehold er tat, at gjøre opmerksom paa, at vedkommende bygning ikke er forsikret, før den av Brandkassen maatte bli antat til forsikring. I alle tilfælde, hvor forbehold er tat, maa takstens indsendelse til brandkassen mest mulig paaskyndes, hvorhos der i særskilt følgeskrivelse gjøres uttrykkelig opmerksom paa, at saadant forbehold er tat.

Med hensyn til forbehold efter § 27 litra a bemerkes, at der herved kun er tænkt paa ganske graverende tilfælde av forfald og uforsvarlighet, derimod ikke paa det tilfælde, at de almindelige ildstedsregler ikke er befulgt.

Til § 8. Angaaende tilsigelse av mændene til de av

1912 3 decbr. Brandkassen forlangte omtakster og betalingen derfor henvises nu til lovens § 51.

Avsnit B.

Til § 9. Av hensyn til en rigtig anvendelse av tariffen vil det være av den største betydning, at brandtaksterne indeholder de flest og fyldigst mulige oplysninger om bygningenes bruk og bestemmelse, byggemaate og beskaffenhet saavelsom om de øvrige forhold, hvorav klassifikationen efter tariffen beror. Hvilke oplysninger der i disse henseender kræves, fremgaar av de til tariffen knyttede nærmere bestemmelser, særlig under litera B (avdelinger) og C (klasser).

Om murbygninger maa der altid gives saa tilstrækkelige oplysninger, at det kan sees, om de hører til 1ste eller til 2den klasse. Har en iøvrig 1ste klasses murbygning aapning mot nabo i kortere avstand end 3,75 meter, gives nøiagtige oplysninger om forholdet, om fornødent ledsaget av et simpelt grundrids, jfr. bestemmelsen i tariffens litera C, 1ste klasse, sidste punktum.

Iøvrig ønskes i alle brandtakster yderligere oplyst:

naar omtrent bygningen er opført,

om den er vel vedlikeholdt,

hvorledes den er utstyrt (tarvelig, almindelig, bedre eller særlig kostbart),

hvorledes den er indredet og til hvilket bruk den er bestemt; ved almindelige vaaningsbygninger oplyses, for hvor mange familier den er indredet, altsaa antallet av beboelsesleiligheter og disses størrelse. Antallet av dører og vinduer er derimot av mindre betydning,

bygningens kubikindhold (dog kun for vaanings- og andre større bygningers vedkommende).

I alle tilfælde, og særlig ved takster over fabrikker og industrielle anlæg iagttages, at der gives oplysning om alle særegne anordninger og forhold, som kan antages at ha betydning for bedømmelsen av ildsfarlighetsgraden (jfr. f. eks. tariffens litera H, nr. 1 og 2, litera B, 2det led, litera K, nr. 4, 2det led), saasom særlig ildsfarlig eller ildssikker anordning og byggemaate, belysning, opvarmning, driftsordning, tilstedeværelsen av særlige slukningsmidler eller mangel paa tilstrækkelige saadanne m. v. Ved takster over bygninger med industriel eller haandverksmæssig bedrift bør derhos saavidt mulig gives kortfattet oplysning om, hvilke raastoffe der bearbeides, hvilke hjælpestoffe iøvrig anvendes, og hvilke produkter der fremstilles.

Til § 10. Om hvad der som bygninger og tilbehør til disse er gjenstand for takst og forsikring henvises til lovens § 19. 1912 3 decbr.

Til §§ 15 og 17. Istedenfor den tidligere inddeling i en kjøpstad- og en landavdeling træder nu en tarifmæssig inddeling efter bebyggelsernes størrelse og værdi (risikoer) med sondring for 1ste avdelings bygninger mellem enkeltbebyggelser og grupper. I enhver brandtakst, saavel i byene som paa landet, maa der gives saadanne oplysninger om bygningenes beliggenhet — saavel indbyrdes som til nabobebyggelse — at det kan avgjøres, om de ligger som enkeltbebyggelse eller i gruppe, og i tilfælde til hvilken av tariffens risikoer de bør henføres; se herom tariffens litera A med de dertil knyttede nærmere forklaringer. Det maa altid angives, om bygningen ved et ubebygget og med brændbare gjenstande ubelastet rum av mindst 50 meter er fjernet fra enhver anden bebyggelse og mindst 100 meter fra nogen større træbebyggelse med værdi over 150 000 kroner. Er dette ikke tilfældet, opgives nøiagtig avstandene til de omliggende bygninger, saavidt mulig hvilke bygninger dette er og vedkommende naboeiendoms nummer og betegnelse i brandkontingentberegningen; er naboeiendommens bygninger ikke forsikret i Brandkassen, opgives deres antagelige værdi.

For enhver i gruppe til mer end 50 000 kroners værdi beliggende bygning oplyses derhos uttrykkelig, om den paa alle kanter ved et ubebygget og med brændbare gjenstande ubelastet rum av mindst 30 meter eller $12^1/_2$ meter er adskilt fra enhver med ildsted forsynt bygning, og hvis dette er tilfældet, yderligere om der i naboskapet findes noget ildsfarlig anlæg, som kan antages at øke brandfaren (jfr. tariffens litera D).

Kan der være tvil om, hvorledes bebyggelsen i de her omhandlede henseender bør bedømmes, anskueliggjøres oplysningene ved et simpelt grundrids, som viser beliggenheten, avstandene samt forholdene iøvrig, saasom større beplantninger med løvtrær og mulige andre skiller mellem de forskjellige dele av bebyggelsen. Millimeterpapir til saadanne rids kan faaes ved henvendelse til Brandkassen. Vil ridsets utarbeidelse medføre større arbeide og tidsspilde, kan som regel en passende godtgjørelse ventes indrømmet av Brandkassen.

Saafremt takstbestyreren finder, at der for en bebyggelse foreligger særegne forhold, saasom tilstedeværelse av slukningsmidler eller mangel paa saadanne, som antages at kunne medføre nedsættelse eller forhøielse i kontingenten efter tariffens litera H 1, 2 og 3 (jfr. lovens § 56, sidste led), gives de fornødne oplysninger herom.

Endelig oplyses, om de i vedtægtens kap. 3 § 4 foreskrevne brand- og slukningsredskaper er tilstede og i forsvarlig stand.

1912 3 decbr. Til § 18. Den her omhandlede avstand fra krudtmøller m. v. er nu forhøiet fra 47 til 50 meter, se lovens § 26.

Til § 19. I tilfælde av, at der forefindes saa betydelige ildstedsmangler, at det antages forbundet med høi grad av ildsfare at benytte ildstedet, bør der under forretningen nedlægges forbud mot dets bruk, før manglene er utbedret. Eieren betydes isaafald, at forbudets overtrædelse kan medføre hel eller delvis fortapelse av brandskadeerstatning.

Til § 20. Her merkes lovens § 24, særlig sidste led, hvori findes bestemmelse for tilfælde av, at der tilligger eiendommen ret til frie byggematerialer fra almenning eller fremmed eiendom.

Til § 21. Eieren eller den for ham møtende blir endvidere at gjøre opmerksom paa de pligter, som paahviler de forsikrede efter vedtægtens kap. 3 og paa bestemmelsen i tariffens litera H 6.

Til § 22. Angaaende adgangen til at faa tidligere forsikret eiendoms forsikringssum nedsat under den nye brandtakst henvises nu til lovens § 82, 2det led.

Avsnit C.

De herhen hørende regler gjælder paa tilsvarende maate ved takster i anledning av alle skader, som er gjenstand for erstatning av Brandkassen, jfr. lovens § 22.

Skadetakst maa avholdes uten ophold, saasnart anmeldelse om skaden er mottat, jfr. lovens § 66. Om taksterklæringer ved smaa brandskader indtil 400 kroner se nu vedtægtens kap. 4, jfr. »Veiledning for brandlidte«.

Saasnart brandtakstbestyreren kommer til kundskap om, at der er indtruffet skade, som berettiger til erstatning av Brandkassen, bør han saavidt mulig gjøre den erstatningsberettigede opmerksom paa, at han under fortapelse av sin ret til erstatning maa ha forlangt skadetakst inden 1 maaned efter skaden.

Med hensyn til betaling for skadetakster over flere eiendomme, beskadiget ved samme brand, henvises til bestemmelserne i lovens § 79.

Til §§ 27 og 29. Angaaende skadetakster henvises til lovens §§ 67 og 68. I henhold til bestemmelserne i sidstnævnte paragraf blir ved skadetakster over industrielle anlægs maskineri og inventar altid at undersøke, om dette paa brandens tid var i den ved brandtaksten beskrevne tilstand og hadde den deri satte værdi, eller om det var forringet ved ælde, bruk, vanskjøtsel eller andre aarsaker. I sidste fald blir vedkommende maskineri og inventar at omtaksere til den værdi, det antages at ha hat paa brandens tid. — Ved maskinerier, som erfaringsmæssig undergaar en bestemt forringelse aarlig, reguleres taksten efter denne, medmindre brandlidte godtgjør, at forringelsen er

opveiet ved paakostninger eller nyanskaffelser, hvorom isaafald tilførsel gjøres i protokollen. 1912 3 decbr.

Partiel skade paa maskineriet takseres til det beløp, som antages at ville medgaa for at bringe dette op i samme stand og værdi som før branden.

Ved § 29 sidste led henvises til lovens § 23.

Til § 28. Efter lovens § 65, sidste led, utkræves av hensyn til efterforskningene angaaende ildens opkomst politiets bemyndigelse, forat brandlidte kan tillates at disponere over levningene, ogsaa naar disse er ubetydelige.

Til §§ 31—33. Angaaende skade paa uforsikrede værdier henvises til lovens § 78.

Avsnit D.

Her gjøres opmerksom paa bestemmelsen i lovens § 74, sidste led, hvorefter takster over utført byggearbeide efter brand kan forlanges avholdt av enhver interessert, saaledes ogsaa av enhver, som efter bestemmelserne i lovens § 72 har krav paa erstatningen eller nogen del derav.

Forlanges saadan takst av nogen anden end eieren, bør denne altid varsles.

II.

Angaaende Brandkassens forsikring av bygninger under opførelse, reparation m. v., vedtægtens kap. 2.

Kapitlets avsnit I angaaende den tvungne forsikring av bygninger under opførelse (reparation) efter brand foranlediger ingen særskilte forføininger fra brandtakstbestyrerens side. Denne bør dog gjøre brandlidte opmerksom paa de nye bestemmelser, for hvilke der er gjort nærmere rede i »Veiledning for brandlidte«.

Forsikring av bygninger under opførelse, reparation, paabygning m. v. sker i alle andre tilfælde efter skriftlig begjæring til brandtakstbestyreren og i henhold til vedkommendes selvangivelse. Blanketter til saadanne forsikringsbegjæringer med selvangivelse kan faaes ved henvendelse til Brandkassen. Brandtakstbestyreren paaser, at begjæringsblanketten er tilfredsstillende utfyldt, og forsyner den med paategning om datum og klokkeslet for dens indlevering. Antar han, at noget av de i lovens § 27 nævnte tilfælde, hvor forsikringen kan negtes, er tilstede, tar han forbehold og gir begjæringen paategning derom. Har han iøvrig noget at bemerke eller nogen oplysning at gi, som kan antages at være av interesse for forsikringen, gjøres likeledes paategning herom. Hvis

1912 3 decbr. forsikringen er tegnet for nogen anden end eieren, har brandtakstbestyreren at paase, at eierens skriftlige samtykke til forsikringen medfølger. Er bygningslov gjældende for stedet, maa han derhos paase, at der medfølger bevidnelse om, at byggearbeidet er anmeldt for vedkommende myndigheter. Forsikringsbegjæringen med mulige bilag blir derefter uten ophold at indsende til Brandkassen.

Forsikringstageren kan kræve særskilt erkjendelse for begjæringens indlevering. Er der tat forbehold med hensyn til forsikringens ikrafttræden, bør erkjendelsen indeholde oplysning derom.

Med hensyn til skadetakster over bygninger, som er forsikret under opførelse eller reparation m. v., henvises til vedtægtens kap. 2, § 2, jfr. § 10, 1ste punktum.

Da bygverkets værdi før branden samtidig skal fastsættes, maa fuldstændig takst under brandtakstbestyrerens ledelse her altid holdes.

III.

Angaaende efterforskninger i anledning av brand- og dermed likestillet skade.

Herom henvises til bestemmelserne i lovens § 65, som ingen forandring gjør i de ældre regler. Efterforskning anstilles eller foranlediges anstillet uten ophold, saasnart brandtakstbestyreren paa hvilkensomhelst maate er kommet til kundskap om saken.

1913 16 mai.

Convention

between Norway and Great Britain relating to the amendment of the Convention of Commerce and Navigation of March 18th., 1826.

His Majesty the King of Norway and His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India, being desirous of making

Konvention

mellem Norge og Storbritannien angaaende ændring av handels- og sjøfartskonventionen av 18 mars 1826. *)

Hans Majestæt Kongen av Norge og Hans Majestæt Kongen av det Forenede Kongerike Storbritannien og Irland og av de Britiske Besiddelser hinsides havet, Keiser av Indien, som ønsker at træffe sær-

*) Ratifisert ved kongelig resolution av 5 august 1913. Ratifikationsdokumenterne er utvekslet i Kristiania den 8 september 1913.

special provision with regard to the application of the Convention of Commerce and Navigation between Norway and Great Britain of March 18th, 1826, to certain parts of His Britannic Majesty's Dominions have named as their Plenipotentiaries for this purpose:

His Majesty the King of Norway:

Monsieur Nils Claus Ihlen, His Minister for Foreign Affairs,

and His Majesty the King of the United Kingdom of Great Britain and Ireland and of the British Dominions beyond the Seas, Emperor of India:

Mr. Mansfeldt de Cardonnel Findlay, His Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary to His Majesty the King of Norway,

who, after having communicated to each other their respective full powers, found in good and due form, have agreed as follows:

Whereas it is desirable to make special provision with regard to the application of the Convention of Commerce and Navigation between Norway and Great Britain of March 18th, 1826, to certain parts of His Britannic Majesty's Dominions, viz., the Dominion of Canada, the Commonwealth of Australia, the Dominion of New Zealand, the Union of South Africa, and the Colony of Newfoundland, the High Contracting Parties hereby agree that either of them shall have the right to terminate the said Convention with

lig bestemmelse angaaende anvendelsen av handels- og sjøfartskonventionen mellem Norge og Storbritannien av 18 mars 1826 paa visse dele av den britiske Krones lydlande, har i denne hensigt utnævnt til sine befuldmægtigede: 16 mai.

Hans Majestæt Kongen av Norge:

Herr Nils Claus Ihlen, Hans Utenriksminister,

og Hans Majestæt Kongen av det Forenede Kongerike Storbritannien og Irland og av de Britiske Besiddelser hinsides havet, Keiser av Indien:

Herr Mansfeldt de Cardonnel Findlay, Hans Envoyé Extraordinaire og Ministre Plénipotentiaire hos Hans Majestæt Kongen av Norge,

hvilke efter at ha meddelt hinanden sine respektive fuldmagter, som er fundet i god og behørig form, er kommet overens om følgende:

Da det ansees for ønskelig at træffe særlig bestemmelse angaaende anvendelsen av handels- og sjøfartskonventionen mellem Norge og Storbritannien av 18 mars 1826 paa visse dele av den Britiske Krones lydlande, nemlig: Kanada, Den Australske Union, Ny Zealand, Den Sydafrikanske Union og Kolonien New-Foundland, enes de Høie Kontraherende Parter herved om, at enhver av dem skal ha ret til at opsi den nævnte konvention i forholdet til et eller alle av de ovennævnte lydlande til en hvilken-

16 mai.

respect to any or all of the abovementioned Dominions at any time on giving twelve months' notice to that effect.

It is further agreed that should the said Convention cease, in pursuance of the present Convention, to be applicable to the Commonwealth of Australia, it shall also cease to be applicable to Papua and Norfolk Island, if so desired by either of the High Contracting Parties.

The present Convention shall be ratified, and the ratifications shall be exchanged at Kristiania as soon as possible.

In witness whereof the respective Plenipotentiaries have signed the present Convention in duplicate and have affixed thereto their seals.

Done at Kristiania, the 16th day of May, 1913.

(s.) **M. de C. Findlay.**
(L. S.).

somhelst tid mot at gi et aars forutgaaende varsel.

Fremdeles er der enighet om, at den ovennævnte konvention, dersom den som følge av nærværende konvention ophører at være anvendelig overfor Den Australske Union, ogsaa skal ophøre at være anvendelig i forhold til Papua og Norfolk Island, hvis en av de Høie Kontraherende Parter ønsker det.

Nærværende konvention skal ratifiseres, og ratifikationerne skal utveksles i Kristiania saa snart som mulig.

Til bekræftelse herav har de respektive befuldmægtigede undertegnet og forsynet med sine segl nærværende konvention i to eksemplarer.

Utfærdiget i Kristiania den 16 mai 1913.

(u.) **Ihlen.**
(L. S.).

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1913.

Oversigt

over registrets avdelinger.

Almenninger.
Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.
Auktionsvæsen.
Bank- og pengevæsen, gjældsbrev.
Brand- og bygningsvæsen, Norges Brandkasse.
Brændevin, øl m. v.
Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.
Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.
Egteskap, forældre og barn.
Fattigvæsen.
Fiskeri, jagt og fredning.
Forbrydelser, straffe, strafanstalter.
Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs- og ulykkes- samt husdyrforsikring).
Handel.
Haandverk, fabrikker, bergverk.
Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.
Kirker og kirkegaarder.
Kjøpstæder og ladesteder.
Kommune- og valgvæsen.
Kongen og kongehuset.
Landvæsen.
Lotterier.
Love og grundlovsbestemmelser m. v.

Maal og vegt.
Medicinal- og sundhetsvæsen.
Militærvæsen, vernepligt, indrullerings- og utskrivningsvæsen.
Offentlige stiftelser, legater m. v.
Pant.
Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser m. v.
Politivæsen.
Post-, telegraf- og telefonvæsen.
Privilegier, rang, titler, ordener m. v.
Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.
Religion, gudstjeneste og geistlighet.
Retten.
Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v).
Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.
Skatter og avgifter.
Skogvæsen.
Skole- og undervisningsvæsen.
Sociale anliggender.
Sportelvæsen.
Statistik.
Statskassen, statens eiendomme.
Stempelvæsen.
Stortinget, stemmeret.
Toldvæsen, ind- og utførsel.
Tyende.
Utskiftnings-, kart- og opmaalingsvæsen m. v.
Vasdrags- og fløtningsvæsen.

Almenninger.

1913			Side
Janr.	16	Nye bruksregler for Kværnaa bygdealmenning i Beitstaden	32
Juli	25	Lov nr. 8 om forandring i lov av 3 august 1897 om valg av bestyrelser for bygde- og statsalmenninger	295
Septbr.	3	Nye bruksregler for Dovreskogens bygdealmenning	341
—	12	Bruksregler for Strinde eller Bølle bygdealmenning i Stod	351
Oktbr.	3	Nye bruksregler for Lordalens statsalmenning i Lesje	366
Decbr.	22	Nye do. for Leksdals statsalmenning i Laanke herred	429

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

1913				
Janr.	15	Skr.	om virkningen av proklama i dødsboer paa skattekrav	30
Febr.	24	Skr.	om skatlæg. av et av arvinger i et bo dannet aktieselskap til boets forvaltn. og avvikling	74
—	26	Skr.	om at for registrering i konkursbo paa forskjellige steder i distriktet tilkommer lensmand (og vidner) kun sportler som for én forretning	76
—	27	Skr.	om at utskrift av vergemaalsrettens beslutning med forutg. saksbehandl. kan meddeles den ankeberettigede part uten betaling til bruk ved mulig anke, l. $^{28}/_{11}$ 1898 § 24	76
Mars	13	Skr.	om at ved skatlæggelse av dødsbo kan fradrag gjøres i indtægten for skiftesportler til statskassen.	93
April	21	Skr.	om gyldigheten av § 15 i traktat med Storbritannien av 11 juli 1670 om norske konsulers adg. til at overta behandlingen av dødsboer efter norske undersaatter, som dør i deres konsulat	144
—	22	Skr.	om skifterets pligt til at attestere arvings berettigelse til at hæve og kvittere for et forsikr.-beløp	145

1913 Side
Mai 15 Skr. om beregning av gebyr til statskassen ved akkordforhandlingsbos overgang til konkurs i henh. til l. (nr. 1) av 6 mai 1899 § 31, jfr. § 37, 2 og 3 punktum 173
— 30 Skr. om beskikkelse av akkordkommissær 200
Juli 7 Res. om godkjendelse av kuranstalten for kvindelige alkoholister paa Jeløen til at motta patienter; jfr. l. om umyndiggjør. 28/11 1898 § 30 og l. om løsgjængeri m. v. 31/5 1900 § 21 273
Novbr. 28 Rundskr. ang. avfattelsen av de lovbefalte indberetninger om konkurs- og akkordforhandlingsboer m. v. 409
Decbr. 3 Skr. ang. forstaaelsen av akkordforhandlingsloven av 6 mai 1899 § 25 (og § 6 nr. 4) 413
— 3 Telegr. om, at departementet ikke kan dispensere fra bestemm. i l. 16 juli 1907 § 10 om, at et konkursbo ikke kan supplere varebeholdningen . . 414

Auktionsvæsen.

1913
Febr. 25 Skr. ang. beregning av salær m. v. ved pantegodsauktioner 75
April 10 Skr. om beregning av varselsfristen ved tvungne auktioners bekjendtgjørelse m. v. 126
Mai 6 Skr. om avholdelse av appendiksauktioner 163
Juni 19 Rundskr. om regler bl. a. for salg av hittegods . . . 232
— 21 Lov nr. 1 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet 235
Septbr. 16 Rundskr. vedkom. forannævnte lov 352

Bank- og pengevæsen, gjældsbrev.

1912
Novbr. 18 Forandringer i reglementet for Norges Bank 552
1913
Febr. 19 Skr. ang. bankers forpl. til at gi oplysning om navngiven persons i bank indestaaende midler m. v. 62
Mars 4 Skr. om at sparebank ikke pligter deltagelse i skolekredsutgifter der, hvor bankens kontor er beliggende 86
— 4 Skr. om sparebanks forpl. til for kontrollens skyld under det forbered. ligningsarbeide at gi oplysning om skatyders mulige indestaaende i banken. 86
— 6 Skr. om at henvendelser til bank ang. oplysning om en persons der indestaaende midler maa være skriftlige og undert. av rette vedkommende. 89
— 11 Skr. om sparebanks forpl. til paa henvendelse fra et lign.raad at gi oplysn. om endel personers bank-

1913 Side

indskud, hvorom raadet hadde grund til at tro, at de hadde opgit urigtige (for lave) beløp m. v. . 91

Mars 14 Telegr. om at sparebank pligter uten betaling at meddele de i l.skattel. § 64 (byskattel. § 56) omhandlede oplysninger ang. skatyders indestaaende midler 94

April 1 Skr. om at banker m. fl., som i henh. t. l.skattel. §§ 64 og 65 (byskattel. §§ 56 og 57) er avkrævet nærmere oplysninger, ikke herfor kan kræve særskilt betaling 118

— 14 Skr. om at forannævnte oplysninger skal meddeles gratis, selv om undersøkelsen i bankens bøker maa foretages utenfor den ordinære kontortid 140

Mai 24 Skr. om at de av Arbeiderbruk- og Boligbanken bevilgede laan ikke kan sendes portofrit til laantagerens leverandører (kreditorer) 193

Juni 21 Lov nr. 2 om forandring i lov om veksler av 7 mai 1880 236

— 21 Lov nr. 3 om forandring i lov om visse anvisninger (checks) av 3 august 1897 237

— 28 Lov nr. 3 om forandring i lov av 6 august 1897 om adgang for visse aktieselskaper og bankindretninger til at utstede obligationer lydende paa ihændehaveren 257

Juli 18 Res. om love for »Det norske Aktieselskap for Elektrokemisk Industri, Norsk Industri-Hypotekbank« 289

Brand- og bygningsvæsen, Norges Brandkasse.

1912

Decbr. 3 Rundskr. til brandtakstbestyrere i anledning av lov 21 juni 1912 om Norges Brandkasse 552

1913

Janr. 2 Rundskr. om regler ang. beregninger og indfordring av brandkontingent m. v. 1

— 3 Res. om grænserne for Orkedalsørens brand- og bygningskommune 6

— 3 Res. om at Notodden ved valg paa medlemmer av Brandkassens repræsentantskap skal henlægges til valgkredsen Langesund, Stathelle, Brevik, Porsgrund og Skien 7

— 20 Res. om utvidelse av strøket for træbebyggelse i Narvik 37

Febr. 7 Res. om forskrifter for brandvernet m. v. i Kokkehaugens brand- og bygningskommune 53

1913				Side
Febr.	7	Res.	om byggeforskrifter for Kokkehaugens bygningskommune	53
—	7	Res.	om lempning i bygn.loven av 27 juli 1896 § 33 for rulleboder og bryggerhus i Holmestrand	53
—	7	Res.	indeh. bestemm. om reguleringS- og bygningsvæsenet i Bærum samt avgifts-regulativ for tilsyn med bygn.arbeider sammesteds	54
—	7	Res.	om tvungen opmaaling av tomter og grunder i Svelvik m. v.	54
—	13	Res.	om regler ang. ordning av og forskrifter for brandvernet i Holmestrand m. v.	59
—	13	Res.	om regler for brandvernets ordning i Flekkefjord	59
—	19		Forskrifter for brandvernet i Flekkefjord	61
—	28	Res.	om tillæg til § 74, passus 5, i bygn.lov for Kristiania av 26 mai 1899	78
—	28	Res.	om forandringer i og tillæg til bygn.loven av 27 juli 1896, forsaavidt Lillehammer angaar	78
—	28	Res.	om forandring i bestemm. om tilladelse til træbebyggelse i visse strøk av Flekkefjord	78
—	28	Res.	om betalingsregulativ for behandl. av bygn.anmeldelser samt for tilsyn med byggearbeiders utførelse m. v. i Svolvær	80
Mars	6	Res.	om fritag. for at opsætte de i brandlovens § 29, 2 paabudte selvvirkende brandsignalmidler i Time brand- og bygn.kommune	88
—	6	Res.	om do. for do. do., forsaavidt Sandnessjøen angaar	88
—	6	Res.	om reglement for Odda brandkorps samt regler for feiervæsenet sammesteds	88
—	28	Res.	om utvidelse av Lunds (tidl. Lahelle og Nedre Lunds) brand- og bygn.kommune, Lister og Mandals amt	115
—	28	Res.	om regler for brandvernets ordning og om tillægsbestemm. til brandloven for Mandal	115
—	28	Res.	om tillægsbestemm. til brandloven, forsaavidt Nergaardens brandkommune angaar	116
—	28	Res.	om do. til do., forsaavidt Næsbakkens og Randsborgs brand- og bygn.kommune angaar	116
April	4	Res.	om tilladelse til utenfor murstrøket i Molde at opføre to-etages trækbygninger, lov 19 mai 1904	120
—	4	Res.	om opmaaling av tomter og grunder i Namsos	121
—	11	Res.	om ophævelse av den for Egvaag, Lister og Mandals amt, anordnede brandkommission m. v.	131

1913				Side
April	14	Skr.	om forstaaelsen av Kristiania bygningslov 26 mai 1899 § 8 sammenholdt med § 79 m. v.	139
—	24	Skr.	om brandtakstbestyrers betaling i henh. til § 79, 2det led, i lov (nr. 4) om Norges Brandkasse av 21 juni 1912 m. v.	146
—	25	Res.	om regulering av og tilbaketrukket byggelinje for Holset, Hamar, m. v.	150
—	25	Res.	om regulering av og tilbaketrukket byggelinje for gate nr. 57 i Stavanger	150
—	25	Res.	om brandlovens anvendelse paa en strækning ved Nærbø jernbanestation m. v.	150
—	25	Res.	om kartlægning og opmaaling av tomter og grunder i Tromsø m. v.	151
Mai	16	Lov	nr. 1 om forandringer i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899	173
—	16	Res.	om fritagelse for at opsætte selvvirkende brandsignalmidler (l. $^{15}/_{8}$ 1908 § 29,2) i Kokkehaugens brand- og bygningskommune	181
—	16	Res.	om do. for at opsætte do. do. i Holmsbu	181
—	16	Res.	om do. for at opsætte do. do. i Østre Halsens brand- og bygningskommune	181
—	16	Res.	om tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt Rørviks brand- og bygningskommune angaar	181
—	16	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Mysens brand- og bygn.kommune	183
Juni	3	Res.	om reglementer for brandsynet og feiervæsenet i Gjøvik	206
—	14	Res.	om utvidelse av omraadet for bygningslovens anvendelse ved Aas station i Aas herred	221
—	14	Res.	om byggeforskrifter for en del av Fredrikshalds byggebelte mellem Kokkehaugen og Tistedalens grænse	221
—	14	Res.	om dispensation fra murtvangsloven (l. 19 mai 1904) for Notodden	222
—	14	Res.	om anvendelse av bergensk hulmur ved opførelse av murbygninger i Narvik	222
—	14	Res.	om sammensætningen av brandstyret for Laksevaags brand- og bygningskommune	223
—	21	Res.	om tilbaketrukne byggelinjer og byggeforskrifter for strøket Monsbakkerne—Framnesmyren i Narvik m. v.	244
—	21	Res.	om byggeforskrifter for Rena bygningskommune.	244
—	21	Skr.	om beregn. av salærer, naar en brandtakstforretning medtar flere dage, jfr. l. om Norges Brandkasse 21 juni 1912 § 45	250

1913				Side
Juli	7	Res.	om dispensation fra murtvangsl. 19 mai 1904 for Tønsberg	269
—	7	Res.	om sammensætningen av brandstyret i Son og om reglement for byens brandvæsen	269
Aug.	5	Res.	om forskrifter for Vestfossens brandvern	326
—	15	Res.	om utvidelse av grænserne for det strøk i Ørstenvik, for hvilket den alm. bygn.lov er gjort gjældende og om brandlovens anvendelse paa det saaledes utvidede strøk	330
—	15	Res.	om forandringer i bygn.loven for Trondhjem av 11 juni 1906, §§ 35, 49, 56 og 92	331
—	15	Res.	om den alm. bygningslovs anvendelse for Kirkenes i Sydvaranger herred og om sammensætningen av stedets bygn.kommission	331
—	23	Res.	om inddragning av embedet som hovedkasserer for Norges Brandkasse	335
—	30	Res.	om utvidelse av grænsen for træbebyggelse i Bodø	339
—	30	Res.	om forandring av grænserne for bygningslovens anvendelse i Rognan, Saltdalens herred	339
Septbr.	6	Res.	om dispensation fra murtvangsloven av 19 mai 1904 for Sarpsborg	342
—	12	Res.	om regulering av og byggeforskrifter for Apenæsjordet i Horten	346
—	12	Res.	om tilbaketrukne byggelinjer m. v. for Holset, Hamar, og for strøket mellem Vangsveien og Holsets øst- og sydgrænse	347
—	19	Res.	om reguleringsplan for de vestre bydele i Vardø.	360
Oktbr.	14	Res.	om fritagelse for at opsætte selvvirkende brandsignalmidler i Torps brand- og bygningskommune (l. 15 aug. 1908 § 29, 2)	376
—	14	Res.	om reglement for brandvernet i Bodø	376
—	14	Res.	om reguleringsplan for Vallø bygn.kommune	377
—	22	Res.	om nyt brandreglement og nyt reglement med takst for feierværsenet i Vadsø	378
Novbr.	5	Res.	om forbud mot i Son at anvende takpap m. v. til taktækning og om dispensation fra murtvangsl. 19 mai 1904	387
—	12	Res.	om regulering med tilbaketrukne byggelinjer inden Fløens og Solheimsvikens bygningskommune	391
—	12	Res.	om betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Aalgaards bygningskommune	392
—	12	Res.	om utvidelse av Brandkassens virksomhet til at omfatte løsøreforsikring — fra 1 januar 1915 at regne	392
—	19	Res.	om reguleringsplan med tilbaketrukket byggelinje	

1913			Side
		for det regulerte strøk av Vestre Glemminge bygningskommune	396
Novbr.	19	Res. om regler og takster for attester efter bygn.loven av 27 juli 1896 § 79 i Sarpsborg	401
—	26	Res. om forskrifter for feierværsenet i Hamar m. v.	408
Decbr.	10	Res. om betalingsregulativ for behandling av bygn.-anmeldelser og tilsyn med byggearbeider i Porsgrund	418
—	10	Res. om at Wergelandsveien nr. 1 overgaar til Norges Brandkasses eiendom, om dækning av den Alm. Brandforsikr.indretnings Landavdelings underskud m. v.	418
—	19	Res. om regler for bygningsstillaser i Stavanger	426

Brændevin, øl m. v.

1913			
Febr.	7	Res. om fastsætt. av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Grimstad	52
—	7	Res. om at bevertning med mat eller drikke inden Brønnøy herred skal være gjenstand for bevilling	52
—	7	Res. om at do. med do. do. inden Evenes herred skal være gjenstand for bevilling	52
—	7	Res. om at do. med do. do. skal være gjenstand for bevilling i Bergs skolekreds, Øvre Sandsvær, under vaabenøvelserne paa Heistadmoen samt i Saggrænden og Meheiens skolekredser m. v.	52
—	14	Stadf. paa »Ullensaker Ølsamlags Fond«	60
—	21	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Sandnes skal være gjenstand for bevilling	69
—	21	Res. om at do. med do. do. inden Loppens herred skal være gjenstand for bevilling	69
April	29	Skr. ang. spørsmaalet om ret for visse handlende til uten bevilling at sælge denaturert brændevin, politur o. l.	154
Mai	3	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Larvik skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res. om at do. med do. do. i Stords herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res. om at do. med do. do. inden Sannessjøens byggeomraade i Stamnes herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res. om at do. med do. do. i Buksnes herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res. om utgifter ved kontrollen med brændevinstilvirkning m. v.	163

1913			Side
Mai	28	Telegr. om at bystyremedlemmer som medl. av øl- og vinsamlags direktion er ugilde ved behandl. av spørsmaalet om fornyet bevilling for samlaget	194
Juni	3	Skr. om et bystyres beføielse i medh. av § 5 i l. om salg og skjænkn. av brændevin m. v. av 17 mai 1904 til at godkjende et brændevinssamlags vedtægter m. v.	210
—	10	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Viktens herred skal være gjenstand for bevilling	213
—	20	Skr. ang. spørsm. om adgang til at gi bevilling til skjænkning og salg av alkoholsvakt øl m. v., jfr. l. 17 mai 1904 § 18	234
—	21	Res. om at bevertning med mat eller drikke paa dyrskuedage i Seljord sogn skal være gjenstand for bevilling	244
—	21	Res. om at do. med do. do. i Kirkenes m. fl. steder i Sydvaranger herred skal være gjenstand for do.	244
Juli	7	Res. om vedtægter for Fredriksverns øl- og vinsamlag	273
—	7	Res. om godkjendelse av kuranstalten for kvindelige alkoholister paa Jeløen til at motta patienter	273
—	21	Telegr. ang. beting. for stemmeret ved samlagsavstemning	289
—	25	Lov nr. 12 ang. tillæg til lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin, øl, vin, frugtvin og mjød	311
Aug.	5	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Voldens herred skal være gjenstand for bevilling	325
—	5	Res. om vedtægter for Kongsvinger brændevinssamlag	326
—	5	Res. om forandring i vedtægtene for Gjøviks øl- og vinsamlag	327
—	15	Res. om at bevertning med mat eller drikke under vaabenøvelserne paa Terningmoen m. v. skal være gjenstand for bevilling	329
—	15	Res. om at do. med do. do. i Stavanger skal være gjenstand for bevilling	329
—	23	Res. om at do. med do. do. i Hønefoss skal være gjenstand for bevilling	334
—	23	Res. om at do. med do. do. skal være gjenstand for bevilling under hestemarked og amtsutstilling i Laardals herred og under dyrskue i Mo herred	334
—	26	Telegr. om at direktører og revisorer i samlag og form. i samlagets repræsentantskap er inhabile som medlem av avstemningsstyre ved samlagsavstemning	337
Septbr.	6	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Lunde herred, Bratsbergs amt, skal være gjenstand for bevilling	341

1913			Side
Septbr.	6	Res. om vedtægter for Vaagans øl- og vinsamlag . .	343
—	6	Res. om do. for Namsos øl- og vinsamlag	343
—	9	Skr. om at konditorier efter l. 31 juli 1912 maa løse bevilling	344
Oktbr.	7	Telegr. om at kornekstrakt er underkastet de for salg av øl gjældende bestemmelser	368
—	14	Res. om fastsætt. av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Skien	374
—	22	Res. om vedtægter for Kongsvinger øl- og vinsamlag .	379
—	29	Res. om do. for Sandefjords øl- og vinsamlag	384
Novbr.	5	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Kongsberg skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Evje herred skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Sundalens herred skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Namsos skal være gjenstand for bevilling	386
—	7	Skr. om at der kan meddeles dampskibsrestauratør bevilling til at skjænke en bestemt slags vin. . .	388
—	12	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Skien skal være gjenstand for bevilling	389
—	12	Skr. om at den indehavere av ølbrev (l. 18 mai 1860) hjemlede ret til skjænkn. av vin m. v. kan indløses, uten at retten til skjænkning av øl samtidig indløses	392
—	19	Res. om vedtægter for Gjøviks brændevinssamlag . .	400
Decbr.	3	Res. om do. for Grimstads øl- og vinsamlag	413
—	10	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Fauske herred skal være gjenstand for bevilling	415
—	10	Res. om forandring i vedtægtene for Lillehammer øl- og vinsamlag	418
—	12	Skr. om at en bystyrebesl. om, at der for 1914 ikke utdeles nogen alm. rettighet til skjænkn. av øl og vin, kan approberes av amtmanden	420
—	19	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Gjøvik skal være gjenstand for bevilling	425
—	19	Res. om vedtægt for overdragelse og utøvelse av rettigheter til skjænkn. av brændevin i Holmestrand	425
—	19	Res. om vedtægter for Gjøviks øl- og vinsamlag. . .	427
—	19	Res. om do. for Trondhjems brændevinssamlag . . .	427
—	19	Res. om do. for Harstads øl- og vinsamlag	428
—	19	Res. om do. for Holmestrands brændevinssamlag. . .	428
—	27	Skr. om at der kan tilstaaes samme person baade indskrænket ret til skjænkning av vin og alm. ret til alkoholsvakt øl	429

1913 Side
Decbr. 31 Res. om at bevertning med mat eller drikke i Grimstad skal være gjenstand for bevilling 432
— 31 Res. om at do. med do. do. i Skaare herred skal være gjenstand for bevilling 433
— 31 Res. om vedtægter for Arendals brændevinssamlag . . 433
— 31 Res. om do. for Bodø do. 433
— 31 Res. om do. for Tromsø do. 433
— 31 Res. om do. for Kristiansands do. 433
— 31 Res. om do. for Bergens do. 434

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer, m. v.

1913
Febr. 10. Skr. om at den nederl. regjering for sine besiddelser i Ostindien har tiltraadt den reviderte Bernkonvention 56
April 15 Skr. om at den nederl. regjering for Curaçaos vedkommende har tiltraadt do. do. 140
Mai 2 Skr. om at do. do. for kolonien Surinams vedkommende har tiltraadt do. do. 155
Juli 25 Lov nr. 4 om offentlig forevisning av kinematografbilleder 292
Septbr. 12 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til at gi dispensation fra bestemm. i forannævnte lovs §§ 1 og 6, og om reglement for Statens Filmkontrol 347
Novbr. 12 Res. om fundas for »Norske Folkemuseum« 392
— 19 Res. om tilføielse til fundasen for Bergens museum . 399
— 19 Skr. om at den britiske regjering for kolonien New-Foundlands vedkommende har tiltraadt den reviderte Bernkonvention 401
Decbr. 2 Skr. om Det Australske Forbund, øen Norfolk og Papuas tilslutning til den revid. Bernkonvention . . 411
— 30 Rundskr. ang. filmkontrollen 429

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

1907
Decbr. 9 Overenskomst ang. oprettelse av et internationalt sundhetsbyraa i Paris 435
1910
Septbr. 23 Overenskomster med undertegningsprotokol om istandbringelse av visse ensartede regler ang. sammenstøt og ang. bistand og bergning tilsjøs 438

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v. 575

			Side
1913			
1911			
Juni	2	Konvention med slutningsprotokol ang. beskyttelse av den industrielle eiendomsret, undertegn. i Washington 2 juni 1911	467
1912			
Mai	20	Handels- og sjøfartstraktat mellem Norge og Nederlandene	485
—	20	Ministerielle noter mell. Norge og Nederlandene ang. begrænsning av den i foranstaaende traktat stipulerte mestbegunstigelse, forsaavidt angaar handelsreisende	492
Juli	5	Internat. radiotelegrafkonvention med tilhørende slutningsprotokol og tjenestereglement	494
1913			
Janr.	17	Res. om fritagelse for fremmede magters gesandter, konsuler m. fl. for formues- og indtægtsskat m. v.	34
—	18	Dekl. mell. Norge og Sverige om beskatning i Narvik av Luossavaara-Kiirunavaaraselskapets indtægt.	36
—	20	Res. indeh. bestemm. ang. fremmede krigsskibes adgang til norske havner og farvand	37
Febr.	10	Skr. om at den nederl. regjering for sine besiddelser i Ostindien har tiltraadt den reviderte Bernkonvention	56
Mars	3	Overensk. ang. gjensidig anerkjendelse av norske og spanske skibsmaalebrev	82
—	7	Skr. om at Nyfundland har tiltraadt radiotelegrafoverenskomsten av 1906	90
April	8	Konv. om forhandl. med Sverige om flytlappenes ret til renbeite m. v.	123
—	11	Skr. om at den spanske regjering har tiltraadt den anden fredskonferanses overenskomst om bombardement ved flaatestyrker i krigstid	136
—	1/14	Noter ang. gjensidig anerkjendelse av norske og russiske lastelinjebestemmelser	137
—	15	Skr. om at den nederlandske regjering far Curaçaos vedkommende har tiltraadt den reviderte Bernkonvention	140
—	21	Skr. om gyldigheten av § 15 i traktat med Storbritannien av 11 juli 1670 om norske konsulers adg. til at overta behandl. av dødsboer efter norske undersaatter, som dør i deres konsulat m. v.	144
—	25	Skr. om at forskjellige britiske kolonier og protektorater har tiltraadt avtalen ang. bekjæmpelse av utbredelsen av uanstændige publikationer	153
Mai	2	Skr. om at den nederl. regjering for kolonien Surinams vedk. har tiltraadt den reviderte Bern-konvention	155

1913			Side
Mai	2	Skr. om at Spanien har ratifisert overenskomster, I, II, III, V, VI, VII, X og XI fra 2den fredskonferanse i Haag	156
—	16	Konv. mellem Norge og Storbritannien ang. ændring av handels- og sjøfartskonventionen av 18 mars 1826	558
Juni	3	Res. om overførelse til Utenriksdepartementet av en del av de under Sjøfartskontoret hørende såker	209
—	28	Res. om oprettelse av ulønnet konsulat i Emden	261
Aug.	5	Skr. om at Frankrike har ratifisert Genfkonventionen av 1906	327
—	26	Tillæg til telegrafoverenskomsten mellem Norge og Danmark av 1902	335
—	26	Tillæg til do. mellem Norge, Danmark og Sverige av 1902	336
Septbr.	19	Res. om oprettelse av et ulønnet generalkonsulat i Montevideo	356
Novbr.	17	Skr. om at Uruguay har tiltraadt overenskomsten ang. oprettelse av et intern. sundhetsbyraa i Paris	394
—	19	Skr. om at den britiske regjering for kolonien New-Foundlands vedkommende har tiltraadt den reviderte Bernkonvention	401
Decbr.	2	Skr. om Det Australske Forbund, øen Norfolk og Papuas tilslutning til den revid. Bernkonvention	411
—	16	Skr. om at Indien har tiltraadt avtalen ang. bekjæmpelse av utbredelsen av utugtige publikationer	421
—	18	Skr. om at Venezuelas Forenede Stater har tiltraadt overenskomsten om postanvisningstjenesten	424

Egteskap, forældre og barn.

1913			
Janr.	17	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Horgs herred, Søndre Trondhjems amt	32
—	20	Res. om forandring i planen for Kristiania kommunale tvangsskole (jfr. l. 6 juni 1896)	39
Febr.	7	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Tjøtta herred	51
—	7	Res. om do. ang. do. do. til barn i Søndre Undals herred	52
—	7	Res. om do. ang. do. do. til barn i Torsnes herred	52
—	7	Res. om stadf. paa bestemm. for barnehjemmet for Kongsvinger og omegn (jfr.l. 6 juni 1896 § 1)	54
—	21	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Raade herred	66

1913				Side
Febr.	28	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Vaaler herred, Smaalenene amt	77
Mars	15	Res.	om anvendelse av do. do. i Rødenes herred	94
—	15	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Nærbø herred	95
—	22	Stadf.	paa »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Barnekrybber i Kristiania«	110
—	31	Rundskr., indeh.	advarsel mot bruk og salg av taateflasker med rør og gummislange for spædbarn	118
April	4	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Seljords herred	119
—	4	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Ørlandets herred.	119
—	17	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Brevik	141
—	17	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Skiptvets herred	142
—	25	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hevne herred	149
—	25	Res.	om forandring i vedtægten ang. do. do. til barn i Nedre Eker herred	149
Mai	7	Skr.	om forstaaelsen av et i en skilsmissebevilling indtat paalæg til manden om at utrede underholdningsbidrag til sin fraskilte hustru	165
—	8	Skr.	om utredelsen av utgifter ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v.	165
—	31	Skr.	om vergeraads myndighet ved familieanbringelse.	200
Juni	3	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Gjesdals herred	204
—	9	Skr.	om hvem er at anse som adoptivbarn efter arveavgiftkundgjørelsens § 1 a (3 juni)	212
—	10	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Nissedals herred	213
—	10	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Mosvikens herred	213
—	14	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Gjeitestrandens herred	219
—	17	Skr.	om at forældre ikke kan negte sine barn at delta i skoleskytningen, naar skolestyret har besluttet skytning indført i skolen	232
—	21	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hurums herred	243
—	21	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Østre Gausdals herred	243
Juli	18	Res.	om forandring i vedtægten ang. salg av tobak til barn i Kabelvaag og Svolvær byggekommuner	281
Aug.	5	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Strindens herred	325
—	12	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Aadalens herred	345

1913			Side
Septbr.	18	Skr. om skolehjemsanbringelse (Bastø) eller familieanbringelse, jfr. vergeraadsl. 6 juni 1896	354
—	19	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Eidsvolds herred	355
Novbr.	5	Res. om do. ang. do. do. til barn i Brønnøy herred .	386
Decbr.	3	Res. om do. ang. do. do. til barn i Ogne herred . .	411
—	4	Skr. om et vergeraads adgang til at overføre sin befatning med et i privat forpleining andensteds bortsat barn til vedkommende bys vergeraad, hvor barnets far hører hjemme	415
—	5	Skr. om at et vergeraad ikke kan beslutte bortsat et spædbarn, som befrygtes at ville bli vanvyrdet eller mishandlet, l. 6 juni 1896 § 1 b	415
—	17	Skr. om utredelsen av utgiftene ved et i forpleining bortsat aandssvakt barns ophold ved aandssvakeskole samt ved en døv guts ophold paa døveskole, naar guttens forældre er reist til Amerika . . .	421
—	17	Skr. om utredelsen av utgiftene ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v.	422
—	31	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Vevrings herred	432

Fattigvæsen.

1913			
Janr.	8	Stadf. paa »Ole Jensen Brøins legat til fattige trængende i Borgunds annekssogn i Lærdals prestegjeld« .	25
Febr.	11	Skr. om at utgifter ved uformuende barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v. ikke er at anse som fattigunderstøttelse uten i det i l. 28 juni 1912 (nr. 1) særskilt nævnte tilfælde	56
—	21	Res. om plan for et sikkerhetsfond ved bergverket »Norge« i Nannestads fattigkommune	71
April	16	Skr. om at en forening av stillingene som kommunerevisor og fattigstyrets formand ikke er tilstedelig	140
Juni	10	Res. om at den Aadals Bruk givne tilladelse til at beholde sit særskilte fattigvæsen ikke skal gjælde længer end til 1 juli 1913	215
—	21	Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved Orkla Grube-Aktiebolags (Orkla eller Orkedals Mining co. Ltds) bergverk i Meldalens prestegjeld	245
Aug.	14	Skr. om at stiftelsen »Stranges fattighus« i Bergen herefter skal kaldes »Stranges stiftelse«	328

1913 Side
Oktbr. 7 Res. om forandringer i planen for sikkerhetsfondet ved Bossmo A/S gruber i Mo herred, Nordlands amt. 368
Novbr. 5 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Grongs grubers bergverk i Grongs herred 387
Decbr. 10 Skr. om et herreds adgang til refusion for skoleutgifter til barn, som har hjemstavnsret i en anden kommune, av hvis fattigvæsen moren understøttes. . 419

Fiskeri, jagt og fredning.

1913
Janr. 7 Res. om ophævelse av paabudet i l. 3 aug. 1897 (nr. 4) § 14 om optagning av fiskeredskaper av sjøen for Herøy herred, Nordlands amt m. v. 24
Febr. 19 Skr. ang. beskatning av leieindtægt av jagtrettigheter. 62
— 21 Res. om fastsætt. av bøtestraf for overtrædelse av endel fiskeribestemmelser, jfr. l. 5 juni 1869 og l. 28 april 1888 67
— 21 Res. ang. fredningstiden om vaaren for sjørør i Saltdalselven med bielver m. v. 70
Mars 18 Res. om redskapers optagning i Austnesfjordens opsynsdistrikt, jfr. l. $^{19}/_{7}$ 1912 § 22. 97
Mai 3 Res. om forbud mot at jage, anskyte eller dræpe hval paa norsk sjøterritorium ved S. og N. Bergenhus amter m. v. 160
— 16 Res. om forandring i fiskereglerne for Ringebu herred. 180
— 16 Res. om fornyelse av fiskefredningsbestemmelserne for Ytre Sandsvær herred 181
— 23 Lov nr. 2 om tønder for saltet sild, brisling og agnskjæl 188
— 23 Res. om fiskeriregler inden Norderhovs herred . . . 190
— 23 Res. om forbud mot at benytte oter i fiskevandene i sæterdalen »Dalsiden« i Lesje herred 190
— 23 Res. om forbud mot at fiske sik i tiden 21 november til og med 10 november paa en strækning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eker herreder. 191
— 23 Res. om fiskeriregler for vand, tjern, elver og bækker i den saakaldte Nordmark i Nes herred, Buskeruds amt. 191
— 30 Res. om ophævelse for havstrækningen under Herø opsynsdistrikt av tidligere meddelt dispensation fra paabudet om fiskeredskapers optagning i henh. t. l. 1 juli 1907 § 25 195
Juni 3 Res. om at reglerne for laksefiske i sjøen skal være anvendelige ogsaa paa bruk av kastenøter m. v.

Side

til fangst av sjøørret i Evanger og Bruviks herreder 205
Juni 3 Res. om bruk av lyster til fangst av fisk i Lillevandet og endel av Eikisdalsvandet i Eresfjord og Vistdals herred 205
— 28 Lov nr. 1 om forlænget gyldighet av § 1 i lov av 7 januar 1904 om forandring i lov om hvalfangst av 6 juni 1896 251
— 28 Lov nr. 2 om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter 251
— 28 Res. om at forbudet mot at tilgodegjøre eller ilandbringe hval paa norsk sjøterritorium ved S. og N. Bergenhus amter ikke gjøres gjæld. for Søndre Bergenhus amt før utgangen av oktober 1913 . 260
— 28 Res. om forbud mot paa en strækning ved utløpet av Ørstenelven i Romsdals amt at benytte drivgarn, kastenot m. v. i tiden fra fredag aften kl. 6 til tirsdag aften kl. 6 260
— 28 Res. om forkortelse av 3 døgns ukefredningen, forsaavidt angaar laksefisket paa en strækning av Namsen elv 260
— 30 Stortingsbesl. ang. forøkelse av det Ældre Havfiskefond 262
Juli 11 Res. om tilladelse til at benytte bundne redskaper til fangst av laks i sjøen i Tanens fiskeridistrikt . 275
— 18 Res. om fiskeriregler for elver, bækker og vand i Evenes herred, hvori laks eller sjøørret ikke gaar . 282
— 25 Lov nr. 6 om salg av fersk torsk efter vegt 294
— 25 Res. om fredning av rype i Smaalenene amt 321
— 25 Res. om forandring av jagttiden om vaaren for tiur og aarhane i Smaalenene amt 321
— 25 Res. om forbud mot at fælde aarskalv av elg i Jarlsberg og Larviks amt 322
— 25 Res. om forbud mot snarefangst av tiur, røi, aarfugl og jerpe i Fosnes m. fl. herreder i Nordre Trondhjems amt 322
— 25 Res. om fornyelse av fiskefredningsbestemmelserne for Surendalens herred 322
— 25 Res. om forbud mot at benytte kilenot, lakseværp el. lign. redskaper ved utløpet av Gula elv m. v. . 322
Aug. 15 Res. om forbud mot bruken av bundne smaamaskede fiskeredskaper i Høstsjøen med tilstøtende vasdrag i Lille-elvedalens herred 329
— 15 Res. om at reglerne for laksefiske i sjøen skal være anvendelige ogsaa paa bruk av kastenøter og sættegarn til fangst av sjøørret i en del av

1913 Side

Granvinsfjorden og Eidfjorden i S. Bergenhus amt 329
Aug. 15 Res. om fiskeriregler for fisket i Eidsvandet i Norddalens herred m. v. 330
Septbr. 6 Res. om at paabudet om fiskeredskapers optagning av sjøen inden midnat før søn- og helligdage ikke skal være gjældende i Meløy herred m. v. . . . 341
Oktbr. 14 Res. om forbud mot at bruke sættegarn eller lign. redskaper eller smaamasket kastenot ved utløpet av Frognerelven i Aker 374
— 29 Res. om regler ang. fiskeriet i S. og N. Metsjøen og Mjølsjøen i Trysils herred 384
Novbr. 12 Res. om fornyelse av fiskerireglerne for Mørkevandet i Rovde, Vannelvens og Voldens herreder 390
— 12 Res. om tiden for anbringelse av fangstindretninger for rype i Lister og Mandals amt 390
— 19 Res. om fiskeriregler for samtlige fjeldvand i Tveits herred 395
— 19 Res. om forbud mot klapjagt paa elg i Smaalenene amt 395
— 26 Res. om optagning av fiskeredskaper av sjøen i Verrans herred 407
Decbr. 5 Skr. om Lofotopsynets ikrafttræden i 1914 415
— 10 Res. om anordning av særskilt opsyn med politimyndighet under vaartorskefiskerierne i Stavanger, S. og N. Bergenhus amter m. v. 416
— 19 Res. om fornyelse av fiskerireglerne for Brødrevandet i Ulsteins herred 426

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

1913
Janr. 28 Skr. om forandring i reglerne for straffangers indsætt. i Kristiania kredsfængsel 47
Febr. 21 Res. om fastsættelse av bøtestraf for overtrædelse av endel fiskeribestemm., jfr. strfl. § 339,2 67
— 22 Skr. om forandring i reglerne for fangers indsættelse i Bodsfængslet 73
Mars 5 Skr. om utredelsen av omkostningene til vidner og sagkyndige i private straffesaker m. v. 86
April 21 Skr. om fastsættelsen av beskikket forsvarers godtgjørelse m. v., straffeprocesl. § 107, andet og første punkt 144
Juni 21 Res. om nyt lønsregulativ for fængslernes tjenestemænd 246
— 27 Skr. ang. nærmere forklaring av skr. 23 novbr. 1912 om skyss- og kostgodtgj. for fangetransport . . . 251

1913 Side
Juni 27 Rundskr. vedkom. delinkventregnskapenes avlæggelse (ang. legitimation ved utbetaling av erstatn. i straffes.). 251
Decbr. 17 Rundskr. ang. hurtig fremme av efterforskning ang. ildsvaade 421
— 31 Skr. om at Stavanger og Trondhjems hjælpefængsler er gaat over til kredsfængsler m. v. 434

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs- og ulykkes- samt husdyrforsikring).

1913
Janr. 3 Res. om ny plan for Haa private Brandforsikringsforening 7
— 3 Res. om do. do. for Aure Brandassuranseforening . . 7
— 24 Skr. om at byskattel. § 38 (l.skattel. § 44), næstsidste led, om fradrag i indt.ansætt. for aarl. livsforsikr.præmie antages ogsaa at omfatte gaveforsikring, barneforsikr. og utstyrsforsikring 45
— 31 Telegr. bl. a. om at assuransepræmier for selvassurandør ikke kan fradrages ved indtægtsansættelse, men alene virkelig betalte præmier 48
Febr. 7 Res. om plan for Aadalens gjensidige Brandforsikringsselskap for Løsøre m. v. 56
— 28 Res. om forandring i lovene for den gjens. Forsikr.-forening for Fiskerbaater »Nordkyn« 79
— 28 Res. om forandringer i statutterne for »Lømsen Hestekasse« 80
Mars 6 Res. om ny plan for Bokn herreds gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre 89
— 12 Skr. om en kredssykekasses forpl. til at gi kontroloplysning ved ligningsarbeidet om kassens honorarer til læger og tandlæger 92
— 28 Res. om love for »Odin, norsk gjensidig Forsikringsselskap« 117
— 28 Res. om tillæg til planen for Urskogs Brandassuranseforening 117
— 28 Res. om ny plan for Tønsets Brandforsikringsforening . 117
— 28 Res. om plan for Hallingdals gjensidige Brandassuranseforening 117
— 28 Res. om »Lovar for Bygland herads Brandtrygdelag« . 117
April 4 Res. om forandringer i planen for Hammer og Alversunds Brandassuranseforening 121
— 4 Res. om tillæg til planen for Bolsø Brandassuranseforening 122
— 4 Res. om forandring i planen for Høilandets gjens. Brandforsikringslag for Bygninger og Løsøre . . 122

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs- og ulykkes- samt husdyrforsikr.). 583
1913 Side
April 4 Res. om forandringer i planen for Hevne Brandassuranseforening 122
— 11 Res. om forandring i planen for Rødenes gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre . . 134
— 11 Res. om tillæg til planen for Klæbu og Tillers private Brandassuranseforening 134
— 22 Skr. om skifterets pligt til at attestere arvings berettigelse til at hæve og kvittere for et forsikringsbeløp 145
— 25 Res. om forandring i planen for Øier Brandkasse . . 152
— 25 Res. om forandring i planen for Rennebu Brandforsikringsforening for Hus 152
Mai 3 Res. om forandring i planen for Singsaas Brandassuranseforening for Løsøre 163
— 23 Res. om forandring i vedtægtene for Akershus gjens. Brandassuranseforening for Bygninger 192
— 23 Res. om ny plan for Kvinnherreds gjens. Brandforsikringsforening 192
— 30 Res. om fastsættelse av præmiesatserne for forsikring i i henh. t. l. 18 aug. 1911 om ulykkesforsikr. for sjømænd 195
Juni 3 Res. om plan for Gols Brandkasse 210
— 3 Res. om forandringer i planen for Søkkelvens Brandforsikringsselskap 210
— 10 Res. om bemyndigelse for Enkekassens direktion bl. a. til at utrede 25 % tillæg til forsikringer, tegnet efter 1 juli 1896, men før vedkommende blev enker 215
— 14 Res. om forandringer i planerne for Eidskogens gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre 224
— 14 Res. om ny plan for Vang og Furnes gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger og Løsøre 224
— 14 Res. om forandring i planen for Nordre Aurdals gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger 224
— 14 Res. om forandringer i planen for S. og N. Frons gjens. Brandforsikringsselskap 224
— 14 Res. om forandring i planen for Vold sogns Brandforsikringsselskap for Bygninger, Indbo og Løsøre . 224
— 14 Res. om forandring i planen for Indre Søndmør Brandforsikringsforening for Hus 224
— 14 Res. om ny plan for Stadsbygdens prestegjelds Brandforsikringsforening for Hus 225
— 21 Res. om plan for Røldals Brandassuranseforening for Bygninger 249
— 30 Stortingsbesl. ang. lønsregulativ for Riksforsikringsanstalten 263

1913			Side
Juli	7	Res. om forandringer i lovene for »Gjensidig Forsikringsselskap Tyr«	273
—	7	Res. om forandringer i planen for Ringsaker Brandkasse	273
—	7	Res. om forandring i »lov for det gjensidige Trygdelag mot skade-eld i Gjerstads herad«	273
—	7	Res. om forandring i planen for Jølster gjens. Brandforsikringsselskap	273
—	7	Res. om forandring i planen for Stangviks gjens. Brandforsikringsforening for Løsøre	273
—	18	Res. om at lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 ikke kommer til anv. paa forsikring av krigsrisiko tilsjøs	282
Septbr.	30	Res. om at l. om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 ikke kommer til anvendelse paa chomageforsikring (bedriftsstansforsikring) paa grund av maskinskade, streik el. lign.	362
Oktbr.	14	Res. om plan for Hvaler gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger	376
—	14	Res. om plan for Røkens gjens. Brandforsikringsforening for Løsøre	376
—	14	Res. om nye vedtægter for Lier gjens. Brandforsikringsforening	377
—	14	Res. om ny plan for Jæderens Brandforsikringsforening	377
—	22	Res. om forandring i planen for Meldalens Brandassuranseforening for Løsøre og Indbo m. m.	379
—	29	Res. om plan for Feirings gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger	385
Novbr.	5	Res. om love for »Fjelds Kvægforsikringsforening«	387
—	12	Res. om utvidelse av Norges Brandkasses virksomhet til at omfatte løsøreforsikring — fra 1 januar 1915 at regne	392
—	26	Res. om forandret anordning av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse	408
Decbr.	31	Res. om forandring i planen for Eidsvolds gjens. Brandforsikringsforening for Bygninger	434
—	31	Res. om forandring i planen for Eidsvolds gjens. Brandforsikringsforening for Løsøre	434

Handel.

1912			
Mai	20	Handels- og sjøfartstraktat med Nederlandene	485
—	20	Ministerielle noter med Nederlandene ang. begrænsning av den i forannævnte traktat stipulerte mestbegunstigelse, forsaavidt angaar handelsreisende	492

1913				Side
Janr.	9	Skr.	ang. aktieselskaps anmeldelse til handelsregistret om, at det agter at drive »handel« uten at løse handelsbrev	26
—	13	Skr.	ang. lovligheten av, at et firma averterer en olivenolje som middel mot astma	26
Febr.	7	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Tjøtta herred	51
—	7	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Søndre Undals herred	52
—	7	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Torsnes herred	52
—	7	Res.	om at bevertning med mat eller drikke inden Brønnøy herred skal være gjenstand for bevilling	52
—	7	Res.	om at bevertning med mat eller drikke inden Evenes herred skal være gjenstand for bevilling	52
—	7	Res.	om at bevertning med mat eller drikke skal være gjenstand for bevilling i Bergs skolekreds, Øvre Sandsvær, under vaabenøvelserne paa Heistadmoen samt i Saggrænden og Meheiens skolekredser	52
—	7	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nes herred, Akershus amt	53
—	21	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Hollens herred	69
—	21	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Sandnes skal være gjenstand for bevilling	69
—	21	Res.	om at bevertning med mat eller drikke inden Loppens herred skal være gjenstand for bevilling	69
Mars	6	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Bergen	88
—	15	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Nærbø herred	95
—	15	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nordre Aurdals herred	95
—	15	Res.	om do for do. i Arendal	95
—	28	Res.	om do. for do. i Kraakstad herreds	115
April	4	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Seljords herred	119
—	4	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Ørlandets herred	119
—	17	Res.	om do. ang. do. do. til barn i Brevik	141
—	25	Plakat	ang. forsigtighetsregler ved forhandling av raa karbolsyre, saltsyre m. v.	148
—	25	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Hevne herred	149

1913				Side
April	25	Res.	om forandring i vedtægten ang. salg av tobak til barn i Nedre Eker herred	149
—	25	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Eidskogens herred	149
—	29	Skr.	ang. spørsmaalet om ret for visse handlende til uten bevilling at sælge denaturert brændevin, politur o. l.	154
Mai	2	Skr.	om forstaaelsen av handelsl. 16 juli 1907 § 33, 2det led, jfr. § 15 (ang. avgiftens beregning)	156
—	3	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Larvik skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res.	om at do. med do. do. i Stords herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res.	om at do. med do. do. inden Sannessjøens byggeomraade i Stamnes herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	3	Res.	om at do. med do. do. i Buksnes herred skal være gjenstand for bevilling	160
—	9	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Kristiansund	167
—	16	Konv.	mellem Norge og Storbritanien ang. ændring av handels- og sjøfartskonventionen av 18 mars 1826	558
—	26	Skr.	om bevidnelse ved utfærdigelse av handelsbrev til en paa vedk. sted ukjendt person, jfr. handelsl. $^{16}/_{7}$ 1907 § 4	194
Juni	3	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Gjesdals herred	204
—	3	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nissedals herred	204
—	10	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Nissedals herred	213
—	10	Res.	om do. ang. do. av do. til barn i Mosvikens herred	213
—	10	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Viktens herred skal være gjenstand for bevilling	213
—	14	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Gjeitestrandens herred	219
—	21	Res.	om do. ang. do. av do. til barn i Hurums herred	243
—	21	Res.	om at bevertning med mat eller drikke paa dyrskuedage i Seljord sogn skal være gjenstand for bevilling	244
—	21	Res.	om at do. med do. do. i Kirkenes m. fl. steder i Sydvaranger herred skal være gjenstand for do.	244

1913				Side
Juli	7	Res.	om ny lukningsvedtægt for utsalgssteder i Holmestrand	268
—	18	Lov	nr. 1 om forandring i lov om handelsnæring av 16 juli 1907	278
—	18	Res.	om forandring i vedtægten ang. salg av tobak til barn i Kabelvaag og Svolvær byggekommuner	281
—	18	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Kristiania.	281
—	18	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Aarstads herred	281
—	25	Lov	nr. 5 om lukningstid for utsalgssteder	293
—	25	Lov	nr. 7 om forbud mot salg m. v. av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor	294
—	25	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for Dal sogn, Tinns herred	321
Aug.	5	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Strindens herred	325
—	5	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Voldens herred skal være gjenstand for bevilling	325
—	5	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Tromsø	325
—	15	Res.	om at bevertning med mat eller drikke skal være gjenstand for bevilling under vaabenøvelserne paa Terningmoen m. v.	329
—	15	Res.	om at do. med do. do. i Stavanger skal være gjenstand for bevilling	329
—	15	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Kopervik.	329
—	23	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Hønefoss skal være gjenstand for bevilling	334
—	23	Res.	om at do. med do. do. skal være gjenstand for bevilling under hestemarked og amtsutstilling i Laardals herred og under dyrskue i Mo herred	334
Septbr.	6	Res.	om at do. med do. do. i Lunde herred, Bratsbergs amt, skal være gjenstand for bevilling	341
—	9	Skr.	om at konditorier efter l. 31 juli 1912 maa løse bevilling	344
—	12	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Aadalens herred	345
—	12	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Etnedalens herred	346
—	19	Res.	om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Eidsvolds herred	355
—	19	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Porsgrund	355
—	19	Res.	om do. i do. do. for Stavanger	355
—	19	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Surendalens herred	356

1913			Side
Septbr.	19	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Visdals sogn, Romsdals amt	356
—	30	Res. om do. for do. i Seljordsherred	362
Oktbr.	29	Res. om do. for landhandlerier i Vestre Gausdals herred	384
Novbr.	5	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Brønnøy herred	386
—	5	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Kongsberg skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Evje herred skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Sundalens herred skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res. om at do. med do. do. i Namsos skal være gjenstand for bevilling	386
—	12	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Vestnes herred	389
—	12	Res. om at bevertning med mat og drikke i Skien skal være gjenstand for bevilling	389
—	12	Skr. om at en forretn.drivendes administr.bo, hvis virksomhet bestaar i at realisere skyldnerens eiendele, ikke pligter handelsavgift (l. $^{16}/_{7}$ 1907 § 9)	393
—	26	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Hobøls herred	407
—	26	Res. om do. for butikker i Brønnøy herred	407
—	29	Skr. om en instrumentmaker som handelsborger kan falbyde instrumenter av fremmed tilvirkning til privatlæger utenfor sin næringskommune (l. 16 juli 1907 § 14 b)	411
Decbr.	3	Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Ogne herred	411
—	3	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Holmsbu	411
—	3	Res. om forhøielse av antallet av faste medlemmer og varamænd ved Drammens handelsret	412
—	3	Telegr. om at departementet ikke kan dispensere fra bestemm. i l. $^{16}/_{7}$ 1907 § 10 om, at et konkursbo ikke kan supplere varebeholdningen	414
—	5	Telegr. om at markedsavgift (l. $^{20}/_{8}$ 1842) maa betales ved siden av avgift for næringsbrev paa omførselshandel (l. 16 juli 1907 § 22)	415
—	10	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Fauske herred skal være gjenstand for bevilling	415
—	18	Telegr. om at handelsbrev ikke kan meddeles gift kvinde under 21 aar	424
—	19	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Holmestrand	424
—	19	Res. om at bevertning med mat eller drikke i Gjøvik skal være gjenstand for bevilling	425

1913 Side
Decbr. 31 Res. om vedtægt ang. salg av tobak til barn i Vevrings herred 432
— 31 Res. om at bevertning med mat eller drikke i Grimstad skal være gjenstand for bevilling 432
— 31 Res. om at do. med do. do. i Skaare herred skal være gjenstand for bevilling 433

Haandverk, fabrikker, bergverk.

1911
Juni 2 Konvention med slutningsprotokol ang. beskyttelse av den industrielle eiendomsret, undertegnet i Washington 2 juni 1911 467
1913
Febr. 21 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved bergverket »Norge« i Nannestads fattigkommune 71
Juni 3 Res. indeh. fortegnelse over særskilt sundhetsfarlige bedrifter 204
— 3 Res. om lønsregulativ for sekretæren og de tekniske assistenter ved Styret for det Industrielle Retsvern. 206
— 10 Res. om at den Aadals Bruk givne tilladelse til at beholde sit særskilte fattigvæsen ikke skal gjælde længer end til 1 juli 1913 215
— 21 Res. om forhøielse av sikkerhetsfondet ved Orkla Grube-Aktiebolags (Orkla eller Orkedals Mining co. Ltds.) bergverk i Meldalens herred m. v. . . . 245
Juli 18 Res. om love for »Det norske Aktieselskap for Elektrokemisk Industri, Norsk Industri-Hypotekbank« . . 289
— 25 Lov nr. 7 om forbud mot tilvirkning m. v. av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor 294
— 25 Lov nr. 11 om haandverksnæring 297
Septbr. 6 Reglement indeh. forandring i reglementet for margarinfabrikker m. v. 341
— 12 Res. om forandring i instruksen for den kvindelige fabrikinspektør 349
Oktbr. 7 Res. om forandringer i planen for sikkerhetsfondet ved Bossmo A/S. gruber i Mo herred, Nordlands amt. 368
— 7 Res. hvorved det overdrages til Socialdepartementet at gi de i haandverksl. 25 juli 1913 §§ 6, 11 og 47 omhandlede fritagelser m. v. 368
Novbr. 5 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S. Grongs grubers bergverk i Grongs herred 387
— 12 Res. om oprettelse av en national sektion av den intern. kommission til opnaaelse av ensartet undersøkelse av petroleumsprodukter 392
— 15 Skr. om forstaaelsen av § 2, andet led, i lov 6 juni

1913 Side

1891 (nr. 2) om guld- og sølvarbeiders finhet og stempling m. v. 394

Decbr. 19 Res. om at haandverksloven av 25 juli 1913 indtil videre ikke gjøres gjældende for Holmsbu . . . 425

— 19 Res. om at do. do. indtil videre ikke gjøres gjældende for Svelvik 425

— 22 Skr. om at kvinde, som driver sin fraskilte mands haandverk, kan erhverve nyt haandverksbrev i en anden kommune efter at ha opsagt sit haandverksbrev 429

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1913

Janr. 17 Res. om fastsætt. av grænsen mellem Jevnaker og Lunner prestegjeld og sogn, herreder m. v. 35

Febr. 7 Res. om deling av Søgne herred i to, Søgne herred og Greipstads herred 55

— 7 Res. om deling av Ullensvangs herred i tre, Ullensvangs, Kinserviks og Odda herred samt om fastsætt. av grænsen mel. Ullensvang og Odda—Kinservik m. v. 55

— 28 Res. om deling av Søndre Lands herred i to herreder m. v. 79

— 28 Res. om overførelse av to bruk fra Malme til Solberg sogn, Beitstadens prestegjeld, og om deling av Beitstadens herred i to herreder m. v. 79

Mars 6 Skr. om deling av Ids jordmordistrikt 89

— 27 Skr. om omregulering av Hammarøy og Sagfjordens jordmordistrikter 113

— 28 Res. om deling av Jelsa herred 116

April 11 Res. om forandring av grænsen mellem 10de og 11te renbeitedistrikt i Tromsø amt 131

— 28 Skr. om deling av Hernes og Skogbygdernes jordmordistrikt i Elverums herred 153

Mai 30 Res. bl. a. om omregulering av Nedre Romerike, Nes og Eidsvold sorenskriverembeder (Justisdept.s civile budget) 197

Juli 4 Skr. om deling av Austevolds jordmordistrikt i Hufterens distrikt og Hundvaakens distrikt 264

— 7 Res. om deling av Nordre lands herred i to, Nordre Lands herred og Torpens herred 272

— 11 Res. om overførelse av endel gaarder fra Tranøy prestegjelds hovedsogn til et eget, Stonglandet, anneks 275

Jurisdiktions- og grænseforandr., delinger og navnforandr. f. distr. 591

1913			Side
Aug.	5	Res. om henlæggelse av gaardene Breistein, Hylkje og Salhus fra Hammer sogn og herred til Aasene sogn og herred	326
—	15	Res. om utvidelse av grænserne for det strøk i Ørstenvik, for hvilket den alm. bygn.lov er gjort gjældende m. v.	330
—	15	Res. om overførelse av endel gaarder fra Ids hovedsogn til Enningdalens anneks	331
—	15	Res. om forandring av det geistlige og civile navn »Gravik« i N. Trondhjems amt til »Gravvik«	332
—	20	Skr. om deling av Vinje jordmordistrikt	333
Septbr.	19	Res. om overførelse av gaarden nedre Ryen fra Foldalen sogn til Lille-Elvedalen sogn og om Foldalen sogns utskillelse fra Lille-Elvedalens herred og overgang til et eget, Foldalens herred	360
—	30	Res. om overførelse av en del av Tanen sogn til Gamvik sogn og oprettelse av et nyt, Berlevaag sogn m. v.	364
Oktbr.	14	Res. om deling av Ringerike og Hallingdals provsti	376
—	31	Meddelelse om at Hardanger bataljons utskrivningsdistrikt overføres fra Molde til Bergens krigskommissariat	385
Novbr.	12	Res. om utvidelse av Trondhjems havn	391
—	19	Res. om ordningen av maanedstingkredsene i Nedre Romerike, Nes og Eidsvold sorenskriverier	399
Decbr.	10	Res. om deling av Høilands prestegjeld og ladestedet Sandnes's overgang til eget sognekald m. v.	416
—	19	Res. om Notoddens fraskillelse fra Hitterdal og overgang til eget prestegjeld	426
—	31	Res. om deling av Tysvær tinglag m. v.	433

Kirker og kirkegaarder.

1913			
Febr.	7	Res. om opførelse av Svilands kapel i Høiland m. v.	54
April	4	Res. om opførelse av Storfosens kapel i Ørlandets prestegjeld m. v.	121
—	11	Res. om opførelse av ny kirke for Vivestad sogn, Ramnes prestegjeld m. v.	132
—	17	Res. om opførelse av »Indre Herø kapel« m. v.	142
—	23	Skr. om adgang til under goodtemplarstevne at benytte en kirke til avholdelse av logemøter	146
Mai	30	Res. om indvielse av Holmenkollens kapel til gudstjenstlig bruk m. v.	197
Juni	21	Res. om opførelse av Randabygds kapel i Utviken sogn m. v.	245

1913				Side
Juni	28	Res.	om opførelse av Andørja kapel i Ibbestads prestegjeld m. v.	261
Juli	5	Skr.	ang. adgang for norsk-amerikanere til at tale i kirkerne	265
—	7	Res.	om indvielse av bedehuset »Bethlehem« og forsamlingshuset »Fredheim« i Hetlands prestegjeld til gudstjenstlig bruk m. v.	271
—	7	Res.	om opførelse av Sjøli kapel i Rendalens prestegjeld m. v.	272
—	7	Res.	om opførelse av ny kirke for Lomen sogn av Vestre Slidre prestegjeld	272
Aug.	20	Res.	om opførelse av Uskedals kapel i Kvinnherreds prestegjeld m. v.	340
Septbr.	30	Res.	om indvielse av Blivasgiedde kapel i Karasjoks prestegjeld til gudstjenstlig bruk m. v.	363
Oktbr.	29	Res.	om lægmænds forkyndelse ved gudstjenester m. v.	381
—	29	Res.	om nadverforvaltning utenfor kirkerne	382

Kjøpstæder og ladesteder.

1913				
Janr.	3	Res.	om at Notodden ved valg paa medlemmer av Brandkassens repræsentantskap skal henlægges til valgkredsen Langesund, Stathelle, Brevik, Porsgrund og Skien	7
Febr.	7	Res.	om fastsætt. av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Grimstad	52
—	7	Res.	om tvungen opmaaling av tomter og grunder i Svelvik m. v.	54
—	21	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Sandnes skal være gjenstand for bevilling	69
—	28	Res.	om forhøielse av eiendomsskatten i Son for 1ste halvaar 1913	78
Mars	6	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Bergen	88
—	15	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Arendal	95
April	4	Res.	om opmaaling av tomter og grunder i Namsos	121
—	25	Res.	om kartlægning og opmaaling m. v. av do. do. i Tromsø	151
Mai	3	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Larvik skal være gjenstand for bevilling	160
—	9	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for utsalgssteder i Kristiansund	167
—	9	Res.	om nedsættelse av eiendomsskatten i Svelvik for 1ste halvaar 1913	167
—	9	Res.	om bestemmelse av Namsos's bidrag til lønnen for lensmanden i Namsos	168

1913				Side
Juli	7	Res.	om ny lukningsvedtægt for utsalgssteder i Holmestrand	268
—	18	Res.	om do. for do. i Kristiania	281
—	25	Res.	om oprettelse av et byfogedembede i Narvik	323
Aug.	5	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for Tromsø	325
—	15	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Stavanger skal være gjenstand for bevilling	329
—	15	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Kopervik	329
—	23	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Hønefoss skal være gjenstand for bevilling	334
Septbr.	19	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for Porsgrund	355
—	19	Res.	om do. i do. for Stavanger	355
Novbr.	5	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Kongsberg skal være gjenstand for bevilling	386
—	5	Res.	om at do. med do. do. i Namsos skal være gjenstand for bevilling	386
—	12	Res.	om do. med do. do. i Skien skal være gjenstand for bevilling	389
Decbr.	3	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Holmsbu	411
—	19	Res.	om do. for do. i Holmestrand	424
—	19	Res.	om at bevertning med mat eller drikke i Gjøvik skal være gjenstand for bevilling	425
—	31	Res.	om at do. med do. do. i Grimstad skal være gjenstand for bevilling	432

Kommune- og valgvæsen.

1913				
Janr.	15	Skr.	om at samme person ikke kan vælges til medl. baade av lign.raadet og av overlign.nævnden (derimot baade av lign.raadet og av lign.nævnden)	31
—	24	Rundskr.	om den kommunale budgetbehandling m. v. eft. de nye skattelove av 18 aug. 1911	40
—	28	Telegr.	om hvad der utkræves til gyldig beslutning av lign.raadet, byskattel. § 120, l.skattel. § 128	47
Febr.	5	Skr.	om at der ikke bør bevilges lign.nævnden godtgjørelse for dens arbeide	49
—	7	Res.	om avhold. av ekstraordn. kommunevalg til utkaarelse av repræsentanter for de i anledn. av Ullensvangs herreds deling oprettede nye: Kinserviks og Odda herreder	55
—	17	Skr.	om at kommunen ikke pligter betaling for komm. tjenestemands utarbeidelse av lønsopgave til bruk for lign.nævnden, byskattel. § 58	61
—	28	Res.	om avholdelse av ekstraordinært kommunevalg til utkaarelse av repræsentanter og varamænd for et nyt Malme herred, N. Trondhjems amt m. v.	79

1913			Side
Mars	5	Telegr. om at et ligningsraad (l.skattel. § 69) maa av herredsstyret kunne besluttes ophævet	87
—	12	Skr. om at en kredssykekasses forretningsfører som kommunal tjenestemand er forpligtet til at gi kontroloplysn. ved lign.arbeidet om kassens honorarer til læger og tandlæger	92
April	16	Skr. om at forening av stillingene som kommunerevisor og fattigstyrets formand ikke er tilstedelig . . .	140
—	16	Skr. om at samme person ikke bør fungere baade som kommunerevisor og skolestyreformand	141
Mai	22	Skr. om forstaaelsen av landsformandskapslovens § 38	187
—	28	Telegr. om at bystyremedlemmer som medl. av øl- og vinsamlags direktion er ugilde ved behandl. av spørsmaalet om fornyet bevilling for samlaget . .	194
Juni	3	Skr. om et bystyres beføielse i medh. av § 5 i lov om salg og utskjænkn. av brændevin m. v. av 17 mai 1904 til at godkjende et brændevinssamlags vedtægter m. v.	210
—	10	Skr. ang. spørsm. om nødvendigheten av fornyet behandl. av en med simpelt flertal fattet beslutning om forandring av lønningsvedtægt for folkeskolelærere	216
—	17	Skr. om et bystyremedlems adg. til at gjenindtræde i bystyret, naar suspensionsgrunden (konkurs) er bortfaldt, men forinden han eft. istandbringelse av nyt komm. mandtal paany er blit effektivt stemmeberettiget.	232
—	19	Telegr. om at et herredsstyre ikke som sin repræsentant i en særskilt klagenævnd kan vælge ligningsnævndens formand	234
Aug.	26	Telegr. om at direktører og revisorer i samlag og form. i samlagets repræsentantskap er inhabile som medlem av avstemningsstyre ved samlagsavstemning	337
Septbr.	23	Skr. om at det paahviler kommunen at besørge utført ved sine egne funktionærer utligning av eiendomsskat til kommunen	361
—	30	Skr. om valg av nye medl. av ligningsinstansene, som skal træde sammen i januar 1914	366
Novbr.	1	Skr. om betingelserne for, at en kommunekasserer kan være formand	385
—	25	Skr. om hvem — det fungerende eller det nyvalgte herredsstyre — der har at vælge medlemmer til kommunale styrer for de følgende aar	406
Decbr.	12	Skr. om forstaaelsen av landsformandskapslovens § 6, sidste led, jfr. § 8	420

1913 Side
Decbr. 13 Skr. om avholdelsen av varamandsvalg (kommunevalg), jfr. l.formandskapsl. § 5, post 7, andet punktum. 420
— 17 Skr. om at valgstyremedlemmer ved kommunevalg ikke under forretningen maa utlevere stemmesedler til vælgerne m. v. 422
— 18 Skr. om formandskapsmedlemmers pligt til at delta i kommunale komiteer 423
— 19 Skr. om at herredsstyremedlem, som har tjenstgjort i de 3 sidste aar, ogsaa kan negte at motta valg som varamand. 429

Landvæsen.

1913
Janr. 9 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Eidskogens herred 25
— 16 Nye bruksregler for Kværnaa bygdealmenning i Beitstaden 32
Febr. 21 Skr. om at almindelig vaaningsbygning paa bondegaard ikke ved formuesansættelsen blir at værdsætte særskilt, landskattel. § 37 a, jfr. § 46 3dje led og § 37 a 72
— 28 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Vartdalstrandens herred 78
— 28 Res. om forandringer i statutterne for »Lømsen Hestekasse« 80
April 8 Konv. om forhandlinger med Sverige ang. flytlappenes ret til renbeite m. v. 123
Mai 9 Lov om merkning og farvning m. v. av utenlandsk frø 166
— 14 Skr. om forandring i Jordsalgsreglementet for Finmarken 169
— 15 Lov om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 ang. lappene i kongerikerne Norge og Sverige 171
— 16 Res. om optagelse av omstreifende hund i Eidskogens herred 180
— 21 Regler for behandling av de med T eller S brændemerkede dyr 184
Juni 3 Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Saude herred 205
— 3 Res. om do. for do. do. til do. i Klepps herred . . . 205
— 10 Res. om do. for do. do. til do. i Stokke herred . . . 213
Juli 11 Res. om do. for do. do. til do. i Gimsøy herred. . . 275
— 16 Skr. om lensmands bestyr.salær for avholdelse av flere beiteskjøn samme dag efter forlangende av en og samme rekvirent, jfr. l. 16/5 1860 § 37 277
— 25 Lov nr. 10 om erhvervelse av større myrstrækninger 296

1913			Side
Aug.	30	Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Elverums herred	339
Septbr.	3	Nye bruksregler for Dovreskogens bygdealmenning	341
—	12	Bruksregler for Strinde eller Bølle bygdealmenning i Stod	351
—	19	Res. om henlæggelse til Landbruksdepartementet av behandl. av saker ang. erhvervelse av større myrstrækninger	360
Oktbr.	3	Nye bruksregler for Lordalens statsalmenning i Lesje	366
—	7	Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Hammer herred	367
—	14	Plakat om farvning av utenlandsk frø	370
—	14	Regler for merkning og farvning av utenlandsk frø	371
Novbr.	5	Res. om love for »Fjelds Kvægforsikringsforening«	387
—	12	Res. om fastsættelse av avgifter for undersøkelse og stempling av kjøtt utenfor kontrolstationen i Aalesund m. v.	390
Decbr.	19	Res. om optagelse av omstreifende hund i Fosnes herred	425
—	19	Res. om vedtægt for pigtraads anvendelse til gjærde i Evanger herred	425
—	19	Nye bruksregler for Leksdals statsalmenning i Laanke herred	429

Lotterier.

1913			
Janr.	27	Rundskr. ang. lotterier	46
Mai	19	Skr. om ophør av salg av lodder i lotterier, naar trækningen begynder	184

Love og grundlovsbestemmelser m. v.

1913			
Febr.	20	Lov om forandring i § 1 i lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911	65
Mai	3	Lov om likbrænding	156
—	9	Lov om merkning og farvning m. v. av utenlandsk frø	166
—	15	Lov om forandring i lov av 24 april 1908 om yderligere forlænget gyldighet m. v. av lov av 2 juni 1883 ang. lappene i kongerikerne Norge og Sverige	171
—	16	Lov nr. 1 om forandringer i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899	173
—	16	Lov nr. 2 om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 (lov av 18 aug. 1911) § 19	178
—	16	Lov nr. 3 om eksamensret for det Teologiske Menighetsfakultet i Kristiania	179
—	23	Lov nr. 1 om forandring av § 21 i lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895	188

1913			Side
Mai	23	Lov nr. 2 om tønder for saltet sild, brisling og agnskjæl	188
Juni	3	Lov indeh. forandring av § 3 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903	201
—	21	Lov nr. 1 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet	235
—	21	Lov nr. 2 om forandring i lov om veksler av 7 mai 1880	236
—	21	Lov nr. 3 om forandring i lov om visse anvisninger (checks) av 3 august 1897	237
—	21	Lov nr. 4 om forandringer i lov om sjøfarten av 20 juli 1893	237
—	21	Lov nr. 5 om forandringer i lov om stranding og vrak av 20 juli 1893	241
—	21	Lov nr. 6 om ind- og utførsel av opium m. m.	241
—	28	Lov nr. 1 om forlænget gyldighet av § 1 i lov av 7 januar 1904 om forandring i lov om hvalfangst av 6 juni 1896	251
—	28	Lov nr. 2 om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter	251
—	28	Lov nr. 3 om forandring i lov av 6 august 1897 om adgang for visse aktieselskaper og bankindretninger til at utstede obligationer lydende paa ihændehaveren	257
Juli	7	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 ang. tillæg til grundlovens § 112	265
—	7	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 til forandring i grundlovens § 50	265
—	7	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 til forandring i grundlovens § 89	266
—	7	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 25 juni 1913 til forandring i grundlovens §§ 77, 78, 79, 80 og 82	266
—	7	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 1 juli 1913 til forandring i grundlovens §§ 61 og 62	267
—	7	Lov om forandring i lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25 juli 1910	267
—	18	Lov nr. 1 om forandring i lov om handelsnæring av 16 juli 1907	278
—	18	Lov nr. 2 om tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove	280
—	25	Lov nr. 1 ang. ophævelse av nogen bestemmelser om forkyndelse ved gudstjenesten og om nadverens forvaltning	289
—	25	Lov nr. 2 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tillægslove av 21 april 1902, 24 mai 1907 og 25 juli 1910	290
—	25	Lov nr. 3 om forandring i lov om lærerskoler og prø-	

1913 Side

ver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902 291
Juli 25 Lov nr. 4 om offentlig forevisning av kinematografbilleder 292
— 25 Lov nr. 5 om lukningstid for utsalgssteder 293
— 25 Lov nr. 6 om salg av fersk torsk efter vegt 294
— 25 Lov nr. 7 om forbud mot indførsel, tilvirkning eller salg av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor 294
— 25 Lov nr. 8 om forandring i lov av 3 august 1897 om valg av bestyrelser for bygde- og statsalmenninger 295
— 25 Lov nr. 9 om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen av 14 september 1905 296
— 25 Lov nr. 10 om erhvervelse av større myrstrækninger . 296
— 25 Lov nr. 11 om haandverksnæring 297
— 25 Lov nr. 12 ang. tillæg til lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin, øl, vin, frugtvin og mjød 311

Maal og vegt.

1913
Juli 25 Lov nr. 6 om salg av fersk torsk efter vegt 294
Novbr. 12 Res. om justering av automatiske vegter til bruk ved detaljhandel av kaffe m. v. 390

Medicinal- og sundhetsvæsen.

1907
Decbr. 9 Overenskomst ang. oprettelse av et internationalt sundhetsbyraa i Paris 435
1913
Janr. 4 Skr. om at klær til tuberkuløse, som forpleies utenfor hjemmet i henh. til tuberkulosel.s § 6 (l. 8 mai 1900), ikke er gjenstand for refusion efter samme lovs § 13 m. v. 7
— 13 Skr. ang. lovligheten av, at et firma averterer en olivenolje som middel mot astma 26
— 17 Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Horgs herred, Søndre Trondhjems amt 32
— 17 Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Sems herred samt om ny forskrift ang. anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning m. v. 32
— 17 Res. om nye do. for Haugesund samt om ny do. ang. do. do. m. v. 32
— 17 Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Jondals herred, S. Bergenhus amt, m. v. 33
— 17 Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Bremsnes her-

1913				Side
			red, indeh. ogsaa forskrift om anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning m. v.	33
Febr.	1	Skr.	om godkjendelse av en forandret ordning av jordmorvæsenet i Aarstads herred	49
—	7	Plakat	om autorisation av 4de utgave av den norske farmakopø	50
—	7	Res.	om bemynd. for Justisdepartementet til at utfærdige de fornødne bestemmelser i anledning av indførelsen av den nye farmakopø m. v.	51
—	7	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Skien . . .	51
—	7	Res.	om forandring i do. for Alversunds herred . . .	51
—	13	Res.	om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Onsø herred	58
—	13	Res.	om do. do , naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Nordfrøya herred	58
—	13	Res.	om oprettelse av et apotek ved Bjørkelangens jernbanestation i Hølands herred	59
—	21	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Raade herred	66
—	21	Res.	om sundhetsforskrifter for Varteigs herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	67
—	21	Res.	om do. for Rødenes herred samt om ordningen av do., naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl . .	67
—	21	Res.	om forandring i sundhetsforskriftene for Aamots herred, Hedemarkens amt	67
—	21	Res.	om forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i Ivelands herred .	67
—	21	Skr.	om isolation av bacillebærere ved difteri	71
—	21	Skr.	om anvendelse av tuberkulosel. 8 mai 1900 § 6 ved spørsmaal om flytning av en tuberkuløs smittefarlig syk fra sykehus til hans hjem	72
—	28	Res.	om nye alm. sundhetsforskrifter for Gjeitestrandens herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	77
—	28	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Vaaler herred, Smaalenene amt	77
Mars	6	Skr.	om deling av Ids jordmordistrikt	89
—	15	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Rødenes herred	94
—	15	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Aas herred.	95
—	15	Res.	om oprettelse av et nyt apotek i Solheimsviken, Aarstads herred	96
—	27	Skr.	om omregulering av Hammarøy og Sagfjordens jordmordistrikter	113

1913				Side
Mars	28	Res.	om oprettelse av et nyt apotek ved Evje jernbanestation, Nedenes amt	116
—	31	Rundskr.	indeh. advarsel mot bruk og salg av taateflasker med rør og gummislange for spædbarn	118
—	31	Rundskr.	om anmeldelse til farmaceutisk medhjælpereksamen	118
April	11	Res.	om forandringer i reglementet for tandlægeeksamen	132
—	16	Skr.	om indførsel av »Carlssons granaalolje«	141
—	16	Skr.	om fritagelse for garanti for lægers motorvogner, som utelukkende brukes til sykereiser m. v.	141
—	17	Res.	om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Skiptvets herred	142
—	25	Plakat	indeh. bestemmelser om renhold m. m. i endel forsamlingslokaler	146
—	25	Plakat	ang. forsigtighetsregler ved forhandling av raa karbolsyre, saltsyre m. v.	148
—	25	Res.	om anordning av tilsynskommission for Prestesæter sindssykeasyl, Vestre Toten	151
—	25	Res.	om regulativ for Oslo hospitalsstiftelses sindssykeasyl m. v.	151
—	28	Skr.	ang. deling av Hernes og Skogbygdernes jordmordistrikt i Elverums herred	153
Mai	3	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Nordre Odalens herred	159
—	3	Res.	om lønsregulativ for endel læger	161
—	3	Res.	om oprettelse av et nyt apotek paa Aandalsnes i Gryttens herred	163
—	6	Skr.	om asyldirektørers krav paa salær for undersøkelse av patienter paa asyl m. v.	164
—	9	Res.	om sundhetsforskrifter for Gjemnes herred og om ordningen av anmeldelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning	166
—	21	Regler	for behandling av de med T eller S brændemerkede dyr	184
—	23	Res.	om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Sulens herred	190
—	23	Res.	om omregulering av lønninger for endel funktionærer ved Rikshospitalet	191
—	27	Skr.	om utredelsen av utgifter ved lægehjælp til sindssyk, som helt forpleies ved egne midler	194
—	30	Res.	om forandret lønsregulativ for personalet ved sindssykeasylerne	199
—	30	Res.	om at filialapoteket ved Time jernbanest. overgaar til selvstændig apotek	200
Juni	3	Res.	indeholdende fortegnelse over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	204

1913			Side
Juni	10	Rundskr. om rengjøren av brukte medicinglas og krukker, som fra epidemilasaretter indleveres til apotek m. v.	216
—	21	Lov nr. 6 om ind- og utførsel av opium m. m.	241
—	21	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	242
—	21	Res. om anvendelse av pleiebarnslovens §§ 1—9 i Østre Gausdals herred	243
—	21	Res. om sundhetsforskrifter for Harstad m. v.	243
—	28	Res. om sundhetsforskrifter for Kornstads herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl m. v.	259
—	28	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Vangs herred, Kristians amt, m. v.	259
—	28	Res. om do. do. for Vestre Slidre herred m. v.	259
—	28	Stadf. paa »Frøken Asta Wilhelmsens Legat for Tuberkuløse«	261
Juli	4	Skr. om deling av Austevolds jordmordistrikt i Hufteterens distrikt og Hundvaakens distrikt	264
—	7	Lov om forandring i lov om lægers og dyrlægers levering av lægemidler m. v. av 25 juli 1910	267
—	7	Res. om forandring i og tillæg til sundhetsforskriftene for Østre Gausdals herred	268
—	7	Res. om sundhetsforskrifter for Hole herred	268
—	18	Res. om oprettelse av endel distriktslæge- og stadslægestillinger m. v.	283
—	18	Res. om instrukser for stads- og distriktslæger	284
—	25	Res. om regulativ for sindssykeasylet paa Opdøl i Bolsø herred	324
Aug.	5	Skr. om isolation av friske bacillebærere ved difteri	327
—	15	Res. om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl i Lier herred	328
—	15	Res. om sundhetsforskrifter for Hyllestads herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl m. v.	328
—	20	Skr. om deling av Vinje jordmordistrikt	333
—	30	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Opdals herred	338
—	30	Res. om forandring i og tillæg til do. for Eids herred, Romsdals amt	338
—	30	Res. om forandring i do. for Masfjordens herred	338
—	30	Res. om regulativ for sindssykeasylet paa Dale i Hetlands prestegjeld	340
Septbr.	9	Skr. om jordmors pligt til at komme, naar hun tilkaldes til en abort	344
—	12	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter for Kirkebø herred m. v.	346

1913			Side
Septbr.	12	Res.	om at den Justitdepartementet tidligere overdragne myndighet i saker vedrør. det Civile Medicinalvæsen henlægges til det departement, hvorunder Medicinalvæsenet hører	350
—	12	Res.	om oprettelse av et apotek i Buksnes herred . .	350
—	18	Skr.	om kontrollen med de spedalske	354
—	30	Res.	om sundhetsforskrifter for Sørums herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	363
—	30	Res.	om do. for Trøgstads herred samt om do. av do. do.	363
—	30	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Volds herred, Romsdals amt	363
—	30	Res.	om do. til do. for Veø herred	363
—	30	Res.	om oprettelse av et apotek i Sortlands herred. .	365
Oktbr.	7	Res.	om sundhetsforskrifter for Nøterø herred	367
—	7	Res.	om do. for den del av Furnes herred, hvor den alm. bygningslov er gjort gjældende	367
—	7	Skr.	om ueksaminerte tandlægeassistenters adgang til at foreta bedøvelse ved hjælp av midler, som det er apotekerne forbudt at levere til alle og enhver .	368
Novbr.	12	Res.	om nye alm. sundhetsforskrifter for Vossestrandens herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	389
—	12	Res.	om at en anden læge end embedslægen kan være helseraadenes ordfører for Nordre Lands og Torpens herreder	392
—	17	Skr.	om at Uruguay har tiltraadt overenskomsten om oprettelse av et intern. sundhetsbyraa i Paris . .	394
—	19	Res.	om nye alm. sundhetsforskrifter for det regulerte strøk av Stange herred og om tillæg til sundhetsforskriftene for den øvrige del av herredet . . .	395
—	19	Res.	om forandring i sundhetsforskriftene for Masfjordens herred	395
—	26	Rundskr.	ang. paabud om renhold av butikker i landdistrikterne	409
Decbr.	3	Res.	om nye alm. sundhetsforskrifter for Glemminge herred samt om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	412
—	3	Res.	om do. do. for Kongsberg samt om do. do., naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl	412
—	10	Res.	om utsættelse av tidspunktet for ikrafttræden av den nye 4de utgave av den norske farmakopø . .	416
—	19	Res.	om at en anden læge end embedslægen kan være ordfører i Bynesets herreds helseraad	428
—	19	Res.	om forhøielse av godtgjørelsen for regnskapsføreren for Finmarkens Medicinalfond	428

1913 Side

Militærvæsen, vernepligt, indrullerings- og utskrivningsvæsen.

Janr. 18 Skr. om militæretatens eiendomsret til gjenliggende patronhylser under felttjenesteøvelser m. v. 37
— 20 Res. indeh. bestemm. ang. fremmede krigsskibes adgang til norske havner og farvand 37
— 31 Medd. om at ingen maa indføres i ruller m. v. under andet familienavn end det, hvortil han ved fødselen har faat ret 48
Febr. 13 Res. om forandring i reglerne av 1910 for besættelse av officersstillinger ved hærens intendantur . . . 59
— 13 Res. om at den tidligere fastsatte maksimumsalder for avansement til generalmajor, 60 aar, sættes ut av kraft 60
— 21 Res. om fastsætt. av regler for militære embeders midlertidige bestyrelse 71
April 22 Tjenestereglement for marinen, 3dje del. 146
Juni 14 Res. om forandringer i hærordningen av 1909 m. v. . 225
Juli 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 til forandring i grundlovens § 89 266
Aug. 5 Skr. om at Frankrike har ratifisert Genfkonventionen av 1906 327
Oktbr. 22 Res. om forsøksvis indførelse av 48 timers ukentlig arbeidstid ved marinens verksteder og om forandringer i lønsregulativet for marinens arbeidere 380
— 31 Meddelelse om at Hardanger bataljons utskrivningsdistrikt overføres fra Molde til Bergens krigskommissariat 385
Decbr. 19 Res. om forandring i tjenestereglementet for den Kongelige Norske Marine, 2den del 429

Offentlige stiftelser, legater m. v.

1913
Janr. 3 Stadf. paa »Pensions- og understøtt.fond for Funktionærer og Arbeidere ved Arne Fabrikker i Haus Tinglag« 7
— 6 Stadf. paa »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Sjømandsmissionen« 24
— 8 Stadf. paa Ole Jensen Brøins legat 25
— 8 Stadf. paa »Anette og B. Utheims legat« 25
— 11 Stadf. paa »Kjøbmand Jens Smit og Hustru Hilda Smits Legat til Bergens Ynglingeforening« 26
— 14 Stadf. paa »Christian Fredrik Wasmuths og Hustrus Legat« 28
— 14 Stadf. paa Carolinastiftelsen Barnehjemmet »Bjørgvin« . 28
— 14 Stadf. paa »Norfolk-Totning Klubbens Grundfond« . . 28

1913			Side
Janr.	17	Res. om forandring i statutterne for Larviks Pensionsindretning	35
—	22	Stadf. paa »Ingeniør O. C. Sannes Legat til bedste for Kristiania Ynglingeforening«	39
Febr.	7	Res. om stadf. paa bestemm. for barnehjemmet for Kongsvinger og omegn (jfr. l. 6 juni 1896 § 1)	54
—	14	Stadf. paa »Ullensaker Ølsamlags Fond«	60
—	15	Stadf. paa »Marie Conradis Legat for Lærerinder ved Kristiansands Folkeskole«	60
—	25	Stadf. paa »Foged Henrik Johan Paus og Hustrus Legat for trængende aldrende ugifte Damer eller Enker av Kristiania«	74
—	25	Stadf. paa »Fru Charlotte Sørensens Legat«	74
Mars	7	Stadf. paa »Mathias Dæhlins Legat for Tjenestepiker i Stange«	90
—	11	Stadf. paa »Hans Houens og Hustru Dorothea Houens Legat for trængende av Borgerklassen« i Skien	90
—	11	Stadf. paa Sammes Legat for trængende av Arbeiderklassen i Skien	90
—	22	Stadf. paa »Cand. pharm. Karl Glettes Legat«	110
—	22	Stadf. paa »Ingeniør Oluf Christian Sannes Legat til bedste for Barnekrybber i Kristiania«	110
—	25	Stadf. paa »Fru Hansine Rustads Legat«	110
—	26	Stadf. paa »Raadmand Ludvig Adolph Mastrup og Hustru Caroline Emilie Mastrup, født Klingners Legat«	111
—	26	Stadf. paa »Johanne Nikoline Sannes Legat«	111
—	26	Skr. om formuesbeskatning av legater med veldædige formaal til øiemed (familiestiftelse) m. v.	111
—	27	Stadf. paa »Frøken Laura Isaksen Follaugs Legat for trængende i Skien«	113
April	19	Stadf. paa Aanen Andersen Daastøls legat	143
—	19	Stadf. paa «Skibsfører Edv. Kulø og Hustrus Legat«	143
—	19	Stadf. paa »Guldsmed Knut Andreas Rasmussens Legat«	143
—	25	Stadf. paa »Anna Pettersens Legat«	153
—	25	Stadf. paa Gea Trøans legat til bedste for ubemidlede syke i Tolgens prestegjeld	153
—	29	Stadf. paa tillægsgave til »Hans Thomas Houens og Hustrus Legat for Tjenestepiker« i Skien	153
—	19	Stadf. paa tillægsgave til »Hans Thomas Houens og Hustrus Legat for trængende av Sjømandsstanden« i Skien	154
—	29	Stadf. paa »Hans Thomas Houens og Hustru Dorothea Kristine, f. Bloms Legat for trængende unge Menneskers Utdannelse« (av Skien)	154
Mai	6	Stadf. paa »H. N. Blikstad og Hustrus Legat«	163
—	6	Stadf. paa »Augusta Blikstads Minde«	163

1913			Side
Mai	14	Stadf. paa »Andreas Benningstads Legat«	168
—	14	Stadf. paa »Christian Christiansen og Hustru Christine Elisabeth Christiansens Legat«	168
—	14	Stadf. paa »Otto Knoph Rømckes Legat«	169
—	14	Stadf. paa »Statssekretær Schouboes Legat«	169
—	15	Stadf. paa »Gaardbruker Ole Stensen og Hustru Marthe Pedersdatter Tuftes Legat til Hollen«	172
—	15	Stadf. paa »Lensmand Gerhard Meidell Gerhardsen og Hustru Anna Gerhardsens Legat«	172
—	16	Stadf. paa »Ole Ellingsen Gaustad og Hustru Joddas legat«	183
—	22	Stadf. paa »Anders Frigstad og Hustru Sørine Frigstads Legat«	187
—	27	Stadf. paa »Conrad M. Hansens Skipperlegat for Lillesand og Vestre Moland«	194
Juni	6	Stadf. paa »Ellen Bakke Hansens Legat«	212
—	7	Stadf. paa »Fru Rikke (Anna Henrikke) Rosendahl Larssens Legat til Minde om hendes avdøde Forældre Kjøbmand M. A. Rosendahl og Hustru«	212
—	17	Stadf. paa Anne Marie Kathrine Johnsens legat	232
—	28	Stadf. paa »Laura Hallans Gave«	261
—	28	Stadf. paa »Frøken Asta Wilhelmsens Legat for Tuberkuløse«	261
—	30	Stadf. paa »Farver Sørensens Mindes Legat«	263
Juli	2	Stadf. paa »Sogneprest Karl Houens Legat til Lunde og Flaabygd for trængende unge Menneskers Utdannelse«	263
—	2	Stadf. paa »Fru Sophia Jebsen, født Sundts legat til Foreningen til Motarbeidelse av Omstreifervæsenet«	264
—	3	Stadf. paa »Overtoldbetjent Hans Blytts legat til Minde om hans Forældre Kaptein Peter Martin Blytt og Hustru Marie Finne Fleischer«	264
—	11	Stadf. paa folkehøiskolebestyrer Henrik Mohn Dahls legat	276
—	11	Stadf. paa kjøbmand Hans Ludvig Nørregaards legat	276
—	11	Stadf. paa vaskepike Lene Oline Ulriksens legat	276
—	12	Stadf. paa »Rovde og Sande missionsfond«	276
—	15	Stadf. paa »Mathias M. Dæhlins legat til almennyttige øiemed i Stange«	277
—	16	Stadf. paa »Lars Olsen Gaustads stiftelse«	277
Aug.	7	Stadf. paa »Ole Tobias Olsen og hustrus legat for husarme forældres barns beklædning«	327
—	14	Stadf. paa landhandler M. Hoel og hustru Olava Hoels legat	328
—	14	Stadf. paa rentenist Andreas Johan Olsens legat	328
—	14	Skr. om at stiftelsen »Stranges fattighus« i Bergen herefter skal kaldes »Stranges stiftelse«	328
—	15	Stadf. paa »Trøgstad kornmagasins legat«	332

1913			Side
Aug.	16	Stadf. paa »Trondhjems handelsstands understøttelseskasse«	332
—	16	Stadf. paa Adolf Øiens legat til Trondhjems handelsstands understøttelsesfond	332
—	16	Stadf. paa »Kjøbmand Johan T. Lund og hustru Elen Margrethe Lunds minde«	332
—	16	Stadf. paa Baard Iversens legat	332
—	18	Stadf. paa »Fru Sophia Jebsen, født Sundts legat for barnehjemmet Anna Jebsens minde«	333
—	20	Stadf. paa »Kaffehusselskapets legat for oprettelse og understøttelse av folkeunderholdningsaftener i Bergen«	333
Septbr.	12	Stadf. paa »Marit Johnsdatter Høyems diakonisselegat«	350
—	12	Stadf. paa »Forvalter Paul Paulsen og hustru Fredrikke Paulsens legat«	350
—	12	Stadf. paa forandringer i vedtægtene for »Tistedalens arbeideres aldershjem«	350
—	13	Stadf. paa »Elias Nastads legat«	351
—	13	Stadf. paa »Hans og Elise Rosendahls legat«	351
—	15	Stadf. paa »A. O. Engesets barnehjemslegat«	352
—	15	Stadf. paa frk. Elisabeth Dorothea de Langes legat	352
—	16	Stadf. paa Joran Thomasdatter Dybeslands legat	352
Oktbr.	13	Stadf. paa tillægsgave til »Konsul Oppens og hustrus legat«	369
—	14	Stadf. paa »Even Sørensen Herbergs legat til fordel for trængende arbeidere i Øier«	377
—	20	Stadf. paa »Legatet til professor Jens Liebleins minde«	378
—	22	Stadf. paa tillægsgave til »Statsminister Carl Løvenskiold og frues, født Wedel-Jarlsbergs legat«	380
—	28	Stadf. paa »Haagen og Anne Atneosens legat«	381
Novbr.	10	Stadf. paa »Lars Bøes og søskendes legat«	389
—	12	Stadf. paa »Hans Lorntsen Bunde og hustru Ulrikke Christiane, født Vaagers legat, oprettet ved sønnen Nicolay Bunde«	392
—	14	Stadf. paa »Henning Martin Leganger og hustru Louise, født Paulsens legat«	393
—	18	Stadf. paa statutter for »bakermester Jørgen Holm og hustru Maren Holm, født Sørensens legat«	394
—	25	Stadf. paa »Kjøbmand Jakob Berstads familielegat«	405
—	25	Stadf. paa »legat til fordel for Bø annekskirke i Hyllestads prestegjeld»	406
—	29	Stadf. paa »Sorenskriver Nerdrum og hustru, Christiane Nerdrums legat«	410
Decbr.	3	Stadf. paa »Bakersvendenes alderdomshjemsfond«	413
—	6	Stadf. paa »Professor R. Colletts legat til undersøkelse og bearbeidelse av Norges fauna«	415

1913 Side
Decbr. 16 Stadf. paa »Tollak Finkelsen Foss's legat til Lyngdals kirke« 421

Pant.

1913
Febr. 25 Skr. ang. salærberegning m. v. ved pantegodsauktioner 75
Oktbr. 3 Skr. om en panteboksførers berettigelse til at negte publikum adgang til selvstændig at indhente oplysninger fra pantebøkerne 366
Novbr. 5 Res. om avholdelse av ekstrating til tinglæsning av dokumenter i Søndre Østerdalen sorenskriveri . . . 387
— 8 Skr. om at utskrift av panteregistret alene kan meddeles som panteattest mot gebyr efter sportellovens § 77 389
— 26 Res. om ikke-avholdelse fra 1 januar 1914 av ekstrating til tinglæsning av dokumenter i Kongsberg . 408

Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser m. v.

1913
Janr. 3 Stadf. paa »Pensions- og Understøtt.fond for Funktionærer og Arbeidere ved Arne Fabrikker i Haus Tinglag« 7
— 17 Res. om forandring i statutterne for Larviks Pensionsindretning 35
Mai 23 Lov nr. 1 om forandring av § 21 i lov om den Norske Enkekasse av 21 juni 1895 188
— 23 Res. om stadf. paa vedtægtene for »Berles Lærerinde-pensionsfond« 191
Juni 10 Res. om bemyndigelse for Enkekassens direktion til at utrede visse tillæg til enkepensioner m. v. . . . 215
— 21 Res. om betingv. fritagelse for lærere ved statsunderstøtt. komm. høiere almenskoler for indskud i Enkekassen 250
Aug. 16 Stadf. paa »Trondhjems handelsstands understøttelseskasse« 332
— 16 Stadf. paa »Adolf Øiens legat til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse« 332
— 16 Stadf. paa »Baard Iversens legat til do. do.« 332

Politivæsen.

1913
Janr. 27 Rundskr. ang. lotterier 46
Febr. 28 Res. om politivedtægter for Kvikne herred 77
— 28 Res. om do. for Klingens herred 77

1913				Side
Mars	28	Res.	om forandring i politivedtægtene for Spydebergs herred	114
—	28	Res.	om tillæg til do. for Risør	114
April	9	Skr.	om at de underordn. politiembedsmænd i Kristiania, Bergen, Trondhjem, Stavanger og Drammen tildeles selvstændig paatalemyndighet m. v.	126
—	11	Res.	om forskrifter bl. a. ang. skibsinspektørernes tjenestepligter som politimyndighet	132
—	25	Plakat	indeh. bestemmelser om renhold m. m. i endel forsamlingslokaler og ang. politiets befatning dermed	146
Mai	3	Res.	om nye politivedtægter for Vardals herred	159
—	8	Skr.	om utlevering av politiregn	165
—	9	Res.	om nye politivedtægter for Lunde herred, Bratsbergs amt	167
—	16	Res.	om do. do. for Eidanger herred	180
—	16	Res.	om politivedtægter for Dyrøy herred	180
—	19	Skr.	om ophør av salg av lodder i lotterier, naar trækningen begynder	184
Juni	3	Res.	om forandring i og tillæg til politivedtægtene for Askims herred	204
—	3	Res.	om politivedtægter for Edø herred	204
—	14	Res.	om do. for Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred og for resten av herredet	219
—	19	Rundskr.	om regler for bekjendtgjørelse ang. hittegods, dets opbevaring og salg m. v.	232
Juli	7	Res.	om forandring i politivedtægtene for Aalesund	268
—	25	Res.	om nedsætt. av kontorh.godtgj. for Narviks politimesteremb. og fastsætt. av gagen for Bergens politiinspektøremb.	323
Aug.	5	Res.	om forandring i politivedtægtene for Harstad	325
—	23	Res.	om forandring i uniformsreglementet for Trondhjems politibetjenter	335
Septbr.	19	Res.	om politivedtægter for Horgs herred	355
—	30	Res.	om uniform for Skiens politibetjenter	364
Oktbr.	7	Res.	om nye politivedtægter for Dverbergs herred	367
—	22	Res.	om nye do. for Kragerø	378
Novbr.	15	Skr.	om at mændsopnævnelse til aabodsforretn. over en sorenskrivergaard skal foretages av vedk. politimester	393
—	19	Res.	om politivedtægter for Lindaas herred	395
—	26	Res.	om forandring i og tillæg til politivedtægtene for Stokken sogn av Østre Molands herred	406
—	26	Res.	om politvedtægter for Melhus herred	406
—	26	Res.	om nye politivedtægter for Børsens herred	407
Decbr.	17	Rundskr.	ang. hurtig fremme av efterforskning ang. ildsvaade	421

			Side
1913			
Decbr.	19	Res. om nye politivedtægter for Fauske herred . . .	424
—	31	Res. om nye do. for Langesund	432
—	31	Res. om tillæg til politivedtægtene for Voss herred .	432

Post-, telegraf- og telefonvæsen.

1912			
Juli	5	Internat. radiotelegrafkonvention med tilhørende slutningsprotokol og tjenestereglement	494
1913			
Febr.	6	Cirk. om at regninger og kvitteringer fra private til stat eller kommune eller kredssykekasser som alm. regel ikke kan sendes portofrit	50
—	20	Cirk. om at selvangivelser, næringsopgaver, aarsopgjør, opgaver over aktieeiere m. v. ikke kan sendes portofrit til lign.myndighetene	66
Mars	7	Skr. om at Nyfundland har tiltraadt radiotelegrafoverenskomsten av 1906	90
—	19	Skr. om at postfunktionærer ikke er forpl. til at gi ligningsnævnd oplysn. om pengeforsendelser, som skatydere mottar gjennem postvæsenet	109
April	1	Skr. om at lign.myndighetene ikke maa gives oplysning om pengeforsendelser, skattepligtige mottar gjennem postvæsenet, eller adg. til at gjennemse postvæsenets protokoller	118
—	5	Cirk. om at den for kredssykekassers postforsendelser gjældende portofrihet ikke gjælder for private syke- eller understøttelseskasser	123
Mai	16	Res. om nyt lønsregulativ for postmestre, postekspeditører m. v.	182
—	24	Skr. om at de av Arbeiderbruk- og Boligbanken bevilgede laan ikke kan sendes portofrit til laantagerens leverandører (kreditorer).	193
Juli	18	Lov nr. 2 om tillæg til lov om postvæsenet av 12 mai 1888 med tillægslove.	280
Aug.	26	Tillæg til telegrafoverenskomsten mellem Norge og Danmark	335
—	26	Tillæg til do. mellem Norge, Danmark og Sverige . .	336
Septbr.	12	Res. om at endel kommunale foretagender som indtægtsbringende og erhvervsmæssige undtages fra portofrihet, jfr. § 58 i lov 18 juli 1913.	346
Oktbr.	31	Cirk. om at korrespondanse ang. salg av produkter fra havebruks- og landbruksskoler, som drives for amts- eller herredskommunens regning, er portopligtig .	385
Decbr.	18	Skr. om at Venezuelas Forenede Stater har tiltraadt overenskomsten om postanvisningstjenesten . . .	424

1913 Side

Decbr. 23 Cirk. om at pensionsindskud, som sendes fra den enkelte tjenestemand til Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, ikke kan sendes portofrit m. v. . . . 429

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.

1913

Janr. 4 Instruks for Statsbanernes forvaltning 8

Febr. 7 Res. hvorved den nye ordning av Statsbanernes administration bestemmes at skulle træde i virksomhet (fra 15 febr. 1913) 55

— 21 Res. om fastsætt. »av regler for militære embeders midlertidige bestyrelse« 71

April 4 Res. om bevilgn. av lønninger til lensmændene i Aurland, Ullensvang og Odda samt til en underlensmand i Kautokeino 122

— 9 Skr. om at de underordn. politiembedsmænd i Kristiania, Bergen, Trondhjem, Stavanger og Drammen tildeles selvstændig paatalemyndighet m. v. . . . 126

— 23 Skr. om administrationens adgang til at suspendere lodser 146

Mai 9 Res. om bestemmelse av Namsos's bidrag til lønnen for lensmanden dersteds 168

— 13 Skr. om at domme og boslutninger maa med en gang indføres i vedk. protokol og i denne underskrives og dateres 168

— 23 Res. om lønninger ved regjeringskontorerne m.v. (oprettelse av en socialavdeling under Handelsdepartementet) 192

— 30 Res. om tilfølgetagelse av Justisdepartementets civile budget 197

Juni 3 Res. om overførelse av de under Sjøfartskontoret hørende saker dels til Utenriksdepartementet og dels til Socialdepartementet, til hvilket sidste likeledes henlægges endel saker fra andre departementer . 208

— 14 Res. om anordn. av Sjøfartskontoret som et særskilt fagkontor under departementet og om fastsætt. av ny instruks for Sjøfartsdirektøren 222

— 14 Res. om indkjøp av »Victoria Terasse« m. m. til regjeringskontorer 225

— 21 Res. om tilfølgetag. av Stortingets beslutning om ikrafttræden av den nye administrationsordning ved Statsbanerne 249

Juli 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 1 juli 1913 til forandring i grundlovens §§ 61 og 62 . . . 267

— 18 Res. om forandring i regjeringsinstruksen 283

— 18 Res. om oprettelse av endel distrikts- og stadslægestillinger m. v. 283

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet. 611

1913			Side
Juli	18	Res. om instrukser for stads- og distriktslæger . . .	284
—	25	Res. om oprettelse av et byfogedembede i Narvik, nedsætt. av kontorh.godtgj. for Steigen sorenskriverembede og Narviks politimesterembede samt fastsætt. av gagen for Bergens politiinspektørembede	323
Aug.	23	Res. om inddragning av embedet som hovedkasserer for Norges Brandkasse	335
—	23	Res. om overførelse av endel saker fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Utenriksdepartementet . . .	335
Septbr.	12	Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til at gi dispensation fra bestemm. i §§ 1 og 6 i lov om off. forevisning av kinematografbilleder av 25 juli 1913	347
—	12	Res. om at den Justisdepartementet tidligere overdragne myndighet i saker vedrør. det Civile Medicinalvæsen henlægges til det departement, hvorunder Medicinalvæsenet hører	350
—	19	Res. om utførelsen av magistrat- og raadstuskriverforretningene i Levanger	359
—	19	Res. om henlæggelse til Landbruksdepartementet av behandlingen av saker ang. erhvervelse av større myrstrækninger	360
—	22	Skr. om skifteforvalters pligt efter l.skattel. § 33 (byskattel. § 28) til at faa opgit boet paahvilende skat	361
—	30	Rundskr. ang. paabud til tjenestemænd under Justisdepartementet om ordentlig utstyr og tydelig haandskrift i akter og utskrifter m. v.	365
Oktbr.	2	Skr. om en sorenskrivers adg. til erstatning for utlæg ved transport av tingprotokoller, jfr. skr. 24 september 1896	366
—	3	Skr. om en panteboksførers berettigelse til at negte publikum adgang til selvstændig at indhente oplysninger fra pantebøkerne	366
—	7	Res. hvorved det overdrages til Socialdepartementet at gi de i haandverksl. 25 juli 1913 §§ 6, 11 og 47 omhandlede fritagelser m. v.	368
—	12	Res. om oprettelse av en national sektion av den intern. kommission til opnaaelse av en ensartet undersøkelse av petroleumsprodukter	392
Novbr.	15	Skr. om at mændsopnævnelse til aabodsforretn. over en sorenskrivergaard skal foretages av vedk. politimester	393
—	17	Rundskr. ang. paabud til tjenestemænd under Finansdepartementet om ordentlig utstyr av utskrifter og	

1913			Side
		tydelig underskrift paa off. dokumenter og i off. korrespondanse	394
Novbr.	26	Res. om forandret anordning av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse	408
—	28	Rundskr. ang. avfattelsen av de lovbefalte indberetninger om konkurs- og akkordforhandlingsboer m. v.	409
Decbr.	10	Res. om paalæg til statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved forskjellige embeder at gjøre visse indskud i bank til senere overførelse til vedk. pensionskasse	418

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

1913			
Janr.	16	Rundskr. ang. kirkevinen	31
Febr.	7	Res. om opførelse av Svilands kapel i Høiland m. v.	54
Mars	19	Skr. om at frivillig offer er skattepligtig indtægt for vedkom. prest, jfr. geistl. lønningslov 14 juli 1897 (nr. 1) §§ 21 og 22	110
April	4	Res. om opførelse av Storfosens kapel i Ørlandets prestegjeld m. v.	121
—	17	Res. om opførelse av »Indre Herø kapel« m. v.	142
Mai	16	Lov nr. 3 om eksamensret for det Teologiske Menighetsfakultet	179
—	30	Res. om nedlæggelse av tredjeprestembedet i Norderhovs prestegjeld og Hønefoss's overgang til eget prestegjeld m. v.	196
—	30	Res. om ansættelse av kaldskapellan i Tinns prestegjeld m. v.	196
—	30	Res. om indvielse av Holmenkollens kapel til gudstjenstlig bruk m. v.	197
Juni	21	Res. om opførelse av Randabygds kapel i Utviken sogn m. v.	245
—	28	Res. om opførelse av Andørja kapel i Ibbestads prestegjeld m. v.	261
Juli	5	Skr. ang. adgang for norsk-amerikanere til at tale i kirkerne	265
—	7	Res. om indvielse av bedehuset »Bethlehem« og forsamlingshuset »Fredheim« m. v. i Hetlands prestegjeld til gudstjenstlig bruk	271
—	7	Res. om opførelse av Sjøli kapel i Rendalens prestegjeld m. v.	272
—	11	Res. om overførelse av endel gaarder fra Tranøy prestegjelds hovedsogn til et eget, Stonglandet, anneks	275
—	25	Lov nr. 1 ang. ophævelse av nogen bestemmelser om forkyndelse ved gudstjenesten og om nadverens forvaltning	289

1913				Side
Aug.	5	Res.	om henlæggelse av tre gaarder fra Hammer sogn og herred til Aasene sogn og herred, S. Bergenhus amt	326
—	15	Res.	om overførelse av endel gaarder fra Ids hovedsogn til Enningdalens anneks	331
—	15	Res.	om forandring av det geistlige og civile navn »Gravik« i N. Trondhjems amt til »Gravvik«	332
—	30	Res.	om opførelse av Uskedals kapel i Kvinnherreds prestegjeld m. v.	340
Sept.	19	Res.	om ret for det Teologiske Menighetsfakultet til at avholde teologisk embedseksamen	356
—	19	Res.	om gaarden nedre Ryens overførelse fra Foldalen sogn til Lille-Elvedalen sogn av samme prestegjeld og om Foldalen sogns overgang til eget herred m. v.	360
—	30	Res.	om indvielse av Blivasgiedde kapel i Karasjoks prestegjeld til gudstjenstlig bruk m. v.	363
—	30	Res.	om overførelse av endel av Tanen sogn til Gamvik sogn og oprettelse av et nyt Berlevaag sogn m. v.	364
Oktbr.	14	Res.	om deling av Ringerike og Hallingdals provsti	376
—	29	Res.	om lægmænds forkyndelse ved gudstjenester m. v.	381
—	29	Res.	om nadverforvaltning utenfor kirkerne	382
Decbr.	10	Res.	om nedlæggelse av det resid. kapellani i Høilands prestegjeld og ang. prestegjeldets deling med annekset Sandnes's overgang til eget sognekald m. v.	416
—	10	Res.	om nedlæggelse av kaldskapellaniet i Haugesunds prestegjeld og oprettelse av et resid. kapellani isteden	417
—	19	Res.	om nedlæggelse av det resid. kapellani i Hitterdals prestegjeld, og Notoddens overgang til eget prestegjeld m. v.	426
—	19	Res.	om nedlæggelse av kateketembedet i Mandal og ansættelse av en kaldskapellan sammesteds m. v.	426

Retten.

1913				
Janr.	7	Res.	om at Trondhjems overret sættes hver mandag kl. 11 form.	25
—	7	Res.	om tiden for avholdelse av Søndre Bergenhus amtsting	25
Febr.	7	Res.	om tiden for avholdelse av Buskeruds amtsting	55
—	26	Skr.	om forstaaelsen av sjøfartslovens § 313 og resolution av 8 juni 1894 om sjøretsdistrikter	76
Mars	27	Cirk.	om registrering av adkomstdokument til skib, lov 4 mai 1901 (nr. 2)	113

1913				Side
April	9	Skr.	om at de underordn. politiembedsmænd i Kristiania, Bergen, Trondhjem, Stavanger og Drammen tildeles selvstændig paatalemyndighet m. v. . . .	126
—	11	Res.	om forskrifter ang. skibsinspektørernes paatalemyndighet og tjenestepligter som politimyndighet m. v.	132
—	21	Skr.	om gyldigheten av § 15 i traktat med Storbritannien av 11 juli 1670 om norske konsuleis adgang til at overta behandl. av dødsboer efter norske undersaatter, som dør i deres konsulat	144
—	21	Skr.	om fastsættelsen av beskikket forsvarers godtgjørelse m. v., straffeprocesl. § 107, andet og første punkt	144
—	22	Skr.	om at en skifteret ikke kan negte at utfærdige attest for arvings berettigelse til at hæve og kvittere for et forsikringsbeløp	145
Mai	7	Skr.	om forstaaelsen av et i en skilsmissebevilling indtat paalæg til manden om at utrede bidrag til sin fraskilte hustrus underhold.	165
—	9	Res.	om avholdelse av byting i Kongsberg	168
—	13	Skr.	om at domme og boslutninger maa med en gang indføres i vedk. protokol og i denne underskrives og dateres	168
—	29	Skr.	om indheftning i retsakter av tidligere leverte utskrifter av noget ang. samme sak, f. eks. en vidneførsel, m. v.	195
—	30	Res.	bl. a. om omregulering av Nedre Romerike, Nes og Eidsvold sorenskriverembeder (Justisdepartementets civile budget)	197
Juni	7	Skr.	om paatalemyndighetens adg. til at reise tiltale mot lodser, kjendtmænd m. fl., som har lodset skib paa grund, jfr. lodsl. 26 mai 1899 (nr. 4) § 47	212
—	20	Lov	nr. 1 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet.	235
Juli	7	Kundgj.	av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 til forandring i grundlovens § 89.	266
—	7	Res.	om tiden for avholdelse av Romsdals amtsting . .	272
—	18	Res.	om tiden for do. av Nedenes do.	283
—	25	Res.	om tiden for do. av Stavanger amtsting	324
Septbr.	10	Skr.	om at utgifter til lokale og retsvidner ved ekstraretsbehandling paa grund av tingsakenes mængde paahviler det offentlige m. v.	344
—	16	Rundskr.	vedk. lov av 21 juni 1913 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet	352
—	30	Rundskr.,	hvori indskjærpes de under Justisdepartementet hørende off. tjenestemænd at sørge for	

1913 Side

ordentlig utstyr og tydelig haandskrift i akter og utskrifter m. v. 365
Oktbr. 3 Skr. om en panteboksførers berettigelse til at negte publikum adgang til selvstændig at indhente oplysninger fra pantebøkerne 366
— 13 Skr. ang. forstaaelsen av uttrykket »erhvervsmæssig eller til stadighet« i § 1 i lov av 21 juni 1913 om inkasso-, auktions- og retshjælpsvirksomhet . . . 370
— 22 Res. om tiden for avholdelse av Søndre Trondhjems amtsting i 1914 379
Novbr. 5 Res. om tiden for avholdelse av maanedsting i Søndre Østerdalen sorenskriveri og om avholdelse av ekstrating til tinglæsning av dokumenter 387
— 12 Res. om tiden for avholdelse av do. for Tinns tinglag, Ø. Telemarkens østfjeldske sorenskriveri 392
— 17 Rundsk. ang. paabud til tjenestemænd under Finansdepartementet om tydelig underskrift paa off. dokumenter m. v., jfr. rundskr. 30 septbr 394
— 19 Res. om tiden for avholdelse av sak- og maanedsting i Nedre Romerike, Nes og Eidsvold sorenskriverier, ang. ordningen av maanedstingkredsene m. v. . . 399
— 26 Res. om avholdelse av byting i Kongsberg og ang. ikke-avholdelse av ekstrating til tinglæsning av dokumenter sammesteds 408
Decbr. 3 Res. om forhøielse av antallet av faste medlemmer og varamænd ved Drammens handelsret 412
— 3 Res. om tiden for avholdelse av maanedsting for maanedstingkredsen Sund, Fjeld, Fane og Austvolds tinglag, Midthordland sorenskriveri 413
— 17 Rundskr. ang. hurtig fremme av efterforskninger ang. ildsvaade 421
— 31 Res. om deling av Tysvær tinglag m. v. 433

Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v.).

1912
Juli 26 Rundskr. om anvisning av sættelensmands regninger over skyss- og kostgodtgj. for utførelse av forretninger paa vedkommende sorenskrivers vegne m. v. 551
1913
Janr. 4 Instruks for Statsbanernes forvaltning 8
Febr. 7 Res. hvorved den nye ordning av Statsbanernes administration bestemmes at skulle træde i kraft (fra 15 febr. 1913) 55
Mars 13 Driftsreglement for person- og godsbefordring paa Holmenkolbanen og Smestadbanen 93
— 15 Res. om skattefrihet for Grimstad—Frolandsbanen . . 96

1913				Side
Mars	15	Res.	om nedsættelse av taksterne for befordring av gods med Sulitjelmabanen	96
—	18	Res.	indeh. bestemmelser om indredning og bruk av motorvogner m. v.	98
—	19	Skr.	om utredelsen av utgifter til sneploger til hovedveier, l. 21 juni 1912 (nr. 1) §§ 45 og 49, jfr. § 56	109
April	4	Res.	om forbud mot motorvogn-kjøring paa hovedveien fra Elvestad i Hobøl til Flesberg i Vaaler	120
—	11	Res.	om forbud mot motorvogn-kjøring i Stavanger amt m. v.	131
—	16	Skr.	om forstaaelsen av § 9 i lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 (om fritagelse for garanti)	141
—	25	Res.	om forbud mot motorvognkjøring paa veier i Skoger og Lardal, Jarlsberg og Larviks amt.	151
—	25	Res.	om fastsætt. av kostgodtgjørelse paa reiser for distriktschefer, overingeniører, kontorchefer og inspektører m. v.	152
Mai	9	Res.	om forhøielse av den største tillatte kjørehastighet for motorvogner i Kristiania	167
—	23	Res.	om bestemmelser ang. kjørehastighet m. v. for Bergens elektriske sporvei	191
Juni	14	Res.	om adg. for Tønsberg og Omegns Automobilkompani til at benytte motorvogn i rutetrafik fra Tønsberg—Kjøbmandsskjær og Tønsberg—Aasgaardsstrand	220
—	14	Res.	om indskrænkninger og forbud m. h. til motorvognkjøring paa hovedveier i Hedemarkens amt m. v.	220
—	14	Res.	om forbud mot motorv.kjøring paa hovedv. Aandalsnes—Veblungsnes til amtsgrænsen mot Kristians amt	221
—	21	Res.	om tilfølgetag. av Stortingets beslutn. om ikrafttræden av den nye administrationsordning ved Statsbanerne	249
—	27	Skr.	ang. nærmere forklaring av skr. 23 novbr. 1912 om skyss- og kostgodtgj. for fangetransport	251
Juli	7	Res.	om største tillatte kjørehastighet for motorvogner i Trondhjem	269
—	7	Res.	om indskrænkninger og forbud m. h. til motorvognkjøring paa hovedveier i Buskeruds amt	270
—	7	Res.	om do. do. m. h. til do. paa do. i Kristians amt	270
—	18	Res.	om do. do. m. h. til do. paa do. i S. Trondhjems amt	282
—	25	Res.	om forbud mot motorvognkjøring paa hovedveiene i Nordre Bergenhus amt m. v.	323

1913			Side
Aug.	30	Res. om »regler og takster for befordring av reisende og reisegods«	340
Septbr.	6	Res. om takster og bestemmelser for person- og godsbefordring paa Smestadbanen	343
—	12	Res. om takster m. v. for transport av reisende og reisegods paa den private Urskog—Hølandsbane	350
Oktbr.	2	Skr. ang. erstatning for utlæg ved transport av tingprotokoller m. v. (jfr. skr. 24 september 1896)	366
—	14	Res. om forbud og indskrænkn. m. h. til motorvognkjøring paa hovedveier i Søndre Bergenhus amt	374
—	14	Res. om do. do. m. h. til do. i Romsdals amt paa grænsen mot N. Bergenhus amt	375
—	14	Res. om takster m. v. for transport av reisende og reisegods paa Valdresbanen	377
—	15	Skr. om forandring i driftsreglementet for Statsbanerne	377
Novbr.	15	Skr. om at en politimesters skyss- og kostgodsgj. ianledn. av aabodsforretn. over en sorenskrivergaard blir at utgiftsføre i vedk. sorenskrivers sportelregnskap	393
—	26	Res. om særlige bestemmelser for befordring av frimerkegods samt forhøielse av mindste pris pr. sending ilgods og fragtgods	409
Decbr.	10	Res. om at brændevine midlertidig skal kunne negtes mottat til befordring med Notodden—Tinnosbanen og Vestfjorddalsbanen	416
—	19	Res. om takster m. v. for transport av reisende og reisegods paa Lierbanen	428
—	19	Res. om reviderte takster m. v. for transport av fragtgods paa Lillesand—Flaksvandbanen	428

Sjøvæsen, havne-. lods-, fyr- og redningsvæsen.

1910			
Septbr.	23	Overenskomster med undertegningsprotokol om istandbringelse av visse ensartede regler ang. sammenstøt og ang. bistand og bergning tilsjøs	438
1912			
Mai	20	Handels- og sjøfartstraktat med Nederlandene	485
1913			
Janr.	4	Skr. om forstaaelsen av lodsinstruktion 24 februar 1900 § 10	24
—	6	Stadf. paa ingeniør Sannes legat til bedste for Sjømandsmissionen	24
—	13	Skr. om at arbeide ved forskolen for metalarbeidere i Kristiania kan medregnes i den verkstedstjeneste, som kræves for adg. til eksamen for dampskibsmaskinister	27

1913 Side

Janr. 14 Skr. om at forsaavidt der trænges 3 maskinister til et fartøi, maa ogsaa 3dje maskinisten ha certifikat, jfr. bemandingsskala 14 juni 1912 30

— 20 Res. indeh. bestemm. ang. fremmede krigsskibes adgang til norske havner og farvand 37

— 20 Res. om adg. for den statsunderstøtt. sjømandsskole i Drammen til at avholde styrmandseksamen m. v. 39

— 23 Skr. om at tjeneste som billettør (og dæksmand) paa dampskib paa Glommen ikke er sjømandstjeneste efter navigationsloven 7 april 1906 § 1 . . 40

— 24 Skr. om forstaaelsen av bestemm. i lodsl. 26 mai 1899 (nr. 4) § 3 om anløp av nødhavn 45

Febr. 6 Skr. om at tjeneste som dagvakt paa orlogsfartøi er sjømandstjeneste eft. navigationslov. av 7 april 1906 § 1 50

— 7 Skr. om at arbeide i kjelverksted ikke er arbeide i verksted, hvor der tilvirkes skibsdampmaskiner, jfr. l. (nr. 5) av 26 juni 1889 § 2 56

— 19 Skr. om forandring i reglementet f. undervisn. m. v. ved de eksamensberettigede sjømandsskoler . . . 63

— 21 Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Orkedalsøren, Søndre Trondhjems amt m. v. 70

— 22 Skr. om at Bergens Museums fartøi »Armauer Hansen« ikke maa føre splitflag, som er forbeholdt orlogsfartøier (l. $^{10}/_{12}$ 98 og kongelig resolution $^{7}/_{6}$ 1905) 73

— 26 Skr. om forstaaelsen av sjøfartslovens § 313 og resol. av 8 juni 1894 om sjøretsdistrikter 76

— 28 Res. om takstregulativ for benyttelse av de offentlige brygger i Kopervik 80

Mars 1 Skr. ang. gjennemsnitsligning av skibsparter og skibsaktier (l.skattel. § 20, byskattel. § 15) samt om naar der foreligger skibsrederi som hovednæring. 81

— 3 Overensk. ang. gjensidig anerkjendelse av norske og spanske skibsmaalebrev 82

— 12 Skr. om forandring av rorkommandoen i marinen . . 92

— 13 Skr. om nødv.heten av førercertifikat eft. navigationsl. 7 april 1906 for førere av hvalfangerbaater under fart til de sydlige fangstfelter 94

— 17 Skr. om at fører av dampfartøi før navigationslovens ikrafttræden (l. 7 april 1906) kan uten førercertifikat føre dampfartøi efter lovens §§ 3 og 4 . . 97

— 27 Cirk. om registrering av adkomstdokument til skib, jfr. skibsregisterl. 4 mai 1901 (nr. 2) 113

— 28 Res. om oprettelse av havnestyre for den norske side av Idefjorden fra grænsen mot Fredrikshalds havnedistrikt til bunden av fjorden 115

1913			Side
Mars	29	Skr. om at fart med motorgaleas kan regnes som sjømandstjeneste, navigationsl. 7 april 1906 § 4	117
April	8	Skr. om at styrmandscertifikat ikke kan fordres til tjeneste som 3dje styrmand, og at fart som 3dje maskinist kan medregnes i fartstid efter maskinistl. 26 juni 1889 § 3 m. v.	125
—	11	Res. om forskrifter ang. skibsinspektørernes paatalemyndighet og tjenestepligter som politimyndighet m. v.	132
—	11	Instruks for skibsinspektørerne	134
—	11	Skr. om den spanske regjerings tiltrædelse av den anden fredskonferanses overensk. om bombardement ved flaatestyrker i krigstid	136
—	11	Skr. om fart med lægter kan regnes for sjømandstjeneste m. v., l. 7 april 1906 § 1	136
—	$\frac{1}{14}$	Noter ang. gjensidig anerkjendelse av norske og russiske lastelinjebestemmelser	137
—	16	Forandring i bestemmelserne om transport av calcium cyanamid ombord paa norske skibe	141
—	17	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Skroven i Vaagans herred	142
—	19	Skr. om forstaaelsen av § 15 i navigationsl. 7 april 1906 § 15 om adgang til at føre fartøi	143
—	22	Tjenestereglement for Marinen, 3dje del	146
—	23	Skr. om administrationens adgang til at suspendere lodser	146
—	29	Stadf. paa tillægsgave til »Hans Thomas Houens og Hustrus Legat for Trængende av Sjømandsstanden« i Skien	154
Mai	9	Skr. om godkjendelse av lægeattest ved utfærdigelse av skibsførercertifikat i henh. til navigationsl. 7 april 1906 §§ 3 og 4	168
—	14	Skr. om at styrmand indgaar under betegnelsen »mandskap« i sportell. 6 aug. 1897 § 11 b og § 92, sidste led	170
	14	Skr. om private dampskibskaier kan ilignes eiendomsskat til amt og herred, l.skattel. § 8 b	171
—	16	Res. om tilfølgetagelse av havnevæsenets budget 1913—14	182
—	16	Konv. mellem Norge og Storbritannien ang. ændring av handels- og sjøfartskonventionen av 18 mars 1826	558
—	24	Skr. om at kvinder har anledning til at underkaste sig de i navigationsl. 7 april 1906 omhandlede eksamener og til at faa styrmands- og skibsførercertifikat	193

1913			Side
Mai	27	Stadf. paa »Conrad M. Hansens Skipperlegat for Lillesand og Vestre Moland«	194
—	30	Res. om fastsættelse av præmiesatserne for forsikring i henh. t. l. 18 aug. 1911 om ulykkesforsikring for sjømænd	195
—	30	Res. om at Brønnøysund i Brønnøy herred kan vælges som hjemsted for registreringspligtig skib	195
Juni	3	Lov indeh. forandring av § 3 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903	201
—	3	Res. om lønsregulativ for en del av skibskontrollens personale m. v.	206
—	3	Res. om bestemmelser ang. forvaltning og anvendelse av »Sjømandsfondet«	207
—	3	Res. om overførelse av de under Sjøfartskontoret hørende saker dels til Utenriksdepartementet og dels til Socialdepartementet	208
—	7	Skr. om paatalemyndighetens adg. til at reise tiltale mot lodser, kjendtmænd m. fl., som har lodset skib paa grund, jfr. lodsl. 26 mai 1899 (nr. 4) § 47	212
—	12	Skr. ang. paabud om sagte fart for dampskibe gjennem Kjøgøsund	219
—	14	Res. om anordning av Sjøfartskontoret som et særskilt fagkontor under departementet og om fastsætt. av ny instruks for Sjøfartsdirektøren	222
—	14	Res. om at »Askerøen« i Nedenes amt kan vælges som hjemsted for registreringspligtig skib	223
—	16	Skr. om at der ikke er adgang til at dispensere fra fordringen i navigationsl. 7 april 1906 om norsk certifikat for styrmænd paa norsk fartøi	231
—	21	Lov nr. 4 om forandringer i lov om sjøfarten av 20 juli 1893	237
—	21	Lov nr. 5 om forandringer i lov om stranding og vrak av 20 juli 1893	241
—	21	Res. om forandret lønsregulativ for ingeniører og assistenter ved fyrdirektørens kontor	250
Juli	2	Skr. om forstaaelsen av kystlodsloven av 15 august 1911 § 1,4 (vidnesbyrd-utstedelse v. utfærdigelse av nyt certifikat)	264
—	9	Skr. om forstaaelsen av maskinistloven av 26 juni 1889 § 1, jfr. § 5 (ang. bet. for tjenstgjør. s.maskinist)	275
—	11	Res. om tonnageavgift av lossende eller ladende fartøier i Brevik	275
—	16	Skr. angaaende forstaaelsen av bestemm. i § 2 i reglementet for anvendelse av Sjømandsfondets renter	277

1913			Side
Juli	17	Skr. om at kun norske statsborgere kan erholde pension av Sjømandsfondet	278
—	18	Res. om at lov om forsikr.selskaper av 29 juli 1911 ikke kommer til anv. paa forsikring av krigsrisiko tilsjøs	282
—	18	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Mehavn i Tana herred	289
—	31	Skr. om nødvendigheten av certifikat som dampskibsmaskinist for 3dje maskinist i h. til post 2 i bemandingsskala av 14 juni 1912	324
Aug.	4	Skr. om beting. for utlændingers adgang til at føre norsk skib	325
—	4	Skr. om forstaaelsen av lodsl. 26 mai 1899 (nr. 4) § 26 om statslodsenes pligter likeoverfor toldvæsenet, jfr. l. $^{15}/_{8}$ 1911 § 7	325
—	15	Res. om oprettelse av havnestyrer for uthavnene Vikerbugten og Skjærhalden, Hvaler herred	330
—	18	Skr. om adgang for et dampskibsselskap til at benytte andenmaskinist uten certifikat paa et dampskib	333
—	23	Res. om overførelse av endel saker fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Utenriksdepartementet	335
—	27	Skr. om at fartøi med motor er at sidestille med dampfartøi m. h. til bestemm. i lov om adg. til at føre fartøi m. v. av 7 april 1906	337
—	30	Res. om tvungen benyttelse av havnelods i Tromsø samt om takstregulativ for benyttelsen	339
Septbr.	6	Res. om forbud mot utkastning av fiskeavfald i Utsire havner	342
—	6	Res. om forandring av bestemmelserne om lodsoldermandskaper, lodsstationer og lodsningsdistrikter	343
—	11	Skr. om at utgifter og ulemper ved paabud i h. til havnelovens § 58 (l. 10 juli 1894) om skjermning av lys ikke erstattes	345
—	23	Skr. om forstaaelsen av lodsl. 26 mai 1899 § 34,4 om moderation i milepengene ved utlodsning paa længere distanser, — anvendt paa krigsskibe	362
Oktbr.	22	Res. om forandring av styringskommandoen paa norske fartøier m. v.	379
—	22	Res. om ret for den off. sjømandsskole i Grimstad til at avholde styrmandseksamen m. v.	380
Novbr.	7	Skr. om forstaaelsen av lodsinstruktion 24 februar 1900 § 40	389
—	12	Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Søndre Honningsvaag og om forbud mot utkastning av fiskeavfald paa havnen	391

1913 Side
Novbr. 12 Res. om forhøielse av tonnageavgiften av lossende eller ladende fartøier i Porsgrund 391
— 12 Res. om utvidelse av Trondhjems havn 391
— 17 Skr. om, at utlodsningslodser paa fast løn ikke er berettiget til reisegodtgjørelse, lodsl. 26 mai 1899, § 19 394
— 26 Res. om ikrafttræden av love 21 juni 1913 om forandr. i: l. om sjøfarten og l. om stranding og vrak av 20 juli 1893 406
Decbr. 19 Res. om forandring i regulativet for kaiavgifter i Trondhjem 428

Skatter og avgifter.

1913
Janr. 9 Res. om skattetakster for Son 25
— 13 Skr. om et ligningsraads adgang til at forandre de av lign.nævnden behandlede næringsopgaver, naar selvangivelsen alene indeholder en henvisning til næringsopgaven 27
— 14 Skr. om forstaaelsen av forskjellige bestemmelser i skattelovene av 18 aug. 1911 (§§ 44, 50, 37, 43, 38, 39 og 62 for l.; §§ 38, 40, 31, 37, 32, 33 og 54 for byene) 28
— 15 Skr. om virkningen av proklama i dødsboer paa skattekrav 30
— 15 Skr. om at samme person ikke kan være medlem baade av lign.raadet og overlign.nævnden, derimot baade av lign.raadet og lign.nævnden, samt om at opkrævning av herredsskat for 1ste halvaar 1913 ikke kan ske hos forældre, husbond etc., skattel.s § 31 for l., § 26 f. byene 31
— 17 Res. om fritagelse for fremmede magters gesandter, konsuler m. fl. for formues- og indtægtsskat m. v. 34
— 18 Dekl. mel. Norge og Sverige om beskatning i Narvik av Luossavaara-Kiirunavaaraselskapets indtægt . 36
— 23 Telegr. om beskatning av formue i og indtægt av mutede anvisninger samt av gevinst ved salg av saadan anvisning, l.skattel. §§ 18 og 43, byskattel. §§ 13 og 37 39
— 23 Telegr. om at aktie- og andelsmeierier ikke kan skatlægges i fremmed kommune for omsætning fra utsalg der eller for utskibning over samme . . . 40
— 24 Rundskr. om den kommunale budgetbehandling m. v. efter de nye skattelove av 18 aug. 1911 . . . 40
— 24 Skr. om forstaaelsen av byskattelovens § 38 (l.skattel. § 44), næstsidste led, om fradrag i indtægtsan-

1913 Side

sætt. f. aarlige livsforsikr. præmier for et beløp av indtil 200 kr. 45
Jan. 29 Telegr. om beskatning av friaktier i hvalfangerselskap 48
— 31 Telegr. om berigtigelse av feil i selvangivelse m. v., landskattel. § 83 48
Febr. 5 Skr. om forstaaelsen av landskattel. § 8, andet leds første punktum 49
— 5 Skr. om at der ikke bør bevilges lign.nævnden godtgjørelse for dens arbeide 49
— 6 Skr. om at disponenter for hvalfangerselskaper og bjergn.selskaper pligter at meddele lign.myndighetene opgave over aktieeiere, aktiernes beløp m. v., byskattel. § 55, l.skattel. § 63 50
— 7 Res. om fastsætt. av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Grimstad 52
— 7 Res. om skattetakster for Notodden 54
— 7 Res. om do. for Kongsvinger 54
— 11 Telegr. om, at den i l.skattel. § 48, første led, omhandlede procentsats for indtægt av skog ikke omfatter vedk. skogeiers fortjeneste ved hans personlige arbeide med skogen og dens drift . . . 57
— 13 Res. om ændrede bestemmelser ang. skatteværsenet i Jondalens kommune 57
— 13 Res. om skattetakster for Kopervik 59
— 13 Res. om do. for Narvik 59
— 17 Skr. om at efter byskattel. § 58 pligter ikke kommunen betaling for komm. tjenestemands utarbeidelse av lønsopgave til bruk for lign.nævnden . 61
— 19 Skr. om nedsætt. av særskilt utvalg til at taksere skogeiendomme m. v., l.skattel. § 80, jfr. § 48. 61
— 19 Skr. ang. beskatning av leieindtægt av jagtrettigheter. 62
— 19 Skr. ang. bankers forpl. til at gi oplysning om navngiven persons i bank indestaaende midler m. v., skattel. for l. § 64, for byene § 56 62
— 21 Res. om skattetakster for Drammen 71
— 21 Skr. om værdsættelse av almindelig vaaningsbygning paa bondegaard, l.skattel. § 37 a, jfr. § 46 3dje led og § 37 a. 72
— 22 Telegr. om hvad skattelisten skal indeholde, l.skattel. § 86, byskattel. § 79 73
— 24 Skr. om skatlæg. av aktieselskap, dannet til avvikling av et dødsbo, eller som har indtægt av gaardsbruk eller skog, eller som driver tomtespekulation m. v. 74
— 25 Telegram om at selvangivelser maa være avfattet paa

den av departementet bestemte formular, l.skattel. § 57, byskattel. § 49 75
Febr. 28 Res. om forhøielse av eiendomsskatten i Son for 1ste halvaar 1913 78
Mars 1 Skr. ang. spørsmaalet om adg. til gjennemsnitsligning av skibsparter og skibsaktier, og om naar der foreligger skibsrederi som hovednæring m. v. . . 81
— 5 Telegr. om at et ligningsraad (l.skattel. § 69) maa av herredsstyret kunne besluttes ophævet 87
— 6 Telegr. om fradrag for fagforeningskontingent i arbeiders indtægtsligning 89
— 6 Skr. om at henvendelser til bank ang. oplysn. om en persons der indestaaende midler maa være skriftlige og undertegn. av rette vedkommende . . . 89
— 7 Telegr. om at formuesskat til staten maa ilignes formuer ogsaa mel. 1000 og 2000 kr., uanset at bystyret har fritat formuer under 2000 kr. for kommuneskat 90
— 10 Skr. om at de til en forretning hørende beholdninger av raastoffe og varer skal ansættes i formue uten hensyntagen til paaregnet handelsgevinst 90
— 11 Skr. om sparebanks forpl. til paa henvendelse fra et lign.raad at gi oplysn. om endel personers bankindskud, hvorom raadet hadde grund til at tro, at de hadde opgit urigtige (for lave) beløp m. v. 91
— 11 Skr. om betingelse for et selskaps bevarelse av klageret ved indlevering av selvangivelse m. v. . . . 91
— 12 Skr. om fradrag for et vandfalds oprindelige skyld, naar dette tilhør. et i samme distrikt liggende industr. anlæg, i forb. med hvilket vandfaldet i den utstrækn., det er utbygget, er værdsat til kunstig skyld efter landskattel. § 8 b 92
— 12 Skr. om en kredssykekasses forpl. til at gi kontroloplysning ved lign.arbeidet om kassens honorarer til læger og tandlæger 92
— 13 Skr. om fradrag i indtægten ved skatlæg. av dødsbo for skiftesportler til statskassen, skattel. for l. § 44, for byene § 38 93
— 13 Skr. om det i l.skattel. § 87, andet led, omhandlede ligningsnævnd-utvalgs myndighet m. v. 93
— 14 Telegr. om at sparebank er forpl. til uten betaling at meddele de i l.skattel. § 64, byskattel. § 56, omhandlede oplysninger om skatyders indestaaende midler 94
— 15 Res. om skattetakster for Kongsberg 95
— 15 Res. om skattefrihet for Grimstad—Frolandsbanen . . 96

1913			Side
Mars	15	Res. om nedsættelse av taksterne for befordring av gods med Sulitjelmabanen	96
—	15	Skr. om forstaaelsen av »damanlæg« i l.skattel. § 8 b, om ansættelsen av den til et damanlæg knyttede formue og av et reguleringsanlægs værdi ved eiendomsbeskatning, samt om hvad der skal medtages ved takseringen av et reguleringsanlæg	96
—	17	Skr. om virkningen av undladelse av at indgi pligtig næringsopgave eller selvangivelse	97
—	17	Telegr. om at meierier maa ilignes eiendomsskat eft. l.skattel. § 8 b (»industrielle anlæg«)	97
—	18	Skr. om adgangen til avrundinger av antagen formue og indtægt, l.skattel. § 85, byskattel. § 78	109
—	19	Skr. om at postfunktionærer ikke er forpligtet til at gi lign.nævnd oplysn. om pengeforsendelser, som skatydere mottar gjennem postvæsenet	109
—	19	Skr. om at frivillig offer er skattepligtig indtægt for vedkommende prest, jfr. geistl. lønningslov 14 juli 1897 (nr. 1) §§ 21 og 22	110
—	25	Skr. om at lign.nævnd kan kræve sig tilstillet fra lign.raad opgaver, som bestyr. redere og disponenter for skibsrederi-selskaper skal avgi i henh. til l.skattel. § 63, byskattel. § 55, andet punktum	110
—	25	Telegr. om at skatyders gjæld, stiftet til indkjøp av aktier, som beskattes hos vedk. selskap, samt renter av denne gjæld maa fratrækkes i skatyderens egen formue og indtægt	111
—	26	Skr. om virkningen av ufuldstændighet i avfattelsen av selvangivelser	111
—	26	Skr. om formuesbeskatning av legater med vældædige formaal til øiemed (familiestiftelse) m. v.	111
—	26	Skr. om skatlæg. av renter av bankindskud, som anvendes til indkjøp av aktier, der skatlægges hos vedkommende selskap m. v.	112
—	27	Skr. om størrelsen av fradrag for gjældsrenter for utenbygdsboende skatyder, l.skattel. § 36, fjerde led	114
—	27	Skr. om fristen for indlevering av andragender om utsættelse med indsendelse av selvangivelser efter byskattel. § 48 (l.skattel. § 56) a, b og c	114
—	28	Res. om skattetakster for Svelvik	116
—	28	Res. om do. for Namsos	116
—	28	Res. om do. for Stenkjær	116
—	29	Telegr. om utstrækningen av takstutvalgs oplysningspligt efter l.skattel. § 10, andet led	117

1913			Side
April	1	Skr. om at lign.myndighetene ikke kan kræve oplysn. om pengeforsendelser, skattepligtige mottar gjennem postvæsenet m. v.	118
—	1	Skr. om at banker, sakførere, arbeidsherrer m. fl. ikke kan kræve særskilt betaling for oplysninger i h. til l.skattel. §§ 64 og 65, byskattel. §§ 56 og 57	118
—	2	Skr. om at spekulationsgevinster, l.skattel. § 43, andet led, skal skatlægges paa sælgerens bosted, jfr. lovens § 24	118
—	3	Skr. om værdsættelse av verker og bruk, l.skattel. § 8, og om disse værdsættelsers indberetning til amtskassereren, lovens § 12	119
—	4	Res. om skattetakster for Hamar	121
—	8	Telegr. om at kurstap paa beholdning av aktier ikke kan kræves fratrukket skatyders indtægt	126
—	10	Telegr. om fradrag i indtægtsligning for indskud til arbeidsgiverforeningens kasse m. v.	127
—	11	Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og spillekort (1913—1914)	127
—	12	Skr. om ansættelse av utenlandsk konkursbos eller insolvent administrationsbos formue, l.skattel. § 36, første og sjette led	136
—	14	Skr. om banks forpl. til at gi lign.myndighetene oplysninger m. v., l.skattel. § 64, byskattel. § 56	140
—	17	Res. om skattetakster for Skien	142
—	17	Res. om do. for Trondhjem	142
—	22	Skr. om forstaaelsen av byskattel. § 40, tredje led, jfr. § 38 c, l.skattel. §§ 50 og 44, om fradrag i indtægten ved beskatning av skibsrederi for værdiforringelse m. v.	145
—	25	Res. om skattetakster for Aalesund	151
—	29	Telegr. om adg. til særskilt fradrag i formue (eller indtægt) for kjøbmands tap ved ukurant varebeholdning m. v.	155
—	30	Skr. om at lign.raadet ikke kan ta under behandling en selvangivelse, der er nedtegnet paa almindelig papir m. v.	155
Mai	3	Kundgj. ang. avgifter til statskassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av ætylætertilvirkningen samt av øltilvirkningen	157
—	3	Res. om skattetakster for Lillesand	161
—	9	Res. om nedsættelse av eiendomsskatten i Svelvik for 1ste halvaar 1913	167
—	14	Skr. om utligning av eiendomsskat paa private dampskibskaier, jfr. l.skattel. § 8 b	171

1913			Side
Mai	21	Skr. om beskatning av kapitalværdien av stedsevarende grundleie og faste grundavgifter m. v.	186
—	21	Skr. om ligningsnævnds adgang til at berigtige feil m. h. til skatyders klasseansættelse m. v.	186
—	22	Skr. om at utrederes hesteholdsgodtgjørelse blir at medta som indtægt for vedk. utreder m. v.	187
—	22	Skr. om forstaaelsen av l.skattel. § 36, fjerde led (»skogeiendom« = eiendomsskog)	187
—	23	Skr. om ansættelsen av gjældsfradrag ved skatlæggelse av skibsaktieselskap tilhørende fast eiendom m. v.	193
—	27	Skr. om forstaaelsen av »jordbrukseiendom« i l.skattel. § 36, fjerde led	194
Juni	3	Kundgj. om arveavgift, otteprocentskat og tiendevogsleding 1913—14	201
—	3	Skr. om beregningen av klassefradrag i tilfælde, hvor hustru med særindtægt forlanger sig særskilt lignet efter byskattel. § 11 (l.skattel. § 16)	210
—	5	Skr. om utlign. av eiendomsskat paa granitfjeld, hvor drift ikke foregaar, eller naar driften er bortleiet, l.skattel. § 8 b	211
—	6	Skr. om lign.nævnds berettigelse til at behandle klager fra selvangivelsespligtige skatydere, som har undlatt at indgi selvangivelse, l.skattel. § 89, første led	212
—	9	Skr. om hvem er at anse som adoptivbarn efter arveavgiftkundgjørelsens § 1 a (3 juni)	212
—	10	Kundgj. om avgift til statskassen av jord, som anvendes til dyrkning av tobak i 1913—14	213
—	11	Skr. om at tidligere lærerinde ved bruksskole ikke er fritat for skoleskat til herredet, efterat hun er gaat over til ansættelse i komm.'s alm. skolevæsen	217
—	14	Res. om skattetakster for Fredrikshald	222
—	21	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	242
—	28	Kundgj. om toldavgifter fra 1 juli 1913	258
—	28	Kundgj. ang. avgift til statskassen av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops	259
—	28	Res. om skattetakster for Holmestrand	261
—	28	Res. om do. for Levanger	261
—	28	Skr. om forstaaelsen av byskattel. § 107 (l.skattel. § 115) tredje led (likeoverfor personer, som agter at utvandre)	262
—	28	Telegr. om at selvangivelsespligtig skatyder, som ikke	

				Side
			har indgit selvangivelse, kan klage over andres ligninger efter l.skattel. § 88 b, byskattel. § 80 b	262
Juli	7	Res.	om skattetakster for Risør	271
—	7	Res.	om do. for Sogndal	271
—	9	Skr.	ang. spørsmaalet om forfaldsdag og morarenternes beregning m. v. ved forsent erlagt statsskat	274
—	9	Skr.	om fremgangsmaaten ved beregningen av skatyders nettoformue og indtægt	274
—	11	Res.	om tonnageavgift av lossende eller ladende fartøier i Brevik	275
—	14	Skr.	om i hvilken protokol en særskilt klagenævnds forhandlinger skal indføres (l.skattel. § 12), og om dens kjendelser maa begrundes	276
—	18	Res.	om skattetakster for Tromsø	283
—	25	Kundgj.	om indkomstskat til statskassen i budgetterminen 1 juli 1913 til 30 juni 1914	311
Aug.	1	Skr.	om at herredsvalgt skogtakstmand bør fratræde som medl. av overlign.nævnd under behandl. av klager over skogtakster	324
—	5	Res.	om skattetakster for Harstad	326
—	15	Res.	om do. for Fredrikstad	331
—	30	Res.	om takstregulativ for benyttelse av havnelods i Tromsø	339
—	30	Res.	om »takster og (regler) for befordring av reisende og reisegods«	340
Septbr.	6	Res.	om takster for person- og godsbefordring paa Smestadbanen	343
—	11	Skr.	om forstaaelsen av l.skattel. § 18 (byskattel. § 13), sjette led, ang. skatlægning av utskibning m. v.	345
—	12	Res.	om skattetakster for Drøbak	347
—	12	Res.	om do. for Kragerø	347
—	12	Res.	om takster for transport av reisende og reisegods paa Urskog—Hølandsbanen	350
—	13	Skr.	om skatlæg. av handelsvirksomhet fra markedsbod under offentlig marked	352
—	22	Skr.	om utredelsen av omkostninger ved nedsættelse av særskilt klagenævnd, l.skattel. § 12, tredje led, jfr. § 93 (byskattel. § 85) sidste led	361
—	22	Skr.	om skifteforvalters pligt efter l.skattel. § 33 (byskattel. § 28) til at faa opgit boet paahvilende skat	361
—	23	Skr.	om hvem der skal foreta utligning av eiendomsskat til kommunen	361
—	30	Skr.	om valg av nye medl. av lign.instansene, som	

1913			Side
		skal træde sammen i januar 1914, byskattel. § 75 (l.skattel. § 82)	366
Oktbr.	7	Res. om skattetakster for Kristiansund	368
—	14	Res. om fastsætt. av avgiftsgrænsen for skjænkning av øl, vin m. v. i Skien	374
—	14	Res. om takster for transport av reisende og reisegods paa Valdresbanen	377
—	20	Skr. om forstaaelsen av l.skattel. § 29 om fritagelse for bidrag til kommunens utgifter	378
—	22	Res. om skattetakster for Kristiania	379
—	27	Skr. om et lign.raads forpl. til ved procentligning at anvende den av lign.nævnden fastsatte procentsats m. v., jfr. l.skattel. § 46, tredje led	380
—	27	Skr. om at et jernbaneanlægs bestyrer eft. l.skattel. § 31, tredje led, selv maa sende kommuneskatbeløpene til herredskassereren	381
—	28	Skr. om utredelsen av utgiftene ved en av amtmanden eft. l.skattel. § 12 begjært overtakst ved overligningsnævnden m. v.	381
—	29	Res. om skattetakster for Vardø	384
—	31	Telegr. om at medlem av overlign.nævnd ikke kan forrette som saadan efter at være flyttet utenfor bygrænsen	385
Novbr.	4	Skr. om forstaaelsen av l.skattel. § 69, tredje led	385
—	12	Res. om fastsætt. av avgifter for undersøkelse og stempling av kjøtt utenfor kontrolstationen i Aalesund m. v.	390
—	12	Res. om forhøielse av tonnageavgiften av lossende eller ladende fartøier i Porsgrund	391
—	12	Res. om betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider m. v. i Aalgaards bygn.kommune	392
—	13	Skr. om at hustru med særeie maa for at bli særskilt lignet uttrykkelig begjære det, jfr. l.skattel. § 16	393
—	19	Res. om takster for attester efter bygningslovens § 79 i Sarpsborg	401
—	20	Skr. om forstaaelsen av byskattel. § 81 (l.skattel. § 89) første og sidste led	401
—	$\frac{11}{12}$	Kapitelstakster for 1913	402
Decbr.	3	Res. om utligning av eiendomsskat i Notodden for 1ste halvaar 1913	412
—	3	Skr. om et amtsskattestyres berettigelse til at nedsætte særskilt klagenævnd efter l.skattel. § 93, naar kjendelse allerede er avsagt av overlign.nævnden	414
—	10	Res. om betalingsregulativ for behandling av bygn.anmeldelser og tilsyn med byggearbeider i Porsgrund	418
—	11	Skr. om et herredsstyres adgang til at forlange sig fore-	

1913			Side
		lagt næringsopgaver og selvangivelser til lign.-nævnd og lign.raad, l.skattel. § 129	420
Decbr.	19	Res. om takster for transport av reisende og reisegods paa Lierbanen	428
—	19	Res. om reviderte takster for transport av fragtgods paa Lillesand—Flaksvandbanen	428
—	19	Res. om forandring i regulativet for kaiavgifter i Trondhjem	428
—	31	Skr. om for hvor lang tid beskikkelsen som formand i ligningsraadet skal gjælde	434

Skogvæsen.

1913			
Janr.	7	Res. om forandring i skogvedtægtene for Sørums herred	25
Febr.	11	Telegr. om at den i l.skattel. § 48, første led, omhandlede procentsats for indtægt av skog ikke omfatter vedk. skogeiers fortjeneste ved hans personlige arbeide med skogen og dens drift	57
—	19	Skr. om nedsætt. av særskilt utvalg til at taksere skog eiendomme m. v., l.skattel. § 80, jfr. § 48 . .	61
—	21	Res. om skogbrandsregler for Ids herred	69
—	21	Res. om forandring i skogbrandsreglerne for Eidanger herred	69
—	21	Res. om skogbrandsregler for Trysils herred	69
—	21	Res. om do. for Tveits herred	70
—	21	Res. om skogvedtægter for Vestby herred	70
—	21	Res. om do. for Singsaas herred.	70
Mars	6	Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Holts herred	88
—	6	Res. om do. av do. do. for do. i Kvikne herred . .	88
—	6	Res. om do. av do. do. for do. i Rissens herred . .	88
—	15	Res. om do. av do. do. for do. i Værdalens herred .	95
—	28	Res. om skogbrandsregler for Solliens herred	115
April	4	Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Bærums herred	119
—	4	Res. om do. av do. do. for do. i Søndre Odalens herred	119
—	4	Res. om nye skogvedtægter for Tønsets herred . . .	120
—	4	Res. om skogvedtægter for Orkedalens herred	120
—	4	Res. om skogbrandsregler for Øier herred	120
Mai	3	Res. om do. for Tjømø herred	161
—	9	Res. om do. for Hægelands herred	167
Juni	3	Res. om do. for Røra herred, N. Trondhjems amt . .	206
Juli	7	Res. om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Søndre Lands herred . .	268
—	7	Res. om do. av do. do. for do. i Herefoss herred . .	268

1913				Side
Juli	7	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Brunlanes herred	269
—	18	Res.	om do. av do. do. for do. i Aals herred	282
—	25	Lov	nr. 10 om erhvervelse av større myrstrækninger	296
Aug.	1	Skr.	om at herredsvalgt skogtakstmand bør fratræde som medl. av overlign.nævnd ved behandl. av klager over skogtaksterne	324
—	5	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Onsø herred	326
—	15	Res.	om do. av do. do. for do. i Nannestads herred	330
—	15	Res.	om do. av do. do. for do. i Stods herred	330
—	23	Res.	om do. av do. do. for do i Dybvaags herred	334
—	23	Res.	om skogvedtægter for Onsø herred	334
—	23	Res.	om do. for Greipstads herred	334
—	30	Res.	om skogbrandsregler for Strandens herred	339
Septbr.	6	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Ogndalens herred	342
—	6	Res.	om skogbrandsregler for Grindums herred	342
—	6	Res.	om nye skogvedtægter for Fosnes herred	342
—	12	Res.	om do. do. for Kraakstads herred	346
—	19	Res.	om skogbrandsregler for Aamli herred	356
Oktbr.	14	Res.	om do. for Botne herred	374
Novbr.	19	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Trysils herred	396
—	26	Res.	om skogvedtægter for Surendalens herred	407
Decbr.	10	Res.	om nedsættelse av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Kvinnherreds herred	416
—	19	Res.	om do. av do. do. for do. i Urskogs herred	425

Skole- og undervisningsvæsen.

1913				
Janr.	10	Skr.	om at en landsfolkeskoles delvise ordning efter byskoleloven ikke medfører, at en derpaa bygget fortsættelsesskole skal ordnes efter byskolelovens regler m. v.	26
—	13	Skr.	om at arbeide ved forskolen for metalarbeidere i Kristiania kan medregnes i den verkstedstjeneste, som kræves for adg. til eksamen for dampskibsmaskinister	27
—	14	Skr.	om hvem retten tilligger til at ansætte og avskedige tjenestemænd og arbeidere i skolestyrets tjeneste m. v.	27
—	14	Skr.	om at saavel grundløn som alderstillæg kan reduceres for en lærer, som har faat nedsat læsetid	28
—	17	Res.	om ordning av folkeskolen i Strømsgodset sogn, Skoger, efter bestemm. om folkeskolen i kjøpstæderne	34

1913				Side
Januar.	17	Res.	om ordning av folkeskolen i Lund skole, Oddernes, efter bestemm. om folkeskolen i kjøpstæderne (§§ 9 og 51)	34
—	20	Res.	om forandring i planen for Kristiania kommunale tvangsskole	39
—	20	Res.	om adg. for den statsunderstøtt. sjømandsskole i Drammen til at avholde styrmandseksamen m. v.	39
—	25	Skr.	om at gyldigheten av lærernes valg paa repræsentant (og varamand) for lærerne i skolestyret bedømmes av styret	45
—	25	Skr.	om hvem forpl. til at utrede gjødselerstatn. for solgt avling fra komm. lærerjord paahvil., vedk. lærer el. kommunen	45
—	29	Skr.	om at avdrag og renter av jorddyrkn.laan paa lovbefalt lærerjord ikke kan paabindes brukeren (læreren)	48
Febr.	8	Skr.	om lovligheten av at foreta suppleringsvalg til amtsskolestyret	56
—	11	Skr.	om at utgiftene ved uformuende barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v. ikke er at anse som fattigunderstøttelse	56
—	13	Skr.	om beregningen av lærerindes alderstillæg	60
—	14	Stadf.	paa »Marie Conradis Legat for Lærerinder ved Kristiansands Folkeskole«	60
—	18	Skr.	om forandring i reglementet f. undervisn. m. v. ved de ekamensberettigede sjømandsskoler	63
—	26	Skr.	om beregn. av lærers godtgjørelse for eksamensdage	75
—	28	Skr.	om naar oprykning i fast lærerpost kan finde sted m. v.	80
Mars	1	Skr.	om at der efter skoleloven ikke vil kunne faaes like stort statsbidrag til kvindelige som til mandlige skolebestyreres avlønning m. v.	81
—	4	Skr.	om at en sparebank ikke pligter deltagelse i skolekredsutgifter der, hvor bankens kontor er beliggende	86
—	17	Skr.	om at lov av 28 juni 1912 (nr. 1) om forandr. bl. a. i abnormskolelovens § 7 ogsaa gjælder barn, optat ved abnormskole ved lovens ikrafttræden	96
—	18	Skr.	om lovligheten av en av skolestyret fattet bestemmelse ang. syk lærers gjenoptagelse av skolearbeidet	108
—	31	Rundskr.	om anmeldelse til farmaceutisk medhjælpereksamen	118
April	11	Res.	om forandringer i reglementet for tandlægeeksamen	132
—	16	Skr.	om at samme person ikke bør fungere baade som kommunerevisor og skolestyreformand	141

1913				Side
Mai	3	Res.	om forandring i reglementet for studentutvalg. .	161
—	8	Skr.	om utredelsen av utgifter ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v., l. 28 juni 1912	165
—	8	Skr.	om at der av amtsskolekassen kan ydes bidrag til anskaffelse av violiner og lysbilledapparat (undervisningsmidler), l.skolel. § 46 d.	165
—	14	Skr.	om hvem myndigheten tilligger til en lærers avskedigelse, l.skolel. 26 juni 1889 § 34, 2det led	169
—	15	Skr.	om beregningen — etter l.skoleloven — av statsbidrag til en lærer, som er bestyrer av vedk. skole	172
—	15	Skr.	om at naar skolestyreformand frasiger sig hvervet paa grund av sygdom, fungerer næstformanden som formand valgperioden ut	172
—	16	Lov	nr. 2 om forandring i lov om det kongelige Frederiks universitet av 9 oktober 1905 (lov av 18 august 1911) § 19	178
—	16	Lov	nr. 3 om eksamensret for det Teologiske Menighetsfakultet i Kristiania	179
—	16	Res.	om bevilgning til Universitetet og Tøienfondet m. v.	181
—	19	Skr.	ang. lærerindes avlønning og utbetaling av statsbidrag til vedkommendes løn for samme tidsrum i to kommuner m. v.	183
—	24	Skr.	om at kvinder har anledning til at underkaste sig de i navigationsl. 7 april 1906 omhandlede eksamener	193
—	30	Res.	om forandringer i reglementet for teologisk embedseksamen	197
—	31	Skr.	om vergeraads myndighet ved familieanbringelse .	200
Juni	10	Res.	om lønsregulativ m. v. for lærere og -inder ved de off. og statsunderstøtt. komm. høiere almenskoler samt ved de off. lærerskoler	214
—	10	Res.	om at reglem. for aarsprøver av 16 mai 1911 § 8, sidste avsnit, gjøres gjæld. allerede ved artium i 1913	215
—	10	Skr.	ang. spørsm. om nødvendigheten av fornyet behandling av en med simpelt flertal fattet beslutn. om forhøielse av lønnen for folkeskolens lærerpersonale m. v.	216
—	11	Skr.	om at tidligere lærerinde ved bruksskole ikke er fritat for skoleskat til herredet, efterat hun er gaat over til ansættelse i kommunens alm. skolevæsen	217
—	12	Skr.	om skolestyrets adgang til at paalægge en lærer at undervise ogsaa i andre klasser end oprindelig bestemt	218

1913				Side
Juni	12	Skr.	om tilstaaelse av amtsbidrag til fortsættelsesskole med huslig økonomi som fag	218
—	17	Skr.	om at forældre ikke kan negte sine barn at delta i skoleskytningen, naar skolestyret har besluttet skytning indført i skolen	232
—	21	Res.	om betingv. fritagelse for lærere ved statsunderstøtt. komm. høiere almenskoler for indskud i Enkekassen	250
—	24	Skr.	om at reparation og vedlikehold av vandkummer og -ledninger paa komm. lærergaard paahviler herredet	250
Juli	25	Lov	nr. 2 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med tillægslove av 21 april 1902, 24 mai 1907 og 25 Juli 1910	290
—	25	Lov	nr. 3 om forandring i lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902	291
—	25	Lov	nr. 9 om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen av 14 september 1905	296
Aug.	16	Skr.	om at utlændings barn, som tar ophold her i landet, er undervisningspligtige	332
—	22	Skr.	om at hjælpelærere ikke lovlig kan opsiges, uten at overtilsynet har hat anledning til at uttale sig	333
—	22	Skr.	om beregningen av lærers tjenestetid	333
—	29	Skr.	om fremg.maaten ved valg av skolestyre-medlemmer istedenfor medl., som er avgaat ved døden eller utflyttet m. v.	337
Septbr.	12	Skr.	om hvor mange opsigelige lærerposter en landskommune har ret til at ha m. v.	351
—	18	Skr.	om skolehjemsanbringelse (Bastø) eller familieanbringelse, vergeraadsl. 6 juni 1896, § 15, jfr. §§ 1 og 12	354
—	19	Res.	om ret for det Teologiske Menighetsfakultet til at avholde teologisk embedseksamen	356
—	19	Res.	om reglement for det Teologiske Menighetsfakultets embedseksamen	356
—	22	Skr.	om lærerposts kundgjørelse i Kundgjørelsestidenden	361
Oktbr.	13	Skr.	om amtsbidrag til fortsættelsesskoler, skolel. § 46 g	369
—	13	Skr.	om gyldigheten av en skolestyrebeslutning om maalbytte i en skolekreds	369
—	22	Res.	om ret for den off. sjømandsskole i Grimstad til at avholde styrmandseksamen m. v.	380
—	22	Skr.	om fastsætt. av forskjellig undervisningsplan i regning for gutter og piker	380

1913 Side

Oktbr. 31 Skr. om hvem — vedk. lærer eller kommunen — forpligtelsen paahviler til at opføre et ved sneskred ødelagt gjærde om lærerskolen 385

Novbr. 7 Skr. om det tilladelige antal av opsigelige lærer- og lærerindeposter i en bykommune 387

— 19 Res. om reglement for matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen 396

Decbr. 4 Skr. om et vergeraads adgang til at overføre sin befatning med et i privat forpleining andensteds bortsat barn til vedkommende bys vergeraad, hvor barnets far hører hjemme 415

— 5 Skr. om at et vergeraad ikke kan beslutte bortsat et spædbarn, som befrygtes at ville bli vanvyrdet eller mishandlet, l. 6 juni 1896 § 1 b 415

— 10 Skr. om et herreds adg. til refusion for skoleutgifter til barn, som har hjemstavnsret i en anden kommune, av hvis fattigvæsen moren understøttes 419

— 17 Skr. om utredelsen av utgiftene ved et i forpleining bortsat aandssvakt barns ophold ved aandssvakeskole samt ved en døv guts ophold paa døveskole, naar guttens forældre er reist til Amerika 421

— 17 Skr. om utredelsen av utgiftene ved uformuende abnorme barns reise til og ophold ved abnormskoler m. v. 422

— 18 Skr. om en paa grund av sygdom permittert lærers stemmeret i permissionstiden ved valg paa lærernes repræsentant til skolestyret, og om bestyrer av privat middelskole, som læser nogen timer ukentlig ved folkeskolen, har stemmeret ved saadant valg 422

Sociale anliggender.

1913

Mai 23 Res. bl. a. om oprettelse av en socialavdeling under Handelsdepartementet 192

Juni 3 Res. om overførelse til Socialdepartementet av forskjellige saker fra andre departementer m. v. 208

Juli 7 Res. om godkjendelse av kuranstalten for kvindelige alkoholister paa Jeløen til at motta patienter . 273

Oktbr. 22 Res. om forsøksvis indførelse av 48 timers ukentlig arbeidstid ved marinens verksteder 380

Sportelvæsen.

1912
Juli 26 Rundskr. om anvisning av sættelensmands regninger over skyss- og kostgodtgj. for utførelse av forretninger paa vedk. sorenskrivers vegne m. v. 551
1913
Janr. 17 Skr. om lensmands tilkommende for opslag og læsning av bekjendtgjør. i h. til lappel. $^{25}/_{7}$ 1897 og regler $^{24}/_{6}$ 98 §§ 2 og 4 35
Febr. 25 Skr. ang. salærberegn. ved pantegodsauktioner m. v. 75
— 26 Skr. om lensmands (og vidners) tilkom. for registrering i konkursbo paa forskjellige steder i et distrikt 76
April 7 Skr. om gebyr for tinglæsn. av utpantning i fast eiend. for restanser til kredssykekasse 123
Mai 14 Skr. om at styrmand indgaar under betegnelsen »mandskap« i sportell. 6 aug. 1897 § 11 b og § 92, sidste led 170
Juni 17 Skr. om gebyrberegn. for tinglæsn. av skjøte paa fast eiend. til et firma, hvorav overdrageren er medindehaver for en halvdel 232
Juli 16 Skr. om lensmands salær f. avhold. samme dag av flere beiteskjøn efter forlangende av en og samme rekvirent, jfr. sportell. § 120 277
Septbr. 10 Skr. om at utgifter til lokale og retsvidner ved ekstraretsbehandling paa grund av tingsakenes mængde paahviler det offentlige m. v. 344
— 25 Skr. om at behandlingsgebyr for tingsvidnesak ogsaa omfatter sakens behandling ved de ting inden jurisdiktionen, hvortil den utsættes og overføres 362
Oktbr. 11 Skr. om beregn. av utsættelsesgebyr i en til det alm. ting overført handelsretssak, som tilbakeføres til handelsretten 369
Novbr. 8 Skr. om at utskrift av panteregistret alene kan meddeles som panteattest mot gebyr efter sportell. § 77 389
— 15 Skr. om at politimesters skyss- og kostgodtgj. ianledn. av aabodsforretn. over en sorenskrivergaard blir at utgiftsføre i vedk. sorenskrivers sportelregnskap m. v. 393
— 20 Skr. om forstaaelsen av sportell. § 11 b i anvendelse paa en lods's søksmaal mot et rederi, paa hvis fartøi vedkommende har forrettet 401

1913 Side

Statskassen, statens eiendomme.

1913
Mai 15 Skr. om beregn. av gebyr til statskassen ved akkordforhandlingsbos overgang til konkurs i henh. til l. 6 mai 1899 (nr. 1) § 31, jfr. § 37, 2det og 3dje punktum 173
Juni 14 Res. om indkjøp av »Victoria Terasse« m. v. til regjeringskontorer 225

Stortinget, stemmeret.

1913
Juli 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 ang. tillæg til grundlovens § 112 . . . 265
— 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 11 juni 1913 til forandring i grundlovens § 50 265
— 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 25 juni 1913 til forandring i grundlovens §§ 77, 78, 79, 80 og 82 266
— 7 Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 1 juli 1913 til forandring i grundlovens §§ 61 og 62 . . 267

Toldvæsen, ind- og utførsel.

1913
April 16 Skr. om indførsel av »Carlsons granaalolje« 141
— 25 Res. ang. toldvæsenets faste lønninger m. v. i terminen 1913—1914 152
Juni 21 Lov nr. 6 om ind- og utførsel av opium m. m. . . 241
— 28 Kundgj. om toldavgifter fra 1 juli 1913 258
Juli 24 Bekjendtgj. om oprettelse av toldstation paa Østnes i Nordli 289
— 24 Skr. om adg. til indførsel av toldbare varer til Lierne gjennem Jämtland til Østnes i Nordli 289
— 25 Lov nr. 7 om forbud mot indførsel m. v. av fyrstikker med hvitt (gult) fosfor 294
Aug. 4 Skr. om forstaaelsen av lodsl. 26 mai 1899 (nr. 4) § 26 om statslodsenes pligter likeover toldvæsenet m. v. 325
Septbr. 19 Res. om toldfri indførsel av sild, der av norske fiskere i norske fartøier utenfor landet er tilsat med sukker og krydderier, fortoldet i Norge 360
Decbr. 30 Skr. ang. tilbakebetaling av erlagt avgift av indenlandsk tobak, som utløres til utlandet 431

Utskiftnings-, kart- og opmaalingsvæsen m. v.

1913
Janr. 17 Res. om fastsætt. av grænsen mellem Jevnaker og Lunner prestegjeld og sogn, herreder m. v. . . 35
Febr. 7 Res. om tvungen opmaaling av tomter og grunder i Svelvik m. v. 54
— 7 Res. om fastsætt. av grænsen mellem Ullensvang sogn og herred og de nye: Kinservik og Odda sogn og herred m. v. 55
April 4 Res. om opmaaling av tomter og grunder i Namsos . 121
— 11 Res. om forandring av grænsen mellem 10de og 11te renbeitedistrikt i Tromsø amt 131
— 25 Res. om kartlægning og opmaaling av tomter og grunder i Tromsø m. v. 151

Vasdrags- og fløtningsvæsen.

1913.
Janr. 17 Res. om fortsat gyldighet av fællesfløtningsreglerne for Digeelvens vasdrag med forandret lydelse av reglernes § 4 33
Febr. 20 Lov om forandring i § 1 i lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911. 65
Mars 15 Skr. om forstaaelsen av »damanlæg« i l.skattel. § 8 b, om ansættelsen av den til et damanlæg knyttede formue og av et reguleringsanlægs værdi ved eiendomsbeskatning, samt om hvad der skal medtages ved takseringen av et reguleringsanlæg . . 96
April 25 Res. om fornyelse av fløtningsreglerne for Fustelven i Vefsens herred 149
— 25 Res. om fællesfløtningsregler for Fjeldelven og Frønæselven i Solums herred 149
Mai 9 Res. om forholdsregler for fløtningen av trælast i Namsen og Sandøla elver, N. Trondhjems amt . . 167
— 30 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Arendalsvasdraget 200
Juni 14 Res. om reglement for behandling av krabas- og bundtømmer i Randsfjorden m. v. 220
— 21 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Otteraaens vasdrag 245
Aug. 30 Res. om nedsættelse av avgiften av tømmer, der fløtes i Kopselven, Nedenes amt 340
Oktbr. 7 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammene i Haaelven 368
Novbr. 26 Res. om do. for do. av reguleringsdammen for Ubergsvand 408

J.F. PAASCHE
BOKBINDERI
TRONDHJEM

Depotbiblioteket
h050 34 370

Norsk
Lovtidende

1913
2. Afdeling